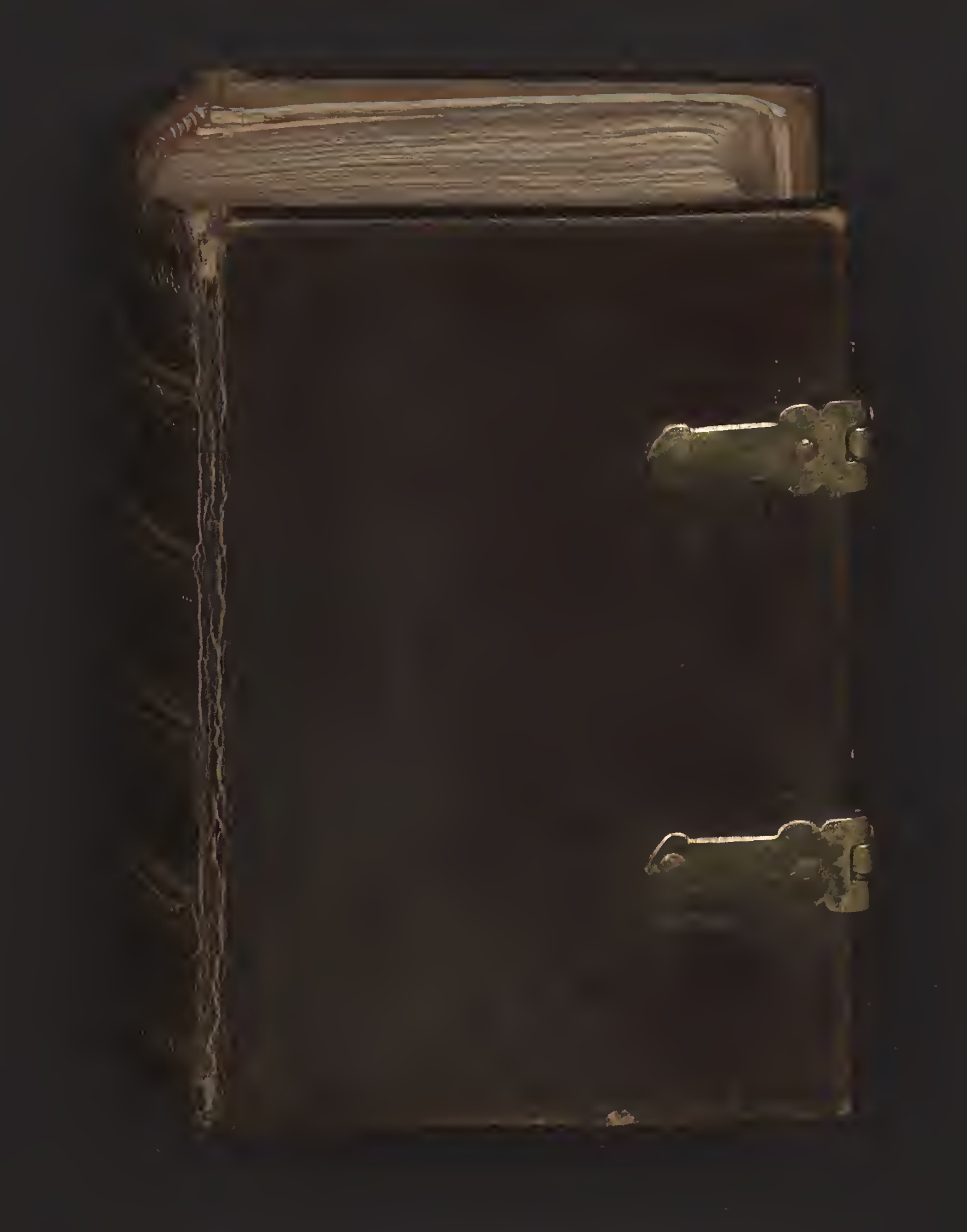

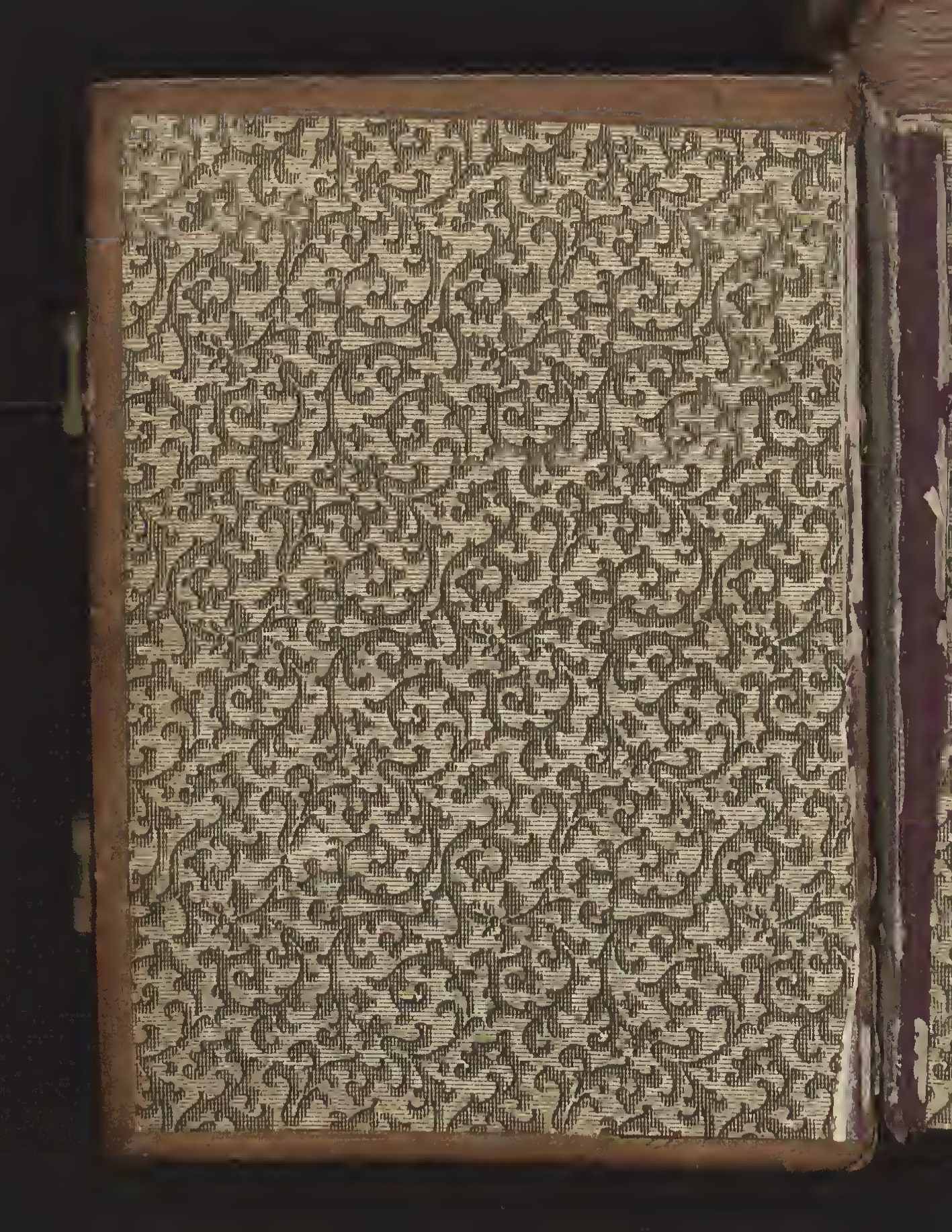

Þetta er hid nya Testament/ Jesu Christi

eigenlig ord ꝛ Euangelia huer hañ sialfr predikadi ꝛ kendi/ hier i heime/ Sem hñs postular ꝛ Gudz spialla menn sidan skrifudu. Þau eru nu hier vtlogd a Norrænu/ Gudi til lofs ꝛ dyrdar/ eñ almuganũ til sæmdar ꝛ Saluhialpar.

Idag eꝛ þier heyrit hans raudd þſalm
þa þorherdit ecki ydar hiortu.

Huer at mig þorſmar/ z medtekr eigi/ Joh. xii
min ord/ Sa heꝛer þañ er hañ dꝙmer.
Aꝛ þui at i gudz ordū er ſañ leikuriñ/
liꝛuit z ſalu hialpar vegrinñ/ Joh. xiii
z ſialꝛr gudz ſon er þ ord/
og eingeñ kꝙmzt til þaudrſins
nema þyre hañ.

¶ Þar þyrer truit Gudz ordum/
ſem eru ydar ſaluhialp.

Christiern vier-
dtz naade Dan-
marckis Norgis
Wendis oc Gottis
Konning/ Hertugh
vdi Sleswigh Hol-
sten Stormarn och Dytmarsken/
Greffue vdi Oldenborig och Del-
menhorst Herre alle witterligt at
thenne breffuisser oss elskelige Or-
the Norske haffuer beret for oss at
hand haffuer wdsett thet nye testa-
mente paa islands tunghe/ paa thi
then menige mand ther samesthet/
Som wille lesse oc wide then helli-
ge Scrifft mue then selff forstaa.
Oc efftersom thii at hoglærde mend o
elskelige Rector/ Doctores oc Lese
mestere vdi then høye Skole her vd
wor Stad Kiøbnehagen haffue offt
er seet samme hans arbeyt/ oc then
befundet ath kand rettheligen ath
were wdsett efftther then latiniske

translation. Tha paa thet ith then almechtigste gudz loff och ære naa formeres/ och then menighe mand/som bygge och boo paa wort land islandt/ och icke fuldkommeligen kunde forstaa andre tungemall mue thes bedre bliffue vnderwist vdi then hellige Scrifft/ Som themē er nytteligt til theris salighed. Haffue wij samme ny testamenthe befalet at lade trycke. Bethendis och biudendis alle wore vndersaathe/ Bisper/prelather/ Fogether/emedz mend/och alle andre Geistlige och werdzlige/ oc besynderligē themem sō bygge oc boo paa forneffde wort landt Island at i tilstede samme bøger at sellies/kiøbes/och bruges/ oc icke tilstede noger ther emod hinder eller forfangh/att giøre eller skee lade vnder wortt hylleste och naade.

Gessuet

Gesfuett paa wort Sloth Kiøbnehagen ortthende dagen efftther alle Helgen dagh Aar etc. M.D.xxxix vnder worth Signet.

De mandato Proprio regie M.

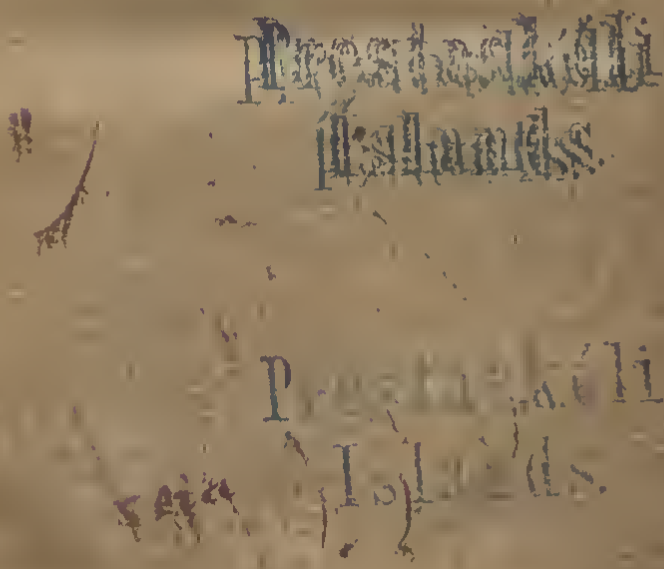

At vǫri nu riettazt ⁊ til heyriligazt þat þessi bok vt geinge an nockrs þormala eda vnder nockru aſarligu naþui / eſ þǫrdi helldr sitt heite ⁊ eigen liga ord rǫdu þat þyrer marghattadar vt skyringar ⁊ ymisligar þottolur eru kristiña maña hugskot nu þangat dreiþd at nalegan na vita meſ eige leingr / huad Euangelion / eda Logmal / nytt eda gamalt Testamentū kallazt / a þ þui kreþr nausyn til / at samsetia eirn þormala ⁊ vnderuisan a at giora / huar med þat hiſ ein þalldi maſ mǫtti vnderuisan þa ⁊ þra leidazt sinū þornū o vana / a riettaſ stig / ⁊ huat hū skal halda a þ þssari bok. S° at hū leitadi þ^ er ongra bod orda nie logmals / er hū skyllde leita Euangelia ⁊ gudz þyrcheita.

Þa er i þyrstu þ vel vitanligt at sa vane edr meyning er a þ takandi at eigi sie vtan þiogr Euangelia ⁊ þiorer gudzspialla meñ / eū þ er med ollu þyre biodanda. At nockrer skipte nya testamentz bokum. I Legales / Historiales / proheta les / ⁊ Sapientiales / þ er i Laga bǫkr / sogu bǫkr / i spadoms ⁊ Wisinda bǫkr / meina þar medr leg veit eige at huernen) at samlikia hid nyia hinu gamla testamento / Helldr er þ / þastliga haldandi / at lika. S° sem hid gamla testament er eitt bok huer gudz logmal ⁊ hodord ⁊ eirnen þa

A ij giornu

giorningar bꝛꝺi þꝛ sem þꝛ hiellꝺu ꝛ eigi hiellꝺu/ eru iñ skꝛipaꝺer Lika sº er hiꝺ nyia testament ein bok þ̃ ed Euangeliñ ꝛ gudz þyꝛleikt ꝛ eirneñ þꝛagiorningar sem þ̃ a trua ꝛ eigi trua / eru iñskꝛipaꝺer/ sº at vier sieũ nu ꝛpulluiser i at þar er eigi meir eñ eitt Euangelion. Lika Sº sem at þ̃ er eigi meir eñ ein bok hins nya testamentis. Eiu trua/ ꝛ eiñ Sa gud sem þyꝛe heitiꝺ til seiger.

Þat Euangeliũ er eitt girzkt oꝛꝺ/ ꝛ þyꝺizt a noꝛꝛænu/ gleꝺiligt boꝺskapr/ goꝺ gꝛoꝺi ny liuþ ligt tiꝺinde/ eitt æskiligt sigꝛ op/ vm huert at vier ættũ at syngia/ seigia ꝛ þagna. Lika Sº sem þa er Dauiꝺ ypuer vañ hiñ myckla Golianth/ koni eitt æskiligt sigꝛ op ꝛ ny huggun̄ tiꝺenꝺi a meꝺal Israels sona ap þui at þꝛa hiñ ogꝛlige þianꝺmañ vaꝛꝺ ypuerstigesi/ eñ þꝛ til þrelsis ꝛ þagna ꝺar leyster ꝛ skickaꝺer/ ap hueriu þꝛ sungu doꝛzuꝺu ꝛ næsta þegner vꝛꝺu. Lika Sº er nu þtta guꝺz Euangelion ꝛ nyia testament/ eiñ goꝺr gꝛoꝺi ꝛ sigꝛ op/ huert er þyꝛe postulaña þramburꝺ hliꝺar vm allan heim/ ap einum riettþerꝺugũ Dauiꝺ/ Sa er viꝺ synder/ ꝺauꝺa/ ꝛ ꝺioþuliñ bar ꝺizt/ ꝛ ypuer vañ/ Sa sem at þ̃ meꝺ heþer/ alla þa sem i syndũ voꝛu hertekner/ meꝺ ꝺauꝺanum plagaꝺer/ ꝛ ap ꝺioþlinũ ypuer bugaꝺer (an þꝛa verꝺleiks) endꝛ leyst/ riettlætt/ lipgat og þarsæliga giort/ Sº ꝛ til þꝛiꝺar skickaꝺ/ ꝛ gudi heim þæꝛt huar þyꝛe þꝛ syngia / ꝛ gudi þacker gioꝛa/ þagna ꝛ at eiliþu/ loþa ep þꝛ trua añars oꝛugguliga ꝛ staꝺþaster blipa i truſe.

Þlickt sigꝛ op ꝛ huggun̄ gꝛoꝺi/ eꝺa Euangeliſt ꝛ gudlig ny tiꝺinde kallazt ꝛ eitt nytt testa-

mentum

mentū aþ þ at líka s° sem eitt testament et þ/nær at bannæfñ mædr til greiner sitt gozt þ sem epter hñs dauda/skal eþ til einkunñ oripū vt skiptazt/Líka s° heþer kristr þyre sitt liþlat biþalat ⁊ til greint slíckt Euangeliū epter sīn dauda/ vt at kalla/vm allan heim/ ⁊ þar medr ollū þm er trua/til eignar gepit allt sitt gozt/þ er sitt liþ/nz hueriu hñ daudanū mygdi. Sitt riettælte/huar medr hñ syndiner aþmadi/ ⁊ sinaþarfælu þm hñ eiliþa þyrer dæming.nz ypuer vañ. Nu þar sa hīn voladi mādr/sem i syndū dauda/⁊ heluite er reyrdi) eckert liuþligar heyrt eñ slíkan dyrligan huggunar bodskap aþ kriste þui ma hans hiarta aþ inztu rot þagnat vid gledizt eþ hñ truer añars at þ sie sannínde.

Nu heþer Gud/slíkre tru til styrktar. Þtta sit Euangeliū ⁊ nyia testament margþalldliga þyre heitid/ i hinu gamla testamento þyrer muñ sīña spamañna/ epter þ sem Pall postuli seiger. Rom. 1.ca. Eg ein vtlesīn til at predika guds Euangeliū hueriu hñ heþer adr þyre heited/ þyrer sīna spamen i heilagre skript aþ sinū syne/sem þ eddr er aþ Danids sægdi ⁊ tč ⁊ þat vier vt Kyrū nockr þar greiner/⁊ hñ hapdi i þyrstu þyre heitid/ epter þ sem hñ sagdi til hoggormsins. Gñ. iij ca. Eg mun þiandskap Setia milli þin ⁊ konnñar mille þins sædis ⁊ hñar sædis/ þ sama skal þitt hoþut i sundrmeria /⁊ þu munt þss hælbeine vm sat veita. Kristr er þ sædi þssarar konu. Sa er Diopulsius hoþut(þ er synden/Daudīn/helvite. ⁊ allan hñs krapt) heþer sundr marit þuiat an þssa sædis þar eingen maña/. Syndina/Dau-

dan/

an/vie Heluite/postast. Jnn Gene. xxij. sagde
ſ til Abrahams. J þino ſædi ſkulu allar ſyn
giſter a Jordu blezadar werda/ Atiſtr er þ A
brahams ſædi/ſeiger pall postule Galatas iij.
uer ed blezat hefr allan heim medr þſſu Euan
gelio/ þui huar ſom kriſtr er eigi þar er eñ su bol
an ſem þiell yþuer Adam ꝛ all born hñs/ þa er
hñ hafdi ſyndgazt/ þat aller hliota ſidan/ ſyn
dñ/ Dauda ꝛ Helunti eigenliger ꝛ ſeker at vera
Eñ i giegn þſſari boluan blezar nu þtta hid dyr
mꝛta Euangeliñ alla verolld med þui at þ epin
barliga kallar/ Huer hñ truer a þtta Abrahams
ſædi/ Sa ſkal blezadr vera/ þ er af Syndum/
Dauda ꝛ Helunte kuittadr/ blifandi s° eilifliga
riettlatr. Soll ꝛ lifandi/ S° ſem ſialfr kriſtr
ſeiger/ Johñes xj. Huer hñ tryer a mig ſa mun
aldreige deyia.

Jtñ s° ſagdi hñ þ Dauid til ñ. Regñ xij. þa
han ſagdi / eg mun vpp veckia þitt ſæti epter
þig/ þ ſkal mier vpp byggia eitt huſ/ ꝛ eg mun at
eilifu hñs riki ſtadfeſta/ eg vil hñs fader vera
ok hañ ſkal mñ ſonr vera ꝛc. Þ er nu þ riki kriſts
ſem þtta Euangelion af ſeiger / huert at er eitt
eilift riki/ eitt riki riettlætiſins/ ſalu hialpariñ ꝛ
liſins/ þangat koma ꝛ (vr hertekiu ſyndariñ ꝛ
daudans) aller þ er riett trua/ þuilik fyrirheit
ꝛ gudz Euangeliñ/ þiñzt eñ vidara hia ſpamñ
num/ s° ſem. Michæas. v. ca. ſeiger/ ꝛ þu Bed
leem Ephrata ertt eigi hin minzta/ bland þuſunder Ju
da. vt aff þier ſkal mier koma eñ herlegr mnſ
ter yds Iſraels. Jtñ Oſee xiij. Eg vil þa leyſa vr
daudans hendi/ þar daudanñ vil eg þa frelſa.

Af þui megu vær nu sia/at þ͛ er eigi meir eñ eitt, Euangelion/Lika s͛o sem at eigi er meir eñ eiñ kristr/þy er þui er Euangeliū eigi añat nie vera kañ/eñ ein pre d͛an af kristi Guds ⁊ Dauids syne/sem er sañr Gud ⁊ mañ/Sa er fyre oss hefr mz sinū dauda ⁊ vpp ri su/allra mańa Synder/Dauda/⁊ Heluite yfuer stigit Þra sem ahñ trua. Nu þo at Euangeliū kuñe at vera stntt edr long ordrada/ eda kuñe eiñ at skripa langi ordt eñ annat þa ordt/ Sa skripar lang ordt sem ord kristz ⁊ margar giorder vt skripuar/ S͛o sem at giora þiorer Guds spialla meñ. Eñ sa skripar þ stutt ⁊ þa ordt sem ecki talar vm vercken eda giordir kristz/helldr stuttligańa til teiknandi/ Huerncñ at hñ hefr fyrer sñ dauda vpp risu/Synder/Dauda ⁊ Heluite/yfuer vn nir/fyre þa sem a hań trua. S͛o sem postularner Petr ⁊ Pall vt skyra.

Af þui athuga þ vandliga/at þu gior eigi krist at Moysen/ nie af Euangelio eina logmals edr setninga bok/Sem hingat til skied hefr /⁊ eñ heyrizt i nockrū formalū hins helga Jeronimi/þat Euangeliū krefr eiginliga eigi vorra vercka þatvier verdum þ͛ fyrer fromer ⁊ þ͛ sæler / helldr fordæmer þ slik vor verck/ eñ krefr riettrar truar a kristū/at hñ sialfr hafi fyrer oss/ Synder/ Dauda/⁊ Heluite yfuer vñit/⁊ hefr s͛o (eigi fyre vorra vercka saker/helldr fyre sin͛ eigñ͛ gior der sem er daudi ⁊ pina) giort oss froma lifandi ⁊ þar sæla/ S͛o at vier megū oss til reikna hñs dauda ⁊ sigr sælld/lika sem at þ væri vor eigeñ til verckna dr.

Eñ þo at kristr i Euangelio / lika ⁊ cirnen þa Petr ⁊ Pall / gefi morg bodord / ⁊ kenningar vt Leg giandi s͛o logmalit / þa skulu vær þ þo at iofnu reikna/olluñ odrum verckū ⁊ velgiordum kristz/ ⁊ li

kat

ka sem þ er at vita hñs verck, ⁊ giorder/er eñ eigi at vita hid rietta Euangeliõ/ þuiat þ̃ med veizt þu eñ eigi at hñ hafi Synd/Dauda/⁊ Diofu/liñ yfner vñt/ S° er ⁊ eñ eigi riettliga skilit þ Euangeliõ þott þu viter þlik bodord/⁊ kenningar/ fyrr eñ röddisi kemr. Su er seiger at kristr sie þisi eigeñ medr sinu lifuerne lꝫrdome/verckũ/lif/ lati/vvp risu/⁊ allt þ hñ er/hefer giorir ⁊ forma

S° skau vier nu at eigi þreynger hñ/ helldr hyrliga til sin ladar þ̃ hñ/seiger/ Sꝫler eru þier volader/Eñ postul̃ ner tidka. ⁊ þssi ord/eg amisie eg bid ⁊ beide ydr / þ er fyre gudz saker edr noc/krs konar añars at bidia/ þ megu vꝫr allzstadar vel sia at Euangelið er eingen logmals bok. Helldr ein eigenlig predikan af kristz velgerningum. Su oss kuñgerizt ⁊ til eignar er gefin/ef vier truũ/eñ Moyses i sinũ bokum/ þiar/ þreynger/ sꝫr/skel/þer/ ⁊ ogrliga strapp̃ þuiat hñ er logmals skri/pare ⁊ pianing̃ madr. Þadan kemr ⁊ þ/at riett þerduguin er eckter logmal sett/ epter þ sem Paul postuli seiger(i Thimothi) af þ at hũ er fyre tru/ua/riett lꝫttr lifgadr/ ⁊ þarfꝫll giordr þurfe eigi añars vid/ eñ at auglysa slika tru mz nytsamligũ verckũ. Nu huar ed slik trua er/ þa fꝫr hun sig eigi þolgit. Helldr auglyser hun sig/vt sprettande mz godũ verckũ. Jatar ⁊ vidr kenir þtta Euange/liõ fyre al þydu/hꝫ ttandi sinu lifeþ̃ vt fyrer/⁊ allt huat hñ stund̃ edr giorer/ þa sueigir hñ allt til naungsins nyttsemd̃/⁊ hñ til hialp̃/ eigi ei nazta i þui at koma hñ til þuilikrar nadar/ helld/r iapn vel styrkiandi hañ medr gozt lif og qru/ Lika sem at hañ sier at kristr hefer vidr sig giort / epter fylgiandi s° dꝫmum kristz

Þat var og kristz mening þañtid hñ gaþ oss i kilnad eckert añat bodord/ eñ kærleikañ/ huar aþ at vier skyldum þeckia huerier hans lærisueinar ⁊ riett truader vǽre þui at þ̃ sem verckin ⁊ kærleikurin vt ꝑliota eigi þa er þ̃ eingen riett trua/ þ̃ hreinær ⁊ Enangelion eñ ei/ þ̃ er ⁊ kristr eñ eigi riettliga Jatadr/ þui sia nu til / at þu haga þier s° i þessm nyia testamentz boku/ at þu kunner þǽr at lesa aþñan hatt.

Hueriar ed eru hinar riettuztu og dyrmætuztu bǽkur hins nya testamentes

Þessu ollu þa kant þu (amedal allra boka) riett at orskurda / ⁊ eina greinaþ at taka/ hueriar at bezter eru/ þeim kanliga eru (Johñs Euangelia ⁊ S. Pals pistlar / Sierdeiles sa sem er til Rom veria ⁊ hiñ fyrre Petrs pistell) riettr kiærne ⁊ takmark a medal allra añara boka/ hueriarmed riettu ættu fyrstar at standa/ þui vǽri hueriu kristnu manni þrad vpp takanda/ at hñ læse þǽr sonu bǽkr ypner sem fyrst ⁊ tidazt/ gerandi sier þǽr fyre dagligan lesning s° al kunnar/ Sem sitz añat dagligt braud/ þat i þeim finnur þu eigi morg verck nie iarteikna giorder christs vpp skradar/ heldr fyñr þu i þeim nǽrsta meistarligaña vtbreitt þ at trua a Christu ypner vise/ Synd/ Dauda ⁊ Heluite/ ⁊ gefi oss lif riettlæti ⁊ fyrgiallda/ huer at er/ hun saña art gudz Euangelia sem þu hefer edr hefyt.

Þui

Þui eþ at eg skylldi aðars huors vid missa vercka kristz edr predikunar/þa villdi eg liuþar verckaña a miss þara eñ predikunariñar/ þt. vercken stoda eigi/ eñ hans ord geþa mier eliþt liþ/epterþ sem sialþr hñ seiger. Og aþ þui at Joañis skriþar þatt aþ kristz verckñ. eñ margt vin hans predickan. Eñ hiner þrir euãgelistar skriþa margt hans vercka eñ þatt hans orda/þui er Joañis Euangeliõ/þau eincka t skæru riettu hoþut Gudz spioll/sem langt yþuer þa adra þria eru þram takandi/stundandi t hæria vpp heþian di/lika sº ganga t S. Pals t Þetrs pistlar langt þram. t vpp yþuer þau þrju Euangelia sem Matthens/Marcus/ a Lucas skriþa.

Eñ allz þa eru S. Joañis Euangelion/t hans hiñ þyrste pistell/t S. Pals pistlar einkan liga sa er til Romueria t til Galatos t Ephesio maña. Sº t S. Petrs pistell/hiñ þyre/þær bæ kr sem þier visa a Christum/t keña allt þ er þier er þrasællð/t þorþ a at vita/þo at þu sæier allðre adrar bæker nie heyrder ndrar kenningar eñ þra/Aþ þui er S. Jacobs pistell eñ staur gresis pistell hia þiñ/þuiat hñ hepr/nær aungua euan geliska art medr sier/sem sidar mun greint verða i. odrũ þormala.

¶ Þssar eru bæker hins nya testamenti.

i S. Mattheus gudz spioll
ij S. Marcus gudz spioll
iij S. Lucas gudz spioll
iiij S. Johañis gudz spioll

postula

v Postula giorningar skripader af S. Lucas
vi S. Pals pistill til Romuerja
vij Hin fyrre S. Pals pistill til Corinthios.
viij Annar S. Pals pistill til Corinthios
ix S. Pals pistill til Galatas
x S. Pals pistill til Ephesios
xi S. Pals pistill til Philippeusis
xij S. Pals pistill til Collossenses
xiij Hin fyrre S. Pals pistill til Tessalonicenses
xiiij Annar pistill S. Pals tli Tessalonia
xv Hin fyrre S. Pals pistill til Timotheo
xvi Annar S. Pals pistill til Timotheo
xvij S. Pals pistill til Titum
xviij S. Pals pistill til Philemonem
xix Pistillin til Ebreos
xx S. Jacobs pistill
xxi Hin fyrre pistill S. Petrus
xxij Annar pistill S. Petrus
xxiij Hin fyrsti S. Johns pistill
xxiiij Annar S. Johis pistill
xxv Pridie S. Johis pistill
xxvi Pistill hins heilaga Jude
xxvij Opinberingar sancti Johis.

Dess

S. Mattheus þyrste Capit.

Mariu Messur S. Auñu dag. Luce ii

Essi ær þædingar bok Jesu Christi/ sonar Dauidz/ sonar Abrahams.
Abraham gat Jsaac
Jsaac gat Jacob
Jacob gat Judam ok brædr hans
Judas gat pharem ok Zaran (aþ Thamar
hares gat Hezron
ezron gat Ram
am gat Aminadab
minadab gat Naasson
ahasson gat Salma
alma gat Boas aþ Rahab
oas gat Obed aþ Ruth
bed gat Jesse
esse gat kongin Dauid
ñ Dauid kongr gat Salamon aþ þæ sem var
ſþru vrie
alamon gat Roboam
oboas gat Abia
bia gat Assa
ſſa gat Josaphat
oſaphat gat Joram
oram gat Osia
ſia gat Jotham
otham gat Achas
chas gat Ezechia
zechia gat Manaſes
anaſes gat Amon

Amon

Amon gat Josia
Josia gat Jechonia ꝛ brædr hans vm Babiloneskañ herleidingar tima/ ꝛ epter Babiloneska herleiding gat Jechonia Sealthiel
Sealthiel gat Zorobabel
Zorobabel gat Abiud
Abiud gat Eliachim
Eliachim gat Asor
Asor gat Zodoch
Zodoch gat Achin
Achin gat Eliud Eliud gat Eleasar
Eleasar gat Mathan
Mathan gat Jacob
Jacob gat Joseph mañ Mariu/ aþ huerre ed þædr er Jesus Sa er kallazt Kristr. ✻

Aller ættlider þra Abraham allt at Dauid eru þiortan lider/ ꝛ þra Dauid allt til Babiloneskrar herleidingar eru þiortan lider/ ꝛ þra Babiloneskre herleiding allt til Chiristū eru þiortan lider/ eñ ✻ Kristz hingatburdr var s° /nær ed Maria hans moder var þastnud Joseph ꝛ adr eñ þau skylldu samā koma/ þanzt hun oleitt aþ heilogum anda/ eñ Joseþ madr hñar uar riett vis/ villdi þui eigi oþrægia Hana/ eñ þeinckti sier þo leyniliga at þorlata hana/ eñ semhñ hugsadi þtta. Siaz þa vitradizt hñ eingel drottins i draumi/ ꝛ sagdi/ Joseþ sonr Dauidz þu skalt eigi ottazt ak taka Maria þina þestar kuon til þin þuiat huat mz Heñe alit er þ er aþ helgū anda/ ꝛ hun mun son þæda ꝛ hans naþn skaltu Jesus kalla/ þuiat hñ mun þrelsa sitt þolk aþ þra syndū ✻

✻ Appaug adagin þyre Jol/

Eñ

eñ allt þtta skiedi/ So at vpp pylldizt Huad sagt
er aþ drottni þyre spamañiñ/ so seigianda/ Sia
ed? at mey mun pungut verda z son þœda/z hñs
naþn skal kallast Emanuel. Huat er þydizt gud
med oss. Isaie vij.

Eñ þa Joseph vaknadi aþ suefni/giordi hñ
so sem eingill drottnis hafdi honum bodit/z tok
sina þestarkuon til sin/z kendi hñ eigi + þ til
hun þœddi son siñ frumgetin/z kalladi hans
naþn Jesus.

Annar ca.

Dær Jesus var þædd2 til Bethlehem
a gydinga landi/ a dogum Herodis
kongs Sia þa komu vitringar aþ
austr riki til Jerusalem z sogdu/Hu
er sa nyfœddi kongr gydinga þ vier
hofum sied hans stiornu i austr riki/z eru koner
at til bidia hñ.

Eñ er Herodis kongr heyrdi þ. Hrygdizt hñ
z allt Jerusalem med hñ/og liet saman safna ollñ
kennemañna hofdingiñ z skriptlærdñ lydsins z
forheyrdi aþ þm hu kristr skylldr fœdast/ Eñ
þr sogdu hñ til Bethlehē i Judea/ þat so er skri
fat fyre spamañiñ/ z þu Bethlehem a Juda lan
di ert ongua neist hin minsta a medal hofding
iñ Juda/ þuiat aþ þier mun koma Hertogi sa er
stiorna skal yfuer folk mitt Israel. þa kalladi He
rodis vitriagana leyneliga til sin z hugarlatlig
una at spurdi þa a hueriū tima at stiarnan hef
di birstzt þm/ z visadi þm til Bethlehem z sagdi
fari þier z spyriet iñeliga at sueininum/z nær þier
finnit hñ þa kunngiorit miera þr/ so eg kome eirnen
at til bidia hñ.

Prettan
da dag Jola.
+
(þ til hun
þ skal eigi
so vnder
standazt at
Josep hafi
epter þ sam
rœdi att vid
Mariu/hel
dr þ at iritn
guñe er suo
dan i maltæ
ki so sem(Ge
neſis viij) at
hrapniñ kœ
mi ei aptr þā
til Jordin þ
kadizt/ mz
vill ritningin
þ hallda a
hrapnin sie
eigi epter þ
aptur komn
so lika ma
hier aþ skil
iazt at Jo
sep hafi ei

hellðr sārœ̄di att vid Mariu.

Sē þr hoꝑdu nu kouginū heyrt/ꝑoru þz aꝑstad/ Siaz at stiarnan sein þz sied hoꝑdu i austr riki giec þrā þyre þm/ allt þar til hun kō/ z stod þar vpp yꝑ uer/ Huar sueiñiſt var/ en er þr sau stiornuna/ glod duzt þz/ aꝑ nœrsta myklū þagnadi/ z geingu ihusit. iñ/ z þundu þar sueiniñ mz Mariu modr sine/ z þie lu z þrain/ z tilbadu hñ/ z at opnudū sinū þiarsiodi oꝑꝑrudu þz hñ giaꝑer/ gull/ reykilse/ z mirru z þier gu þa auisan i sueþne at þz gœꝑi sig eigi aptr til Hę rodem/ z þoru so añañ veg aptr i sitt land. ✻

Eñ þa þz voru i burt þarner. Siaz at eingill drot tins vitradizt Joseph i draume z sagdi/ statt vpp/ z tak sueiniñ z modr hans til þin/ z þly i egiptalandz vert þar allt þangat til eg seigi þier/ þat þat er epter komanda at Herodis mun leita sueinsins at þyre- Osee tꝑ Nu. xxiij. þara hm̄/ eñ hñ stod vpp z tok sueiniñ z modr hñs til sin/ vm natt z þor i Egiptaland/ z var þar allt þramyꝑuer liplat Herodis/ So þ vppꝑylltizt huat sagt er aꝑ drottne þyre spamañiñ/ ed seiger/ aꝑ egiꝑ talandi kalladi eg son miñ.

Þa Herodis sa nu þ hñ var gabbadr aꝑ vitrin gunū/ vard hñ afar reidr/ z sendi vt/ z liet drępa aull sueinborn til Bethlehē/ z i ollm̄ hn̄s endimor kū/ tuœuetr z þadan aꝑ miñe/ epter þm̄ tima sem hñ haꝑdi vt spurt aꝑ vitringunum þa vppꝑylldizt Huat sagt er þyre Hieremia spamañ/ sem seiger/ A hœdum heꝑer heyrst kall/ myckillar kueinunar/ opſ/ z ylꝑbra n̄/ at Rachel œpti sonu sina/ z villdi eigi huggazt lata/ þulat þ var med þm̄ vte ✻

Eñ þa Herodis var latin/ Siaz at eingill drottins birtizt Joseph i draume a egiptalandi/ z sagdi statt vpp z tak sueiniñ z modr hñs til þin/ z þar til Iraelſ

Iard

Iardar þ þr̃ era i helin sem leitadu at lifi sueins/ Hñ stod vpp t tok sueinñ t modr hñs til sin/ t qm̃ til Iraels Iard̃/ eñ þa hñ heyrdi þ Archi chilaus rikti i Judea/ i stadin fodur sins Hero dis/ottadizt hñ þangat at fara/ t i draume gieck hñ vnderuisan af gudi/ t for i alfr Galilea lan dz/kom t bygdi i þr̃e borg sẽ hiet Nadareth/ S° þ vppfyllduzt huat sagt er fyre spamañinn /at hañ skylldi Naduerskr kallazt. ✱ Esaie vt. Judi. xiii

Pridie Cap ali

Gñ a þm dogũ kom Jon Baptista t pre dikadi i eydi mork Judea landz og sagde /Giorit Idran þat gadz riki tekr at nalgazt/ hñ er teirnen Sa/ af þm at sagt er fyre Esaiã spamañ/ sẽ seiger Hropandi raudd i eydi morka/ reidit til gotu drot ins t giorit hans stigu rietta. Luce iii. Johañ i. Esaie xl. Marc.

Eñ Johañis hafdi klædnad af Ulfballdz harũ t olar bellti ym sin̄ lend̄ hñs matur varu engespretti t skog̃ hunang/ þa gieck t vt til hñs fyr hierusalẽ borg̃ t allt Judealand/ t aull vm liggiandi hierod Jordanar t skirduzt af hñ i Jordan/ Jatandi sinar synder. ✱

Eñ þa hñ sa marga Phariseis t Saduceos koma til sin̄ skirnar/ sagdi hñ til þra þier nadru kyn/ Huer kendi ydr at flyia fyre til komandi reiði/ af þ giorit verdugan auogyt Idranarin̄/ t verit ei þss hugar/ þ þier seigit mz sialfũ ydr/ at Abrahã hafa vær fyre fodr/ þat eg seigi ydr/ at mattugr er gud vpp at vekia Abrahã sonu af steinũ þssum/ af þui at nu er auxin sett til rotar vi dana/ þui mun huert þ̃re sem eigi giorer godan auogyt /af skidazt t i eld kastazt.

Eg skire ydr i vatne til idran^r /eſi sa epter mig kemr er mier sterkare/huers skolladi/at eg er eigi verdugr at bera /Hñ mun skira ydr mz heilogū anda ⁊ elldi/Huers visiosku pla er i hſſ hēdi/⁊ hſ mun hreinsa ſiñ lapa/⁊ hueitiño sapna i ſina korn hlaudu/ eñ agniñar breſia i elldi oſlockanligū.

I paſi tima kom Jesus ap Galilea at Jordan til Johañis / at hñ skirdizt ap hſſ eſi Johañis varnadi hñ þſſ/⁊ sagdi/mier er þorf at eg skirizt ap þier/⁊ þu kemr til min/eñ Jesus suaradi ⁊ sagdi. Lat nu s^o vera! þuiat s^o hæfer oſſ allt riett lati vpp at fylla/⁊ þa liet hſ þ epter hm̄/eñ er Jesus varskirdr skr hñ Japnskiott vpp vr vatn inu/⁊ Sia ⁊ at Himnarner lukuzt vpp yþuer hm̄. ⁊ Johañis sa Gudz anda opan stiga sem dufu ⁊ yþuer hſ koma/ ⁊ Sia ⁊ at roddin ap Himne sagdi/Þſſi er sonr miñ elſkuligr at huerium miez þel þocknazt. ✱

Matt. 3. Marce 1. Luce iij. Joh. i.

Þiordi capitula

Þa var Jesus teyddr ap anda a eyd mork/vpp a þat hñ preiſtadr yrdi ap dioplinū ⁊ þa hñ hapdi faſtat i xl daga ⁊ xl natta/hungradi hñ/⁊ preiſtar iñ gieck til hñs ⁊ sagdi/ef þu ert sonr gudz/seig at steinar þſſer verdi at brauduñ/Hñ suaradi ⁊ sagdi/ skripat er / at maduriñ lifuer eigi ap einu saman braudi/Helldr ap sier hueriu oordi sem fram geingr ap Gudz muñe.

Þa tok diopullin hñ mz sier i borgina helgu ⁊ sette hñ vppa buſtmusteriſins ⁊ sagdi til hſs. Ef þu ert Gudz sonr/bleyg þier hier opan/þat skrif

Gelſka pagiſi.

Matt. 4. Luce iij. Joh. i.

Sakir da pyrſtaſi i eſtu.

Marce 1. Lu iiij Deut. vi

gat er

þat er/at hñ mun bioda sinū einglū vm þig/at a
hondū bari þr þig/s⁹ at þu steyttir eigi þot þiñ
vid steine. Jesus sagdi aptr til hñs/ skripat er/ Psal.
at eigi skalltu preista drottiñ Gud þiñ/ z eñ aptr Deut.v
plutti diopullin hñ mz sier vpp a opr hatt þiall z
syndi hm̄ aull riki veralldar/ z þa dyrd/ z sagdi
til hans allt þetta man eg gefa þier ef þu fellur
fram z tilbidr mig/ Þa sagdi Jesus til hñs/ far
burt þu andskoti/ þuiat skripat er drottiñ Gud Deut.v
þiñ skalltu til bidia z hm̄ einum þiona
Þa yrdiet diopulliñ hñ/ z Siaz at einglar koma
til hñs z þionudu hm̄ ✱ Eñ er Jesus heyrdi þ Jo
hañis var gripiñ/ for hñ til Galilea landz z for
liet borgina Nazareth/ kom z bygdi i borgiñe
Capharnaū. Huer ed liggr vid siafar sidu i endi Lu. iii
morkū Zabulons z Nepthalims/ s⁹ at þ vppfyll Joh. ii
dizt/ haat sagt er fyre Esaiā spamañ senn seiger Esa.ix
Landit Zabulon/ Landit Nepthalim vid siafar
gotu hinu megin iordanar/ z Galilea hiñar Hei-
dnu þiodar. Lyds sa er sat i myrkrunū hñ sa lios
mikit z þr sē satu i þre bygd z daudans skugga
þm̄ er nu lios yppruñit/ þadan i fra tok Jesus til
at predika/ z seigia giorit Idran/ Et himna riki
tekr at nalgazt Andre.

Eñ ✱er Jesus gieck med sionū i Galilea leit hñ
two brøðr/ Symon. sa er kalladizt Petrus z An Mar.
dream brodr hñs/ huerier ed voru at varpa neti
i sioiñ þat þr voru fiski menn/ z hñ sagdi til þra
fylgit mer epter z mun eg giora ydr at fiskorum
manña/ eñ þr yrdu/ Jafnsnart netin z fylgdu
hm̄ epter ✱

Og er hñ gieck fram leingra burt þadan sa

hſi two adra brꝙdr/Jacob ſon Zebedei ꝛ Johannem brodr hñs vera a ſkipi med þedr ſinū Zebedeo/net ſin at bꝙta ꝛ hñ kalladi þa/eñ þr þorlieu ſtragr ſkipit ꝛ þaudr ſiñ/ꝛ þylgdu hm epter.

Jeſus þor ꝛ vm allt Galileā keñandi i þra ſākundu huſū ꝛ predikadi Euangeliū rikiſins ꝛ lꝙknadi aull ſottar þerli ꝛ aull krancdꝙmi med þolkino/ꝛ hñs eyckti barſt vt vm allt Syriam/ ꝛ þr þꝙrdu hm alla þa ſē krenkter voru ap margviſligū ſottar þerlū ꝛ i ymiſligū piſlū hōdlader/ꝛ þa er diofsul hoþdi tungla mein/eda ickt ſiucker voru/ꝛ hñ lꝙknadi þa alla ꝛ margt polk þylgdi hm epter vt Galilea/ꝛ vr þm tiu borgū/ꝛ ap Jeruſalē ꝛ Judea ꝛ ap þm hierodū er voru hinu meigiñ Jordanar

Fimte Cap

ſi Er Jeſus ſa þolkit gieck hñ vpp a þiallit ꝛ þa hañ ſetti ſig nidr geingu hñs lꝙriſuem̃ til hñs hñ lauk ſiñ muñ vpp ꝛ tok at keña þm ꝛ ſagdi/Sꝙler eru þr ſē andliga eru volader þt þra er himna riki/Sꝙler eru þr ſem harmā þat þr muna huggader verda/ Sꝙler eru hoguꝙrir/ þat þr munu Jardriki erfa/Sꝙler eru þr/ſem hungra ꝛ þyrſta epter rietdlꝙtino/ þuiat þr ſkulu ſadder verda/Sꝙler eru miſkunſamer/ þat þr munu miſkuñ hliota/Sꝙler eru hrein hiarta der/ þat þr munu gud ſia/ Sꝙler eru þr/ſem pridiñ giora/ þuiat þr munu gudz ſyner kallader verda. Sꝙler eru þr ſem þyrer rietdlꝙtiſins/ ſaker op ſokter verda/ þuiat þra er himna riki/ Sꝙler eru þier/nꝙr ed lyddiñ/ þormꝙlder ydr/ꝛ op ſokn veiter/ꝛ talar i giegn ydr alla vond ſku-

þyre

þyre minar saker/ þa lugandi/ þagni þier t verit glader þuiat ydar verd kaup eru myckel a himnū/ þuiat sº hafa þr opsokt spameñina þa er þyre ydr voru ✱

Þier erut Sallt Jardar nu ep salltid deyþizt i hueriu verdr þa salltad/ þa duger þ til ein skis meir/ nema at þ verdr vt snarat sº þ sie þot trodit ap mūn þier erut liosv veralldar/su borg sē a þiallino er sett þar eigi þolgizt/ t eigi tendra þr liosit t setie/ þ vnder mæleask/ helldr þner liosv halldiñ/ sº at þ lysi ollū þm sem i husino eru/ lika skal youart liosv lysa þyre mōm/ sº at þr siae ydar godverck/ t dyrcki þandr ydvarn a himnū.

Þier skulut eigi meina at eg sie komin laugmalit edr spameñima vpp at leysa/ eg em eigi komin at leysa/ helldr vpp at þylla/ þt eg seigi ydr þyre sasi þangat til himins t Jord þorgeingr mun eigi hin minzti bokstapr edr titul ap logmalino þorganga þar til/ at allt þetta skiedur

Þui huer hin vppleysser eitt ap þssim minztu bodorðū/ t kenner þ lydnum sº/ sa mun kallazt minstr i Himina riki/ en huer þ gioter t kenner/ hin mun myckell kallazt i Himna rike.

Þat ✱ eg seigi ydr nema sº sie at youart riett læti sie betra/ en hina skriptlærdu t Pharisens/ þa munu þier eigi in ganga i himna riki

Þier hapit heyrt huat sagt er til þina gomlu/ þu skalt eigi man vega/ en huer ed man vegr/ hin verdr doms sekr/ en eg seigi ydr/ huer ed reidizt brodr sinū/ at hñ verdr dōs sekr/ en huer sem til brodr sins seiger ✝ Racha/ hin verdr radz sekr/ en huer ed seiger/ þu apglape/ hin verdr sekr helvitis ellds/

Mar. ij

Mar. iij

Lu. vij

t ix

✱ þin s

ta sinu

Exo. xx

Le. xxiij

þyre þui/ nær þu opprar þina gaþu a alltarit
t þier kemr þar til hugarþ broder þin haþi noc
kut a moti þier/ þa lattu þar þina gaþu þyre al
tarino t gack aðr at sætta þig við brodr þin/t kö
þa at oppra þina gaþu *
Vertu snarliga sam þycki þinū motstodu mæli/
a medan þu ert enn a vegie mr hm/s° at eigi selr
þig þin motstodu m aðr domaranū/ t domarin
selie þig þienaranū/t verder þu i dyppliztu ka
stadr/at sonu seigi eg þier/at þu munt eigi þa
dan vt gara þar til þu borgar hin sidasta pening
þier hapit t heyrt þ sagt er til hina gomlu/ þu
skalt eigi hordom drygia/enn eg seigi yðr/at huer
hn litr konu til at girnazt hiar/ sa heyer þegar
drygt hor med hne i sinu hiarta
Þui ep þitt hagra auga hneyckslar þig/ þa
kipp þui vt/t rek þ þra þier/ þui at skarra er þ
er at enn þina lima parizt/heldr enn alls þin lik
me kastizt i helvitzskan eld/ t ep þin hagra
hōd hun hneyckslar þig/þa snid hna ap t rek þra
þier/ þui at skarra er þier at enn þina lima tort
nizt enn at alls likame þin pari i helvitzkan eld
S° er t enn sagt/ at huer hn skilr sig vid sina
eigin konu/sa skuli gepa hene skilnadar skra/ek
eg seigi yðr/ huer hann porlatr sina eigin konu (ar
vndan tekine/hornnar sok) sa giorir þ at hun ver
dr hordoms kona/t huer ed pasknar þa sem þra
mane er skilin/Sa dryger hor
Þier hapit enn þramar heyrt huat sagt er til hi
na gomlu/ at eigi skalt þu rangt sueria/t þu
skallt gudi þin særi luka/ enn eg seigi yðr at þier
skulut olldungis ecki sueria /huorki vid himin
þuiat

þuiat hñ er guðs sǫti/eigi hellðr vid iord þuiat hun er skaur hñs þota/eigi vid Jeru salem þuiat hun er borg hins myckla konūgs/ þu skallt ꝛ eigi sueria vid hoþut þitt þt þu þormatt eigi at giora eitt har huitt eðr suart/ þui sie ydar rǫda Ja Ja nei/nei/eñ huat þrā ygger þ er/ þa er aþ hinu vōda

Þier hapit ꝛ heyrt huat sagt er/auga þyre auga/tann þyre tann/eñ eg seige ydr/at þier skulut eigi briotazt i giegn illu/helldr ep nockr slær þig a þ na hǫgri kinn/ þa biod hñ hina adra ꝛ þm sē vid þig vill laug þreyta/ꝛ þiñ kyrtil aþ þier hapa þa lat hñ ꝛ þiñ mottul lausañ ꝛ huer þig neyder vm milu eina þa gack mz hñ ꝛ twǫr adrar gep ꝛ þm er þig bidr/ ꝛ vert eigi aþ vndiñ þeim er aþ þier vill lan taka

Leui. xi
Deut. xi
Lu. vi

Þier hapi: heyrt at sagt er/elska skalltu naūga þiñ ꝛ o vin þiñ at hatre hapa/eñ eg seigi ydr elski þier o vine ydra blezit þa er ydr bolua/giorit þm gott sē ydr hata/ ꝛ bidiet fyre þm er ydr lasta/ꝛ o þsocknveita/so at þier sieut syner þodrs yduars þiſa hinū er huer sina sol lǫti vpp gāga yger vōda ꝛ ygner goda/ꝛ rigna lǫti yguer riettlata ꝛ rāg lata/ þui ep þier elskit þa sē ydr elska/huert verd laup hapi þier þyre þ/ giora þ eigi lika toll heimtu meñ/ꝛ þo þier land kǫrt at eins vid brǫðr ydra huat giore þier þm meira/giora þtta ꝛ eigi lika hiner heidnu/fyre þui verit algiorder/so sem ydar himneskr fader er algiordr

Siette capit

Qtid at/ þat eigi giori þier ydar olmu sur fyre mōm so at þier siaezt aþ þm añars hapi þier eckert verdlaun hia yd rū þaudr sē a hinū er þui nǫr þu geþr

Mat. vi

olmuſu.

olmuſu ſkallt þu eigi lud̃ þeyta lata þyrer þier/
s° ſem hræſnarar giora i radhuſum t a ſtrætum
s° at þr heidrizt af mõm Saníliga ſeigi eg ydr
at þr hafa ſin laun vt tekiñ/ eñ nær þu gefr ol-
muſu/ þa lat þina vinſtri hond eigi vita huat hin
hægre giorer/s° at þin olmuſa ſie i leyne/t fader
þiñ sa er i leyndi ſier/gialldi þier opinſkart aptr

Og nær þu bidr/ſkalt þu eigi vera s° sẽ hræ
ſnarar/ſuerkũ kært er at ſtanda t bidiazt þyrer
i ſamkundu huſum t a gatna hornũ/s° at þr ſi-
aezt af mõm/Saníliga ſeigi eg ydr at þr hafa ſin
laun vt tekin/eñ nær þu bidzt þyrer gack iñ i þiñ
ſuefn kofa t at lucktũ þinũ dyrũ/ bid þu fadr
þiñ ſem i leynũ er/ t fader þiñ Sa i leyne ſier/
mun þier þ opinſkarliga aptur gialldа

Og nær þier bidiet/ſkulu þier eigi þiolmalu-
ger vera/s° ſem heidingiar giora/ þat þr meina
at af ſiñe þiolmæigi munu þr heyrder verda/þy
re þ ſkulu þier eigi þm̃ likiazt/ þar fader ydar
veit huers ydr er þaurf adr/ eñ þier bidiet hñ/
af þui ſkulu þier svo bidia.

Matt vi Fader vor Sa þu ert a himnũ/helgize nafn
þitt/ til kome þitt riki verdi þiñ vilie s° a Jordu
ſem a himne/gef oſſ i dag vort dagligt braud/t
þyrelat oſſ vorar ſkũlder/s° ſem vier þyrelatum
vorũ ſkulldu nautũ/t iñ leid oſſ eigi i freiſtne hell
dr frelſa þu oſſ af illu/ þat þitt er rikit/mattr t
dyrd vm allder allda amen/ Þuiat ef þier þyrer
latid mõm ſinar af giorder/þa mun ydar him-
neſkr fader þyre lata ydr t ydar brot/eñ ef þier
þyrer latid eigi mõm ſinar miſgiorder þa mun yd
ar fader t eigi þyre gefa ydr ydrar ſynder

Nær þier faſtid ſkulu þier eigi vera s° sẽ

kamleiter hrꝫſnatar/ þt þꝛ ſyrta ſina aſianu/s⁹ at ſkine þyre mõm þ þꝛ þaſte/ Saſiliga ſeigi eg ydꝛ/at þꝛ haþa vt tekit ſin laun/eſi nꝫt þu þaſtar ſmyr hoþut þitt/ꝛ þwo þitt andlit/s⁹ at eigi ſkine þyre mõm þ þu þaſter/ helldꝛ þyrer þaudꝛ þinũ ſem er i leyne ꝛ þader þíñ ſa er i leynũ ſiꝛ hſi mun þier þ opinſkart aptꝛ giallda

Eigi ſkulu þier þtar ſiodũ ſaþna a iorðu/huar þm maꝛ molꝛ ꝛ ryð granda/ ꝛ huar ed þioþar mega epter graþa ꝛ ſtela/ Helldꝛ ſaþnit ydꝛ þiar ſiodum a himne/huar ed huorki maꝛ molꝛ nie ryð granda/ ꝛ huar þioþar þa eigi ſtolit nie epter graþit þt huar ydar ſiodꝛ er þar er ydvart hiarta

Lioſ þins likamꝛ er þitt auga/ ꝛ ep auga þitt er einþallt/ þa er allr likami þíñ ſkꝫr/eſi ep auga þitt er ſkalckr/þa er allr likami þíñ myrkr/þui ep þ lioſſem at er i þier/er myrkr/Sue myckell munu þa myrckrin ſialþ

Eingen ᛗ kaſi tueimꝛ herũ i ſeñ at þiona/añat huort hann ap tꝫkir/þñ eina eda elſkar hñ/añan elligar haſi þydꝛſt þaſi eina/ ꝛ þorlꝛ hñ añan/ þier getid eigi gudi þionat/ ꝛ hinũ Mammon/ þyre þui ſeigi eg ydꝛ verꝛ eigi hryggued þyre ydꝛn liþe huat þier ſkulut eta eda drecka/ ꝛ eigi þyre ydꝛũ likama/hueriu hñ ſkal klꝫdaſt/er eigi liþit meiꝛ eſi þꝫdan/ ꝛ likamiñ meiꝛ eñ klꝫdin/ Siait þugla himins/ þꝛ ed huorki Sa nie vpp ſkera/ ꝛ eigi ſaþna þꝛ i korn hlaudꝛ/ ꝛ ydar him neſkr þader haſi þꝫder þa eru þier eigi myckru þramar eſi þr eda huer ydar getꝛ aukit med ſiñe a hyggiu alin eina at leingd ſiñe

Og huar þyrer eru þier hugſiukrr þyre klꝫdnaðinũ

ᛗ þñ ꝛv ſ
ñu dag

Lu. xi

Lu. xii ꝛ þꝛ

dinū hyggit at akrsins liliu grauſū hnernen þau vagra þau viña huorki nie ſpinna/eñ eg ſeigi yd̄r þ Salamon i allri ſiñ dyrd var eigi s° ſkryddr s° ſem eitt af þm/ þuiat ef Gud/ ſkryder suo grasit þ i dag er a akre ⁊ a morgun verdr i ofn kastad/ ſkylldi hañ eigi myckl̄u fremar vid yd̄r giora/o þier litil truader

Þyrer þui ſkulu þier ecki hryggiuer vera ⁊ ſeigia/huat munu vær eta/eda huat munu vier drecka/eda huerju munu vier klædazt/ þat epter þessu ollu ſæker heidin þiod ⁊ ydar himneſki fader veit at þier þurfu allz þessa vid/þyrer þui leitid fyrſt gudz riikis ⁊ hañs riettlætis/ ⁊ mū yd̄r allt þetta til leggiazt/ ⁊ þyrer þui ſkulu þier eigi ausi ala añars morguns/af þui at morgun dagr mun kuidu þyrer ſialfum sier bera/huerium deigi nægir sin o værd

Secunda Capitule

Eigi skulu þier dæma/ s° at þier verdit eigi dæmder/ þuiat med huerium domi þier dæmit/munu þier dæmder verda/ ⁊ m̄z huerri mælingu þier mælit/mun yd̄r endr mællt verda/ eñ huad sier þu augn i auga brodr þins/ ⁊ at þiñ vagli sem er i ſialfs þins auga gætr þu ecki/ eda huernen dirfirſt þu at ſeigia brodr þinum/broder leyf at eg dragi vt augnlina af auga þino/ ⁊ Sia at vagl er þo i ſialfs þins auga/ þu hiæſnare/ drag fyrſt vt vaglin af þinu auga/ ⁊ gef þa gætr at/ at þu fær vt dregit augnlina af þins brodurs auga

Eigi ſkulu þier geſa hundum hugt Heilagt er ⁊ va

arpit eigi helldr perlū ydar þyrer suin / sº at
eigi trodi þau þar med þotum sier / ⁊ at snuizt
þau / ⁊ ydr i sundr slite.

Bidiet ⁊ mun ydr gepazt / Leitid ⁊ munu þier
finna / Knyit a ⁊ mun þyrer ydr vpplokit / þuiat
huer ed bidr / hañ audlazt / Huer ed lett hañ / þin
nur / ⁊ þyrer þm ed a knyr mun vpplokit / eda
huer er þañ mañ ap ydr sa / ep sonum bidr hñ vm Luce xi.
braud / at hñ biodi hñ stein / ellig ep hñ bidr vm Jac. i.
fisk / at hñ biodi hñ þa hoggorm / þui ep þier Deut, iiij
em þo eru vonder / kunn atgepa god giaþer so
lun ydr / micklu meir mun ydr þader sa a himn
um er gepa þm gott er hñ bidia. Þui allt huat
þier viliet / meñirner giori ydr / þ skulu þier ⁊ þm Luce vi /
bira / þuiat þtta er logmalit ⁊ spameñirner.

Gangit iñ vm hid þrongua hlid / þuiat þ hlid
er vitt ⁊ sa vegr er breidr sem leider til portaup
unar ⁊ þr eru marger sem a hiñ reiþa / ⁊ þ port er
þraungt ⁊ sa vegr er miorr sem til lips leider / ⁊ þr
eru þaer er hñ rata.

Vacktid ydr þyrer þals spamoñi / sem til y / Þ þñ viij
þar koma i klædū saudaña / eñ iñra eru þr glep Suñu dag
fandi uarg ap auogytū þra meigi þier þa kenn
i / verda nockut vinber samen lesin ap þyrnum Marce viij
eigar þikiur ap þistlum / sº man huert gott tre Luce xij.
giora godan auogyt / eñ huert vondt tre vondan
auogyt / gott tre getr eigi þ̨rt vondan auogyt / ⁊
eigi helldr getr vondt tre þert godan auogyt / ⁊ Luce vi.
huert þ tre sem eigi þ̨rir godan auogyt mnn ap
hogguit verda ⁊ i eld kastaz / þyre þui meigi þi
er ap þra auogytū þa kenna.

Þr munu eigi aller sem til min seigia / Herra /

Herra/lâganga i guðs riki/helldr þr sê giora vil
lia mins hiisêska þodis/marger munu til min sel
gia a þm degi. Herra/herra/hopa vier eigi spad i
þinu nafni/hopa vârt eigi i þinu nafni diopla
vt rekit/⁊ i þinu nafni giordu vâr morg kraptaverck/⁊ eg mun þa Jata þm/at aldre þeckta eg
ydr þarit þra mier aller illgiordar menn.*

Psalm. vi

þyker þ huer hñ heyrer þssi min ord ⁊ giorir
þau/ þañ mun eg likia þm vitrũ manne sem byg
di vpp sitt hus ypuer hellu stein/⁊ er hrid vidri
giordi ⁊ vaxt plodit kom/⁊ vindr blesu ⁊ dundu
at hasino/⁊ hnsit þiell eigi at helldr/ þuiat þ var
grunduallat ypuer hellunar ⁊ huer hñ heyrer þssi
min ord/⁊ giorer þaũ eigi. Hñ er lik þm pauisa
manne sem vpp bygdi sitt hus a sande/⁊ er þeyst
dauggi giordi ⁊ vatzflod kom ⁊ vindarblesu ⁊ i
dundu at þui hus + þ hrapadi ⁊ þss hrapan
vard myckel.

Og þ skiedi/ þa Jesus hafdi lyckat þssa sina
rædu/at þolkino sigdi hans Keñing/ þuiat hñs
predickan var volldug/⁊ eigi likasem hiña skrip
lærdra ⁊ Phariseis.

viij capitule.

Gsi er Jesus gieck opan ap þiallino þyl
gdi hñ margt polk epter/⁊ Sia: at lik þr
madr kom / til bad hñ ⁊ sagdi. Herra/ ef
þu villt getr þu mig hreinsat. ⁊ Jesus vt rietti
hendina/ snart hañ/⁊ sagdi/eg vil/vert hrein/⁊
iafn snart vard hans lik þra hrein ⁊ Jesus sagdi
til hans. Sia til/at þu seiger þ eigi neinũ. Hell
dr far þu ⁊ syn þig keñe mañinũ/ ⁊ oppra þina

gafu

þñ aftan
uñu dag

far i
Luce v.

gaþu/ þa er Moyses bauð/til vitnisburðar yþr Leu
uer þm. ✻

Eñ þa Jesus gieck in i Capernaū/kom til hñs
hūðraðz hoþdinge nockr/ biðiaudi hñ z sagði/Herra
þion miñ liggr kueisu siukr heima z kuelzt þungli Luce vij
ga/ Jesus sagði til hñs/eg vil koma z lækna hñ.
Hoþdingiñ Suaradi z sagði/Lauarðr eg ein eigi
verðugr at þu ganger in vnder mitt þak/helðr
seig þu eitt ord z mun miñ þion heilbrigðr verða
þat eg em maðr hoþdingia skaþnum vnder ge-
þiñ/ haþandi vnd' mier Hernadarsueina z ngr
eg seigi þssm/ þar/ þer hū/z oðrū kom þu/ z hañ
kemr/ z þræli minū gior þtta/z hñ giorer þ/eñ þa
Jesus heyrði þ vndraðizt hañ/ z sagði til þra er
hm epter þylgðu/ Sañliga seige eg yðr/ at slíka
tru hefi eg eigi þundit i Jrael/eñ eg seigi yð/þ
marger munu koma aþ austri z aþ vestri/ z sitia
með Abraham/ Jsaac/ z Jacob i Himnariki/eñ
rikisins syuir/ verða vt rekner i yðstu myrkr/þar
sem vera mun op z taña gnistran/z Jesus sag-
ði til hoþdingians/ gack heðan/ verði þier epter
þui þu truder/ z hans þion varð heill a þri
somu stundu. ✻

Og þa Jesus kom i hus petrs/leit hñ/ at mo- Mar. i
der konu hūs/ La/ halldin i kaulldu/ hañ tok vm Luce iiii
baund heñar/ z kalldan þorliet Hana/ hun stod Jsaie viii.
vpp z þionaði hm.

Eñ

Marci Esaie viii

Eñ er kuellda tok þꝛdu þꝛ marga diopuloda til hans ꝛ hñ rak andana vt med ordinu ꝛ lꝛkna di þa alla er krancker voru / so at vppbyllduzt huat sagt er þyre Esaiam spamañ / Hñ hefþ vor meinlꝛti vppa sig tekit ꝛ vorar sotter heþer hñ borit. ✳

Eñ Jesus leit margt þolk kring vm sig / baud hñ sinū lꝛrisueinum / at þꝛ þꝛri ypuer vm hinu meigen þss siaþuar Sie / ꝛ einn stripldrdi gieck at / ꝛ sagdi til hñs Meistare / eg vil þylgia þier huert þu þer / Jesus sagdi til hans / Refar haþa holur ꝛ þuglar loptzins hreidur / eñ manzins son heþer eige huar hñ sitt hoput at hueigi / Eñ annar ap hñs lꝛrisueinū sagdi til hans / Lauardi lopa mier þyrst at para ꝛ greptza paudr minn / Jesus sagdi til hans / þylg þu mier epter / ꝛ lat þa daudu greptza sina hina daudu.

✳Predie Suñudag

Og er ✳ hñ stie a skip / þylgdu hñs lꝛrisueinn hm epter / ꝛ Sia? at mykill okyrleike giordizti sio nū / so at skipit huldizt bylgiū / eñ hñ suaf / ꝛ hans lꝛrisueinn giengu at hm / ꝛ voktu hñ vpp / ꝛ sogdu / Herra / hialpa þu oss / vꝛr þorgongum / huat hꝛddizt þier litil truader / hñ reis þa vpp / ꝛ hasta di a vindinn ꝛ sioin / ꝛ þa vard logn myckit / eñ menn nirnir vndruduzt ꝛ sogdu. Huilikr er þessi / þui at vindr ꝛ sior eru hm hlydner. ✳

Marc. Luce viij

Og er Jesus kom ypuer vm sioin i bygder. Gergeseni manna / hlupu tueir dioþuloder i mote. hm komandi vr leidum þramlidinna / þꝛ ed miog voru olmer / So at eingen matti vm þann veg þa ra / ꝛ Sia? at þꝛ kalludu ꝛ sogdu / huat hopū vꝛr mꝛ þig / þu Jesu Gudz son / komtu hingat at

kuelia oss

kuella oss adr time er til/esi þ̃ var lagt i burt þra
þm̃/hiord margra suina i gatslu/dioplarner ba-
þu hsi r sogdu̇/ep þu rekr oss vt hedan/þa leyp oss
at þara i suina hrordina r hsi sagdi til þra/ þare
þier/esi þr þoru vt r hlupu i Suinin/r Sia! at
full suina hiordin pleygdi sier med aus myckille
siotti r þau drecktuzt i vatninu. Esi hirdarner
plydu r komu i borgina/ kusig iordu allt þtta/r
huat þm diopulodu̇ hapdi veizt r Sia! at alle
borgar mugr gieck vt i mot Jesu r er þr Sau hsi
badu þr hsi burt þara ap sinu̇ landa merckiu̇.

Niundi capitule.

✝ þsi ri
sunn dag

OG er Jesus stie a skip/ þor hsi ypuer
vni apr/r kom i sina borg/r Sia! at
þr þærdu til hans Jcktsiukan man/
sa er i seng la/ esi sem Jesus leit þra
tru /sagdi hsi til hins icktsiuka/ þinar
synder eru þier þyre gepnar/ r Sia! at nockrer
ap Scriptlærduni sogdu med sialfum sier þssi
gad[illegible]star/ r sem Jesus sa þra hugsaner/ sag
di h[illegible]huar þyre hugse þier s[illegible] vondt i ydru̇ hior
tum/huort er audueldara at seigia/ þier eru þi-
nar synder þyrer gepn̄ eda at seigia statt vpp r
gack/ esi s[illegible] at þier vitid/ þr manzins son hefer
mackt a Jordu synder at þyrer gefa/þa sagdi hsi
til hins icktsiuka/ statt vpp/tak ulegu þina/r gack
i þitt hus/ r hsi stod vpp r for i sitt hus/ esi þa
soldit sa þtta vndradizt þr prisadi Gud/Sa er
þui lika mackt hapdi mönum gefit. ✱

Mar. ij
Luce v

Og er Jesus gieck þadan/sa hsi man sitia i toll
buduse Matthæu̇ at napne r sagdi til hss/ þylg þu

Mar. ij. Luce v

mier/ ꝛ hñ stod vpp ꝛ þylgdi hm̃ epter ꝛ þstiedi er l̃ sat til bordz i husinu/ Sia? At marger tollheimtu menn/ ꝛ ber syndarar komu ꝛ setta sig til bordz med Jesu ꝛ hñs lęrisuemū/ ꝛ er Pharisei sau þ/ sogdu þr til hñs lęrisuenna/ þui er ydar Meistare med tollheimtorū ꝛ glæpa mōm/ en þa Jesus heyrdi þ sagdi hñ til þra/ megendr hafa eigi lęknarans þaurf/ helldr þr sem vanmegna eru/ en farit þier ꝛ nemit huat þ er (at miskun he þe eg þockuan ꝛ eigi at offre) þuiat eigi kom eg at kalla riettlata/ helldr synduga til idranar.*

Osee vi.

Mar. ij Luce v

Þa geingu Johñis lęrisueinar til hñs/ ꝛ sogdu/ Huar fyrer fostu vier ꝛ phariseir sº tidū/ en þiner lęrisueinar fasta eigi. Jesus sagdi til þra/ eigi mega brudguma bornin þuingan lida sº leinge sem brudguminn er med þm/ en þr dagar munu koma/ ed brudgumiñ mun þra þm takazt/ ꝛ þa munu þr fasta. Enginn setr bot ap nyu klædi a gamallt fat/ þui at botin glidnar fra fatinu apr/ ꝛ verda sº slitin verre/ ꝛ eigi lata þr nytt vin i gorna ledr belge/ heldr lata þr nytt vin i uyia belge ꝛ verde sº badi samt gomu.

Þ. fyrir sia dag/

Mar. vi Luce viii

Og sem hñ var þtta at tala vid þa/ Sia? at foringe nockr gieck at ꝛ kraup fyre hm̃ nidr/ ꝛ sagdi/ Herra/ dotter min er ny salut/ þ kom ꝛ legg þinar hond yfuer hana/ ꝛ mun hun lifna/ Jesus stod vpp/ ꝛ fylgdi hm̃ epter/ ꝛ sº hans lęrisueinar/ ꝛ Sia? at kona/ huer ed i tolfar hafdi blodfall hafdi gieck a bak til vid hañ/ ꝛ snerti fallid hñs klæda/ þuiat hun sagdi med sialfre

Ger

sier/eþ eg mætta qt eins snerta hūs klædnad mun da eg heil verda/eſi Jesus snerizt vid/ leit a hana t sagdi/vert glaad dotter þin trua giordi þig holpna t konan vard heil a þri stundu.

Og er Jesus kom i þoringians hus/t Saa spilmenninga t yfirþolksins sagdi hūn til þra/ þarit þra! þurfat stulkan er eigi daud/ helldr sefr hūn t þr darudu hūs/eſi er þolkit var vt drifit/ gieck hūn þ̄ in/t greip vm hond hūar/t stulkan stodvpp t þtta tyckti barst vt vm allt þ sama land./*

Og er Jesus gieck burt þadan/þylgdu hūm epter tueir menn blinder/ þr ed kolludu t sogdu O þv sonr Dauids miskunna oss/eſi er hūn kom in i husit geingu hiner blindu til hūs/ Jesus sagdi til þra/trui þier at eg kunne at giora ydr þtta/ þr sogdu til hūs/atuisu lauardr/ þa snart hūn þra augu t sagdi/verdi ydr epter tru yckar/t þra augu lukust vpp/t Jesus ognadi þm t sagdi/ Siaet til/at þ viti eigi nockr/eſi er þr geingu burt þadan baru þr hans tyckti vt vm allt þ land.

Mar
Luce

Eſi þa þsser voru vt geingner Sia! hoydu þr til hans þaſi mann sem dumbi var t dioful odi/t at vt reckinn diofli̇nn taladi hann mallausi/ t þolkit vndradist þ/t sagdi alldre heper slickt sied verit i Israel/eſi phariſei toku at seigia þ hūn rækti dioful vt þyre diofla hoydingiann.

Og Jesus gieck vm kring i olla borgir t kauptunn/ kennandi þra t samkundu hyssi predikadi euangelium

 rikisins

eikisins ꝛ lęknadi allar sotter ꝛ aull krancdęm.
nied poikino ꝛ er hꝛi leit polkit/ sa hꝛi aumr a þui
þuiat þꝛ voru hungr morda vordner ꝛ tuistra
ver/ sẽ þꝛ sauder er onguan hirdi hapa/ hꝛi sagdi
þꝛ til sin lęrisueina/ at soñu er korn skeran myc
kel/ en verckmenn truer paer/ pyrer þui bidiet Her
tan korn skeruñar/ at hann sendi verckmenn i sinn
korn skeru.

Tiunde capitule

GO hꝛi kalladi tolp sina lęrisueina til
sin ꝛ gap þm mackt ypuer o hreinaan
da at þꝛ rękti þa vt/ ꝛ at þꝛ lęknudu
allz kyns sotter/ ꝛ aull meinlęti.

Eñ þra tolp postulaña nopn eru þessi/ pyrst
er Symon. Sa er kalladizt Petr9/ ꝛ Andreas bro
der hꝛs/ Jacob son Zebedei/ ꝛ Johañis hꝛs bro
der/ Phillippus/ ꝛ Bartolome9/ Thomas/ ꝛ Mat
theus tellheimtare/ ꝛ Jacob alphei son/ Lebbeus
er at vidr nepne hiet Tadde9 Symon cananeus
ꝛ Judas scarioth/ sa er þor ried hñ.

Þessi tolp vt sendi Jesus Biodandi þm/ ꝛ sag
di/ parit eigi a gautu Heidinar þiodar ꝛ gangit ei
gi in i borger samuerska mana. Heldr gangit
til þra portapadra sauda ap huss Israels/ eñ pa
rit vt predikit/ ꝛ seigit þ hiña riki tekr at nalgazt/
Lęknit siuka/ hreinsit likþraa/ vppuekit dauda/
ut rekit dioþla/ pyre eckert hapi þier þ peingit/ ge
pit þ ꝛ/ vt pyrer eckert/ þier skulut eigi eignazt
g till edr silpr nie peninga hapa i lindũ ydar nie
tasku til veg̃ / ꝛ eigi tuo kyrtla eingin skoklędi/
aungu in stap/ þuiat verdr er verckmaduriñ sin
nar pędu.

Eſi i hũeria borg edr kauptum þier iſigangit/ ſpyriet at huer i hñc verdugr ſie/ z þ̃ hia þm ſama blipit/ þar til þier þarit burtu þadan.

Eſi nqr þier iñ gangit i huſit heilſit þui/ z ep þ Luce x ſama huſ er þſſ verdugt/ mun yð̃ þridr koma yfir þuer þ/ eñ ep þer þſſ eigi verdugt mun ydar þridr / til ydr aptr huerþa.

Og huer hñ medtekr ydr eigi/ z eigi heyrer yðar nare rqdu/ gangit vt ap þui huſi eda borg/ z hriſtid dupttid ap þotũ ydrum. Sañliga seige eg ydr at bærilegra mun verda landino Sodome z Gomorre a doms deige/ helldr eñ þri somo borg.

Siaet ✠ eg sendi ydr sº sem sauði i milli varga/ þyrer þui verit þorſialer sº sem hoggormar z einfallder/ sem dupr/ eñ varit ydr vid þm mõm/ þuiat þr munu opr selia ydr þyrer sin rad huſ/ z i sinũ samkundu huſum munu þr ydr strykia/ þier munut leidder verda þyrer kongar landz hopdingia til vitnis ypuer þa z þyuer heidiñ lyd.

Eñ nqr ed þr þram selia ydr verit eigi hugſiuker þyrer huernen/ eda huat þier skulut tala þat þ mun ydr a þri stundu gepit verda/ huat þier eigit at tala/ þuiat þier erut eigi þr sem tala/ helldr andi yduars þodrſ/ Sa er talear þyrir ydr.

Eñ broder mun selia brodur i dauda/ z þader soniñ z nidiarner munu uppriſa i moti þorelldrunũ z þm þiopr rqdi veita/ z þier verdit at hatri hapder ap allm̃ mõm þyrer minſ napns saker eñ huer hñ er stadfaſtr allt til enda/ Sa mun holpin verda.✱

Eñ nqr þr opſqkia ydr i þre borg flyit iadra Sañliga seigi eg ydr/ at þier munut eigi full kõ-

nat geta borgernar i Israel þar til nt mauzins
son hñ kemr/ eigi er lærisueinñ yfuer meistara-
nñ r ecki þionñ yfuer sinñ herra/ nægiezt lær-
sueininñ at hñ sie sº sem hans Meistare/r þione
nñ sem hans herra/ ef þr hafa husfodrñ beel-
zebub kallat. Hue micklum unum meir munu þr
þa hñs heima meñ sº kalla af þui ottizt þa eigi.

Þuiat Reckert er sº hulit/at eigi verdi aug-
liost/r eigi sº leynt at ei vitizt/huat eg segi yðr
i myrkri þ talit i liosi r huat þier heyrit i eyra/
þ predikit a rafrum.

Hræddizt eigi þa sem likaman aflipa/r salina
geta eigi liflatid/ Helldr hræddizt þañ framar
sem salu r likama getr tortynt til helvitis/ kau-
pazt eigi meir skogar þrester fyrer pening/r eigi
fellr eiñ af þm a Jord/an yðuarf fodrs villd/
sº eru eirnen aull yðr hofut har talin/fyre þui
ottizt eigi þier erut morgum skogar þrostñ betre.

Fyrer þui huer hñ med kennir mig fyrer mönn
þañ mun eg med kenna fyre minñ fauðr sem a
arci viij himnñ er/eñ huer hñ afneitar mig fyrer mönn/
uce ix þm mun eg afneita fyrer minñ fauðr sem a him-
num er.

Luce xij Þier skalut eigi meina/at eg sie komin frid at
senda a Jordina eigi kom eg frid at senda helldr
suerd/ þuiat eg ein komñ at fyra manñ i moti
fauðr sinñ/r dottrina i giegn modr sinñ/rsonar
konuna i giegn modr manz sins/r manzins oui-
ner eru hans eigin hiu.

Huer hañ elskar fauðr rmodr meir eñ mig/sa er
min eigi verdugr/r huer hñ elskar son edr dotter
yfuer mig/Sa er min eigi verdugr/r huer hñ

tekr

tekr eigi sin krossa sig r þylgi mier epter/ sa er
miu eigi verdugr/huer ed þin sitt lif/sa mun ty Luce
na þau/r huer sinu lipe tyner miña vegna/han
mun þat þiña.

Huer hñ medtekr yðr sa medtekr mig/r huer Marc
mig medtekr/ han med tekr þan sem mig sendi/ Luce
huer hñ medtekr spaman i spamanz naþni/sa
þar spamanz laun/r huer hñ medtekr riettlatan/
i riettlatz naþne/sa þar riettlatz laun/r huer hñ
gefr einũ ap þessin vesalingum/kalldan vatz bi-
kar at drecka i lęrisueins naþni/ Sannliga segi eg
yðr at eigi misser han sin verdlaun.

Ellipta capitule

OG þat skiedi er Jesus hafdi lyckad
þssv bodaner til sina tolþlęrisueina/
gieck hans þadan at kenna r predika i
þra borgum.

Ken Ra Johannis heyrdi i þiotlenni verck Kþr
kristz/sendi hñ tuo ap sinũ lęrisueinũ r let segia þusn d
hñ/ ertu sa sem koma mi.n/eda eigu vier annars Jola þ
at bida. Jesus suaradi r sagdi til þra/þari þier Esaie
r kusigiorit Johanne apr huat þier siaer r heyrit
blinder sia/ hallter ganga/ lik þraer hreinsazt/
Dauper heyra/Dauder vppriса/r þatękum ver
da Gudzspiollin bodut/ r sæll er Sa sem engi
bneyckslar sig a mier.

Ken at þm burt gengnũ/ Hop Jesus at segia til
folksins ap Johanni/ Huat poru þier a eydimork
at sia? Villdu þier sia reyr vindi skekin/eda huat

at sia/ villdu þier sie mink klǫddañ/ Siaet/ þr eg
minkañ klǫdnad bera eru i konga husũ/ eda hvat
þoru þier vt at sia/ villdu þier spamañ sia/ eg sei
gi ydr þyre sañ/ þañ meire er eñ nockr spamañ/ þ
þssi er ap hueriũ skrifat er Sia: eg sendi miñ ein
gil þyrer þinu auglite/ sa er þiñ veg skal til reida
þyrer þier. *

Sañliga * seigi eg ydr amedal þra sem ap ko/
nũ eru þǫdder er eigi añar vpp vm komiñ sa mei
tre sie eñ Jon Baptista/ eñ hñ sẽ minstr er i hina
riki er hñ meire eñ i þra dogũ Johñis baptista
allt til þssu nu er komit þoler hina rike opt epli t þr
sem opt eplit giora hripsa þ til sin/ þviat aller spa
meñ t logmalit spadu til Johañez ep þier viliet
þ medtaka þa er hñ Elias/ sa er koma skal/ hver
eyru heþer at heyra hñ heyre. *

Eñ hueriu skal eg þssari kyndstod þorlikia/ hk
er hun þm bornũ sem Satu atorge hyer ed kollu
du til sisa lika t saugdu/ vǫr hopũ ydr i pipr bla
sit t þier villdut eigi danza/ vǫr þuldũ ydr vor
rauner t þier grietud eigi/ Johñis er komiñ ath ei
gi t drack eigi/ t þr seigia hñ haþi dioþul Man
sins son er komiñ ath t drack t þr seigia/ Siaet
op atz masiñ t vm suelgiarasi viniñ tollheimtu
mañ a t syndugra t spekin hlytr s^o at riettlǫtaz t
lata ap sinũ nidium.

Þa tok hñ at þormǫla borgunũ i hueriũ giord
vorv þlest hñs krapta verck t hopdu þo eigibe/
trad sig we þier Chorazin we þier Bethsaida/ þat
ep i Tyro t Sidon hepde giorzt þau krapta verck
sem i ydr hape giorzt hepdi þr þordũ i seck t au/
sku idran giort/ eñ þo seigi eg ydr at Tyro t Si/
don

don mun bꝛiligra vera a doms deigi helldr eñ ydr/ t þu Capernaum sem allt til himins ert upp hafin munt niðr þrýckiast allt til heluitis/ þuiat ef i Sodoma hefðe þau krapta verck giorzt sem þier hafa giord verin/ kannivera/ at þar hefði sta bit allt til þessa dags/ eñ þo seigi eg ydr þ at bꝛi ligra mun vera landi Sodomu a doma deigi/ eñ þier ✱

A þm samatiuna andsuaradi Jesꝰ t sagdi ✱ eg prisa þig fader herra himis t Jarð a þiu dul ✱ þaſi þim der þtta fyre spekingũ t forvitringũ/ t opinbe/ ta sunudag fader þ su ꝗlingiũ/ at soñu fader/ þuiat sº var Lꝛce x þ þeckt fyre þier/ aller hluter eru mier ofr gef Joha.i. nir af minũ fodr/ t eingen keñer sonũ nema fa dering t eingiñ keñer fauduriñ nema sonriñ t hucriñ ed sonriñ vill þ opinbera

Komit til min aller þier sem erfiedi drygit/ t þunga erut hladner/ t eg mun endr nꝛa ydr/ tak kit a ydr mitt ok t lꝛrit af mier þuiat eg em hog uꝛr t af hiarta litelatr t munu þier huild finna salum yðrum/ þuiat mitt ok er Sætt t miñ þun ge er liett. ✱

Tolfti capitule

Þm ✱ tima gieck Jesus vm kornsꝗdi a þuott deigi/ t hins lꝛrisueinar voru hungrader toku at tina ayin af/ t at eta/ eñ er phariſei sau þ/ sogdu þr til hns/ Siaz þiner lꝛrisueiñ giora huꝛt þm leyfizt eigi a þuottdogũ at giora/ eñ hñ sagdi ✱ Mat. ij il þra Hapi þier eigi lesit huat Dauid giordi/ Lꝛce vi ꝛ hñ/ t þa er med hñ voru hungradi/ huer/

nen eð hñ gieck tñ i Guds hus/ ⁊ ath þan þorp
nunar braud/huer hñ leyþduzt eigi at eta/nie
helldr þm sem med hñ voru nema einũ saman
i.Reg.xxi keñi mõm/eda hapi þier eigi lesit/ þ kefie meñir-
ner a þuottdogũ i mustermo briota þuottdagiñ/⁊
eru þo an sakar/eñ eg seigi ydr at sa er hier sem
musterino er meire/eñ ep þier vissut huat þ vœri
Ofre vi (at miskuñ hepi eg þocknan/⁊ eigi at oþre) hep
di þier alldri saklausa þordœmt/ þui manzius-
son er Herra/eirnin þuotidagsins ✻

Og er hñ gieck burt þadan/kom hñ i þra sam
kundu hus/⁊ Siar at madr var þar/sa er hap
di visnada hond/⁊ þr spurdu hñ at ⁊ sogdu/Er
Mar. iij eigi leyþiligt at lœkna a þuottdogũ s° at þr gœ
Luce vi tu aklagat hsi/eñ hñ sagdi til þra/ Huer madr er
sa ap ydr/sem hefer eirn saud/⁊ ep hañ pellr a
þuottdogũ i gryþu/gripr hñ eigi hañ ⁊ vpp dre
gr/Hue myckl u meir er madrin/ saudnũ betri/
þyrer þui leyþizt a þuottdogum goit at giora/
þa sagdi hñ til manzins riett vt hond þina/⁊ hñ
rietti hana vt/⁊ hun vard heil/sem hin oñr. ✻

Eñ Phariſei geingu vt ⁊ toku at hapa rada
giorder i moti hñ/ huernen þr mœtti hñ hellzt
þyrre para/eñ er Jesus þornam þ veik hñ þadan
Hñ þylgdi ⁊ margt polk epter/⁊ þa alla lœkna
di hñ ⁊ bañadi þm at þr giordi hñ eigi opinska-
kañ/s° þ vppþyllizt huat sagt er þyrre Esaiam
spamañ er seiger/ Siaet? þion miñ huern eg vt-
Esaie xlij nalda/ ⁊ miñ elskuligañ/ a huerũ sala min he-
per þocknan/ ypner hñ mun eg anda miñ seina/
⁊ sa skal Heidnũ domen kunngiora/eigi mun hañ
kiva nie kalla/ ⁊ eigi man nockr heyra hñs kall
a strœtũ

astrǽtum/marin reyr man hñ eigi sundr mylia/t reyknandi ham eigi vt slockna/ þar til hñ vt dripr dom til sigranar/ t heidner munu a hans naþn vona *

Þa vard til hñs haþdr dioþul oda madr sa er blindr var t mallaus t þu lǽknadi hñ/ s° at hann dumbi t blindi talaði t sa/ allt þolkit ottaðist t sagdi/ er þessi eigi sonr Dauidz/ eñ er þhariseí heyrdu þ sogdu þr/ eigi rekr þessi dioþla vt/ nema þyrr beelzebub dioþla hoþdingia. Matt. iij Luce xi.

Eñ Jesus þornam þra hugsaner t sagdi til þra. Huert riki i sialfu sier sundrþykt mun eyda st t hver borg edr hus sem missþykt er i sialfre sier þar eigi stadit/ t eþ andstoum rekr andstoum vt þa er hañ sundrþykr i moti sialfum sier/ Huernen þar hans riki þa stadit/ t eþ eg vt rek dioþla þyrr Beelzebub/ þyrr huerm veida þr þa aþ ydrum sonum utrekner/ aþ þui verda þr ydrer domendr/ eñ eþ eg vt rek dioþla/ med Guðz anda þa er þo Guðz riki til ydar kemit.

Eda huernen þar nockr iñ geingit/ i oþlugs hus t hans bordbunat i burt gripit/ nema hañ bindi adr hñ oþlinga t rani þa hans hus/ huer hañ er eigi med mier sa er i moti mier t huer eigi med mier safnar/ Sa syndir dreiþer/ þyrr er þui seigi eg ydur/ allr synd t lastaner verda mosmum þyrr geþnar/ eñ lostun i mot anda num þyrr geþz t eigi/ t huer hañ talar nockt ord i mot manzins syne/ hñ mun þyrr geþazt eñ hver ed talar nockurt ord i moti helgum anda/ hñ mun huorki þyrr geþazt i þessum heime ne oðrum.

Anat

Luce vi

Aſiat huort ſetied gott tre/ t man auogrtoziñ gꝺr/elligar ſetied vondt tre t mun auogrtoziñ vonꝺr/ þuiat/aþ anegytinū þeckizt treid/þier nꝺru kyn huernen meigi þier gott mꝛla/a medan þier erut ſialꝛuer vonder/ þat muñ mꝛler aþ gnꝛggꝺ hiartans/godr madr/þram ꝛlyti gott/aþ godum ſiod ſins hiarta/eñ vondr madr aþ vondum ſiod ſins hiarta þram ꝛlyti vondt/Eñ eg ſeigi ydr/at aþ hueriu þui þaþeingu ordi þ ſem mieñirner ta la munu þr reikningſkap aþ giallda a doms deigi þuiat aþ þinum ordū muntu reitilꝛtazt/ t aþ þinū ordū muntu þordꝛmazt *

Þa suorudu hñ nockrer vt aþ ſkriptlꝛrdū t Pha riſeis/t ſogdu Meiſtare vier villdū teikn aþ þier ſia/Hñ ſuꝛradi t ſagdi til þra/þtta vonda t hor unar ſleckti leitar teikns t þui mun eigi teikn ge þazt nema teikn Jona ſpamauz/ s⁹ ſem Jonas var i kuidi hualſins þria dag t þriar nꝛtr/. s⁹ mun manzins ſon vera i þylſne Jardar/þria da ga t þriar nꝛtr. meñ Ninive borgar munu vpp riſa a epſta dome med þſſare kynſlod og munu hana þordꝛma/þuiat þr giordu idran epter pre dikan Jonas/ t Sia? Hier er meir eñ Jonas/ Drottningin aþ ſudri mun vppriſa a epſta domi med þſſari kynſlod t miu hana þordꝛma/ þ hun kom aþ endi morkum Jardar at heyra ſpeki Sa lamonis/t Sia? Hier er meir eñ Salamon.

Matth. viij Luce xi. Jona ij. Joha. ij. iij Reg. x

Eñ nꝛr o hreiñ andi þerut aþ maniñū/reikar hñ vm þui lendr/leitandi huildar t þiñr eigi/þa ſei ger hñ/aþtr mun eg ſnua i mitt huſ/þadan eg þor vt/t nꝛr hñ kemr þiñr hñ þ tomt ſoplimū hreinſat t þagat þa þer hñ t tekr vñ aðra anda med ſier

þr

Med verte eru eñ sialfur hñ/ t nær þr eru iñ
nner byggia þr þ' t verdr þa þss mans hid
dara verra hinu þyrra s' mun t skie þssa von
du kynslod.

Sem hñ var eñ þtta at tala til polksins. Sia! Mar. til
At moder hñs t brædr stodu þar þyrer vtan/t Luce vid
sockto at tala vid hñ/eñ nockr sagdi til hñs/Sia!
At modr þin t brædr þiner standa vti t vilia þig
þiña/eñ hñ suaradi/t sagdi til þss sem til hñs ta
ladi Sier er min moder t hlicrier eru miner bræ
dr/e hñ riette vt sina hond yþuer sina lærisuei
na t sagdi/ Siact! mina modr/t mina brædr
þuiat huer hñ giorer minspodz vilia þss a him
nñ er/sa sante er miñ broder syster t moder

Þrettandi capitu lę

Mar/ til
Luce vid

Þñ sama deige/ gieck Jesus vt ap hu
sino t sat vid sioñ t margt polk sap
nadizt at hñ/s' hñ stie a skip/setti sig
t allt polkit stod i pioruñe/ t hñ taladi
margt til þra i epter likingum t sagdi/ Sa er sadi
gieck vt at saa sinu sædi/ t þa hñ sadi þiell sumt
vid vegiñ/t puglar komu t atu þ. Eñ sumt þiell i
grytta iord huar þ hapdi eigi mycka Jord t rañ
þliotliga vpp þuiat þ hapdi eigi Jard' dypt/eñ se
foliñ rañ vpp skrælodizt þ/ t ap þui at þ hapdi
eigi rot neina visnadi þ/ eñ sumt þiell a millum
þyrna/t þyrnarner spruttu vpp t kæfdu þ/Eñ
sumt þiell i goda Jord/t þærdu auoxt/sumt hu
ndrapalldañ sumt ser tugpalldan /sumt þritug
palldañ huer eyru heþer at heyra sa heyre
Dg lærisueinarner geingu til hñs t sogdu/þyrer
hut

hui talar þu til þra i epter likingum/ Hafi sua-
Mat. xxv radi t sagdi/ ydr er vnt at vita leynda doma
himnarikis/en þm er þ eigi veitt/þuiat huer cð
Esaie. vi hefur hiſi mun gefazt/ Sº hafi gnog hafi/ en
sa er eigi hefr/af hiſi mun t takazt þ hñ hefer/
fyre þui tala eg til þra i epter likingum/at med
siaanda augum/ Siae þr eigi t heyranda eyrū/
heyri þr eigi. þuiat þr skilia þ eigi/ Sº at a þm
Johan. xij vppfyllizt spadomar Esaia/er hñ seiger/Eyrū
num munu þier heyra/ t þu munu þier þ eigi
skilia/ t med siaandi augum munu þier sia t
eigi skyniat geta/ þuiat þssa folks hiarta er
forhardnad t þra eyru eru þunghéyrd/ t
augu þra saman lukt/sº at þr eigi med augum
Siae/t eyrū heyre nie med hiartano skilie/til a
leidrietta sig sº at eg lækne þa.

En sæl eru ydar augu þ er þau sia/ t ydar
eyru þ er þau heyra/ Sannliga seigi eg ydur þ
marger spamenn t riettlater þystuzt at sia/ huat
þier sianet t hafa þ eigi sied/t at heyra huat þier
heyrit t hafa þ eigi heyrt/af þui heyrit þssa epter
liking Sædarans/ þa er nockur heyrer orðit riki
sins/t vnderstendur eigi/kemr hiſi vondi/t hrip
far burt huat sad er i hans hiarta/ þtta er þ/huat
vid vegiñ er sad/en sa sem i grytta Jord er sadur
er sa/huer ordit heyrer/t þliotliga af þagnadi
medtekur þ/en hafi hefner eigi rot i sier helldur
er hann þra huerfr/ nær ed hrellingar t ofsoknir
ner hefiazt fyrer orðzins saker/skammyllizt hann
iafnskiott/en hñ a millum þyrna er sadr/er hann
sem heyrer ordit t a hyggia þssarar veralldar t
blat; Exp: piedrattar kefur ordit/t verdr sº an
auagl

auagrtar/ eſi sa i goda Jord er ſadr er hſi ſem heyrer ordit ꝛ vnder ſtendr þ/ ꝛ þ qrer auagrt/ sumer hundrat þalldan/ Sumer ſextugþalldan sumer þritugþalldan

Adra ✠ epter liking lagdi hſi þm þyrer ꝛ ſagdi/ himnariki er lickt þm maſſe/ sa er Sadi godu ſade i akr ſiñ/ eñ þa menn ſnapu/ kom hans o vin/ ꝛ ſadi illgreſi med i bland hueitid/ ꝛ þor i burt/ eñ er graſit ſpratt vpp ꝛ bar auogrt/ þa auglyſtizt ꝛ illgreſit/ eñ þienararner geingu til huſþandrſins/ ꝛ ſogdu/ lauardr/ Sader þu eigi godu sadi i akr þiñ/ huadan kemr hñ þa illgreſit/ ꝛ hañ ſagdi til þra/ þ heþer þiandmadr giort þionarner ſogdu þa/ villtu at vꝛr þorum ꝛ vtleſum þ/ hañ ſagdi nei s^o at þier vppꝛtid eigi hueritid vnder eins/ nꝛr þier vtleſit illgreſit/ latid huortueggia vagra allt til kornſkurdar/ ꝛ a kornſkeru tima/ ſkal eg ſeigia til kornſkurd^m manna/ leſit þyrſt illgreſit ſaman ꝛ bindit þ i ſina byndini til breyzlu/ eñ hueitino saman ſaþnit i mina korn hlandu ✠

Adra ✠ epter liking lagdi hſi eñ þram þyrer þa ꝛ ſagdi/ Himna riki er lickt muſtardz korne/ þ madr tok ꝛ ſade i akur ſiñ/ Hnat ed minſt er allra ſæda/ eñ nꝛr þ ſpretti vpp er þ ſtꝛrſt alra kal graſa/ ꝛ verdr þ tre/ at þuglar loptz ins koma ꝛ byggia vnder þſſ kuiſtum.

Eſi adra epter liking taladi hañ til þra/ lickt er Himna riki ſurdeige/ þ kona tok ꝛ þaldi i þrim mꝛlum miols/ þar til/ at þat ſyrdizt allt til ſama.

✠ Þſi iiij ſuñu dag

Þetta allt taladi Jeſus i epter likingum til þolkſins

polkſins ꝛ þyrer vtan epter likingar taladi hſi
Psal.lxxviij gi til þra s° at vppfyllduzt huat ſagt er þyre ſpa
manniſ þaſ er ſeiger/munū miſ mun eg vppluka i
epter likingū ꝛ leyndan dom mun eg vtmꝛla ap
vpphapi verallðar

Þa liet Jeſus polkit þra ſier/ꝛ kom iſ i huſit
ꝛ hſs lꝛriſueinꝰ giengu til hſs ꝛ ſogdu/keñ þu oſſ
likingina illgreſis akrſins/Jeſus ſuaradi ꝛ ſagdi
til þra/Hafi ſem ſaar godu ſꝛdi er manzins ſonr
eñ akriñ er ſeimreiñ/goda ſꝛdit eru þr rikiſins ſy-
ner/eñ illgreſit eru illꝛknñar ſyner/eñ oumriñ ſa
er ſadi þui er diopulliñ eñ kornſkeru timeñ er en
ding þſſarar verallðꝰ/kornſkurdar meñirner eru
englarner/þui lika ſem nu verdur illgreſit vtle-
ſit ꝛ elldi brent/s° man ꝛ ſkie i enda þſſarar ver
alldar þuiat manzins ſon mun vt ſenda ſina ein
gla/ꝛþr munu ſaman leſa ap hſſ rike aull hneyck
ſle ꝛ þm er ranginde giora/ ꝛ þr munu s° kaſta
þm i ellzdins opn/ þar man vera gratr ꝛ taña
gniſtran/eſi þa munu riettlater lioma ſē ſol i riki
paudrſ þra. Huer eyru heper at heyra/ hñ heyre

Og eñ/ þa er hīnariki lickt polgnū þiar ſiod
a akre/hueru er madr þañ ꝛ þaldi hñ/ꝛ ap þm
þagnadi er hſi hapdi ypuer hiꝛ/ gieck hſi burt
ꝛ ſelldi allt huat hſi hapdi/ꝛ keypti þaſi ſama akr

Og eñ aptr er hīna riki lickt þm kaupmañi/
er godrar perlu leitadi/ꝛ þa hſi þaſi eina porkoſ
tuliga perlu/þor hſi til ꝛ ſelldi allt hu ꝛt hſi hap-
di ꝛ keypti þa ſomu/ꝛ eñ aptr er hīnariki lickt ne
ti þni ſem i ſio er kaſtad ꝛ med hueriu ap ollu
piſka kyne dregit verdr/eñ uꝛr þ er pullt draga
þr þat at landi ſitiꝛ ſidan ꝛ ſaman leſa hina

godu

godu i kerolld/ eñ uondū snara þr vt/so man t
skie i enda/verallð /at eingi munu vtpara/t hi
na vondu mitt þra tiettatū skilia/t þm munu þr
kasta i elldzins opn/ huar vera man op t tañ
gnistran.

Og Jesus sagdi til þra/ hapi þier allt þtta
vnderstadit/ þr sogdu/eirnen Herra þa sagdi hñ/
þyre þui/Huer sa skriptlærdr sem til himnarikis
mentaðer hñlikizt þm huspaudr/sem þramber
ap sinū thesaur nytt t gamallt. *

Og þ̄ Nicdi þa Jesus hapdi lyctad þssar ep
ter liking /at hñ gieck þadan t kom til sin
postr Jardar/t kendi þm i þra samkundu husil/so at
þm gruadi t sogdu / Huadan/ kemr þssm slik
speki og kraptar/ er þssi eigi timbr smidsins son/
Heiter hñs moder ecki Maria/ t bræðr hñs Ja
cob t Joseph. Symon t Juda/ t eru hñs systr ei
gi hier hia oss. Huadan kemr þssm allt þtta/t so
skāmpyllduzt þr vid hñ. Eñ Jesus suaradi t
sagdi til þra/spamadr er eigi an vegsemda nema
a sīne postr Jord t i sinu husi/t eigi giordi hñ þ
morg krapta verck þyrer saker vantruar þra.

Þiortandi capitule

Þm tima heyrdi Herodis tetrarchas
rýcktid ap Jesu/t hañ sagdi til sīna
hirdsueina þssi er Jon baptista/huer
ap dauda er vpp aptr risin/t þui gio
razt þesse krapta verck ap hñ/ þuiat
Herodis hapdi þanga latid Johañem bundit t i
vard holld sett þyrer saker Herodiadis huspreyiu
Philippi brodr hñs. Þuiat Johñis hapdi til hñs

(Gamal
þ er logn
lit
(nytt) þ e
uangelio

Mar. vi

Mar. v
Luce iij

sagt/eigi hafper þier hana at hapa/ t þui villdi hñ hapa liplatid hñ eñ þordi þo eigi fyrer folki no/ þuiat þ hiellt hñ fyrer spamañ.

Eñ at artidar deigi Herodis/ danzadi dotter Herodiadis mitt framűe fyrer hñ t þ hagadi Herodes opt vel/ap þui lofadi hñ mz eidi/ at gefa hűe huerf hun æ/fti ap hñ t epter þui hun vard: til eggiud ap modr sine/sagdi hun/gef mier hier a dif̃ki hofut Jons Baptista/ t konungrin vardhryggi/ eñ þo fyrer Eidsins saker t þa er mz hñ til bords satu/baud hñ at þ gefizt hefe/ sendi vt t liet ap hofda Johañē i myrkua stofu t var hofut hñs borit a disi t gefit stulkune/ t hun færdi modr sine/ þa foru lærisueinar hans t toku hñs likama t grofu komu sidan t kunngiordu þ Jesu.

Eñ er Jesus heyrdi þ/for hñ þadan a skipi alleina til eydimerkr/t þa folkit heyrdi þ vr stodum/ fylgde þ hñ epter a fæti/t Jesꝰ gieck frā vndan t leit þan myckla mug/t sa aumz a þm/ t læknadi þa ap þm sem krancker voru/ eñ at kuelldi geingu hñs lærisueinar til hñs t sogdu/ þessi stadr er i eydimiñ tekr at lida/lat folkit fra þier/at þ gangi i kauptunin t kaupi sier þ fæ du/eñ Jesus sagdi til þra/ þr hafa þess eigi þaurf at þr gangi i burt/gefi þier þm at eta/ þr sogdu vær hofū ecki hier nema/fiñ braud t two fiska hñ sagdi / færit mier þau hingat/ t hñ baud folkino nidr at setiazt a grasit/ t tok þau fiñ braud t two fiska/leit til himins/blezadi t braut þau/t gaf sinū lærisueinū braudin/eñ lærisueinar ser gafu þau folkino t þr snæddu aller t vrdu sadder

Luce ix

Luce ix

Mar. vi

Luce ix

Joa. vi

du sadder/ ok toku vpp þær leipar er ap geingu/ tolp karpuer pullar/ eñ þr ed etid hopdu voru tals þim þusund maña vndan tekñū konum ok bornum.

Og iapn snart kom Jesus sinñ lęrisueinū til at þr gienge a skip ok þęru þyrer hñ ypuer vm stañ/ þar til hñ lieti polkit þra sier/ ok er hñ hapdi polkit þra sier latid gieck hñ eiñ saman vppa þial lit/ at bidiazt þyrer/ ok vm kuelldit var hñ þar all eina/ eñ skipit var þa mitt a sianū/ ok hracktizt i bylgiunū þviat vindrñ var þuert i moti/ eñ vm þiordu eyckt nętr/ kom Jesus til þra gangandi a sianū/ eñ er lęrisueinarner sau hñ a sianū ganga hrędduzt þr ok sogdu/ at þ vęri skrimsl/ ok kolludu vpp ap hrędzlu/ eñ Jesus taladi stragr til þra/ ok sagdi verit skoduger eg em hñ ottizt eigi. Mar. vi. Joha vi.

Eñ Petr suaradi hñ ok sagdi/ ep þu ert þ Herra þa biod mier at koma til þin a vatnino/ ok hñ sagdi/ kom/ ok Petr stie ap skipino/ ok gieck a vatnino at hñ kęmi til Jesu/ eñ er hñ leit megnañ vind/ dadi hñ/ ok tok at sockua/ kalladi ok sagdi/ Herra hialpa þu mier/ eñ Jesus riette iapn snartt hondina vt ok greip hñ/ ok sagdi til hñs/ þu litil truadr/ þyre hui epader þu/ ok er þr voru a skipit kōner/ kyrdi vindiñ/ eñ þr sem a skipino voru komu ok fielln þrā þyre hñ/ ok sogdu Sannliga ertu gudz sonr/ ok þr poru ypuer vm ok komu til Genesareths Jardar/ ok er hañ þeckti þar sueitar meñ/ sendu þr vt vm allt þat bygdar lag ok þędu til hans alla vanpęra meñ/ ok badu hañ vm/ at þr męttu at eins snerta paull hans pata/ ok so mar ger sem at hñ snertu urdu aller heilbrigder.

S. Matthæus

Þimtandi capitule

Dá giengu til hñs skriptlærdra ok pharisei ap Jerusalem ok sogdu þyrer þ optr troda þiner lærisuein ollū gaña vpp setninga/nz þui þr þuo eigi sin hendr er þr brauð eta/ hñ suaradi ok sagdi til þra þyrer hui optrodi þier guds bodord/þyrer yduarri vppsetning/þui gud sagdi/Heidra skalt þu þodr þin ok modr ok hurr hñ boluar þodr edr modr/sa skal dauda deyia/eñ þier seigit at huer skuli seigia til þaudr eda til modr þ er gudi gefit/huar med eg skylda þier hialpa/ap þui skier þ at nær eingen heidrar meir þaudr sin nie modr ok hapit s° o nyt giort guds bodord/ þyrer yduarra vppsetningss saker/þier hræsnar vel hefer Esaias spad ap ydr/er hñ seigir þssi lydr nalægizt mig med s nū munne ok heidr mig med vorū sinū/eñ þra hiortu eru langt þra mier/at ongu dyrcka þr mig/a medan þr kenna þær kenningar sem ecki eru añat eñ bodord maña.

Og hñ kalladi polkit til sin ok sagdi til þra/heyrit þier ok vnderstandit þ huat er iñ geingr i munn/ þ saurg eigi mañ/Heldr huat er þrañ ap munni gengr þ saurgar mañ.

Þa geingu hñs lærisueinar at hñ ok sogdu veizt þu/at þa er þr pharisei heyrdu þ ord skañdyll dust þr/eñ hñ suaradi ok sagdi/aull plantan/huerja miñ himneskr þader plantar eigi/mun vpp rætt/lztid þa para/ þr eru blinder/ok blindra leidtoga/at hui ef blindr leider blindañ/ þa fylla þr bader i gropina.

Þa

Þa suaradi Petr ⁊ sagdi til hñs/ Þ yd oss Þss
epterliking/ Jesus sagdi til Þra/ eru Þier eñ s° stu
hings lausser/ skymet Þier eigi/ at allr huat i mussiñ
iñ geingr/ Þ huerfr i magañ ⁊ verdr fyrer edleliga
raas vt skupat/ eñ huat af mussinū Þram geingr/
Þ kemr vt af hiartano/ Þat vt af hiartano koma
vond hugsaner/ manndrap/ hordomr/ Þrillu lifi/
Þiofnadr/ linguitnan/ lastaner/ Þtta er Þ huat
manniñ saurgar/ eñ med o Þuegnū hondum at eta
saurgat eigi manniñ. ✱

Jesus ✱ gieck burt Þadan ⁊ fori landz alfr Tyro ⁊ Sidonis ⁊ Sia: at Canuerst kona/ gieck vt/ af Þm somū takmorkū/ kallaði ⁊ sagdi O Herra/ Sonr Dauidz miskunna Þū mier/ mīn dotter kuelst illa af dioflinū/ ⁊ hñ suaradi hñe eigi ordi hñs lærisueinar geingu til hñs ⁊ sogdu/ lat hana Þarfr/ at Þ hun kall epter oss/ eñ hñ suaradi ⁊ sagdi/ eg em eigi sendr nema til Þortapadra sauda af husi Jrael/ eñ hun kom ⁊ fell nidr fyrer hñ ⁊ sagdi/ hialpa Þu mier Herra/ eñ hñ suaradi hñe ⁊ sagdi/ Þ er eigi tierligt/ at taka braudit/ Þ barnanna er/ ⁊ kasta Þ fyrer hundana/ eñ hun sagdi. Satt er Þ Herra eñ þó eta hundar af molū Þm sem detta af bordū drottna Þra/ Þa suaradi Jesus ⁊ sagdi til hñ/ Þu kona/ myckel er trua Þin verdi Þier s° sem Þu villt/ ⁊ a Þre somu stundu vard dottir hennar heilbrigd. ✱

Og er Jesus gieck Þadan kom hñ at stanum i Galilea/ gieck vppa fiallit/ setti sig Þar/ ⁊ margt folk dreif til hñs/ hafandi m̄sfer/ halta/ blinda mallausa/ vanada/ ⁊ marga adra/ ⁊ snor fyrer Þm Þram fyrer fœt Jesu/ ⁊ hñ lækndi Þa/ s°

þolkit/vndradizst/er þ sa mallausa mꝛla/ꝛ vanada heila/halta ganga/blinda siaandi/ꝛ veg somudu gud

Mar. viij. Og Jesꝰ kalladi sina lꝛrisueina til sin/ꝛ sagdi (Iraels di/mig anmꝛ þolkſins þat þꝛ haþa þria daga hia mier verit ꝛ haþa ecki til matar/ꝛ þa standi vil eg þa eigi þra mier þara lata/sᵒ at eigi verdi þꝛ hungꝛ morda a veginū/ lꝛrisueinarner sogdu til hſſ/ huadā toku vꝛr sᵒ marg brauds/ hier a eydi morku/ at vier sedū mz iaþn margt þolk. Jesus sagdi til þra/ Huersu maurg braudhaþi þier þꝛ sogdu (vii) ꝛ þaa þiska korn/ꝛ hū b aud þolkino atþ settizst nidꝛ a Jordina/ꝛ tokþau vij braudē ꝛ þiskana/ꝛer hū haþdi þacker giort/braut hū þau/ꝛ gaþ lꝛrisueinunū/hſſ lꝛrisuein gaþu þau þol kino/ꝛ þꝛ atu aller ꝛ vrdu sadder ꝛ toku vpp þ sem yþ uer var molasia (vii) karþuer þull /eſ þꝛ sem matazt hoþdu voru þiorar þusunder masia/ þyre vtan kom ꝛ born/ꝛ er hū haþdi þolkit þra sier latid/ stie hū a skip/ ꝛ kom i endꝛ merkꝛ Magdala landz,

Sextandi capitule

DA geingu Phariseꝛ ꝛ Saducei til hſs þreis tandi hſs/ꝛ badu hū at syna sier teikn aþ himne/ eſ hū suaradi þm ꝛ sagdi/ a kuell din seige þier/ þ verdꝛ þint vedꝛ/ þat himiſ rode er/ꝛ amorna seigi þier i dag verdꝛ hreggundre/ þuiat himiſiſ er raudꝛ rdiſnꝛ/ þier hꝛsnarar/ himin nins a sian/ kuſe þier at dꝛma/ eſ at vita teikn þſſara tima kuſe þier eigi/ þſſi vonda/ hordoms kynslod æſker teikns/ ꝛ hſe skal eckert teikn geþit verda/ nema teikn Jona spamanz/ꝛ hū þorlict þa ꝛ gieck i burt

Og er hans lꝛrisueinar vorꝛ yþuer vm þarner hoþdu þꝛ gleymt braud med sier at taka/ eſ Jesus sag di til þra/ Siaet til/ꝛ vacktid ydꝛ vid surdeigi þra pha

riseis ꝛ Saduceis/ þa þinckm þr mz sier ꝛ sogdu þ mun vera þ vær hopũ eigi braud mz oss tekit/eñ er Jesus þornã þ/sagdi hũ til þra/ þier litil trua der/huar þyrer hugse þier vm þ þo þier hapit ei gi brauden mz ydr hapt skiliet þier eñ ecki/miñiz þier eigi a þau þriñ braud a medal þiñ þusunda eda huersu margar karfuer at þier tokut þa vpp ꝛ eigi eñ a þau vii braud/a medal þiogra þusan da/ ꝛ huersu margar karfuer ed þier tokut þa vpp/huar þyrer skilie þier eigi/at eg sagda ydr ec ki af þ braudino/eñ eg seigi vackid ydr vid surdei ge þra Phariseis ꝛ Saduceis/ þa vnder stodu þr at hũ hapdi eigi sagt þm/ þ þr skylldi vara sig vid surdeigi braudzins/helldr vid lærdome/ þra phariseis ꝛ Saduceis.

R Petru messa.

Þa R kõ Jesꝰ i landz Alþr borgariñ Cesarce Philippi ꝛ spurdi sina lærisueina at ꝛ sagdi/huat seigia menn til huer manzins sonr sie þr sogdu/su mer seigia þu siert Johañis baptista/eñ adrer þu siert Elias/sumer at þu siert Jeremias/edr eiñ af spamõm/Jesꝰ sagdi til þra. Huern seigi þier mig vera/ þa suaradi Symõ Petr ꝛ sagdi. þu ert kri strr sonr Gudz lifanda/eñ Jesus suaradi ꝛ sagdi til hñs/Sæll eriu Symõ Jonas son/ þat holld ꝛ blod birti þier þ eigi/helldr miñ hinesk þader/ eg seigi þier ꝛ at þu ert Peirꝰ/ꝛ yfuer þeñan hellu stein mun eg vppa byggia mina sainkund/ꝛ hli diñ heluitaña skulu eigi magn hafa i giegn hñe/ ꝛ þier mun eg gefa lyckla himnariks/ꝛ allt huat þu bindr a Jordu/ skal a himnũ bundit vera/ꝛ allt huat þu leysir a Jordu/ skal a himnum leyst vera.

Marci vii Luce ix.

Þa þyrer baud hñ sinū lęrisueinū/at þr segdi
Þ ongū/ at hñ vęri sa Jesus kristr þadan i þrą
Mar/viij. tok Jesus til at auglysa þyrer sinū lęrisueinū/ þ
Luce ix. hñ byriadi at ganga til Jerusalē/ ꝛ margt at lida
ąþ olldungū skriptlęrdū/ ꝛ keñi maña hoþdingiū
ꝛ liþlatiñ verda/ ꝛ a þridia deigi vpp at risa/ eñ
Petr tok hñ vt ąþ/a taldi hñ ꝛ sagdi. Herra þyrm
sialfū þier/at eigi hendi þig þtta/eñ hñ snerizt vid
ꝛ sagdi til Petrs/þar þra mier andskoti/þu ert mi
er hneyckslanligr/þuiat þu skilr eigi huat Guds/
heldr huat mañasia er.

Mar.viij Jesus sagdi þa til sina lęrisueina/ep nockr vill
Luce ix mier epter þylgia/þa ąpneite hñ sialfū sier/ꝛ ta
ki sin kross a sig/ꝛ þylgi mier epter/ þat huer hñ
vill sitt lif þor vara. Sa man þui tyna/eñ huer
sinu life tyner þyrer min saker/sa mun þrīna/þ
huat stod þ mañinū/þo hñ hrepti allan heimen
Eñ giordi tion sinar salu edr huat mun madrin
þaa gefit/þ hñ salu sina med endr leyse/þuiat þ
mau skie/at mauzins son mun koma i dyrd sins
fodrs/med sinū einglū/ꝛ þa mun hñ giallda/hue
riū sem einū epter sinū verckū. Sañliga segi eg
ydr/at nockrer standa þr hier sem daudan munu
eigi smacka/þar til/at þr sia manzins son koman
da i sinu riki.

Seyriandi capitule

Jar. ix. Ok ser dogū þ epter tok Jesus mz
nce ix. sier Petrū ꝛ Jacobū/ ꝛ Johañem bro
dr hñs/ꝛ hafdi þa ąpsidis vppa hatt
fiall/ꝛ auglystizt þyrer þm/ ꝛ hñs a
sian skein sem sol/eñ hñs klædi vrdu s biort sem
lios/ꝛ. Sia: at hiñ birtuzt þr Moyses ꝛ Elias/
ꝛ toludu

z tolnðu vid hñ/ eñ Pet anzadi z ſagdi til Jeſu Herra/hier er oſſ gott at vera/ep þu villt/þa viliu vær giora hier þriar tiallobuder/þier ema/Móy ſe ema/Elye cina/z þa er hñ var þtta at tala Sia at biart ſky vm ſkygdi þa/z Sia at raaddin vr ſkyino ſagdi/Þeſſi er ſonr miñ elſkuligr/at hucrñ mier vel þocknazt/heyrit hñ/ z er lęrifueinarnir heyrdu þ þiellu þr þram a ſinar aſianer z urdu miog hrędder/eñ Jeſus gieck til þra/ toka þm z ſagdi/ſtandit vpp/z verit eigi hrędder/ eñ er þr litu vpp. Sau þr aunguaſi nema Jeſu einnſamau

Og er þr geingu ofan ap þiallino/baud Jeſus þm z ſagdi/ þier ſkylu ongū þſſa Sion ſeigia/ þar til at manzins ſon er vpp aptr riſin ap dauda. z hñs lęrifuein ſpurdu hñ at z ſogdu/hu þyrer ſeigia hiner ſkriptlędrdu þa þ Elias hlioti ądr at koma. Jeſus ſuaradi z ſagdi til þra. Elyas a at ſoñu ądr at koma z alla hluti at lagþ ędra/eñ eg ſeigi ydr þ Elyas er nu komiñ/ z þr kendu hñ ei gi. Helldr giordu þr vid hñ huat þeim lika di. manſ z manzins ſon verda ap þm at lida, þa vnderſtodu lęrifueinarner þ hañ hafdi ſagt ap Johañi baptiſta.

Og er þr komu til þolkſius/gieck madr til hñs þiell z a kneiñ þyrer hñ z ſagdi. Herra myſkunna þuſſyne minū/ þuiat hñ er tungl ſiukr/z er herþili ga pyngadr/ þui opt þeli hñ a eld z þratt ſiñis i varn/eg hafda hñ z til þiſſa lęrifueina z þr gatu hñ eigi lęknat/eñ Jeſus ſuaradi z ſagdi/ o þu vantruud z rangſnuiñ kynſlod/huerſu leingi ſtal eg hia ydr vera. Huerſu leinge a eg ydr at lida. Mar. ix. Hafit hñ hingat til min/ z Jeſus hafdi a hñ z Luce ix.

diopullið þor vt aþ hũ/ɼ sueiñiñ vard heilbrigdr
a samre stundu.

Þa geingu lærisueinarner heimoliga til Jesu
ɼ sogdu/þyre þui gatu vær eigi rekit hũ vt/Jesus
suaradi ɼ sagdi til þra/þyrer þuar vantruar sa
ker/ þui eg segi ydr þyrer sañ/ ep þier hefdut tru
s^o sem mustardz korn/ mætti þier seigia þialli
þssu/þar þu hedan ɼ þangat ɼ mundi þ þara
ɼ eckert mundi ydr o mattugt vera/ eñ þtta kyn
rekzt eigi vt nema þyre bæn ɼ þaustu.

Mar. ix. Eñ sem þr sysluduzt vm i Galilea sagdi Je
sus til þra/ epter komande er/ þat manzins sonr
man oþrselldr verda i maña hendr/ɼ liþlatiñ ver
da/ɼ a þridia deigi mun hũ vpp risa/ ɼ vid þat
vrdu þr nærsta hryggver.

Og er þr komu til Capharnaum/geingu þr
at petre sem skatt giallðit vpp baru ɼ sogdu/yð
meistare gelldr hũ eigi skattpeningiñ / hũ sagdi/
Ja/ɼ er hũ gieck iñ i husit/kom Jesus þrain at hiñ
ɼ sagdi/huat lizt þier Symon/aþ hverorum taka
Jardliger konung toll edr skatt pening/aþ sinum
Mar. ix sonum edr aþ aðarligum/Petr sagdi/aþ aðarligt
Luce ix Jesus sagdi til hans/ þa eru synerner þri cĩs^o
at vier Sicum þm eigi at hneyckslan/ þa far til
tatera) siaþar ɼ varpa vt onglinum/ɼ þañ fisk sem fyr
t lod at strekemr vpp tak þu/ɼ er þu opnar hans gin mun
/esi nær tu finna eina stateram/ þa saumu tak ɼ gef hũ
þr er pyrer mig ɼ þig.
llderi þ
t rinsi
e ii lod
eyre.

Atiande capitule

Þaſi ✠ ſama tima/ geingu lęrifuci/ narner til Jeſu ꝛ ſogdu/huer er meſtr i himna riki/Jeſus kalladi barn til ſin ꝛ ſetti Þ mitt a millũ Þra ꝛ ſagdi Saſi liga ſeigi eg ydr/nema Þier ſnuizt ꝛ verdit s° ſem ſma born munu Þier eigi iſi ganga i himna riki/ huer ſialfr ſig lęckar s° ſem vng bern Þtta/ sa er meſtr i himnaciki/ꝛ huer ſem medtekr citt Þui lickt vngmenni i minu nafni/ sa medtekr mig/eſi huer hũ hneyckſlar eiñ af Þm veſalingũ/ ſem a mig trua/Þarfara vęri hũ at mylnu ſteiñ hengdizt a hals hũ/ꝛ vęri i ſiafar diup ſockt.

✠ Michaelis meſſa.

Mar. ix. Luce ix.

Luce xvij

We ſie heimenũ Þyrer hneyckſlaner/Þ hliota hneyckſlaner at koma eiñ Þo we ſie Þm manni Þyrer huern ed hneyckſlunin kemr/ eiñ ep Þin hond edr Þñ Þotr hneyckſlar Þig/ Snid hana af ꝛ ſnara hana Þra Þier/betra er Þier iñ at ganga til lifſins/hall tr ꝛ handar vana/ eſi Þ Þu hafer tuęr hendr/ꝛ tuo Þętr/ꝛ verder i eilifan eld kaſtadr/ꝛ ep auga Þitt hneyckſlar Þig/Þa ſlit Þ vt ꝛ ſnara Þui Þra Þier/ betra er Þier ein eygdum iſi at ganga til lifſins/ eſi Þ Þu hafer tuo augu ꝛ verdir i helvizt ſkan eld kaſtadr.

Luce xv

Siaet til at Þier Þorſmaet ecki eiñ af Þſm veſalingũ/Þviat eg ſeigi ydr/at Þra englar a himnum/ ſia Jafnan mins fauders auglit a himnũ ✠ Þat manzins ſon kom at Þrelſa huat Þorta Þat er huat virdizt ydr/at ep eiñ huer hefdi hundrat ſauda/ꝛ villizt eiñ af Þm/ſkilzt hann eigi vid Þa niu ꝛ niutigi a fiollum vppi ꝛ fęri at leita hanſ

ſem

fem villizt/ t ep s° ſtier/ at hñ þiñr þañ Saññ
ga ſeigé eg ydr/ at hñ þagnar meir yþuer þm eñ
yþuer hinñ niu t niutigū/ſem eigi villtuzt/s° er ei
gi vilie þyre þaudr ydrum ſem a himnū er at eñ
ap þſſm veſalingum þarizt.

Eñ ep ✱ broder þiñ bryti vid þig/ þar þu/ t ſtrap
þa hñ mille þin t hñs eins ſamans ep hñ heyrer
Luce xvij þig/ þa hepr þu þiñ broder vñit eñ ep hñ heyrer
Deut. xix þig eigi/ þa tak eñ eirn edr tuo til þin/s° at i mun
ne tueggia edr þriggia vitna ſtandi ayll ord/nu ep
hñ heyrer eigi þm/ þa ſeig þ ſamkunduñe/eñ ep
hñ heyrer eigi ſamkunduñe þa hallt hñ ſem aſiañ
heidingia t tollheimtu mañ. Sañliga ſeigi eg ydr
huat hellzt þier bindit a Jordu/ſkal t a himu bun
dit vera/ t huat hellzt þier leyſet a Jordu/ ſkal
leyſt vera a himne/t eñ ſeigi eg ydr þ/huat ep tue
ir ap ydr ſamtaka a Jordu vm huern hlut ſem þ
er/ed þr vilia bidia/ſkal þm veitzt vera ap minū
þaudr ſem a himnū er/ þat huar tueir edr þrir ſa
man ſapnader eru i minu napni/ þ em eg mitt
i millum þra.

Þa gieck Petr til hñs t ſagdi. Herra/huerſu
opt blyt eg/minūt brodr:/ þm ſem vid mig bryti/
at þyrer gepa/er þ nog/vij. ſiñū/ Jeſus ſagdi til
hñs/eg ſeigi þier eigi vij ſiñum/helldr ſiotigi ſiñū
ſio ſiñū ✱ þyrer þui ✱ er himnariki lickt þm
† Seytian/ konungi ſē reikna villdi vidþiona ſina t er hñ tok
a ſuñu dag til at reikna/kom eiñ þyre hñ/ſa er hñ var ſkyll
ugr tiu þuſund punda/eñ þa hañ/hapdi eigi til
huat hñ ſkylldi giallda hand/herran/at ſelia hñ
t hñs huſfreytu/s° t bornū/t allt hnat hñ atti
t borga med/eñ sa þion þiell fram/til bad hñ t

ſagdi

sagdi/ Herra/hap polinmǫdi vid mig/allt skal eg þier giallda/cñ Herrañ sa aumi þss þionst liet hñ lausañ t gap hñ vpp skulldina.

Þa gieck sa sami þion vt t þañ eiñ ap sinū samlags þionū/sa var hñ hǫndrat peninga skyll dugi/ þañ grep hñ t tok þyrer kuerck hñ t sagdi giallt huat þu ert mier skulldugr/. þa giell hñs samlags þion þram/bad hñ/t sagdi hap þolinmǫdi vid mig/ þ allt skal eg þier giallda/ eñ hñ villdi eigi/helldr þor hñ til t liet hñ i dyplytzsu/ þar til hñ hefdi borgat sina skuld/eñ er hñs samþion sau huat skiedi/vrd. þr smeg hryguer vid kona/ t vnderuisudu sinū Herra/allt huat giortzt hafdi/ þa kalladi hñs Herra a hñ t sagdi til hñs/þu hin straflige þion/ alla þssa skuld gap eg þier til/med þui þu badzt mig/byriadi þier eigi miskunsami at vera vid þū samlags þion/ likа sē eg var þier miskuñsami/t hñs Herra vard reidr/topr selldi hñ kuolurunū/þangat til at hañ hefdi borgat allt huat hñ var hin skulldugr/s• mun min hinesk þader giora ydr/ep þier þyrer gefitt eigi ap ydrū hiortū/huer eiñ sinum brodur hiisgiorder sinar. *

Mitiandi capitule

OG þ skiedi sem Jesus hafdi lyktad þssa rǫdu/ at hañ for ap Galilea t kom i endi merkr gydinga landz/odr megin Jordan t margt folk fylgdi hñ epter t þar lęknadi hñ þa. Mat. 19

Þa geingu Phariseí til hñs freistudu hñs t sogdu/leyfizt nockut mañinū at forlata sina ei-

gin kon-

Gene.i,r ij kon þyrer hueria sem eina sauk/eſ hñ suaradi sagdi til þra/ hapi þier eigi lesit/ at sa er i vpp hapi skapadi mañiñ/hñ giordi þ/at vera skylldi madr r kona r sagdi/þyrer þui mun madriñ por lata þaudr r modr r vidteingiazt eigin konu siñe r þau two munu eitt hollo vera/s° eru þau nu eigi two helldr eitt holld/þui huat gud hefer sa man teingt þ skal madriñ eigi i sundr skilia.

Dent.xxiiij Þa sogdu þr þyrer hui baud Moyses þa/at ge þazt skylldi skilnadar skra/r hana at þorlata/ hñ sagdi til þra Moyses hefer þyrer harduð yd uars hiarta leyþt ydr at þorlata husþreyium yd rar/eſ ap vpphapi var þ eigi s° /eſ eg seigi ydr þ/ huer sina eigin konu þorlæt (nema þ sie þy rer horunar sauk) r giptizt añarie. Sa dry ger hor/r huer sẽ þra/kiliñe giptizt/sa dryger thor.

Þa sogdu lærisueinarner til hñs/ep s° er hat tad manzins malepnū vid eignar/konuna þa er eigi gagn i at giptazt/eſ hñ sagdi til þra/ þtta ord þa eigi aller hondlat/helldr þr hueriū þ er gepit/ þuiat þ̄ eru þr gelding̃/sem s° verda ap modr kuide þ gedder/r þr gelding̃ eru huerier ap mõn eru geilder/r þ̄ eru lika þr gelldingar sem stalþ ua sig hapa gellt þyrer himnarikis saker/ sa gri pit getr hñ gripi þ.

Mar. x Luce xviij Þa voru smaborn til hñs hopd/s° at hñ legdi hñdr ypuer þau/r hñ bædist þyrer eñ lærisueinar ner auitudu þa/Jesus sagdi til þra/lated bornin kyrr þyrer biodit þm eigi til min at koma/ þuiat slikra er hinariki/r er hñ hapdi hendr ypuer þau lagt gieck hñ þadan.

Og Sia: eirn gieck at hñ r sagdi til hñs

godi

godi meistare/ Huat skal eg þss gott giora at eg hapi eiliꝛt liꝛ/Hueriũ hñ suaradi/Huat kallar þu mig godañ/ eingeñ er godr nema/eirn/sañarligr gud/eñ ef þu villt til liꝛsins iñganga/s⁹ vardueit þu bodordin/hañ sagdi þa til hñs/huer hellzt Eñ Jesus sagdi eigi skalt þu mañ vega eigi skalt þu hordom drygia/ eigi skali þu añañ stela/eigi skalt þu liuguitne mæla. Heidra skalt þu paudr hñ ꝛ modr/ꝛ elska skalt þu naunga þiñ s⁹ sem sialfuan þig/ þa sagdi vngi madrin til hñs/ þtta allt hefi eg vardaett i þra barn æsku miñe/huat breste mig þa/Jesus sagdi til hñs/ef þu villr alsiordr vera þar burt ꝛ sel allt huat þu hefuer ꝛ gef patækum/ꝛ munt þu þa siod hafa a himne/kom þa ꝛ fylg mier s⁹ epter/ꝛ er hñ vnge madr heyrdi þ ord/gieck hñ hryggr i burt/ þuiat hñ hafdi mycklar eigur.

Eñ Jesus sagdi til sina lærisueina Sañliga seigi eg ydr / at toruellt er rikum iñ at ganga i himnariki/ꝛ eñ seigi eg ydr þ auduelldara er vlfe halldanum at smiuga i giegnum nalar anga/ eñ rikum iñ at ganga i gudz riki/ꝛ er lærisuenarner heyrdu þ/vrdu þr miog otta slegnerr sogdu/huer fær þa hialpazt/ eñ Jesus leit vid þim ꝛ sagdi til þra hia mõm er þo moguligt/eñ hia gudi er allt moguligt.

Þa suaradi Petr ꝛ sagdi til hans/Siadu? at vier forlietum allt ꝛ fylgiunt þier eptee huat skier oss þar fyrer/eñ Jesꝰ sagdi til þra/Sañliga seigi eg ydr/at þier huerier mier hafit epter fylgt i endur fødinguñe) þa er manzins sou sitr a stole

Mar. x
Luce xviij

Isiñar

sínar tign* munu þier t sitia a tolf stola/dæma
di tolf kynkuisler Israels/t huer hñ porlæti hus/
edr brædr systor/þandr eda modr/edr eigin konu
eda born eda akra/fyrer mins nafns sakir/ sa
mun hundrat* fallt i stadin taka/t erfua eilifr/
lif eñ marger þr sem/ eru fyrster/ verda sidar
ster t þr semsidarster eru verda hiner fyrstu. *

xx capitule

Imnariki * er lickt þm hausþaudr/
sem vt gieck snemma morgins verck meñ
at leiga i vingard sina/eñ at giordū sam
ninge vid verckmeñina ap dagligu pe
nings giallde/sendi hñ þa i sina vingard
t nær þridiu stund gieck hñ vt t leit adra idla
lausa standa a torgeno t sagdi til þra/þari þier
i miñ vingard/t huat riettuist er mun eg gefa y
dr/þr geingu t þangat/t eñ gieck hñ vt aptr vm
siettu t niundu stund t giordi s* lika/eñ vm el
iptu stund gieck hañ vt t þañ eñ adra standa i
diulausa t sagdi til þra/huar fyrer standi þier
hier allan dag i dimlauser/ þr sogdu til hñs/ þat
eingeñ hefer leigt oss/ hñ sagdi til þra/þari þier
t i miñ vingard t huat riettuist er skulu þier fa.

Eñ þa kuelld var komit sagdi herra sñ vingar
dzins/til sins rada matz/kallada verckmeñina t
giallt þm verdkaupit/t hñ tok til i þra enū seinar
sta t allt til hins fyrsta/ þa komu þr sē vm ellip
tu stund leigder voru/t huer þra medtok sina pe
ning/eñ er hiner fyrstu komu/meintu þr/ þat þr
mundu fara meira/t huer þra medtok sina pening
t þa er þr hofdu hñ medtekit/mogludu þr imoti

husf*

* Sumu da
gum þañ sem
nu vikna
fastan by
ria.

husgodrnum ꝛ sogdu/ þsser seinurstu haya cinꝛ stund erpidat ꝛ þu giordir þa ossiapna/vier sem borit hopum þunga ꝛ hita dagsins.

Eñ hñ suaradi ꝛ sagdi til cins þra/vinr/eigi gio ri eg þier oriett/ ertu ecki asatr vordin vid mig vm peningiñ/taꝛ huat þitt er ꝛ þar burt/cñ þ ssm sein.rsta vil eg gepa sº sem þter. Eda lopazt mier ecki at giora ap mino huat eg vil/ eda ertu vm þrangeygdr/ þo at eg sie god giarn/sº verda nu sidarster hiner fyrstu / ꝛ fyrster hiner sidurstu/ þuiat marger eru kallader cñ þaer vtualder.

Og hñ þerdadizt vpp til Jerusalem/ꝛ tok þa tolf lꝛrisueina heimogliga til sin aueginũ ꝛ sagꝛ di til þra/Siaet ! vier reisũ nu vpp til Jernsalẽ ꝛ manzins son mun opr seliazt kº.ñi maña hopꝛ dyngiñ/ꝛ skriptlærdũ/ꝛ þr munu hñ þordœma til dauda/ꝛ opr selia hñ heidingtñ til spottun ꝛ hud strokunar/ꝛ til krossþestun ꝛ a þridia deigi mun hñ vpp aptar risa ✻ Mar. x Luce iij.

Þa gieck ✻ modr sona Zebedei til hñs medr ✻ Jacobs syne sina þallandi fyre hñ þram/ ꝛ bad nockrs messu ap hñ/ꝛ hñ sagdi til hñar/ huat villt þu/ Hun sagdi til hñs/Lat þssa mina tuo sonu sitia i riki þino/ þañ eina til þinar hœgre hand/ꝛ aſañ til þinar vmstre handar. Eñ Jesus suaradi ꝛ sagdi þier vitid eigi huat þier bidiet/gete þier þañ kaleꝛ druckit/ Huern at eg mun drecka/ ꝛ þri skirn skirazt latid/huerri eg mun skirazt/ þr sogdu til hñs/ þ getu vid/ꝛ hñ sagdi til þra/Miñ kalek munꝛ þier at sonu drecka/ꝛ þre skirn/huerre eg skirꝛ uizt/munu þier skirazt/cñ þ at sitia til minn hœgri ꝛ vmstri handar er eigi min at gepa ydr/hell

dr̃þm/hueriũm þ er þyrer hvit ap minũ þaudr.

Mar. þ Luce xxij.

Og er þr tro heyrdu þ/ þycktuzt þr þm tuei/ m: brœdrũ/ eñ Jesus kalladi þa til sín t sagdi/ þier vitid at veralldar maña Hofdingiar drott/ na yfuer þm t þr eo vallouger erũ hafa yfuer vollo/ s° skal eigi vera ydar a mille/helldr/huer hñ vill ydar a mille vollougr vera/ sie sa ydar þienare/ t huer ydar sem fremstr vill vera/ vere sa ydar þion/s° sem manzins son kom eigi at hñ lieti sier þiona/helldr vpp a þ hñ þionadi/ t gœfi sitt lif vt til endr lausnar fyrer marga.

Og þa er þr geingu vt ap Hiericho/ fylgdi hñ margt folk epter/ t Siaeh at thcir blinder satu vid vegiñ/ t þa þr heyrdu þat Jesus gieck þar fram hia/kolludu þr t sogdu/O Herra sonr Dauidz/ miskuña þu oss/ eñ folkit hastadi a þa at þr þegdi/ eñ þr kolludu þui mier t sogdu/ O Herra sonr Dauidz miskuña þu oss/t Jesus stad nœmdizt/kalladi a þa t sagdi/Huat vilie þid at eg skuli giora ydr/ þr sogdu til hans/Herra þ at ock augu vpplukizt/ eñ Jesus sa aumor a þm/ snart augu þra/ t þr sau iafnskiott/ t fylgdu hñ epter.

Jafñu da fyrstañ la pau/

Mar. ix Luce xix Johan. xij

xxj capitule

Og er þr toku at nalgazt Jerusalẽ t komu til Bethphage vid fiallit oli/ueti/sendi Jesus vt two sina lœrisuei/na t sagdi til þra/fare þier i þ kaup/tun sẽ fyre ydr er/t strax þa munu þier finna ausnu bundna t fola hia hñe/ leyset hana t leidit til min/t ef eiñ huer seiger nockut til ydar/þa seigit/ þ Herrañ hafi þra þaurf/t iafn snart mun hñ lata laulaus/eñ þ skiedi s° at vpp fyllizt

þylldizt huat sagt er þyrer spamañiñ er seiger/ Seiget dottniñe Syon/ Sia? þiñ konungr kemr til þin hoguꝛr sitiandi a ausnu ꝛ a þola klyp bꝛeligꝛ ausnu/eñ lꝛrisueinarner geingu burt ꝛ giordu sº sẽ Jesus hꝛþdi bodit þm/ ꝛ leiddu mz sier aasnum ꝛ þolañ/ ꝛ langdu yþner þau sin klꝛdi ꝛ settu hñ þ vppa/eñ margt þolk breiddu sin klꝛdi a vegiñ/ ꝛ adrer hiuggu kuistu aþ trianñ/ ꝛ dreiþdu þm a vegiñ/eñ þ þolkit sem þyrer gieck ꝛ epter þylgdi kalladi ꝛ sagdi Hosianna syne Dauids/ blezadr sie sa sem kemr i nafne drottins. Hosianna i hꝛstum hꝛdumł

Iacha. ix

(Hosianna) þydist a norꝛnm/ꝛei hialp þu eliga ꝛei gef heil ꝛ hamingiu

Og er hñ þor iñ i Jerusalem/ varaull borgiñ ꝛ tiduskialþne/ ꝛ sagdi/ huer er þ ssi/eñ þolkit sagdi þtta er Jesus spamadriñ aþ Nazareth vr Galilea ꝛ Jesus gieck iñ i guds mustteri ꝛ rak vt alla seliendr ꝛ kaupendr i mꝛstterino ꝛ bordñ vestnara maña/ ꝛ stolum þra er dufu seldon hratt hñ vm ꝛ sagdi til þra/ Skrifat er/ Mitt hus skal bꝛna hus kallazt/ eñ þier hafit giort þ at spillvirkia iñe/ ꝛ til hans geingu blinder ꝛ hallter i mustierit/ ꝛ hñ lꝛknadi þa.

Esaie lvi.

Eñ er keñe maña hopdingiar ꝛ skriptlꝛrder/ sau þꝛr vndraner sem hñ giordi/ ꝛ þ bornin kollndu i mustierino ꝛ sogdu Hosianna þm syne Dauid/ reidduzt þr ꝛ sogdu til hñs/ heyrer þu huat þsser seigia/ Jesº sagdi til þra/ Ja vite meñ/ hafi þier alldri lesit/ þ af munie vngbarna ꝛ briostmylkinga/ hafder þu lofit til riett ꝛ hñ forliet þa ꝛ gieck vt aþ borgiñe til Bethania ꝛ bletþ þ *

psal. viii

Eñ at morne er hañ gieck apt til borgarinar/ hungradi hañ/ ꝛ sem hañ sa eitt þiku tre

Mar. xi

Marci x. vid vegiñ/gieck hñ þangat at/ t þañ eckert a þui/ nema einazta blaudin/ t sagdi til þss/hiedan i þra vagre alldreigi a vogrtr ap þier at eliþu/ t þ þi kiu tre visnadi vpp iaþn snart/ t er lærisuein ner sau þ vndraduzt þr t sogdu/huernen er þikiu tr/ eit s* snart vpp þornat/ eñ Jes* suaradi t sagdi til þra/ Sañliga seigi eg ydr/ ep þier haþit truna t eþit eigi munu þier eigi einazta giora þtta vid þi kiu treid/ Helldr/ t ep þier segdut þssu þialle/ tak þig vpp t pleyg þier i sioiñ/ þa mundi þ skie/ t allt huat þier bidiet/ i bœnuñe/ ep þier truit þui/ þa munu þier þ audlazt.

Mar. vi Luce xx Og sem hñ kom i mustrit/ geingu til hñs/ sem hñ var at keña) presta hopdingi ner t olldung ner lyd sins t sogdu/ vt ap huada mackt giorir þu þtta/ t huer gap þier þssa mackt/ eñ Jesus suaradi t sag di til þra/ eg man spyria ydr t at einu ordi/ ep þi er seigit mier þ/ mun eg t seigia ydr/ vt ap huat mackt eg giori þtta/ skirn Johañes huadan var hun/ huort ap himne edr ap mön/ eñ þr hugsudu med sier/ ep vier seigiñ ap himne/ seiger hñ til vor pyrer þui trudu þier hñi eigi/ eñ ep vier seigiñ ap mön/ þa megu vær ottazt polkit/ þat aller hiell/ du Johañem pyrer spamañ/ t þr suorudu Jesu t sogdu/ vier vitu egi/ hñ sagdi þa til þra/ s* seigi eg ydr eigi helldr vt ap huat mackt eg giori þtta.

Eñ huat lizt ydr/ Madr nockr hapdi two sonu t gieck til eins pyrsta t sagdi sonr/ par þu i dag at vercka i vingardi minū/ eñ hñ suaradi t sagdi/ ei gi vileg/ epter a idradi hñ þssa/ t gieck burt/ eñ hñ gieck til hins añarf t sagdi slickt hid sama/ eñ hñ suaradi t sagdi/ þara skal eg/ t þor ecki/ Huor ap

þm

Fm tuctima giordi þaudsins vilia/ Fr segdu til hñs/hiñ þyrsti/Jesus sagdi til þra/Sañliga segi eg ydr/at tollheimtarar t putr munu þrecomazt i gudz riki eñ þier/ þuiat Johañis kom til ydar t lærdi ydr riettlætis gotz t eigi trudu þier hiñ/eñ tollheimtu meñ t putr trudu hiñ/eñ þo at þier litud þtta/giordu þier aungua yþrerbot/s° at epter a hepdi þier hiñ trnat.

Heyrit Meñ adra epter liking/huspader nockr var þar/sa er plantadi vingard t girti i kring vm hñ t grop i hñ vin þrugu/t vpp bygdi turn/t leigdc hñ vingardz mõm/t þerdadizt sidan langt burt/eñ þa er þrioþgun time tok at nalgazt/sendi hñ sina þiona til vingardz mañaña/at þr medtæku hñs auogtu/þa toku vingardz meñirner hñs þiona/þañ eina stryckdu þr/añan aþ liþudu þr/hiñ þridia grytdu þr/ Ogi añat sinn sendi hñ adra þiona vt sẽ meire voru hinũ fyrrũ/t þ̃ gierdu þr slickt hid sama·Eñ sidarst sendi hñ son sinn til þra t sagdi/ ma vera/at þr þeile sier þyrrer syne minũ/eñ er vingardz meñirner sau soninn/ sogdu þr med sier þssi er erfingin/komi þier/ t aþliþu vær hñ t leggiũ s° vnder oss hñs arfleifd/t þr gripu hñ/t rakdu hñ vt aþ vingardinũ/t aþ liþudu hñ/ Eñ nær Herran vingardsins kemr huat man hñ giora vid þssa vingardz menn/ þr sogdu til hans/ Fm vondũ mtun hñ uondzliga fyrrer fara/t sinn vingard byggia/ odrũ vingardz mõm þr ed hiñ a vogrt giallda i riettan tima.

Jesus sagdi til þra/Hafi þier aldri lesit i rit ningunũ/at þañ stein sẽ byggendr hofdu vr kastad/ hñ er nu vordinn at hofdi hyrning/af drott

Mar. xij Luce

Psal.cxvij ne er þ giort ꝛ er vndarligt þyrer vorū augū/þy
rer þui seige eg ydr/at guds riki mun þra ydr ta
kast ꝛ heidnū gepit verda/ þm sē þss auogit þ gꝛ
ra. eū huer yper þūan stein pelle hū mun sundr
myliast/ eū ypuer huern hū pelle/þaū man hast
sundr meria/ꝛþa er keūi maña hopdingiar ꝛpha
risei heyrdu hūs epter likingar /pormerckti þr/ þ
hū sagdi ap þm/ꝛ sockti at gripa hū/eū otiud ust
þo polkit/ þ niat þ hiellt hū pyrer spamaū. ✠

rrij capitule

✠ þaū xx. sunnu dag.

Luce xiiij

OG ✠ Jesus suaradi ꝛtaladi i aūat sinn
i epter likingū til þra ꝛsagdi/Himna ri
ki er lickt þm konungi sem brudkaup
giordi syne sinū/ꝛsendi vt sina þiona
at kalla bodzmeūina til brudkaupsins
ꝛ þr villdu eigi koma/ J aūat sinn sendi haū adra
þiona vt ꝛsagdi/seigit bodzmoūunū. Siaet ꝛ my
na maltid hepi eg til buit/ miner vrar ꝛalet pie
eru slatrader/ ꝛallt er reidubuit/komit til brud
kaupsins/eū þr þorsmadu þ/ ꝛgeingu i burt/eū
a sinn bustad/eū aūar til sinar syslunar/ eū sumer
gripu hans þiona/darudu þa ꝛdrapu/eū þa kon
ungrinn heyrdi þ vard hū reidr ꝛ sendi vt sinn her
ꝛ pyrepor þssm mordingiū/ꝛbrendi vpp borg
þra.

Mar.xii. Luce xx. Þa sagdi hū til sinna þiona/brullaupit er at
soūu reidubuit/ eū þm sem bodit var voru þss
eigi verduger/pyrer þui parit vt a stroetum/ꝛ bio
dit til brudkaupsins huerium sem þier finit /ꝛ
hans þionar geingu vt a stroetin/ꝛ saman sop
nudu ollū þm þr þundu/vondū ꝛ godū/ꝛ brud
laupit vard alskipat ap mēm/þa gieck konun
grin in

grin iñ at sia gestina. thñ saa þar mañ/eigi klæd dañ med brullaups klædū/tsagdi til hūs/ Vm? Huernen giecktu iñ hingat haþandi eigi brud laups klædi/ eñ hñ þagdi. Konungrinn sagdi þa til sīna þienara bindit hans hendr tþætr/tvarp pit hñ i ydztu myrkr/ þar man vera op t taña gnistran. Þuiat marger eru kallader/ þaer vt ualder. *

Þa * geingu phariseí burt tsettu rad saman at þr gætu veitt hñ i orðū t sendu til hūs sina lær isueina med Herodis þ tenurū/tsogdu Meistare vær vitum at þu ert sannsogull t keñer gudz gotu i sannleika/skeyter eigi nockrū/ þuiat þu þer eigi at ypuerlitū maña/ þyre þui seig oss huat þier lizt. Huort leyþizt at gefa keisaranū skatt edr eigi/eñ Jesus formerckti þra þlatskap/sagdi hñ. Huad þreiste þier min hræsnarar. Synit mier myntina peningsins/ t þr þeingu hñ peningiñ. Jesus sagdi til þra Huers er þssi mynt t ypuerskript/ þr sogdu hñ Keisarans? þa sagdi hñ til þra/gefit Keisaranū huat keisarans er tþ Gudi huat Gudz er. Og er þr heyrdu þ vndruduzt þr/þor lietu hñ t geingu i burt. *

Marci
Luce xx
Dent. xx

A þm sama deigi geingu Saducei til hans/ huerier ed seigia vppriſuna eigi vera/spurdu hñ at t sogdu. Meistare Moyses hefer sagt at ef nockr andadizt thefdi eigi barn epter þa skylldi broder hūs eiga hūs eigin konu/tvpp vekia sinū brodr sæd/eñ hia oss voru(vñ)brædr/hñ fyrsti þasttaadi sier konu/thñ āandadizt/tap þui hñ haþ di eckert sād/ liet hann brodr sinn epter/eigin konu sinā/lika sa annar/t hñ þridie/allt til ins siounda.

Eiñ cñ sidarst

eſi ſidarſt mikla andadizt ꝛ konan/huers ꝥra ſio verdr hun nu eignʳ kona i vpp riſuñe/ ꝥuiat aller ꝥr hafa hana hapt/eſi Jeſus ſuaradi ꝛ ſagdi til ꝥra/ꝥier villizt ꝛ vitid eigi ritningarnʳ /nie hell dr gudz krapt/ ꝥuiat i vpp riſnñe munu ꝥr huor ki kuæntzt/nie ſig kuæna lata/helldr eru ꝥr ſem einglar gudz a himne.

Eñ hapi ꝥier eigi leſit/huat ap gudi er ſagt/ ap vpp riſu ꝑramlidiña/ er hñ ſeiger eg em gud Abrahams/ꝛ Gud Iſaacs/ꝛ Gud Jacobs/ ꝥui Gud er eigi gud daudra/helldr lifandra maña/ ꝛ er polkit heyrdi ꝥtta vndradizt ꝥ hans kenning.

Eñ ☞ er Phariſei heyrdu ꝥ hañ hapdi ꝥaggat Saduceis ſopnuduzt ꝥr ſaman i eitt/ꝛ eiñ laug uitingr ap ꝥm ſpurdi hñ at/ꝑreiſtandi hñſ ☞ei ſtare huert er hid meſta bodord i logmalino/ eſi Jeſus ſagdi til hñs/ elſka ſkalt ꝥu drottiñ Gud ꝥiñ/ap ollu ꝥinu hiarta/ꝛ ap allri ond ꝥiñe/ꝛ ap ollu ꝥinu hugſkoti ꝥtta er hid ꝥyrſtaz meſta bod ord/eſi añat er ꝥſſu lickt/ elſka ſkalt ꝥu naunga ꝥiñ sᵉ ſem ſialꝑañ ꝥig/Jꝥſſm tuenn bodordū heingr allt laugmal ꝛ ſpameñ

Eñ ꝥa Phariſei voru til ſamans kōner/ſpurdi Jeſus ꝥa at ꝛ ſagdi/huat virdizt ydr ap kriſti/ huerſ ſon ed hñ ſie/ꝥr ſogdu hñ/Dauidz/hñ ſag di til ꝥra/Huernen kallar Dauid hñ ꝥa i andanū Herra/er hñ ſeiger/ Drottiñ ſagdi munū drottne/ ſit ꝥu til miñar hægri handar/ þʳ til/eg ſet o vine ꝥina til ſkarar ꝥiña fota/Nu ep Dauid kallʳ hñ Herra/ hnernen er hñ hñs ſonr/ꝛ eingeñ gat hm ordi ſuarat/ꝛ eigi dirꝗdizt nockur vpp ꝥra ꝥ mñ deigi/hñ ꝥramar at ſꝑria ✱

ꝥaſi kvöld ſiu dag.

Exo. 16

Pſal. 109

ꝥa

DA Jesus talaði til fólksins [illegible] lærisueina sína Exo. xiij Deut. iv
sagði at Moyses stoli sitia skriptlærðer og pharisei/ allt huat þær seigia yðr / þier skulit hallda/ þ hall dit og giorit/ eñ epter þra verckū skulu þier eigi giora/ þuiat þær seigia þ/ og giora eigi/ þ þr saman binda þungar byrder og o bæriligar/ og leggia þær mōm a herdar/ eñ sialfuer þr vilia ei gi a hræra þær fingri sinū þ aull sin verck giora þr at þr siaizt af mōm/ sin miſſing blaud vt þ e nia þr/ og fallid siña klæda myckla þr/ kær haſa þr hin fremſtu sæti at kuelld verdū/ gðztu sessa i samkundu husū/ og kueðiur a torgum/ og af mōm Rabbi kallader verda.

Eñ þier skulut eigi Rabbi kallazt/ þat eiſi er yð Meistare / kristr/ eñ þier aller erut bræðr og onguan skulu þier yðr fauðr kalla a Jorðu/ þ eiſi er ydar fader sa sem a himnū er/ og þier skulut eigi Meistarar kallazt/ þ eirn er ydar meiſtare kristr/ sa sem at mestr er yð / sic haſi ydar þienare/ þuiat huer sig vpphæir/ sa man niðr læggiazt/ og huer sialfuan sig niðr læger/ hſi man vpphafiſi verda. ✻

Wei yðr skriptlærðū og phariseis/ þier hræſnarar/ huerier himnarikit apti lokit fyrer mōm/ þuiat eigi gangi þier þ iſi/ og þm er iſi vilia gan ga i þ/ þa lopi þier eigi.

Wei yðr skriptlærðū og phariseis/ þier hræſnarar/ huerier eckna husin vpp etið/ med yfuer hylminga langra bæna/ fyre þ minnu þier þ meire fordæming audlazt.

Wei yðr skriptlærdum og phariseis/ þier hræſnarar

narar/ huerier vm kring þarit sio t lond/s° at þier giorit eñ at samlendings Gydinge / tnær hañ er þ wordiñ/giori þier hñ at heluitzskū syne tuegallt meir eñ þier erut.

Wei yðr blindū leidtogunū þier sem seigit/ huer hñ suer vid musterit/ þ sie eckert/ eñ huer suer vid gullit unsteriſins/ sa er sekr/ þier pipl t þor blindader/huort er meira gullit eda musterit/ þ er gullit helgar/t huer ed suer vid alltarit/sie eckert. Eñ huer hñ suer vid þoppr sem a þui er/ sa sie sekr/ þier heimſker t blinder/Huort er meira oppret eda alltarit/þ sem oppret helgar/þyre þui huer hñ suer vid alltarit / sa suer vid þ t vid allt huat þar er vppa/ t huer hañ suer vid musterit/sa suer vid þ/t vid þañ sem þar bygger iñe/t huer suer vid himiññ/sa suer vid guðs sæti t vid þn sem þar vppa sitr t.

Luce xi Wei yðr skriptlærdū t Phariseis þier hræsnarar/ huerier tiundit myntu Aneth Cimiñū/t ypuer gepit þ huat þyngst er i laugmalino einkū domiñ/miſkunseind t truna/þtta byriadi at giora/t hitt eigi epter at stilia/þier blinder leidtogarar Sem Sied/myþluguna/ eñ gleypit vlþballdaſi.

Luce xi Wei yðr skriptlærdū t phariseis þier hræsnarar/ sē hreinsit hid ytra bikara t diſka/eñ iñan eru þier fuller rans t óhreinnda. Þu blindr phariseare hreinsa þyrſt ed iñra a bikarū t diſkū/s° at id ytra verdi t hreint

Wei yðr skriptlærdū t Phariseis/ þier hræsnarar/ huerier liker erut þorþagudū leidū þraūludiña/huer ed vtan synazt mōm þaugr/ eñiñan eru þ au

eru þau full af daudra manna beinū/ ok allri o
þeckt/ s^{o} ok þier skinit at soñu vtan fyrer mōm
riettlæter/eſi fyrer iñan eru þier fuller hræsne/ ok
ranginda.

Wei ydr skriptlærdū ok Phariseis þier hræſ
narar/huerier vppbyggiu spamanna leidm/ok pry/
dit grafuer riettlætra manna/ ok segit/ef vier hefd
dū verit a dogum feðra vorra/ skylldu vær eigi
verit hafa samlags með þra i blodi spamannanna
þui s^{o} beri þier ydr sialfum vitne/at þier erut
syner þra/ sem spamennina aflifudu/ ok s^{o} vpp/
fyllit þier mæling feðra yduarra/ þier eitr orm
ok nodru kyn/ huernen vm flye þier helvitz skap
fyrer dæming

Fyrer þui Siae: eg sendi til ydar spamenn/ ✠ Steph
spekinga/ok skriptlærda menn/ok nockra af þm mu nus dag.
nū þier afliſa ok krossfesta/ ok suma munu þier Luce x.
hudstrykia i samkundu husum ydar/ok af anare ū. Parſi.
borg i adra munu þier þa ofsækia s^{o}. at yfuer xxiiij.
ydr kome allt riettlatt blod/sem a Jordina vth er
hellt/ i þra blodi Abels riettlata allt til blodz
Zacharie sonar Barachia/ huern þier draput a
millū musteris ok alltarisins. Safliga seige eg y/
dr at allt þetta man koma yfuer þessa kynslod/Jeru
salem Jerusalem/þu sem aflifuar spamenninga/
ok gryter þa er til þin eru seuder/ huersu opt hefi
eg viliat saman safna sonū þinū/ lika. eð hæna
safnar vngum sinum vnder vængi sier/ ok þier
vilduit eigi viliat. Siae: ydnart hus skal ydr i
eydt latid verda/ þuiat eg seigi ydr at þier mu
nut eigi sia mig vpp fra þessu þar til þier sei/
git/Blessadr sie sa sem kemr i nafne drottins. ✠

xxiij capitule

Mar. xiij
Luce xxi

OG sem Jesus gieck vt aþ musteringu þa geingu hans lærisueinar til hans/at þæ syndu hanum bygging musterisins/eñ Jesus sagdi til þæa. Siae þier ecki allt þetta / Sañliga seige eg ydr / at hier mun eigi epter latazt steñ yfuer steinc/sa er eigi man nidr brotiñ verda.

Eñ sem hann sat i þiallino olineti/geingu hans lærisueinar at hanum heimiogliga ok sogdu/ seig þu oss huenar þetta mun skie/ok huert teikn er þin til komu ok veralldariñar enda/ eñ Jesus suaradi ok sagdi til þæa/ Siaet til? at eingeñ ville ydr þuiat marger munu koma vnder minu nafni ok seigia/eg em kristr/ok þæ munu marga villa.

Þ þier munut heyra bardaga ok hernad^ tidinde/Siaet til? at þier skelfizt ecki/ þuiat allt þetta hlyt. at skie/ þo er þa eñ eigi enderiñ komiñ þ^ man ok ein þiod hefia sig vpp i mot añare/ ok riki i mot riki/ drepsotter ok hungr/ok iardskialptar munu þar verda i sumum hueriũ staudũ/eñ allt þetta eru vpphoff harmkuælaña.

Þa munu þæ opt selia ydr i hardkuæli ok ydr munu þæ lifi firra/ok þier verdit hatader af ollũ/ þiodũ/ fyrer mins nafns saker/ok þa munu marger hneyckslaz ok hanum byrdis huer añan tæla/ok huer añan at hatri hafa/ok marger fals spameñ munu sig vpp hefia/ ok margan/afuega leida/ok af þ at rangæti man yfuer gnæfa/ mun kærleikrin margra vtkolna/ eñ huer ed stadfastr blifr allt til enda/sa mun holpeñ verda/ok þetta Euangelium rikisins mun predikat verda vm allan heim

til

til vitnisburdar yfuer allar þioder/ᵀ þa mun endir liñ koma,

Þ nꝛr þier siaet Suiuirding eydzluñ/ap huer re ed sagt er fyre spamañiñ Daniel/ þa er hñ stod i helgũ stad/huer þ les/hñ hygge þ at/huerier þa eru a gydinga landi/ flye þra fiall/ᵀ huer hñ er a rꝛþri/þar sa eigi oꝛan/nockut at taka vr sinu husi/ᵀ sa sem a akre er/snue hñ eigi apt̃ at taka vpp kyrtil siñ/cñ wel þungudñ ᵀ brieft mylkingñ a þm dogũ/ap þui bidiet at ydar flotti skie eigi vm vetr edꝛ a þuott deigi/þat þa man verda s° stor hormung/huilk at eigi var i þra vpp hapi verallð/allt til þssarᵛ stundar/ᵀ eigi helldꝛ verda mun/ᵀ nema þ at þsser dagᵛ sie stytter/verdꝛ eckert hollð holpit/eñ fyrer vtualdra saker þa eru þsser dagar forstytter.

Eñ ep nockꝛ seiger þa til ydᵛ/Siaet? hier er kristꝛ/edꝛ þᵛ/skulu þier eigi þui trua/þuiat vpp munu risa/falsk kristar/ᵀ falsk spameñ/ᵀ þꝛ munu giora stortackn ᵀ vndꝛ/s° at i villa munu leidazt (ep skie mꝛtti) eirnen vtualder/ Siaet? eg sagdi ydꝛ þ fyrer/nu ep þꝛ segia til ydᵛ. Siaet? hñ er a eydimork þa gangit eigi vt. Siaet? hñ er i launkopũ þa trnit eigi/þuiat s° sem elding vt geingꝛ ap vpp gongu ᵀ skin allt til nidꝛ gongu/lika s° man vera til koma manzins sonar/ þ huꝛr hellzt at hrꝛit er/þangat munu erner ᵀ sapnazt.

Eñ stragꝛ epter hormung þssarꝛa daga man sol lin sortna/ᵀ tunglit eigi sitt lios gepa ᵀ stiornr ap hine hrapa/ᵀ krapt̃ hinaña munu hrꝛrazt/ᵀ þa mun skina teickn manzins sonᵛ a hine/ᵀ munu sia ꝛr þa kueina allar kynkuisler Jardᵛ/ᵀ þꝛ munu sia manzins

Daniel ix

Om vetr
þ heper s
mkit at se
gia Siaet
s° til at þi
flyit i riett
tima/ þui
vm vetr er
gi gott at þ
dazt eñ a
þuott dogũ
var þat
gydingñ þ
re bodit.
Mar. xiij
Mat. xxij

manzins son komanda i skyū himins miz kraptt micklū ꝛ tignar velldi/ꝛ sina engla manhū vtsen da med ludra þeytingu myckille/ ꝛ hūs vtuoldū munu þꝛ saman safna aþ þiorū vindū/þra yðz ꝛ tu alþū himnaña/ꝛ allt til þꝛa endi marka.

Aþ þikiu ternu lꝛit epter liking/nꝛr eð þss kuisꝛ giorizt þriost ꝛ lauꝛin vt spretta þa vite þ ter/þat sumarit er i hand/lika sº /nꝛr þier Staet allt þꝛta þa vitið/at þ er nꝛri þyrer dyrū/Sañliga seige eg yðr/at þssi kynslod mun eigi þorganga þ̄ til at allt þꝛta skier. Himniñ ꝛ Jorð munu þorgan ga/eñ min orð munu eigi þorganga. Eñ aþ þm deige eðr stundu veit engiñ/ꝛecki englar aþ him nū/nema miñ þader einsamañ.

Mar/xiij Luce xxj.

Eñ lika sem var vm daga Nohe/sº mun ꝛ ver da i tilkomu manzins son̄/þui sº sem þꝛ voru a þm dogum þyrer þlodit/at þꝛ atu/ þꝛ druckv/ þꝛ giptuzt/ꝛ lietu sig gipta allt til þss dags/a hue riū Nohe gieck i Orkina/ꝛ þꝛ sꝛttu þ ecki/þ̄ til at þlodit kom ꝛ tok þa alla i burt/sº manꝛvera i til komu manzins son̄/ munu þa tueir a akꝛe vera ꝛmau einn medtekinn eñ añ̄ þorlatiñ verda/ꝛ tuꝛr munu i kuernhuse malandi vera/ꝛ mun ein med tekin ꝛ oñꝛ þorlatiñ verda

Luce xvij

Þyrer þui vaket/ þuiat þ ier vitið eigi/a huer re stundu yð̄ Herra mune koma/eñ þ skulu þier vita/ at ep husþaderiñ visse a huerre stundu ed þiofrinn kæmi muudi hū vaka/ꝛ lata eigi sitt hus i sundr grafua/þyrer þui verit þier ꝛ reidu bu ner/þuiat manzins son mun koma/ a þre stundu þier meinit ecki/ eñ huer hū er trui þiou ꝛ þor siall/sem herrañ hefuer sett yfuer sin heima hiu/

Mar.xiij. Luce xij.

at hū

at hsi gæpi þm þædi i riettan tima. Sæll er saa þion nær hñs herra kemr t þiñr hñ s° giorandi Sañliga segge eg ydr/at hñ mun þañ setia ypuer ull sin andæpi/eñ ep sa vondi þion seiger i sinu hiarta/inisi herra giorir duol a at koma/t tekr at sla sina samlaga þiona/ etr t dreckr med dryckiu ruturū/eñ herra þss þions mun koma a þm dregi sem hñ von eigi/t a þre stundu er hñ grun eigi/ t i sundr partar hñ t setr hñs hlut sk'iptem; hræs norū/ þar man vera op t tañ gnistran.

þrv capitule

Al man hīnariki likt vera tiv meyia hueriar ed toku sina lampa/ t geingu vt i mote brudgumanū/eñ þrīñ ap þm voru þa visar/ t þriñ þorsialar/ þær sem þaulsar voru toku sina lampa/ eñ toku þo eckert vidsmior med sier/eñ hin þorsialu toku i sinū kerū vidsmior/med lampunū/t er brudgumiñ giordi duol a at koma syfiadi þær allar/ t sofnudu/eñ vm midnætti kō kall/Siaett brudgumiñ kemr/ gangi þier vt i moti hiñ/þa stodu upp allar þssar meyiar/ t pryddu sina lampa/ eñ þær þaulsu sogdu til hiña þorsialu/ gefit oss af vidsmiore yduru/þuiat vorer lāpar slockna vt Sinar þorsialu suorudu t sogdu/ ina vera/at eigi sie nog fyrer oss/t s° ydr/fare þier helldr til solu maña t kaupit ydr/eñ er þær geingu at kaupa/kom brudgumiñ/ t þær sem reidubun voru geingu med hiñ iñ til brullaupsins/thurdiñe var apt lokat/

Eſi at ſdurſtu komu t hin̄ adrar meyi̇̄ t ſogdu/ Herra/ Herra/ luk þu vpp þyrer oſſ/ eſi hin̄ ſuaradi t ſagdi til þra. Sañliga ſeigi eg ydr/ at eg þecki ydr eigi/ þyre þui vakit/ at þier vitid eigi þann dag nie ſtūd/ a huerre manzins ſon mun koma *

Lika ſē ſa madr/ er þerdadizt langt burt/ kalladi ſina þiona t þieck þm ſitt gozt/ t einn̄ þieck hin̄ þrim̄ pund/ eſi odrū two/ hinū þridia eitt huerium einū epter ſinn̄ þormātti/ t þerdadizt ſtragr ap ſtad/ þa gieck satil ſē þrim̄ pund hapdi medtekit/ t verckadi med þm ſomū/ t vann̄ þa oſir þrir pund. Lika einen ſa ſē two pund hapdi medtekit/ vann̄ t a two oſir. Eſi sa er eitt hapdi medtekit þor burt/ grop i Jord t þaldi þ̄ ſins Herra þie. Eſi epter langan tima lidiñ/ kom herraū þſſarra þiona/ t hielſt rekningſkap vid þa/ t sa gieck til ſem þrim̄ pund hapdi medtekit/ t þærdi hm̄ oñr þrim̄ pund/ t ſagdi/ Herra/ þrim̄ pund þieckſtu mier. Sia! oñr þrim̄ hefe eg a vñit/ hñs Herra ſagdi hm̄/ ey þu hiſi godi t trulyndi þion/ ap þ̄ þu vart trur yfer litlu þa man eg ſetia þig yfer mickit gack iñ i þins Herra þognut. Þa gieck t ſa at ſem two pund hapdi medtekit t ſagdi/ Herra/ two pund þieckſtu mier. Sia! oñi two pund hefi eg a vñit. Hñs herra ſagdi til hñs/ ey þu hiſi godi þion t trulyndi/ þat þu vart trur yfer þau/ mun eg ſetia þig yfer mikit/ gack iñ i þins herra þognud.

Þa gieck sa at ſem eitt pund hapdi medtekit/ t ſagdi. Herra/ eg veit at þu ert hardr mañ/ vppſker huar þu ſader eigi/ t ſaman ſapn̄ huar þu dreifder eigi/ t otta ſleigiñ þor eg burt/ t þaldi pund

Luce xix.

þitt

þitt i Jordu. Sia? þar hefer þu þ huat þitt er/
eſi hſis herra ſuaradi ꝛ ſagdi til hſis/ þu vondi
þion ꝛ latr visser þu/at eg ſker upp/hu eg ſadi
eigi/ꝛ ſaman ſapna huar eg dreifda eigi/ þui bt
riadi þier at þa miñ pening veſlum mõm/ ꝛ nær
eg kæma hefda eg huat mitt er til min tekit mz a
bata/þyre þui takit ap hñ þ pund/ ꝛ gefit hñ
ſem tiv pund hefr /þuiat hverium ſem hefr hñ Math. iij
mun gefit verda/ꝛ mun hñ uggd hapa/eñ huer Mar. iiij
ed eigi hefr þra þm mun tekit verda/ꝛ þ hñ ſy Luce viij
niz ſt hapa/ꝛ þm onyta þ ion kasti þier i hin ydz
tu myrkr/ þar mun vera op ꝛ taña gniſtran.

Eñ ℜ þa manzins son mun koma i ſinu tign ℜ Salu
velldi/ꝛ aller helger Einglar mz hñ/hñ mun þa dagiñ
ſitia i ſæti ſins velldis/ ꝛ allar þioder munu ſa-
man ſapnaſt þyre hñ/ꝛ hñ mun þa ſundr ſkilia
huorn þra odrũ s° ſem hirder ſundr greiner ſau-
di þra kidũ/ꝛ ſaudina mun hñ ſkipa til ſñar hæ
gri hand/eñ kidin til vinſtri/ þa mun konungr
ũ ſeigia til þra ſem a hſis hægri hond eru/ko-
mi þier blezader þodur mins/reignizt þ riki ſem
ydr var til buet þra vpp hapi verallds/ þat hun
gradr var egr þier gaput mier at eta/þyrſti var
eg ꝛ þier gaput mier at drecka/geſtr var eg ꝛ þi-
er hyſtud mig. Nakeñ var eg/ ꝛ þier klæddut
mig/Siukr var eg ꝛ þier vitiudut min/i myrkua
ſtopu var eg ꝛ þier komut til min.

Þa munu hiner riett latu ſuara hñ ꝛ ſeigia/
Herra/ huenar ſau vær þig hungradan/ꝛ ſaud-
dum þig/eda þyrſtan/s° vier gæfũ þier drecka
eda huenar ſau vær þig geſt komiñ ꝛ hyſtũ þig
Eda nakeñ ꝛ klæddũ þig/ eda huenar ſau vær

þig siukan eda i myrkua stoꝛu ꝛ komſ til þin ꝛ
kõungſins mun ſuara ꝛ ſeigia til þꝛa. Sañliga ſeige
eg yꝺꝛ/ Huat þier giordut einum ap þeſſum minũ
minſtum bꝛoꝺꝛum/ þ giordu þier mier

Þa mun hñ ꝛ ſeigia til þꝛa ſem til vmſtri han
dar eru/ þarit burt þꝛa mier þier bolnader i eilí
þan ellꝺ/ þañ ſem eyre bueñ er þiandanũ/ ꝛ hñs
arũ/ þat hũgradꝺ vm eg/ ꝛ þier gaþut mier eigi at
eta/ þyrſtꝺ var eg ꝛ þier gaþut mier eigi at drecka
geſtꝺ var eg ꝛ þier hyſtud mig eigi/ nakeñ var eg
ꝛ þier klꝺdout mig eigi/ ſiukꝺ ꝛ i myrkua ſtoꝛu
var eg/ ꝛ þier vitiudut min eigi

Þa munu þꝛ ſuara ꝛ ſeigia/ Herra/ hyenar ſau
vꝺr þig hungradan/ eꝺꝛ þyrſtan/ geſt eda na
keñ/ ſiukañ/ eda i myrckua ſtoꝛu/ ꝛ hoꝛſũ þier ei
gi þionat/ Þa mun hañ ſuara þm ꝛ ſeigia. Sañ
liga ſeigi eg yꝺꝛ/ Huat þier giordut eigi einũ ap
þeſſum enũ minſtũ/ þ giordut þier mier eigi/ ꝛ mu
nu þꝛ þa ganga i eilipar piſler/ eñ riettlater i ei
lipt lip ✠

Palma ſunnu dag

Mar. xiiꝛ
Luce xxii
Joha. xij

xxvi capitule

GAR þ giordiꝛt þa Jeſus hꝛꝺi lyck
tad oll þeſſi oꝛd/ ſagdi hñ til ſiña lꝛꝛi
ſueina/ þier vitid/ at epter two dꝛga
verda paſkar/ ꝛ manſins ſon mun o
þꝛſeliaꝛt/ at hñ kroſſ þeſtꝺ verdi þa ſa
man ſoþundnꝛt keñe maſia hoþdingi ſkriptlꝛr
der/ ꝛ olldungar lyꝺzins i þor byrge keñe maſia
hoþdingians/ þſſ er Cayphas hietꝺ ꝛ ſam ſettu
rad hurernen þꝛ gꝛte med ſlꝛgd gripit Jeſum ꝛ
liplatid/ eñ þꝛ ſogdu/ eigi a hatidar deiginũ/ ſe at
eigi verdi vpphlaup med þolkinu

Eñ þa Jeſus var nu i Bethania thuſi Symo
nar þan heila/ gieck kona at hñ hapandi buck dꝛ

ligs smyrsla vatz/ ᵗ hun hellti þui ypuer hoꝼut hm̃ er hñ sat vid bordit/ eñ er þ sau hñs lęrisueinar/ þycktuzt þꝛ sogdu/ til huers er þsse spilling/ þui þ hepdi matt seliazt þyre mikit ᵗ gepist þa tękꝛ̃/ eñ er Jesus þornam þ sagdi hñ til þꝛa/ huat erut þier ypner vid þssa konu/ þui gott verck giordi hun a mier/ þatękꝛa hapi þier tapnan hia ydr eñ mig hapi þier eigi alla tima/ þ hun hellu þssu smyrsla vatne ypuer miñ likama þ giordi hun mier til greptrun̄ Sañliga seige eg ydr hu̇ hellzt þtta Euãgeliũ predikat verdr̃i ollum̃ heime/ mun sagt verda/ i hñar mũing/ huat hun heper giort.

Þa gieck burt eñ ap tolp/ sa er Judas scarioth hier til keñe mana hoꝼdingia ᵗ sagdi til þꝛa/ huat vilie þier gepa mier/ ᵗ mun eg selia ydr hñ/ eñ þꝛ budu hm̃ þriatige silpr penninga/ ᵗ þadan i þra lei tud hñ lęgis þat han̄ sukr hñ

Eñ a pyrsta sętu brauðz deigi geingu lęrisueinarner til Jesu ᵗ sogdu til hsis/ huar villtu at vier til reidũ þier Paska lambit at eta/ eñ Jesus sagdi/ parit þier i borgina til nockurs/ ᵗ seigit hñ Meistareñ liet seiga þier/ miñ time er t nand/ hia þier vil eg Pascha halda med lęrisueinũ minũ ᵗ lęrisueinarner giordu s° sem Jesus hapdi þm bodit/ ᵗ reiddu til Pascha lambit.

Eñ at kuelldi kõnu setti hñ sig til borðz m̃ sr̃ ns tolp lęrisueinũ/ ᵗ er þꝛ atu sagdi hñ/ Sañliga seige eg ydr/ at eñ yḋ mun sukia mig/ þꝛ hryg duzt miog vid þ ᵗ toku aller til at seigia/ er eg þ nockut Herra? eñ hñ suaradi ᵗ sagdi/ sa er hẽdiñe drepr i patid m̃ mier/ hñ m̃ mig porrada manzins son mun at soñu para s° se skripat er ap hñ

Eñ wei þm maſe þyrer lwern manzins ſon mvs
þorradiñ verda/betra væri hiñ/at ſa ſami mad
hefdi alldri fædd verit/eñ Judas ſuaradi/sa er
þorried hiñ t ſagdi/er eg þ nockut Rabbi hiñ ſag
di til hans/þu ſagder þ.

Mar/xiiij Eñ þa þr neyttu tok Jesus braudit/blezadi/t
Luce xxij braut þ/gaf sinū lærisueinū t sagdi/takit/t etid
1. Cor. xi þtta er mitt hollde. Hñ tok t kalekiñ/giordi þacker
gaf hñ þm t sagdi/dreckit aller hier vt af/þuiat
þ er mitt blod ens nyia testaments/ huert ed yt
hellizt þyrer marga til syndaſa fyrer gefningar/
eñ eg ſeige ydr/at eg mun eige hedan i fra dreck
af þſſm vmuidarins auegxti/allt til þſſ dags/er
eg mun drecka þ nytt med ydr i mins fodrs riki
t at lopſongnū ſogdū geingu þr vt i fiallit oliueti

Sacha.xiij Þa ſagdi Jesus til þra/a þſſari nott munu þier
aller hneyckſlan lida a mier/þuiat ſkrifat er/Hit
dirlñ mun eg ſla/t Sauder hiardariñar/munu i
ſundr tuiſtrazt/ eñ epter þ ed eg er vppriſiñ mun
eg ganga fyre ydr i Galileā/ Petr ſuaradi t ſag
di til hans/ t þo aller ſkañ fyllizt vid þig/þa
ſkal eg þo alldri ſkañ fyllazt þier/Jesus ſagdi
til hñs. Sañliga ſeige eg þier/at a þſſari nott adr
eñ hanen gelr muutu af neita mig þrysuar/Petr
ſagdi til hñs/eitnen þo mier byriadi med þier at
deyia/ſkylldi eg eigi neita þier/ſlickt hid ſama ſog
du t aller lærisueinarner.

Jesus kom þa med þm/i þ gerdis tun ſe kal
laditzt Gethſemani t ſagdi til ſina lærisueina/Si
tied hier/anedan eg fer þangat t bid/t tok med
ſier Petrum t two ſonu Zebedei/ tok ſidan til at
hryggiazt t harmþrungiñ at verda/hañ ſagdi

þa

þa til þra/Sryggr er sala min allt til dauda/bliþit hier r vakit mz mier/hñ gieck lytlu eina þraun leingra/þiell þram a sina a sionu/bidiandi r sagdi. Þader miñ/ ef moguligt er þa lide af mier kalekr þessi/eñ eigi þo sem eg vil/ helldr s° sem þu villt/ r hñ kom til siña lęrisueina r þañ þa sofandi/r sagde til Petrs/matter þu ecki eina stund vaka med mier/vakit hier r bidiet/s° at þier þallit eigi i freistne /andiñ er at soñu reidubuiñ eñ holldit er breyskt.

Jañat siñ gieck hñ eñ burt r bad seigiandi þa der miñ/ef þessi kalekr ma eigi af mier lida/vtan eg drecki hñ þa verdi þin vilie/ r hñ kom aptr r þañ þa sofandi/r þra augu voru þungen/r hañ liet þa kyria r gieck i burt aptr r bad i þridia sin seigiandi en saumu ord/ þa kom hañ til siña lęrisueina r sagdi til þra. O ia vilie þier nu sofa r huilazt/Siaet! Su stund tekr at nalgazt ed mannsins son mun ofr seliazt i syndugra hendr/standit vpp/foru vęr. Siaet: hñ tekr at nalgazt sa er mig forrędr

Og sem hñ var þetta at tala. Siaz at Judas eiñ af tolf/kom r med hñ flockr myckell mz suerdũ/r stongũ/vt sender af keñe maña hofdingiũ r ollũngũ lydsins/eñ sa er hñ forried/ gaf þim teickn til r sagdi huern hellzt ed eg kysse/ sa er þ halldit hñ/ r iafn snart gieck hñ at Jesu r sagdi Heill siert þu Rabbi r hñ kysti hñ/eñ Jes° sagdi til hñs /imi vin hu° til komt þu hingat þageingu þra þangat at/r logdu hendr a Jesũ r gripu hñ.

Og Siaz at eiñ vt af þm sem mz Jesu voru sette hõdins r yckti sinu suerdi r slo þion keñemañs

a hoþdingians þio ap hſis eyra/ þa sagdi Jesꝰ til hns/ Snu þu suerdi þinu aptr i sina slidr/ þui at huerier sem suerdit taka þr munu þyre suerdi
Legion) þarazt/ edr meinar þu at eg kuñe eigi at bidia þo
on er ein dr miñ at hñ skickadi mier meir eñ tolþ. legion em
at mes/ gla/ eda hnernen vpp þyllazt þa ritningarn̄ sꝰ
gar ser byriar at skie skuli.
under. A þm tima sagdi Jesus til þlocksins/ þier erut vt geingner/ lika sem til añars spilluirkia mz suerdū ꝛ stōgū at hōdla mig/ dagliga hefi eg þo hia ydr setid/ ꝛkent i musterino/ ꝛ þier hapit mig eigi gripit/ eñ allt þtta er skied sꝰ at vpp þyllduzt ritningar spamañaña/ þa þor lietu hñ aller lęrisueinarner ꝛ þlydu/ eñ þr sę Jesum hoþdu gripit/ leiddu hñ til Caiphas kęñe maña hoþdingia/ hū ed skriptlęrder tolldungar voru saman kōner/ eñ Petr þylgdi hñ epter/ langt i burt þrą/ allt i þor
Mar. xiiij byrgt kęñe maña hoþdingians/ ꝛ gieck in̄/ setti sig
Luce xxij hia þienurunū sꝰ at hñ sęi huer ender a yrdi.
Joh. xviij. Eñ kęñe maña hoþdingiar/ ꝛ allt radit/ leitudu liuguitna i giegn Jesu/ sꝰ at þr gętu sellt hñ i dauda/ ꝛ þundu eingen/ ꝛ þo at morg þals vitne geingu þraiñ at/ þa þundu þr eingen/ eñ at sidurstu geingu tueir þals vottar til ꝛ sogdu/ þsse sagdi/ eg get nidr brotid musteri gudz/ ꝛ epter
Joha. ij þria daga þat vpp aptur bygt
Kęñe maña hoþdingiñ stod vpp ꝛ sagdi til hñ̄ suarar þu ongu til þssa sem þr vitna i moti þier. Eñ Jesus þagdi/ Kęñemaña hoþdingiñ anzadi ꝛ sagdi/ til hñ̄ eg sęri þig þyrer lifanda Gud/ at þu seiger oss/ ef þu ert kristr sonr Gudz. Jesꝰ sagdi þu sagder þ/ eñ þo seige eg ydr/ hier epter mun̄ þ stie

þ ſkie at þier munut þa manzins son ſitia til hęgre handar Gudz kraptar z komandi i ſkyum himins

Þa reiþ keſnemaſia hoþdingiñ ſin klędi z ſagdi/hñ Gud laſtadi? Huat þurfu vęr vitnaña vid/Sia? þier heyrdut nu ſialfuer hans Gud laſtan/Huat virdizt ydr/þr ſuorudu z ſogdu/hñ er daudans ſekr/þa ſpyttu þr i hñs a ſian/z bordu hñ med hnefum/eñ adrer gafu puſtra i hñs andlit/z ſogdu ſpa þu oſſkrtſt hucr ſa er/ſe þig ſlo

Eñ Petr ſat vti i þordyrinu/z ambatt ein gieck at hñ z ſagdi/z þu vart med hinum Jeſu aþ Galilea/eñ hñ neitadi þyrer ollñ z ſagdi/eg veit eigi huat þu ſeiger/eñ ſem hñ gieck vt vm dyrnar/leit hñ ein oñr z ſagdi til þza ſem þar voru/þeſſi vartmed Jeſu aþ Nazareth/z i añat ſin neitadi hañ med eidi/at eigi þekti eg þann mañ z ſian ſkams geingu þr at ſem þar ſtodu z ſogdu til Petro/at ſonn ertu z af þm/þuiat þitt mal opinberar þig/ þa tok hañ at formęla ſier z ſueria at eigi þekti hñ þnn mañ/z iafn ſnart gol hanin/Þa mintiſt hñ orda Jeſu/er hñ ſagdi til hñs adr en haneñ gelr neitar þu mier þryſuar gieck vt/z gret beiſtliga

xxvij capitule

Eñ at morne geingu aller keſſe maña hoþdingiar z olldung lyoſins ſaman i rad/moti Jeſu/s° at þr gętu hñ lifflatid/þr bundu hñ z leiddu i burt/z oþr ſelldu hañ pontuerſkum Pilato landz domara.

Þa er Judas sa er þorried hfi/leit þ at hann
var til dauda dæmdr/idradizt hann þss t þærdi
apt kesie mana hopdingiū t olldungū lydsins þa
xxx silpr peninga/tsagdi/Misgiorda eg/þ eg þor
ried saklaust blod/esi þr sogdu huat kemr þ vid
ess/Sia þu þar þyre/t hfi snaradi þm silpr penin
gū i mustierit/ þor þadan gieck i burt/t heingdi
stalpan sig i snoru.

Esi kesemana hopdingiar toku silpr peninga
na t sogdu/Eigi hæper at vier latū þa i gudz kis
tuna/þuiat þ er blodsolu verd/esi at saminkna
radi/keyptu þr medr þm leir kerarans akr veg þor
undū til greptrunar/þyre þ er sa akr kalladr blod
akr allt til þssa dags. Þa er nu vppfyllt huat sagt
er þyrer Hieremiā spamann/seigianda. Og þr to
ku þa xxx silpr peninga er hann selldi med bitaladr
vard/huern þr keyptu ap sonū Israels/ t hapa
gepit þa þyre leirkerarans akr/epter þui sem drot
tin hapdi mier vmbodit

Esi Jesus stod þrā þyre landz domaranū t lands
domarinn spurdi hann at tsagdi/ertu konūgr gydin
ga/esi Jesus sagdi til hans/þu seiger þ/ t sem hann
klagadizt ap kesti mana hopdingiū t olldungū
suaradi hann ongu/ þa sagdi Pilatus til hans/heyrer
þu ecki huemorg vitne þr seigia i moti þier/t eigi
suaradi hann hann til nockurs ords/so at domarinn
vndradizt þ norsta.

Esi a hatidar deginū var landz domarinn
vana polkino lausann at lata einn bandingia huern
hellzt þr villdu/esi þa hapdi hann einn pormætann
bandingia sa er Barrabas hiet/ sem þr voru til
samans kōner/Sagdi Pilatus til þra/huorn vilie
þier at eg lati ydr lausann/ Barrabam eda Jesum

sa er kallazt kristr þuiat hñ visse vel at þr hoꝛdu þyrer aupundar saker opr sellt hñ.

Og sem hñ sat a domstolenū sende hñs hus-ꝛu til hñs/seigiandi/haꝛ þu eckert med þsiañ riett lata/þuiat margt hefi ep lidit i dag i sueꝛne þyrer hñ.

Keſe maña hoꝛdingiar ꝛ olldungar riedu folkino at þ skylldi bidia vm Barrabam/eñ Jesu skylldu þr þyrer þara. Landzdomariñ suara-di ꝛ sagdi til þra. Huorn aꝛ þssm tueim vilic þier at eg lati ydr lausañ / þr sogdu Barrabā. Pilat sagdi til þra/Huad skal eg þa giora aꝛ Jesu huer ed kristr kallazt/ þr sogdu honū aller/kross þestizt hñ/eñ landzdomariñ sagdi/huad hefer hñ þss illt giort/eñ þr kolludu þui meir seigiandi/kross þe-stizt hñ.

Og er pilatus saa þ hñ þieck ecki at giort/hell dr þ. at þar yrde eñ meira vpphlaup aꝛ/tok hñ vatn/þwo hendr̄ þyrer folkino ꝛsagdi/Sak-laus em eg aꝛ blodi þssa ins riettlata/siae þier til. Allr lydriñ suaradi ꝛ sagdi. Hñs blod komi yfuer oss ꝛ yfuer sonu uora/ þa liet hñ þm Bar-rabam lausañ/ eñ hudstryckian Jesum gaꝛ hñ þm oꝛ/at hñ kross þestizt

Þa hoꝛdu stridzsueinar landz domandans Je-sum medr sier iñ i þinghusit/ þr soꝛnudu saman at hñ allt lidit/ꝛ aꝛ klædu hñ/ þr logdu yfuer hñ purpura mottul/ꝛ pliettudu koronu aꝛ þyrnū ꝛ settu vppa hñs hoꝛut/ꝛ reyr i hñs hægri hond ꝛ beygdu knein fyre hñ spieudu hañ ꝛ sogdu. Heill siert þu konūgr gydinga ꝛ hræcktu a hñ/toku reyr vondiñ/ꝛ bordu vm hoꝛut hñ.

Mar. Lu. Joh.

Og epter þ þr hopdu spottad hñ/þgrdu þr hñ vr
mottlenũ/ t þgrdu hñ aptr i sin kgdnad/ tleiddu
hñ vt at þr krossþestu hñ/ esi er þr geingu vt/ þan
du þr mañ ep Cirenia Simonẽ at naþne hñ þre
yngdu þr til at hñ bgri hñs kross/ t er þr komu
i þañ stad sem kalladizt Golgata/ huat er þydizt
aptoku stadr/ gaþu þr hñ edik at drecka galle blẽ
dat/ t er hñ smackadi þ villdi hñ eigi drecka.

Esi sẽ þr hopdu krossþest hñ/ skiptu þr klǫdũ
hñs/ kastandi þ vm þraut kesti/ sẽ at vppfyll
dizt huat sagt er þyrer spamañiñ/ er hñ seiger/ þr
skiptu sier klǫdũ minũ/ t yfuer minu þatt kostu
du þr hlut keste/ t þar satu þr t vardueittu hñ/ t
vpp yfuer hñs hopud settu þr hñs sauk/ kriþada
þessi er Jesus konũgr gydinga/ þa voru t kross
þester med hñ tuen spilluirkiar eiñ til hǫgri han
dar t eiñ til hiñar vmstrę.

Og þr sẽ þ geingu hia/ hǫddu hñ/ skakandi
hoput sin t sogdu/ þu sa sẽ nidr bryti musterit t
vppbygger þaptr a þrimr dogũ/ þrelsa þ u sialf
uan þig/ ep þu ert gudz sonr/ þa stig þu opan ap
krossinũ/ Lika eirnen spottudu hñ kefiemaña hop
dingiar mz skriptlǫrdũ t olldungũ t sogdu a
þra þrelsadi hñ sig sialfuan getr hñ eigi þrelsat
ep hñ er kõungr Jraels/ stigi hñ nu apkrossinũ/ t
munu vier trua hñ/ hñ trudi a gud/ hñ þrelsi hñ
nu ep hñ vill/ þuiat hñ sagdi/ eg em gudz sonr/ t
vm þ sama hǫddu hñ t spilluirkiarner/ þr med
hñ voru krossþester.

Esi i þra stettu stund giordizt myrckr yfuer allt
til niundu stundar t nærri niundu stund kalladi
Jesus hatri rodd t sagdi/ Eli Eli lama asab
thą

thanſ/ þ er Gud miſi Gud miſi huar þyrer þor-
liezt þu mig/eſi nockter ap þm ſem ſtodu þar t
heyrdu þ/ſogdu/ þſſi kallar Eliam/t iapn ſnart
hliop cirn ap þm til tok niardar vott/pylldi ap e-
dikit ſetti hſi opan a reyr legg t gap hſi at dricka
eſi adrer ſogdu/vert kyrr/ſiaum huort Elias ke-
m at prelſa haſi/ Jeſus kalladi eſi vpp i aſſat ſiſ
harri roddu t gap vpp andaſi.

Og Siget: at tialldit muſterisins er i ſundr
rifnad i two parta pra opan verdu t allt nidr
i gegnſi/t iordin ſkalp/ t helluinar klopnudu/t
grapuer þramlidiña lukuzt vpp/ t marger lika-
mar heilagra risu upp þr ed ſuapu t gengu vt
epter hſis vpp risu vr gropunſi/ komu t i hina
heilogu borg t auglyſtuzt þar morgum.

Eñ hopudz madrin t þr ſem med hſi voru/at
parducita Jeſum/ þa þr ſau Jardſkialptaſi t þ
huat þar ſkiede/ vrdu þr miog otta ſlegner sog-
du. Saſiliga var þſſi guds ſonr/þar voru t mar
konr/langt i þra ſe ſau ap þ/hueriar Jeſu hop-
u epter pylgt ap Galilea t hſi þionat/ medal
huerra var Maria magdalena/t Maria moder
Jacobs t Joſeph t moder þra Zebedei ſona. Mar. xv
Luce xxiij
Joha. xix

Eñ at kuelldi kom neckr maſi rikr ap Arima-
thia Joſeph at napni huer ed ſialpr var t læri-
ſueiñ Jeſu. Hſi gieck til Pilato t bridde hſi vm li-
kama Jeſu/ þa ſkipadi Pilatus at hſi ſkylldi
þazt lykit/ t er Joſeph hapdi tekit vid likenu
ſueipadi hſi þ i hreinu lierepti t lagdi þ i ſitt eigit
nytt leidi/hvert hſi hapdi vt hoggua latid i heilu

ſteine

steine / ⁊ vellti at dyrū leidisins storū steine ⁊ gieck i burt. Þar var Maria Madalena ⁊ oss maria/sitiandi giegnt yfuer þra groþisse.

Esi asian dag þū sem epter at þanga dagins er sōpnudūzt saman kesse maña hoþdingi ⁊ pha risei til pilato ⁊ sogdu. Herra/vær mīnunzt a þ/at þessi þalsare sagdi þa er hū lifdi/ epter þ ria daga mun eg vpp risa/ap þui skipa þu at þorvara groþina allt til hins þridia dags/s° at eigi kome hūs lærisueinar ⁊ stele hū i burt ⁊ seigi þolkinu at hū sie vpp risinn ap dauda/ ⁊ verdi s° hin sidare villan argare ifse þyrre. Pilatus sagdi til þ. þ. hafi þier vardmenn/þatit ⁊ þorvaret sem þier kunnet. Esi þr geingu i burt ⁊ þorvorudu groþina medr vardmonnū ⁊ morkudu steinen

xxviij capitule.

vþaz da þaskia Mar. xvi Lu xxiiij. Joha. xx

Esi Mat aptne þuottdagsins/sa er hefzt at morne hins fyrsta dags þuottdagana kom Maria magdalena ⁊ hun oss maria at sia groþina.

Og Sia! þar vard Jardskialpti mickill/þui at eingell drottins stie ap himne/gieck til ⁊ vellti steinenū þra dyrunū ⁊ sat a hū/Esi hūs asian var sem elding/ ⁊ hūs klædi huit sem sniar/esi fyrer ogneſe er ap hū var vrdu vardhallds menn ner sem være þeir dauder.

Esi Engell svaradi ⁊ sagdi til kuenna/ eigi skulu þier ottazt/þuiat eg veit at þier spyrit at Jesu sem krossfestr er/ei er hū hier/vpp er hū risinn/s° sem hū sagdi/kome þier hier/ ⁊ Siaet þann stad hū herran var lagdr/gangit skyndiliga ⁊ seigit þ hūs lærisueinū at hann sie vpp risinn ap dauda/ ⁊ Sia! at hū geingr fyrer ydr i Galde/

am þ̄ munu þier sia hñ/Sianut eg sagda ydr þ ✱

Og þar geingu skyndeliga þra groþisse medr otta r pagnadi myckla/ r hlupu s° at þar vnder visudu þ hñs lærisueinū/esi medañ þar geingu at kunngiora þat hñs lærisueinum. Sie? þa mætti þm Jesus r sagdi/heilar sieu þier/esi þ ær geingu til hñs/r hielldu hñs potū/r krupu fyrer hñ. Þa sagdi Jesus til þra/eigi skulu þier ottazt þarit r kunngiorit minū brædrū/ at þr gangi i Galileam r þar skula þr mig sia.

Esi medan þær geingu a burt. Sia? þa komu nokrer ap vardhalldz mosunū i borgina/r vnder visudu keisemasia hoþdingiū allt huat til hapdi borit/r þr sopnuduzt saman mz olldungum/ halldandi radstefnu/r gafu stridzmonunū ærna peninga r sogdu/seigit/at hñs lærisuein" kæmu vm nott r stæle hñ a medā vier suafū/r ef þ kafi at heyrazt fyrer domaranū/skulu vier stilla hñ/ r giora at þier sieut trausster/r þr toku peninga ua/r giordu s° sē þm var kent/r þsse ordrom er vidbræg ordin medal gydinga allt til þssa dags

Esi þr ellipu lærisueinar geingu burt i Galileā a eitt piall/ þar ed Jesus hapdi þm fyre skipat/ r er þr sau hñ/hnekrupu þr hñ/esi nockrer efudu þ/Jesus gieck til þra taladi vid þa r sagdi. Allt vallð er mier gefit a himū r a Jordu/fyrer þiu gangi þier vt r lærit allar þioder r skirit þær i nafni pauðr r sonar/ r heilagr anda/ kesit þm r at geyma allt huat eg baud ydr/ og Siaet? at eg em med ydr alla daga allt til enda veralldar.

Hier er ende S. Mattheus Gudzspialla.

S. Marcus

pyrste captuile

Malachy iij Esaie xl

Ætta er vpp hap Euangelia Jesu Christi Guðz sonar/s° sē skripat er ap Esaia spamaðe eg sēde miñ eingel pyre þi no auglite sa er til reider þiñ veg pyre þier ein hropandi rodd i eydimorku greidi þier vegu drottins t giorit hans stigu rietta Johañis var i eydimorku skirdi t predikadi idrunar skirn til syndaña pyrer gepning/t þar geingu vt til hans allar Juda sueitir/t adrir pleire ap hierusalem at þi skirduzt ap hñ i Jordanar plodi Jatandi sinar synder.

Mat. iij Luce iij

Joha. i.

Esi Johañes var klæddr mz vlpballdz harū t eitt olar belti var vm hans lend°/esi hñ aat einge spretti t skogar hunang/hñ predikadi t sagdi sa kemr epter mig/sem mier er styrkri huers/at eg em eigi verdugr/praiñ pallandi vpp at leysa þueinge hans skopata/ eg skirda ydr mz vatne esi hñ mun skira ydr med helgū anda.

Mat. iij. Luce iij Joha. j.

Þat vard t a þim dogū at Jes° ap Nazareth vr Galilea kō t skirdizt ap Johañe i Jordan/t stragr þa hñ stie vpp vr uatninu saa hñ himna opna t helgan anda i dupu like opan stigandi ypuer hñ/ þa vard t rodd ap himnū/ þu ert sonr minn elskuligr at hueriū mier vel þocknazt.

Og þa stragr dreip andiñ hañ a eydimork/ þar var hñ i þiorutige daga t xl natta/t preistadizt/hñ var þar t mz villu dyrū/t einglar þiondu hñ þar.

Esi epter þ er Johañis var gripiñ kō Jesus i Galileam

Galilea ꝛ predikadi Euangeliū ap Gudz riki sꝰ Mat. iij
seigiandi/ sa time er nn vppfyllder at gudz riki Luce iiij.
nalgazt/idrizt þier/ꝛ truit Euangelio.

Eñ er hñ gieck med sionū i Galilea saa hann
Symonē ꝛ Andream brodr hñs latandi sin net
i sioþin/þuiat þr voru fiskar̃ / Jesus sagdi til Mat. iiij
þra/fylgit mier epter/ ꝛ eg mun giora þ at þier Luce v.
verdit fiskendr manna/stragr forlietu þr sin net/
ꝛ fylgdu honum epter.

Ogþa hñ var skamt i burt þadan geingen̄/sa
hñ Jacob son Zebedei ꝛ Johannem brodr hñs/ꝛ
þr voru a skipi/bꝛta at neti/ꝛ stragr þa kalladi
hñ a þa/ꝛþr forlietu sñ fodr Zebedeū i skipinu
epter hiallegu lidunū ꝛ fylgdu hñ epter.

Þr geingu þa til Capharnaū ꝛ stragr vm þuott
dagin̄/gieck hñ in̄ i samkundu husit lærdi þa ꝛþm
ægdi hñs kenīng/ þuiat hñ kendi þm sē ap valldi
eñ eigi suo sem hiner skriptlærdu.

Eirn madr var þ̄ i þra samkundu huse/hall Luce iiij
diñ ap o hreinū anda/Sa kalladi ꝛ sagdi/Ei hei
huad hopu vær niz þig/Jesus ap Nazaret/komt
þu at glata oss? eg veit at þu ert hñ heilage gudz
Jesus strapp þadi hñ ꝛ sagdi/ þeige þu ꝛ far vt
ap manninū/ꝛ sa hñ o hreine andi breip hñ/ꝛkal
ladi vpp harri roddu ꝛ for vt þra hñ/ þr vn-
drudu3t aller/sꝰ at þr spurdu at sin a millū/sꝰ
seigiandi/huat er þtta/ eda huer er þssi hin nyia
kenīng/þuiat ap valldi skipꝰ hñ o hreinū ondū ꝛ
þr hlyda hñ/ꝛ hñs ryckti gieck stragr vt vm oll
Galilea hierod

Þa geingu þr stragr vt ap samkundu husino
ꝛ komu til husa Symonꝰ ꝛ Andree med Jacobo
ꝛ Johanne

ꝛ Johañe. Eſſ moder huſpreyiu Petrs laa þar
kronck i koldu/ꝛ ſtragr þa ſogdu þr hiñ til hſſ hſſ
gieck þa til reiſti hana vpp ꝛ hiellt vm hond hſſ
ꝛ ſtragr þa miſti hun kolduñar/ꝛ þionadi þm

Eſſ at kuelldi kõnu þa ſol ſett var/ pluttu þr
allz kyns ſiuka meſſ ꝛ diopul oda til hſſ ꝛ allr bor
gar mugr ſaþnadizt þyrer dyrunũ/ꝛ hſſ lꝫknadi
marga ſẽ kuoldu̇zt. aþ ymiſſum sottũ/hſſ rak ꝛ
vt marga diopla/ꝛ ągi leyþdi hſſ þm at mꝫla.
þniat þr þecktu hſſ.

Eſſ at morne þyre dogun ſtod hſſ vpp/gieck vt
ꝛ þorbnrt i eiſſ eydiſtad/ꝛ badzt þar þyrer/eſſ Pe
trus ꝛ þr er med hñ voru/ſtandadi epter hiñ/ꝛ
þa þr þundu hñ/ſogdu þr hiſſ/aller leita at þier
hſſ ſagdi þa til þra/gongu vꝫr i hinar nꝫrſtu
borger ꝛ bygdar log/sº at eg predike ꝛ þar þui
til þſſ kom eg /hñ predikadi ꝛ iþra ſamkundu
Mat.viij huſum ym allt Galilea hierad/ꝛ rak vt diopla.
Luce v Og eiſſ lik þrar maſſ kom til hſſs bidiandi hſſ
med hneigdu kne/ꝛ ſagdi/ef þu villt þa þꝫr þu
mig hreinſat Eſſ Jeſus vorkynti hiñ rietti vt ſins
hond/a hrꝫrdi hſſ ꝛ ſagdi hñ/ eg vil/vert þu
hreiñ/ꝛ þa hñ ſagdi sº /hnarþ ſtragr lik þrain
aþ hiñ eſſ hñ vard hreiñ/ Jeſº haſtadi a hſſ ꝛliet
Leni.xiiij hñ ſtragr þra Sier/ꝛ ſagdi hiñ/ Sia nu til/ at
þu ſeig þongũ. Helldr þ̃ þu ꝛ ſyn þig preſta hoþ
dingianũ ꝛ þorna þyrer þiñe hreinſun ſem Moy
ſes band til vitnrſ byrdar ypuer þa/eſſ þa hñ kõ
vr hoþ hſſ vpp ꝛ kungiordi margt þar vt aþ ꝛ
vidþrꝫgdi þſſi ord/sº at hſſ matti eigi opinber/
liga iñ ganga i borgina. Helldr var hñ þ̃ þyrer
vtan i eydi ſtodũ ꝛ marger komu til hſſ vr ymſũ
alꝫſſ.

Añar capitule

OG es epter þa daga þa gieck hñ aptr til Capharnaũmer þ heyrdizt at hñ var i husino soþnuduzt marger saman so at þr hoþdu ecki rum/ t eirnin þyrer vtan dyrn/ thñ taladi ordit þyrer þeim/ þar komo nockrer til hñs/ þgrandi eiñ Jcktsiukasi huer ed boresi var ap þiorũ/ t þa er þr þeindu eigi þyrer þolkino þgrt hñ hñ/ opnudu þr þekiuna vpp þþuer hñ/ t groþu þar i gieanũ/ lictu so sæng na nidr siga sem hiñ siuke la i/ Es er Jesus sa þra tru/ sagdi hñ til hins Jcktsiuka Soñ miñ þinar synder eru þier þyre gepnar.

Eñ þar voru nockrer skriptlærder sem satu þ t hugsudu i sinũ hiortũ/ huernen talar þssi slika gudlastan/ huer mai syndirnar þyre gepa nema gud einn/ Jes þa si stragr t sinũ anda at þr þ þeinck ta so med sier/ sagdi hñ til þra/ þ ui þeincki þier þtta i ydrũ hiortũ/ huort er audnelldara/ at seigia til hins icktsiuka/ þier eru þinar synder þyre lain eda at seigia statt vpp tak sæng þina t gack hedan t at þier vitid þ manzins son hefr valld til a Jordu at þyrer gepa syndirnar/ þa sagdi hñ til hins icktsiuka/ eg seigi þier/ statt vpp tak sæng þ ina/ t gack i þitt hus/ t stragr þa stod hñ vpp/ tok sæng sina t gieck burt þadan i allra augsyn/ so at aller vndruduzt t heidrudu gud/ so seigiandi/ at allt dri hoþu vær þyrr slicki Sied.

Hñ gieck eñ vt apt at sianũ/ t allt þolk fõ til hss t hñ lærdi þ/ Eñ þa er Jesus gieck fram hia Leit hñ Leui son Alphæi sitianda i toll budine/ t sagdi til hñs/ þylg þu mier epter/ hñ stod vpp t þylgde hñ epter/ þ giordizt þa er hñ sat til bordz i

Math. ix Luce v

Math. ix Luce v

hans hus̄e/at marger toll teck̄tarar/ᵗ ber ſyndu/
ger ſettuzt til borðz med Jeſu ᵗ hꝰ lęrisueinū/
þuiat þᵉ voru marger ſem hiñ þylgduzepter/Og
er hiner ſkriptlęrdu ᵗ Phariſei ſau þ/ at haſ
ath mꝫ tollorū ᵗber ſyndugū/ſogdu þᵉ til hans
lęrisueina/ þui er: ᵗ dreck: yð̄ meiſtare mꝫ ber
ſyndugū ᵗ tollheimtorū/ þa er Jeſus heyrdi þ/
ſagdi hꝰ til þꝛa/ þᵉ sē heilbrigder eru þurfa eigi
lęk̄narans/helld: þᵉ ſem ſiuker eru/ þui eigi kom
eg at kalla rietttata helld: ſynduga.

Þar voru Johañis ᵗ phariſeis lęrisuei/
nar huerier ed þoſtudu mikit/ þᵉ komu ᵗſogdu til
hꝰs/ þui þaſt: Johañis ᵗ phariſeis lęrisueinar
eſi þiner,lęrisueinar þaſta eigi/Jeſus ſagdi til þꝛ
huernē mega brudlaups bornin þaſta at medan
brudgumiſi er hia þm þui sº leinge mega þᵉ ei/
gi þaſta ſem þᵉ hafa brudguñ añ hia ſier/eſi þᵉ
dagar munu koma at brudgumiſi verdi þꝛa þm
tekū/ᵗ a þm dogum þa munu þᵉ þaſta.

Eingeñ ſaumar nya klędis bot a gamallt þat
þuiat hin nya botū gliðᵛ þꝛa hino þorna/ᵗ verꝛ
ſtrin þa verꝛi/ᵗ eingeñ lęt: nytt vin i þorna led:
belgi añars ſpenger vinet belgena sº at vinet ſpil
lizt eſi belgerner ſkemazt/helld: ſkal nytt vin la/
tazt i nya belge.

Mat. xii
Luce vi

Þ ſkiedi eñ apt: at Jeſus gieck vm þuott dag
þꝛi er korn eꝛu/ᵗ hꝰs lęrisueinar toku til ᵗ gior/
du sier veg þar i gegnū/ᵗ tindu axin aþ korninu
Eſi phariſei ſogdu til hꝰs. Sia: huat þiner lęrisu
einᵛ giora a þuott deigi/ þ er eigi hęfer/hꝰ ſagdi
þa til þꝛa/haf: þier ecki leſit huad Dauid giordi
þa hꝰ þurfti vid/nęr hꝰ hungradi ſialfuan/ᵗ
þa

þa er mz hñ voru/huernen at hñ gieck in i guðz
husit a dogum Abiathars presta hoþdingia/ z
ath þau þornar brand/sem eigi leyþduzt ath eta
nema keñunõm einũ/z hñ gaþ þau fm sẽ med
hñ voru/haũ sagdi z þa til þra/þuott dagzũ er
þyrer manzins saker giordi/eñ ei madreñ þyrer
þuott dagsins saker/þui er manzins sonr eirn her
ta/z eirnen þuott dagsins.

Pridie ca

Hñ gieck z iñ i samkundu husit apr z þar
var eñ sa madr er haþdi visnada hond/z
þr geymdu at huort hñ læknadi a þuott
dogũ/ so at þr mættu a klaga haũ/z hñ sagdi til
manzins þss sem visnada haþdi hondina/statt
upp hier i midit/hñ sagdi z þa til þra. Huort hæ
þer a þuottdogũ vel at giora edr illa/lifa inu til þr
elsis at giora edr þui at tortiña/eñ þr þogdu aller
hñ leit þa til þra med reide snip zangradizt vidr
þra hiartans blindleik/ z seiger so til manzins
rietta vt þina hond z hñ rietti hana vt/eñ hans
hond vard heil/lika sem hun oñr

Eñ phariseí geingu vt zgiordu strax sin rad
mz Herodis þienurũ i moti hñ/huernen hellzt at
þr þeingi tortynt hñ/eñ Jesus vék þadan til sia
þar/med sina lærisuema/z margt þolk af Galilea
z vr Judea þa. þylgdi hñ epter/z þr sem voru
af Jerusalẽ z vr Idumea/z þr hinu megin Jor
danar/z þr sem bygdu kringũ Tyro z Sydonẽ/
nyckell mañ þioldi/ sem heyrdu huat hñ giordi
z komu til hans.

Hñ sagdi til sinna lærisueina/at þr skylldu leiga
hñ skip/þyrer þolksins saker/at þ þreyngdi hñ
eigi/ þat hñ læknadi margaũ/ eñ þr trudu at hñ

Hñ ollũ fm er

er plagadet voru at þr mꝛttu þau at ſnerta hñ
t nꝛr ed o hreiner andar ſau hñ þiellu þr nidr þy
rer hñ/t kolludu vpp sᵒ ſcigiandi/þu ert Gudz
ſonr/eñ hñ ſtrapþadi þa hardliga/sᵒ atþr opin
berudu hñ eigi.

Hñ gieckt vpp a þiallit/t kalladi til ſin þa er hñ
villdi ſialfr/t þr komu til hñſ/eñ hñ hagadi sᵒ
til atþr tolþ voru hia hñ/t hñ ſendi þa vt at pre
dika/t gaþ þm vallð til sotter at lꝛkna/t diopla
vt at reka/t a Symonem setti hñ Petrs napn/t
a Jacobū ſon ȝebedei t Johañem brodr Jacobs/
þau gaþ haū napnit Bnehargen/ huat at þydir t
reidar þrumu ſyner/t Andream/Philippū/Bar
tholomeū/Mattheū t Thomā/t Jacobū ſon Al
phei/t Thaddeū/t Symon ap Chananea t Ju
das Scarioth sa er ſueik hñ

Og þa er þr komu til herbergis/kom polkit eñ
ſaman aptr/sᵒ atþr gatu eigi matazt þyreþui/t
þa er þr heyrdu þ ſē med hñ voru/geingu þr vt
t villdu hamla honū/þat þr ſogdu at hñ mundi
ganga ap vitinu. Eñ hiner ſkriptlꝛrder ſē opan
þra Jeruſalē voru þarner/ſogdu/hñ heper Beel
zebubr þyrer diopla hopdingia þa rekr hñ þian
dr vt/t at þeim ſaman kolludū/ſagdi hñ i epter
likingūtu þeirra.

Huernen þꝛr andſkotiñ añaū andſkotaū vt
rekit/ þui ep rikit ſkiptizt i ſialfu sier þa þꝛr þ
riki eigi ſtadit/t ep eitt huſ tuiſtrazt i ſialfu sier
þa þꝛr þ huſ eigi ſtadit/t ep andſkotiñ riſ vpp
i moti ſialfū sier/ þa er haū tuiſtradr/t þꝛr eigi
ſtadit. Helldr hepr hñ þa ein enda lok/eingeñ þꝛr
t iñ geingit i huſ hins/opluga t burt gripit hñs
huſ bunat

hus bunat/nema/at hañ bindi aðr/hm̃ oþluga ꝛ megi/hũþa sº rꝙna hans hus.

Sañliga seige eg yðr/at allar synder þyrer gepazt mañaña sonũ/ꝛ cirnen Gud lastaner/þ̃ Math. r
þr lastaGud niz/eñ sa er last̃ helgan anda/hñ Luce xij
heper eigi þyre gepning at eiliþu/helldr verðr hñ sekr eiliþrar skaũar/þuiat þr sogdu/hañ hepr o
hreinan anda. Math. r

Þar komu þa/moder hũs ꝛ brꝙðr/stodu þ̃ vti Luce vi
þyrer ꝛ sẽdu til hũs/kallandi a hũ/eñ þ polk sẽ sat kringũ hñ/ sagdi til hñs/Sia: moder þin ꝛ brꝙ ðr þiner eru þ̃ vti/ꝛspyria at þer/hñ suaradi þm ꝛ sagdi/Hver er min moder ꝛ miner brꝙðr. Þa leit hñ ꝛvm sig til lꝙrisucinaña er satu i kringum hñ/ꝛ sagdi sº/Siael: þ er min moder ꝛ miñ bro der/ þuiat hver er giorer gudz vilia/sa er miñ bro der/min syster ꝛ moder.

Þiorde capitule

Mañ tok eñ aptr til at kenña þm vid sioiñ Math.
þar sapnadizt saman ꝛ margt þolk Luce vi
til hũs/sº at hñ vard at stiga a skip ꝛ sat sº a sianũ/ꝛ allt þ polk stod þ̃ a landi vid Sioeñ/ꝛ hñ kẽdi þ margt i epter likingũ ꝛ i sine predikan/þa sagdi hñ til þra heyrendr/Siael: eiñ sad sꝙdare gieck vt at Sa þ vard þa hñ sadi/at sumt þiell vtau hia vegi nũ/ꝛ þ̃ komu fuglar loptzins ꝛ atu þ vpp/Eñ sumt þiell i grytt akr lende þ̃ þ hapði eigi myck la/iord/ꝛ rasi þliotliga vpp/þuiat þ hapði ong ua iardar dypt/ꝛ þa er soluñ gieck upp sꝙldizt þ/ꝛ ap þui at þ hapði ongua rot þa visnaði þ.

Og sumt þiell i bland þyrna eñ þyrnarner vo-
gru vpp yþuer z kæfdu þ/ s° þ þærdi. ongnan
auogrt. Og sumt þiell i goda iord z þærdi auogrt
huer ed vpp vogr z þrioþgadizt. z sumt þærdi
þritugþalldañ z añat sertugþalldañ/ z sumi hun
drat þalldañ a vogrt/ z hñ sagdi til þra/ huer hñ
heþer eyru til at heyra sa heyre.

Og þa hñ var eiñ saman/ spurdu þr sem hia
hñ voru (medr þm tolþ) hñ at þssari epter liking
gu/ z hñ sagdi til þra/ ydr er þ geþit at vita leyn-
da doma gudz rikis/ eñ til þra sem þar eru þyrer
vtan þa skier þ ellt i epter likingñ/ at þr med sta
andi augñ stae/ eñ skynie þo eigi z medr heyrandi
eyrñ heyre z vnder standi þo eigi / s° þr snuizt
ecki þ þra synder mættu þyre geþazt/ z hñ sagdi
til þra/ kuñe þier ecki at skilia þessa ep ter liking/
huernen munu þier þa kuña at skilia allar hin-
.

Sad sadareñ saar ordinu/ eñ þr eru þ sẽ vtan
hia veginñ er/ huar ordit verdr sad/ z þa þr hafa
heyrt þ/ kemr andskotiñ skiott z nemr burt ordit
þ sad var i þra hiortu/ Lika s° eru þr eirnen sẽ sa-
duzti grytta Jord þiu nær þr hafa heyrt ordit/
þa medtaka þr þ stragr mz þagnadi z hafa þo
ongua rot i sier/ helldr eru þr þra huerþer/ nær si-
er hreyþer mot gangr z oþ sokn þyrer ordzins sa
ker/ þa blygdazt þr stragr/ Og hiner er i bland
þyrnana sadu zt eru þ sẽ heyra ordit/ z þa er þssa
heims suter/ z vnder hyggia þlazt þiedrattar z
adrar þleire girnder ganga iñ/ z kepia ordit/ s° þ
bliþr an auagrtar/ z þr eru þ sem i goda Jord eru
Mar. v sader er heyra ordit/ medtaka þ/ z þæra a vogrt/
Luce þi. eiñ þritugþalldañ/ añar sertugþalldañ/ z sumer
hundrat þalldañ

Og hñ sagdi til þra/kueikizt z lioſit til þſſat þ
ſeticzt vnder bord edr ſænga ſtadi/helldr at þ ſe
tiezt vpp a eirn kerta halld/ þuiat þ̃ er eckert s°
hulit/at þ opinberizt eigi/z þar er eckert s° leynt
at þ kuñgiorizt eigi/huer hñ hefer eyru at heyra
sa heyre/z hñ sagdi til þra/Gætid at/huat þier
heyrit/mz þm mæli er þier mælit vt þa mælizt þ̃
dr iñ/z ydr sem a heyrit ſkal vid aukazt/ þuiat
huer hñ hefr þm ſkal gefazt/z huer hñ hefer ei
gi/þra hm̃ mun takazt z eirnen þ hñ hefr.

Og hñ sagdi/guðz riki er lika s° sem mær ed ma
dreñ kaſt̃ þræi i iordina z ſofn̄ sidan/z hf̃ ſtēdr
vpp nott z dag/ eñ þræit grær z vegr vpp s° at
hñ veit eigi/ þuiat iordiñ þæriñ a vogr af sier
ſialfre i fyrſtu/grasit þar mærſt arit/z s° þ̃ mær
ſt þullt hueiti arin /z er þ hefer þram leidt auo
griñ/þa ſendir hñ ſtragr kornſigdiñ/ þ uiat korn
ſkurdar tune er komeñ.

Og hñ sagdi/at huerm̃ ſkulu vier iaf̃na guðz ri
ki eda vid huer̃ epter liking̃ ſkulu vier þ ſam
likia/s° sem at citt muſtardz korn þa þ̃ui verdr i
Jord ſad er þ ollu ſædi mña sem eru hier a Jor
du/ z þa þ̃ui er ſad/ vegr þ vpp z verdr ollū
graſ iyrtrū meira z þær myckla kuiſtu s° at þug
l̃ himens mega hreidr byggia vnder þ ſi ſtuggа.

Og i ſliku morgū epter likingū þa taladi hñ þy
rer þ m oridit epter þui ſe þa þ heyrt gatu z an epter
likiga þa taladi hñ ecki til þra/eñ ſiz dcilis þa lag
di hñ þ allt vt þyrer ſinū læriſueinū/z ſæma dags
at kuelldi/þa sagdi hñ til þra/þorp vær hier yþ
uer vm/z þr þorlietu þolkit/eñ toku hñ til ſin/ſem
hñ var a ſkip komen/voru þ̃ z oſs ſkip hia hñ

Luce vi

Mat. þ

Mat. xi
Luce x

Mat. x
Luce x

Og þar giordizt mickill storm vindr/so bylg-
uñar þiellu ypner skipit/t þ fylldizt vpp/en hñ
sialpr var i skutnū t suaþ at einū kodda/ þr vock
tu hñ þa vpp t sogdu til hñs. Mestare/hirder þu
ecki vm þ þo vier tortynuzt hier/hñ reis vpp vid
t hastadi a vindiñ t sagdi til sioþarins þagna
þu/t vert hliodr vindiñ kyrdi/t þar vard logn
mikit/hñ sagdi þa til þra/ þui eru þier so hrædd
der/ eda huerin gegner þ þier haþit ongua tru/
þr skelþduzt t aþ otta myckl̄ t sogdu sin i mil
lū/huern meine þier þnasi /þuiat vindr t sior hly
der hñ.

Þimti capitule

Luth viii
Luce viii

OG þr komu ypner vm þan sio i byg-
der gadarenorū/ter hñ stie aþ skipinu
þa hliop strage i moti hñ vr leidum
þrauslidiña cisi dioþul odr madr
sa er haþdi sitt hybyli i groþū daudra
manna/ þui eingen þieck hñ bundit t eigi mz iarn
vidiū/ þuiat hñ haþdi opt bundiñ verit mz þiot
rū t iarn vidiū/t hñ haþdi vidiuzlat aþ sier sli-
tid t þiotrin i sundr nuit/t eingen þieck hñ tamit/
t allt iapnt nqtr t daga þa var hñ a þiollū eda i
daudra manna gro þū/kallādi/t lemiandi sig mz
griote/En hñ þa er hñ sa langt til Jesu/hliop hñ t
þiell þrauñ þyrer hñ/kalladi/harri roddu t saga-
di/huat hepi eg mz þig at giora Jesus sonr gudz
hins hqsta/eg sqri þig þyrer Gud at þu kuelier
mig eigi En Jesus sagdi til hñs/þ vtþu o hreine
ande aþ þssum manne/ t hñ spurdi hñ at/ huert er
þitt heite/hñ suaradi t sagdi. Legio er mitt heite
þuiat vqr erū marger/t sa bad hñ myckeliga/a
hñ

hſi rꝛki þa eigi burt vr þꝛe byggd.

Eſi þar var i þin stad vid giallit mikil suina hiord a bite vm ekrunar/ꝛ andarner badu hſi/ſei giandi/lopa oſſ þ/at vꝛr þorū i Suimſi/ꝛ Jesus leyþdi þm þ stragr/þa þoru ener o hreinu and vt/ꝛ hlupu i Suinen/ꝛ suma hiordin fleygdi sier mꝫ micklū þyſ i Sioſi nꝛr tueim þusundū ꝛ bruckndu þar i Sionū. Eſi þꝛ sem þꝛa/gꝛtiu flyda ꝛ kunngiordu vm stadi ꝛvm allar grunder/ þꝛ geingu þa vt/at sia huat þ haþdi giorzt ꝛ komu til Jesu/ꝛ sau þan sem aþ dioflunū haþ di kualizt/sitianda/klꝛddan ꝛ heilnita/ꝛ þꝛ hꝛd dnzt þ/eñ þꝛ sem þ hoþu sied/sogdu þm/huer nen giort haþdi verit vid hſi sem dioflana haþdi haþt ꝛ cº þra suinunum/þꝛ hoþu vpp ꝛbadu hſi at hſi þꝛi burt vr þꝛa landz alþū/ꝛ er hſi stie a skip/tok sa til at bidia hſi sem aþ dioflunū haþ di kualizt at hſi mꝛtti vera hia hſi. Eſi Jesus lo þadi hſi þ eigi/helldr sagdi hū til hſis/þar þu i þitt hus til þina ꝛ kunngior þm / huat mykit er drottin giordi þ ier ꝛ huersu liknsama ed hſi var þ ier/hſi þor þadan ꝛ tok til vt at hrepa vm þꝛ tiu borger huat mikit er Jesus haþdi hū giort/ꝛ aller vndruduzt þ.

Og þa er Jesus þor yfuer vm sioen aptr a ski pi/kō saman margt folk til hſis/ꝛ var vid sioſi/ þar kom ꝛ einn aþ þoringiū samkundu husins Ja irus at nafni/ꝛ þa er hſi sa Jesum fiell hſi/at fotū hſis ꝛ bad hſi myckeliga/ꝛ sagdi Min dotter er þꝛnin at lokū/kom ꝛ leggþ ina hond yfuer ha na cº hun verdi heil/ꝛ lifꝛ/ꝛ haſi þor med hū/ margt folk þyſde hū ꝛ epter/ꝛþ þrengdi hū. Math ix Luce viii

Og su kona var þar er hafþi haft hafþi blod lat i tolf ar/hun hafþi nu[m]it þolat af morgū lękne/hafþi hon ok kostat þar til olla sinu/ þ stoðaði hūe þo ecki ert/helldr hafþi hun þess meire kuol/ þa hū heyrdi nu af Jesu/ kō hun inn þelkinu a bak til ok snart hans klęði/ þviat hun sagði/ ef eg fę at snerta hūs klędi/ þa mun eg heil verða/ ok iafn snart þa vpp þurkaðizt hū blod fallz brunn/ ok hun fann þ a sinū likama/at hun var heil ordin af þre plagu.

Og Jesus fann stragr med sialfū sier þann kraft er vt fra hū gieck/ ok sniere sier vid til folksins ok sagði/huer snart min klęði/hūs lęrisuein[n] sogdu til hūs/.þu sier at folkit þreyngizt at þier/ þo seiger þu/huer snart mig/ ok hann skygndizt i kring vm sig at sia þann er þ hafþi giort/ en konan v[m]r ędd ok ottasleigin/ þviat hun visse huat hana hafþi skied ok kom/ fiell fyrer hū nidr/ok sagði hū allan sannleik/en hū sagði til hūar/dotter/þin trua giordi þig heila /far i fridi ok vert heil af þisse plagu

Þa hū taladi ett[n]/ komu sendi bodar til samkundu foringians ok sogdu/þin dotter er ondut/ hui omaka þu Meistaran leingra/ en er Jesus heyrdi huat þar sagðizt/sagði hū til samkundu foringians ottazt ei tru þu helldr/ok hū lofaði ongū at fylgia sier nema Petre ok Jacobi ok Joue brodr Jacobs/ ok hū kom i samkundu hofðingians hus/ok leit þ bulldr/ok þa er þ[m] grein miog ok optu ok hū gieck þangat inar/ok sagði til þra/huat bulldri þier ok synd/stulkan er eigi latin/ helldur sefr hun ok þi dauðu hū/en hann rak þa alla vt ok tok

med

med sier þaudr z modr stulkunnar/z þa er med hñ voru/z gieck þangat ñ er stulkan lá/z hñ hiellt vm hond stulkunnar z sagdi til hñar/Talitha kumi þ vt legzt/stulka eg segge þier/risv upp: z þa stragr reis stulkañ upp z gieck/eñ hun var rñ ara gomul/ z þr vrdu ap mycklñ otta/ þelms fuller/ hñ þyrer band þm storliga at þ sryldi eingeñ vita z baud at gefa hñc at eta.

Sietti capitule

NAñ gieck vt þadan apt: z þor til sinar þostur Jardar/hñs lęrisuemar þyig du hñ z epter/z er þuott dagr kem/ þa tok hñ til at kenna i þra/samkundu husi/ z marger ap þm er þ heyrdu vndrudrust hans kenning z sogdu/Huadan kemr þssm allt þtta/eda huer er su spcki sem hñ er ge þm/z slik krapta verck er giorazt þyrer hñs hendr er hñ eigi sa tresmidr sem er son: Mariu/ broder Jacobs Josephs/Jude z Symon/ eru hñs syst: eigi hier med oss/z þr skañ þylldust vid hñ/ cñ Jesus sagdi til þra/at spamadrinn vęri eigi an veg semdar/ nema a sinne ęttleiþd z hia sinu kyrsti z kynslod/ hñ gieck þar z eckert krapta verck giort/ nema yfuer fa cina siuka þa lagdi hñ hendr/z lęknadi þa/z hñ vndradizt þra vantru.

Mar.vi
Luce v
Joha.iu

Mat
Luce i

Hañ gieck z kring vm þau kauptaun er þar stodu i þyrping/hañ kalladi z saman þa tolf z tok at senda þa two z two til saman/ gaf þeim z valld yfuer o hreinum andum/

z baud

t̃baud þm at bera eckert med sier a veg/nema eins staþ/eigi pung/eigi braud/eigi penig a linda eigi hellder skꝺdercsko potū/t þr klꝺduzt eigi tuci in kyrtlū. Hū sagdi t til þra/J huert þ hus þier gangit iñ/þa blipit þar til þss at þier farit þa-
Luce x dan/t hucrier er eigi medtaka ydr eda heyra ydr eigi/þa gangit vt þadan/t hristid duþt aþ þotū yd̃ til vitnis burdar yþuer þa/eg seigi ydr t þyrer saū at skarr mun veita a doma deigi Sodoma t Gomorre/eñ þm stad.

Luce x. Þr geingu vt t predikudu/þ meñ giordu idrā t taku vt marga diopla/smurdu t marga siuka med vidsmiore t lꝭkinudu þa s°.

Mat xiiii Herodis konungr þieck t at heyra þ/þuiat hūs
Luce ix nafn giordizt vid þrꝺgt/hñ sagdi at Jon baptista vꝭre vpp aptr risiñ aþ dauda/ t þui gioraz slik krapta verck aþ hñ/Eñ adrer sogdu þ hñ vꝭre Elias/eñ sumer sogdu at hñ vꝭre spamadr/cl ligar eiñ aþ þm spamōm/ t er Herodis heyrdi þtta sagdi hñ/ sa Johañis sem eg lier aþ hoꝺa hñ er nu vppriſiñ aþ dauda.

Þat Herodis haꝺi sent vt at gripa Johañem t luckt hñ i myrkua stoþu þyrer saker Herodiadis brodr kōu siñ̃/þat hñ haꝺi giptz hūe/eñ Johañis sagdi til Herodis/ eigi leyþizt þier at haꝺ ua brodr konu þina/þui veitte Herodiadis hñ vin-
sat t villdi lata aþ liþa hñ/eñ gat þo eigi/Herodis
Leni. xviij ottadizt t Johañem þui hñ visti hñ vera helgañ mañ t reittlataū vardueitti haū t hlyddi hñ i morgū greinū t heyrdi hñ giarnan.

Þ̃ hlotnadizt t s° til tꝭkiligr dagr at Herodis giordi a siñe artid eina knellð maltid hoꝺdingū
t hoꝺ

z hoꝛundz mõm z hinũ ꝓemstu mõm vr Galilea
þa gieck dotter hsiar Herodiadis þ̃ isi z danzadi
z þ̃ þocknadizst Herodi z þm er med hñ satu til
bordz/ þa sagdi konungrin til stulkunar/bid ap
mier huerſ þu villt z eg skal veita þier/hñ suor
hsie zcin eid/at huers þu beidizst ap mier þa skal
eg geꝛa þier/þott þat sie helptina ap minu rikí.
Hun gieck vt z sagdi til modr sinar/ huerſ skal
eg bidia/eñ hun sagdi hoꝛut Jons baptista/hun
gieck þa z stragr in̄ med skunda til kõungsius/
bad hñ zsagdi/eg vil at þu geꝛer mirr nu stragr
hoꝛut Jons baptista a diſki/kõungrin hryggdizt
þa vid/þo ꝓyrer eidsins saker z þra sem til bord
zins satu med hñ/þa villdi hñ ecki hrella hana
helldr sendi hñ bodulin vt z baud at hñ þærdi
hsis hoꝛut a diſki/z hñ ap hoꝛdadi hñ i myrkua
stoꝛuse z bar hsis hoꝛut a diſki z gieck þ stulkuse
eñ stulkan gieck þ modr sine/z er þ heyrdu hans
lærisueinar komu þr z toku hsis likama z logdu
hñ i Jordi

Og er postularner komu saman apt til Jesu
z kunngiordu hñ allt huad þr hoꝛdu giort z kent
z han sagdi til þra/komit ydr i ein̄ huern aꝛuikin̄
stad i eydi morku z huilizt þar litla stund/þuiat
marger voru þr se geingu þra z ttl/s° þr hoꝛdu
ecki rum til at eta/ hñ stiep̃ut a skip z ꝓr apsti
da i eydimorku/ z er polkit sa þa i burt þaza/
þecktu han marger/ z hlupu þangat a fœti vr Matth 14
ollum̃/stoddu̇/z komu ꝓrr eñ þr/z ꝓru til hsis/eñ
er Jesus gieck ꝓam̃ z sa þar margt polk þa vor
kynti hñ þat/þuiat þr voru sem adrer sauder er
aunguan haꝛa hirder/ z tok þa til at kenna þm
margt.

Ogþe

Mat. xiiij
Luce ix.
Joha. vi

Og þa er alidit giordizt/geingu lęrisueinarnes til hñs ꝛ sogdu/ þ̄ssi stadr er eydi ꝛ þrauñ ordit er þui lat þa ganga burt i hin nęstu þorp ꝛ kaup tun at þr kaupi sier þar braud þui þr hafa eckert at eta. Eñ Jesus suaradi ꝛ sagdi til þra/ gefi þier þm at eta/ ꝛ þr sogdu til hñs/ skulu vęr þa fara vt at kaupa þyrer two hundrut peninga braud/ ꝛ gefa þm at eta. Eñ hñ sagdi þa til þra/ Hucrsu morg braud þa hafi þier gangit til ꝛ skodit/ ꝛ þa er þr hofdu þ skodat/ sogdu þr þañ ꝛ two þiska/ ꝛ hñ baud þm at þr lęgdu sig aller nidr epter bord sidū a gręnt gras/ ꝛ þr settu sig þa nidr i riðlum hundrat eda þimtigi saman/ ꝛ hñ tok þañ braud ꝛ two þiska/ leit vpp til himins blezadi/ ꝛ braut braudin/ gaf sinū lęrisueinū/ at þr legdu fyrer þa/ ꝛ þm tueimr þiskum skipti hñ ꝛ medr þm ollū/ ꝛ aller þr atu ꝛ vrdu sadder/ þr tokū þa vpp leifarnar tolf karfer fullar ꝛ lika af þiskunū/ eñ þr voru sē etid hofdu þañ þusunder manna

Ziu bord a
ingd esi
m a bre
d

Og iafn snart þa dreif hñ sina lęrisueina til þ̄r fyre a skip/ ꝛ fęrn fyrer hñ yfuer vm sioinn til Bethsaida/ a medan hñ skilde folkit vid sig ꝛ þa er hñ hafdi þ þra sier latid/ for hñ vpp a fiallit at bidiazt fyrer. ꝛ þa er kuelda tok/ var skipit mitt a sianū/ eñ hñ var einn a landi/ ꝛ hñ sa þa er þidandi i rodri/ þuiat vindrinn var i moti þañ/ ꝛ nęr vm fiordu eyckt nętr þa kom hañ til þra gangandi a sianū/ ꝛ hañ liezt vilia ganga fram hia þm/ ꝛer þr sau hñ gangandi a Sionū ætludu þr skrimsl vera mundu ꝛ kolludu vpp þuiat at þr sau hañ aller ꝛ vrdu ottaslegner/ eñ strax þa taladi hñ vid þa ꝛ sagdi til þra/ verit ornig

at. xiiij

ett orugger/eg em hñ ottizt eigi/hñ ſtie þa á ſkipit til þra ⁊ vindñ lygndi/ ⁊ þr ottuduzt þa eñ meir med ſialfum sier ⁊ vndruduzt/ þuiat þm ſkilduzt eñ eigi ap braudunū þui þra hiortu vora þor blindut.

Og er þr voru ypuer vm parner/ komu þr i landit Geneſareth ⁊ lentu þar/eñ er þr ſtigu ap ſkipinu þa þeckti þr hñ ſtragr/ hlupu ⁊ vt i oll um liggiandi hierod/toku til ⁊ pluttu ſaman þar vm kring/ſiuka meñ a ſængum/ huar hellzt þr heyrdu hañ vera ⁊ huarer hñ gieck ñ i kauptun/ þorp eda ſtadi/ þa logdu þr ſiuka meñ a ſtræ tin/ ⁊ badu hñ/at þr mættu snerta fallz hſs þa ta/ ⁊ aller þr er hñ snertu þa vrdu heilbrigder.

Siounde capitule

Ar komu ⁊ til hans phariſei ⁊ nockrer ap hinū ſkriptlærdu ſem kōner voru ap Hieruſalem/Og þa þr sau nockra ap hans lærisueinū med almēnings hondū/ þ er medo þuegnū/eta braudin/a vitu du þr þa/þuiat phariſæi ⁊ aller gyding atu eigi nema at þr þuægi optſiñis sin hendr/halldandi so olldungaña ſetninga/ ⁊ þa þr komu ap torgū þa neyttu þr eigi nema þr ſkirudu sig adr/ ⁊ marger adrer hluter eru þr/huerier þm voru set ter at vardueita sem var hreinsun dryckiar kera/ bikara/ bugagns ⁊ borda.

Þa spurdu phariſei ⁊ hiner ſkriptlærdu hañ at/ þui ganga þiner lærisueinar eigi epter ſetnin gū olldungaña/helldr eta þr braudit medr o þueg nū hondum. Eñ hñ suaradi ⁊ sagdi til þra. Marſta vel þa spadi Eſaias ap ydr hræſnurū/sem ſkri pat er / folk þetta heidrar mig med vorunum

(Almeñing
Hid gamla
logmal ka
ladi þ heil
gt huat vt
ſit v til gu
þionuſtu/e
þar i mot
almēt ha
ſaurgat va
⁊ eigi dug
til guds þie
nuſtu.

Eſa, xxix

eñ þra hiarta er langt þra mier/ ⁊ til onyzt þa dyr
kaþr mig/ keñandi keñingar ⁊ bodord maña/ eñ
yþuer gepua s° gudz bodord ⁊ hallda mañaña
Exod xx vppsettninga sem er vm þagingar kruſa ⁊ dryckj
Leui. xj at kera ⁊ margt añat þſſu likt þa giori þier.

Hañ sagdi til þra/ þin liga þa hapi þier/ Gudz
bodord giort o nyt/ at þier mættud geyma s° yd
uarn vppsettning/ Þat Moyſes sagdi/ Heidra þu
þodr þiñ ⁊ modr/ eñ huer hñ boluar þodr eda mo
(Corban) dr sa skal dauda deyia. Eñ þier seigit þ madr iñ
þa kallazt skuli seigia til þodr ⁊ modr Corban/ þ er/ Guer
þu þorn. su giop er gudz stok sem þier (þra mier) til gagns
kemr/ ⁊ eigi þa leyþi þier hñ þram̃ nockut at gio
ra þodr sinñ nie modr siñe/ ap snidandi s° gudz
ord þyrer ydar settninga þa þier hapit sialþuer
vppsett ⁊ margt añat þuilikt þa giori þier.

Mat. xv Hañ kallaði þa polkit apr til sin ⁊ sagdi til þra.
Heyrit mier ⁊ vnderstandit mig þar er eckert þyre
vtan i mañ iñþarandi/ þ hñ þae saurgat/ hell
dr þ sem vt ap mañinñ giengr þ er þ sem mañiñ
saurgar huer hñ hepr eyru at heyra sa heyre/ ⁊
er hñ gieck iñ i husit burt þra polkinu/ spurdu
hñs lærisueinar hñ at þssari epter liking/ eñ hañ
sagdi til þra/ eru þier ⁊ s° skilnings lauser/ ⁊ ski
lie þier eigi/ at allt þ sem þyre vtan er ⁊ iñ þer i
mañiñ/ þ þar eigi saurgat hñ/ þuiat þ þer eigi iñ
i hñs hiarta/ helldr þer þ i magañ ⁊ geingr s°
vt epter edle ligre ras huer ed vt hreinsar allan
mat.

Og hañ sagdi Huat er vt þer ap mañinñ þ
saurgar mañiñ/ þuiat ap iñan vr hiartanu mañs
ins þa þram ganga / vondar hugreſingar hor
domar

nar þrillu liþuc mandrap/ þiofnaði/agirne/ ill vilie/vnder hyggia/gia liþe ill til lit/ gud lastaner drambseme van virding/ allt þtta vont þa geingr vt at iñaſi r ſaurgar maſiñ. Math. xv

Hñ ſtod vpp r þor þadan i bygdar log Tyri r Sidons/r gieck þar tñ i eitt huſ/r villdi þaungaan vita lata/eñ gieck þo eigi dulit sig/þuiat ein kóa ſtragr er hun heyrdi aþ hñ/huerr dotter er hapdi o hreinañ anda/gieck tñ r þiell til þota hñſ eñ þ var ein heidin kona Syrophenice ættar r hun bad hñ at reka vt diofulñ þra dottr ſiñe/eſſ Jeſ sagdi til hñar/leyþ þu at bornin mettizt adr þuiat þ er eigi til heyriligt at taka braudit barnaſia r kaſta þyrer hundana/eñ hñ suaradi r ſagdi til hñs/s er þ Herra/eñ þo eta /hundar ſe eru vnder bordinu/ aþ molñ barnaſia/hñ ſagdi þa til hñar/þyrer saker þſſa ordz/þa þar hiedan þt diofullñ er vt þariñ þra þiñe dottr/ hun gieck r þadan i ſitt huſ r þañ ſtulkuna i ſæng liggian di r diofulin vt þariñ.

Og þa K hñ gieck burtapt vr bygdar lagi Tyri r Sidons/kom hñ til ſia þar i Galilea i midiar bygder þra.(tiu)ſtadaſia/r þr leiddu til hñſ dau þan mañ/þañ er r var eiñ dumbi/badu hñ r/at hñ legdi hond yþuer hñ/ eñ hñ veik hiñ aþ ſida þra þolkino/r ſtack ſinñ þingreñ i hñſ eyru ſnart r hñſ tugu leit vpp til himins/anduarpadi/r ſagdi til hans/ Hephathah/þ er/opna þig/r ſtragr þa opnuduzt hñs eyru/ þa vpp leyſtizt r eirnen hans tungu hapt/ s hañ taladi riett/r hñ þyre baud þm at ſeigia þ neinñ. Eñ þui meir er hñ þyre baud þm þ/ þſſ meir þa vid þrædu þr þ/ þr K hñ ſuñu dag.

vadrudust þ̄ t nærsta miog t sogdu/allt þa hefþer hñ vel giort/ þui dauþa lætr hñ heyra/t ma
lausa mæla. * Attande capitule

hñ (vij)
ñu dag·

Þm timū þa þar var eñ margt folk
saman/t hafdi ecki til matar kallaði
Jesus sina lærisueina til sin t sagði til
þra/ eg kenne aumur a folkino/ þuiat
þr hafa nu þria daga hia mier verit
t hafa ecki til matar haft/t ef eg læt þa suanga
fra mier heim fara verda þr hungr morda a lei
dinne/ þuiat sumer voru langt at komner/hñs læ
risueinar suorudu hñm. Huadan toku vier braud
hier a oræfū sº vier getū þa mettad/t hñ spurdi
þa at/huersu morg braud þa hafi þier/ þr sog
du (vij) t þa bauð hñ folkino at skipa sier nidr
a pollduna/t tok þa braudin þackadi t braut
þau t gaf sinū lærisueinū at þr legdu þau fram
t þr logdu þau fram fyrer folkit/ þr hofdu t
þa eina piska/hñ blezadi þa t bauð þa fram
at leggia/ eñ þr neyttu/t voru metter/ þr toku t
upp þ yfuer var (vij) karfuer medr afgangs lei
far/t þr voru sem eitt hofdu nær fiorū þusun
dum/t hñ liet þa i burt fara fra sier·*

Og stragr þa stie hñ a skip medr sina læri
sueina/t kom i þær landz alþr er heita Dalma
nutha/Phariseí geingu vt t toku at hafa spur
ningar vid hñ freistudu hñs t epter leitudu/af
hñm eins teikns af himne/ eñ hñ vard þrungiñ
vid i sinū anda/ t sagði/til huers þa sæker þessi
kynslod epter teikne. Sannliga þa segi eg ydr at
þessi kynslod gefr eckert teikn/Hñ forliet þa t
stie a skip t for yfuer vm aptr þr

Þr hopdu t gleymt at taka brand medr sier/ t hopdu ecki nema eitt braud medr sier i skipinu Eñ hñ baud þm t sagdi/Siaet til t varet ydur vid surdeige þra phariseis t sº vid surdeige Herodis/eñ þr hugrudu allt añat t sogdu/huer vid Añan þ er ap þui at vier hopū eingen braud/t ek Jesus þornā þ/sagdi hñ til þra/Huat hugreþier vm þ/þo þier hafit ecki braudin/ skynie/ þier eckert/nie vnderstandit/hafi þier eñ þorblindat yd uart hiarta/Hafit þo augu eñ siaet eigi/t eyru eñ heyrit eigi/þier hugrit t eigi þar epter/at eg braut(þinn) braud i millū þinn þusunda/Huersu margar karfuer þullar nr apgangs leifr tokū þier þa vpp/Þr sogdu/tolf/eñ þa eg braut þau (vij) a millū þiogra þusunda/Huersu margr karfuer þullar med leifar tokū þier þa vpp Þr sogdu (vii) Huernen eru þier þo skynsendar lausser.

Hañ kom t til Bethsaida/t þr leiddu þa eirn blindañ mañ til hans t badu hañ vm at hñ tæki a hñ/eñ hañ tok i hond hins blinda/t leiddi hañ vt ap fyrer vtan kauptunit/spytti i hñs augu/t lagdi sinar hendur ypuer hañ/t spurdi hañ at huort hañ sæi nockut/eñ hañ leit vm sig t sagdi/Eg sie menña sem skogar tre væri/er þar ganga/þa lagdi hañ eñ aptr sinar hendur ypuer hans augu/giordi t at sº hañ pieck synina/ t hañ var sº lagþærdr at hñ sa allt klarliga/t hañ sendi hñ sº til sins heimelis t sagdi/gack eigi iñ aptur i kaupunit/ seig þ t ei neinum þar ifie.

Jesus gieck ꝛ hꝛis lꝛrisueinar iꝛi i eitt kauptꝛi/ stadarins Cesaree Philippi? ꝛ a leidiñe þa spurdi hꝛ sina lꝛrisueina at/ Huern seigia meñ mig vera þꝛ onzudu/ þꝛ seigia þu siert Jon baptista/ eñ a/ dꝛer seigia þu siert Elias/ eñ sumer at þu siert eiñ ap spamõm/ þa sagdi hꝛ til þꝛa/ eñ þier/ eda hu/ ern seigi þier mig þa vera/ þa suaradi Petꝛ ꝛ sa/ gdi til hꝛis/ Þu ert kꝛistꝛ? ꝛ hꝛ þaggadi þa/ at þꝛ segdi þ ei neinũ vt ap hꝛm/ Hꝛ tok þa ꝛ til at kẽna þm/ þ manzins sonꝛ skylldi margt þola ꝛ Hꝛa/ kiñ vera ap olldungũ/ hoput prestũ ꝛ skriptlꝛrdũ ꝛ liþlatiñ vera/ ꝛ a hinum þridia deigi vpp at ri sa. Hꝛ taladi ꝛ þssi ord berliga vt/ Petꝛ tok hꝛ þa hondũ ꝛ a taldi hꝛ. Eñ hꝛ snere sier vid ꝛ leit til siña lꝛrisueina/ Hastadi a Petrũ ꝛ sagdi/ þ̃ a bak mier apt þu andskoti þuiat þu skyniar eigi þ gad ligt er/ helldr þ sem likamligt er.

Og at saman kolludu polkinu sãt m̃ hꝛs lꝛrisue inũ sagdi hꝛ til þꝛa/ Huer hꝛ vill mier epter þyl gia/ apneite sa sialfũ sier/ ꝛ taki siñ krossa sig ꝛ þylge mier s° epter/ Þui huer hꝛ stund̃ a at þor uara sitt liþ/ sa mun þui tortyna/ ꝛ huer hꝛ lꝛtr sitt liþ þyrer minar saker ꝛ gũdzspiallasia/ sa he þer vardueitt þ/ þuiat huat stodadi þ manninum/ þott hꝛ eignadizt allan heim ꝛ giordi s° þar m̃ glatan siñar salu/ edr huad mꝛ madrinn þ gepa at hꝛ prelsi sina ond med/ þuiat huer hꝛ skamazt min edr miña orda/ Hia þssari Hordomsins ꝛ syn dugre kynslod þa mun manzins sonꝛ ꝛ þorsma þa hꝛ kemꝛ medr sinũ Einglũ i dyrd sins þodrs. Hꝛ sagdi ꝛ þa til þꝛa. Sañliga seigi eg ydr at hier stãda nockrer ap þm̃/ huerier eigi smacka daudan

ꝛ

þar til þr sia gudz riki med krapti komanda

Niunde capitule

Mat. xvi
Luce ix

OG epter ser daga tok Jesus til sin Petrũ/ Jacob t Johannis/t veik þm einũ somũ ap sidis vppa hatt þiall/ t audbirti sig þyrrer þm/ hans klædi vrdu skinandi t ngrsta huit sẽ sniar/so at eingen liitunar madr a Jordu/kasi swo huitt at giora/ þm birtizt t Elias mz Moyse t voru þ talandi vid Jesũ/Petr suaradi t sagdi til Jesu Rabbi/gott er oss hier at vera/t giorũ hier þriar tialldbuder/ þier eina/t Moyse eina/t Elie eina/ þuiat hann visse eigi sialfr huat hann sagdi / ap þui þr voru ottaslegner/ þar vard t eitt sky/sem þa ypuer skygdi t rodd kom vr skyinu/segiandi þssi er min elskuligr sonr/heyri þier hann/t stragr þar epter er þr litu vm sig sau þr onguan meir nema Jesum eins hia sier.

Og er þr geingu ofan ap þiallino baud hans þm at þr segdi þongũ/huad þr hofdu Siedine ma þa er manzins sonr vgri vpprisin ap dauda/þr hielldu t þui ordi hia sier/spyriandi epter sin a mille/ huat þ vgri er hann sagdi vpprisin ap dauda/t þr spurdu hann at t sogdu. Huat er þ þa sem hiner striptlærdu segia at Elias byriar fyrr at koma. Enn hann suaradi t sagdi til þra/Elias skal atuisu fyrre koma t allt til lags færa t s• sem skrifat er at manzins sonr skuli margt lida t forsmadr verda/en eg segie ydr/ þ Elias er kõin t þr hafa giort hann huat hellzt þr villdu/s• sem skrifat er ap honum

Hann kom til sinna lærisueina t sa þar marga

Mat. xvii Luce ix. polk kring vm þa/ ok hina skriptlærdu er spurduzt æ vid þa/ ok stragr er allt polkit leit Jesum þelm tradi þui ok hrøddu zt hlupu ok heilsudu hñ/ ok hñ spurdi þa hina skriptlærdu/ at hverju spyriezt þi er vm vid þa/ eñ einn af polkmo suaradi ok sagdi/ Meistare/ eg þlutti son minn hingat til þin/ hann hefer mallausan anda ok nær hellzt er hann hond lazt af hñ/ þa slitr hann hñ/ ok hñ þrodu þeller ok nistrar tosium ok þornar vpp/ ok eg talada til þinna lærisueina at þr ræki hñ vt ok þr gatu eigi.

Enn hñ suaradi ok sagdi/ O þu vantruada kyn slod/ huersu leinge þa skal eg hia ydr vera eda huersu leinge þa æ eg at lida ydr þærit hñ hingat til min/ ok þr þærdu hñ þangat til hñs/ ok er andinn leit hann o roadi hñ stragr/ þiell a iord ok velltizt vm þrodu þelldi/ hñ spurdi ok hñs fodr at/ huersu langr time er þra þui er hñ hrepti þetta/ en hñ sagdi þra barn æsku/ ok optliga þa hefuer hñ þleygt hñ æ eld ok i vatn at hñ fyrer þæri hñ s° / ef þu orkar nockut þa sia aumr æ ok hialpa ockr/ enn Jesus sagdi til hñs ef þu gæter truat þui truandi er allt moguligt/ ok stragr þa kallade þader barns sins vpp med tarū ok sagdi/ eg true Herra/ hialpa þu minne vantru

Og er Jesus sæ at polkit hliop at/ auitadi hann hñ o hreina anda ok sagdi til hñs/ þu dauþr ok hñ ómbi andi/ eg byd þier at þu þarer vtaf hñ/ ok þarer eigi meir i hñ þadan i þra/ ok hñ kallade vpp/ sleit hñ / miog / ok for vt af hñ/ ok hñ vard sem væri hñ daudr/ s° at marger sogdu þ hñ væri daudr/ en Jesus hiellt i hans hond ok riett ti hñ vpp/ hann reis þa ok vpp/ ok þa hñ var til hus

gein

gelngeñ spurdu hans lærisueinar hñ leynelliga at þui gatu vær eigi dripit hñ vt/eñ hañ sagdi/ þ tta kyn þærzt med ongu odru vt rekit/nema þyrer bæn ner ⁊ þostu.

Þr gengu ⁊ burt þadan ⁊ þerdudust vm Galileam/hñ vilde ⁊ eigi at þ skylldi nockr vita/hañ lærdi sina lærisueina ⁊ sagdi þm þ manzins sonr skylldi seliazt i maña hendr ⁊ þr myndu aþlipa hñ/⁊ þa hñ væri aþlipaðr/ mundi hañ a þridia deigi vpp aptr risa/þr vuder stodu eigi þssi ord/ ⁊ þordu þo eigi at spyria hñ at.

Hañ kom til Capharnaum ⁊ sem hñ var til hus kõin spurdi hñ þa at/huat handterudu þier ydar a millum a veginum/eñ þr þogdu/ þuiat þr hoþdu metizt vm a veginñ huer þra mestr væri/⁊ er hñ setti sig/kalladi hñ þa tolf ⁊ sagdi til þra/ef nockr vill fyrstr vera/sa skal ollū sidar str vera ⁊ allra þian. Hañ tok þa ein barn ⁊ setti þ mitt a mille þra/⁊ er hñ hiellt vm þ/sagdi hñ til þra Huer sa sẽ medtekr eitt þuilikt barn i minu naþne/hñ medtekr mig/ ⁊ huer hellzt hañ medtekur mig/ sa medtekr eigi mig/ helldr hañ/sem mig sendi. Mat. xv Luce ix

Eñ Johañes suaradi hñ ⁊ sagdi/Meistare vier saum ein þañ sem rak vt diofla i þinu naþni/huer ed eigi fylger oss epter ⁊ vær fyrer budū hñ þ/af þui hñ fylgde oss eigi epter/eñ Jesus sagdi eigi skulu þier fyrer bioda hñ þ/ þuiat engeñ sa ef hañ giorir krapta verck i minu naþni ⁊ kunne þa stragr illa at tala vm mig/ þuiat Luce ix

huer hñ er eigi i moti oss/hñ er ꝑyre oss ꝑui huer
sẽ ydr gedr at drecka eñ bikar vazr i minu nafni
af ꝑui/at ꝑier erut kristz/ Sañliga ꝑa seige eg
ydr/at hñ tapar eigi sinu verdkaupi.
Og huer hñ skañ eirn af ꝑm enũ litlu sẽa mig
trua hñ vqri betra/at kuernar steñ byndizt vid
hals hñ/tvqri s° i sio kastat/t ef ꝑin hõd skañ
ꝑyller ꝑig ꝑa snid ꝑu hana af/betra er ꝑier/hñ
dar vanũ iñ at ganga til lifs sins/eñ hafandi tuqr
hõdr t ꝑara til helvitis i o slockueligañ ellð/Suar
ed ꝑra madr deyr eigi/t ꝑar ꝑra elldr slocknar ei
gi/t ef ꝑig skañ ꝑyller ꝑotr ꝑiñ/ꝑa hogg hñ af
betra er ꝑier hol tũ iñ at gañga i eilift lif/eñ ꝑ ꝑu
hafer two ꝑqr t kastizt i helvitis kan ellð o slock
kueligan. Suar at ꝑra madr deyr eigi/t ꝑar ꝑra
elldr slocknar eigi. Skañ ꝑyller ꝑig ꝑitt auga/ꝑa
rek ꝑ ꝑra ꝑier betra er ꝑier ein eygðũ iſi at gãga
i guðz riki/eñ ꝑ ꝑu hafer two augu t sendizt i hel
vitis kañ ellð. Suar ed ꝑra madr deyr eigi/t ꝑar
ꝑra elldr slocknar eigi

Þuiat aller hliota med eldi ✝ at salltazt t all
þorner sallti at salltazt/ Salltid er gott/eñ ef sall
tid af selltizt mz hueriu kryddi ꝑier ꝑa/hafi ꝑier
salltid hia ydr t hafit frid ydar a mille

Tiunde capitule

Og er hñ reis vpp ꝑadan kom hann i
endemork Juda landz hinu meigin
Jordanar/ ꝑar kom t eñ aptr margt
folk til hñs t sẽ hñ plagadi/ ꝑa tok hñ
eñ aptr til at kenna ꝑm/Phariſei gein
gu t til hñs/spurdu hñ at/ef mañinũ leyfdizt at
forlata sina huſfru/freistandi hñs s° /eñ hñ sua

radi t

radi ꝛ sagdi til þꝛa/ Huat hefer Moyses bodit
ydr/ þꝛ sogdu Moyses leyfdi skilmadar bref at
skrifa ꝛ vid at skilia Hueriñ Jesus suaradi ꝛ sag
di/ þyrer hardleik hiarta yduars þa skrifadi hañ
ydr þetta bodord/ eñ ap vpp hapi skepnuñar/ gior
di gud þau kallmañ ꝛ konu/ ap þui forlæte mañ
driñ fodr sin ꝛ modr ꝛ helldr til vid konu sina/
ꝛ eru sº two eitt hollð/ ap þui ern þau nu eigi two
helldr eitt hollð/ þui huad gud hefuer samte/
ingt/ þ skal madrin eigi sundr skilia

Og i husinu spurdu hins lærisuein apte at vm
hid sama/ ꝛ hñ sagdi þim/ huer hellzt sem for/
læte sina eigen konu ꝛ þastnar adra/ sa dryger
hor a hene/ ꝛ ep konan forlæte sin eigeñ mañ ꝛ
giptizt odrum/ su horazt

Og þꝛ þærdu vng born til hins at hñ ahrærdi
þau/ eñ lærisueinarner a toldu þa sẽ þau leiddu
ꝛ er Jesus sa þ/ likadi hañ þ eigi vel ꝛ sagdi til þꝛa
Leyfit bornunñ til min at koma ꝛ bañit þm ei/
gi/ þuiat þuilikra er gudz riki. Sañliga seige eg
ydr/ huer hñ medtekr eigi gudz riki sem añat vng
barn/ sa mun eigi iñ ganga i þ/ ꝛ hñ tok þau i
þäg ꝛ lagdi sinar hendr yfuer þau ꝛ blezadi þau

Og þa hñ var vt geingiñ vppa vegiñ/ hliop þañ
eitt þram fyrer/ buckladi sig fyrer hañ/ ꝛ spurdi
hñ at/ seigiandi/ godi meistare/ Huat skal eg giora
sº at eg eignizt eilift lif/ En Jesus suaradi hañ/
Hui seiger þu mig godan/ eingen er godr nema
gud einn/ bodordin muntu kuña/ at þu skuler ei
hordom dryggia eigi man vega/ eigi stela/ eigi sku
ler þu lug vitne mæla/ eigi suik giora/ heidra fo
dr þinn ꝛ modr/ eñ hann suaradi ꝛ sagdi til hans.

þar er þa
eingen kryd
dã meir en
porna man
helldr vell
hñ þa mo
kũ/ eñ sallti
þ bitr ap
er oss þor
at hafa þ
id og þolin
mædi i soll
tun iñe.

Mat. xix
Luce xviii

Exo. xx

Meistare allt þtta hefe eg vardueitt i þra barn
qsku minne/ eñ Jesus horfdi a hñ/ elskadi hñ t
sagdi til hñs eitt þa brestr þig þar/sel allt þ þu
hefer t gef þat qkū/t þa munt þu hafa eiñ the
saur a himnū/kom/t fylg mier s° epter/t legg
kross þier a herdar/ eñ hañ vard hryggr vid þ ssi
ord/gieck þadan syrgiandi/ þuiat hñ hafdi myck
lar eigner.

Mar. xix
Lu. xviij

Jesus leit kring vm sig t sagdi til sinna lqri
sueina/ huersu toruellt er þim sem peninga hafa
nnat ganga i gudz riki/Eñ hñs lqrisueina ssetti tui
sta vid þessi hñs ord/Jesus anzadi eñ aptr t sagd
di til þra/Sonu korn min huersu toruellt er þim
sem treystandi eru peningū nñ at ganga i gudz ri
ki/auduelldara er vlfballdanū at ganga i gegnū
nalar auga/eñ rikū nñ at ganga i gudz riki/ þr vn
drudust eñ meir seigianoi sin a mille huer þqr
þa hialpazt/eñ Jesus horfdi a þa t sagdi/hia
mōm er þ o moguligt eñ eigi hia gudi/ þuiat hia
gudi er allt moguligt

Iat. xix
Luce xviij

Og epter þ tok Petr til at seigia hñ/siadu vi
er forlietū allt t erū þier epter fylgiandi/ Jesus
suarqdi t sagdi. Sañliga seige eg ydr/ at eingeñ
er sa/huer at fyrer lqtr/hus eda brqdr eda sy
strr eda fodr eda modr edr born eda akra fyrer
minar saker t gudzspiallaña / sa er eigi medtekr
hundrat fallt aptr nu a þssari tid/hus/brqdr
t systr t modr t born t akra med op soknū /t i
epter komanda heime eilifst lif/ t marger verda
fyrr seinazter sem eru fyrster t þr fyrster sē seinaz
ter eru/t þr voru þa eñ a veginum at fara vpp til
hierusalē/t Jesus gieck fyrer þm/ þa setti t hfo
da vid

da vid þylgiandi hñ þo epter ⁊ ottuduzt hñ.

Hñ tok ⁊ þa tolþ aptur til sin ⁊ hoþ vpp at seigia þm/huat yþuer hñ myndi koma siact þat vær þorũ nu vpp til Hierusalẽ/ ⁊ manzins sonr mun seliazt keſie maña hoþdingiũ ſtriprlærdũ ⁊ olldungũ/þr munu ⁊ þordæma hñ i dauda/⁊ selia heidingiũ/þr munu ⁊ spotta hũ/⁊ þleingia spyta a hñ/⁊ liþlata ⁊ þridia deigi mũ hñ vpp aptr risa Mat. xx Luce xviij

Þa geingu þr Jacobus ⁊ Johañis syner zebedei til hñs ⁊ sogdu/Meistare/vid viliũ at þu giorir þyre ockr huers sem vid biduũ þig/eñ hñ sagdi til þra/Huat vilie þier at eg skuli giora ydr/þr sogdu þa til hñs/gef ockr þ vid sitũ i þũe dyrd eñ til hægre handar þier/ ⁊ añar til hũar vinstre/ Eñ Jesus sagdi til þra/ þier vitid eigi huerſ þier bidiet/ kuſie þier at drecka þañ kalck huern eg mun drecka/⁊ skirazt med þre skirn sem eg mun skirazt/eñ þr sogdu hñ/ þ geiu vid/Jesus sagdi þa til þra/ at soñu munu þier drecka þñ kalck huern eg mun drecka ⁊ medr þre skirn skirder ver da huerri eg mun skiraz/ eñ at seta til miñar hægre handar edr til vinstre/ er eigi min at geſa ydr/helldr þm sem þ er þyrer buct. Math xx

Og þa er þr tiu heyrdu þ/voru þr gramer vp/ þa Jacob ⁊ Johañẽ/ eñ Jesus kallaði þa til sin ⁊ sagdi til þra/ þier vitid þ at þr sem synazt hafa stiornan þiodaña/ þa drottna yþuer þar ⁊ þr sem eru þra þormeñ þa hafa þr vallð yþuer þm/eñ þ skal eigi s° vera ydar a mille/ Helldr huer hañ vill vera ydar a mille odrum meire sa skal ydar þienare vera / ⁊ huer hañ vill ydar a mille þremstur vera/Sa skal allra þion vera

þuiat

ſtulat manzins ſonr er eigi komiñ til ÞſſaT hiñ ſtionadizt/Helldr Þ at hñ Þionadi r gꝛÞi ſina ond vt til endr lauſnar Þyrer marga

Mat. xx Lu. xviij

Þr komu r til Hiericho r at hñ burt Þaranda vr Hiericho r hñs lꝛriſueinũ r myckl̃ odrũ Þolks Þiolda/Sat bartimeꝰ blindr ſon Timei vid vegiñ r beiddi/r er hñ heyrdi at Þ var Jeſus aÞ Nazareth/tok hñ til at kalla r ſagdi, Jeſus ſonr Dauidz miſkuña Þu mier/r marget a toldu hñ at hñ ſtegdi/eñ hñ kalladi Þa myckl̃u meir ſonr Dauidz miſkuſia Þu mier/Jeſus ſtod vid r bauð at kalla a hñ / Þr kolludu r a hiñ blinda ſeigiandi til hñſ vertu med godũ hug/ſtatt vpp/hñ kallar Þig r hñ ſnaradi ſiñe yÞer hoÞn aÞ ſier ſtod vpp r kõ til Jeſu/ Jeſus ſuaradi r ſagdi til hñs/Huat vill tu at eg ſkuli giora Þer/eñ hiñ blindi ſagdi honũ Rabboni/Þ eg sꝛi/Jeſus ſagdi Þa til hñs/gack hedan Þin trua giordi Þig holpiñ/ r ſtragr Þa sa hñ r Þylgdi hñ epter vppa vegiñ.

Math. xxi Luce xix

Ellipti capitule

GÞa Þr komu nꝛr Hieruſalẽ til Bethphage vid Þiallit vidſmiors vidaña/ Sendi haſi two ſina lꝛriſueina vt r ſagdi til Þꝛa/ gangit iÞ kauptun ſem giegnt yðr er/ r ſtragr er Þier gangit Þar iñ munu Þier Þiña Þola bundiſi a huerũ ein/ geſi madr heÞer eñ setid/leyſit hñ r leidit hingat/ r eÞ nockr ſeiger til yð /hui Þier giorit Þ/ Þa ſeigit at hñ er Herranũ/ Þar Þligr r ſtragr mun hñ ſenda hñ hingat/ Þr geingu burt Þadan r Þundu Þolañ bundiſi Þyrer vtan dyrnar a gatna moti/ no/r leyſtu hñ/r nockrer aÞ Þm̃ er Þar ſtodu ſag

du

du til þra/Huad giort þier/ leyſandi polaſi/eſi þr
ſogdu til þra ſem Jeſus haꝑdi þm̃ bodit/ꝛ þr leyꝑ
du þm þ/ ꝛ þꝑdu þolaſi til Jeſu/ logdu ꝛ a hſi
ſin kl ꝙdi/ꝛ hſi sat ai hm̃/ eſi marger breiddu ſin
þaut a vegiñ/eſi adrer hinggu kuiſtu aꝑ triaſi/ꝛ
dreiꝑdu a vegiñ/ꝛ þr er þyrer geingu ꝛ hiner ſem
epter þylgdu kolludu ꝛ ſogdu. Hoſiaña blezadr
sie sa ſem kemr i naꝑni drottins/ꝛ blezat sie rikí
þodr vors Dauidz/ þ ed kemr i naꝑni drottins
Hoſiaña a vpphꝙdū Drottiñ þor ꝛ til Hieruſalē ꝛ
gieck iſi i muſterit/ꝛ vm ſkygnde alla hluti/ þa at
kuelldi var nu komit gieck haſi vt mz þm tolꝑ til
Bethania/ꝛ aſiars dags þa hſi gieck vt aꝑ Beth
ania. Sneingde hſi/ꝛ er hſi sa a leingdar þikiu
tre þ er laufblaud haꝑdi/ kom hſi at vita huort
hſi þyndi nockut a þui/ ꝛ þa hſi kom þangat at
þaſi hſi eckert nema laufblaudiñ/ þuiat þ var ei
gi þikiaſia time komin/ Jeſus ſuaradi ꝛ ſagdi til
þſſ/Hier epter ethe eingeſi aꝑ þier a vogxt at eili
þu/ ꝛ hſis lꝙriſu einar heyrdu a þ.

Þr komu ꝛ til Hieruſalē ꝛ Jeſus gieck iſi i muſ
terit tok til vt at reka þa sem ſelldu ꝛ keyꝑtu i muſ
terino/bordū þra er reidu pentngū ſkiptu ꝛ stolū Math xxi
þra er duꝑ ſelldu/Gratt hſi vm/ꝛ eigi lopadi hſi Luce xix
at nockr bꝙri ker vm muſterit/ꝛ hſi kendi ꝛ ſagdi Eſa. lvi,
til þra/er þ eigi ſkriꝑat/ at mitt huſ ſkuli kallaz
bꝙna huſ ollm̃ þiodū eſi þier haꝑit giort þ at spil
lurzkia iſie.

Þ heyrdu ꝛ hiner ſkriptlꝙrdu ꝛ kefie maſia hoꝑ
dingar ꝛ leitudu epter huernen þr mꝙttu þyrer þa
ra hm̃/ þuiat þr ottuduzt hſi/aꝑ þui at allr lyd
radizt at hſis kefingu/ ꝛ er kuelld var komit gieck

hſi vt

hñ vt ap borgifie t at morne þa geingu þr þar hia t sau þikiu treit þurt ordit at rotum Petr mun tizt a t sagdi vid hañ Rabbi siadu þikiu treit/ Mat. xxi Hueriu þu þormællter er vppuisnat/ Jesus suaradi t sagdi til hñs/ Hapit tru til guds/ sañliga segi eg ydr/ huer hellzt hñ segdi til þssa þiallz lypzt vpp þu t þleyg þier i Siolñ t epadi eigi i sinu hiarta/ Helldr trydi at þ myndi skie/ huat hñ seiger þa mun þ t skie hñ/ huat hñ seiger/ þyrer þui segi eg ydr allt huat hellzt þier bidiet i youare bæn/ trui at þier audlizt þ/ þa mun þ t henda ydr t nær þier standit t bidiezt þyrer þa þyre gepit ep þier hapit nockis konar ap odrum ydr i gegn/ s° at ydar þader sem er a himnum þyrer gepi ydr ydar brot þuiat ep þier þyrer gepit eigi þa þyrer gepr t eigi ydr/ þader ydar sem er a himnū ydr synder

Mat. xxi Luce xx Þr komu t eñ til Hierusalē t þa er hñ gieck i musterino/ komu til hñs hoput prestar skriptlærder t ollduñ t sogdu til hñs/ vt ap hueriu valldi giorir þu þtta/ t huer heþer gepit þier vallð til at þu giorder þtta/ eñ Jesus suaradi t sagdi til þra. eg vil spyria ydur at einu ordi/ suarit mier/ þa mun eg segia ydur ap hueriu valldi eg giori þtta/ skirn Johañis var hun ap himnū edr ap moñū Suarit mier/ þr hugrudu med sier t sogdu/ ep vær seigiū at hun væri ap himnū/ seiger hañ til vorþui trudut þier heñi þa eigi/ eñ ep vær seigiū at hñ væri ap moñū Hræddunzt vær polkit/ þuiat aller hielldu þ Johañes væri sañr spamadr/ þui suorudu þr t sogdu til Jesu vær vitū ekki/ Jesus suaradi t sagdi til þra/ þa seige eg ydr t eigi ap hueriu valldi at eg giori þtta.

Gudzspioll

Tolfti capitule

HAfi tok ztil at tala vid þa i epter likingu/ madr plantadi vingard z girti gard vm z grof þ vin þrugu zbygdi þ v þ turn z skipadi hu ins akrkalla z gerdadist langt iburt z er time v til sendi hu þion sin til akrkallana at hu medtaki af akrkollunu vt af vingardzins auegeti es þr hodoku hu z bordu z lietu eyrindislaus sa i burt þara z es aptr sendi hu anas þion til þra z hus hofut lestu þr griotz z sleptu spottudu iburt z þaes aptr sendi hu anas z þas afliþudu þr z pleire adra suma hyddu þr es suma drapu þr

Hu hafdi þa es epter eirn sin kærastan son/ z þas sendi han seinastan til þra z sagdi/ þr munu þeila sier fyrer syne minu/ es akrkallaner sogdu sin a mille. Hessi er erfinguu/kame þier vegu hu so at nor verdi arftakan/z þr hondludu hu z afliþudu z kostudu hun vt fyrer vingardin/es huat mun nu Herras vingardzins giora til. Hu kemr z tortyner akrkollunu z gefr vingardin odru/Hafi þier eigi lesit þessa skript/þan stein er byggendr forlogdu/han er vordin hofut hyrningar afdrottni er þetta giort/z er vndarligt fyrer voru augu z þr leikudu vid at hand taka hu/es hraddust þo lydin þuiat þr fundu þ hu sagdi þessa epter liking til þra/ þr forlietu hun z geingu i burt.

Mat. xxi
Luce xx

Þr sendu til hans nockra af pharisæis z Herodis þienara/ at þr verddu han i ordum/ þr komu z sogdu til hans/ Meistare/ vier vitum at þu ert sannsogull z skeyter eigi neinum/ þuiat þu þer eige epter ypuer litum manna / Hellder kenir

Psal. cxvii

Mat. xxii
Luce xx

Mat.xxij Luce.xx Deut.xxv

kesser þu guðz gotu med sañleika. Huort leyfir oss at geþa keisaranū skatt eda eigi/hañ visse þra vnder hyggiu ꝛ sagdi til þra/ Hui freistid þier min/ þærit mier peningiñ at eg siae hñ/ þr þiengu hñ eiñ/ þa sagdi hñ til þra/huers er þssi mynd ꝛ iñ skript/ þr sogdu hñ Keisarans/Jesꝰ suaradi ꝛ sagdi til þra/ þui gefit keisaranū þ keisarans er/ꝛ guði þ guðz er/ꝛ þr vndruduzt ypuer hñ. Þa kōu ꝛ Saducei til hñs/ þr ed seigia vþ risuna eigi vera/spurdu hñ at ꝛ sogdu Meistare Moyses skrifadi oss/at ef nockrs broder lietizt ꝛ hefdi eigin konu epter ꝛ lieti eingen born epter sig/ þa a broder hñs at medtaka hñs eignar konu ꝛ vppfylia sinū brodr sæd. Nu voru þar (vñ) brædr ꝛ hiñ fyrsti tok sier eigen konu ꝛ er andadr/ latandi eigi sæd epter/ꝛ sa añar tok hana ꝛ andadizt/liet ꝛ eigi sæd epter/ꝛ lika hiñ þridie ꝛ eirnen þr (vñ) toku hana aller/ꝛ lietu eigi sæd epter Seinazt af olliñ andadizt ꝛ konan/eñ i vpprisune þa er þr risa vpp/huers þra eigin kona verdr hun/ þuiat þr (vñ) haufdu hana til eiguñar konu. Jesus suaradi ꝛ sagdi til þra/er eigi sō at þier villizt/vitandi eigi ritningarnar ꝛ eigi helldr guðz krapt/ þuiat þa þr risa vpp af dauda/ kuænazt þr ei nie lata sig kuæna/Helldr eru þr sē Einglar Guðz æ himnū/eñ hafi þier eigi lesit i Moyses bok af þramlidnū þ þr munu vpp risa/ Huernen sagdi gud til hñs i skogar runninū/er hñ sagdi/Eg em Gud Abrahams/ꝛ Gud Jsaacs ꝛ Gud Jacobs/ eigi er hñ gud daudra/helldr gud lifendra/af þui villizt þier miog.

Exo. iij

Og eiñ af skriptlærdū gieck at sa er heyrt hafdi þa

dr þa spyriazt a/sa̅ t þ at hñ hafdi suarat þm
vel/t spurdi hñ at/Huert er fyrst bodord af ollū
Esi Jesus suaradi hm̄/þ er fyrst bodord af ollm̄ Mat. xxij
Heyr þu Israel/Drottin gud vor er eīn gud/t elsk
a skallt þu drottin gud þin̄ af ollu hiarta þino/
taf allri salu þine/t af ollu þinu hugskoti/t af Deut. vi
ollū krapti þinū/ þtta er hid fyrsta bodord/Esi Leui. xix
anat er t þssu lickt elska þu naunga þin̄ sem sial
fan̄ þig/ eigi eru þar oñr bodord þssm meire.

Og hm̄ skriptlærdi sagdi til hñs/ Meistare i
nafnenk þa sagder þu vel/ þuiat eīn er gud t ein/
gen̄ er þar anat esi hann̄/ t þ at hñ skuli elskaz
af ollu hiarta/t af ollm̄ skilninge/t af allri orfl/
gan/ t þ at elska naunga sin̄ sem sialfan̄ sig/er
ollm̄ bresie fornū meira t offre/esi er Jes' sa̅ at
hñ suaradi visliga sagdi hñ til hñs/eigi ertu langt Mat. xxij
fra guds riki/t eingen̄ fordi þa at spyria hñ Luce xx
Jesus suaradi t sagdi/er hñ kendi i mustierino/ Psal. cix
huernen seigia skriptlærder kristū vera Danids
son/en̄ Dauid seiger sialfr af helgū anda Drot/
tin̄ sagdi minū drottni/sit þu til minar hægre han
dar a medan eg legg þina o vine til skarar þinna
fota/ þar seiger Dauid sialfr hñ sin̄ Herra/Huer/
nen er hñ þa sonr hns/t margt af folkino heyr/
di hm̄ giarnan.

Og i sine kennīngu sagdi hñ til þra/ varit ydr vid
enū skriptlærdū/sem ganga vilia i sidū klædū/t
heilsazt a torgum/t sitia a premst ū stolū i sam/
kundu husum/t hafa hin premstu sæti at kuelld Math. xxij
verdum/ Huerier i sig gleypa eckna hus' vnder Luce xx
hylmingu langar bænar / þr munu t audlazt
þyngra glotunar dom.

Luce xxi

Og er Jesꝰ sat giegnt anlmusu orkiſie/sa hñ hꝛ ernen polkit varpadi peningñ i olmusu orkina/ꝛ at marger riker koſtudu mycklu/eñ þa er ein ec̃ kia þatꝫk kom/liet hun two ſkarpa iñ þ er eiñ pẽ ning ꝫhñ kalladi ſina lęrisueina til ſin ꝛ ſagdi þm Sañliga ſeigi eg ydꝛ/at þſſi þatꝫka eckia liet meir iñ/eñ aller adꝛer ſẽ iñ lietu i olmusu orkina/ þuiat aller lietu ap þui iñ er þm v̄ at auk/eñ þſſi liet ap volad ſiñe allt huad hũ hapdi ꝛ ſina biorg alla

Þrettandi capitule

Matꝛxiii Lucexxi

OG þa hñ gieck vt ap muſterino ſagdi eiñ aꝛ hñs lęrisacinũ vid hñ/ Meiſtare/Skodꝛ huliker ſteinar ꝛ þuilickt smide þtta er Jeſus ſuaradi ꝛ ſagdi til hñs/ ſier þu allar þſſar mycklu bygging̃/ Hier mun eigi epter latazt ſteiñ ypuer ſteine/ sa er eigi verdi nidꝛ brotiñ.

Og þa hñ sat i þiallino Olineti giegnt muſterino ſpurdu hñ at sier i lagi Petꝛ ꝛ Jacob ꝛ Johañis ꝛ Andreas/seg þu oſſ nęr þtta ſkal ſkie/ꝛ huert te kn verdꝛ þa þtta ſkal allt til taka at þullkõnazt/ Jſus ſuaradi þm/ꝛ tok til at ſeigia/ſiaet til at ei þa nockꝛ villt ydꝛ/ þuiat marger munu koma i minu napni ꝛ ſeigia/eg er kriſtꝛ/ꝛ munu marga villa

Eñ þa þier heyrit ap bardogũ ꝛ hernadar tiꝛ dindi ottizt eigi/þuiat þſſu byriar at ſkie/endiſi ek þo eiñ eigi þa/ein þiod mun reiſa ſig ꝛ vpp i mot aſiare/ꝛ riki a moti riki/ꝛ landſkialptˢ munu verda i ſier hueriũ ſtodũ/hungꝛ ꝛ hrellingar munu ꝛ verda/ þtta er vpp hap hrygdaſia.

Og siaet til vm ſialfa ydꝛ þuiat þꝛ munu pꝛa ydꝛ a radſtefnꝛ ꝛ i ſamkundu huſ/ꝛ þier munut ſtryckter verda/ꝛ þyrer kõungũ ꝛ hꝛdingiũ mu nu þier ſtanda miſſa vegna til vitniſ burdar ꝛþ

tier þa / ꝛ gudzspiollū byriar adr at predikazt a medal allra þioda.

Og þa þr leida ydr ꝛ þrāselia skulu þier eigi hugr sa fyrer huat þier skulut tala/helldr huat ydr geþzt a þri stundu þ skulu þier tala/ þuiat eigi tale þier helldr heilagr andi/ Eñ broder mun selia brodr i dauda ꝛ þader sonū/bornin munu ꝛ reisazt vppi mot þorelldrunū ꝛ styrkia þa i dauda/ꝛ þier verdit ollū at hatre fyrer mins naþns saker/ eñ huer hū er stadþazt allt til enda sa hialpazt Matth. x Luce xij

Eñ þa þier siaet suiuirding eydzluñar/aþ huer ri Daniel spamadr seiger/standandi huar eigi byriadi/huer ed les/hū vnderstandi þ /Huerier þa eru a gydinga landi/ þlyeþr a þioll/ ꝛ huer haū er vpp a rꝛþrino þare sa eigi ū at taka burt noc þut vr sino huse/ꝛ sa sem er a akre/hū snuizt eigi a bak siet aptr/at taka vpp þant sin/ꝛ we þungu dū konū ꝛ briost mylkingū a þm timū/ bidiet helldr at þlotti ydar verdi eigi vm vetr/ þuiat aþ m dogū verda slikar hormungar/ hueriar eigi haþa verit þra vpp haþi skepnuñar/ þa sē gud skapadi ꝛ allt til þssa/ꝛ eigi Helldr mun verda/ꝛ ep drottin stytti eigi þssa daga ydri eckert hollð þrel sat helldr þyrer vt valdra saker hueria hū vtual di hepet hū stytt þssa daga. Mat. xxiij Daniel ix

Og ep nockr seiger þa til ydar sie hier er kristr sie þar er hū/ þa trunt þui eigi/ þuiat vpp munu risa þalsk kristar ꝛ þalsker spameñ ꝛ munu giora teikn ꝛ stormerki til at villa/ ep verda mꝛtti/ eirnen vtualda/ þui siact til vm ydr/sie eg sagdt ydr nu allt þtta þyrer.

Eñ a þm dogū epter þssa hormung/mun Sol lin sortna/ ꝛ tunglit eigi gepa sitt skin/ ꝛ stiornr

munu hrapa ap himne/ hraptar himins munu
Mat.xxiiij hrœrazt/ t þa munu þr sia manzins son kõandi i
Luce xxi skyiunũ m; dyrd t krapti mycklũ/ t þa mũ hñ vt
senda sina ei igla/at samã sapna sinũ vt uoldũ ap
þiorũ vindũ/allt ap enda iarð t til hœd himins.
Ap þikiu trenu þa lœrit eina epterliking/ þui þa
er þssi kaistr giorizt þrior t laupin springa vt/viti
þier at sumarit er i nand/sº tnœr þier siaet þtta
skie/vitid at þ sie þa nalœgt pyre dyrũ/ Sañli
ga seigi eg yd;/at þssi kynslod þorgeingi eigi þar
til allt þrta skier himiñ t iord munu þorganga/
eñ min ord munu ecki þorganga/ eñ ap þm deigi
ed; stundu veit eingeñ/eigi Einglar a himnum t
eigi sonriñ/nema þaderiñ eiñ.

Siaet til/ vaket t biðiet þuiat þier vitid eigi
nœr tid er/sº sẽ maðr er þerdadizt langt burt/
þorliet sitt hus/gap t sinũ þionũ ypuer vallð sier
huers verckna ð/t baud dyra verðinũ at hñ veck
ti/Waket t þuiat þier vitid eigi nœr herraſ hus
sins kem;/huort at kuelldi eda vm midnœtti/ed;
þa hanen gel; elligar at morne/sº at eigi komi hñ
skyndiliga t þiñe yd; sofandi/eñ huat eg seige y
d; þ seige eg olliñ/Waket þier. Þiortaudi ca
xxvi Eñ epter two daga þa voru þaſcha ð/t sœtu
Luce xiij braudz dagar/t hofut preſt ar t skriptlœr
der socktu epter huernen þr gœtu hondlat
hñ med vielũ t liþlatid/eñ þr sogdu/eigi þo vm ha
hx.xliij. tidina/sº at ei verði vpp hlaup med þolkino

Og þa hañ var i Bethania i hus Symonar
van heila t sat vid bord/kom kona haþandi a
labaſtrũ/budk med omeingat t kostuligt smyrsla
vatn/hun braut budkiñ/t hellti yþuer hofut hñ
eñ þar voru nockrer sẽ stugugduzt vid i/sialfũ si

er ꝛ sogdu/til huerſ er þſſi smyrsla spilling giord/ þat þꝛia smyrsla vatn mætti seliazt meir en þꝛiu hundrut peninga ꝛ gefazt fatækũ ꝛdeilldu ahana

En Jesus sagdi/land hana kyrra/til huerſ styg ge þier hana/gott verck giordi hann a mier/ þuat fatæka hafi þier iafnan hia ydr/ꝛ nær þier vil iet meigi þier giora þm gott/en mig þa hafi þier eigi iafnaſi / Huat hun hafdi til/ þ giordi hun/ Hun kom ꝛ smyrſtram at smyria minn likama til grafnar/ Sannliga seige eg ydr/Huar hellzt i heime ollũ er þꝛtta guds spiall verdr predikat þa mũ seigiazt i hnar minning / huat hun giordi.

Og Judas scarioth/ ein af tolf gieck burt til hofut prestana/at hann fyrricdi hann fyre þa/ꝛ er þꝛ heyrdu þ glodduzt þꝛ/ ꝛ þꝛ lofudu at gefa hann peninga/ Hann leitade ꝛ epter huernen stafferlig gazt hann gætti forradst hann .

Og a hinũ fyrſta sæta brauds deigi þa Paſka lambit fornadizt/seigia hanſ lærisueinn til hanſ Huert villtu vier forum ꝛ reidũ til at þu neyter Paſchaſia/ ꝛ hann sendi two af sinũ lærisueinũ ꝛ sagdi til þꝛa. Gangit tn i stadinn/madr mun renna i mot ydr/berandi vazt skiolu/fylgit hann epter/ꝛ huar hellzt hann gengr inn/seigi þier/huſ Herranũ/ at Meistarinn seiger/Huar er þ herbergi/er eg skal neyta Paſkaſia i medr minũ lærisueinũ/ꝛ hann mũ syna ydr astrakadan saal storan til buen / reidt þier þar til fyrer oſſ/ꝛ hans lærisueinn gengu burt ꝛ komu inn i stadinn ꝛ fundu so sem hann hafdi sagt þm/ꝛ binggu til Paſcha lambit.

Og er kuellda tok kom hann medr þa tolf/ꝛ er þꝛ voru vidr sezttir ꝛ atu/ sagdi Jesus/ Sannliga

seigi eg ydr/at eiñ ap ydr Sa er eñ med mier þor
Iat. xvii rꝙdr mig/eñ þr vrdu hrygguer vid t sogdu huer
Luce ix. epter odrũ til hñs/er eg þ nockut/eñ hñ suaradi t
sagdi til þra/eiñ ap tolþ sa er drepr hendiñe i þa
tid medr mier/at soñu þer manzins sonr ꝺedan sẽ
sem skripat er ap hñ/eñ we þm mañi ap hueriñ
manzins sonr þramsellzt/hetra vꝙri þm mañi at
eigi hefdi hñ þꝙddr verit.

Og er þr neyttu/tok Jesus braudit/blezadi/t
braut þ t gaf þm t sagdi/take þier/neytid/þtta
er mitt hollo/hañ tok t kalekiñ/blezadi t gaf þm
t þr druckv aller ap hñ/hñ sagdi til þra/þtta er
mitt blod eins nyzt testamenzt/sem þyrer marga
vt hellizt. Sañliga seige eg ydr/at eg mun ei he
dan i þra drecka ap þssm vin vidar auegrti /alls
til þssdags/þa at eg dreck þ nytt i gudz riki/t at
sogdum lopsongnum geingu þr þiallit olneti

Jesus sagdi til þra/aller munu þier skampyl
lazt vid mig a þssari nott/ þviat skripat er/eg mũ
Zach. xiii sla Hirdirin t Sauderner skulu tuistrazt/eñ ep
ter þ er eg ris vpp/skal eg ganga þram þyre ydr i
Galileam/eñ Petr sagdi til hñs/t þ aller skampyl
lizt þier/þa skal eg þo eigi/Jesus sagdi til hñs
Sañliga seige eg þier/at i daglangt a þssari nott
adr eñ hanẽ gelr tuysuar munt þu neita mier þrys
uar/hñ taladi þa eñ þramar/þo at mier byriadi
at deyia iapn þramt þier skylldi eg þo eigi neita
þier t lika eirnen sogdu aller þr.

Og þr komu i þ gerdis tun er hiet Gethsemani/t
hñ sagdi til sina lęrisueina/sitie þier hier a medã
eg bidz þyrer/t tok med sier Petrũ/ Jacob/t Jo
hañem/t tok til at skialfa /t angrazt t sagdi til

þra.

þra. Sala min er hrygg allt i daudaſi/blipit hier t vaket/t þa gieck hñ litlu ginu leingra frã þiell a iord/ t tok at bidia ep þ vœri moguligt at su stund lidi hia hñ/ t sagdi Abba þader mñ allt er þier moguligt/tak burt þeña kalek ap mier eñ eigi sem eg vil helldr sem þu villt.

Hañ kom t þañ þa soþandi t sagdi til Petrs Symon sepr þu/kuñer þu eigi at vaka eina stund medr mier/vakit/t bidiet/at þier fallit eigi i freistni/andiñ er at soñu reidubuiñ/ eñ holldit er breyskt. Hñ gieck t eñ burt aptr t bad t taladi hin sõu ord/ hñ kom aptr t þañ þa eñ soþandi/ þuiat þra augu voru bolgin ap suepni t eigi visſu þr huerium þr suorudu hñ/t hñ kom i þridia siñ t sagdi til þra/ soþit nu t huilit ydr þ nœgizt/ stundin er komin/ þ manzins sonr pram sellzt i syndugra hendr/ standit vpp gongum hedan/siaet at sa er mig forrœdr hñ er i naud.

Og stragr sem hñ var at tala vm þtta/kõ Judas scarioth eiñ ap tolf t mz hñ mikel sueit medr suerdũ t stongum/vt sender ap hœfdinga prestum/skriptlœrdũ t olldungũ/ eñ suikariñ hafdi gefit þim teikn t sagt/ huern hellzt eg kyſſi sa er þ/halldit hñ t leidit varygdarliga/ t þa hñ kõ gieck hñ stragr til hñs t sagdi/Heill siert þu Rabbi/t kysti hñ/eñ þr logdu stragr hendr a Jesũ t hielldu hm̃/t eirn ap þm sẽ hia stod dro vt suerd t sło hofut prestzins þion t sneid ap hñ eyrat. Mat. xi Luce x Joh. xi

Jesꝰ snaradi tsagdi til þra/ þier erut vt geingner
sᵒ sem til añars spillunkia med suerdū t stongū
at gripa mig /Huerſ dagliga var eg i musterno
hia ydr t kendi/t eigi gripu þier mig/ Helldr þ
ritningin vpp fyllduzt/t þa forlietu hann aller hiſ
lærisueinar t flydu/ eñ nockut vngmenni fylgdi
honū epter klæddr linklæddi ysuer bert horund/t
hñ gripu oñr vngmenni /eñ hñ snaradi linklæddinu
t flydi nakenn i burt fra þm.

Þr leiddu Jesum til hopuz prestzins/þar kom
mu saman aller kenne menn skriptlærder t olldun
gar/ eñ Petr fylgdi epter/ þo langt burt fra/iñ
allt i hopuz prestzins gardyre/ t sat hia þienu
runū vid elldiñ t bakadi sig vid logañ.

Eñ hopuz prestarner t allt radit leitudu vitna
i giegn Jesu sᵒ at þr gætu sellt hann til dauda/t
fundu eingin/ marger toludu falsuitne i giegn
hm. Eñ þra vitnis burdar voru eigi samlatandi
t þa stodu nockrer vpp t baru falſ vitne i moti
hm t sogdu/vier hopum heyrt hñ seigia/eg mun
þtta musteri nidr briota sem hondū er giort/t a
þriu dogū vpp byggia annat þ eigi er med hondū
giort eñ þra vitnis burdar komu t eigi saman.

Og hopuz prestrinn reis vpp i midit/spurdi Je
sum at t sagdi/suarar þu ongu til þſſ/sem at þ ſ
at. xxvi ser leggia i moti þier/eñ hñ þagdi tsuaradi on
uce xrii gu/ þa spurdi hopuz prestrinn hann/ eñ apr at t
h. xviii sagdi til hñs/Ert þu kristr sonr gudz inſ blesada/
eñ Jesus sagdi hm/ Eg em hñ/t þier munut sia
manzins son sitia a hægre hond gudz kraptar/t
komandi i skyum himens/ eñ hopuz prestrinn reiſ
þa klæddi sin t sagdi/Huat þurfum vær nu at gir
nazt vitn

nazt vitnasia/ þier heyrdut gudlostunina/ Hnat synizt ydt/eñ þr þordamdu hñ aller sekan vera daudans/ t nockrer toku at spyta a hñ/ t byrgia hñs a sianu t at dusta hñ med hnepum/ t at seigia til hans/spadu t þienararner slogu hñ pus/ tra i andlitid.

Og er Petr var nidri i þordyrunũ/kom cin ap ambattũ hoput prestzins/ t þa hun leit Petrũ ver ma sig/horþdi hun a hñ t sagdi/vart þu t mz Je su ap Nadareth/eñ hñ neitadi t sagdi/ eg þecki hñ eigi/ t ei veit eg huat þu seiger/ t er hñ gieck vt þyrer dyrnar gol Hanin/eñ er ambattin sa hañ aptr tok hun at seigia þm er kringũ stodu/ þssi er ap þm/eñ hañ neitadi nu eñ aptr/ t litlu eimu þar epter sogdu þr aptr er hia stodu til Petrs/ Sañ liga ertu eiñ ap þm/ þuiat þu ert eiñ Galileare/ t þitt mal liodar s^{o}/ Eñ hñ tok at þormala sier t sueria/ þ ei þecki eg þañ mañ ap huerium þi er seigit/ t stragr gol Hanin aptr/ t Petr mintizt þss ordz sem Jesus hapdi sagt til hans/adr ha nen gelr tuysuar/muntu neita mier þrysuar t tok at grata. Þimtandi capitule

OG stragr vm morguniñ hielldu ho þut prestarner mz olldungunũ t skri ptlærdũ ollu raduneytino radstefnu t bundu Jesum/leiddu hñ t þramsell do Pilato/ t Pilatus spurdi hañ at/ertu konungr gydinga/eñ hñ suaradi t sagdi til hñs/ þu seiger þ/ t hoput prestarner a klogudu hñ vm margt/ Pilatus spurdi hñ eñ aptr at t sagdi/ suarar þu ongu/sia i huersu morgu þr a kæra þig/eñ Jesus suaradi hñ ongu þadan i þra s^{o} at Pilatus vn dradizt

Mat. xxv
Luce xx.
Joh. xviij

Eñ hñ var vant at lata þm lausañ vm hatidina eiñ ap bāðingiunū/epter huerū hellzt þr beidduz eñ þar var sa er nefndizt Barrabas medr illra dis mōm bundiñ huer niz illrāði hafðe vig vilt t þa polkit gieck vpp tok þat bidia/at hañ veitte þui sem hñ plagadi iafnan/eñ Pilat⁹ suaradi þm t sagdi/ vilie þier at eg lati ydr gydinga kōungiñ lausañ / þuiat hñ visi at hofut prestarner hofdu af ofund framsellt hñ/eñ byskuparner eg giudu lydiñ at hñ gefi þm helldr Barrabā lausañ

Pilatus suaradi eñ aptr t sagdi til þra/ Huat vilie þier þa at eg skuli giora hñ/huern þier segit kōung gydinga/eñ þr kolludu þa aptr/krossfestu hñ/ Pilatus sagdi til þra/ Huat illt hefer hañ giort/eñ þr kolludu þui meir/krossfestu hñ/eñ Pilatus villdi polkino fullnægiu giora/liet þm lausan Barraban/t framselldi Jesum suipū hardan/at hñ krossfestizt

Eñ stridz þienararner leiddu hñ i þordyr þings hussins/ t kolludu saman allan hopiñ/t þærdu hñ i purpura klæði/flettandi þyrne korono/t settu a hñ/t toku at heilsa hñ. Heill siert þu kōungr gydinga/t slogu hñs hofut med reyr vendi/t hræktu a hñ fiellu t a hne t til badu hñ.

Og þa þr hofdu spottad hñ/þærdu þr hñ vr purpurana t þærdu hñ aptr i sin klæði/t leiddu hñ vt at þr krossfestu hñ/ þr þreyngdu t þm sem fram/ hia gieck Symone hinū syrneska/er kominn var af akrlendi/fodr þra alexandri/t Ruffi/ at hñ bæri hñs kross/t þr hofdu hñ i þan stad er heiter Golgatha þ þydizt galga kletta/t þr gafu hñ myrrath vin at drecka/t hñ tok þ eigi til sin.

Og þa er þr hofdu krossfest hñ skiptu þr klæ

dum hſis/ ꝛ kostudu lut verpi ypuer þm. Huat huer tꝛki/eñ þ var vm þridiu stund/er þꝛ krossþestu hñ/ ꝛ nuill hſis sakþerlis var ypuer hñ/skri þadꝛ/ þ hñ vꝛri kõungꝛ gydinga/ ꝛ med hñ krossþestu/ þꝛ two spilluirkia/eiſi til hꝛgri handar/ eñ añaſ til vinstri / ꝛ su ritninger vpp pylld sem seiger/medꝛ ill virckium-er hñ reiknadꝛ.

Og þꝛ geingu þar þram hia/ ꝛ hꝛddu hñ/ skoku hopnt sin ꝛ sogdu/ Swei/huernen nidꝛ bryt þu musteri gudz/ ꝛ byggꝛ vpp a þrim dogũ aptꝛ ꝛ þrelsa nu sialþaſ þig ꝛ stig nidꝛ ap krossinum/lika eirnen spieudu hñ hopnt prestarner sin/ a medal medꝛ skriptlꝛrdũ ꝛ sogdu adꝛa þrelsadi hñ/ sialþaſ sig getꝛ hñ eigi þrelsat/ sie hñ kristꝛ kõungꝛ Iraels stigi hñ nu nidꝛ ap krossinũ/at vier siaum/ ꝛ megum sº trua/ ꝛ þꝛ er med hñ voru krossþester a toldu hñ eirnen.

Og at lidiñe siettu stund vidu myrkꝛ vm allt landit/allt til (ix) stundar ꝛ a hiñe nundu stund kalladi Jesº vpp harri roddu ꝛ sagdi/Eloy Eloy lamꝛa a sabthani/Huat er ytlegzt/Gud miſi gud miſi hui porliez tu mig/ ꝛ þa nockrer ap þm er þ̃ stodu hia heyrdu þ/ sogdu þꝛ/. sia hñ kallar a Elyam/eñ eiñ hliop at ꝛ pyllti vpp niardar vott med edik/latandt vppa eiñ reyr legg/gaþ hñ sº at drecka ꝛ sagdi/lat þara/siaum huort eþ Elias kemꝛ at taka hñ opan

Eñ Jesus kalladi vpp harri roddu ꝛ andadizt ꝛ tialldit musterisins ripnadi sundꝛ i two þra o/þan verdu allt nidꝛ i giegnũ/eñ er hundradz hop dingiñ sa þ huer þ̃ stod gegnt at hñ kalladi sº. þa er hñ liezt sagdi hañ/ Seſneliga hexer þſſima/dꝛ verit. gudz sonꝛ/ ꝛ konꝛ voru þar ꝛ langt þra

(vm þrid
stund) þ
at þꝛ bigir
tu vm hi
þridiu stũ
at hapaz
handa at
þrdi kross
tꝛ/eñ vm
na siettu s
ndvar hñ
stꝛ a kros
sẽ hiner g
spialla n
skyra.

Mat xx
Luce xx
Joh. xi

sem horþdu t aþ/a medal huerra/var Maria Magdalena/t maria miña Jacobs t Josephs moder/t Salome/t þa hñ var i galilea hoþdu þgt þylgt hñ epter t þionat hñ/t matgar adrar huerjar vnder eins inz hñ hoþdu vpp þarit til Hierusalem

Og þa er kuelld var komit/ap þui þ var at panga dagi/ huer at er nærstr þyrer þuott dagiñ/kom Joseph ap Arimathia eiñ edlu boriñ rad herra/sa er t stundadi epter gadz riki/t gieck djarpliga iñ til Pilato t bad vm likama Jesu/ eñ Pilatus vndradizt at hñ væri þgar latiñ/t kalla di hundraz hoþdingiañ til sin/spurdi hñ at eþ hñ væri þgar andadr/ t er hñ var þss vis ordiñ ap hoþudzmaðinū/gaf hñ Joseph likamañ/eñ Joseph keypti linduka/tok hñ opan/t sueipadi hñ i lereptinu/ t lagdi hñ i groþina huer ed klopput var i hellu stein/t vellti steine at graþar muña/num/ eñ Maria Magdalena t Josephs maria sau huar hñ var lagdr.

Sertandi capitule

pasta

Oer þuottdagriñ var lidiñ/keyptu þær Maria magdalena / t Maria Jacobi t Salome dyrlig smyrsl/ at þær kæmi t smyrdi Jesum/ t miog snemma morguns eiñ þuottdagaña/komu þær til grapariñar vm Solar vpp runa t huer þra sagdi til aña^ /huer mun vellta þyrer oss steininū ap grapar muðanū t þær litu þangat t sau at steiñiñ var ap vellt/ þuiat hñ var nærsta myckell t þar poru iñ i groþina t sau eitt vngmeñi setia til hægri hlidar/skrydañ sidu kla

di huitu

þi huitu/ z þm blauskradi vid.

Eñ hñ sagdi til þra/ eigi skulu þier þøglazt/ þi er leitid at hinū krossþesta Jesu aþ Nadareth hñ er vppriſinn z er eigi hier/ Siaet þañ stad hu" þr logdu hñ/ gangit hellder burt z seigit hñs lærisueinū/ z Petre/ þ hñ mune ganga þram þyre yder Galilea/ þar munu þier sia hñ/ epter þui hañ sagdi yder/ eñ þær geingu vt skyndeliga z blydu þra gropiñe/ þuiat kominn var yþuer þøgr vggz z skalþti/ z eckert sogdu þær neinum þuiat þær oddu hrøddar.

Eñ er Jesus haþdi snemma morguns vpp risit aþyrsta deigi þnottdagaña/ þa birti hñ sig fyrst Mariu magdalenu/ þra huerri hañ haþdi vt rekit (vij) diofla/ Hun þor z kunngiordi þm sē medr heñe hormudu z gretu/ z er þr heyrdu/ at hñ lifdi/ z hñ vøri sied aþ hñe/ trudu þr eigi/ eñ epter þ audsyndi hñ sig tueimr aþ þm i añare li" king/ þa er þr geingn vm þorpa grundernar/ þr geingu z burt kungiordu hinū odrum/ þm tru" du þr z eigi.

Eñ seinazt er þr ellifu satu til bordz/ bir ti hñ sig/ z auitadi þra vantru z hiartans har" bud/ þ þr hopdu eigi truat þm/ sem hñ hopdu sied vppriſin z sagdi til þra/ þaret vt vm allañ heim/ predikit gudz spiolliñ allre skepnu/ Huer hñ truer z verdi skirdr/ sa skal þrelsadr vera/ eñ huer eigi truer/ hñ skal þordømazt

Eñ teikniñ er þm munu þylgia sem trua eru þssi/ I minu naþne munu þr diofla vt reka nyi ar tungr tala/ hoggorma vpp taka/ z ef þr drec ka nockut banvønligt/ skal þ eigi þm granda/

Vppstig ningar dag.

yþuer

yþuer siuka munu þr hendr leggia/ z þa mun þ
batna.

Og epter þ er drottiñ Jesus hafdi talat vi
þa var hñ vpp numiñ til himins/ z sitr til Gud
hægri handar/ eñ þr geingu vt z prediku
du allz stadar/ drottne samverckan
da/ z ordit styrkianda/ medr
epter fylgiandi teiknum.

Ender guds spialla ins heiliga Marci.

S. Lucas
Fyrst capitule

Fyrir þui at marger hafa stundat i lag at færa þær sagner sem eru ap þui hlutu er a medal vor hafa til borit, ↄ epter þui ed þr hafa oss i hendr feingit sem i vpphafi/hafa sialfuer sied/ↄ þienarar ordsins hofdu verit/ synizt mer/ap þui at eg hefi ↄ sialfr giorr allt numit ap vpp hafi/at eg skrifadi þier iafneliga ↄ skickanliga til/mtt godi Theophile/sc at þu kynner sannaz grun þia orda/ sem þier eru vnderuisut.

A dogum Herodis konungs i Judea/var sa kenimadr er Zacharias er nefndr ap Netrū Abia/ↄ hans husfru var ap Dætrū Aarons/su er hiet Elizabeth/en þau voru bædi rettlat fyrer gudi/ↄ geingu i ollū bodordū ↄ rettlætingū drottins ostrapfanliga/ þau attu ecki barn/ þuiat Elizabet var ofyria ↄ bædi voru þau oldrud.

En sc bar til/ þa Zacharias atti at plytia prestligt embætti (fyrer gudi) epter til skickan sinar settar ↄ sidueniu kni manzskaparins /ↄ er hann blotnadizt at hann skylldi verpa reykelskino/gieck hann i musteri drottins/ↄ alli polks fiolduin var fyrer vtan/ↄ badz fyrer vm reykilsis verpun tilmanna/en hann birtizt þa Engell Drottins standandi a hægra veg altaris sins/ Pss er reykilsit var fyrer borit/ↄ Zacharias vard hræddr er hann sa hann ↄ mycklum otta þa fell fyrer hann

En Engell sagdi til hans/ottazt þu eigi Zacharia/þuiat þin bæn er al heyrd/ ↄ Elizabet er gin

gin kona þiñ mun þier son þꝙda/ ꝛ haſi ſkalt þu Johñis at napni kalla/ ꝛ þ mun þier þognudr ꝛ gledi/ ꝛ marger munu þagna ap hñs burdar tid/ þuiat hñ mun verda myckill þyre gudi/ vin ꝛ a
Mat. xxiiii þeigaſi dryck nꝛu hñ þigi drecka/ ꝛ þg̃ þta mon kuide mun hñ vppfyllder verda ap helgũ anda/ ꝛ marga ap sonũ Israels/ mun hñ snua til gudz drottins ſialfra þra/ ꝛ hñ mun þyrer hñ þara i anda ꝛ krapti Elie/ at haſi snue hiortum þedra til sona/ ꝛ vantruudũ til kanſku riettlatra at til bua s̃o drottne algiort polk.

Og Zacharias sagdi til Eingelſins/ ap hueriu ſkal eg þ vita/ þuiat eg em gamall/ ꝛ huſfru min er komiñ til ara ſiña/ Eingelliñ suaradi ꝛ sagdi til hñs/ eg em Gabriell sa er praiſe þyrer gudi ſtendr/ ꝛ eg em sendr at tala vid þig/ ꝛ at boda þier þtta/ ꝛ sia ꝛ at þu munt mallauſ verda ꝛ eigi talat geta/ allt til þſſ dags/ huenær þtta/ mun þraiñ koma/ þyrer þui at þu truder ei minũ ordũ þau er vpp munu þyllazt a sinom tima.

Þ oilkit beid ꝛ epter Zacharia ꝛ vndradizt huat hñ dualdi i muſterino/ eñ er hñ gieck vt/ gat hñ ei talat vid þa/ ꝛ þr þottuzt þa vita/ at haſi munde syn sied hafa i muſterino hñ benti þm/ ꝛ var mal lauſ.

Þ ſkiedi ꝛ/ þa er lidner voru dagar hñs embættis/ at hñ gieck til ſins heimkyñis/ eſi epter þa daga vard hñs huſfru Elizabeth þungud/ ꝛ leynde a ſier þiñ manudi/ ꝛ sagdi/ Þañig giordi gud vid mig a þm dogum hñ leit til min/ er haſi villdi burt taka mitt hneyckſle þ eg bar a millum maña.

dizi M

Eñ a hinū sietta manadi var Gabriel Eingill sendr af gudi i þa borg i Galilea sē nefndizt Nadareth til þiar meyiar er þostnut var þm manni/ed Joseph hiet/af huse Dauidz/ok heite meyiarñar var Maria/ok Eingelliñ gieck iñ til hñar ok sagdi/Heil siert þu nadar fulla/Drottiñ er med þier/blessud ert þu a medal kuenna.

Eñ þa hun sa hñ/ vard hun hrædd af hfs ordū/ok hugleiddi at huilik vari þessi kuedia/ok Eingelliñ sagdi til hñar/ottazt þu eigi Maria/ þuiat þu þant nad hia gudi/ Sie þu munt barn geta i kuidi þinū ok mūt Son fœda/ok hñs nafn stalt þu Jesū kalla. Hñ mū myckell verda/ok kallaz sonr ins hædsta/ok gud Drottiñ mū gefa hiñ sæti fodrs Dauidz/ok hñ mun rikia yfuer huse Jacobs at eilifu/hñs riikis mun ok eingenn endir verda.

Þa sagdi Maria til Eingilsins. Huernen mun þ skie/af þui eg hefi onguan mann kent/Eingelliñ suarardi ok sagdi til hñar/Heilagr andi mun koma yfuer þig/ ok krapti Ins hædzta mun vmskyggia þig/af þui/ at þad helga sem af þier mun fœdazt skal nefnazt sonr Gudz/ok Siadu at Elizabet frændkona þin hefer ok son getid i elli sinne ok þessi er hñar sietti manudr/sem kollut var o byria/þuiat gudi er eckert ord o mattugt/ eñ Maria sagdi/Sia ek eg em ambatt Drottins verdi mier epter ordi þino/ok Eingelliñ vek fra hñe. ✱

Eñ ✱ a þm dogū/stod Maria vpp ok for med flyti til þiall bygda i borgina Juda ok gieck iñ i hus Zacharie ok heilsadi Elizabeth/ok þ vard so þa er Elizabeth heyrdi heilsun Mariu/at barnit sprett vpp i hñar kuidi/ ok Elizabeth vard full af helgū anda/kalladi hatt rodd ok sagdi/ble-

✱ Mari
niessu a l
ga þauss

✱ Visi
tio Mar

ſut ert þu a medal kueña ⁊ blezaduꝛ er auogrꝛ kuidar þins/ ⁊ huadan kemꝛ mier þꝛtta at moder drottins mins kemꝛ til min/siadu/ þuiat þa er rodd þiſſar kuediu kom mier til eyrna/ſpratt bar nit vpp ap þagnadi i minū kuidi/ ⁊ sc̄l ertu ſem truder/ þuiat þ mun þull kōnazt/huat þier var heitid ap drottni/

Og Maria ſagdi/Ond min mycklar drottiñ/⁊ gladdizt andi miñ i gudi heilſu giaþara minum/ þuiat hñ leit a lc̄ing ambttar ſiñar/Siaꝛ ap þui munu mig hedan ap sc̄la ſeigia allar c̄tter/ þui at hñ veitti mier myket sa er volldugꝛ er/⁊ hans nafn̄ er heilagt/⁊ hñs miſkunſemd er yþaer ky ne til kyns/ þm er hñ hrc̄dazt/Hñ veitti matt m e dꝛ ſiñe hendi ⁊ dreiþdi dramblatū i þyrer hyggiu ſins hiarta⁊ Volldoga ſetti hñ ap ſtoli/⁊ vpp ha þdi litil lata/Hungrāda fyllti hñ audc̄þū/⁊ rika liet hñ þapeinga/ Hañ mintizt miſkunnar ſiñar/⁊ medtok ſiñ þion Jrael/ sº ſē hñ taladi til þedra voria Abrahams⁊ hñs apſpringis at eiliþu/eñ Maria var hia hñe sº nc̄r ſem þria manudu ⁊ þor aptꝛtil ſins heimkyñis ✻

Jons meſ aptiſte

Eñ ✻er time var komuñ at Elizabeth ſkylldi þc̄da/⁊ hun þc̄ddi ſon/ ⁊ er grañar hñar⁊ na þrc̄ndꝛ heyrdu/ at drottiñ haþdi mycklat miſ kuñ ſina vid hana ſamglodduzt þꝛ heñe

Og þ ſkiedi/ at þꝛ komu a hinū atta deigi at umſkera ſueinin̄/⁊ uepndu hañ ſins þodꝛs nafni Zacharias/eñ moder hñs ſuaradi⁊ ſagdi/ Ongua neinn̄ helldꝛ ſkal hñ Johñis heita/ þꝛ ſagdu til hñar/ þar er þo cinginn̄ i þiñe c̄tt ſem heiter þſſu nafni/Eñ þꝛ bentu þodꝛ hñs/ Huat hñ villdi at

hñ

hñ hiette/eñ hñ beiddizt hnepa spialldz/skripadi
t sagdi. Heiti hñ Johñis! t þr vndruduzt aller/t
iapnskiott lauckzt vpp hñs munn t tunga hñs ta
ladi lopandi gud/ t otti kom ypner alla hñs na
graña/t vm allar þiall bygder i Judea vidr rædg
duzt oll þssi ord/t aller þr er þ heyrdu settu þ sier
i hiarta/t sogdu/huer grunar þig at þssi suetñ ver
di þniat hond drottins var medr hñ

Og Zacharias þader hans þylldizt ap helgū
anda spadi t sagdi/Blezadr sie Gud drottñ Ira
els/ þuiat hñ vttiadi t þrelsan giordi sinu polki.
Og hñ vpp reisti vort heilsu horn/ i hasi þions
sins Dauidz/ s° sem hañ hepr talat þyre munn
siña heilagra spamanna/þra sem nu eru ap heime
num/ Hñ þrelsadi ossi þra o vinū vorū/t ap hen
di allra þra sem oss hotudu/Hañ giordi t miskun
semd vid þedr vora/t minntizt a sin Heilagañ satt
mala. Og a þat sqrti er hañ suor þodur vorū
Abraham/ at hañ gæfi oss sialfan sig/ s° at
vier leyster ap hendi vorra o vina/þionudū hñ
an otta/ I heilagleik t riettlæti þyre hñ sialfū/
alla daga vora/Og þu sueinn munt kalladr vera
spamadr Ins Hædzta/þuiat þu munt þyrer reña
augliti Drottins at til bua hans vegu/ log at ge
pa hans polki skilning Heilsuñar/ til þyrer gep
ningar synda þra/þyrer miskuñar idr gudz vors
i hueriam hañ vttiadi vor/ vpp runnen ap hæ
dum/at birta þm sem i myrkrū t daudans skug
ga sitia/at til greida þætut vora a þridar gotu.

Eñ sueinñ vogr vpp t styrcktizt i anda/
t var a eydimorkum allt til þss dags er hñ skyll
di gudsynazt Israels polki *

Aftar

Aſñar capitule

Gſñ ℟ þ bar til a þm dogū/at þ bod gieck vt
þra Keiſaranum Auguſto/ þ heimiſñ alle
ſkylldi ſkatt ſkriþazt/ t þſſi ſkattr hoþz
fyrſt vpp hia Cyrino ſem þa var lāndſtiornare i
Syria/t aller þoro at tia ſig/huer til ſiñar borg
þa þor t Joſeph ap. Galilea vr borgiſie Nada-
reth vpp i Judeam til Dauidz borgar su er kal-
lazt Bethelem/ ap þui at haſi var ap huſi t kyni
Dauidz/at hū nadi ſig þar medr Mariu ſiñe þeſ
tar kuon o liettre.

Ēñ þ giordizt/ þa þau voru þar/at þr dagar
fullnuduzt ed hū ſkylldi þęda/t hun þęddi ſiñ
frū geriñ ſon/t vaþdi hū i reifū/t lagdi hū nidr
i Jotun r/þniat hun fieck eckert añat rum i her-
bergino.

Og fiarhirdar voru þar i ſama bygdar lagi vm
grandaña vid fiarhuſiñ/ſem varduettu t vocktu
yfuer hiord ſiñe/t Siaz at Eingell drottins ſtod
hia þm/t gudz birti liomadi kringū þa/t þr vidu
ap myckliū otta hręddder/t eingelliñ ſagdi til þra
eigi ſkulu þier hrędazt/Siaet/ þuiat eg boda y-
dr mykiñ þognud/ þañ er ſkier ollū lyd/ þui i dag
er ydr lauſnariñ fędr/ sa at er kriſtr Drottiñ i
borg Dauidz/ t haþit þ til merckis/ þier munu
fiña barnit i reifum vafit/ t lagt vera i Jotu-
na t iapnſkiott þa var þar hia Einglinū myckell
fiolde himneſkra her ſueita ſem loþudu gud/ t
ſogdu/Dyrd ſie gudi i vpphędū/t fridr a Jor-
du/t moñum godulie. ✻

Og ℟ þa er Einglarner voru fra þm apt̄ til
himins/toludu hirdarner ſin a mille/gongu vęr
allt til Bethlehē t siaum þau mercki er þar ha-
fa ſkied

þa skied) ⁊ drottin hefer kusigiort oss/⁊ þz komu
niz skunda ⁊ þundu Maria ⁊ Joseph ⁊ barnit/li-
ggia i Jotusie/eñ þa er þz hoþdu þ sied/vid þrag
du þz þ ord vt sem þm var sagt aþ þssu barni/
⁊ aller þz þ heyrdu/vndruduzt þ/huat þm var
aþ hirdoronū sagt/ eñ Maria vardueitti oll þssi
ord ⁊ totþesti i sinu hiarta/⁊ þiar hirdarñer sne-
ru apt̄ dyrkandi ⁊ lopandi gud/vm allt þ huat þz
hoþdu heyrt ⁊ sied/ ⁊epter þui sem þm var til
sagt. ✱

Þa ✱ atta dagar voru lidner/tat barnit skyll
di vinskerazt/var hñs nafn kallat Jesus/huat er
kallat var aþ Enginū aðr eñ at hñ var medtekiñ
i modr kuidi ✱

Og þa ✱ dagar hñar hreinsunar þollnuduzt ep
ter Moyses logū/hoþdu þz hñ til Hierusalem at
þz a hñdr þalt hñ drottni/sº sem skriþat er i log
mali drottins at allt huat karl kyns var/ þ er
fyrst opnadi sinar modr kuid/ þa skylldi kallazt
drottne helgat/tat þz gæfi oþfrit epter þui sem
seigizt i logmali drottins tuær turtul duþz eðr two
duþu vnga

Og sia/at madr var þar i Hierusalem/sa er
Symeon hiet/⁊ þssi sami mañ var riettlat⁊ gud
hræddr/ bidandi epter huggun Israels/⁊ heilagr
andi var medr hñ/ Symeon haþdi ⁊ andsuar
þeingit aþ heilgū anda/at hñ skylldi eigi daudañ
lita nema hñ sæi aðr þyrri kristz drottins/⁊ kom
aþ andans til ladan i musterit.

Og þa er þorelldrañer hoþdu barnit Jesum
i musterit/ ⁊ giordu þyrer hñ epter sidueniu la
gaña/⁊ hñ tok hñ þa vpp a ssina ærmleggi lopadi
gud ⁊ sagdi

sº ñ b yr
⁊ þ mz þa
læti at m
taka ⁊ all
hluti mz g
ð fyrse þa
þyreat þo
ta ⁊ lida.
✱ Nv a
dag.
Leui. xij
Exo. xxiij

✱ Xynd
messu.

Nu lattu Drottin þion þin/ epter ordum þinū
í friði þa
) þer nu
eg glaðr
a þ nſ dey
í friði para
Þuiat min augu hafa ſied/ þitt hialpraad
þaſ þu til reidder/ fyrer augliti allra þioda
Lios til vppbirtingar Heidnum þiodum t til
dyrdar þins folks Israel. *

Suſu da
ſ nqrſtan
ter Jola
giſ
Og * hſs fader t moder vndruduzt þ huat
ap hſ ſagdizt/ t Symeon blezadi þau t ſagdi
til Mariu modr hſs/ Sia/ þſſi er ſett til falls t
vppriſu margra i Israel/ t til merckis hueriū i mo
timū mqlazt(þ suerd mun i giegnū ſmuga ſial
þrar þinar ond) s° at augliosſ verdi hugſkotz hi
orta margra.

Og þar var þa Anna ſpakona dotter phanuelſ/
ap kyne Aſer/ Hun var t komin tilſina ara t haf
di lifat i(vj ar) medr ſinū eignar mafie fra mey
domi ſinū/ t þſſi eckia hafdi nqr fiora vetr vm
attrqtt/ huer ed eigi gieck vr musterino þioſadi gu
de nott t dag med foſtū t bqna halldi/ þſſi gieck
t ſam ſtundis þangat at/ t priſadi drottin t ſag
di ap hſ til allra þra/ ſem lauſnariñar bidu til
Hieruſalem.

Og er þr hofdu allt algiort epter logmali drot
tins/ sneru þau aptr i Galileam til borgar ſinar
Nadareth/ eſi sueiſiñ vogr vpp/ t ſtyrktizt i anda
Hiſi fyr
ſunu dag
er hiſi fij
fullr viſdoms/ t gudz nad var med hſ *
Hans forellðrar geingu t atliga ars til Hie
ruſalem i moti Paſka hatiðiſie / t * þa hſ var
tolf ara foru þau vpp til Hieruſalē/ epter vana
til hatidariñar/ t er þr dagar voru lidner/ t þau
foru heimleidis/ bleif barnit Jeſus epter til Hie
ruſalē/ t hſs forellðrar viſſu þ eigi/ eſi meintu hſ
vqri hia ſelſkapnum/ t þau voru komin þa eins

dag

dag þerd/ ⁊ leitudu hñs a medal þrçuda ⁊ kuñin
gia/ ⁊ þa er þau þundu hñ eigi/ hurþu þau apr
tl' Hierusalem/ ⁊ leitudu at hm̃/ ⁊ þ skiede s⁹ ep
ter þria daga/ at þau þundu hñ i musterino/ si
tiandi mitt a millum lærizedraña/ heyrandi þm
yþuer ⁊ atspyriandi þa/ eñ allerþr er hñ heyrdu
vndruduzt yþuer hñs skilninge ⁊ andsuorum

Og er þau sau hñ/ bra þm vid/ ⁊ hñs moder ta
ladi til hñs/ sonr miñ/ þui breyttir þu s⁹ vid ockr/
Siadu/ þader þiñ ⁊ eg leitudum hram þrungin at
þier ⁊ hñ sagdi til þra/ Huat er þ/ at þier leitid at
mer/ vitti þier eigi at mier byriar at vera i þui
sem mins þodrs er/ ⁊ þau vnderstodu eigi þssi
ord sem hñ m̃elti til þra/ ⁊ þor med þm opan/
⁊ kom til Nadareth/ var þm a hlydugr ⁊ hñs mo
der geymdi oll þssi ord i sinu hiarta ⁊ Jesu Jokst
allder ⁊ vizku ⁊ nad hia gudi ⁊ moñum *

Pridie capitule

Mat.nij
Mar. i

Esaie þr

Gra þimtandi ari rikis Tiberij Reisa/
ra/ þa er Pontius Pilatus var land
stiornare i Judea/ Eñ Herodes Tet
rarcha i Galilea/ ⁊ broder hñs Philip
p⁹ Tetrarcha i Iturea ⁊ vm Tracho
nitidis Hierod/ ⁊ Lysanias til Abilene/ ⁊ þa þra
sias ⁊ Caephas voru hoput prestar/ kō gudz ord
yþer Johñē son Zacharie i eydmorku/ ⁊ hñ kom
vm allt bygdar lag Jordanar ⁊ predikadi idru
n̄ skirn til syndaña þyre geþningar/ s⁹ sem skrif
þat er i mala bok Esaie spamanz/ sē seiger a hro
pandi raudd er i eyd morku/ reide þier til gotu
drottins ⁊ giorit hñs stigu rietta/ huer dalr mū fyl
lazt/ ⁊ oll fioll ⁊ halsar munu lægiaz ⁊ þ bogit er

mun rettazt/ȝhuat ſnarpt er mun ſnuazt i ſlietta vegu/ȝ allt hollo mun ſia gudz hialprad.

Eñ hñ ſagoi til polkſins þſſer vt gieck at ſkirazt ap hñ/ þier nodru kyn huer kendi ydr at flyia vndan o komñe reidi/ þyrer þ ui giorit makliga a vogrtu/idranar/ȝ takit ei at ſeigia med ſialfu ñ ydr vȝr hopū Abraham þyrer podr/ þ uiat eg ſeigi ydr at mattugr er gud vpp at reiſa Abrahās ſyni ap ſteinū þſſm/ þui aurin er nu ſett at rot trez inſ ȝ huert þ tre ſem eigi þȝrer godan auogt mun ap hogguazt ȝ i ello kaſtazt. Mat. iij

Og polkit ſpurdi hñ arr ſagdi/ Huat ſkulu vȝr þa giora/eñ hñ ſuaradi ȝ ſagdi til þra/sa ydar ſem hefer two kyrtla/ hñ gefi þm er onguan hefr/ȝ sa er vtker hefer giori hñ ſlickt hid ſama.

Tollheimtu meñ komu ȝ til hñſ at lata ſig ſkira ȝ ſogdu til hñſ meiſtare/huat ſkulu vȝr giora/eñ hñ ſagdi til þra/krefiet eigi meira eñ til er ſkipat.

Þa ſpurdu hñ ſtridzmeñ at ȝ ſogdu/huat ſkulu vȝr giora/hñ ſagdi til þra/kugit aunguan/ ne giorit ortett/ȝ latid ydr nagia youart kaup giallda. Mat. xviij

Eñ þa polkit grunade ȝ at þ hugleiddu aller i ſinū hiortū/ef verdi mȝtti þ at Johañis vȝri kriſt/ſuaradi Johñis ȝ ſagdi til allra/eg ſkiri ydr Mat. iij i vatni/ eñ ſa er mier ſtyrkri/ſem epter mig mun Mar. i koma/huerſ eg em ei verdi vpp at leyſa þueingi Joh. i hñs ſkokladra/hñ mun ſkira ydr i heilogū anda ȝ elldi/huerſ vindſkopl at er i hñs hendi/ȝ hñ mū hreinſa iñ lopa/ȝ ſaman ſapna hueitino i kornhlodu ſina/eñ agnū breña i elldi o ſlockuanligū ȝ a mȝrgr añat meira minte hñ ȝbodadi polkino.

Eñ er Herodis tetrarcha ſtraffadi ap hñ i ȝ yrer Herodiadem brodr konu ſina/ȝ fyre allt añat

illt er

allt er Herodis giordi/ þo iok hñ opan a þ tta allt/ t lukti Johsiem i myrkua stopu.

Eñ þ stiedi þa er allt folk liet sig skira/ t þa er Jesus var skirdr t badz fyrer at himnum opnadizt t hel lagr andi skie opan i likamligre mynd yfer hñ/ sem dua þa/ t rodd kom ap himne sem sagdi/ þu ert sonr mñ elsk uligr i þier þocknazt mier.

Og Jesus var nær þria tigi ara/ þa hñ hof vpp t varhalldiñ son Josephs

Sa er var sonr Ely
Sa er var sonr Mathath
Sa ed var sonr Leui
Sa ed var sonr Melchi
Sa ed var sonr Janna
Sa ed var sonr Josephs
Sa ed v sonr Mathathias
Sa ed var sonr Amos
Sa ed var sonr Nahum
Sa ed var sonr Esli
Sa ed var sonr Nange
Sa ed var sonr Ma ath
Sa ed v sonr Mathathias
Sa ed var sonr Semei
Sa ed var sonr Josech
Sa ea var sonr Juda
Sa ed var sonr Johanna
Sa ed var sonr Resia
Sa ed var sonr Zorobabel
Sa ed var sonr Salathiel
Sa ed var sonr Neri
Sa ed var sonr Melchi
Sa ed var sonr Addi

Sa ed var sonr Rosam
Sa ed var sonr Elmadam
Sa ed var sonr Her
Sa ed var sonr Jesu
Sa ed var sonr Elie:er
Sa ed var sonr Jorem
Sa ed var sonr Mattha
Sa ed var sonr Leui
Sa ed var sonr Symeon
Sa ed var sonr Juda
Sad var sonr Jo:ephs
Sa ed var sonr Jonam
Sa e var sonr Eliakim
Sa ed var sonr Melea
Sa ed var sonr Menam
Sa ed v sonr Mathathæ
Sa ed var sonr Nathan
Sa ed var sonr David
Sa ed var sonr Jesse
Sa ed var sonr Obed
Sa ed var sonr Boos
Sa ed var sonr Salmon
Sa ed var sonr Naasson
Sa ed v ar sonr Amminadab
Sa var sonr Aram
Sa ed var sonr Esrom

Sa ed var som Pharem
Sa ed var som Jvda
Sa ed var som Jacobs
Sa ed var som Jsaacs
Sa ed var som Abrahãs
Sa ed var som Thara
Sa ed var som Nachor
Sa ed var som Saruch
Sa ed var som Ragahv
Sa ed var som Phalek
Sa ed var som Eber
Sa ed var som Sala
Sa ed var som Cainan
Sa ed var som Arphachsad
Sa ed var som Sem
Sa ed var som Noe
Sa ed var som Lamech
Sa ed var som Mathusala
Sa ed var som Enoch
Sa ed var som Jared
Sa ed var som Maleleel
Sa ed var som Cainan
Sa ed var som Enos
Sa ed var som Seth
Sa ed var som Adams
Sa var Gudz

Þiordi capitule

Ñ Jesus þullr ap heilogũ anda/kom aptr þra Jordan r þgrdizt ap andanũ a eydimork/ r þreistadizt ap diopslinũ i rl daga/r hñ neytti einskis aþm dogã r at þm lidnum/hungradi hñ/Diopullin sagdi þa til hñs/ep þu ert gudz sonr/ seig steine þssm/at hñ verdi at braudi/Jesꝰ svaradi r sagdi til hñs/skripat er þ madrin liper eigi ap braudi eino/hell dr ap sier hverju gudz ordi

Og diopullin þlutti hñ vpp a hæa tinda þiallzins r syndi hm a augabragdi oll riki veralldarinnar r sagdi til hans/ allt þtta velldi r þssi prydi mun eg gepa þer/ þviat þau eru mier i hñdr þeingin/r hverju eg vil ma eg þau gepa/þui ep þu þellr þram r til bidr þyrer mier skalu þau oll þin vera/Jesus svaradi r sagdi til hñs þar bart þra mier þu andskoti/ Skripat er/ Drottin gud þin skallt þu til bidia r hm einum þiona

Og hñ þgrdi hñ þa til Hierusalem r setti hñ open a hvast Meistarisins/r sagdi til hñs/ep þu ert gudz sonr/

þ leyg

þleyg þier hier opan ap / þuait skripat er / þ sinū Englū bipol hū þig / at þr vardueiti þig / t a sinū hondū beri þr þig / sv at þu dreper eigi þǫti þiū vid steine. Jesus suaradi t sagdi til hūs / sagt er / at eigi skalir þu areita drottin gud þin. Og er diofullin hapdi lyckat allar freistaner / veik hann þra hūm vm stundar saker. pſal. xc Deut vi.

Og Jesus kō aptr i anda krapti til Galileā / t ryckti gieck vt vm allt Gierud ap hūm t hū sialfr kēdi i þra sǫkūdu husū t ap oll̄m var hū myckladr

Og hū kom til Nadareth / par hū var vpp alin / t gieck iñ epter vana sinū a þuott degi / stod vpp t tok at lesa / t hūm var þeingin bok Esaie spamanz / t er hū fletti vm bokiñe / þann hū þann stad Suar skripat var / Andi drottins er yfuer mier t ap þui smurdi hū mig t sendi at boda þognut voladū / t at grǫda sundrada i hiortū / at predika herteknum endrlausn / t syn blindum t kramda at kuitta til lausnar t at predika þackngiminligt ar drottins Esaie lxi

Og þa liet hū saman bokina t gieck hans þiena sinū aptr t setti sig / t aller þr sem i samkundu husinu voru settu hūm augu / en hū hof at seigia til þra / J dag er þssi ritning vpp fyllt i ydr̄ū eyrū t aller gafu vitnesburd ap hūm / t vndruduzt þau nadar samlig ord sem geingu fram ap hūs muñe t sogdu / er þssi eigi sonr Joseps / hū sagdi til þra / þier munut fullkomliga til min seigia / þenan ordz kund / lǫkner biarga sialfū / þier hue mykit at vier hofū heyrt at giort var til Capharnaū gior þu t hier a þinū fostr Jord / en hū sagdi / Sannliga seige eg ydr / at eingen spamadr er þackngiminn a sinū fostr Jord.

J sannleik

.Reg. xvij Jsafilek seige eg yðr/margar ecklur voru a dogum Elye/ i Jrael/ þa himinn var luckr i þrju ar ok fer manadi/ þa giordizt ok myckell sullt vm
iij. Reg. v allt landit ok til ongrar þrar var Elias sendr nema i Sareptha Sidonie til einnar ecklu/ ok margar lik þraer menn voru i Jrael a dogum Helisæi spamanz teingen þra var hreinsadr nema Naaman aþ Syria

Og aller fyllduzt þr vpp reidi sem i samkundu husinu voru er þr heyrdu þ/ stodu vpp ok hnepptu hann vt aþ borginne/ ok leiddu hann allt vpp a fiallz
Mat. vij gnipuna/ þa ed þra borg var yfuer bygd at þr
Marce i hryndi hm þ aþ braunn/ en hann gieck mitt a millum þra ok þar i burt ✠ ok hann þar optan til Capharnaum borgar i Galilea ok kendi þm þar a þuott dogum ok aller vndruduzt hans kenning/ þui hun var volldug
I samkundu husinu v nadi sa er hapdi o hreinan diofuls anda/ ok kalladi vpp harri rauddu
Mat. viij ok sagdi/ Hattu huad hofu vær med þig Jesus
Marci i. aþ Nadareth/ þu kmt at fyrepara oss/ eg veit vel at þu ert hann heilagi gudz/ ok Jesus straþ padi hann ok sagdi/ þeigi þu ok far vt aþ hm/ ok diofullinn fleygdi hm mitt fram i milli þra ok þar vt aþ hann/ ok grandadi hm at ongu/ ottaslo ok yfuer alla þa/ ok
✠ toluduzt vid sin a mille ok sogdu/ Huada ordi er
moder þtta/ at hann byðr o hreinum ondum aþ valldi ok krapti
oder ko/ ok þr fara vt/ hans ryckti barzt ok allz stadar vt
nanz vm oll nalæg hierud

Eā er Jesus stod vpp aþ samkundunne gieck hann inn
i hus Symonar/ en ver moder Symon var hall
din i myckelle koldu/ ok þr badu hann fyre hana/ hann
t. viij gieck til hnar/ ok fyrer band kauldunne ok hun for
Mar. i ij liet hana/ ok iafnskiott reis hun vpp ok þionadi þm

Eſi þa Solin var vnder geingin/ þluttu þr til hūs/alla þa ſiuka meſi ſem marg hattadar ſotter hoþdu/eſi hū lagdi hūdr yþuer ſier huern t lęknadi þa/dioþlar þorn t vt aþ morgum kallandi vpp t ſogdu þu ert kriſtr ſonr gudz. Hū haſtadi at þa t leyþdi þm eigi at męla/ þuiat þr viſſu þ hū var kriſtr.

Eñ ed dagr var þor hū t gieck vt a eitt eydibol/ þolkit leitadi at hūm/t kom til hūs/t hoþdu gat a hūm/at hū þętti eigi t þra þm/huerū hū ſagdi/mier byriar t i odrū borgum at boda gudz riki/ þvi at til þſſ em eg ſendr/ t hū predikadi i ſamkundu huſum til Galilea.

Þimti capitūle

Gū R þ ſkiedr/þa er þolkit þlycktizt at hū til at heyra gudz ord/t hū ſialfr ſtod vid ſioū Geneſareth/leit two ſkip ſtanda vid ſioū/ eſi þr ſiſki meñenn r vorv ſtigner aþ ſkipi t þwo net ſin/ þa ſtie hū a eitt ſkipit/ þ ſem Symonar var t bad at drag t nockut þra landi/ hū ſat t kendi þolkino/aþ ſkipino

R Hū þtta ſuñu da

Og ſem hū gaþ vpp at keña/ſagdi hū til Symonar/drag vpp hęrra t leyſit net ydar til þiſki dręttar/ Symon ſuaradi t ſagdi til hūs/Meiſtare i alla nott hoþu vęr erpidat t þeingum eckert/ eſi t þinu ordi mun eg mitt net vppleyſa/t þa er þr hoþdu þ giort lucktu þr iñe myckla mergd þiſka/t þra net riþnadi/ þr bentu t ſinū þielogū ſem voru a andru ſkipinu/ þ þr kęmi t hialpudu þm t þr komu t hlodu będi ſkipin þull/s• þau ſucku at meſtu

Mat iiij

Þa Symon Petr ſa þ/þiell hū til kniaña Je ſu t ſagdi/gack þra mier lęgardr/þui eg em madr

Marci i.

syndu

Mat. iii
Mar. i

syndugr/ap þui at þelmr var ypuer hñ Komiñ r ypuer þa alla sẽ mz hñ voru at þm þiski dregr ti er þr þeingu saman/ Lika cirnẽ r Jacobo r Johañi sonũ Zebedei/lagsmõm Symonr/ Jesꝰ sagdi til Symonr/ Ottazt þu eigi/ þuiat hiedã ipr raskallt þu mesi veida/ r þr drogu sin skip at landi/ r ypuer gapu alla hluti r þylgdu hñ epter ✱ þ skiedi r/ þa hñ vr i eine borg/ r Sia at þr var madr þullr vanheilsu/ r þa hñ sa Jesũ þiell hñ þram a sina a sionu/ bad hñ r sagdi/ drottin/ ep þu villt þa kant þu at hreinsa mig/ r Jesꝰ rietti vt sina hond r tok at hñ r sagdi/ eg vil /vert hreinn/ r iapnskiott huarp vanheilsan ap hñ/ r hñ baud hñ at seigia þ ongũ/ helldr gack r syn þig kesi mañinum/ r porna þyre þine hreinsan sem Moyses baud/ þm til vitnisburdar.

Mat. viij

Leui tilh

Esñ er hñs ryckti barzt vidara vt kom margt polk samã hñ at heyra r at lęknazt ap sinũ sottũ/ eñ hñ veik sier ap vega i eydimork r badz þyrer.

Mat. ix.
Mar. ij.

Og þ bar til a einũ deigi er hañ sat r kendi/ r þar satu phariseęi r laugspekingar sẽ kõner voru ap ollũ kauptunũ vr Galilea r Judea/ r þra Hierusalẽ/ krapti drottins var r medr hñ til at lękna þa/ r Sia at menn baru þañ mañ a sęng er siukur vari kueisu/ r sockru til at koma hñ iñ r leggia þyrer hñ þramm/ r er þr gatu eigi hapt hñ iñ þyrer polkino/ porv þr vpp a rębrit/ r lietu hñ siga a sęngine nidr vm þekiuua mitt a mille þra þram þyrer Jesum/ r er hñ leit þra tru/ sagdi hñ/ madr þyrer gepizt þier synder þinar/ skriptlęrder r phariseęi toku at hugsa mz sier r sogdu/ huer er þssi/ sem męler gud lastan? Huer ma synder þyrer/ gepa nema gud einn.

Esñ er

Eñ er Jesus þornam þra hugsan/ suaradi hñ
t sagdi til þra/ Huat hugse þier vont i ydiū hior
tum/ huort er auduelldara at seigia/ þier eru þi
nar synder þyregepnar/ eda at seigia/ statt vpp t
gack/ eñ s° at þier vitid/ þ manzins sonr hefer
mackt til a iordu/ at þyre gepa syndirnar/ sagdi
hñ til Jns kueisu siuka/ þier seige eg statt vpp t
tak sæng þina t gack i þitt hus/ t iafnskiott stod
hñ vppþm a siaandū/ t tok sængina vpp þa er
hñ hafdi a leigit/ t gieck i sitt hus lofandi gud/
þm oadi ollū t lofudu gud/ t fyllduzt ap otta
t sogdu/ i dag hofu vær sied vndarliga hluti

Mat. ix
Marci ij

Epter þ gieck hñ vt/ t sa þañ tolheimtu mañ
er Leuis var at nafni/ sitia i Tollbudisse/ t sagdi
til hñs/ fylg þu mier epter/ t hñ forliet allt/ stod
vpp t fylgdi hñ epter/ Leuis gtordi hñ mikit
heimbod i sinu husi/ þar var t myckell fiolldi toll
heimtu manna t añarra þra/ er medr þm satu til
bordz ins/ Pharisear t skriptlærder mogludu vid
hñs lærisueina/ t sogdu/ þui eti þier t dreckit m
tollteckta mönum t ber syndugū/ Jesus suaradi t
sagdi til þra/ þr þurfa eigi læknarans vid sē heil
brigder eru/ helldr þr sē siuker eru/ þuiat eigi kō
eg at kalla riettlata helldr synduga til idranar

Eñ þr sogdu til hñs/ þui fastndu lærisueinar
Johñis s° opt t badu zt fyrer s° t lika phari
seans lærisueinar/ eñ þiner eta t drecka/ hñ sagdi
þa til þra/ Meigi þier nockut lata brudgumans
syne fasta/ a medan brudgumiñ er hia þm/ þui
at þr tim munu koma at brudgumanū miñ fra
þm kipt t þa munu þr fasta a þm dogū

Og hñ sagde i epterliking til þra/ þ at engen set
ir bot ap nyu klædi a gamallt fat/ annars trefr

bid nyia

hid nyia þ vpp/ t botin aþ þui Jno nyia þelli eigi
vid hid gamla/ teingen lætr nytt vin i þorna bel-
ge añars spreinger hid nyia vinit belgena/ t þ spil
lizt/ eñ vinbelgerner tottynazt/ helldr skal nytt
vin latazt i nya belge/ t mun þa huoru neggia
þornarazt/ s• er teingen sem dreckr aþ hinu gam
la t vilie stragr ed nyia/ þuiat hñ seiger/ hid gam
la er beira

Siette capitul:

Eñ þ bar til a añañ hatio• dag Jns þyr
sta þuott dags/ at hñ gieck vm sadna
akra t hñs lærisuein• tindu axin oþ an
aþ korninu/ t atu/ nuandi þau med
hondū sier/ eñ nockrer aþ pharisæis so
gdu til þra/ þyrer þui giori þier þ sem eigi leyfizt
a þuott dogū/ Jesus suaradi t sagdi til þra/ Hā
fit þ þier eigi lesit huat Dauid giordi/ nær hñ hun
gradi sialfr eñ t þa sem med hñ voru/ Huernen
at hñ gieck iñ igudz husit t tok skodunar braudin
t atth/ gaf t þm sem med hñ voru/ þau er on
gum leyfdust at eta nema keñi mōm einum/ t hñ
sagdi til þra/ þ manzins sonr er Herra t eurnen
þuott dagsins

Þat skiedi t eñ a audrū þuottdeigi at hñ gieck
iñ i samkundu husit t kendi/ t þar var sa madr
sem hin hægra hond var a visnud/ eñ skriptlær
der t pharisei hugdu at huort hñ læknadi a þuott
dogum/ s• at þr fyndi þ huar aþ þr mættu hñ a
kæra/ eñ hñ merckti vel þra hugsan t sagdi til mān
inz þss sem hondina hafdi visnada/ ris þu vpp
t statt hier mitt/ Hañ reis vpp t stod þar/ eñ Je-
sus sagdi til þra/ eg spyr ydr at/ Huort hæfer a
þuott dogū vel at giora edr illa/ lifa nu at borda
edr

eðr tortyna/ r hñ leit til allra þra er i kring vm vo
ru r sagdi til manzins riettu vt þina hond/ r haſſ
rietti hana vt/ eſi su hñs hond vard s° heil sem
hin oſi:/ eſi þr pylltuzt ap heimſku r toludu til
huer vid añaſi Huad þr villdu ap Jesu giora

Eñ þ giordizt a þm dogũ at hñ gieck i þial
lit at bidiazt þrer/ r hñ var vm þa nott a bæinũ Mat. r
til gudz/ r þa ed dagr var/ kalladi hñ sina læri/ Marci iij
sueina/ r kiori tolþ ap þm/ hueria at hñ nefndi A
posiula/ Symon þañ hñ kalladi Petrũ r Andreſ
brodr hñs/ Jacob r Johañem/ Philippũ r Bar
tholomeũ/ Mattheũ r Thomam/ Jacobũ son Al
phei r Symon sem kalladizt Zelotes/ Judam Ja
cobs son r Judam scarioth huer ed var suikariñ.

Og hñ þor opan medr þm ap þiallino/ r gieck
a eiñ slettañ þlaut i morkiñe/ r þlockr hñs læri
sueina/ r mickill þiolldi añars lyds ap allri Ju
dea r Hierusalem/ r vr sio stodunũ Tyro r Sydo
nis/ Huerier kõner voro hm̃ at heyra r þþr læknu
duzt ap sinũ sottũ/ r at þr sem kuolduzt ap ohrei
nſi ondum yrdi heilbrigder/ r allr lydr sockti til
hm̃ at næ/ þuiat krapt gieck vt þra hm̃ r hñ læk
nadi þa alla

Og hñ hop sin augu vpp yþuer lærisueina sina
r sagdi/ Sæler eru þier volader þui at ydart er
gudz riki/ Sælir eru þier sẽ hungrader er nu/ þui Mat. v.
at þier skulut sadder verda/ Sælet eru þier sem
nu gratid/ þuiat þier munut hlæia/ Sæler eru
þier/ þo at meñ hati ydr r þra skilie ydr r hall
mæli/ r þorleggi ydart nafn s° sem añars illuirc
kia vegna manzins sonar/ þagni þier r gledizt a
þm degi/ Siaet: þuiat ydart verd kaup er mikit
a himne/ þui þa añir giordu r þra þedr vid spa
meñins *

Mat. v Eñ huar þyrer we ydr andigū/ sem hier hafit ydra huggan/we ydr sem nu eru sadder/þuiat ydr mun hungra/ we ydr sem hlægit nu/ þuiat þier munut æpazt yla/we ydr nær ed huer mañ lofi ydr/ þuiat sº giordu t þra fedr vid hina folsku spameñ

Eſi eg seigi ydr sem a heyrit/elski þier o vine ydra/ giorit þm vel til sem ydr hata/signit þa er ydr baulua/t bidiet fyrer þm sem ydr misþyrma/t huer hñ slær þig a eiñ kīñ vangañ/biod hñ t aña fraiñ/thuer hñ tekr af þier þiñ mottul þa ver hiſi eigi þiñ kyrtil/t huer þig bidr/ þm gef/t huer hñ tekr burt huat þitt er/ þ heimt eigi aptr/tsº sem þier villiet at meñ giori vid ydur giori þier likasº vid þa

Og ef þier elskit þa sem ydr elska/huer er þa ydʷ þock/þuiat syndugir elska sina elskendr/t þo þier giorit þm gott sem ydr giora vel til. Huer verdr ydʷ þock/ þuiat þitta giora eirnen Jner syndugu/t þo þier skiptut vid þa/af hueriū þier vænti launa/ Huer verdr þa ydar þauck/þuiat syndugir byta vid synduga/at þr taki likt vid liku/huar fyre þa elski þier o vine ydra/giorit gott t bytid/ einskis þar fyrer væntandi/ þa mun ydart verdlaup mikit verda t þier munut verda synerJns hæzsta/, þuiat hañ er god þuſ vidr o þacklatū t vonda

Fyrer þui ✠ vertit t miskunnsamir/lika sem ydar fader er miskunnsamr/eigi skulu þier dæma/ at þier dæmizt eigi/fordæmit eigi/ sº at þier fordæmizt eigi/fyregefit/ þa mun ydr t fyrer gefazt/gefit t ydr skal gefazt/goda t saman þryckta /skekna t yfuer flotanliga mæling mun gefin

✠ þiorda sunnu dag. Mat. vñ

þin vera i yduart skaut/ þuiat medr þi somu mæ
lingu huerri þier mælit mun ydr aptr mælazt

Og hann sagdi þm eina epter liking/þær blindr no- Mat. xv
ckr leitt blindan/falla þr eigi bader i groþina/ei
gi er lærisueinn yfir sinn Meistara/ þui nær
ed huer er sº sem hans Meistare/ þa er hann algiordr Mat. vij
en huat sier þu augn i þins brodrs auga/ en at
þm vagli sem i þino auga er gair þu eigi/ eda
huernen mattu segia brodr þinum/broder leyf at
eg dragi burt augnina vr auga þinu/er þu sier
eigi sialfr vaglinn i þinu auga/þu hræsnare! drag
þu fyrst vt vaglinn vr þinu auga/z sia þa til at
þu drager vt augnina vr þins brodr auga *

Þui eckert gott tre þa ber vondan auogrt/z ec
kert vont tre ber godan auogrt/ huert tre man z
kennazt af sinum auegrti/ þuiat eigi lesa menn saman
þikiur af klungre/z eigi hirda menn vinber af sko
g runne/godr madr af godum fiod sins hiarta preme Mat. xij
gott/z illr madr af vondum fiod sins hiarta preme
illt/ þuiat af gnægd hiartans mælir munnrinn.

Til huers kalli þier mig, Herra Herra/z
giorit eigi þ eg seige/huer hann kemr til min/heyrir
min ord z giorir þau/ þa man eg syna ydr at hue
rium hann er likr/hann er likr þm manni er bygdi vpp
hus z grof diupt/z setti sin grundvoll a hellu stei Mat. vij
ne/ en er vaxt hridina giordi dundi vaxt flodit
at husino/ z matti þat eigi hræra. Þuiat þat
var grunduallat a hellu steine/ En huer hann
heyrer þau z giorir eigi / hann er likur þm manni

er bygdi sitt hus a Jordu an grunduollz/at hue/
riu vazt þlodit dundi z þ þiell iapn snarr z hra/
þan þessa hus vard mykell

Siounde capitule/

Mat. viij

Ti þa hñ happdi lyckrad sina rꝛdu þy/
re polkino/gieck hñ iñ i Cap ꝛarnaú/eñ
þion cins hundradz hoꝛdingia/Ca
dand vona/ huer ed hñ var gedꝛell/
dr/z er hñ heyrdi aþ Jesu/ sendi hañ
meñ aþ olldungũ gydinga til hñ sz bad hñ at kõa
z giora siñ þion heilbrigdañ/eñ er þꝛ komu til Je
su grꝛt bꝛꝛtu þꝛ hñ z sogdu/verdr er hñ þss at þu
veiter hñ þ/ þuiat hñ elsskar vora þiod/z heper
vpp bygt þyrer oss vort samkundu hus/eñ Jesus
gieck med þm þadan.

Og þa er þꝛ voru eigi langt þra husino/sendi
hoꝛdnigiñ vine til hñs z sagdi Herra/þiaet ydr ei
gi þuiat eg em ei verdr at þu gãger iñ vnder mitt
þak/ þar fyre hefi eg z eigi reiknat sialfan mig
verdugañ til þin at koma/ Helldr mꝛl þu ord z
verdr miñ sueins s⁹ heill/þuiat eg em madr vall/
dino vnder geþiñ/ Hafandi vnder mier herna/
dar meñ/z ep eg seige þssm þar/þa þer hñ/z til
asiars kom/s⁹ kemr hñ z þion minũ gior þtta z þa
giorir hñ þ/ eñ er Jesus heyrdi þ vndradizt hñ z
sneri apr z sagdi til polkssins sem hñ þylgdi epter
Sañliga seige eg ydr/at eg hefi eigi þundit þuili
ka tru i Israel/z er þꝛ sem vt voru sender komu ap
r til hussins þundu þꝛ þañ þion er siukr hafdi
verit heilbrigdañ.

Sertan/ þa ſkiedi z epter þ/ at Jesus gieck til þrar
a sunn dag borgar sem hiet Naim z marger hñs lærisueinar
þylgdu hñ/z þioldi añars polkſ/ eñ er hñ nalga/
dizt

dr: t borgar hlidit/ Sie: var þramlidiñ madr bo
rin vt/ einka son sinar mꝛdr/ ꝛ hun var eckia/ ꝛ
mickell borgar mugr gieck vt med hꝛe/ ꝛer drottñ
leit hana/ hꝛærdizt hñ miskunnar ꝛ sagdi til hꝛar/
ꝗptr eigi/ ꝛhasi gieck þar at ꝛa hꝛærdi boruñar/
eñ þr ed barn stodu vid/ ꝗñ sagdi/ vngmeñi eg sei
ge þier rꝛ vpp/ ꝛ sa reistizt vpp vid sem þramm
lidiñ var ꝛ tok at ingla/ ꝛ hñ þieck hñ aptr siñe/
modr/ eñ yþer alla þa kom otti lopudu gud ꝛ sog
du/ spamadr myckell er a medal vor vppriseñ/ ꝛ
gud hefer vitiad sins lyds * ꝛ þessi saga barzt vt
aþ hisi vm allt Judeam ꝛ vm oll nalꝗg hier ud.

Og allt þetta kungiordu Johañi hñs lꝗrisuei
nar/ ꝛ Johañis kalladi two aþ sinū lꝗrisueinū til Mar.xi
sin ꝛ sendi þa til Jesu/ ꝛ let seigia/ ert þu sa er ko
ma mū/ eda eigu vꝛr añars at bida/ eñ er þr mes
komu til hñs/ sogdu þr/ Jon baptista sendi eckr til
þin/ ꝛ let seigia þier/ ert þu sa er koma/ mū eda ei
gu vꝛr añars at bida/ eñ a þre stundu lꝗknadi hñ
marga aþ sottum sinū ꝛ meinū/ ꝛ aþ o hreinū on
dum ꝛ morgū blindū gaf hñ syn/ Og Jesus sua
radi ꝛ sagdi til þra/ gangit/ ꝛ kunngiorit Johañi
huat þier hafit heyrt ꝛ sied/ þ blinder sia/ hallter
ganga/ Lik þraer hreinsazt/ dauþer þa heyrn/ dau
der risa vpp/ þatꝗkum bodazt gudzspioll/ ꝛ sꝗll
er sa sem eigi skamþyller sig a mier.

Eñ er sendi bodar Johañis voru burt geing
ner/ hof Jesus at seigia til þoll'sins aþ Johañi/
Huar til foruþier vt i eydi mork eda foruþier at
sia reyr vond vindi skekiñ/ eda villdu þier helldr
vt þara at sia mañ i mukū klꝗdū pryddañ/ Si
aet: at þr sem dyrm ꝗt klꝗdi bera/ ꝛ at þysn lifa
eru i konungs gordum/ eda huad foruþier at sia

villdu þier sia spamañ/ eñ eg kañ ydr at seigia
þram eñ spamañ/ þessi er sa ap hueriū at skriþat
Mal. iij er/at eg sendi miñ engel þyrer þinu augliti/sa er
til reida skal þiñ veg þyrer þier/ þuiat eg seigi ydr
at a medal þra sem ap konn eru þꝙdder/er engeñ
spamañna meire eñ Jon. baptista/ eñ sa ed miñe
er i gudz riki er honum meire

Ogallt þ polk er a heyrdi t lika tollheimtu mesi
riettlætiu gud/t lietu sig skira medr skirn Joha
ñis/eñ phariseiar t laugspekingar þorsinadu gudz
rad i strid vid sialfþa sig t lietu eigi skirazt ap hñ

Mat. xi Eñ drottiñ sagdi/vid huat skal eg iaþna mönn
þessarar kynslodar t hueriu þr eru liker/ bornū þ m
ern þr liker sē sitia a torge t klat huert til añars
t seigia/vær pipudū þyre ydr t þier donzudut ei
gi/ vær sungū þyrer ydr vor harma kuꝙdi/t þier
ꝙptud eigi/ þuiat Jon baptista er komiñ/ath eigi
braud ne drack vin/ þo seigi þier hñ haþi dio
þull/Manzinsson er t komiñ ath t drack/t þier
seigit/Siaet ! etarañ t vin dryckiu mañiñ/astum
tollheimtu mana t ber syndugra/ t speken hlyt
s at riettlætaztaþ sinū sonum olliñ

Eñ nockr ap phariseis bad hñ at hñ æti med
hm̄/t hñ gieck iñ i phariseiarans hus/t settizt til
borðz/t Sia! at kona var su i borgiñe er bersyn
dug var/t er hun visse at Jes sat til borðz i pha
riseiarans huse/hafði hun þangat smyrsla budk/
t þot t baki hm̄ til þota hñs/t tok at vætta hans
þætr med tarum t at þurka medr lockū sins ho
fuðz/kysti t a hñs þætr t reid a smyrslū.

Eñ er hiñ phariseⁱ sa þ sem hiñ baud iñ/mælli
ti hñ med sier/ ef at þsse vætri spamadr/þa visti
hñ huer t hunlik vætr su kona er a hm̄ tekr. þuiat

hun

huu er ein bersyndug kuiña Jesus suarade ꝛ sagdi til hñs. Symeon eg hefi nockut þier at seigia. eñ hñ sagdi/ seig þu Meistare. tueir skulldu meñ voru nockrs okrkallz/ eiñ var hñ skulldugr þimr hundrut penninga/ eñ añar þimtugi Og er þr hofdu eigi at giallda/ gaf hñ þm badū til/ þui seig nu huor þra er hñ elst mer Symõ suarade ꝛ sagdi eg meina at sa sem hñ gaf meira til/ eñ hñ sagdi til hūs/ þ orskurdader þu rett.

Og hñ vendi sier til konuñar ꝛ sagdi til Symonar/ sier þu þessa konu/ eg gieck iñ i þitt hus/ ꝛ þu gaft eigi vatn minū fotū/ eñ þessi vætti mina þuatti med tarū ꝛ þurkadi med sinū hofut lockum/ koss gaft þu mier onguan/ eñ þesse sidan hun gieck hier iñ hefr er hun eigi lint at kyssa mina fœtr/ mitt hofut smurdir þu eigi vid smiori/ eñ þesse reid a mina fœtr sinyrslum/ fyrer þ seigi eg þier at hsie fyrer gefz t margar synder/ þuiat hun elskadi mikit/ eñ þ im sem miña fyrergefzt/ hñ elskar miꝛdr.

Og hñ sagdi til hñar/ þier eru þinar synder fyrer gefnar ꝛ þr toku at seigia/ sem vid bordit satu/ med sialfum sier. Huer er þessi sa er eirnen fyrer gefr synder/ eñ hañ sagdi til konuñar/ þ in trua giordi þig holpna/ farr fridi.

Attandi capitule

At skiedi ꝛ epter þ/ at hñ fer dadzit i giegnū borger ꝛ kaupstu predikadi ꝛ bodadi gudz riki/ ꝛ þr tolf medr hñ/ ꝛ nockrar þœr kono sem hñ hafdi grœtt af o hreinum ondum/ ꝛ odrū sottar serlīg

einkum Maria su er hiet Magdalena/þra hucr-
re er (vñ) dioplar hopdu vt parit/ t Johanña hus-
þru Chusa/þorsionar manz Herodis t Susanna/
t margar adrar þær hñ veittu/ap sinũ eignum.

Esi þa er margt polk var saman komit/ t er þr
Aſtan fu- dripa at hñ vr stodunũ/ sagdi hñ i epter likn-
dag i niu gu/ ✱ Sa gieck vt er sadi/at sa sinu sæd/ t þa
na þostu hñ sadi þiell sumt hia veginũ/ t var þot trodit/ t
þuglar himins atu þ/ t sumt þiell a hellu/ t þa er
þ spratt vpp visnadi þ/ ap þui þ hapdi eigi vo-
kua/ Og sumt þiell a medal þyrna/ t þyrnen sprut
tu vpp med t kepdu þui nidr/ sumt þiell i goda
Jord/ t þ vogr vpp t bar hundrad þalldañ auo-
gre/ þa er hñ sagdi þtta/ kalladi hñ. Huer eyru
heper at heyra hñ heyre.

Esi hñs lærisueinar spurdu hñ at/ huer ed væ
ri þssi epter liking/ huerium hñ sagdi/ yðr er vnt at
vita leyndа doma gudz rikis/ esi þm oðrũ i epter li
king/ at siaandi/ þa siae þr þ eigi/ t a heyrandi ski
lie þr þ eigi

Esi þssi er epter likingin/ sædit er gudz ord/ esi
hlner vid veginũ/ eru þr sem heyra/ esi epter a þa ke
mr diopullin t tekr ordit vr hiortũ þra/ s° at þr
true eigi t verdi holpner/ Esi hlner er a helluna/
eru þ/ nær þr heyra þ/ þa medtaka þr þ mz þag
nadi/ t hapa þo eigi rot neina/ vm stundar saker
truа þr/ t a þreistunar tima þa palla þr þra/ Esi
þat sem þiell a millũ þyrnaña/ eru þr sem þ hey-
ra/ t velkiast i sorgũ/ and æpũ/ t girndum þssar-
ra lipdaga/ kepiast s° / t þæra onguañ auogre.
Esi þ sem i goda Jord þiell/ eru þr sem heyra ordit
t halldaþ i godu t sid somu hiarta/ t þæra auo-
gre i þolin mædi. ✱

Esi

Eſi eingeſi kuelker a lioſino/ ⁊ byrgiþ i kerí/eda ſetie þ vnder ſęngar ſtad/helldr ſeꝛ hũ þ a kerꝛ Mat. v
ta halldiſi/ſº. at þr ſem þar iñ ganga ſiae lioſit/ Mar. iiii
þuiat eckí er ſº dulit/at eigi verdi opin bert/ ⁊ ec/ Mat þ
kert ſº. leynt at eigi kuſigiorizt ⁊i augliof kome/ſ
þyre þui gętid at/huernen þier heyrit til/þuiat
þm ed heþr hũ mun gefazt/⁊ huer hellzt eigi
heþer/þra hũ mun burt takazt/eirnen þ hũ meꝛ
nar ſig haþa

Eſi moder hſis ⁊ brędr komu til hſis/⁊gatu
eigi þundit hſi þyre þolkino/⁊ hũ var þ vndcrui/
ſat Moder þin ⁊ brędur eru hier vti/⁊ vilia ſia Mat. xij
þig/eſi hſi ſuaradi ⁊ ſagdi til þra/min moder ⁊mi Mar. iij
ner brędr eru þr ſem heyra gudz ord ⁊giora

Og þ bar til a einũ deigi/ at hſi ſtie ſialþr a
ſkip lind ⁊hſis lęrifueinar/Hafi ſagdi þa til þra/ Mat. viij.
þorn var yfuer vm þña ſio/⁊ þr leyſtu þra lan/ Mar. v
di/eſi er þr ſiglou/ſoþnadi hſi/⁊ þar kom huerþi
uindr a ſioiñ/ſº at fyllti vnder þm ⁊ þm la vid
topũ/þa geingu þr at hũ vocktu hſi ⁊ ſogdu Mei
ſtare var þorgongũ/eſi hſi ſtod vpp ⁊ haſtadi a
vindiñ ⁊a ſiaþar olldufiar ⁊ þęr ſeþuduzt ⁊ gior
di logn/hſi ſagdi til þra/huar er þo truu/eſi þr ot
tuduzt þ ⁊ vndrudu/ſeigiandi ſin a mille./Huer
ętle þier at þſſi sie/þuiat hſi bydr vinde ⁊ vatne/
⁊ þau hlyda hũ/þr ſiglou þa til þiar byrgð hu
gadareni biuggu/huer ed liggr iaþn gegnt galilea

Og þa hſi ſtie aþ ſkipi a land/raſi i moti hũ
madr nockr vr borginſie ſem haþt haþdi dioþul
vm langa tima ⁊ klędditzt eigi þautũ/ var ⁊ eigi i
huſum/helldr i daudra maſia leidũ/ eſi er hſi leit
Jeſum þiell hſi þram̃ fyre hũ/kalladi vpp ſiar
ſi roddu ⁊ ſagdi/ Huat a eg med þig Jeſu ſonr

guðz Jns hꝙðzta/eg beiði þig at eigi kuelier þu
mig/eſi hñ baud o hremū anda at hñ ꝑgæri vt aꝑ
m nñinū þat oñ haꝑði vm langa ꝙꝑi hñ kualit hñ
v̄ ꝛ biðiði Jarnuiðiū ꝛ i þiotrū vardueitn/eſi at
ſlitnū bōðanū v̄ hñ rekiñ aꝑ dioꝑlinū i eyðunork

Jesus ſpurði hñ at ꝛ ſagði. Huert er nafn þitt
hñ ſagði/Legion/þuiat marger dioꝑl̄ voru i hñ
þarner/ꝛ þr baðu hñ at ei ſkipaði hñ þm at þara
i vnderdiupit/eñ þar var mikel suma Hiord a bi
te vm þiallit/ꝛ þr baðu hñ at leyfa sier at þara
i þau/ꝛ hñ lofaði þm þ/þa forn dioꝑlarner vt
aꝑ maſinū/ꝛ hlupu i suinen/ ꝛ hiorðin þleygði
sier med einu a hlaupi J ſiain ꝛ drecktiſt þar/eſi er
þr sau þ sem hiordina geymðu/þlyðu þr/ꝛ kuñ
giorðu þ i borgina ꝛ vm þorpin

Þa gengu þr vt at sia/huat ſkied var/ꝛ komu
til Jesu/fundu maſinñ/aꝑ hueriū dioꝑlarner hoꝑ
ðu vt þarit/ sitiandа klæddañ ꝛ heiluta til þota
Jesu/ꝛ þm oadi þ/eſi þr sem hoꝑðu sied kyntu þm
huernen sa hñ dioꝑul odi var heilbrigðr voðin
ꝛ allr mugr Gadareni bygðar baðu hñ/at hñ vi
ke burt þra þm/þuiat þr voru aꝑ mycklum otta
hallonder. Hñ stie þa a ſkip ꝛsneri aptr/eſi sa ma
dr sem dioꝑularner voru vt aꝑ þarner bað hñ at
hñ mætti vera hia hñ/eſi Jesus liet hñ þra sier/ꝛ
ſagði/ þar aptr i þitt hus/ ꝛ seig hue mikit gud
veitti þier/ꝛ hñ for ꝛ predikaði vm alla borgina
hue mikit Jesus haꝑði hñ giort

Þat ſkiedi ꝛ er Jesus kom aptr/at lyðrinñ med
tok hñ/þuiat aller biðu hñs/ꝛ Sia! at maðr kom
þar er Jairus var at nafni/ꝛ sa var ſamkundu
hyfins hoꝑðingie/hñ þiell til þota Jesu ꝛ bað hñ/
at hñ geingi i hñſ hus/þuiat hñ atti sier einka dot

ir ꝛ ungr

Mat. ix
arci v

r nær tosp ara gamla/ r hun var at dauda komen/r er hñ gieck þangat þreyngdi þolkit at hñ

Rona var þar r nockr sem hapt hapdi blod þall i tolp ar/ huer ed vt hapdi r gepit lęknorũ sina alla aleigu/r vard þo ap ongum grędd/hun gieck a bak til/r snart þalld hns klęda/r iapn snart stemdizt hñar blod lat. Jesus sagdi/ Huer er sa er mig snerti/eñ er aller neitudu sagdi Petr r þr er med hñ voru/Meistare/þolkit þreynger r þiakar at þier/r þu feiger huer snart mig/Jesus sagdi/ eiñhuer hepur snortid mig/ þuiat eg kenne krapt vt ap mier geingiñ/eñ er konan sa/at þ var eigi hulit/kom hun skialpandi r þiell þrañ þyrer þędt hans/r tiliñgiordi þyrer ollu þolki/þy rer hueria sauk ed hun hapdi hñ snortid/r huersu hun hapdi iapn snart heil ordit/ eñ hñ sagdi til hñar vert glaud min dotter þin trua giordi þig holpna/þar i þridi.

Og er hñ taladi vm þetta/kom nockr til samkundu husins hopdingia seigiandi hñ/þin dotter er latin/o maka hñ eigi/eñ er Jesus heyrdi þ/suaradi hñ r sagdi vid þaudr stulkuñar/hrędzt eigi þu trudu helldr/þa verdi hun heilbrigd/r er hñ kom at husino lopadi hñ ei neinũ iñ at ganga mz sier/nema Petre Jacobo r Johañi/r þodi r modr stulkuñ/eñ þr grietu aller/r syrgdu hana/hñ sagdi þa grand eigi/ þuiat hun er ei daud/ helldr se þr hun þa darndu þr hñ/þuiat þr vissu at hun v latin eñ hñ tok þa alla vt/r tok i hõd hñar kalladi r sagdi/stulka statt vpp/r hñar andi lõ aptr r hun stod iapn snart vpp/ hñ skipadi tat gepa hñe at eta/ hñar þorelldrũ þelmtradi vid/eñ hñ baud þm at seigia ongũ þra huat giorzt hapdi.

Matth. Mar

Minnda

Mat. x
Mat. vi

Eſi Jeſ kalladi ſaman þa tolf er Poſtu
lar nefndu3t/ 7 gaf þm kraft 7 maett
ypuer alla diofla 7 þ þ lęknudu ſotter
/ſendi þa 7 vt at predika gud3 riki/7at
grę3da ſuka/ſagdi til þra/ þier ſkulut eckert bera
inz yd3 a veg/huorki ſtaf/ nie toſku/ eigi braud
nie peninga/7 þier ſkulut ei hafa two kyrtla/7 i
huert þ hus ſem þier in gangit/ þa bliþit þar þan
gat til þier farit i burt þadan/ 7 sa huer er med
tek yd3 eigi/ þa gangit vt vr borg þre/ 7 hriſtid
dapt af þotū yd3 ur til vitnis burdar ypuer þa/ þr
geingu vt 7 þerduduzt i giegnū kauptū/bodaudi
gud3 riki/7 lęknaſidi alls ſtadar.

Luc. xiiii
Mar. vi

Eſi er Herodis tetrarcha heyrdi þ allt/huat er
hū giordi/vard hū epa blandiñ/af þui/at af su
mū ſagdizt þ Johaniis vęri af dauda riſiñ/eñ af
ſumū þ Elyas vęri auglyſtr/eñ af odrū þ eiñ af
gomlu ſpamōm vęri vpp aptr riſiñ/Herodis sag
di/Johañē liet eg af hofda/eda huer er þſſi/af
þm ed eg heyri þuilickt 7 hū fyſtizt at ſia hū.

Mat. xiiii
Mar. vi
Joha. vi

Poſtularner komu apti 7 ſkyrdu hm þra huat
ed þr hofdu giort/7 hū medtok þa/7 veik af þe
ga i eydimork þrar borgar ſem hiet Betſaida/ 7
er polkit vard þſſ vart/dro þ epter 7 hū medtok þ
7 tal3di fyrer þm af gud3 riki/lęknadi 7 þa ſem
þſſ þurftu/ i eñ er lida tok a dagiñ geingu þr tolf
til hū 7 ſogdu hm/ Lat polkit i þra þier at þ
gange i þau þorp 7 kauptun er hier eru i kring/
at herbergia ſig 7 leita ſier at fę3du/ þuiat vęr eru
hier a eydimork/eñ hū ſagdi gefi þier þm at eta/
þr ſogdu/ vęr hofum eigi meir eñ fimm braud/7
two fiſka/nema vera meigi/at vęr þorum 7 kau

pum

þum þꝙdu þessu ollu þolki/eñ þar var þiñ þu
sund manz/Hañ sagdi þa til sinna lærisueina/ Lo
tid þa setia sig i lag þimtigū saman/þr giordu
s° settu sig nidr aller samt. Hañ tok þa þau þiñ
braud ꝛ two þiska/leit til himins/blezadi þau/
ꝛ braut sundr/þieck sinū lærisueinū at þr legdi þy
re þolkit/ þr neytu/ ꝛ vrdu aller sadder þ var ꝛ
vpptekit er þm hafdi afgeingit af leifunū/tolf
karfuer fullar

Mat xvi
Mar. vi

Þat giordizt ꝛ þa hñ var eiñ ꝛ badz þyrer/ꝛ
hñs lærisueinar hia hñ/at hñ spurdi þa at ꝛ sagdi/
huern seiger þolkit mig vera/ þr suorudu ꝛ sogdu/ þr seigia þu siert Johañis baptista/ eñ adrer
Elyas/eñ sumer seigia/ þ eitt af Jnū þyrra spa
mōm sie vppriſiñ/Hñ sagdi til þra/huern seigi þi
er mig vera. Symon Petr° suaradi ꝛ sagdi/Kri
sts Gudz/eñ hñ hastade a þa ꝛbaud þm at þr seg
di þ ei neinū/ꝛ sagdi/ þ manzins syne bꝛri margt
at lida/ꝛ þorfnadi at vera af olldungum/kenni
maña hꝙdingiū ꝛ skriptlærdū/ꝛ liplatiñ verda
ꝛ a þridia deigi vpp at risa

Mat. xvi
Mar. viii

Hañ sagdi þa til allra/eꝙ nockr vill epter mier
bera/hñ af neite sialfū sier/ꝛ taki a sig sin kross
huerſdagliga/ꝛþylgi mier epter/ þviat huer er si
nu lipi vill biarga/hñ tyner þui/eñ huer sinu lipi
tyner miña vegna ꝛ hñ giorir þ holpit/ þui hvat
gagnar þ manninū/ þo hñ hreppi allan heim/ eñ
glate sialfū sier/ꝛgiori s° sitt eigit tion/ þui huer
hñ þeil" sier min ꝛ miña orda/ þss mun manzins
sonr þeila sier þa hñ kemr i dyrd sina/ꝛ þodzins
ꝛ heilagra Engla/eñ eg seigi ydr satliga at noc
krer af þm hier standa/smakka eigi daudan/þau
gat til þr sia gudz riki

Þ skiedi t epter þssa rꝛdu/ nꝛr atta dogū/at
Mat. xvij hū tok med sier Petrū Jacobū t Johañem/t gieck
arci viij vpp a þiallit at bidiazt þyrer/t þa er hū bad
þyre/vard hūs andlizt mynd oðr/t hūs klꝛdi huit
t skinandi/Og Sia! at tueir menn toludu vid hū
✝ Huerier ed voru Moyses t Elyas sem sasst i bir
t þor þer tuðe/t toludu vm hūs vt þor/hueria hū mundi
n huer g/ þull kōna til Hierusalem/eñ Petr t þr er voru med
lok hū at hūm/voru miog suefn þunga/t er þr voknudu/
at þa. sꝛu þr hūs dyrd/t þa two menn er hia hūm stodu
Þat vard t þa er hiner voru þra hūm vikner/at
Petr sagdi til Jesu Meistare/ þitt er oss hier at ve
ra t giorū hier vpp þriar tiallbuder/þier eina/
Moysi eina/Elyé eina/t hū vissi eigi huat hū sag
di/eñ þa hū taladi þetta/kom sky/t skygdi yþuer
þa/t þr ottuduzt er skyit leid yþuer þm/t rodd
kom ut skyinu er sagdi/Þessi er sonr mīn elskuligr
heyrit hūm/t i þui er roddin vard/fundu þr Je
sum einan saman. þr þogdu t sogdu eigi neinum
þra þui/huat þr hofdu sied a þm dogum
Þ skiedi t aðars dags er þr voru opā ap þiallins
at margt folk kañ i moti þm/t Sia! at madr i bl
and folk it/kalladi vpp t sagdi Meistare eg beidi
Mat. xvij þig/sia til son mins/ þuiat hū er minn einka son/
Marci ix t Sia! ed andin gripr hū/ þa emiatr hū vpp iapt
snart/hripr hū t slitr mz þrodu palle t varla skilzt
hū vid hū/ þa hū hefer slitid hū/t eg bad þina lꝛ
risu einn at þr rꝛkti hū vt/t þr gatu eigi/ þa suaraði
Jesus t sagdi/O þu hin þra huerfa t vantruada
kynslod / huersu leinge þa skal eg hia ydr vera/
t lida ydr/leid þu hingat son þinn/ t þa hū gieck
til hūs/hreip diofullin hū t sleit/eñ Jes? straffa
di hūm o hreina anda t lꝛknadi piltinn/t gieck hū fo
dr sinn/eñ þm ognadi ollum vid guðz mikelmiklꝛ

eſi er aller þr vndruduzt þat allt huat hñ giordi
ſagdi hñ til ſiña lęriſueina/setiet þſſa rędu i hior
tu yd̃/ þuiat þar mũ koma at manzins ſon mũ
ſeliazt i maña hendr/eſi þ ord vnder ſtodu þr eigi
t þ var hulit þyrer þm/sº at þr ſkildu þ eigi/ t
þr ottuduzt at ſpyria hñ at þui ſama ordi.

Eſi sa þancki hopzt þra a mille/ed huer þra
mundi meſtr vera/t þa er Jeſus sat̃ þra hiartãs
þancka þreip hñ barn t ſetti þ hia ſier/t ſagdi til
þra/ huer hellzt er medtekr þulickt barn i minu
napni/sa medtekr mig/t huer hñ medtekr mig sa
medtekr þañ er mig ſendi/þui sa ydar ſem minztr
er allra hñ mun myckell verda.

Johañis suaradi t ſagdi Meiſtare. vęr sau
þañ er tak̃ diopla vt i þinu napni/ t vęr þyrer
budũ hm̃ þ/ þuiat hñ þylgdi þier eigi epter med
oſſ/ Jeſus ſagdi til hñs/ þyre biodit hm̃ þ eigi/
þuiat huer hñ er eigi i moti oſſ/sa er þyre oſſ.

Eſi þ ſkiedi þa þr dagar voru þullkõnader er
hñ ſkylldi vpp nemazt þra oſſ/hresti hñ sina a si
an at ganga til Hieruſalem/ t hñ liet ſendi boda
þara þyrer ſiñe augſyn/ þr þoru t geingu iñ i sam
uerſkan kaupſtad/at þr reiddu þar til þyrer hm̃/
eſi þr þar voru toku eigi vid hm̃/ ap þui at hñ
hapdi snuit ſiñe asian/at reiſa vpp til Hierusalẽ/
eſi er hñſ lęriſueinar Jacobs t Johañis sau þ/ſog
du þr/Milltu/Lauardi/ þa vilu vid ſeigia/at ell
dr komi ap himne/t portęri þm/lika ſem at Ely
as giordi/eſi Jeſus sneri sier vid. Hastadi a þa
t ſagdi/viti þier eigi at huerſ anda þier erut/ þui
manzins ſonr er eigi komiſi til þſſ at þyrer þara
salum maſia/ helldr þęr at þrelſa/t þr geingu
burt i annat kauptun

Þ skiedi t er þr voru alveginum/at nockr ſagd

Mat. xv
Marci ix

Mat. xvii
Marci ix

Marci ix

til hñs/eg vil þylgia þier epter huert hellzt þu þer/Jesus sagdi til hñs/reþar hapa holt/t þulg̃ himins hreidr/eñ mannzins son hefer eigi hñ̃ hñ meigi sinu hoþdi at halla.

Mat. viii Hañ sagdi t til eins añars þylg þu mier epter/ eñ sa sagdi: Herra/ lopa mier fyrst at ganga t grepta þodr miñ. Jesus sagdi þa til hñs. Lat þa daudu grapa sina hinu daudu/eñ þu gack t boda guds riki.

Og añar sagdi. Herra/eg vil þier epter þylgia eñ lopa mier þo fyrst at seigia þm mina burt þor sem eru i minu husi Jesus sagdi til hñs/eingeñ sa er þrifr sitr hfidi at ardinũ t lifr a bak sier aptr er hæfiligr guds rikis

Tiundi Capitule

Mat. ix. Gñ epter þ vtualdi drottiñ tadra (lxxij) t sendi þa vt paurũ saman þyrer sier i allar þar borger t alþr er hñ villdi koma t sagdi til þra/ at soñu er korn skeran mykel eñ verck menn ir ner þaer/ þui bidiet Herrañ korn skeruñar at

Mat. x hñ sendi verckmeñ i sina korn skeru/þan þier Si þet? eg sendi ydr sº sem lomb a medal varga/be rit eigi pung/nie tausku/t eigi sko. Heilsit t ongũ a strœti/t i huert þ hus þier iñ gangit/ þa seigit fyrst/ þridr sie i þssu husi/t ef þar er sonr þridar ins/ þa huilizt ydar þridr yfir hñ̃/eñ ef eigi

Mat. x er/ þa snuizt hñ̃ til ydar aptr/blifr it i þui sama huse eud t drecket huat þar veitizt/ þuiat verdr er verckmadriñ sinña launa.

Eigi skulu þier rapa hus af husi/t i hueria þa borg sem þier gangit iñ/t þar þr medtaka y dr eigi/gangit vt a hñar strœti t seigit eirnen/ þ dupt sem a loddi a oss vr youare borg/ hristu

vær

vǫr ap a yðr/ þa skulu þier vita at guðs riki na
lǫgiezt yðr/eg segi yðr/ þ Sodoma mun bǫri li-
gra vera a þm deigi esi þre borg. Mat. x Marci vi

Wei þier Corazin/wei þier Bethsaida/þviat
ef skied hefdi i Tyro t Sidon þau krapta verck
sem hia yðr hafa giord verit / hefdi þ fordum
setid i seck t ausku t giort s° idran/þo mun Tyro
t Sidone bǫri ligar vera a epsta dome/esi yðr/
t þu Capharnaū sem vpp hafen ert allt til hi-
minis munt nidr sockua allt til helvitis/Huer
yðr heyrer/hū heyrer mier/t huer yðr forsm̄
/hū forsmar mig/ esi huer mig forsmar/hū forsmar
þann er mig sendi

Eñ þr tueir t siotigi komu aptr m̄z fagnadi z sog
du/Lavardi/eirnē hafa diofl̄ oss vnder gefner
verit i þinu nafni/hū sagdi til þra/eg sa and-
skotan s° sem elding hrapa ap himne/Siaet eg
gef yðr vald til at stiga ypuer hoggorma t þu-
gorma/ t ypuer allan krapt o vinarins / t yðr
mun eckert granda mega/ esi þo skulu þier eigi
glediazt ap þssu þ andarner eru yðr vnder gef-
ner / Heldr fagnit þui þ yðar nofn eru skrifut
a himnum

Og sam stundis gladdizt Jesus i anda/t sagdi
eg prisa þig fader / drottin himins t Jardar/at
þu hulder þtta/ fyrer speckingū t for vitringum
t opinber ader þ smalingiū/Ja at sosu fader/þvi
at s° þocknadizt þ fyrer þier aller hluter ern mi-
er i hendr feingner ap minū fodr/engen veit huer
ed sonrin er nema fader/eda huer ed fader er
nema sonrin/t huerin ed sonrin vill þ opinbera.

Og hū snerizt til sina lęrisueina/t sagdi þm
sier deilis/Sal eru þau auga sem sia hvat þier si Krist s
siu dag-

Mat. xiij aet/ þuiat eg seigi yðr/ þ marger spamenn ok kóngar villdu sied hafa huat þier siaet ok sau þeigi/ ok heyre huat þier heyrit ok heyrdu þ eigi.

Og Siat at nockr loguitrungr stod vpp preista di hñs ok sagdi/Meistare huat skal eg giora s̄o at eg eignizt eilipt lip. Eñ hñ sagdi til hñs/Huat er skripat i logmalino/huernen les þu/hñ suaradi ok sagdi/el ska skalt þu Drottin gud þin af ollu hiarta þinu/ok af allri ond þine/ok af ollum mætti þ nū/ok af ollu hugskoti þinu/ok naunga þin sem sialfuan þig. Hñ sagdi þa til hñs/riett suarader þu gior þ ok muntu lifa. Eñ hñ villdi riettlæta sialfa uan sig ok sagdi til Jesu/huer er þa min naunge.

Eñ Jesus suaradi ok sagdi/madr nockr þor þra Hierusalem ofan til Hiericho/ok hrasadi i bland ræningia/huerier ed rænu hñ klædū ok lemstrudu sarum/geingu burt ok lietu hñ þar epter halfdaudan liggia/eñ s̄o bar til at kenni madr nockr/þor ofan sama veg/ ok er hñ leit hñ gieck hñ fram hia hñ. Lika ok Leuitin þa hñ kom nær þm stad/ok er hñ sa hñ gieck hñ ok fram hia/ eñ Sāuerskr madr nockr ferdadizt ok kom i nand hñ/ ok er hñ leit hñ/sa hñ aumr a hñ/gieck at ok batt vm sar hñs hellandi i þau vid smiori ok vine/ok lagdi hñ a sin eyk/ok flutti til herbergis/gaf ok gætti at hñ/eñ af ars dags ferdadizt hñ burt ok tok vpp two penin ga ok gieck husbuandanū/ sagdi haf gat a hñ/ok huat hellst þu leggr meira vt/ þa skal eg borga þier nær eg kem aptr. Huer þra þriggia sýnizt þier vera þess naunge sem hrasadr var i blandræ ningiana/eñ hñ sagdi/sa er miskunsar verckit gior di a hñ/ þa sagdi Jesus til hans/far þu ok gior

slikt

slikt hio sama ✱

Eñ þ✱ skiedi er þi þerdudazt/at hñ gieck ih i nockut kauptun/ ꝛ su kuiña er Martha hiet med tok hñ i sitt hus/ꝛ hun atti þa syst er Maria hiet huer ed setti sig þyrer þǫtr Jesu/ ꝛ heyrdi hans ord/eñ Martha/brauzt nog þyrer at þiona hñ/ hun gieck at ꝛ sagdi/Lauardr/hirder þu ecki vm/ þ at syster min lǫtr mig eina saman þiona/seig hñe at hun hialpi mier/ eñ Jesus suaradi ꝛ sagdi til hñar/Martha Martha þu ert s° syrgiandi/ ꝛ maðizt i morgu ellt er þo naudsynligt/ Maria hefer kiozit sier gott hlut skipti/ huat er eigi skal þra hñe takazt ✱ ✱ Mariu m° þyrre.

Elliþti capitule

Mat. vi

Dat skiedi/ed hñ var i nockrum stad/at bidiazt þyrer /og er hñ gaf vpp þa sagdi eiñ af hans lǫrisueinum til hñs Lauardr/kenn þu oss at bidia/lika sem Johañis kendi sinum lǫrisueinum/hñ sagdi þa til þra/Nar þier bidiet seigit s° Fader uor/sa þu ert a himnũ/ Helgist nafn þitt/Til komi riki þitt Verdi þinn vilie/ s° a Jordu/ sem a himinum/ Gef oss i dag vort dagligt braud/Og þyrer gef oss vorar synder/ s° sem vær þyrer gefum voꝛ trum skulldu nautum/Og leid oss eigi i freistne/ Heldr leys oss fra Illu

Hñ sagdi til þra/huer ydar sem hier hefer vin ꝛ fer til hans vm midnǫtti/ꝛ seiger hñ vin la na mier þriu braud/ þuiat vinr minn er komin af leid til min/ ꝛ eg hefi eigi þ eg meigi fram þyrer hans seria/ ꝛ hñ sem þyrer iñan er suarar ꝛ seiger/ gior mier eigi o nad/ þui dyr eru lucktar og born min ern i suefn huse hia mier/ꝛ eigi get

eg vpp ſtadit/at þa þier þau/eg ſeigi ydr/ep hſi ſtendr eigi vpp tþr hm̃ þau/ þyrer þ at hſi ſie vinr hſs/ þo mun hſi þyrer ſaker hſs leidiligrar breḱunar vpp ſtanda tþa hm̃ sº mikit ſem hm̃

Mat. vij þarnazt

Lo. xvi Og eg ſeigi ydr/bidiet/ t mun ydr gepazt leit tid at/ t munu þier þiña/hnygiet a t mun þyrer ydr vpp lokit/þuiat huer ed bidr/hſi audlazt/huer ed leitar hſi þiñr/ t huer ed a hnyr/þyre hm̃ lyckzt vpp/ Eſi huer þader er sa ap ydr/ep ſonr̃ biðr vm braud/at hſi gepi hm̃ ſtein þ̃ þyrer/eda bidiẹ hſi vm þiſk/gepr hñ hm̃ nockut hoggorm þyrer þiſk eda ep hſi bidr vm egg at hſi rictti at hm̃ þlug orm þ̃ þyrer/ þui ep þier sẽ vonder erut kuñir god rad at gepa ſonum ydar/mycklu meir þa mun þa der ydar ap himnum gepa þm heilagaſi anda er hſi bidia.

Og hſi ✠ rak vt dioþul þaſi rr dumbe var/ t þridia þſkiedi er dioþulliſi var vt þariñ/at hſi mal lau ñu dagi ſe taladi/ t þolkit vndradizt þ/ eñ nockrer ap þm ga þau ſogdu/at þyrer Beelzebub dioþla hoꝑdingia/ þa dripr hſi dioþla vt/adrer preiſtudu hſis/ t ſocktu ap hm̃/epter teikneap himne/eſi er hſi sa þra hu greſingar.ſagdi hſi til þra/ Huert riki ſem i ſialf þu ſier er ſundr þyckt/ þ mun eydaz t/ t huert huſ mun þþer aſiat hrapa/ t ep andſkotiñ er i ſialf þu ſier ſundr þyckr/huernen ma hſs riki þa ſtandazt þyrſt þier ſeigit mig þyrer Beelzebub reka vt dio þla/nu ep eg a þyre beelzebub dioþla vt at reka þyrer huern rekazt þr þa vt ap ſonu ydru/þyrer þui verda þr t ydrer domendr/eſi ep eg rek vt dio þla medr gudz þingre/at ſoſiu kemr þa gudz riki til ydar.

Nar

Nar ed sterckr hertygiadr varduciter sitt þor-
þyri/ þa er allt med mak huat hñ a/eñ þa er añ
hñ þyner sterckari kemr/ t þyner visir hñ t suip-
ter hñ ollñ herklǫdū/a huer hñ treysti/ t sundr
skipter sº hñs herþangi/ Huer hñ er eigi med mier
sa er i moti mier/ t huer hñ dregr eigi saman mz
mier sa sundr dreiþer.

Nar o hreñ andi þer ap mañinū vt/ raþar
hñ vm þurra stadi/ leitar at huld t þiñr eigi/ þ a
seiger hñ/eg vil huerþa apt r hus mitt huadan eg
þor vt/ t er hñ kemr/ þiñr hñ þ ap soplimū hreu
sat/ þa þer hñ tekr mz siet(vñ) adra anda/ hñ vèr
re terþr eru þar iñ kōner/ byggia þr þar/ t ver
dr sº þ ss manz hid sidara/ verra hinu þyrra.* Mat. xi

Eñ þ skiedi/ er hñ taladi þtta hoþ nockr kona
rpp sina rodd t sagde til hñs. Sæll er sa kundr er
þig bar t þau briost er þu mylkter/ eñ hñ sagdi/
Huat vm þat. Sæler eru þr sem heyra gudz ord t
vardveita þau.

Eñ er þolkit þlycktizt þar at/tok hñ at segia/kyn
slod þss er ein vond kynslod/hū girnizt teikn t hñe
gepzt eckert teikn nema teikn Jona spamanz/ þat
lika sē Jonas v teikn Niniue borg /sº mū manz
ins son verda kynslod þssari. Drottning sudr sttr
mū vpp risa a epsta domi mz mōm þssarar kyn
slodar t þordǫma þa/ þuiat hun kom ap ydztū
tak morkū Jard at heyra speki Salomonis/ t Si
aet. Hier er meir eñ Salomon/meñ Niniue bor-
gar munu t vpp risa a epsta domi medr þssari
kynslod t munu hana þordǫma/ þuiat þ giordu
Jonan vidr predikan Jonas/ t Siaet/hier er me
ir eñ Jonas Eingeñ tendrar liosit t setr þ i leyne/
eda vnder mǫle ask/helldr a liosa stiakaſi/sº at

Jone ij. Mat. xij ij.Reg. x

M iij þr sem

þr sem iſ ganga siae lioſit/ Lioſ þins likama er
augat/ þui ep þitt auga er eingallt s° er þiſ li-
kami alls ſkær/ eſi ep auga þitt er ſtrakt/ þa er cir-
nen þiſ likami myrkr/ þui sia s° til/ at lioſ þ sem
i þier er/ sie eigi myrkr/ nu ep alls likami þiſ er
ſkær/ eigi haþandi nockin myrkuaſ part s° bliþr
hſi alls ſkær/ t mun vpplyſa þig s° sem leiptran
elldingar.

Og er hſi var ſlickt at mæla/ þa bad hſi nockr
phariſeus at hſi æti middags verd hia sier/ haſ
Mat. xxiij gieck iſi t ſetti ſig til bordzins/ eſi er phariſearis
sa þ vndradizt hſi ed hſi þuo sier eigi þvrer mal
tidina/ eſi drottiſ sagdi til hans / þier phariſei/
hreinſit nu hid ytra/ bikara t mat diſka/ eſi yd-
uart id iſra er pullt med ran t illzku/ þier þuſſar
er eigi s° /at sa er giordi id ytra hſi giordi eirnen
hid iſra/ eſi huad vm þ/ gepit þo aulmuſo ap þui
sem til er/ t siaet at þa er ydart hreint.

We ydr phariſeis sem tiundit mynthu graſ t
ruthu t allt kalgreſi t ſneidit s° hia domi gudz t
riettlæti/ þui þtta byriar at giora/ eſi hitt eigi ep-
ter at ſkilia

We sie ydr phariſeis sem elſkit hin þremſtu ſæ-
nar ſæti i ſamkundu huſum/ t kuedur a torgū.

We sie ydr logſpekingū/ phariſeis/ t hræſnorū
þui þier erut ſa hulin leide þramlidiña ypuer hue
eiñ ed meñ ganga/ t þeckia þau eigi.

Þa ſuaradi nockr logſpekinga t ſagdi til hſiſ
Seiger þu þtta eirnen til hadungar vid oſſ/ eſi hſi
ſagdi/ t ydr logſpekingū sie wei/ þui þier hladit
a meñ þm byrdū/ er þr geta eigi borit/ t sialfir ver
þier snertid eigi þæir byrdar einum þingri ydar.

We ydr þuiat þier vppbyggit ſpamaſiſ lei-

dra

oin/ eſi þedr ydrer liþlieitu þa/ at ſoſiu þa vitne þier þ tſam ſiſiit s° verckum yduara þedra, þui at þr aþliþudu þa/eſi þier vpp byggit leidi þra.

Þyrer þui ſeiger/spekin gudz/eg mun ſenda til þra ſpameñ tPoſtula/tsuma aþ þm̃ munu þr deyda/añ ſuma opſoknñ ſąkia /s° at krepiezt aþ þſſari kynſlod blod allra ſpamaſia þui vt hellt heper verit þra grunduallan veralldar allt þra blodi Abels tul blodz Zacharie/ Huer ed liezt i milli alltaris tmuſteriſins/ atuiſu ſeige eg ydr at þ mun krepiazt/aþ þſſari kynſlod. Mat. xxiij.

We ſie ydr logſpekingum/ þui þier berit lykil viſkuſiar/eſi komit þo eigi ſialþuer þar iñ t ham lit þm er þar vilia iñ ganga Mat.

Eſi þa hſi haþdi þuilickt til þra talat toku log ſpekingar til tphariſei þungliga at þreyngia at hm̃ tvielſamliga hſi at morgu ar ſpyria veitandi hm̃ vmſat/t lettudu vid at Jaga þ nockut aþ hſſ muſie/er þr mąttu hſi vm kilia

Tolþti capitule

Oſi er mikell to taululiga lydr þlycktizt þar ſaman s° at naliga trad huer añ añ vnder hoþ hſi vpp t ſagdi til ſiſia lęriſueina/J þyrſtu vacktid ydr vid ſurdeige phariſeorum/huat er hręſne þuiat eckert er s° huilit at ei verdi augliost/ nie nockut s° leynt at eigi vitizt/ þyrer þui huat þier ſeigit i myrckrum/ þ mun i lioſi heyrazt/t huat þier i ſuęþn huſum huiſlit i eyra/ mun a rę̨þſi vppi predikat. Mat. Marci

Mat. x

Eſi eg ſeigi yðr vinū minū/hrꝙðizt eigi þa ſē ſi
kamañ apliþa/ꝛ epter þ þat þr eigi meir at giort
eſi eg vil ſyna yðr huern þier ſkulut hrꝙdazt/hrꝙ
ðizt þañ/ſem epter þer hñ heþer liþlatid þa hē
þer hñ mackt til at ſenda i heluite/at viſu ſeigi eg
yðr/þa hrꝙðizt hñ/Seliazt eigi þim ſkogar þreſ
ter/tueimr peningū/ꝛ eirn ap þm er eigi gleymdr
þyre gudi/ſe eru toll hoþut har ydar taluñ/þyrer
þ ſkulu þier eigi ottazt/þuiat þier erut dyrre eſi
marger ſkogar þreſter

Mat. x
Mar. xiii

Eñ eg ſeigi yðr/huer hellzt hñ vidr keñer mig
hier þyrer mōm/þañ mun manzins ſon vidr keña
þyrer Englū gudz/eñ huer hñ ap neit mier hier
þyrer mōm/hñ mun ap neitad verda þyrer gudz
Englum/ꝛ huer ed talar ord i giegn gudz ſyne/
þa mun hm̄ þyre gepazt/ eñ huer hañ hꝙder at
heilogū anda/hm̄ ſkal eigi þyre gepazt

Mat. x
x. xiij

Eñ nꝙr þr draga yðr iñ i ſamkundu huſ/ꝛ þy
rer ſina yþuer bodara ꝛ valldz meñ þa verit eigi
hugſuker vm huernen/eda hueriu þier ſkulut ſua
ra/eda huat þier ſkulut ſeigia/þuiat heilagr andi
mun þꝙda yðr a ſomu ſtundu/huat yðr byriar
at ſeigia

Eñ nockr ap þolkino ſagdi til hans Meiſtare/ſeig
brodr minū/at hñ ſkipti vid mig arþleipd miſe/
Eñ hñ ſagdi hm̄ þu madr/ huer ſetti mig þyrer
domara eda arþſkiptis mañ yþuer yðr/ ꝛ hñ ſag
di til þra/siaet til/ꝛ varit yðr vid allre agirne/ þui
at eingeñ liper þar ap/ þ hñ hapi mikel audꝙþi/
ꝛ hñ taladi þa eina epter liking til þra ꝛ ſagdi.

Audigr madr nockr var ſa/ huerſ akr ed þꝙrt
hapdi/þriopuan auogr/hñ hugſadi þa med ſier
ꝛ ſagdi huat ſkal eg til giora/eg hefi eigi þ hua

eg meigi minū auegrti i sapna ꝛ sagdi þ vil eg gio
ra/eg vil mina hlodu nidr riþa ꝛ giora vpp adra
meire/ꝛ sapna þangat ollu þui er mier heper gro
it/ꝛ s° minū audgapū/ꝛ þa mun eg scigia til salu
miñar Sala min þu heper mikin aud saman sett
til margra ara/hāll þig nu eth ꝛ dreck/hap ꝛ allr
nægter. Eñ gud sagdi til hñs/þu dare/ aþssari
not: munu þr þina sal ap þier krepia/ ꝛ huerf
veidr þa þ/ er þu heper til reidt s° er med þm er
sier draga siod saman/ꝛ er eigi i gudz riki.

Þa sagdi hñ til sina lærisueina/þyre þui seig eg ydr/sturit eigi þyrer lipdogum yd̄ /huat þier
skulut etha/ꝛ eigi þyrer likama ydar/ hueria hñ
skuli klædazt. Lipit er meira eñ þgdan/ꝛ likamū
meire eñ þautin/ hyggit at hrofnunū/ þr sa huor
ki nie vpp skera/eigi hapa þr hlaudu nie kiallar
a ꝛ þo þgder gud þa/ myckl̄ mun meire eru þi
er þo þuglunū. Mat. vi

Eñ huer ydar þgr med sinc hugsyki aukit leingd
sina alin eiñe/ þui ep þier orkit eigi hins minsta
huar þyre sturc þier þa þyre hinu odru/hugleidit
huernen lilin grauśin vagra/ þau vina eigi nie spi
na. Eñ eg segi ydr þ Salomon i allri sinc prydi
var ei s° skrydr sem eitt ap þm

Nu þyrst gud skryder s° þ. gras er i dag sten
dr a akre ꝛ a morgū verdr i bakstr opn latid/my
ckla meir mun hñ þo klæda ydr/o þier vesal trua
der/þier skulut ꝛ eigi epter spyria huat þier etid e
da dreckit/ꝛ eigi hepia ydr hautt/ þuiat epter þssu
olla sakir heidin þiod veralldar/eñ þader ydar
veit vel at þier þurfit þssa vid þui leitid þyrst at
gudz riki ꝛ hñs riettlæti/ꝛ mū ydr þa allt til palla
Hrædzt eigi þu veskul hiord/ þuiat þ eckna

dist þodr ydar at gefa ydr rikit/ Sellet huat þier hafit/ ⁊ gefit almusu/giorit ydr at þa fecki/er eigi
R Marti elldazt/ ⁊ þaſi ſiod er eigi mink̃ a himnũ/at huc
ſmeſſu rium þiofar þar eigi komizt/nie melr ſkorit/ þui huar ydar ſiodr er þar er ⁊ ydart hiarta

Nðrar lendar ſie vm gyrtar/ ⁊ logandi ljoſ i hondũ ydrũ/verit ⁊ liker þm mõm er bida epter ſinũ lanar drottne huenar hñ mune apt koma af brullaupũ/ſ° at þa hñ kemr ⁊ ber/ſie ſtragr þyrer hñ vpplokit/Sæler eru þr þionar/hueria ed (þa er Herraſi kemr) þiñr hñ vakandi Saſiliga ſeige eg ydr/þ hñ munvppſtytta ſig/læt ⁊ þa til bords ſitia/geingr þyrer þm ⁊ þionar.

Og þo ef hñ komi/ a/ añari vokn eda a hiſie
Mat.xxiiij þridiu ⁊ þiñe þ lika ſ°/Sæler eru þr þionar eſi þ ſkulu þier vita/at ef huſbondiñ viſſi a huerri ſtundu ed þiofriñ kæmi þa veckti hñ ⁊ lieti eigi grafa ſitt huſ/þyrer þui verit ⁊ reidubuner/þviat manzins ſonr mun a þre ſtundu koma/er þier gt lit eigi

Mat.xxiiij Þa ſagdi Petr til hñs/Herra/ſeiger-þu þſſa epter hking til vor/eda til allra/eñ drottiñ ſagdi/huc mickels er vert vm truaſi ⁊ forſialaſi þyreſion̄ maſi huern er drottiñ ſetr yfuer ſitt heimkyñe/at hñ gefi þm i tima ſiñ mælltaſi verd. Sæll er sa þion ſem hñſ herra þiñr suo giorandi/þa ed hñ kemr/Saſi eliga ſeigi eg ydr þ hañ mun ſetia hñ yfuer allt huat hñ eignazt. * eñ ef ſa ſami þion ſeiger i hiarta ſinu· Herra miſi giorir dual a at koma/⁊ tekr at beria viñu meñ ⁊ ambatter/ ⁊ at etha ⁊ dreckа ⁊ ſig druckiñ at giorá/⁊ þa kemr herraſi þſſ þionſ a þm þeige er hñ vonar eigi/⁊ a þre ſtundu er hñ velt eigi ⁊ ſkipter hñ ſundr ⁊ leggr hñ ſin laun

medr

medr o truvdum

Eñ huer sa þion er veit sins herrans vilia/ ⁊ bio sig eigi til/giordi ⁊ eigi epter hñs vilia/hñ mũ mickla refsing fꝛa/ eñ sa hñ veit eigi ⁊ giorir þ hegning er vert/hñ mun miñe hirting fꝛa/þuiat þm sem mikit er veitt/ap hñ ꝙskizt mikit/⁊ hueriũ mikit verdr i hñdr selle ap hñ heimtizt mikit.

Eg kom at sꝙra vpp elld a Jordu huat eg giarna villda/at hñ bryñe nu þgar/eñ eg hlyt adr inz skirn at skirazt/⁊ huersu eg þreyngiunzt þangat til hun pullkõnazt/meine þier at eg kꝙmi at senda þrid a iordu/eg seigi ydr/ uei/ helldr sundr þyckiu / þuiat hedan fꝛa munu þiñ verda i einu husi sundr þycker/ þrir i moti tueimr/⁊ tueir i moti þrimr/þaderiñ mun verda i moti syrenũ/⁊ sonr iñ i moti modrnũ/modrin i moti dottriñe/⁊ dotterin i moti modriñe/ ⁊ modir konu manz i moti sonar konuñe ⁊ sonar konan i moti modr konu mann.

Eñ hñ sagdi til polksins/huer nꝙr (z ins) þier siaet sky vpp ganga i vestri þa seigi þier iapn skiott at regn komi ⁊ þ skier/⁊ nꝙr þier siaet suñan vind blasa þa seigi þier hita verda/ þ skier ⁊ þier hrꝙsnarar/a synd himins ⁊ Jardar þa kuñe þier at þroþua/eñ hui þroþue þier eigi þ nan tima/sem nu er/ eda fyre þui dꝙmi þier eigi ap sialfum ydr/ huat riettuist er

Eñ nꝙr þu geingr medr þinũ sanku dolg fyrer valldz masiñ/þa kosta kapsꝛa veginũ at þu losir þig fꝛa hñ/at eigi dragi hñ þig nockut siñ fyre domaraſi ⁊ domarnir selie þig refsiranũ/⁊ refsarin kasti þier s• i dyplitzu/eg seigi þ eigi fer þu vt þadan / þar til þu borgar/ eirnen hñ sidarsta skarf.

Prettandi capitule. Eñ

Eſi i þañ ſama tima voru þ̃ nockrer vid
er kũgiordu hñ̃ þra þm i Galilea/hue
rra blodi Pilat̃ hafdi blãdat vid þra
þorner Jeſ̃ ſuaradi ⁊ ſagdi til þra/me
ine þier at þſſer Galilei vǫri þyrer ol
lũ Galileis ſynduger/ þott þr̃ þyldu þtta/eg ſeig
e ydr/nei. Helldr ep þier giorit eigi idran þa þy
rer þarizt þier lika aller/eda meine þier at þr̃ atti
an at hueria turneñ J Siloa hrapadi ⁊ drap/ha
fi ſakader verit þramar ollũ mõm/er byggia til
Hieruſalem/ eg ſeigi ydr nei/helldr ep þier giorit
eigi Idran muna þier eirnen aller þyrer þarazt

Eñ hñ̃ ſagdi þm þſſa epter liking/nockr madr
var sa er þikiu tre hafdi plantat i ſinũ vingardi
hñ̃ kom ⁊ leitadi auagrtar a þui ⁊ þañ eigi/þa ſa
gdi hañ̃ til vingardz þagaraus. Sia nu i þriu
ar hefe eg arliga komit ⁊ leitad auagrtar af þſſu
þikiu tre/ ⁊ þundit eigi/haugg þ̃ þui af/huar til
yndi þ̃ gardlendit/eñ hñ̃ ſuaradi ⁊ ſagdi til hñ̃ſ
Herra/lofa þui at ſtanda þtta arit þar til eg grep
vm þ̃ ⁊ lęt at myki/ ep þ̃ villdi s̃ auogrt þǫra
eñ ep eigi þa hogg þ̃ epter a af.

Og hñ̃ kendi i ſamkundu huſi þra a þuottdei
gi/ ⁊ Siaet̃ at þar var su kona er hafdi
krankleiks anda i atian ar/ ⁊ hun var blug/ ⁊ m̃
onga moti þa gat hun vpp litid/eñ er Jeſus leit
hana/kalladi hñ̃ hana til ſin/ ⁊ ſagdi til hñ̃ar/ þu
kona/vert laus af kr̃ackdǫgmi þinu ⁊ lagdi hñ̃d
ypuer hana/ ⁊ iafnſkiott rietti hun ſig vpp ⁊ dyr
kadi gud/þa ſuaradi ypuer madr ſamkuudu huſ
ſins/ ⁊ þyktizt vid þ̃ Jeſus lęknadi a þuott dogũ
⁊ ſagdi til lyd ſins(vi) dagar era þr̃/ a hueriũ
ed hęfer at vin̄/ þui komi þier eigi a þm at lata

lękna

lætna ydr/ eſi eige a þuoit deigi.

Drottiñ ſuaradi hñ ⁊ ſagdi/ þu hræſnare! ley ſir eigi huer ydar eiñ a þuotrdeigi/ naut ſitt ⁊ aſna ap baſi ⁊ leider til vazt/ eſi ſkylldi þſſi eigi leyſazt at þuott deigi/ ſem þo er Abrahams dotter ap þui bandi er andſkotiñ hapdi hana þiatrat, Siaz J alla ar/ ⁊ er hñ ſagdi þtta ſkamñuduzt ſin aller hñs/ mot mælendr ⁊ alle þolkit gladdizt yþ uer þm olliñ dyrdar verckū er ap hñ giorduzt.

Hañ ſagdi þa/ hueriū er gudz riki lickt/ ⁊ hræriu ſkal eg þui ſam iapna/ lickt er þ mnſtardz korne/ þui madr tok ⁊ varpadi i graſgard ſiñ/ þ ſpratt vpp ⁊ vard mikit tre/ ⁊ þuglar himins/ hreidrudu ſig vnder þſſ kuiſtum. Mat. xiij

Og eſi ſagdi hñ/ hueriu ſkal eg ſamlikia gudz riki/ lickt er þ ſurdeigi þui er kona tok ⁊ meingadi vid þria mæla miols/ þar til at þ ſyrdizt allt/ Og hñ gieck i gleġnū borger ⁊ kauptun/ ⁊ kendi/ ⁊ giordi ſina reiſu til Hieruſalem

✝ (Sækia til þ eru þr ſem an rietta tr ar/ mæda ſi i verckū ⁊ h þa a ſett m dr þm til hi mins at ko ma.

Eſi þar ſagdi nockr til hñs/ Herra/ meinar þu eigi at þr ſie þaer ed hialpazt/ eſi hñ ſagdi til þra. Reppet epter iñ at ganga vm hid þrongua hlidit þuiat marger (þ ſeige eg ydr) ſækia til þar iñ at ganga ⁊ þa eigi getad ⁊/ i þra þui ed huſ bondiñ er iñ geingiñ ⁊ heper dyrnar apt̄ lucktar/ þa taki þier til þar þyre vtan at ſtanda/ ⁊ a dyrnar at hnygia/ ſo ſeigiandi. Herra/ Herra/ lucktu vpp þyrer oſſ. Hañ mun ſuara ⁊ ſeigia til ydar/ eigi þeckt eg ydr/ eda huadan þier erut

Þa munu þier hepia vpp at ſeigia var hoſū etid hia þier ⁊ druckit/ ⁊ a ſtrætū vorum kender þu/ eſi hñ mun þa ſeigia/ eg ſeige ydr/ þ eigi keñe eg ydr huadan þier erut þarit þra mier aller/ þier

illgiorda

illgiorda mest/ þar mun vera op t tasta gnistran
Psal. vi nar þier siaet Abraham t Isaac t Jacob t alle
Matt. viij spamesi i guds riki/esi ydr vt rekna/t þr vr austri
t vestri/noidri t sudri munu koma/ t til bords
sitia i guds riki/t Siaet; at þr sem voru sidarster
verda fyrster t þr ed voru fyrster verda sidarster

A þm sama deigi geingu nockier ap pharisei
til t sogdu hñ/hap þig burt t gack hiedan/ þui
at Herodis vill ap lipa þig/hñ sagdi til þra/ gart
þier t seigit þm rep/Siaet! at eg rek vt diopla t
fullgiori lækningar i dag t a morgun/esi a þri
dia deigi lid eg vnder lok. Huat fyrer þ/ þo fyr
iar mier i dag t a morgun/t nærsta dag þar ep
ter at ganga/ þuiat þ fær eigi skied at nockr spa
madr farizt vtan i Hierusalem

Jerusalem Jerusalē þu sem aflipar spamesi
ina t gryter þa steinū er til þin verda sender/
huersu opt hefi eg viliat samau safna sonū þi
nū/lika sem hæna sinu hreidre vnder vængi ser/
t þier hafit eigi viliat. Siaet! yduart huss skal
ydr þui eydi latid verda/esi eg seigi þ eigi munu
þier mig sia þar til þ kemr er þier munut seigia
blezadr sie sa/er kemr i nafni drottins.

Fiortandi capitule

Geyta n sunu dag

Og þ skiedi at Jesus gieck a þuott
deigi iñ i huss nockurs þss sem var yp
ner bodare phariseorum brauds at
neyta/þr hofdu t vord a hñ/t Siaz
at madr nockr sa vaxtsott hafdi var
þar framñ fyre hñ. Jesus ans adi t sagdi til log
spekinga t pharisea/ s° seigiandi/Leyfizt nockut
at lækna a þuott dogum/ esi þr þogdu vid/hñ
tok þa a hñ t læknadi hñ t liet burt fara/suara
di t sagdi til þra/ Huerr ydar asne eda naut sem

pellr i pytt/ er þ eigi iafnsnart vt dregit a knotr deigi/r þr gatu hñ ongu/þar til suarat.

Eñ þssa epter liking sagdi hñ til bodzmannsins þa hñ merckti huernen þr matuzt epter Jnñ þremstu sqtū/r sagdi til þra/Nqr þu verdr boðin ap nockrū til brudlaups/þa set þig eigi i hin qðztu sqte/kasi skie/at aðar eigi qrligre cñ þu sie bodin ap hñ r komi sa sem þier baud r hñ/ seigi til þin/gep þssum rum r hlioter þa med kñroda at hallva hñ yðzta sess/helldr nqr at þu verdr boðin/þa þar r set þig i hid yðzta sqti/so at nqr sa kemr er þier baud/ r seigi til þin/ Vinr þoka þier vpp ben/r mun þier þa virding veitt fyre þinū sessu nautū. Þuiat huer sig sialfr vpp hefr/ hñ skal niðrlqgiazt/r huer sig sialfr lqgkar/hñ skal vpp hefiazt. ✻

Hñ sagdi þa til hñs er hñ hafði bodit/nqr þu helldr mið. dags verd edr kuelldmaltid/þa skaltu eigi bioda vmū þinū nie brqðrū/eigi þrqndū þinū nie nagronū þm sē riker eru/at eigi biodi þr þier heim til sin aptr/r sie þier þa endr golldit/helldr nqr þu giorir heimbod/þa biod fatqkū vonum dū/holltū/r blindū/r muntu sqll verda/ Þuiat þa hafa eigi til þier aptr at luka/eñ þ mun þier endr golldit verda i vppriſu riettlætra.

Eñ er þtta heyrdi nockr ap þm er til borðzins sat sagdi hñ til hñs/ Sqll er samad sē at er braud i guðz riki/eñ hñ sagdi til hñs/ ✻ nockr skonar madr var sa er giordi myckla kuelld maltid/r baud moргū til hñar/r sendi vt sin þion vm kuelld matsmanna at hann segdi so bodsmonunum/ Komit/ þuiat allt er nu reidubuit/ eñ þr tokū þa allir til/ huer epter annan/ at afsaka sig. Hin fyrsti sagdi til hans bugard keypta eg/ r hefi ✻ Þann annan sunnu dag.

eg þui þaurp at para vt ꝛ sia hñ/eg bid þig ap saka mig/ꝛ añar sagdi/þiñ akneyti keypta eg/ꝛ þer eg nu vt at reyna þau/eg bid þig ap saka mig Hñ þridie sagdi konu hepi eg þesta / þyre þ ni ma eg eigi koma/ꝛ þionustu madrñ kom apt ꝛ vndcruisadi þ tta sinum Herra

Þa vard huſ bondiñ reidr ꝛ sagdi til sins þions þar snarliga vt a strœti ꝛ gautu borgariñar ꝛ leid volada vanada/ blinda/ꝛ hallta hingat iñ/ꝛ þionñ sagdi Herra þ er giort huat þu ſkipader ꝛ þo er eñ meira rum/ꝛ Herran sagdi til þionſins þar þu vt a þiod brauter ꝛ vm tungarda ꝛ naud ga þñ hier iñ at koma sº mitt huſ verdi fullt/eñ eg seigi ydr þ/at eingen þra manna sem bodnir vor ru munu ſmacka mina kuelld maltid ✻

Mat. þ Eñ margt polk gieck mꝫ hñ ꝛ hñ sneri sier vid ꝛ sagdi til þra/ep nockr kemr til min ꝛ hatnar eigi þodr sinñ ꝛ modr/konu ꝛ bornñ/brœdrñ ꝛ syſtrñ ꝛ þar til sinu eigin lipe/hñ þetr eigi miſi lærisueiñ verit/ꝛ huer hñ dregur eigi sin kross ꝛ þylger mier epter/sa getr eigi miñ lærisueiñ verit

Þui huer yd sem turn vill vppbyggia sitr hñ eigi/adr ꝛ saman reiknar kostnadiñ huat þarf ligt er ꝛ huort hñ hefer til nœckta/sº at eigi epter a er hñ hefer grundvolliñ lagt gen hñ eigi þ allgiort hñ ꝛ aller þr þ sia taka at dara hñ ꝛ segia/ þssi ma dr tok at byggia ꝛ gat eigi vid lokit/eda huer kõun gr geingr vt at hallda orustu/giegn odrñ konungi Sitr hñ eigi adr ꝛ hugsar vm mꝫ sier huort hñ gen med (tiu) þusunder rusit i moti hñ er med (xx) þusunder kemr til hñs/ eñ ep eigi þa sendr hñ bodskap vt/ þa þegar hñ er þo fiarlœgr/ꝛ bidr hñ þss sem þridsamligt er/sº ꝛ lika sierhuer

ydar

ydar sem eigi aþ seiger ollu þui hñ eignast/þar er eigi mũ lærisueñ verit.

Sallt̃ er gott/ eñ ep sallt̃ doþnar huerju Mat. v
rydi þier þa/þuiat þ er þa huorki/a tun Jord Marci ix
me i tad hauga þarfligt/helldr verdr þui vt var
pat. Huer eyru heþer at heyra/hñ heyre

Þimtandi capitule

Ñ aller ✠ tollheimtu meñ/tbersyndu
ger nalægduzt hñ at heyra hñ/tpha ✠ Þridia f
risei tskriptlærder mogludu tsogdu/ ñu dag.
þñ medtekt syndugra meñ tetr medr
þm/ Eñ hñ sagdi þssa epter liking til
þra tsagdi. Huer er sa i bland ydr/ sem hepr hũ
drat sauda/t ep hñ tyner einũ ap þm/ þo ilæti hñ
eigi þa nu t niutigi/i eydi morku/t þer epter þm
er tyndizt/þangat til hñ finr hañ/tnær hñ hepr
hañ fundit/leggr hñ hañ vpp med fagnadi sier a
herd kemr heim t saman kallar vine tnagrana t
seiger til þra/ samgledizt mz mer/ þuiat eg hepi
mñ saud apt fundit/sem tapadr var/eg seigi ydr
at lika s° mun fognudr vera a himnum yfuer
einũ syndugũ/ þm er idran glorir/meir eñ yfuer
þm nin t niutige riettlatũ er eigi þurfa yfuer bo
tar vid/eda huer su kona ed hepr tu peninga t ep
hun tyner einn/kueiker hun eigi lios/t sopar husit
t leitar vandliga/ þar til hun finr hñ/t nær hun
hepr fundit hañ/saman kallar hun vin konr si
n t grannkonr seiger sægledizt mier/ þuiat eg he
pi minn penig apt̃r fũdit/huerũ eg hafda tynt/li
ka s° seigi eg ydr at fognudr mũvera fyre einglũ
gudz yfuer einũ syndugũ/ þm yfuer bot glorir. ✱
Eñ sagdi hñ nockr madrvar sa er hafdi two
syne/t hinn yngre ap þm sagdi til fodr sins/far

Mat. xiij

Deut. vi

dargep mier/ þa deilld ap gotzina sem mier ber
thñ skipti medr þiñ gozdinu/ t iñan þarra daga/
þa dro hiñ yngri sonriñ allt til samñ/ t reisti sidan
langt burt i þiarlægt riki/ t portædi þar sinu go
dzi i eydzluligu lipnadi/ t epter at er hñ hapdi ol
lu soat/ giordizst megnt hũgr i þui sama riki/ s. hñ
tok vesolld at þola/ hñ þor t hiellt til hia einũ bur
geis þss rikis/ t sa sendi hñ vt a sin bustad at hñ
gætti þar sama/ hñ þysti t at sedis siñ maga ap
dræpi þui er suinin atu t eingiñ gap hñ.

Eñ hañ komzt þa vid t sagdi. Hue margen
leigu meñ/ þa eru i mins podrs husi/ þred hã
þa uægd a braudũ/ eñ eg perst i hungre þssu/ þui
skal eg vpp standa t para til podr mins t seigia
til hñs/ þader eg syndgadi i himiniñ/ t þyre þier/
þui er eg eigi verdr at kallazt þin sonr/ gior mig/
þui sẽ einn ap þinũ leigulidũ/ hñ reis þa vpp t kõ
til podr sins/ t er hñ var eñ langt i burt þadan/
leit hñ þader hñs/ t sa aumor a hñ/ hliop at t
þiell vm hals hñ t kysti hñ/ eñ sonrinñ sagdi til hñs
þader/ eg syndgadi i himiniñ t þyrer þier/ ap þui
em eg nu eigi verdugr at kallazt sonr þin. Eñ þa
derinñ sagdi til þiona sinna/ berit stragr hingat hid
ædzta klædi t þærit hñ i/ t gepit hñ hring a sina
hond/ t sko a hñs þæt/ sækit alin kalp t slatrid/
t neytum s. t verũ kater þuiat þessi min sonr var
daudr t endr lipnadi/ hñ tyndizt t er nu pundinn t
þr toku at glediazt

Eñ hñs hin eldri sonr var a akre/ t er hñ kom
t nalgadizt husit/ heyrdi hñ kued skap t danzlæti
kalladi einn ap þionustu monnum til sin t spurdi
hu at þetta væri/ sa sagdi h̃m broder þin er kom
minn/ t slatrapi þader þin oldũ kalpi/ þ. hñ fieck
hñ halsan aptr/ eñ hã bucktizt vid t villdi eigi in

gaꝛga/ þa gleck þader hñs vt ꝛ baud hñ/ eꝛ hañ
ſuaradi ꝛ ſagdi til þodꝛ ſins/ Sial ꝛ s͠o morg ar
þiona eg þier/ ꝛ alldri eꝛ ꝓuerꝛodit þin bodord
ꝛ þu gaꝛt mier eꝛ alldri kid/ s͠o eg mꝛtti medꝛ
minū vinū glaꝺꝛ vera/ eꝛ nu ed þ ſſi þ hñ ſonr kom
huer vt hapꝺi ſuꝗlt ſinu godꝛi/ medꝛ port kons/
þa ſlatrader þu hñ alin kalꝛ/ eꝛ hñ ſagdi hñ/ þu
eꝛt tapnan hia mier ꝛ allt huat mitt eꝛ/ þa eꝛ þ it
þ ui ætter þu nu at vera kat ꝛ god ſiñaꝺꝛ/ þ þ ſſi
þ hñ broꝺer var ꝺauꝺꝛ ꝛ endiligꝛ nadi/ hñ tyndiꝛt ꝛ
eꝛ aptꝛ ꝓfundin ✻ Seꝛtandi Capt ✻ þa

Gi hñ ✻ ſagdi til ſiña lꝛtiſueina audigt
maꝺꝛ neckuꝛ vꝛ sa ſe ſier hapꝺi radꝛ
menn/ ꝛ sa vaꝛd rꝛꝛgdꝛ vid hñ/ ſe hep
di hñ þargat hñs godꝛi/ ꝛ kalladi hñ
til ſin ꝛ ſagdi til hñs/ huernen heyꝛe eg
þꝛꝛa ap þier/ giꝛ reikning þinar radꝛmenſku/
þuiat þu matt eigi hiedan ap radꝛmenſku hapa
eñ radꝛmaꝺꝛ/ hñ ſagdi med ſialfū ſier/ huat ſkal eg
til giora þa minn herra ſuipter mig radꝛmenſkuñe
eigi ꝺugie eg at grapa/ eñ eg ſkomunꝛt at bidia/ eg
veit huat eg ſkal giora/ þui nꝛr at eg verꝺ ap ſet
ꝛ radꝛmenſkuñe/ þ þꝛ mediaki mig i ſin hus

Hñ ſaman kalladi ꝛ liꝛa/ alla ſkulldꝛ meñ ſins
herra/ ꝛ ſagdi til hins ꝓrſta/ huerſu mikit ertu
ſkylldugꝛ minū herra/ hñ ſagdi: hundꝛat tuñꝛ vid
ſmiorꝛ/ hñ ſagdi þa til hñs tak þitt brep ſet þ ig ꝛ
ſkrip a ſtragꝛ þimtugi epter þ ſagdi hñ til añaꝛs/
eñ ertu mikit ſkulldugꝛ/ sa ſagdi/ hundꝛat trog
huetꝛꝛ/ þa ſagdi hñ til hñs/ tak þitt brep ꝛ ſkrip a
þ imtugi/ ꝛ herrañ lopadi þañ rꝛglata radꝛmak/
þ hñ hapꝺi s͠o porſialiga giort/ þuiat ſyner þ ſſe
veralld eru ꝓgnare ſonū liooſins i ſiñe kynſlo

ok eg seige yðr/giorit yðr vine ap hinū rangþerðu
ga Mammon sº nær eð yðr þrotar at þr inðtaki
yðr i eilifþar tiallð buðer *

Huer trur er i minstu/ sa er ok trur i myckl u/ok
huer rangsnuin er i lulu/ hann er ok rangþerðugr i
myckl u/þui ef þier erut eigi truer i Jnū rangþer
ðuga Mammon/huer truer yðr þa til ſannligt er/ok ef þier vorut eigi truer i annarligū huer
mun gefa yðr þa/huat yðart er/eingen þion getr
tueimr herrū señ þionat/ þui annat huort haþr
hann þm eina/ok elſkar hinn annan/eða þyðizt þann ok
þorſinar hinn annan/ þier getið eigi guði þionat/ok
sa þm Mammon.

Enn þr pharisei heyrðu allt þetta/ sem agiarner
voru ok dæmðu hann/þa sagði hann til þra/ þier erut
þr huerier sialfa sig rietttlætta fyre mönn/en guð
þekker hiortu yðar/ þuiat huat hatt er hia mönn
þ er fuiurðuligt fyre guði.

Logmalit ok Prophetarner spaðu allt til Johannes
/en vpp frá þui boðazt guðs riki /ok sumer hue
rier menn giora þui oþrepli/ þui liettþelldara er
at himin ok iorð forgangi en ein titull af logunum
falli. Huer sina eigin konu forlætr ok giptizt annar
ri/ sa dryger hor/ ok huer ed giptizt þre sem fra
mann er skilin/hann dryger hor.

Nockr * mann rikr var þar/sa er klæddiſt m
pell ok purpura/ ok ath dagliga skinandi kraſer/ok
þar var þurpa madr sa sem Lazar het var at nað
ni/huer ed vti lag fyre hins dyrū/fullr kauna/ok hin
fyſtiz at sedia sig af þm molū sem fiellu af borð
di hins rika/ok eingen gaf him nockut/helldr komu
hundar ok sleickðu hins kyli. En sº vard at hinn vo
ladi do ok var borin af englū i faðm Abrahams

Hinn

Siñ riki andadizt lika z var Jardnar.

Og sem hñ var i heluite z kuolunū/ þa hop hā vpp sin augu z leit Abraham lægt burt z' Lazarū i hñs þadmi þa hropadi hñ z sagdi/ Abraham þader miskuña mier/ z sent Lazarū at hañ drepi hinu þremsta sins þingurs i vatn z kæli tungu mina/ þuiat eg kuelzt i þessum loga/ z Abraham sagdi til hñs/ hugleittu sonr at þu medtokz þin goda i lifi þinu Lazar⁹ þar i mot sitt hid vonda/ þui blyr hñ nu at huggazt/ eñ þu at kueliazt/ z þram yzuer/ allt þetta er i milli vor z ydar mikithuelp i stadþest/ s⁹ at þr sē vilia hedan þara til ydar/ geta þ eigi þr eigi þadan þra ydr vpp til vor þarit.

Þa sagdi hñ/ þa bid eg þig þader at þu sent hñ i mins þodrs huss/ þuiat eg hefi fim brøðr/ at hñ geri þm vitnesskiu ap/ s⁹ at eigi komi þr i þessan kuala stad/ Abrahā sagdi til hñs/ þr hafa Moysen z spamennina/ heyri þr þm/ eñ hñ sagdi/ nei/ Abraham þader/ helldr ef nockr þramlidiña þeiri til þra/ þa mundi þr idran giora/ eñ hñ sagdi hñ/ ef þr heyra eigi/ Moyses z spamonnunū þa munu þr z eigi helldr trua þott nockr þramlidiña risi vpp *

Scytiandi capitule.

Siñ hñ sagdi til sina lærisueina/ o mogulligt er at þarfkylldi eigi koma/ hneyksla ner eñ we þm þyrer huern þar koma/ þarf þara væri hñ þ kuarnar steinn hengdizt vid hals hñ/ z væri i sio kastat/ eñ þ at hñ hneyckti einū af þessu veslingū/ vackid ydr/ ef broder þin brytr vid þig/ þa atel hñ z ef hñ idrazt/ þa fyrer gef hñ þ/ z þo hñ brioti (vij) sinū a deigi vid þig/ z snuizt (vij) sinū aptr a deigi til hñ

Mat. 1 Marci

þiu/ ꝛ seigi/ þ ꝺrar mig/ þa þyrer gey hñ þ
Mat. xvij Og Postularner sogdu til drottins/ auk þu
Marci ix. oss tru/ eñ drottin sagdi/ ef þier hefdut tru sem asi
at mustardz korn/ ꝛ segdut þ ssu alldin tre/ vpp
rætt þig/ ꝛ trotset þig vm i sionu aptr/ ꝛ mundi þ
ydr hlyda.

Eñ hver ydar sem hefer þan þion/ er plogar/ ꝛ
fienat hirder/ nær ed hñ kemr heim ur akre/ at hñ
seigi hñ þa/ þar stragr/ ꝛ set þeg til bords/ er þ
eigi s⁹ at hñ seigi til hans/ bu til þ eg hallda kve-
lld verd/ ꝛ styit þig vpp ꝛ þiona mier/ þar til at
eg hefi endt druckit/ ꝛ epter a þa skaltu ꝛ ꝺre-
cka/ þackar hñ nockut þñ þion/ þo hñ giordi/ hu
at hñ var bodit/ eg meina nei/ s⁹ ꝛ þier lika/ nær
þier hafit allt þ giort/ huat ydr var bodit þa seig-
it/ onyter þionar eru vier huat vær attum med
fyllou at giora/ þ giordu vier.

Þat ſkiedi ꝛ þa hñ for til hierusalē at hñ ꝺo
mitt i gegnū Samariā ꝛ Galileam. ꝛ er hñ gieck
iñ i nockrt kaupstn/ mætti hñ tiv liēþ raer meñ
huerier ed stodu langt þra/ hopu vpp sina rauſ
ꝛ sogdu Jesu gode Meistare miskunna oss ꝛ er hñ
sa þa sagdi hñ til þra/ þari þier ꝛ synit ydr preſt
unū ꝛ þ ſkiedi er þr gengu þaban at þr vrdu
hreiner/ eñ eiñ af þm/ nær hñ sa þ hñ var hreiñ
vordiñ/ sneri hñ aptr ꝛ lofadi gud m⁹ hatri rauſt
ꝛ fiell fram a sina a sionu/ þyrer fœtr hñ/ ꝛ þac
kadi hñ/ ꝛ þſſi var samuerſkr. eñ Jesus suaradi
ꝛ sagdi/ voru eigi tiu hreinsader/ eñ hu eru hinir
(ir) pundu ꝛ ongver adrer þr aptr sneru/ ꝛ gæfi gū
dyrd/ nema þſſi vlendingr/ ꝛ hñ sagdi til hūſ/ stat
vpp ꝛ far hied an þin trua giordi þig holpinn.

Eñ er hñ vard at spurdr af phariſeis/ huen nær
Mat. xxiij
Marci xij
ed

ed gudz riki kęmi/suaradi hñ ꝛ sagdi/gudz riki kemr ei gi med vardueitingu/ þar mũ ꝛ eigi seigiazt Sie hier eda sie þar er þ þui/siaett at gudz riki er iñan i ydr

Og eñ sagdi hñ til siña lęrisueina þęr stunder kema/ þ þier munut girnazt at sia eñ dag manzins sonar/ ꝛ munut hñ eigi sia/ ꝛ þr munu seigia ulydar/sia hier/sia þ^a/ þa gangit eigi þangat/ ꝛ eigi hellder epter þylgit/ þui sem elding ap himne leiptrar ꝛ lyser yþer alle huar vnder himnũ er lika s^o mun manzins sonr vera a sinũ dęgi/eñ hñ byriar þyrst margt at þola ꝛ hrackt ꝛ vera ap þssari kynslod

Og s^o sem þ sk iedi a dogũ Noa/lika s^o mun þ skie a dogũ manzins sonar/. þr atu ꝛ drucku/ þr kuęntuzt/ ꝛ lietu sig kuęna/ allt til þss dags er Noe gieck ter ina ꝛ þlodit kom/ ꝛ tortyndi þm ollũ lika eirnen sk iedi a dogũ Lotz/ þr atu ꝛ drucku þkeyptu ꝛ selldu/ þr plontudu ꝛ vppbygdu/eñ þn dag er Loth þor vt ap Sodoma/rigndi opan elldi ꝛ breñe steine ap himne ꝛ þyrepor þm ollũ epter slikũ hęttı mũ sa dagr sk ie er manzins sonr mun þ opinberazt.

Huer hñ verdr i þasi sama tima i ręþri stadd r/ ꝛ sie hñs bugagn i husino/ þa stigi hñ ei opan þ i burt at hapta^s ꝛ teirnen sa hñ er a akre/ þa snue hñ eigi aptr epter þui sem a baki hñ er/ miñzt þier a konu Lotz. Huer hellzt sem epter sąker sina ond at þoruara/ sa þyrr þer hñe ꝛ huer hellzt hñ tyner hñe/sa byr hana til lifs

Eg seigi ydr at a þre nott munu tueir verda a eirne sęng munn eñ medteken ꝛ añar þorlatiñ/ ꝛ iuęr munu mala tilsamen/ mun eñ medteken ꝛ oñr þorlatin/ þr þ sworudu ꝛ sogdu til hñs Huar þa/Herra/ Eñ hñ sagdi til þra/ huar hellzt ed hręit er þangat sąþnazt ꝛ erneernerner.

Attandi Capitule

Es hñ sagdi epter liking til þra/huerrer vier
skylldu iapnan bidia t eigi þreytiast/t sag
di sa domare vari nockre borg/sem eigi ot
tadizst gud/ t eigi skeytti vm neisi/ eñ eckia nockr
var þar i somu borg/t hun kom til hñs t sagdi
Leys mig af minū mot standu maūi/t vm lan
gan tima villdi hñ eigi/ eñ epter a sagdi hñ mer
sialfū sier/ þo eg ottuzt eigi gud nie skeyti vm ong
maūi/ þo þyre þ at þessi eckia giorir mier v uad my
ckla/ þa vil eg leysa hana s° at hun komi eigenl
sidurstu t op þreyti mig
Þa sagdi drottiñ/heyri þier huat sa hñ rang
lati domare seiger/ skylldi gud nu eigi giora þrel
san sisia vtualdra/ þra sem nott t dag til hñs kal
la t þolin modi yþuer þm hafa/ eñ eg seigi ydr/
þ hñ mun bradliga giora þra þrelsan/eñ þa/mar
manzins son kemr (meinar þu) at hñ mune tru
pisia a Jordu
Eñ hñ sagdi til nockurra þra sem trudu sig
sialfua riettlata vera t þorsmadu adra þessa ep
ter liking Tueir menn þa gengu vpp i musterit/
at bidiazt þyrer/eitt var phareiseus/eñ annar toll
heimtu madr/ phariseariū stod t badz þannig þy
re med sialfū sier/ Gud eg þacka þier/at eg em
eigi s° sem adrer menn/roningiar/o riettþerduger/
hordomsmenn/eda s° sem þessi tollheimtu madr/eg
fasta tuysar i-viku/t gef tiunder af ollu þui eg
a. Og tollheimtu madrinn/stod langt i þra/t vill
di eigi vpp hefia sin augu til himins/helldr bar
di hñ a sitt briost t sagdi Gud vertu mier syndu
gum liknsamr/ eg seigi ydr þyre sann/ at þessi þor
meir riettlættr i sitt hus eñ hinn/þui huer sig sial
fr vpphefr/ hann mun nidr leggiazt/t huer sialf
uan

Dann fi su
dag.

uaſi ſig nidr lęgger/hñ mun vpphafiſt verda. ✻
Þa þęrdu þa til hñs vngborn/ at hñ tęki a Mat.xix
þm/eñ er þ sau hñs lęrisueinar auitudu þr þa/eñ Marc x
Jesꝰ kalladi þau til ſin ⁊ ſagdi/leyfit bornunū til
min at koma ⁊ banit þm eigi/ þuiat þuilikra er
gudz riki. Sañliga ſeigi eg ydr/ huer hñ medtaki
eigi gudz riki/ſē vngbarn/hñ mū eigi iñ ganga ⁊ þ
Og hofdingi nockr ſpurdi hñ ai ⁊ ſagdi/Godi Mat. xix
meiſtare/huat ſkal eg giora/ s⁹ at eg eignizt ei Marci x.
liſt lif. Eñ Jesus ſagdi til hñs/huat kallar þu mig Luc. xx.
godañ/ eingeſi er godr nema gud eirn/ bodordin
veizt þu/at eigi ſkalir þu maſi vega/eigi hordō
dryggia/eigi þiofnad premia/eckert lugvitne bera/heidra ſkalt þu fodr þin ⁊ modr/ eñ hñ ſagdi
allt þetta hefi eg halldit fra barn ęſku miñe/ þa
Jesus heyrdi þ /ſagdi hñ til hñs/ eitt breſtr þig
eñ/ Sel allt huat þu hefir ⁊ gef þ fatękū/ ⁊ mātt
þu þa hafa fiod a himne/ ⁊ kom/ ⁊ fylg mier ep
ter/ þa hñ heyrdi þ vard hñ hryggr/ af þui hañ
var miog audigr.
Eñ er Jesus sa hñ hryggvaſi ordiñ ſagdi hñ/
Huerſu torfuellt er þm iñ at ganga i gudz riki/
ſem peninga hafa/ þuiat hęgra er vlfi balldanū
at ganga i giegnū nalar auga eñ rikū maſi iñ at
ganga i gudz riki. Þa ſogdu þr ſem til heyrdu/
huer fęr þa hialpazt/eñ hñ ſagdi/huat omattugt
er fyre mōm þ er mogulegt fyre gudi
Þa ſagdi Pen/Siadu/vęr forlietū allt ⁊ fylgiū þier epter/eñ hñ ſagdi til þra. Sañliga ſeigi
eg ydr/eingeſi er sa/ huer ſitt heimele edr forelldra/eda brędr/kōu edr born forlęti/vegna gudz
riks/at hñ medtaki eigi myclu fleira apt a þſſum
tima/ ⁊ i odrum heime eilift lif.

Eñ ✠ Jesus tok þa tolþ til sin ⁊ sagdi til þæ
✠ Susu da Siact at vier þorũ nu vpp til Hieruſalem/ ⁊ þæ
ñ ıþaustu allt þollkõnat verda/ huat stripat er þyrer spa
jang. meſsina ap manzins sync/ þuiat hñ mun þram
ſelldr verda Heidingiũ/ ⁊ hñ mun hleigiũ spytt ⁊
ſpieadr verda/ ⁊ þr munu hñ hudþleita ⁊ liplam
⁊ epter þ a hinũ þridia deigi mun hñ vpp aptr ri
ſa/ ⁊ þr þorſtodu eckert ap þſſim ordũ/ þuiat þau
voru hulin þyrer þm ⁊ eigi viſſu þr/ huat þau vop
du at ſeigia

Eñ þ ſkiedi þa hñ tok at nalgaſt Hiericho/ at
Marci þ nockr mañ blindr sat vid vegin ⁊ bad olmuſu/ ⁊
er hñ heyrdi/ at þolkit gieck þar þram hia/ ſpurdi
hñ at huat þ væri/ þr ſogdu hñ þa/ at Jesus ap
Nadareth geingi þar hia/ þa kalladi hñ ⁊ ſagde
Jesus ſonr Dauidz miſkuña þu mier/ eñ þr ſem
vndan geingu/ hoſtudu a hñ/ at hñ þegdi/ hñ kal
ladi þui meir ⁊ ſagdi/ ſonr Dauidz miſkuña þu
mier/ Eñ Jesus ſtod kyrr ⁊ baud þm at leida hñ
til ſin/ ⁊ er hñ var komiñ hart nær hñ/ tok hñ at
ſpyria hñ at/ huat villtu eg giori þer/ hñ ſagdi/
Herra þ eg mæti ſia. Jesus ſagdi til hñs/ vert ſkyg
gn/ þ in trua giordi þig holpiñ/ ⁊ iafn ſnart gieck
hñ ſynena/ fylgdi hñ ⁊ epter/ vegſamandi gud/ ⁊
allt þ þolk er þ tta ſa gaf gudi lof ✠

Nitiandi Capitule

✠ Kirkiu dagiñ

Eñ ✠ gieck ⁊ iñ/ ⁊ reiſti i giegnum Jeri
cho/ ⁊ Siact ı at madr ſa er Zacheus
var at nafne/ huer ed var þoringe toll
heimtu maña ⁊ ſialfr hñ audigr/ ⁊ hñ
girntiſt at ſia Jeſum huer hñ væri/ ⁊
gat eigi þyrer þolkino/ þuiat hñ var litill vexti/
hñ hliop þa þram/ vndan ⁊ kliþradi vpp i nockr
allan

allom tre/s⁹ at hñ sæi hñ/ þui þar gaull hñ fram
kom at para/ z sem Jesus kom at þm sama stað/
leit hñ vpp z sa hñ/ z sagdi til hñs Zacheus stig þu
med skyndinge opan/ þuiat i dag byriar mier at
blipa i þinu husi/ z hñ stie skyndiliga opan/ z tok
vid hñ pægnandi/ z er þa sau þ moglndu þ allir
þ hñ skylldi herbergia sig hia ber syndugum mañi
Ēñ Zacheus stod z sagdi til Jesu/ sia þu/ Her
ra/helft mina mina rigna/ gef eg fatækū/ z ef eg he
fi nockū tælt/ þa gef eg fer fallt apt̄/ Jesus sag
di til hñs/ i dag þa veinzt þ sīu huse hellsa med
þui þo at hñ er Abrahams sonr/ þuiat mannz ins
sonr er komñ epter at leita/ z at frelsa huat þer
fapat er *

R S. Ni
cola⁹ dag
aðara Cōf
forum

Ad M þim eñ a heyrondū Jok hñ vid z sagdi þ̄ssa
epter liking/ af þui/ at hñ var hart næmt Jerusa
lem/ z þ̄/ þ̄ gatludu/ at gudz riki mundi þa strax
oppnbert verda i z sagdi/ nockr edla borñ mañ
fereadi i i fiarlægt land at hñ afladi sier rikis/
z kæmi s⁹ apt̄/ cñ þ̄si kallaði a (tiu) sīna þiona
z gaf þm (x) pund/ z sagdi til þeira/ er þ̄sset þar til
at eg kem apt̄/ eñ hñs borgar meñ hotu du hñ/ z
sendu hñ bod/ z lietu s⁹ segia/ vær viliū eigi
þēnan riki a latа yfer oss

Þat skiedi z þa hñ kom apt̄/ em hñ hafði
rikit vnder sig tekit sidan hñ at kalla a þa sem
þiona/ huerin hñ hafði fæ gefit/ s⁹ at hañ vis
si hua myckit huer hefði sysslat Sū fyrsti kom z
sagdi/ Herra/ þitt pund hefer af tekat tiu pund
hñ sagdi þa til hans/ ghei þu hūm godi þien/ af
þui þu vart trur i litlu/ skaltu vallt hafa þ̄
ner tiu borgū. Sū aðar kō z sagdi herra/ þitt pund
hefer samundi gefit þūm pund/ til hñs sagdi hñ z
þu skalt vera yfer þim borgū

Eg

Og hiñ þridie kom ꝛ sagdi Herra/ Sia ꝛ þar er þitt pund/huert at eg hefi i sueita duki folgit eg hræddunzt þig/ þuiat þu ert madr ogiligr tekr þ vpp/huat þu hefer eigi nidr lagt/ ꝛ vppsker þ huat þu sader eigi/hñ sagdi þa til hñs/ap þinū mu ñe dœmi eg þig hiñ vondi þion visser þu þ/at eg er madr ogiligr takandi þ/huat eg lagdi eigi nidr vppskerandi þ huat eg sadi eigi/ huar fyre gaft þu eigi miñ pening i mangarans bord/at nær eg kæmi/ hefdi eg þ med okri krafit.

Og hñ sagdi til þra sē hia stodu/takit þ pund þra hñ ꝛ þait þ þm sem tiu pund hefer/ þr sogdu hñ Herra/tiu pund hefer hñ/eñ eg segi ydr þ/at huer ed hefr hñ mū gefit verda/eñ þra þm sem eckert hefr/ mun ꝛ þ burt numit verda huat hñ hefr.

* Þo þa mina o vine sem eigi villdu mig ri. kia lata yfuer sier/leidit hingat ꝛ deydit hier fra/ mē fyrer mier/ꝛ sem hñ sagdi nu þtta for hñ id beinasta ꝛ gieck vpp til Hieruſalem.

Og þ skiedi þa hñ tok at nalgazt Bethpha/ ge ꝛ Bethaniam/vid fiallit oliueti/at hñ sendi vi two af sinū lærisueinū ꝛ sagdi/fari hier i þ kaup tun/huert gegnt ydr er/ꝛ þa hier komit þar isi mu nu hier fiñā ausnu fola bundin/a hueriū alldri hefer eñ nockr maña setid/leysit hñ ꝛ leidit hingat ꝛ ef nockr spyr ydr at/þui hier leysit hñ/þa sei/ git hñ so þ hetrañ þarfi hñs vid.

Mat. xxi. Marci xi.

Eñ þr foru burt sem sender voru/ꝛ fundu sem hañ hafdi sagt þm/ꝛ er þr leystu folañ/sogdu hñs drottnar/fyrer huat leysi þier folañ/þr sog/ du/þui Herrañ þarf hñs vid/ꝛ þr hofdu hñ til Jesu/ꝛ kostudu sinū klædū a folañ/ꝛ settu Jesū þar vpp a. Eñ er hñ for af stad breiddu þr vn/

der

der sin klæði a vegiñ.

Og þa hñ tok at nalgazt/ t þor opan ap pialtino oliueti hoþ vpp allr mugr hñs lærisueina ap þagnadi/ gud at loþa medr hatri rauddu/ ypuer ollū þm krapta verckū sem þr hoþdu sied/ t sog du blezadr sie sa konungr er kemr i naþne drottins þridr sieg hunne t dyrd a vpphæðū a nockrer ap phariseis þr ed voru med polkino/ sogdu til hans Meistare strapþa þina lærisueina/ til huerra hñ sagdi/ eg segi ydr þ ef þsser þegdu mundu steinarner hlioda.

Og ✠ sem hñ tok meir at nalgazt/ sa hñ a borgina/ t gret ypuer hñe/ t sagdi/ þui ef þu visser þ (mundir þu a þssim deigi hugleida at) huat til friþs þridar heyrdi/ eñ nu er þ dulit fyre ydrum augū/ þuiat þr dagar munu ypuer þig koma þ þiner o viner munu vm þig t þin born med þier/ skiallo borg setia/ t þier vinsat veita t a alla vegu at þier þ reyngia/ t þig nidr at velli briota t eigi munu þr i þier lata stein ypuer steine vera. ap þui þ þu þeckter eigi þñ vitianar tima

Og hñ gieck iñ i musterit t tok vt at reka/ þa sem selldu t keyptu þar iñe t sagdi til þra/ skripat er/ at mitt hus sie bœna hus/ eñ þier giordut þ at spill virkia ñe/ t huersdagliga kendi hñ i musterino ✱ Eñ keñi maña hopdingiar t skriptlærder t villdar meñ lydsins socku epter at pyrer koma hñ/ t gatu eigi fundit huat þr skyldu hñ giora þuiat allt polkit var hñ a hangande

Mat. xxi
Marci xi.
Esa. lxi.

xx Capitule.

Og þ skiedi a einū þssarra daga þa hñ v^at keñ polkino i musterino t at predika gudz spioll/ at þa komu til hñs presta hoþdingi^ t skript

ꝛ Kristi gꝛdee med ollumgurū tolodu til hins ꝛ sogdu
seig oss/ ap huerie mackt er þu giorir þetta/ eda huer er
s sem þier gap þessa mackt/. Jesus suaradi ꝛ sagdi til þra
/eg vil spyria yder ꝛ it einu ordi/ suarit mier/ i kuen Jo
hannis var han ap himne eda ap mönn. esi þr bugsudu
med sialgū sier ꝛ sogdu/ þui ep vier seigiū ap himne s•
seger hann/ þ yder hui trudu þier hans eigi/ ep vier seigiū ap
mönn þa mun allr lydr lemia oss grioti/ þat þr eru sannr
ger i þui þ Johannis vꝛri sparnadr/ ꝛ suorudu at þr viss
sa eigi huadan hann vꝛri/ ꝛ Jesus sagdi til þan/ þa seigi
eg yd: eigi hellder ap huerri mackt eg giori þetta

Mat. xxi. Esi hann tok þa at seigia til folksins þessa epter liking/
nockr maþr plantadi vingard ꝛ bygdi hus vingardz mönn
þer sidan ꝛ var i burt um langa tima/ ꝛ er time var til/
Mar. sendi hann vr þion til vingardz manna/ at þr gæfi hon ap
xij auegyti vingardzins huern vingardz menninn hud
ꝛ lettu/ ꝛ lieru tomū hondū þr. sier para/ ꝛ um þ þram
sendi hann vr enn annan þion/ esi þr stryckru þann ꝛ darudu/ ꝛ
lietu eyrmdislausan i burt fara/ ꝛ esi yþuer þ þra/ sendi
hann vr hinn þridia/ huern þr lemstrudu sarlig ꝛ rakn burt
sidan. Esi þa sagdi herran vingardzins. Huat skal eg til
giora/ eg mun senda son minn elskuligan/ mr vera/ at
þar þr sia hann/ þa þeile þr sier.

Sal. cxvij. Esi þa vingardz menninner sau sonin/ þeinckru þr my
sialgū sier ꝛ sogdu/ þessi er erfingin/ komit ap lipū hann/ s•
at vor verdi arþleipdir/ ꝛ þr hneptu hann vr ap vingardi
nū ꝛ lifletu hann/ Huat mun na herran vingardzins giora
til vid þa/ hann mun koma ꝛ tortyna þessum vingardz mönn/
ꝛ byggia sin vingard odrū/ þa þr heyrdu þ / sogdu þr
Esi hann horpdi a þa ꝛ sagdi/ huat er nv þat/ huat ſtbart þ.
þar skrip at er/ þann stein huern vppbyggendr forlaug
du sa er vordin at hopdi hyrningar / huer hapelli a.
þennan stein/ sa mun sundr merias ꝛ/ esi a huern hann þell

þaſſ mſihſi kremia/ ⁊ keſe maſia hoꝑdingiar ⁊ ſtriptſar-
der leitudu epter huernen þr þeingi hſndr a hſi lagt i þ
ſiſi/ ⁊ ottuduzt polkit at þuiat þr þormerckt u at haſi
hoꝑdi ſagt til þra þſſa epter liking.

Þr hogdu ⁊ vard hollo a hſi ⁊ ſendu vt tall ſmeſi hue Mat.
rier ſier atti at breyta/ ſe vęri þr aldyggner/ s⁹ at þr gę rrſi
tu veitt hſi i ſordum/ ⁊ apucut hſi herra dąminu ⁊ yꝑuer Mat.
valldino lądſtiornarās/ ⁊ þr ſpurdu hſi at ⁊ ſogdu. Mei ſſi.
ſtare vęr vitū at þu ſeiger riett ⁊ keſer/ ⁊ a litt eigi noc
kts manz yꝑuer lit. Helldr keſer þu gudz gotu med ſaſi
leika. Huort hoꝛer oſſ at gep a keiſaranū ſkatt eda eigi/
eſi hſi mercku þra ꝑlat ſkap/ ⁊ ſagdi til þra/ Huat preiſti
þiek min/ ſynit mier peninginſi/ huerſ mynt ⁊ iſi ſkript hepr
hā/ þr ſuorudu ⁊ ſogdu Keiſarans/ hſi ſagdi þa til þra
þui gep it Keiſaranū huat keiſarans er/ ⁊ Gudi huat gu
dz er/ ⁊ þr gatu eigi ſtrappat hſis ord ꝑyre polkino/ vn
drądi hſis andſuor ⁊ þognudu

Eſi nockrer ap Saduceis geingu til hans/ huerier
neittu vppriſuna vera/ ſpurdu hſi at ⁊ ſogdu Moyſes/ Mat.
ſkripadi oſſ/ ep at einſ huerſ broder andadizt/ oꝛ a er eigin rrſi
konu atti/ ⁊ vęri hſi barn lauſ daiſi/ þa ſkal hſiſ broder
taka þa konu/ ⁊ vpp vekia s⁹ ſinū brodr ſądi. Nu vo
ru þar (vſi) brędr i ⁊ hſi ellzti ꝑieck ſier eigiñar konu/ ⁊ Deut.
andadizt erꝑingia lauſ/ ⁊ oꝛ a añar tok þa konu/ ⁊ anda rrv
dizt lika erꝑingia lauſ/ ⁊ hſi þridie atti hana/ lika ⁊ cir
nen aller þr (vſi) lietu ecki barn epter ⁊ onduduzt. Eſi ſei
neſt allra þra andadizt ⁊ konaſi/ huerſ þra eigin kona
verdr hun nu i vppriſuſie/ þuiat aller (vſi) haꝑa þr haꝑt
hana til eignar konu.

Og Jeſus ſuaradi ⁊ ſagdi til þra/ ſyner þſſarar ver
alldar giptazt ⁊ lata gipta ſig/ eſi þr ſe verduger verda
at audlazt hſi añaſi heim ⁊ vppriſuna ap daudanū/
þr munu huorki giptazt/ nie ſig giptalata / þuiat
þr geta eigi optar dait / þui þr eru Engluin liker

t guds born a medan þr eru vppriſuſlar borni/
eñ þat hiner þramlidnu munu vppriſa/ hefer
Eyod. iij Moyſes audſynt vid ſkogar ruñeñ. Seni þa hñ
kalladi drottiñ/ Gud Abrahãſ/ Gud Iſaacs/ Gud
Jacobs. Eñ gud hñ er eigi daudra/ helldr lifandra
maña Gud. Þat þr lifa hñ aller/ þa svo-
rudu nockrer ap hinũ ſkriptlærdu t ſogdu/ Mei-
ſtare þu hefer vel ſagt/ t þr dirfduzt eigi þram
at ſpyrja hñ nockrs.

Mat. xxij Eñ hñ ſagdi til þra/ huernen ſeigia þr kriſt ve
Marci xij ra Dauids ſon/ t ſialfr Dauid ſeiger i Pſalma
Pſal. cix bokliſie. Drottiñ ſagdi til mins drottins/ Sit þu til
miñar hægri handar/ þar til/ eg legg þina o vine
til ſkarar þiña þota/ þyrſt Dauid kallar hñ Her-
ra/ huernen er hñ þa hfis ſonr

Eñ allu polkino à heyranda þa ſagdi hñ til
Matxxiiij Marci xij ſina lærisueina/ vacktid ydr fyre hinũ ſkriptlær-
dũ/ huerier ed ganga vilia i ſidũ klædũ/ t kærar
hafa kueduz a torgũ/ t bin fremſtu tignar sæti
i ſamkundu huſum t hæztan ſeſſ i ſamdryckium.
huerier vpp ſuelgia ecknaſia huſ/ porlikiãdi langt
bæn halld/ sº þr audlizt eſſ þyngri fyre dæ-
ming. xxi Capitule.

Mat. xij Eñ hñ leit vpp/ t sa þa hinu riku/ huerier
ed lietu ſitt oppr i olmuſu ſtockiñ/ þa sa hñ
t nockra ecku fatæka ſem liet þar iñ two
halfa peninga/ t hñ ſagdi. Sañliga ſeige eg ydr þ
þeſſe fatæki/ hefer meira lagt þar iñ eñ hiner aller
þeiat þr hafa aller ap ſiñe yfuer verandi eign iñ
lagt til guds oppurſ/ eñ þeſſe hefer ap ſiñe fatækt
alla ſina næring þar iñ lagt

Og er nockrer gatu ap muſterino/ at þ væri
fagat med goda ſteina/ t hæfi/ ſagdi hñ sa tiine
mun

mun koma/a huerium/at allt þitta huat þier otaf
et/mun eingen steñ yfuer odrū latiſi at eigi ſie
nidr brotiñ/eſi þi ſpurdu hſi at ſogdu/Meiſtare
/nær ſkal þetta verda/huat merkier til/þa þitta
tiun til taka at ſkie

En hſi ſagdi/siaet til/at þier verdit eigi villter/
þat marget munu koma i minu nafni/a ſeigia /
at eg sie þ/a time tekr at nalgaſt/fylgit þm eigi
epter/eſi nær þier heyrit af bardogū/a miſſattū
/ þa hryggniſt eigi / þat þſſu byriar adr at ſkie
eſi endiſ er þo eigi þa ſtrax/þa ſagdi hſi til þra/
ein þiod mun hefiaſt vpp i mot aſnare/a eitt riki
i gegn odrū/a myckler iard ſkialptar munu þar
verda i ymisum ſtodum/hungr a drepſotter/a og
nader/a ſtor vndraner munu þar ſkie/af himne

Eſi fyrer allt þetta/munu þi hendi a ydr leggia Mat. x
a ofſoku vetta./a ydr framſelia/i ſinagogur a Marci xiij
myrkua ſtofu/. dragandi ydr fyrer konūga a lan
dz hofdingia/fyre mins nafns saker eſi þetta he
ndir ydr til vitnis burdar/þat ſetied ydr i hiortu
þier hugſit eigi fyre huernen þier ſkulut forſua
ra ydr/þat eg mun gefa ydr/muſi a vitsſku/hu
erium at eigi ſkulu geta i gegnſtadit / nie moti
mælit/allee ydrer motſtodu meſi/eſi þier munut a
framſellder/verda af forcellū a brædrū/frænd
um a vinū/a nockra af ydr manu þi lifi ſnipta/a
þier verdit huers manz hatt/fyrer mins nafns
saker/a eckert har af ydru hofdi ſkal þo faraſt
eignizt s^o med yduare polin mædi/saler ydrar

En nær þier siaet Jeruſalem vm kringda af Matt xxi
her flockum/þa ſkulu þier vita at nalgaſt tekr hū Matt xx
ar al eyding/s^o at huerier þa eru i Judea landi
flye þi til fialla/a þi þar eru þa mitt ifra/þeri vt

þadan/ ⁊ huerier a landzbyggðū eru/ þr komi eigi
þ̄ iſi/ þat þ eru hępnd̄ dag̃ /s° at vppfyllt ver
di allt huat ſkrifat er/ eſi we oliettū ⁊ buoſtmyl
kīgū a þm dogū/ þat mikil harm kuęli munu ver
da a Jordu ⁊ reidi yþuer þtta folk̄/ ⁊ þyre ſuerds
eggiu mun þr falla/ ⁊ herleidder verda /bland
allar þioder/ ⁊ Jeruſalem mun vnder trodazt af
heidingiū / þar til at vppfyllaſt timar heidiſſa
þioda

Añaſi ſn
dag a Jo
gauſtu.

Og ✠ þar munu ſkie teikn/ a ſolu ⁊ tungle ⁊
ſtiornū/ ⁊ a iordu kualning þioda/ ⁊ auruilnā/ ſiar
⁊ bylgiur munu hlioda/ ⁊ męſi munu fyre hręd
dzlu vpp þorna ⁊ af epter bidingu / þra hluta/
huer ed koma ſkulu/ yþuer allaſi heimū/ þat krap
tar him ins munu hręraſt / ⁊ þa munu þr ſia
manzins ſon komanda i ſkyino/ medr tign ⁊ myck
lu valldi eſi nęr þtta tekr at ſkie/ þa litid vpp/ ⁊
vpp hefiet ydar hofut/ af þui at yd̄ endr lauſn
tekr at nalgaſt

t. kriſij
rci xiij

Og hū ſagdi þm þſſa epter liking ſkodit/ þiku
treit/ ⁊ aull tre/ nęr þra alldin/ tekr vt at ſpringa/
þa mercki þier a þm þ sumarit er i nand/ s° ⁊ lika
nęr þier ſiaet/ þtta ſkie/ þa vitid/ þ at gudz riki
er nalęgt Sañliga ſeige eg ydr þ þſſi kynſlod mun
eige fyrefaraſt þar til at allt þtta ſkier/ himiñ ⁊
iord forganga/ eſi min ord forganga eigi ✠ eſi
varit ydr / at ydar hiortu þyngiſt eige af opati
top dyckiu ⁊ med forgum þſſarar nęringar / af
eige kome þſſi dagr haſtarliga yþuer ydr/ þuiat
lika ſem tal ſnara mun hū koma yþuer alla þa ſe
a iordu byggia/ koſtid þui vakrer at vera alla tid
ma ⁊ bidiet s° at þier męttud verduger vera af
vm þ ly allt þtta/ huat epter komandi er/ ⁊ at ſtā

da s°

ba s° þranne þyre manzins syne

Og vm daga kende hñ i. musterino/eſi vm nęsti gieck hñ vt ᵹ dualdizt i þiallino oliueti ᵹ allt folk tok stg sneiña vpp til hñſ i musterit/honũ at heyra

xxij Capitule

Eſi þa tok at nalgaſt hatid᷑ dagz inſ sę ta braudz/huer ed kelladizt paſchat ᵹ keñi mańa hoþdingiar ᵹ skriptlęrder epter leitudu/huernen þz gęti Jesũ lip latid þat þz ottuduzt lydiñ/eſi andſko tiñ var hlaupiñ i Judas þ aſi kallaðz var scarioth huer ed v ɪr eiñ ap tolþ/ᵹ hñ þor burt taladi vid keñe mańa hoþdingiana ᵹ hoþudz meńina/huer nen hñ villdiſelia þm hñ/ þz gloddust vid ᵹ hietu at gefa hñ peninga til ᵹ hñ loþadi þm þui/ᵹ lei tadi lagſat hñ þiengi sellt þm hñ an vpphlaupſ

Eñ er kom dagz ins sęta brauðz a huerium sę þazt skyllði paſchalambit/ᵹ hñ sendi vt Petrum ᵹ Johańem/ᵹ sagði þari þier buit til paſka lam bit /s° at vier neytũ/eſi þz soþ du til hanſ huar villtu at vid reidum þ til hñ sagði til þra/ siact ᵹ nar þier gangit iñ i borgina mun madr męta yðr berandi vatz skiola/þylgit hñ epter i þ hus/ huert hñ geingr iñ /ᵹ seigit huſ bondanũ/ Meis tariñ liet seigia þ ter/ Huar er þ herbergi/ þar eg meigi Paſcha lambit i eta medr minũ lęrisucinũ ᵹ hñ mun visa yðr/storań sal þagadan/ buit þ/ þar til/ þz geingu burt ᵹ þundu s° sem hñ hafði sagt þm ᵹ reiddu til paſcha lambit

Og þa er sa stund kom/setti hñ sig nidr/ᵹ þz tolf postul᷑ mz hñ/ᵹ hñ sagði til þra/mig hefer a hiarta nęsta epter langat at eta þetta paſcha

R Paſſ
a niðui
dagiñ

Math.
Marci

Oij lamb

lamb med yðr aðr eñ eg lið/ þviat eg segi yðr at
hier epter mũ eg eigi optar ap þui neyta/ þar til
at þ pascõnazt i guðz riki/hñ tok t kalekiñ/giordi
þacker/t sagði/medtakit hñ/t skiptid hmm a mil
le yðar þat eg seige yðr þ eg mun eigi dreckа ap
vin viðar auegtu/þar til at guðz riki kemr

Og hñ tok braudit/giordi þacker/braut þ/gaf
þm/t sagði/Þetta er mitt hollð/þ pyrer yðr gef
ir verðr giorit þtta i mina minning/lika eirnenr ka
leik til epter kuellð maltidina/t sagði/þssi er kalei
k nyrz Testamens i minu blodi/huert pyrer yðr
vt helliz

Eñ þo/staðr at hond þss mig sviki er medr mier
a bordi/t at soñu þer manzins son epter þui sem
a lyckrat er/þo we þm manne/pyrer huern hñ ver
ðr saker/t þr toku at spyria sialfuer sin amille/
huer ap þm vere/sa er þtta mundi giora

Eñ þar hopzt vpp þrætа þra a mille/huer
þra mundi synazt meiri vera/eñ hñ sagði til þra
þr sem þiod kõunga eru þr drottnazt ap þm/t hu
erier yfuer mickinn hafa þa kallazt naduger her
rar/ eñ hier skulut eigi s° hellðr sa sem Mestr
er yðr a mille/vere hñ s° sem Jñ minsti/t hñ
gðzti/sem a-ar þienare/þui huor er merre sa er
til borðzins sitr/ eðr sa hñ þionar/er eigi s° / at
hñ sem vid bordit sitr/ eñ eg em amidli yðar /
sem sa er þionar/eñ hier eruð þr/huerier hia mier
varit i mina i þrei tinga n/teg vil til einckа yðr riki
s° sem mi i g þðer hefer mier þ til eiskat/ s° at
þier skulu eta t dreckа yfuer mitt borð i mino ri
ki / t sitia a hasetum dømandi tolf kynkuisке
Israels *

Eí Drottin sagði Symon/ Symon/ Siaðu

at and totiñ hefer beidzt ydar/at hñ mætti sælla
da ydr sem hueite eñ eg bad fyrer þier at þin tru Mat.
a protnadi eigi t huenar þu snyzt vm apti þá Marc
styrk þu brøðr þina/eñ hñ sagdi til hans/Hertu
reidubuñ em eg med þier i fiotr t dauda/at gan
ga/eñ hñ sagdi/petre eg segi þier/at i dag gelr ha
nñ eigi/aðr þu hefer fryssuar af neitad þui at
þu þecker mig

Og hñ sagde til þra/þa eg senda ydr vt an pu
ngs edr to/ka/eda/Kopata/huort brait ydr þa uo
ckut/eiðr sogdu/allz eckert/þa sagdi hñ til þra/
eñ nu huer ed þann hefer/sa taki hñ lika t seirnen
toskuna/t sa er eigi hefer/selie hñ kyrtil sinn/t ka Esa.
upt sueid/þuiat eg segi ydr at þ blyr a mier at
full kõnazt huat skrifat er/þ hñ er medr illum
ku reiknadr/þui huat af mier skrifat er hefr
nu enda/eñ þr sogdu/Herra/ sia/ two sueid eru
hier/hañ sagdi þa til þra þat er nog.

Og hañ gieck epter vana i þiallit oliueti t hñs Mat.
lærisueinar fylgdu hñ epter t þa hñ lõ u þss sta Marc
dar sagdi hñ til þra bidiet at eige falli þier i Joh.
freistaner t hñ veik sier fra þ mr mestu steins
ns giell a kne t tok at bidia t sagdi Fader/ef þu
vilt þa tak þenan kalek af mier/En þo eigi mi
Hellor verdi þin vilie/eñ hñ birtizt engill af him
ne/styrkiandi hñ/t þar kõ at hñ þrytte vid dauð
asi t tok akafar at bidia/ eñ hñs sueite vard sº
blodz dropr þred fie'lu a iordina t hñ stod vpp
af bæninne/t koin til sina lærisueina/t fann þa iop
andi af brygd/t sagdi til þra/huat sofe þier
standit vpp bidiet at þier fallit eige i freistne.

Þa hafi var þrra at segia Sial þat flockr
fi/t eiñ af tolf/sa Judas hiet gieck fyrre þm
t vill

Iat.xxv9
Marci xiiii

ꝛ villdi nalgazt Jesum/at hñ kysti hñ/ eñ Jesus sagdi til hñs/Judas suikr þu manzins son með kossi. Eñ er þr sem hia hñ voru sau huat verda villdi/sogdu þr til hñs/ Herra skulu vær eigi sla þa með suerdi/ eñ eiñ ap þm slo þion presta hoꝑ dingians/ꝛ hio ap hñs hid hꝛgra eyra. Jesus suaradi ꝛ sagdi/Leyþit þm at giora allt hid þrekaz ta/ꝛ hñ snart hñs eyra ꝛ lꝛknadi hñ

Eñ Jesus sagdi til þra presta hoꝑ dingia ꝛ hoꝑ þuðz maña mvsterisins ꝛ olldungaña/huerier ept er hñ voru kõner/v* sem til añars illuirkia gengu þier vt með suerdũ ꝛ stongũ/þa eg var dagl ga i musterino hia ydr/logdu þier eigi hendr a mig/ helldr er þetta nu ydar time ꝛ mackt myrkra ña/eñ þr gripu hñ/ ꝛ leiddu hñ ꝛ presta hoꝑ dingi ans hus/eñ Petr þylgdi hñ epter a leingdar

Iat.xxvi
Mar. xiiij
Joh.xviij

Þr kueickt tu þa vpp elld i midiũ þorsalnũ/ꝛ settu sig i kring vm hñ/ꝛ Petr v* þar a mille þra þa sa hñ ambatt nockr sitia vid logañ/horꝑdot a hñ ꝛ sagdi/ þssi var ꝛ með hñ/ eñ hañ apneitadi hñ ꝛ sagdi/kona/eigi þecki eg hñ/ꝛ litlu cinu þar epter/sa hñ oñr ꝛ sagdi/þu ert ꝛ ap þm/eñ Petr sagdi/ þu madr/eigi em eg/ꝛ er bil var a mordit sem eins tima til styrckti nockr añar ꝛ sagdi/ at soñr var ꝛ þssi með hñ/þuiat hñ er galileare/ eñ Petr sagdi/ madr eigi veit eg huat þu seiger ꝛ iapn snart/at hñ nu þetta eñ talandi/gol hanañ/ꝛ drot ẽñ sneriz vid ꝛ leit til Petrs/ꝛ Petr mintiz þa or da Drottins/huernen hñ hafdi sagt/þyrer eñ hafnen gelr/muntu ap neita mig þrisuar/ꝛ Petr gieck ut ꝛ griet beiskliga

En þr mesi sem hielldu Jesu/dazudu hñ ↄ du studu/byrgdu hñ ↄ slogu i hñs and lit/spurdu hñ at ↄ sogdu/spadu. Huer sa er sem þig slo/ↄ margt Mat r
aññat haduligt sogdu þr vid hñ. Marci

Og er dagr var/komu saman olldungar lyd sins/ↄ presta hopdingiar/ↄ hiner skriptlærdu/ↄ leiddu hñ vpp þyrer sitt rad ↄ sogdu/ ep þu ert kristr seig oss þ/ↄ hñ sagdi til þra/ep eg seigi ydr/ þa truit þier mier eigi/ esi ep eg spyr ydr/ suarit þier mier eigi/ↄ land mig eigi lausañ/ↄ hedan i þra mñ manzins son sitia til hægri hand Gudz kraptar/ esi þr sogdu aller ertu þa gudz sonr/hñ sagdi til þra/ þier seigit þ/ þuiat eg em hñ/ esi þr sogdu/huat þurpu vier vitnis burdiñ leingr/ þui at vier sialþuer heyrdum ap hñs munn.

þriþi Capitule

OG allr þra sopnudr stod vpp/ ↄ leid du hñ þyrer Pilat/toku at a klaga hñ ↄ sogdu/ þessañ þiñ vier vm iurna Mat. r
polk vort/ↄ þyre biodandi skatt at ge Marci
þa Aeisaranñ ↄ seiger sig vera konun giñ Christum. En Pilatus spurdi hñ at ↄ sagdi/ ert þu konungr gydinga/ hñ suaradi ↄ sagdi/ þu seiger þ/Pilatus sagdi þa til presta hopdingiañ ↄ til lydsins/ongua sok þiñ eg med þessm manni/ En þr voru þessa þiadare ↄ sogdu/hñ hefer vpp ast polkit medi þui hñ hefer kent hier ↄ huar a ollu gydinga landi/til tekiñ i Galilea/ↄ allt i þeñ asi stad.

En er Pilat heyrdi Galilea nefnt/spurdi hñ at þuert hñ væri galeisk madr/ↄ er hñ fornam at

hñ v̄ vnder Herodis velldi/sendi hñ/hñ þa burt til Herodem/hann ed sialfr var a þm dögū til Jerusalem/esi er Herodis sa Jesum vard hñ nǫsta gladur/ þui at hñ hafdi fyst vm langa tima/ at sia hñ/af þui at hñ hafdi t heyrt margt af hñ t vænti at hñ mundi sia nockut teickn af hñ gioraxt/t at spurdi hñ a marga vegu/t hñ suaradi hñ ongu/esi kesiemaña hofdingiar t skriptlærder a sokudu hñ hardliga t Herodes med sinu hirdfolki forsmadi hñ t spiadi/fǫrdi hñ i huitt fat sendi aptr til Pilato/t a þm deig vrdu þr Pilat t Herodis viner aptr/ þuiat adr voru þr o vinir sin amille.

Þa Pilatus saman kalladi presta hofdingia/ hofuds meñ t lydñ t sagdi til þra/ þier hafit þessañ mañ til min haft/s e seni þañ er vm turnlyotñ/t Siaet! eg hefi spurt hñ hier fyre ydr/t a þessin mañi fiñ eg auugua sok i þui þier a klagit hñ/t ecki hellder Herodis/ þuiat eg sendi ydr sialfua til hñs. t Siaet! at eckert hefuer vpp a hñ borist/ þ dauda sie verdugt/fyre þui vil eg gefa hñ radning t lata sidan lausañ þuiat hñ hlaut þm eñ epter veniu hatid dagsins lausañ at gefa.

Þa allr sofnudrinn kalladi vpp til lika t sagdi tak burt þessañ t gef oss lausañ Barrabam/huer ed var fyrer nockut sundr þycki t mañslag er skied var i borginne ñsetti i myrkua stofu/Pilat talaði þa eñ aptr til þra/t villdi Jesum lausañ lata/ esi þr kolludu vppt sogdu/krossfestu/krossfestu hñ/hñ sagdi eñ i þridia sinn til þra. Huat illt hefir þessi giort/ongua dauda sok fiñ eg mz hñ/ fyre þui vil eg hegna hñ t lata sidan lausañ/esi þr stodu þui þettara med mycklū hliodū qskiandi þ

t. rvq
arci rv
Joh. xix

hñ yrdi krossþesti/ t þra hliod t hoyrt prestasa
tok yþucr.

Og Pilat⁹ dǫmdi at skie skylldi þra beidne/
eñ gaf þm lausasi þañ er iñ var settr fyrer sundr
þyckis t mañslags saker i myrkna stofu/vm hu
ern þr badu. Eñ hñ þram selldi Jesum i þra villd
t þa er þr leiddu hñ vt/hondludu þr nockin Symō
af Syria/huer ed komiñ var af bygdisse/t log
du krossiñ vpp a hñ/at hñ bari hñ epter Jesu.

Eñ hñ fylgdi epter mickell fiolldi folks t
kueña/ hueriar gretu hñ t aumkudu. Eñ Jesus
snerizt til þra t sagdi/ þier dǫtr af Hierusalē gra
tid eigi yþucr mier/helldr gratid yþucr ydr sialfū
t yþuer sonū ydar. Þui siaet at þr dagar munu ko
ma a huerū seigiazt mun Sǫlar ern þǫr o byria
t þr kuider er eigi hafa fǫtt/ t þau briost huer
eigi voru mylkt/þa munu þǫr taka at seigia fiol
lunū/hryniet yþucr oss/ t halsunū hyliet oss þ ut
ef þr giora þtta vid hid blomgada treit/huat mū
þa skie vid hid þurra.

Eñ tueir spilluirkiⁿ adrer leidduzt t vt/at þr vǫ
ti aftekner med hñ/t sa þr komu i þañ stad huer
ed kalladizt hofut skelar stadr/ þa krossfestu þr
hñ þar/t spilluirkiana med hñ/eiñ ul hǫgri han
dar t aññan til vinstri. Eñ Jesus sagdi/fader fy
rer gef þm þ/þuiat þr vita eigi huat þr giora/t
þr skiptu hñs klǫdū t vorpudu þar vm hlut
kesti/t folkit stod t sa til

Og hofdingiarner daudu hñ/med þm t sog
du/adra hefer hñ frelsat/ frelse hñ nu sialfuañ
sig/ef hann er kristr hiñ vtualdi gudz/at hiñ hǫdo
du t stridz mesinner/geingu til hñs/t baru hiñ e
ttir t sogdu/ef þu ert konungr gydinga þa frelsa

✝

(Hofut
liat stad
A latino
uarie lo
hefer he
sa af to
stadr t g
kletr hu
þr voru
ner at l
aplipa þ
krossfest
attu.

sialfznan þig/ eñ yfuer skriptiñ var riliud yfuer hñ med Girskum/Ebreskū ꝛ latinu bokstofum/ þssi er konungr gydinga

Eñ eiñ aþ þm spilluirkū sē heingder voru/lasta di hñ ꝛ sagdi/ef þu ert kristr/frelsa sialfan þig ꝛ oss/ þa suaradi hiñ añar strapþadi hñ ꝛ sagdi/ ꝛ þu hrædizt eigi helldr gud/sē ert þo i samri þor dæming/ꝛ at soñu skier ockr þtta riettliga/ þ niat vid med tokū huat ockar giorder eru verdar/ eñ þssi hefer eckert vondzligt giort/ꝛ hñ sagdi til Je su/Drottiñ/ minztu min þa þu kemr riki þitt/ ꝛ Jesus sagdi til hñs/Sannliga seige eg þer/i dag skaltþu vera med mer i paradis

Og þ var nær vm hina siettu stund/ꝛ myr kr̃n giorduzt yfuer allt landit til nionda stundar ꝛ soliñ sortnadi/ ꝛ tialldit musterisins rifnadi i midiu sundr/ꝛ Jesus kalladi harri roddu ꝛ sagdi Fader I þinar hendr fel eg miñ anda /ꝛ er hñ hafdi þtta sagt/liezt hñ/ eñ er hundradz hofdin/ geñ sa huat þar skiedi/dyrkadi hñ gud ꝛ sagdi/ at visu hefer þessi riettlatr madr verit/allt folk er þar var saman komit at horfa a þtta/ ꝛ sem þ sa huat þar skiedi bardi þ sier a briost/ꝛ sneri i burt aptr/eñ aller hñs kunningiar stodu langt fra ꝛ þar kom sem hñ hofdu epter fylgt vr Galli lea ꝛ horfdu a þtta.

Mat. xxvij Marci xv

Og Sia madr Joseph at nafni/sa er var eiñ radherra/ godr mañ ꝛ rettuiss/eigi sam þyckti hñ þra radi ꝛ giorningum/ ꝛ hñ var af borgine Arimathia vr Judea / huer ed ꝛ stundadi epter guds riki/ þssi gieck til Pilato ꝛ bad vm likama Je su/ꝛ tokhñ o þan ꝛ sueipadi hñ i lierepti/ꝛ lagdi hñ i vt hogna grof i hueria ecki hafdi fen nockr la

Mat. xxvij Mar. xvj Joh. xix

gdr

gðr verit/ ⁊ þ var at þanga dagr/ ⁊ þuott dagrin tok at hæptazt/ eñ þ ær kom sem kõnar voru aþ Galilea þylgdu epter ⁊ skoduðu groþina/ ⁊ huernen hñs likame var lagðr/ ⁊ sneru aptr reidandi til sin smyrsl ⁊ dyrligt Salue/ ⁊ vm þuotidagrin voru þær kyrrar epter logmalsins bodan.

xxiij Capitule

Mat. xxvi
Marci xv
Joh. xx

En eiñ þnottdagaña miog sneñma komu þær til grafariñar/ ⁊ baru þau smyrsl er þær hoþdu til buit ⁊ eñ nockrar aðrar med þm/ þær þundu at steininũ haþdi vellt verit aþ groþiñe/ ⁊ stigu þar iñ ⁊ þundu ecki likamañ Herrans Jesu/ ⁊ sem þær voru hugsiukar vm þtta. Siaz þa stodu tueir menn hia þm i Leiptrãdi klæðũ/ eñ þær vidu þa hræddr/ ⁊ þiellu a sina a sianu til Jarðr/ ⁊ þr sogdu til þra/ Huat leitid þier hins lifanda hia daudũ/ hñ er eigi hier/ helldr er hñ vppriseñ. Gangid leidit at þui huat hñ talaði þyrer ydr/ þa hñ var nu eñ i Galilea/ er hñ sagði þ manzins syne byrfa di at seliazt i syndugra hendr/ ⁊ krossfestr verða/ ⁊ a þridia degi vppat risa/ ⁊ þæi mintuzt a hñs ord.

Og þær geingu burt þra groþiñe apr ⁊ sungu fyrir alle þtta/ þm ellipu/ ⁊ ao allũ hinũ odrũ/ Eñ þtta var Maria Magdalena/ ⁊ Johanna/ ⁊ Maria Jacobi ⁊ þær adrar er med þm voru/ sem þtta sogdu Postulunũ/ ⁊ þra ord virtuzt þm sem væri þ sion huerfingar ⁊ trudu eigi. Eñ Petr stod vpp/ ⁊ hliop til grafariñar ⁊ laut þar iñ/ ⁊ sa lin lokin einsom liggia/ gieck burt/ ⁊ vndradi med sialfũ sier huernen þ væri skied.

Og Sia þat tueir aþ þm geinga a þañ sama dag gñ i þa

dag til nockis kaupstuns / þer var fra Hierusalem / rums vertigi skeida / huert ed Emmaus var at naþne / ok þi voru at tala vm alla þa hluti / sem vid hopdu borit. Og þ skiedi þa fra gaduzt vid ok sporduzt a sin i millū / atsialfr Jesus nalgazt þa ok gieck iafn fram þm / en þeim augu voru s° halldin / at þi þeckti hann eigi ok sagdi til þra. Huat er þ þyrer radusem þid handlid reikandi gegnum a milli / ok erut hryggver vt ap / þa suaradi einn er Cleophas var at naþne / ok sagdi til hans / ertu allein a s° o kendr til Jerusalem / at þv veizt eigi huat a þessum dogum / þar iesu giorsk hefer / til huerra hann sagdi / huat þat

Hann þa sogdu til hans / þ ap Jesu hinū Nazareska / huer ed var spadoms madr / mattugr i verkum ok ordū fyre gudi ok allu polki / huersu at vorir hofdingiar seldu hann i fordaming dauþans / ok krossfestu hann / en vier vonudum at hann mundi endrleysa Israel / ok fyr uer allt þetta er nu hann fridie dagr i dag er þetta skiedi / S° hafa ok skelft oss uockrar konur ap oss til / þar ed fyre ly singina hofdu hia grof iesu verit / ok ecki fundit hans likama / komu ok sogdu sig eirnen sied hafa / Engla sionir / þ ed sogdu hann lifa / ok nockr vr ap oss geingu til grafarinn / ok fundu einsliga sem konur nar hofdu sagt / en hann fundu þa ecki

Og hann sagdi til þra / o þier heimsker / ok treger i hiarta er trua þui ollu huat spamennirner hafa talat / hlaut kristr eigi þetta at lida / ok inganga s° i sina dyrd ok tok til fra Moyse ok ollū spamonnū ok lagdi vt fyrer þm allar ritningar þær ap hann voru / ok þa tok hann at nalgazt kaupstadinn þ þa geingu til / ok hann liet þa sem villdi hann leingra ganga

og þr neyddu hñ t sogdu/ver hia oss Herra/ þui at kuelld.r tekr t a dagñ lidr/hñ gieck iñ t var hia.

Þ skiedi t þa hñ sat med þm til bords (þm at hñ tok braudit/blezadi þ t braut/t rietti at þm þa opnuduzt þra augu/ s• þr þeckti hñ/t hañ huarf vr þra augsyn/t þr sogdu sin a mille/ brañ ecki vort hiarta t ockr þa hñ talaði vid ockr a vegi nñ/ t opnadi fyre ockr ritningarnar t þr stodu vpp a somu stundu t sneru aptr. til Jerusalē t. fundu þa ellifu saman safnada/t þa sem med þm voru. Huerier ed sogdu/ at drottñ væri sañ arliga vpprisiñ/t birst Symone/t þr tiadu hym hu.t giorst hafdi a veginū t huernen þr hofdu þeckt hñ i þui hñ braut braudit. *

Predikun dagi i pask

Þa R þr voru nu eñ at tala vm þtta/stōd Jesꝰ mitt i mille þra t sagdi til þra/ þridr sie ydr/eñ þr þeyrdu t urdu hrædder/t meinudu at þr sæi and.a nockrn t hñ sagdi til þra. Huat þyckizt þier t þui koma sliker þanckar i ydar hiortu/ Siait mi nar hendr t mina fœtr/at eg em hñ sialfr/ þreifi þier t skodit þui at andi hefer eigi holld t bein s• sem þier siaet mig hafa/t þa hñ sagdi þ syndi hñ þm hendr t fœtr/t er þr trudu eñ eigi fyrer fa gnadar saker t vndrandi þ/sagdi hñ til þra/hafi þier nockut matligt/ t þr logdu fyrer hñ stycki af steiktū fiski t hunangs seim t hñ tok þ t at fyrer þra augum

Og hñ sagdi til þra/Þtta eru þau ord/huer eg talaði til ydar/ þa eg var hia ydr þuiat þ blaut allt at pullkōnazt huat af mier er skrifat i Moy ses laugmali t i spamanna botū t Psalmū/þa op nadi hñ þra hugi kots• at þr forstodu/ritningar nar t sagdi til þra/ s• er þ skrifat/ t s• byriadi

þrisst

kriſte at lida/ ok vpp at riſa a þridia deige ap dau
da ok predikaſt læta i sinu nafne idran ok fyrergef
ning ſynda a medal allra þioda vpphefiande til
Jernſalem * Eſi þier erut vottar þeſſara hluta ok
Siaetkar eg mun ſenda yfuer yor fyreheit mins
fodrs/eſi þier ſkulut ſitia i borgiñe Jeruſalē þan
gat til at þier klædiſt med krafti ap hædum.
Eſi hſi hafdi þa vt allt til Bethaniam ok hof
vpp ſinar hendr ok blezadi þa/ ok þ giordiſt þa hſi
blezadi yfuer þa/at hſi leid fra ſēr ok vard
vpp numiñ til himins/eſi fr til badu
hſi ok sneru apter til Jeruſalem/
med myklū fagnadi/ ok vo
ru Jafnan i muſterino/
vegſamandi ok lo
fandi Gud.

Endt S. Lucas Gudſpiall.

Johannis
Þyrsti Capitule

* Jola d-
giſi i hꝛa m
ſuñe.

Vpp haſe var orð/ ꝛ Þ orð var hia gude/ ꝛ gud var þat orð/ Þ ſama var i vpphafi hia gude/ ꝛ allerhluter eru þyre þat giorder/ ꝛ an Þs er eckert giort/ huat giort er/ I Þui var liꝼ/ ꝛ liꝼet var lios manaña/ ꝛ liosit lyſer i myrkrunū/ ꝛ myrkren hafa Þ eigi hondlat

Þar var eirn madr aꝼ gudi sendr sa hiet Johañis/ hñ kom til vitnis burdar/ at hñ bꝛre vitnes burd aꝼ liosinu/ at aller ſkylldu þyrer hñ trua gi var hñ Þ lios/ helldr at hñ bꝛri vitnis burd Þ ltoſtnu/ Þ var satt lios / huert eð lyſer ollum õm sem koma i þeñan heim/ Þ var i heimenū/ ꝛ eimyreñ var þyre Þ giordr/ ꝛ heimureñ þeckti Þ eigi

Math. iij
Marci j.
Luce iij

Hñ kom til ſiñar eigiñ/ ꝛ hñs ſialfuer med tõr hñ eige/ cñ sº marger sem hñ medtoku Þa gaꝼ hñ Þm matt gudz bornū at verda/ Þm er a hñs naꝼn trua/ eigi Þm ſẽ aꝼ blodinu/ eda Þm sem aꝼ holldzins villo/ edr aꝼ manzins vilia/ helldr Þm sem aꝼ gude eru borner

Mathi j.
Luce iij.

Og ordit vard hollo/ ꝛ bygde med oſſ/ ꝛ vier saū Þs dyrd/ dyrd sº sem eingetins/ ſonar aꝼ Þo dznū/ þullaſi nadar ꝛ sañleika. *

Johañis vitnar aꝼ hñ/ kallar ꝛ ſeiger/ Þſſe er sa aꝼ hueriū eg ſagda/ epter mig mun koma/ sa sem þyrer mig var/ þuiat hñ var þyre eñ eg/ ꝛ aꝼ hñs gnꝛgd hopū vier aller þeingit/ nad þyrer nad/ þuiat logmalit er þyrer Moyſen vt geꝼit/ eñ nad ꝛ sañleikr er þyrer Jeſum Kriſtum vorduñ/

eingeñ

(eingesi hefr vin allðr guð sienā) sa eingetne sonr
se i podursins padmi er/hñ hefr oss þtta kungiort

Og Þtta er vitnis burðr Johañis/ þa þr
lubar sendu ap Hierusalē presta t lyns meñ Leui
at þr spyrdu hñ/huer ert þu/og hañ kendizt
t neitade þui eigi /Og hñ vðr kendist /s° seigi
ande/Eige em eg kristr/ þr spurdu hñ þa eñ at /
Huad þa? ert þu Elias? hñ sagði/eige em eg! Ertu
spamaðr /eñ hñ anzaði/ecki/ þa sogdu þr við hñ/
huer ert þu þa/s° at vier megū gefa andsuar þm
er oss vt sendu/Huad seiger þu ap sialfum þier?
Hañ sagdi/Eg em hropande rodd i eyði/morcku
greide þier gotu droitiñs/s° sē sagði Esayas spa?

Og þr sē vtsenduzt/voru ap phariseis/ (maðr
þr at spurdu hñ/t sogðu hñ Þui skirer þu þa/ep
þu ert eigi kristr/eigi Elias/eigi spamaðr/Joha
nis suarade þm/t sagði/eg skire miz vatni/eñ sa
stendr mitt hia yðr/huern þier þeckit eigi/hñ er/
sa sem epter mig mun koma/sa ed fyrer mig v°
huerf eg em ei verðr at eg skal vpp leysa hñs sko
þueinge/Þtta skiedi i Berhabara hinu meigiñ Jor
danar/þar Johañis skirde.

Eñ añars dags epter sier Johañis Jesū koman?
dą til sin/ t mąlti. Siaet i þat er þ ląmb Guðs
huert ed ber heim sins synder / þsse er ap hueriū
eg sagda epter mig kemr maðr/sa fyrer mig var
þ uiat hñ var fyrr eñ eg/t eg kenda hñ eigi/heldr
hitt at hñ yrde kunnr i Israel/fyrer þui kom eg at
skira med vātni

Og Johañis vitnade t sagde/eg sa andañ o?
þan stiga ap himnū i duzu like/t var yfuer hñ
t eg þeckta hñ eige/heldr sa mig sende at skira
med vatne/hñ sagde mer/ yfuer huern þu sier
andañ nið

auðan nidr stiga t yfer hann vera/hann er sa sem
kirer mz helgum anda/t eg sa/þ t þessi sie
eg gudz son vera.

Æi annarz dags apt stod Joannis esi/ t tueir af
hans lærisueinū/t sem hann leit Jesum ganga/ser
ger hann/siaet/þ er lamb Gudz/t tueir af hans læ
risueinū heyrdu hann tala/t fylgdu Jesu epter/esi
Jes? snere apt t leit þa sier fylgiande /sagdi hann
þm at hueriu leite þer / þr sogdu hann/ Rabbi/
huar at þr vdiz t mæistare/huar ert þu heima/hann
sagdi þm komet t siaet þr konu t skodudu huar
hann var/ t voru hia hann þann dag esi þ var nær
tiunda stund

Eirn af þssum tueimr var Andreas broder
Symonar Petri/sa het Andrias af Johanne/t Jesu ep
ter fylgde/hann fann þo adr sinn brodr Symon/t sag
di til hans/vier hofum fundit Messiam/huat at vr
legzt/murdr/t fylgdi hann til Jesu/þa Jesus leit
hann/m gælti hann/þu ert Symon sonr Jonas/þu skalt
kallazt Cephas þ. vtleg t bel'u steinn

Annan dag þar epter villdi Jesus ferdazt til
Galileam apt/t finn Philippum t sagdi til hans/
fylg þu mer eptep/esi Philippus var af Beth
saida vr þr borg Andresar t petrus/ Philippus
þann Nathanael/t sagdi hann/vier hofum fundit
af huerium Moyses hlognalmu t aller spamenn
haga vm skrifat/Jesum Josephs son af Nazare
eth/Nathanael sagdi til hans/huat mr af Na
zareth goods koma/Philippus sagdi hann/kō t sia

Jesus s r Nathanael komanda til sin/t sagdi
af hann/ Siaeit eirn sannan Iraelita/i huerium suik
engi ern/Nathanael sagdi þa vid hann/ huernen
þekker þu mig/ Jesus anzadi/sagdi til hans/ Adr

en phi'ipp' kallaði a þig þa þu vari vnder fi
ke treniu/sa eg þig/Nathanael suaradi ꝛ sagði
til hans/Rabbi/þu ert Guðs sonr þu ert kóungr
Israels/Jes' suaradi/ꝛsagði við hñ/þu truer/af
þui at eg sagða þer at eg hefða sied þig vnder fi
ene. xxvi ke treniu/sia munt þu eñ þessu meira/hñ sagði hiſ
Iat.xxxiij ꝛ/ Sañeliga sañeliga seige eg yðr/ vpp vra þessu
munu þier sia himenesi opiñ/ꝛ Eingla Guðs sti
ga vpp ꝛ ofan yfuer mannsins son

Aſiar Capitule

þaſi aſiaſi
u dag ep
biſi xiij

Ok þridia dag þar epter Kvard brud
kaup til Cana i Galilea/ꝛ þ' var Mo
der Jesu/ Jes' var eirnen bodiñ ꝛ hñs
l.xxsueinar tilbrudkaupsins/ og þa er
þa þraut vinit/sagði Moder Jesu til
hans/þr hafa eigi vin/Jes' sagði til hñar/þu ko
na huað hefe eg mz þig/min stund er eigi eñ kó
men/ Moder hans sagði við þionustu meñina/
hvat hellzt hañ seiger yðr/þ giorit/ eñ þar voru
ser steinker sett epter vaniu ebreskrar hreinsunar/
huerr ett tok two eðr þria maler/Jesus taladi til
þra/ fyllit vpp kerin af vatni/ ꝛ þr fylldu þau
allt af barma/ꝛ hñ sagði þm/hellit nu af/ꝛ færit
Kameistaranū/ꝛ þr fǫrdu hñ/eñ þa Kameista
reñ sm tók eðr vatnit þ at vine var ordit/eigi viſſa
hañ hann at kō/eñ þionaſtu meñirner sem vatn
it sockta viſſu þ/hañ kallar a brudgumañ/ꝛ sei
gir hñ/aller m gefa i fyrſtu gott vin/ꝛ nar þr
giorait oluader/ þa þ hid lietara/eñ þu hefer
gefyrr hid goda til þſſa.

Þetta er hid fyrſta tarteikn þ Jesus giordi
til Cana i Galilea/ꝛ hñ opinberade sina dyrd/
hſſs lærsueinar trudu ꝛ a hñ/ epter þ for hñ o
fan til Capernaū/hñ ꝛ moder hſſ/bræðr hans/

ꝛ lærisuein᷑ / ꝛ voru þ᷑ eigi miog marga dagana

Þa var ꝛ nalꝛgꝛ Paschа hatid gyðinga / ꝛ Jes᷑ for vpp til Hierusalē / ꝛ fann i musterino sitiandi þa sē sellou / naut / sauði / duꝑi / ꝛ þa sem vm skipti ꝛ giordu a penungū / þa giordi hñ sier eina suipu a᷑ streingiū ꝛ rak vt alle ap musterino / bæði naut ꝛ sauði / ꝛ bratt nidr penigū þra er vm skiptū giordu / ꝛ sagdi vid þa sem duꝑnar sellou / bere þier þtta burt hiedan / ꝛ giorit eigi mins fodrs hus / at solu huse / hñs lærisuein᷑ hugleiddu þa / huat skrifat er / at vandlæti hus þins æth mig

Þa ꝑgzudu Judar ꝛ sogdu hñ / huert teikn syner þu oss / at þu meiger þtta giora / Jesus suaradi ꝛ sagdi þm / Briotid þier nidr musteri þtta / eꝛ eg skal a þridia degi þ vpp reisa / þa sogdu gyðingar / þtta musteri er vpp brgt i sex ꝛ þioretiger ar / eꝛ þu villt vpp reisa þ a þrim dogū / hñ talꝛdi vm musteri sins likama / ꝛ þa hñ var aꝛ dauda risen hugleiddu hñs lærisueinar / at hñ hafdi þtta mællt / ꝛ trudu ritningiñe ꝛ þm ordū er Jes᷑ hafdi

Eꝛ hñ var i Hierusalē vm paschа a (di talat. þm hatidar degi þa trudu marger a hñs nafn / þr sem sau þau takn er hñ giordi. Eꝛ Jesus trudi þm eigi til vm sialfan sig / aꝛ þui at hñ þeckti alla ꝛ þurfti eigi vid at nockr bæri aꝛ manninū vitne þuiat hñ sialfr visse huad nied manninū var *

Pridie Capitule

Ar * var eitn madr i bland phariseo Nicodem᷑ at nafni / hñ v᷑ eitn aꝛ hop dingiū gyðinga / hñ kō til Jesu vm nott ꝛ sagdi til hñs. Rabbi / vier vitū / at þu ert eitn meistare aꝛ gudi komen / þui at eingen getr giort þa takn / sem þu giorir / ne ma guð vera med hñ. Jesus suaradi ꝛ sagdi til hes

* Teh tatis su dag.

Sannliga sannliga seige eg þier/nema ep sa nockr sé at nyu verdi endi borin/hann þarf eigi at sia guds rike/ þa sagdi Nicodemus til hans/ huernen ma madrin endiberazt þa hann er gamall/ edr þarf hann stigit aptri sin a modr kuid a þadzt s° /Jesus suaradi/ Sannliga sannliga seige eg þier/ nema at sa sem endiborin verdi vr vatni a þ anda/get eigi in geingit i guds riki/ Huat ap holldinu þadizt/ þ er holld/a huat sem þadizt ap andanū/ þ er andre/Undra þu eige / þo eg segda þier/at ydr byriadi a nyu at endi þadazt/Vindrin blas huert hann vill/a þu heyrer hans þyt/ en eigi veizt þu huadan hann kemr/edr huert hann fer/ s° erv aller þr sem ap andanū eru endiborner.

Nicodemus suaradi a sagdi hann/Huernen ma þetta skie? Jesus suaradi a sagdi/ert þu meistare i Israel a veizt eigi þetta/ Sannliga sannliga seige eg þier/at vier seigū þ vier vitū/a vitnū þ vier sied hopū/ a vort vitne medtakit þier eigi/ a ep þier truit eigi þa eg seige ydr ap Jardligū hlutū/huer nen munu þier trua m:ga/ ep eg segda ydr ap himneskū hlutū

Eingen mun a vppstiga til himna/ nema sa sem opan stie ap himne/ Sonr mannins sa sem er ap himne/a s° sem Moyses vpp reist: hoggormin Jesdi morku/lika byriar mannins syne vpp at restazt/ at allir þr er a hann trua portapizt eigi/ heldr at þr hafi eilift lip. *

Þuiat s° elskadi gud heimen/at hann gaf vt sinn eingetinn son til þess at allir þr er a hann trua/pyrr þ ap giñ ep ruzt eigi/heldr at þr hafi eilift lip/Þui eigi sendi gud son sinn i heimen/at hann pyrdi mandi heimen/heldr at heimrin prelsizt pyrer hann/Huer a hann trver

þyre dǫmizt eigi/ eſi huer hñ truer eigi hſi er nu þegar þyrer dǫmdr/ þuiat haſi truer eigi a nafn eingetins Gudz ſonar/ Eñ þſſi er fyrdǫmingeſi/ at/ loſit kom i heimeſi/ t meñirner elſkudu meir myrkrit eñ lioſit/ þuiat þra verck voru vond/ huer illa giordr/ sa hat lioſit/ hſi kemr t eigi til lioſſins at eigi ſtrafþyzt hans verck/ Eſi huer ſañleikſi giorir/ hñ kemr til lioſſins/ s at hſi giordir verdi kuſiar/ þuiat þǫr eru i gudi giordar.

Mat. Marci

Epter þetta kemr Jeſs t hans lęrifucinar til gydinga landz/ t dualdizt þar med þm t ſkirde/ Johañis var þar eñ t ſkirde vid enon nęrri ſalim/ þat þar voru vatn morg/ þr komu þangat t ſkirduzt / þat Johañis var eigi eñiſlatiñ i myrkua ſtofu

Eñ þa giordizt ein ſpurning af lęrifucinū Johañiſ vid gydinga/ vm ſkirſluna/ þr komu til Johañis t ſogdu hñ Meiſtare/ sa ſem hia þier var hinu meigin Jordanar/ af huerū þu bart vitne/ Sia hſi ſkirer nv/ t aller koma til hſi/ Johañis ſuarade t ſagdi/ madrin þ ęr eige medtekit nockut nema hñ verdi þ af himnū gefit þier erut ſialfr uer min vitne/ þ eg ſagda/ ai eg vęri eige kriſtr/ Helldr þat eg vęra fyre hñ ſendr/ þui huer ed brudina hefr/ sa er brudgſiñ eſi vinr brudgūans er sa ſe ſtędr t hlyder hñ gledizt af þagna di fyre brudgūans rodd/ miñ þegnudr er nu vpp fyllder/ hñ ber at vagra/ eſi mier at minca

Sa ſe ar ofan kemr hſi er fyuer ollū/ huer hſi er af iordu hſi er iord t af iordu talar hſi/ eſi sa ſe kemr af himne/ hſi er fyuer ollū/ t huat hſi sa t heyrde/ þ vitnar hñ/ t eingeſi tekr hſſ vitniſe burd/ eſi huer hſi tekr hſſ vitniſburd/ sa inſiglar þ at gud sie ſañr/ þui huern þann ſem gud ſender

þa talar guðs ord/ þ niat eigi gefr Guð sin enda
ap skamti/ faderin elskar sonin /r allt gaf hann
hans hendr/huer hin truer a sonin/sa hefer eilift
lif/en huer hin er synenu aftrua/hin mun eigi na
lifit /heldr at Guðs reidi blifr yfer hm.

Þiordi Capitule

Enn þa drottin þornam at phariseu hafa
du heyrt/ þ Jesus giordi fleire lærisueina/r skirde/ en Johannis/ þott Jesus
skirdi eigi sialfr/heldr hans lærisueinar
þa for hann gydinga land r for ap/
r til Galileu/hann byriadi rat reisa vm mitt Sa
mariam/ þa kom hann i eina samverska borg/ þa
Sichar heiter/nærri þui at landi/ er Jacob gaf
syne sinum Joseph/en þar var brunr Jacobs/sem
Jesus var vorðin veginodr/ þa sat hann a bruninum
þ var nær vm siettu stund
Þa kemr þ ein samverskr kona vatn at sækia/ Je
sus sagdi til hennar/gef þu mier at drecka/ þui hans
lærisueinar voru in gengner i borgina at kaupa
fæðslu/ þa segir su samuerska kona a til hans
huernen heldr þu mig dryckiar/ þ þu ert ein Jude
en eg em ein samverskr kona/ þuiat eigi sænytazt Ju
dar samuerskum mönn/ Jesus suaradi r sagdi til
hennar/ ef þu visser guðs giof/r huer hann ver/sem
þier segdi/ Gef mier at drecka/ma vera at þu
beidder af hann/r hann gefe þier lifanda vatn/ þa
sagdi konan vid hann. Herra/ þu hefer eigi fe þu
gert med ausit/en hatt er djupt i brunnum/eda hua
dan hefer þu lifanda vatn/edr ertu meire fodur
vorum Jacob/sa ed gaf oss þenann brunn/hann sialfr
drack af honum/syner hans/hiord hans.

Jesus suaradi r sagdi hanum/ allir þa sem drecka
af þessu vatni/þa þyrster aptr/en huer hann dreck

ap þui vaint sem eg mun gefa hũ/hũ skal eigi þyrsta
eilifliga/helldr þ vatn sem eg mũ gefa hũ/skal verda
i hm brunn vppsprettãda vatz til eilifs lifs/Konan sag
di þa til hũs/Herra/gef mier þetta vatn/s° at mig þyr
sti eigi/þat eg keme eigi hingat til vatz austur. Jesus
sagdi til hũar/far þu kalla a mann þinn þ kom s° hing
gat/Konan svaradi þ sagdi/eigi hefe eg mann/Jesus sag
di til hũar. þu sagder vel eigi hefe eg mann/þui at þu
meñ hefer þu haft/þ þn þu hefer nu er eigi þinn mað
r/Þetta sagder þu satt

Konan sagdi til hũs. Herra/eg sie at þu ert spama
dr/þeir vorer hafa a þssu fialle til bedit/en þier seie
gut til Hierusalẽ sie sa stadr/þar vær eigũ til at bidia/
Jesus sagdi hũe/kona/tru þu mier/su stund kemr/at
hvorcki a þssu fialle/nie til Hierusalem munu þier til
bidia fodrinn/þier til bidier þ þier vitid/eige/en vier vi
tũ hvat vier til bidiũ þat heillin er af gydingũ en sa ti
me kemr/þ er nu þegar/nær at sanner tilbidendr munu
til bidia fodrinn i anda þ sannleika/af þui at þadan
sker sialfr/er hann s° til bidia/Gud er andi/þ hverer hann
til bidia/þm hefver i anda þ sannleika at til bidia hann.

Konan sagdi til hũs/eg veit at messias kemr sa
sem kristr kallazt/þ nær hann kemr/þa mun hann vndervisa
oss þetta allt. Jesus sagdi hũe/eg em hann sa sem vid þig
talar/þ i þui bili kemu hans lærisueinar at/þ vndru
duzt þui hann talade vid konuna/þo sagdi eingen/at
hverin spyr þu/edr hvat mælir þu vid hana/en konan
skildizt þ vid sina flosku/þ gieck in i stadinn/þ sagdi
til þra manna/komet þ siaet/þann mann er mier sagdi allt
þ eg hefi giort/hvort at hann er eigi Kristr/þa gengu
þeir ap stadnum/þ komu til hũs

Esi þessa mille/badu hans lærisueinar og
sogdu. Meistare/nyt þui/En hann hafi sagdi til þra/
eg hefi þa fødu til at neyta/er þier

þier vitnd ecki/ þa sogdu lęri sueinarner sin i mille
lū/ eda hęger nockr þęrt hū at eta / Jesꝰ sagdi
til þra/ nū man er sa/ at eg giore hans vilia þ̄
mig hęfr sent/ at eg fullkoñe sꝰ hans verck/ seigir
þier eigi sialfuer at þ̄ erv eſi þriar manader til
kornſkurdꝫ tima/ sie/ eg seige ydr/ lyfit upp au
gū ydar/ ok siaet akr londin þ̄ þau huitna nn/ þ̄ gar
til kornſkurdar/ ok huer hū sar/ sa tekr lon/ ok sa
nꝫ auegsti til eilifs lifs/ at sa sę̄ sair sempagne
þm er upp viñr/ þui sañazt hier þat ord tak/ at
aſiar sie sa sem sair/ eſi añar sa sem upp viñr/
Eg sendi ydr upp at viña þ̄ þier erfidut ecki/ a
drer hafa erfidat/ eſi þier gengut ū ok þra erfidi

Marger samuerſker menn af þ̄ m iamastad/
trudu a hū/ fyre konuñar ord/ þ̄ vitnandi/ at hū
sagdi mier alt hvat eg giort hefi/ eſi þa hiner
samuerſku voru til hūs kōner/ badu þr hū/ at hū
vęre þar/ ok hū var þar two daga/ ok myclu fleir
re trudu fyre hans ord/ þr sogdu ok sꝰ til konuñ
ar/ eigi trv vier fyre þin ord/ þat vęr sialfuer
heyrdum/ og vitum at þ̄ſi er sañ lauſnare heims
ins *

Eſi epter two daga for hū þadan ok reiſte til
Galileā/ þuiat Jeſus vitnade þ̄ sialfr at eſi spa
madr hafi eige heidr a ſiñe fedrelęnd/ þ̄ a hū kom
i Galileam/ medtoku hū hiner galeiſku meſi sem
Sied hofdu allt þ̄ hū giordi til Jeruſalem/ vm
hatidar dagū/ þui þr hofdu ok komit til hatidar
dagſins/ hū kom ok aptr til Cana i Galilea/ þ̄ ar
hū hafdi giort vatn at vine.

Og K þ̄ ar var þa eiñ smakonungr/ huers ſonr
at la ſmkr til Capharnaū/ þa þſſi heyrdi þ̄/ at Je
ſus v komen af gydinga landi i Galileā/ for hū

til hū

Marci vi
Mat. xiij
Luce xiij

Pasi xxi
ñu dag

til hñs/ ꝛ bad hñ/at hñ þæri oꝛan ꝛ lækna di son hñs/ þuiat hñ væri at mestu latiñ/ þa sagdi Jesus til hñs/ nemi þier siact teikn ꝛ stormerki/ þa tryet þier eigi/ Kóungrin sagdi þa til hñs/ Herra gar oꝛ þan aður eñ son mín andazt/ Jesus sagdi hñ þa/ far þu son þín liꝛer/ eñ madrin trudi þ mer oꝛð er Jesus sagde hñ/ ꝛ gieck þadan/ eñ þa hñ þer oꝛan epter/ gengu hans þienarar i moti hñ/ ꝛ kuigiordu hñ seigiandi/ at son hñs liꝛde/ þa spurde hñ þa at a hueriu tima/ hñ hafdi batnad/ ꝛ þ logdu hñ/ at igær vm siettu stũd hitaꝛ þa hñ kaloan/ þa þan þaderin at þ var vm þá tima a hueriu Jesus sagdi hñ/ son þín liꝛer/ hñ trudi/ ꝛ allt hñs hus/ þetta er at nyu aðat þ iarteign Jesus giordi þa hñ kom af gydinga/ landi til Galileam.

Matthei viii

Marci vi

Luce vi

Þiinte Capitule

Epter þ var hatid gydinga/ ꝛ Jesus for vpp til Hierusalem/ eñ i Hierusalẽ bia þar husinu/ er vatzdiki/ sẽ kallazt a Ebresko Beth hesda/ hafandi þrim forbyrge/ I þm lá myckell fiolde sukra maña/ blindra/ halltra/ visnadra/ bidandi epter vatzins hrœring/ Eñ Eingell Drottinsins stig oft i til settan tima i dikit ꝛ hrærdi vppvatnit/ ꝛ huer sem fyrst stig oft i dikit epter vatzins hrœring/ sa vard heill/ af huerri sott sẽ hñ var halldin. Þar var eitn sa madr/ sem þriatiu ꝛ atta ar hafdi sukr verit/ þa Jesus leit þann liggiandi/ ꝛ fornam at hñ hafdi langan tima sukr verit/ segir til hñs/ villtu heilbrigdr verda/ hñ suke svaradi hñ. Herra/ eg hefi eigi þann mann þa vatnit hrœrizt at lati mig i dikit þui ngr eg

(Beth
da) þ
dizt a
rænu eiñ
tall ed
hus sẽ
mẽ mer
nar hag
ab he
est/ clem
na miser
dia.

kem at/þa stigr aſiar þyrr uiſen eg
Jesus ſagdi til hūs/riſ vpp/tak ſǫng þina/ ⁊ gack ⁊ ſtragr vard sa madr heilbrigdr/ ⁊ bar sina ſǫng/ ⁊ gieck þadan/en a þm degi v̄ þuott dagr þa ſogdu gydingar hiſi ſem he.lbrigdr var/ordiſi þ er þuott dagr/ eigi hǫfer þ ier at bera ſǫng þina/hū ſuaradi þm/sa mig heilaſi giordi / hū ſagdi mier/tak ſǫng þina ⁊ gack/ þr ſpurdu hū/ huer er sa madr /er þier ſagdi/tak ſǫng þina ⁊ gack/ en sa ſem heilbrigdr var vordiſi/viſſe eigi huer hū var/ þuiat Jesus hafdi vikit ſier af vega/fyrſt at s̄ myckill maſi fiolde var i þm ſtad

Epter þ hitte Jesus hū i muſterino ⁊ ſagdi til hūſ/sic/nu ertu heill vordiſi ſyndga nu eige optar/s̄ at þig hendi eigi aſiat verra/sa madr þor ⁊ vnderuiſadi gydingu at Jesus vǫri sa sē hū hefdi heilaſi giort * En fyre þ oſſocktu gydingar Jesū ⁊ leitudust vm at deyda hū/af þ uiat hū giordi þtta a þuottdeige * Jesus ſuaradi þm/Fader miſi verckar allt hegat til/Eg verckar og/en fyre þttaſocktu gydingr meir til at deyda hū/ þuiat hū braut eige einazta þuottdagiſi/hellldr ſegdi hū ⁊/at gud vǫri ſiſi fader / giorandi ſig s̄ gudi iafnaſi.

Jesus ſuaradi ⁊ ſagdi til þra, Saſſlig ſaſſliga ſige eg ydr/at ſonrin fǫr eckert af ſialfū ſier giort nema þ hū ſier fodrin giora/ þuiat huat hellzt hū giorir/ þ giorir ⁊ eirnen ſonrin/ þui fader in elſkar ſonin/ ⁊ ſyner hm allt þ hū giorir/ ⁊ cn mū hū ſyna hūi oſir verck þſſin meire/s̄ þier munut vndraz þat/at s̄ ſē fader iſi vpp vekr dauda/ alif g s̄ lifgar ⁊ ſonrin þa ſe hū vill/ þui eigi dǫmir fader in nockin/helldr gaf hū ſynd ſinn allan dō at

aller

aller heidre sonn /s° sẽ þr heidra þodriñ/huer hñ
heidrar eigi sonñ/sa heidrar eigi þodrñ/sa sẽ hñ
sendi. Sañliga sañliga seige eg ydr/huer min ord
heyrer t truer þm sem sendi mig/ sa hefer eilifr t
lif/ seigi semr hñ i dom/helldr iidr hañ vr dauda
Sañliga sañliga seige eg ydr/at su (tul lifs.
stund kemr/t er nu/ þ dauder munu heyra rodd
guds son/ t þr sem heyra/munu lifa/ þuiat lika
sem þaderñ hefr lif i sier sialfu/s° gaf t hñ
semñ at hafa lif i sialfu sier/hñ gaf hñ t valld
al yfuer at dœma/af þui at hñ er mannz son/ei
gi furdu þier vndrazt þetta/ þuiat su stund kemr/a
huerre/at aller þr sem i grofunñ eru/ſtulu heyra
rodd guds sonar/t þr munu þa fram ganga sem
gott giordu/til lifs ins vppriſu/eñ þr sem illa gier
du/i doms vppriſu *

Eigi m þ eg af mier sialfu giort nockut/sẽ
eg heyre/s° oðrum eg/t min dom er rietn/ þuiat
eg leita eigi minns vilia/heldr hñs vilia sem mig
sendi/ef eg ber mier sialfu vitne/ þa er mitt vitne
eckr satt/annar er sa/ sem af mier ber vitne/t eg
veit/at hñs vitne er satt/ þ hñ ber mier.

Þier sendut til Johañis/t hñ b af sañleikinñ
vitne/eñ eg tek eigi v.tne af mönum/ heldr seigi eg
ydr þetta/vppa þ þier hialpizt/hñ var skinandi t lo
fanda lioss/eñ þier vildut skamma stund glediazt
af hñs liose/eg hefe eñ meira vitne eñ Johañis/
þuiat þau verck sem þaderñ gaf mier/at eg fulk
omne þau/ þui þau verck sem eg giore/bera mier
vitne þ þaderñ hafi mig sent/ t þaderñ sa sem
mig sendi/hñ sialfr bar mier vitne/eigi hafi þier
nockrn tima heyrt hñs rodd/nie sied hñs mynd t
hñs ord hafi þier eigi i ydr bliuandi/þat þu hñ
sendi/hñ truid þier eigi

Ma. xxv

✠

(mi 3 ns
son:) demu
riñ t lyti op
nbeliga at
halldazt þ y
re ollum
mönum af
þui hlyti do
mrinn sialfr
madr at ve
ra/t þo gud
af þui at hñ
sial þui i
guds dœme.

Ransakit ritningarnar/ þat þier meinet i þm at hyrþa eilipt lif/ ok þar eru þ/ hueriar af mier bera vitne/ ok eigi vilie þier koma til min/ sa at þier hefdut lif/ Eg tek aungua dyrd af monnum/ af þui eg kenne ydr/ at þier hafit eigi gudz astsemd med ydr. Eg kom i mins fodurs nafni/ ok þier medtokut mig eigi/ ef annar kemr i sinu eigen nafne/ þann medtakit þier/ huernen megi þier trua/ þar sem þier takit dyrd iafn byrdis huer af odrum/ ok þa dyrd sem af einum gudi er/ hfiar leite þier eigi.

Eige skulu þier þ meina at eg mune klaga ydr fyre fodrinu/ þar er sa sem ydr klagar/ Moyses a huern þier vonit/ ef þier trydut Mosi/ sa trydut þier ok mier/ þuiat af mier skrifadi hann/ þui ef þier truit eigi hans skrife/ huernen megi þier þa minum ordum trua *

Siette Capitule

* Medan tu sunu dag

Mat. xiiij Marci vi Luce ix

Epter * þ for Jesus burt yfuer Sio þar hafs Galilee til stadarins Tiberias ok myckell mafi fiolde fylgdi hann epter af þuiat þeir sau þau Jarteikn er hann giordi a siukum. Jesus gieck þa vppa eitt fiall/ ok settizt þar sialfr med sinum lærisueinum/ þa var ok Pascha hatid gydinga nalag/ Jesus hof þa vpp sin augu ok sa at margt folk dreif at hann/ sagdi hann vid Philippum/ huar kaupum vier braud/ þ þessir neyti/ en þetta sagdi hann af þui at hann vilde reyna hann/ þuiat hann visse sialfr huat hann vilbi giora

Philippus suaradi hanum/ two hundrut peninga braud/ nægiazt þm eigi/ þoat huer eirn fæe þa nockut lite/ Þa sagdi hann einn af hans lærisueinum Andres broder Simon Petri/ hier er eitt vng mennske/ sa hefer fimm bygg braud ok two fiska/ en huat skal

skal þtta a medal s° margra/ þa sagdi Jesus/læ
tid meðina setiezt niðr/ þ^v var ri þm stad mikit
gras/ þa settuzt þar niðr karl með at tolu/ nær
þvi þusundū Jes° tok braudin r giordi þacker/
gieck ūnū lærisueinū/eð lærisueinarner þeingu þm
sē niðr hoþdu sezt/ Lika eirnen ap þiskunū s°
myþit sem þr villdu
Eð þa þr voru metter/sagdi hñ til siña lærisueina
S tyner saman r þar leigar sem ap ganga/s° eckt
spillizt. Eð þr sofnuðu samā r þylldu vpp tolf
karpuer/medr þssar leigar/ap þvñ bygg braudū
huert eð anck var þss/ sem þr hoþdu neytt/ þa er
þisser með sau þ at Jesus giordi þtta teickn/sog
du þr/ Þssi er sañl ga sa spamaðr sem i heimen
skal koma * Eð þa Jesus þañ þ/ at þr mundu
koma at gripa hñ/ r kiosa til konungs/ flyði hñ eiñ
vpp aptr a þiallit *
At kueldi geingu hans lærisueinar opan til sia
þar/stigu þar a skip/ r þa þr komu yfuer vm
þañ sio til Capharnaū/var þegar myrkt vordit
Jesus var þa eigi komeð til þra/eð sioren tok at
æsazt vpp ap myckllu vedri/ þr hoþdu þa roet
s° nær sem þrim r tuttugu edr(xxx) skeida/ þr sau
þa Jesum ganganda a sionū r komeð nær skipi
nu/ þr ottuðuzt þa/Eð hañ sagdi til þra/Eg em/
ottizt þier eigi/ þa villdu þr haþa tekit hñ ū a
skipit/ r iafn snart var skipit komet at þui land
sem þr foru til
Aðan dag epter /sa folkit sem hinū megin sia
uarins stod/at eigi var þar aðat skip til/nema þ
eina sem hans lærisueinar hoþdu a stigit/og Jesus
hafði eigi sialfr stiget a þ skip medr sinū lærisuei
nū. Helldr voru hans lærisueinar einer ap stad þar
ner

ker/ þar komu t fyuer vm ost skip þra Tiberias/ huart nærri er þin stad sem þr hogdu brandiss eftd fyrer herrans þackar giord/ Og þa er volkit sa at Jesus var eige þar/ t eigi helldr hins lærisueinar/ steig þ a skipin/ komu til Capharnaū/ t leitu þu at Jesum

Og þa þr hogdu fundit hann hinu meigin stadarins/ sogdu þr til hans/ Rabbi/ nær komt þu hing gatt Jesus suaradi þm t sagdi. Sannliga sannliga segi eg ydr/ þier leitid min eigi af þui/ at þier sa tait teiknen/ helldr af þui at þier neyttud af brauda/ t vrdut sadder/ verkit/ eigi þiar p sydan/ sē lizt/ helldr þr sē stodug blipr til eilifs lifs/ huerr ed m mannsins sonr mun geta ydr/ þuiat Gud þader hefr hann insiglat.

Þa sogdu þr til hans/ huad skulu vier þa giorra/ s° vier giorū gudz verck. Jesus suaradi t sagdi þm/ Þetta gudz verck/ at þier truit a hann/ þann hann sendi/ þa sogdu þr til hans/ huert giorir þu þyrre teickn/ s° at vier siaū t truū þier/ edr huad giorir þu? Þedr voreer atu hina braud i eydimorku/ sem skrifat stendr/ hann gaf þm at eta braud af himne/ Þa sagdi Jesus til þra/ Sannliga t sannliga segi eg ydr/ at eigi gaf Moyses ydr braud af hinū/ Helldr gefr þader mīn ydr satt braud af himne/ þuiat þetta er gudz braud þ sem af himne stigr ofan/ t heimenū gefr lif.

Þa sogdu þr vid hann/ Herra gef þu ossatt þenna þetta braud. Eſa Jesus sagdi þm þa/ Eg em þ lifs braud/ huer hann kemr til min þann mun eigi hungra/ t sa hann truer a mig hann mun alldrei þyrsta/ * Eg sagda ydr/ þ þier hafit mig sed/ nan/ t truit þo eigi. Allt huad þaderinn gefr mer kemr

Insiglat)
er af hei
im t rad
argfalld
a sannda
til reidd
hann v ri
gæsin/ t
t fyrealla
re sett
Taskare t
alp° mann
at aller lu
skylldi ep
hans ski
n hafa
preist riet
g t hegt
ina

þ kemr til min/ z huern þann sem til min kemr/hñ mun eg eigi vt recka/ þuiat eg stie opan ap himne eigi vpp a þ at eg giore minn vilia/heldr hins vilia sem mig sendi/ þetta er podrsins vilie/ þss mig send da/at ed glate ongu/ap ollu þui sem hñ gap mier Heldr skal eg vpp vekia þ a epsta deigi/ Esa þ er mins podrs vilie/ þss mig sende/at huer sa sem sonn sier z truer a hñ/ hafe eilipt lip/ z eg mun vpp vekia hñ a epsta deigi

Þa mogladu Judar ypner þui/ þ hñ sagdi eg em þ braud huert ed opan stied ap himne/ z þr sogdu s° /er eigi Jesus þssi sonr Josephs/huers at vier þeckiu badi podr z modr/ huernen seiger hñ þa/ þ eg em opan stigen ap himne/Jesus suara di þm/ Mogled eige inbyrdis. Eingen parr til min komit/nema sa pader se mig sende/toge hñ/ z eg mun vpp vekia hann a epsta deigi/s° er z skripat a spamanna bokum. At þr munu aller verda ap gudi lærder. Huer hellzt sem heyrer ap podrnu /z lærir þ/ sa kemr til min/Eigi þ/ at nockr hafi podrn sied podrsi. nema sa sem er ap gudi/ hñ hefr sied podrsi.

Sannliga sannliga þa seige eg ydr/ at huer sem truer a mig/hñ hefr eilipt lip eg em lipsins braud þeir yðrer atu hina braud i eydimorku z eru dauder/ þssi er þ braud sem opan stieap hine/at huer sem et ap þui/hñ deyr eigi/ Eg em þ lipanda braud sem az hine stie opan/huer sem et ap þssu braudi sa liper eilipliga/ z þ braud sem eg mun gefa er mitt hold/huert at eg mun z vt gefa helmenn til lips. ✱

Judar þrattudu þa sin a mille/s° seigiandi/ Huernen parr þsse gefit oss sitt hold at eta/

Jesus sagdi til þra. Sannliga sannliga seige eg yd/ nema eg þier etid holld manzins sonar t dreckit hans blod/ þa hafe þier ecki liuit mz yd/ huer hann etr m et holld t dreckr mitt blod/ sa hefer eilift liff t eg mun vpp vekia hann a epsta degi/ þuiat mitt holld er sann fæda/ t mitt blod er sann dryckr huer hann etr mitt holld t dreckr mitt blod sa bliue i mier/ t eg med hann. Lika sem at mig sendi lifandi fader/ t eg life saker fodrsins/ so t huer hann etr mig sa mun t liua fyrer minar saker/ Þetta er þ braud sem opan stie ap himne/ Eigi so sem þ er yder fedr hafdu hina braud etid t eru dauder huer hann etr þetta braud sa liefer at eilifu.

Þetta sagdi hann/ kenandi i samkundu husinu til Capharnaū/ eā marger ap hans lærisueinū sem þetta heyrdu/ sogdu/ Hord er þessi ræda huer kann hæe at heyra. En Jesus visse medr sialfum sier/ at hann lærisueinar mogludu ap þessu/ þa sagdi hann til þra. Misfockar yd þetta? Huad mun þa/ ep þier sied manzins son vpp stiga þangat sem hann var fyrr? Andin er sa ed lifgae holdit er til einskis neytt/ þau ord er eg tala fyrer yd/ þau eru andi t lif. En nockr eru þr ap yd hattier eigi trua Þuiat Jesus visse ap vpphafe huerier eige voru truader/ t huer sa var er hann mundi suika/ t hann sagdi/ fyrer þui sagda eg yd/ þ eingen parf til min komet/ nema at hann sie þ gefit ap minū fodr

Epter þ geingu margir ap hans lærisueinū ap t til baka/ t geingo eigi leingr þadan ap medr hann/ þa sagdi Jesus til þra tolf/ Vilie þier t þra gāga. En hann suaradi Symō Petrus. Herra/ huert skulu vær fara/ þu hefer ord eilifs lifs/ vier trum/ t kennū þ þu ert Christr Sonr Gudz lifanda

Jesus

Matt. vi. Marc. vi. Luce ix

Jesus suaradi þm/hepe eg eigi vtvalit ydr tolþ/
og eiñ ap ydr er þlande / Eñ hñ sagdi ap Judase
Symons syne iscarioth þat hñ sueik hñ/ þoat
hñ vœri eirn ap tolþ

Siounde Capitule

Epter þtta gieck Jesꝰ vm Galileam/
þuiat hñ villde eigi ganga vm Judeck
ap þui at gydingar villdu helsta hñ/
þa var tnalœg tiallð budar hatid gy
dinga/ Brœdr hñs sogdu þa til hñs/þar þu he
dan tgack til Judalandz/sº at þiner lœrisueinar
siaa þau verck ed þu giorir/þuiat sciñeliga gi
tir eingeñ sa nockut leyneliga / sẽ sialþr hñ epter
leitar kuñr at verda/eþ þu giorir þ/ þa opinbera
þu sialþuañ þig heimenñ/ þui hñs brœdr trudu
eigi a hñ.

Jesꝰ sagdi til þra/miñ time er eigi eñ komeñ ydar
time er Jaþnan reidubueñ. Heimuñ þœr ydr eige
hatad/eñ mig hatar hñ / þuiat eg ber vitnisburd
ap hñ þ hñs verck eru vond/ þare þier vpp til
hatidar dagsins/eg vil eñ eigi þara vpp til þssa
tar hatidꝰ/þuiat miñ time er eñ eigi vpp þyllder/
Eñ þa hñ hafdi sagt þm þtta bleiþ hñ samt i
Galilea/Nu sẽar hñs brœdr voru vpp farner þa
þar hñ t sialfr vpp/eigi opinberliga helldr sº sẽ
nockut a laun Judꝰ spurdu at hñ vm hatidina t
sogdu/huar er hañ/t myckll kryn var i lydnñ vm
hñ/ þui sumer sogdu/godr er hñ/eñ adrer sogdu
/nei/at helldr leide hñ lydiñ aþuega/eingeñ tala
dr þo bert vm hñ/þyrer hrœdzlu saker vid gydin
Eñ at halfnadre hatidiñe stiꝰ Jesꝰ vpp i (ga
musterit/t lœrdi Judar vndruduzt sº seigiande/
huernen veit hñ ritningarnar/ þar hañ heper þo

eige

eige lærd þ ær/Jes⁹ suaradi þm ⁊ sagdi/miß lær/
dom er eigi miñ/helldr hans sẽ mig sendi ep sa er
nockr sẽ giora vill hñs vilia/hñ reyner huort þ ſſe
lærdom er ap gudi/edr huort eg tala ap mier ſia
alþum/ þui huer sem ap sialþum sier talar/ sa
leitar siñar eigiñar dyrdar / eñ huer hñ leitar þſſ
dyrdar sem hñ sendi/sa er sañr/⁊ eckert rangl ti
er méd honum

Gap Moyses ydr eigi laug /þo eingeñ ydar
halldi laugin / edr þui sæki þier epter at liplata
mig/ lydriñ suaradi ⁊ sagdi/Diopulm̃ heper þu/
huer sæker til at liplata þig/Jes⁹ suaradi ⁊ sagdi
Eitt verk giorda eg/⁊ þ vndre þier aller/moyses
gap ydr þui vm skurd skirn/eigi þ hun væri ap
Moyse komeñ/helldr ap þor þedrunum/⁊ þo vm
skere þier maneñ a þuott deigi/ nu ep madriñ
medtekr vm skurd skirn a þuott deigi/s⁹ at eigi
briotizt Moyses laugmal/eñ þier apreirdit þo þ
ter mier/ þ eg giorda allan mañ heilan a þuott
deigi þier skulut eigi dæma epter ypperlitu/hell
dr dæmit riettum dome.

Þa sogdu nockrer ap þm sem voru ap Hieruſa
lem/er þ ecke sa sem þr socktu til at liplata/Sia
na talar hñ opinberliga/⁊ eingeñ þra seiger hon
grand/eda vita vorer hopdingiar þ vist/ at þeſſ
sie sañr Christr/ eñ vier vitum þo huadan þſſi er
þa Kristr kemr veit eingeñ huadan hñ er

Þa kalladi Jesus i musterino/lærandi/⁊ s⁹
segiandi/ þier kenit /mig ⁊ vitid huadan eg em /eñ
eg kom eigi ap sialfu mier/helldr er hñ sañ ordi
/sa mig sendi/huern þier þeckit eigi /eg þecki hñ
vel/ þuiat eg em ap honum hñ sialfr sendi mig

þa soctu þr til at gripa hñ/en eingen lagdi þo hend r hñ/ þuiat eigi var hñs time enn komen/margt ap polkinu trudi a hñ * r sogdu/ þa kristr kemr mun hann nockut giora þleire teikn en þessi giorir

Þa pharisei heyrdu nu lydin kytia þtta vm hann/ þa sendu presta hopdingiar r pharisei þienara vt.at þr handtaki hñ/ Jesꝰ sagdi þa til þra /Litla stund em eg enn hia ydr/r þa þer eg til hans sem mig sendi/ þier leited min r finit mig eige/r par sem eg er/ þangat þae þier eige at kõa Þa sogdu gydingar sin a mille/huert vill hñ þarꝰ s. at vier finum hñ eige/edr vill hñ ganga i sundr dreifing heidinna maña/r læra þar heidnu þioder/huernen er su rꝙda sem hñ sagdi/ þier leitid min r finit eige/r þar sem eg er/ þangat þae þier eige at koma

A sidarsta deigi hinar myclu hatidar/ stod Jesus vpp/r kalladi/sꝰ seigiandi/ef nockin þyrster/kome hñ til min/r drecki /huer hñ truer a mig (sꝰ sẽ ritningin seigir) ap hans kuide skulu þram þliota votn hinsliþanda vatz/ en þtta sagdi hñ ap þm anda huern þr skyldu medtaka/sẽ er hñ trydu þui heilagr andi/var þa eigi vt gepin / ap þui at Jesus var enn eigi auglyst.

Og marger ap lydnum sem heyrdu þessa hans rꝙdu /sogdu/Þesse er sañur spamadur/Adrer sogdu hann er Kristur/en sumer sogdu skal kristur nockut koma ap Galilea/Seiger eige ritningin at Kristur kome ap Dauids ꝙdi og vr

kastalanū Betlehem þar sem Dauid var/lika sō
vard ein misgreining mz polkinu vm hū/nockrer
ap þm villdu hapa gripit hū/ eū eingeū lagdi þo
hūdr a hū.

Þienararner komu aptr til phariseis ꝛ presta hop
dingiaña/ ꝛ þr sogdu þa til þra/ þui hoꝑdu þier
hū eigi hingat/ þienararner suorudu/ þ heper all
drī nockr madr sō talat sem þssi madr/ þa suoru
du phariseis þm/eda eru þier ꝛ villter/truer noc
kr hopdingiaña edr ap phariseis a hū/ helldr þ
polk sem eckert/veit ap logmalino/ ꝛ boluat er/Ni
codemus sagdi þa til þra/sa sem kom til hūs vm
nott. Huer ed eirn var ap þm/Dōmer vort laug
mal nockut maūū nema hū sie þyrre ransakadr/ ꝛ
sie vitad huad hū giorir. Þr suorudu ꝛ sogdu til
hūs/ eda ertu eirn ap Galilæis/ raūsaka þu rit
ningina ꝛ skoda/ þ ap Galilea mun ecki spamadr
vpp risa/ ꝛ huer gieck heim til sīña husa ✱

Arttande Capitule

IEsus ✱ gieck þa i þiallit Oliueti/ ꝛ at
morne i dogū kom hū aptr i musterit/ ꝛ
allt polkit kom til hūs/hū setti sig ꝛ lꝛ.
Eū hiner logkloku ꝛ phariseū (di þ
leiddu þram þyrer hū þa konu sem i
hordom vā þallin/ ꝛ settu hana þar i midit/sog
du sō til hūs/Meistare/ þsse kona er nu þundin i
hordome. Eū Moyses bydr oss i logmalinu/at be
ria þssh attar meū griote eda huad seiger þu til/
eū þtta sogdu þr ap þui þr preistudu hūs/ at þr
mꝛttu sō akꝛra hū. Eū Jesus laut nidr ꝛ þyrsti
med þingrenū a Jordina/ ꝛ sem þr lietu eige ap at
spꝛria hū/ þa riette hū sig vpp ꝛ sagdi til þra/huer
þdr sē er an syndar/kasti sa þyrst steine a hana

þa

þa laut hñ niðr aptr t[illegible] a iorðina/ þa þr heyr
ðu þta/gieck eirn epter oðrũ vt/ þ yrsler þo aull
ðungarner/Jesus var þa eirn epter t konan þar
standandi mitt þrrer hñ/ eñ þa Jesus riette sig
vpp/t sa þar onguañ uema konuna/sagði hñ til
hñar/kona/huar eru þr sem þig a tlaga/hef er no
ckr þordamt þig: eñ hun sagði/Herra/eingeñ/Je
sus sagði hñe þa/eige mun eg þordama þig/gack
hedan/t synda nu ei optar hiedan af

Jesus taladi eñ aptr til þra s° seigiande/eg em
lios heimsins/huer hñ þylger mier epter/sa gein
gr eige i myrkrunũ/ helldr hefr hñ lios lifs/
þa sogdu phariseí til hñs/ þu ber vitne af sialf
þier/ þiñ vitnis burðr er eige sañr/Jesus suaradi
t sagði til þra/ef eg ber af sialfũ mier vitne/ þa
er miñ vitnisburðr sañr/ þuiat eg veit huadan
eg kom/t huert at eg fer/eñ þier vitið eige huadan
eg koim/eðr huert eg fer/ þier dæmit epter holldinu
eg dæmi aunguañ/eñ ef eg dæme þa er miñ dom
rieitr/ þuiat eg er eige eirnsamañ/helldr eg t fa
þader sem mig sende/s° er vsskrifat i logũ þar
at tueggia manna vitnisburðr sie sañr/eg em sa sem
af mier sialfum ber vitne/og þaderiñ sa mig sen
de/hñ ber t af mier vitne/þa sogðu þr til hans
huer er þader þiñ Jesus suaradi eige kenne þier mig
nie miñ þodr/ef þier þecktud mig/ þa þecktu þier
t miñ þodr/ þessi ord taladi Jesus vid olmusu ki
stuna/ þa hñ kendi i musterino/t eingeñ tok hañ
/þuiat hñs stund var eñ eigi komen.

Þa sagði Jesus eñ til þra/eg fer/t þier leitið
min t i synd yduare deyi þier/huert eg fer þan
gat þae þier eigi at koma / þa sogðu gyðingar
mun hñ vilia drepa sialfan sig/ þ hñ seiger/huert

at eg þer þangat þae þier eigi at koma/þa sagdi hñ þm̃/ þier erut hier nedan at eg em at opan/ þier erut aþ þssin heime/eg em eige aþ þssin heime/ þui sagdi eg ydr/at þier myndut deyia i synd̃ ydr̃/ þa sogdu þr til hñs/huer ert þu/ Jesus sagdi til þra/ þat vpphaþ/sem nu talat vid ydr margt hefi eg at tala t dꝺma vm ydr/eñ sa mig sendi/hñ er sañordr/t huat eg heyrda aþ hñ/ þ tala eg fyrer heiminñ/eñ þr skildu þ eigi at hñ sagdi þm aþ gudi þodr

Þa sagdi Jesus til þra/nꝺr þier vpp hefiet manzins son/ þa skilie þier/ at eg sie hñ/t aþ mier sialfum giori eg eckert/helldr þ sem lꝺrdi mig miñ fader þ tala eg/t sa er mig sendi/ hañ er medr mier/t eige liet hñ mig eirn saman/ þui at eg giore iaþnan þ hm̃ er þꝺgt ✱ þa hñ tala di þtta truda marger a hñ.

Þa sagdi Jesus til þra gydinga sem a hñ trudu eþ þier bliþit vid mina rꝺdu/ þa eru þier miner sañer lꝺrisueinar/ t þa þecki þier sañleikeñ/ t sañleikurin̄ mun ydr þrelsa/ þa suorudu þr hm̃ vier erum Abrahams sꝺdi/t alldri hopum vier nockrum þionat/ huernen seiger þu þ þier skulut þrialsest verda.

Jesus suaradi þm t sagdi. Sañliga Sañliga seige eg ydr/at huer hellzt sem synduna gerir hñ er syndarinñar þrꝺll. Þrꝺllinñ bliþr eigi eilifliga i husinu/ eñ sonrinñ bliþr þar eilifliga/nu eþ sonrinñ þrelsar ydr/ þa eru þier rietiliga þrialser/ eg veit at þier erut Abrahams syner/ þo sꝺki þier til at deyda mig/ þuiat min rꝺda gripr onguan stad hia ydr/ eg tala þ sem eg sied hiꝺ hia mi-

num þoðr / ⁊ huat þier saut hia ydrum þoðr/ þ giori þier

Þr suorudu ⁊ sogdu til hꝛs/ Abraham er vor þader/þa sagdi Jesus þm/ ep þier vǫrut Abrams syner/ þa giordu þier Abrahams verck/ Eſi nu leite þier epter at liþlata mig/ þañ maſi þo sem sañleikiſi talar þyrer ydr/ eſi þtta giordi eigi Abraham/ þier giorit ydarſ þoðr verck/ þa suorudu þr/eigi erum vier i hordome borner/eirn gud hopum vier þyre þoðr/ Jesus sagdi þa til þra/ ep Gud vǫri ydar þader/ þa elſkudu þier mig þuiat eg em ap gudi komeñ ⁊ þram stigiñ/ þui eigi kom eg ap sialpum mier/helldr sendi hꝛ mig/ þyre þui þecki þier þa eigi mitt mal/ap þui þier megit eigi heyra mina rǫdu.

Þier erut ap þoðrnū þianda/ ⁊ girndum ydars þoðr þa vilie þier epter þylgia/ haſi var eiñ mordinge frgar at vpphape/ ⁊ eigi stod haſi I Sañleiknum þuiat sañleikuriſi er eigi mꝫ hm̃/ þa hꝛ talar lygi/talar hꝛ ap sinu eigen/ þuiat hꝛ er eiñ lugare/ s● ⁊ þſſ hlutar þader/ eſi eg/ap þui eg seige sañleikiſi þa vilie þier mier eigi trua.

Huer ydar kañ strappa mig ap nockurre synd/na ep eg seige sañleikeñ/ þui true þier þa eigi a mig. Huer hꝛ er ap gudi/sa heyrer guðs ord/ ap þui heyre þier eige/ at þier erut eigi ap gudi.

Passi
suñu dr

Þa suorudu Judar ⁊ sogdu hm̃/seigiu vǫr er gi vel/at þu ert samuerſki/ ⁊ heper diopuliñ/ Jesus suarǫdi/ eigi hepe eg diopul / helldr vegsa

ma eg þodr miñ/ t þier vanheidret mig/ eñ eg ieita eigi at miñe dyrd/ sa er sem leitar og dæmer

Sañliga sañliga seige eg ydr ef nockr er sa sẽ geymer min ord/ hañ mun eigi sia daudañ at eilifu/ þa sogdu iudar vid hñ/ nu þiñu vær at þu hefer diofuleñ/ Abraham er daudr t spameñirner/ t þu seiger ef nockr er sa ed geymer min ord at hñ mune eige smacka daudañ/ at eilifu/ edr ert þu meire en fedr vorñ Abraham/ huer þramlidiñ er t spaiñirner eru t þramlidner/ huern giorir þu sialfan þig.

Jesu[s] suaradi/ ef eg vegsama mig sialfr/ þa er min dyrd eingen þar er miñ þader sa mig vegsamar/ huem þier seigit yduarn gud vera/ t þeckit hñ þo eigi/ eñ eg þecki hñ/ t ef eg segda þ eg þ eckti hñ eige/ þa væri eg eiñ liugare likr ydr/ helldr þecki eg hñ/ t geyme hñs ord

Abraham þader ydar gladdizt/ at hañ skylldi sia miñ dag/ t hñ sa hñ/ t vard gladr vid/ þa sogdu iudar til hñs/ þu ert eñ eigi þimtugr/ þo sait þu abraham/ Jes[us] sagdi til þra Sañliga sañliga seige eg ydr/ adr eñ abraham var/ em eg/ þa toku þeir upp steina/ at þr kaustudu a hñ/ eñ Jesus for vadr sier t gieck vr musterinu ✱

Niunde Capitule

OG þa ed ✱ Jes[us] gieck þrã hia/ sa hañ þañ eirn mañ/ sẽ blindr var boren hñs lærisueinar spurdu hñ þa at t sogdu/ Rabbi/ huort braut þsse/ edr hñs for elldrar at hañ fædizt s[a] blindr/ Jesus suaradi/ eigi braut þssi nie hñs forelldrar/ helldr at gads verck skulu auglysazt a hñ/ Mier byriar at vercka hñs verck þss mig sendi a medan

er

et dagr er/nottin kemr nar eingen þar verckat/ so leinge sē eg er i verolldinne þa em eg lios verall

Þa hin hapdi sagt þtta/spytte hann a iordina/ (o) t giordi sier hraka saur/t nere saurnū vm augu bins blinda t sagdi hann/þar þu til dikisins Syloa thuat at þydizt sendr/t þwo þier/ þa gieck hann t þwo sier/ t kom siaande/þa sogdu nagrannar hans t þr sem hann hopdu adr þeckt/ at hann var bonarmadr/er þ eigi sa sē satr beidde/sumer sogdu/hann er þ/enn adrer sogdu likr er hann hann/sialfr sagdi/eg em sa/ þr sogdu þa vid hann/huernen eru þin augu vpp lokin/hann svaradi t sagdi/sa madr sem nepndizt Jesus giordi sier saur t reid a min augu t hann sagdi mier þar þu til dikisins syloa/t þwo þier/eg gieck at þwo mier t gieck synena/þr sogdu til hans/huer er hann/hann sagdi/eg veit ecki

Þa leiddu þr hann fyre pharisros sem adr hapdi blindr verit/enn þa v (d) þann dagr er Jesus giordi þann saurinn/t opnadi hans augu/ þa spurdu pharisei hann enn at/ huernē hann hepdi synina þeingit enn hann sagdi þm/saur lagdi hann a min augu/eg þwo t nu sie eg. Þa sogdu sumer ap pharisris/eige er þssi madr ap gudi/ þuiat hann helldr eigi þann dagin. Enn adrer sogdu huernen ma syndugr madr giora þuilik teikn/ t þar vard sundr þykkia þr ea mille/þa sogdu þr enn til hins blinda/huat seiger þu ap hann/þuiat hann opnadi þin augu/enn hann sagdi spamadr er hann

Gydingar trudu eige ap hann/at hann hepdt blindr verit/ t vari nu sygn vordin/ þangat til þr kolludu a hans forellldra/sem synina hapdi aptr þeingit t spurdu þau at so seigiande/er hann yckar son/ huern þier seiget blindann boren vera/eda huernen

ſier hñ nu/hſiſ þorelldrar ſuorudu þm ꝛ ſogdu vid vitū at þſſi er ockar ſonr/ꝛ þ hñ var blindr borin /eñ mꝫ huerſum hꝫtti hñ ſier nu þ vitu vid ecki/ edr huer hñ ſaugu opnadi þ vitu vid ꝛ ecki/hñ he þer ſialfr alldr til at ſuara þyre ſig/ſpyriet hñ at/þtta ſogdu hñſ þedgin ap þui at þau ottuduſt gydinga þuiat gydingar hoꝼdu þa þeger ſam blaſit mꝫ ſier þ ep nockr medkendi hñ þyrer kriſtū at sa ſkylldi vt rekin ap þra ſamkundū/þyre þui ſogdu hñſ þedgin/at hñ hefdi alldr til/ſpyriet hñ

Þa kolludu þr aptr i odru ſinne a þañ mañ (at ſe blindr hafdi verit og ſogdu hñ/ gef gude heidr hñ vier vitū at þſſi madr er ſyndugr/ hñ ſuaradi ꝛ ſagdi/er hañ ſyndugr/ þ ueit eg ecki/eitt veit eg/ at eg var blindr/ꝛ nu ſie eg/Þr ſogdu þa eñ til hñſ huad giordi hñ þier/edr huernen lauk hñ vpp þi num augum i hañ ſuaradi þm/eg ſagda ydr þ/ hafi þier ecki heyrt þ til huers vilie þier heyra þ aptr/eda vilie þier verda hñſ lęriſueinar/Þa bo luodu þr hñ ꝛ ſogdu þu ert hñſ lęriſuein̄/eñ vęr erū Moyſes lęriſueinar vier vitū at Gud talade vid Moyſes/eñ vier vitum eigi huadan þſſi er

Sia madr ſuaradi ꝛ ſagdi þm/ þ er vndarligt /at þier vitid eige huadan hañ er og þo lauk hañ vpp minum augum/eñ vier vitum at Gud heyrer eigi synduga helldr þ ep nockr er guds dyrka re ꝛ giorir epter hñſ vilia/þañ heyrer hñ/ vm alldr hefer þ eige heyrt verit at nockr hafi vpp lokit þſſ manz augum sem blindr var boren/vęri þſſi madr eigi ap gudi/ þa mątti hñ eckert giora þa ſuorudu þr ꝛ ſogdu til hñſ/ Allr ert þu i ſyndum fęddr/ꝛ þu lęrir oſſ/ꝛ þa taku þr hñ vt.

Þa Jeſus heyrdi þ/at þr hoꝼdu hñ vt rekit/ fann hñ þañ hñ/þa ſagdi hñ til hñſ/ truer þu a

Gudz son/hñ suaradi ꝛ sagdi/Herra/huar er hann/ þ eg true a hñ/Jesus sagdi til hñs/ þu sætt hann ꝛ hann sem vid þig talar/ sa er hñ/ hñ suaradi/ Herra/eg true/ꝛ hñ tilbad hñ/Jesus sagdi hm̃/ til domis kom eg i þnan heim/at þr sem eigi sia skyll du sia/ꝛ at þr verdi blinder sem sia ✱ Og nockr er ap phariseis heyrdu þtta sem hia hm̃ voru ꝛ sogdu til hñs/ eda eru vier þa blinder/Jesus sagdi þm/ ep þier værut blinder/ þa hefdu þier aungua synd/nu fyrst þier seigit vier siaum/ þa bliꝛr ydar synd.

Tiunde Capitule

✱ þridiu dagiñ ep ter huita sunnu.

Añliga Sañliga seige eg ydr/Huer hñ geingr eige iñ vm dyrnar i sauda hus sit/Helldr stigr hñ iñ med odrũ hætti sa er þiofr/ꝛ spilluirke/eñ sa sem geingr iñ um dyrnar/hñ er hirder sauda sia fyrer hm̃ lykr dyra vordinñ vpp/ꝛ sauderner heyra hñs rodd/ꝛ hñ kallar sina saude med nafne/leider þa ꝛ vt/ꝛ þa hñ hefer sina saudi vt latid/geingr hñ framan fyre þm/sauderner fylgia hm̃ ꝛ epter/ þviat þr þeckia hñs rodd/ eñ odrum afiarligũ fylgia þr eigi epter/ helldr flya þr fra hm̃/þviat þr keña eigi afiarligra rodd/ þessa malsgrein taladi Jesus til þra/eñ þr vissu eigi huad hñ sagdi þm.

Þa sagdi Jesus eñ aptr til þra. Sañliga sañliga þa seige eg ydr/at eg em dyr saudaña/ꝛ aller huerier hellzt fyre mier komu þr eru þiofr ꝛ spilluirkr/ꝛ sauderner hlyddu þm eigi/eg em dyrnar/ep nockr geingr iñ vin mig/sa mũ frelsazt hñ mun ꝛ ganga vt ꝛ iñ/hñ skal ꝛ finna sitt fodr/ þiofrinn kemr ei til anars eñ hñ stele/drepe/ꝛ fordiarfe/ eñ eg em komen til þss at þr skyldu hafa lif ꝛ fulla nægd ✱

Þa aſiaſt ſu dag ep Paſka

Eg em ✠ godr hirder/godr hirder gefr ſina ond vt fyre ſinn ſaude. Eñ leiguliden / sa eigi er hirder/ ⁊ huerſ ſauderner eru eigi eigenliger/ sier hñ vlfiſ komanda ypuer gefr hñ saudma ⁊ flyr/ eñ vlfriñ gripr ⁊ ſtockuer saudunñ/ eñ leiguliden flyr/ af þui at hñ er leigulide/ ⁊ gæter ecki ſaudanna. Eg em godr hirder/ ⁊ eg þecki mina saudi/ eg þeckiunzt ⁊ af minū/ s⁹ ſem at þecker mig miñ fader ⁊ eg þecki fodriñ/ ⁊ mina ond legg eg vt fyrer mina ſaudi/ eg hefi ⁊ adra saudi/ ſem eigi eru af þſſu ſauda huſi/ þa fyriar mier ⁊ hegat til at leida/ ⁊ þr munu heyra mina rodd/ s⁹ at þ verdi eitt ſauda huſ ⁊ eitn hirder ✠

fyrer þui elſkar mig miñ fader/ at eg legg vt ond mina/ eg tek hña ⁊ apr. Eingeñ tekr hana ⁊ af mier helldr legg eg hana vt af ſialfū mier/ eg hefe vallð til hana af at leggia/ eg hefi ⁊ vallð til hana apr at taka/ ſtta bodord fieck eg af minū fodr/ þa vard eñ ſundrþyckia i millū gydinga fyre saker þſſara orda. Eñ marger af þm ſogdu/ diofuliñ hefr hañ/ ⁊ odr er hañ til huerſ heyre þier hñ. Adrer ſogdu þſſi ord eru einſkis odz manz/ eda fær diofuliñ blidz manz augū vpplo

Þa giordiſt ✠ muſteris vigrla til fieru (ſit. ſalē þ var vm vetr/ ⁊ Jeſus gieck i muſterino i þor byrgi Salamonis/ þa vm kringdu hñ Jud⁹ ⁊ ſogdu til hñs/ huerſu leinge þa helldr þu vorre ſalu vpp/ ef þu ert kriſti/ þa ſeig oſſ þ berliga. Jeſus ſuaradi þm eg ſagda ydr þ/ eñ þier truer eigi/ þau verck er eg giore i mins fodrs nafne bera vitne af mier/ eñ þier truet eigi/ þuiat þier erut ei af minū ſaudū/ s⁹ ſem eg ſagda ydr at miner sauder heyra mina rodd/ eg þecki þa ⁊ þr fylgia

mer

mier epter eg gep þm eilipt lip/ ⁊ eige skulu þr þ̄
re þarazt at eilipu/ eingen skal þa ⁊ gripa vr mi
sie hende/ þader misi sa ed mier gap/ hñ er ollū
meire ⁊ eingen þar gripit ap mins þodrs hñde/ eg
⁊ þaderiñ erū eitt

Þa toku gydingar eñ steina vpp/ at grytа hñ.
Jesus suaradi þm þa. Morg god verck synde eg
ydr ap minū þodr/ þyrer huerra vercka saker þa
vilie þier grytа mig. Gydingar suorudu hñ þa
s° seigiande/ þyrer god verck grytu vier þig eigi/
helldr þyre þa gudlastan/ þar sem þu ert madr
⁊ giorir þig sialfan at gudi. Jesus suaradi þm/
er eigi s° skripat i ydru logmale/ eg sagda/ þ þier
erut guder/ nu ep þ kallar þa gudi/ til huerra
guðz ord eru skied ⁊ þui ritningiñ ma eige riūþazt
eñ vid þañ sem þaderiñ helgadi ⁊ i heimen sende/
þa seige þier/ þu gudlastar/ ap þui eg sagda/ eg
em sonr guðz/ ep eg giori ecki mins þodrs verck
þa truet mier ecki/ nū þyrst eg giori þau/ þa truet
verkunū/ þo þier viliet mier ecki trua/ s° at þier
kenit ⁊ truit þ þaderiñ sie medr mier ⁊ eg medr hñ

Þa soktu þr eñ til at gripa hañ/ eñ hñ gieck vr
ap þra hondū/ ⁊ þor apt̄r i þañ stad/ hinu meig
in Jordanar sem Johañes hapdi adr skirt/ ⁊ v̄
þar/ Marger komu til hñs ⁊ sogdu/ Johñis giordi
at vi u eckert teikn/ eñ allt huat Johñes sagdi ap
þssm/ þa er satt/ ⁊ marger trudu þar a hñ

Elleptt Capitule

DAr R lau eñ siukr madr Lazar° at na
þne ap Bethania i Sybylū Maru ⁊
hñar systur Marthe/ eñ Maria var
su sē Herran hapdi smurt medr smy
rum ⁊ þurkat hñs þætr med sinū harlockū/ huer

ter bor

lat broder var sa Lazar⁹ sem siukr læ/sýstr hñs sendu þa til Jesu/s⁹ segiande/Herra/ sia nu/sa þu elskar hñ er nu siukr/ þa Jesus heyrdi þ/sagdi hñ þm̃/ þessi sott er eigi til dauda/heldr til guds dyrdar s⁹ at guds son verdi pyrer hana dyrkadr Eñ Jesus elskadi Martham ꝛ systr hñar Mariu ꝛ s⁹ Lazarum/ þa hñ hafdi þ heyrt at hñ var siukr/bleiz hañ samt two daga i þm stadsem hañ var þa.

Epter þ talar hñ til sína lærisueina/ gongu vi er aptr i Judeam/ þa sogdu hñs lærisueinar vid hñ. Rabbi/nærst þa villdu Judar gryta þig/ꝛ þo villtu þara þangat aptr. Jesus suaradi/eru ei gi(rh̃) stunder a deigi/huer hñ geingr vm dageñ/ sa steyter sig eige/ þat hñ sier þessa heims lios/eñ huer hñ geingr vm nætr/sa steyter sig/ þuiat þar er eckert lios i hñ/ þetta mælti hñ/ ꝛ epter þ sagdi hñ til þra/Lazarus vinr vor hñ sefr/eñ eg fer at vekia hñ ap suefne/ þa sogdu hñs lærisueinar. Herra ef hñ sefr þa batn̄ hm̃/Jesus taladi vm hñs dauda/ eñ þr ætludu at hñ munde segia ap edleliga suefne / þa sagdi Jesus þm̃ opinber liga/ Lazarus er latiñ/ꝛ eg fagna pyrer yðar saker þ eg var eige þar/ s⁹ at þier truit/og gongum nu til hans/ þa sagdi Tomas sem kalladizt tortryggiñ til lærisueinasna/ gongu vær til ꝛ deyiñ med hm̃

Jesus kom ꝛ þa/ꝛ fann þat hñ hafdi fiora daga i gropiñe legit/ eñ Bethania/læ hart nærri Hierusalem s⁹ sem xv, reñe skeid/Marger gydingar voru þar kōner til Martham ꝛ Mariu/at þr huggudu þær vm lat brodr sins/ sem Martha heyrer at Jesus kemr/reñ hun i moti hm̃/eñ Ma-

ria

ria sat heima.

Þa sagdi Martha vid Jesum/ Herra/ef þu hefder hier verit þa vari broder minn eigi latinn/en eg veit/at huerf þu beidist af gudi/þat gefr gud þier. Jesus sagdi til hennar/ broder þinn skal vpp risa/ Martha sagdi þa til hans/eg veit at hann ris vpp a epsta dags vppriſu. Jesus sagdi vid hana/Eg em vppriſa ok lif/huer hann truer a mig/sa mun lifa þott nu vare daudr/ok huer hann lifer ok truer a mig/sa skal eige deyia at eilifu/truer þu þessu/hun sagde þa til hans/Ja herra/eg true at þu sert sa Kristr sonr Gudz sem i heimenn skylldi koma.

Þa hun hafdi þetta sagt/for hun ok kalladi i hliodi a systr sina Mariu/s° seigiandi/Meistarenn er hier nær ok kallar a þig/ Þa hin heyrde þ stod hun fliott vpp/ok kom til hans/ þuiat Jesus var enn eige komenn til kastalans/ helldr var hann enn i þeim stad sem Martha hafdi i moti hann komit enn þr Judar sem i husinu voru ok hana huggudu sau þ at hun stod s° fliott vpp ok gieck vt/fylgdu þr henne epter/ ok sogdu/hun fer til grafarinnar at grata þar.

Þa Maria kom þangat sem Jesus var/ok hun leit hann/fiell hun til fota hans/ok sagdi honum/Herra ef þu hefder hier verit/þa vari broder minn eigi latinn/ sē Jesus sa hana nu grata ok þa gydinga gratandi er med henne komu/ byrstizt hann vid i sinn anda/ok hrygdiz m3 sialfum sier ok sagdi/huar hafi þ[illegible]

þier lagt hſi/ þa sogdu hñ/ Herra/ kom t skoda/ eſi þa tarpelldi Jesº/ þa sogdu gydingar/ siaet/ huersu kærasi hſi hegerhapt hafi/ eſi adrer ap þſſi sogdu/ marri hſi sem opnadi blindz manz augu/ ei gi giora vid þui at þſſi hegdi ecki dait/ Jesº stadizt þa eſi mz sialpū sier/ t þa kom hañ til grapariñar/ eſi þ var eiñ Jardmuſie/ steiñ var þar t yper lagdr

Jesº sagdi/ takit ap steineñ/ þa sagdi Martha syster hins dauda til hñs/ Herra/ hſi lycktar nu/ þuiat hſi er perdagadr Jesº sagdi til hſiar/ sagdi eg þier ecki at ep þu tryder/ þa munder þu sia gudz dyrd/ þa toku þr steinen opan ap þm stad sem hſi daudi var i lagdr/ eſi Jesus hop þa sin augu vpp t sagdi/ þader eg þacka þier þ þu heyrder mig/ eſi eg veit þo at þu heyrer mig iaþnā/ hellr þyrer polksins saker sem hier stendr i kring þa sagdi eg þ/ sº at þ true þui at þu sender mig

Þa hñ hapdi þtta sagt/ kalladi hñ hatt hoddu Lazare kom þu vt/ t þa stragr kom sa vt/ sem daudr hapdi verit/ reyrdr med lik bondū at hondū t potū/ t vm hñs asion var sueipat medr suel ta duke Jesus sagdi til þra/ leysit hañ/ latid burt ganga. Marger ap gydingū sem komit hopdu til Mariam t sau huad Jesus giordi þa trudu a hñ * En sumer ap þm geingu burt til phariseis t sogdu þm huat Jesus hapdi giort

Þa samtoku byskupar t phariseir eittrad t sogdu/ Huat skulu vær til giora/ þui ar þſſi madr gior morg teikn/ ep vier sleppū hñ svo þa trua aller a hſi/ t þa koma Romueriar at taka vort land t lyde/ eſi einn ap þm Caiphas at naþne sa sem þ sama ar var byskop/ sagdi til þra/ þier vitid eckert

ckert z hugleidit eckert/at betra ce þyrfter oss/at eirn
madr deyie þyre þolkit/s° at eigi tapist allr lyðr/
eñ þetta/sagdi hñ eigi af sialfu sier/heldr ap þui at
hñ var þessars byskup þa spadi hñ at Jes° skyldi
deyia þyrfte þ folk/eige einasta þyre þ folk/held
dr þ/at hñ sapnadi ieitt þm Guðz bornū/er sun
dr vora dreifð/z vpp þra þm deige samtoku þe
nz sier at hz lata hñ

Jesasgieck eigi þadan af berliga hia gyðingū
/heldr þorhñ burt i eitt bygðar lag ngfne eyðir or
ku r þa borg sem kalladist Ephrem/z þar dual
dizst hñ medr sinū lærisueinū * eñ þa var paschа
hatid gyðinga nalagt/og margir vr þre sueit gein
gū vpp til Jerusalē þyre paschana at hreinsa sig
Þar stodu z spurðu epter Jesu z toluðu sin a mil
lum i musterino/huad synist yðr/ þ hñ keme eigi
til hatidar dagsins/eñ byskupar z pharisei gafu
vr þ bod ord/at ef nockr visse huar hñ væri/þa
skyldi vndr visa þm s° at þr ingattu hondla hñ

xij Capitule

Sex Rdegum þyre paschа kom Jesus i
bethaniā/þ sem lazar° hafði dauðr
verit/huern ed Jes° hafði vpp vakit
af dauða/eñ þr biuggu hñ þar eina
kuelld mālud/z Martha þionadi/La
zarus var einn af þm iam til bordzins sat með
hñ/þa tok Maria eitt smyrsla pund af hinu
skærasta z dyrligasta nardin/z smurði med þui
minnar a Jesu /z þurkadi s° hñs fotu medr sinū
harlockum/husit fylltist z vpp af ilm smyrslasa
rins/þa sagði einn af hñs lærisueinū Judas Syme
ons son skarioths sa er hñ sueik þar epter/þyrf
te hann þessi smyrsl eige selld/ þyrfte þau hundrað

Annans hñ g vi þu

þeninga ꝛ gepit þatakum/ þtta sagde hñ eige ap
þui at hñ hirte vm þataka/helldr ap þui at hañ
var þiofr/ ꝛ hapde þie pyngiuna ꝛ bar þ sẽ gep-
it var/ þa sagde Jesus lopa heñe/ þui þtta geym
de hun til mins greptrunar dagſ/volada hape þi
er iapnan hia ydr/eñ mig hape þier eige at iapn-

Eñ er þiolde mickell ap gydingum þor (adi
nam at hñ var þar ſtalpr/komu þr ei einaſta þang
at þyre Jesus ſaker/helldr at þr sæi Lazarũ þañ
ſem hñ hapdi ap dauda reiſt/ ✻ eñ preſta hopdin
giar ſamtoku ꝛ þat lata i helſla Lazarum/ þat
þyrer hſſ ſaker geingu marger ap gydingũ þang
at ꝛ trudu a Jesum

Aſiañ dag epter/ þa ed lydriñ heyrde / ſem til
hatidˇ dagſins var komeñ/at Jesus kæmi til Jeru
ſalem/ þa toku þr sier kuiſku ap palma vide/ og
geingu vt i moti hñ/ ꝛ hropudu Hoſianna /Blez-
adr sie sa ſem kemr i nafne Drottins konungr Jr
aelſi eñ. Jesus pieck eina ausnu ꝛ reid. þar a /svo
ſẽ ſkripat er/ Ottazt eige þu dotter Zion/sie þin
konungr kemr ridande a einum ausna pola/eñ þtta
ſkildu eige hanſ lærisueinar i þyrſtu/helldr þa ed
Jesus var auglyſtr/ þa hugleiddu þr at þtta var
ap hñ ſkripat/ ꝛ þr hopdu hñ þtta giort

Eñ þ polk bar hñ vitne/sem hia var þa hñ
kalladi Lazarum vr groþiñe ꝛ ap dauda vpp va-
ckti/ap þui gieck muga polkit vt i moti hñ/ þ he
yrde/at hñ hapdi giort sodant teickn/ eñ phariſei
ſogdu ſin a mille/ þier siaet nu at vier aprekum
eckert/siaet/at allr heimr þer epter hñ

Þar voru ꝛ nockrer grickier medr þm sem vpp
hopdu þarit at tilbidia vm hatidina/ þr geingo
til Philippo huer ed var ap Bethſaida vr Gali-
leꝛ,badu hñ ꝛ ſogdu/Herra/vier villdum þa vt ſia

Jesum/ Philippus kom t sagde þ Andrea/eñ andreas t philippus sogdu þ Jesu/eñ Jesus anzadi þm̃/ sa time er nu komeñ at sonr manzins auglyss

Sañliga ✠ sañliga seige eg ydr/nema þat(izt þra kornit/palli i iordina t deyie/þa bliþr þ eitt saman/eñ ep þ deyr þrir þ mikeñ auogrt/ huer hñ elskar sina ond/hañ glatar heñe/eñ huer hñ har sina.ond i þssm heime/sa vardueiter hana til eilipss lipss/ep nockr vill mier þiona/þa þylge hañ mier epter/t huar eg em/ þar skal t miñ þienare/ vera/t ep nockr þionar mier/þa mun miñ þadr er hañ heidra ✠

Min sala er nu brygg/t huat skal eg seigia Fader/þrelsa þu mig ap þssm tima/eñ þyre þui kõ eg þoi þeñañ tima/Fader/birt þu naþn þitt þa kõ rodd ap himne/s• seigiãde/eg hefe þ vpp birt/t eg skal þ eñ vpp birta/þa sagde þolkit sem hia stod/t a heyrde/ þat vrdu reidar þrumr/adr ter sogdu/Eingell talade vid hñ/Jesus suaradi t sagdi/eige kõ þssi rodd þyre minar saker/hellour þyrer saker ydar

Nu er kõen domr þssa heis/nu mũ t þssa heis hoþ dinge vt rekazt/t þyrst eg verd vpp hapiñ ap iordu/þa mũ eg draga allt til mins sialps/eñ þtta sagde hñ/teiknãdi miz hueriũ dauda/ed hñ skylldi deya þa suaradi þolkit hm̃/vier hoþũ heyrt vr logu mũ at Krist bliue at eilipu/huernẽ seiger þu þa at mãzins syne byriar vpp at hepiazt/huer er sa mãzis sonr/ þa sagdi Jes• til þra/Lioset er stutta stũd hia ydr/gñgit þui a medã þier hapit lioss• at myrkriñ hõdle ydr eigi/ þui sa er gñgr i myrkru nũ/hñ veit eigi huert hñ þer/t a medan þier hapit lioss/ þa truet a lioss/vppa þ þier sieut syner liossins

✠ Laũr messu.

(Ond kallazt hi kamligt l allar þss lipss giap sẽ er hia vit skyn rad t astu dã/edr hu kyns þ liẽ mañ þaga þui þ er din sem e stundan h artans.

Þtta taladi Jesus ꝛ gieck burt sidan ꝛ huldi sig
Esaie. lij. þyrer þm// þott hñ giordi morg teikn þyrer þm/
þa trudu þeir eigi a hñ/ sº at vpp þylldizt ord
sagda Esaia spamanz/ þa hañ sagdi/ Herra huer
truer vorre predikan/ ꝛ hueriñ er armleggr drot-
tins opin berandr/ þyrer þ mattu þr eigi trua/ at
Esaie vi Esaias seiger eñ i odrũ stad/ alblindade hñ augu
þra ꝛ þ herte htortu þra/ sº at þr sꝙi eige mꝫ au
gunũ/ nie skildu med hiartanu/ at þr vm snuizt/
sº eg grꝙdi þa/ Þtta sagdi Esaias þa hñ leit hñs
dyrd/ ꝛ taladi aþ hñ/ Marger aþ hoþdingiñ tru
du eirnen a hñ/ eñ þyrer saker phariseis þa med
kendu þr þ eigi/ sº at þr vꝙri eigi þorbodader
aþ samkomũ/ þuiat þr elskudu meir vegsemd ma
nna eñ gudz dyrd.

Jesus kalladi þa ꝛ sagdi/ Huer sem a mig tru
er/ hñ truer eige a mig/ helldr a hñ sem mig sendi
eñ huer hñ sier mig/ hñ sier þañ sem mig sendi/ eg
em lios i heimeñ komiñ/ sº at huer sem a mig tru
er blipe eigi i myrkrunum/ ꝛ ep nockr heyrer min
ord ꝛ truer eigi/ hñ mun eg eige dꝙma/ þuiat eg
kom eigi til at dꝙma heimiñ/ helldr at prelsa hei-
meñ/ huer hñ þyrelitr mig ꝛ medtekr eige min ord/
hñ hefer þn ed hñ dꝙmer/ þat ord sem eg taladi/
þat mun dꝙma hñ a epsta deige/ þat eg taladi ei
ge aþ sialfum mier/ helldr þaderiñ sa mig sende/
hñ gaf mier sialfr bodord til huad eg skylde seig
ia edr mꝙla ꝛ eg veit at hñs bodord er eilift lif/
þ eg tala/ þ tala eg/ sº sem þaderiñ sagdi mier

riñ Capitule

℟ A Skir dag. Fyrer ℟ paska hatidina/ ꝛ Jesus vis-
se at hñs tme var komeñ/ at hñ geinge
vr þssum heime til þodrsins/ ꝛ lika sem
hñ elskadi sina þa er hier voru i hei

me/s° elskadi hñ þa ⁊ allt til enda/ Og at giordri kuelld maltidiñe (þui diopullis hapdi þa þgar sent i hiarta Judasar Symons sonar iscarioth/ at hñ suike hñ) visse Jesus þ þaderiñ hapdi allt gepit hñ I hsidr/⁊ þ at hñ var ap gudi vt komen ⁊ til gudz þ̄ri hñ/stod hñ vpp þra kuelldmaltidiñe/lagdi ap sier klædin/⁊ tok eitt linklædi gyrte vm sig/epter þ hellte hñ vatnei cina miunlaug/⁊ tok til at þwo þ̄tna alærisueinunñ/⁊ þurkadi medr þui linklædi er hñ var med gyrtr.

Þa kom hñ til Symonar Petri Eñ Petr sagdi til hñs/Herra/att þu at þwo a mier þ̄tr/ Jesus suaradi ⁊ sagdi hm̃/huad eg giori þ veizt þu nu eigi/eñ seirna veizt þu þ/þa sagdi Petr til hñs/ alldre vm æpi skalt þu mina þ̄tr þwo/Jesus suaradi hñ/ep eg skal eigi þwo þier/ þa heper þu ecki hlut deilld medr mier Symõ Petrus sagdi þa Herra/ei einazta þ̄tna/heldr iapn vel hoput ⁊ hsidr/Jesus sagdi til hñs/sa þuegiñ er/hñ þarp eigi/at þwo nema þ̄tnar/ þui hñ er allr hreinn þier erut ⁊ hreinir/eñ eigi aller/ þui hñ visse þyr er huer sa var er hñ mundi suikia/ þyre þ sagdi hñ/ þier erut ei aller hreinir.

Eñ epter þ hñ hapdi þueigit þ̄tr þra/tok hñ sin klædi/settizt nidr aptr ⁊ sagdi þa eñ til þra/ vite þier huad eg giorda ydr/þier kallit mig Metstara ⁊ Herra/ þier seigit þ ⁊ rett/ þuiat eg er hann ⁊ Mu ep eg herra ⁊ meistare þwo ydra þ̄tr/ þa skulu þier ⁊ iñbyrdis þwo huer annars þ̄tr/ þui gap eg ydr til epter dæmis/s° þier giorit/ lika sẽ eg giorda vid ydr. Sañliga sañliga seige eg ydr/at þionñ er eige meire sinñ herra nie sẽdebodñ æ dri þm er hñ vt sendi

Ep þier vitid þtta þa ern þier sæler ep þier gio
rit þtta/eigi seige eg ap yor ollū eg veit hueria eg
hefe vt valit/Helldr þ at vppfyllizt ritningin/ sa
sem at er braud medr mier/hañ tredr mig vnder
Psal. xl þatr/nu seige eg yor þ ador eñ þ sker/s° at þier tru
it/ þa þer sked/at eg em hñ. Sañliga sañliga þa
seige eg yor/ huer hñ medtekr þañ er eg sende/sa
medtekr mig/eñ huer hñ medtekr mig/hñ medtekr
þañ sem mig sende
Þa Jesus hapdi þtta sagt/ hrygdizt hñ i sinū an
da/vottadi t sagdi. S añliga sañliga seige eg yor
þ eitn ap yor mun forrada mig/ þa leit huer lær
isueinañ til añars vggande vid aphuerū hañ
segdi/eñ þar var erin ap hñs lærisueinū sem sat
til bordzins i þadmi Jesu/huern er Jesus elskadi
miog/hñ bente Symō Petr°/at hañ spyrde hañ
huer sa vari er hñ hefdi til talat/ apþui hñ lan þa
a brioste Jesu sagdi hñ til hñs. Herra/huer er sa
Jes° suaradi/sa er hñ/at huerū eg riette vokuz
dañ braud bita/t þa hñ vokuadi braudit gaþ hñ
þ Judase Symons syne iscarioth/ t epter þañ
bita þor andskotiñ i hñ
Þa sagdi Jesus til hñs/ huad þu giorir/þa
gior þ snart/eñ eingeñ ap þm sē til bordzins satu
visse til huers hñ taladi/sumer ætludu þ/ ap þui
at Judas hapdi þie pungana/at Jesus mundi sei
gia hñ kaup þu þ er oss giorizt þorf til hatid
dagsins/eda at hñ gæfi nockut fatækū/t þa hañ
hapdi bitañ tekit/gieck hñ strax vt/t þa var nott
eñ þa hñ v vt geingiñ/sagdi Jes°/nu er manzins
sonr auglyst t gud er auglyst mz hñ/þyrft gud
er auglyst med hñ/þa mū gud auglysa hñ i sial
fū sier t snarliga mun hñ auglysa hñ.
Sona korn min/eg em eñ litla stund hia yor

þier leitid min ⁊ lika sem eg sagde vid gyðinga huert eg þer þangat kuñe þier eigi at koma/ sº seige eg yðr nu· Eitt nytt bodord þa gef eg yðr/ at þier elski huer annan/ lika sem eg elskadi yðr/ sº skulu þier ⁊ elskazt innbyrdis/ og af þui kenna aller/ at þier erut minir lęrisueinar/ ef þier hafit kærleika ydar i mille Symon Petrus seiger til hans. Herra/ huert fer þu Jesus suarade hann/ þangat sem eg fer mattu nu at sinne eige fylgia mier/ en seirna meir þa muntu fylgia mier/ Petr seiger til hans. Herra/ þui ma eg nu ecki fylgia þier eg vil setia mitt lif vt fyrer þig/ Jesus suarade honum/ huad munder þu setia þitt lif vt fyrer mig. Sannliga sannliga þa seige eg þier/ at hanen gelr ei/ adr en þu hefer neitad mier þrysuar

Piortandi Capitule

DAR sagdi hann til sinna lęrisueina/ hrygguazt eigi i ydru hiarta/ true þier a gud þa truet ⁊a mig/ I minns fodrs huse eru margar verur/ en ef eigi sº vęri/ þa segdi eg/ at eg fęra/ at til bua ydr stadi/ ⁊ef eg fer hedan at til bua ydr stad/ þa vil eg þo apr koma/ ⁊ taka ydr til min sialfs/ sº þier sicut þar se eg er/ ⁊ huert eg fer þat vite þier/ ⁊ vegin vite þier

Thomas sagdi til hans. Herra/ vier vitum eigi huert þu fer/ oda huernen megu vier þa vegin/ vita/ Jesus sagdi til hans. Eg em veguriñ/ sannleikurinn/ ⁊ lipit/ enginn kemr til minns fodrs nema fyrer mig/ þui ef þier þeckit mig/ þa þecki þier ⁊ minn fodr/ ⁊ nu hiedan fra þa þecki þier ⁊ sº sau þier hann

R Tu
Postul
a vorn

Philipp' sagdi til hans Herra/ syn oss þoðrifi þa naiger oss/ Jesus sagdi þa til hans/ so leinge em eg i hia yðr/ ok þo þecker mig eige Philippe/ huer mig sier sa sier ok þoðrifi/ ok huernen seiger þu þa syn oss þoðrifi/ truer þu eige at eg em mz þoðrifi/ ok þadereſi med mier/ þau orð er eg tala til ydar/ þau tala eg eige af sialfum mier/ þaderifi sa sem medr mier bygger/ hifi sialfr giorir þau verck/ trut mier/ at eg sie mz þoðrifi ok þaderifi medr mier ef eigi aſiarg/ þa trut mier þo fyrer verckanna saker.

Saſliga saſliga seige eg yðr/ huer hfi truer a mig/ sa mun giora þau verck sem eg giori/ hfi mun ok giora þeſſin meire/ þat eg fer til mins faðrs ok huers þier bidiet þoðrifi i minu nafne/ þ vil eg giora/ so at þadereſi dyrkiſt i synenu/ ok huers þier bidier i minu nafni þ vil eg giora *

Ef þier elſkit mig þa halldit min bodord ok eg mu bidia þoðrifi/ at hann gefe yðr aſiaſi huggara þaſi er bliſr mz yðr eiliflipa/ þann ſanleiks anda/ huern heimrifi ecki eigi medtekr/ þui hann ſier hann eigi/ ok þecker hann eigi/ eſi þier þeckit hann/ þat hann bi fr hia yðr/ ok mun vera med yðr/ eige læt eg yðr foðrlauſa/ eg kem til ydar.

Jſiah ſkamſt tima þa mun heimrifi ei ſia mig meir/ eſi þier ſkulut ſia mig/ þat eg life ok þier mu nut ok lifa/ a þm deigi kenne þier at eg em med fo ðrnum/ ok þadereſi med mier ok eg med yðr

Huer hfi hefer min bodord/ ok heldr þau hfi er sa sem mig elſkar/ eſi huer hfi elſkar mig/ sa elſ kaſt af minu foðr ok eg mun elſka hann/ eg mun ok opinbera mig/ hfi/ þa sagdi Judas eige ſcarioth til hfis/ Herra/ huad/ verðr þ ſſ giort/ at þu munt vi lia opin bera ſialfan þig fyrer oss/ eſi eige heimi

nū/Jesus ſuaradi ꝛ ſagdi til hñs/ ✠ Huer hñ elsker mig /sa vardueiter min ord ꝛ miñ ꝑader mun elſka hñ ꝛ vid komū til hans/ꝛ giorum ockr i hia hñ vistar veru/eñ huer hñ elſkar eigi mig sa vardueiter eige min ord/ꝛ ꝑ ord er ꝑier heyrit/er eige mitt/helldr ꝓdrſins ſſer mig ſendi

Þetta ✠ ſagdi eg ydr/a medan eg var hia ydr /eñ huggariñ/hiñ heilage ande ꝑañ er miñ ꝑader mū ſenda ydr i minu nafni/hñ ſialfr mū lęra ydr alla hlute ꝛ amiña ydr a alliꝑ huat eg ſagda ydr.

Miñ ꝑrid lęt eg hia ydr/miñ ꝑrid gef eg ydr eige s° sē heimiñ gefr ꝓa gef eg ydr/ydart hiarta hryggiaſt eigi nie ſkę'ꝑizi/ꝑier heyrdut ꝑat eg ſagda ydr/eg/ꝑer/ꝛ kem til ydar/ef ꝑier elſkudut mig/ꝑa gledduzt ꝑier vid ꝑat eg ſagda/eg ꝑer til ꝓdrſins/ꝑuiat ꝑaderiñ er mier mire/ꝛ nu ſagdi eg ydr ꝑ ꝑyrr eñ ꝑ ſkięr/s° at ꝑier truet ꝑa ꝑat er ſkied

Hęr epter mun eg eige tala margt vid ydr/ ꝑuiat hoꝑdinge ꝑiſſa heimſ kemr ꝛ med mig hefr hñ eckert/helldr ꝑ at heimiñ kefie/ ꝑat eg elſka ꝓdriñ/ꝛ ꝑ eg giore s° ſem ꝑaderiñ hefer mier boꝺit ✠ ſtondum vpp ꝛ gongum hiedan

Þimtande capiule

Eg em ſañr vin mīr/ꝛ miñ ꝑader er vin gardz vordriñ/huern ꝑañ kuiſt a miꝛ er er eige ꝑęrer auogrt/mun hñ aꝑ kuiſta/huern ꝑañ sem auogrt ꝑęrer mun hñ hreinſa/s° at hñ ꝑęri meira auogrt/ꝑier erut nu hreiner ꝑyrer saker ꝑſſ ordz er eg taladi vid ydr/bliꝑit i mier ꝛ eg mz ydr/lika sem vin kuiſtriñ ꝑęr eigi ꝑęrt auogrt aꝑ ſialfū ſier nema hñ ſie a vin vidr trenu/s° ꝛ eigi helldr

✠ Huita ſuñu

þier nenna þier bliþit a mier
Eg em vin vidʳ treit/eñ þier erut vin vidar kaister
ner/huer hñ bliþr i mier tcg inedr hñ/sa þærer
mikiñ/auogrt/þat an min þae þier einskis orkat/
huer sa er eigi bliþr i mier/ hñ er vt kastadr sem
aðʳ vin vidar kuistr/t vpp þornʳ/t þr saman le/
sa þa/tkasta a elld t breña/nu ep þier bliþit i mi
er/tmin ord bliþa i ydr/bidiet þa huers þier viliet
t þ skal ydr veitazt þui verdr miñ þader dyrka/
dr/at þier þærit mikiñ auogit tverdit miner læri
S° sem elskadi mig miñ þader/lika (sueinar
s° elska eg tydr/bliþet i miñe astsemd/ep þier var
dueitid min bodord/þa bliþe þier i miñe ast semd
/lika s° sem eg vardueité mins þodrs bodord/teg
bliþ i hñs ast semd/ Þtta tala eg þui til ydar/ at
miñ þognudr bliþe hia ydr/t ydar þognudr vpp
fyllaizt* þ er mitt bodord at þier elskizt ydar i
mille s° sé eg elskadi ydr / eingeñ heþer meire
ast semd eñ sa/er hñ setr sitt liþ vt þyre sina vine
þier erut miner viner ep þier giorit þ eg byð ydr/t
hiedan af kalla eg ydr eigi þienara/þuiat þioñin
veit eigi af huad hñs herra giorer/eñ ydr seige eg
vine/ þuiat allt huat eg heyrda af minū þodr/
þ kuñgiorda eg ydr
Eigi vtuoldu þier mig/helldr hefe eg vt valit
ydr/t eg skickadi ydr til/at þier geingut t þærdut
auogrt/s° at ydar auogyn bliþi til þss/at huers
þier bidiet þodriñi minu nafni/ þa gefi hñ ydr
Symous þ * byð eg ydr/at þier elskit huer aðaðr/ep heim
t Judas iñ hatʳ ydr þa vitid/at hñ heþer hatad mig/þyr/
ri eñ ydr/ep þier værut af þssm heime/þa elskadi
heimr iñ þ hñs værr/þui señeliga erut þier eige af
heimenū/helldr vtualda eg ydr vr heimenū/þyrer
kiñ/

þ hafi ydr heimtiñ/ miñizt a min ord er eg sagda þioneñ er eige meire sinū Herra/ ef þr hafa of sockt mig þa munu þr tor sakia ydr/ hafa þr geymt min ord/ þa munu þr t geyma ydar ord

Eñ allt þtta munu þr giora ydr/ þyrer mins nafns saker/ þat þr þeckia eigi hñ/ þañ er mig sendi ef eg væri eigi komeñ/ t hefdi eigi sagt þm þ/ þa hefdi þr aungua synd nu hafa þr eckert/ þ þr verenda sina synd med/ huer sē mig hatar/ sa hatar t miñ fodr/ ef eg hefda eigi giort þau verck a medal þra/ sē eingen heper añ giort/ þa hefdu þr aungua synd/ eñ nu hafa þr sied/ t hata þo bædi mig t miñ fodr/ helldr þ nt su malsgrein sem skrifut er/ J þra logmali vpp fylldizt fyre eckert hofdu þr mig at hatre ✱ Eñ ✱ þa sa huggari kemr er eg mun senda ydr af minū fodr/ sē er sañleikande/ huer af fodrnū fram geingr/ hñ mun/ bera vitne af mier/ þier munut t bera mier vitne/ þat þier hafit fra vpp hafi hia mier verit

✱ suslu dø
giñ epter v
stignıngar
dag

Sextande Capitule

Eñ þtta tala eg til ydar s° at þier blygdizt eigi/ þui þr munu for boda ydr og sa time kemr/ at huer ydr liplatr/ hñ mein sig giora þagt verck gudi/ t þtta gio ta þr ydr/ af þui/ at þr þeckia huorki fodriñ nie mig/ eñ þtta tala eg þui til ydar/ at nar su stund kemr/ þa skulu þier miñazt þ a þat eg sagda ydr þ/ eñ þtta sagda eg ydr eigi i vpp hafi/ þui eg v hia ydr ✱

✱ þiorda s
ñu dag epti
paska

Og ✱ nu fer eg til hñs sē mig sendi/ t eingen af ydar spyr mig at huert fer þu/ helldr at þui eg tala þtta til ydar/ þa vpp fylldizt ydart hiarta af hrygd/ eñ eg segie ydr þo sañleikeñ/ at þ hatar ydr at eg

at eg þare hedan/ þuiat eþ eg þer eige hedan/ þa kemr eigi huggarin til ydar/ eñ eþ eg þer hedan/ þa mun eg senda hñ til ydar/ r þa hñ kemr/ straþ þar haſi heimeñ þyrer ſynd/ r þyrer riettlæti r þyrer dom/ þyrer ſyndina/ þui þr trua eige a mig/ eñ þyrer riettlætid þui at eg þer til þodrſins/ r þadan aþ siae þier mig eige/ eñ þyrer domeñ þui at þſſa heims hoþdinge er dæmdr

Eñ hefe eg margt at ſeigia ydr/ eñ þier þa/ et eige allt boret at ſiñe/ nær at kemr sa ſañleikr ande/ þa mun hñ keña ydr allaſi ſañleik/ þat eige talar hñ aþ ſialfum sier/ helldr huad hñ heyrde þ talar hñ/ r huat o komit er þ kungiorir hñ ydr/ haſi ſame mun r auglyſa mig/ þat aþ minu mun haſi þ taka r kungiora ydr/ allt huat miñ þader hefur þ er mint/ þyrer þui ſagda eg/ at aþ mtnu mun hñ þat iaka r kungiora ydr *

Og iñan * ſkamzt þa munu þier eige sia mig/ r eñ aptr iñaſi ſkamzt þa munu þier sia mig þuiat eg þer til þodrſins/ þa ſogdu hñſ lærſuei/ nær ſin a mille/ huad er þ/ at hñ ſagdi oſſ/ Iñaſi ſkamzt þa munu þier eigi sia mig/ r þa aptr iñan ſkamzt munu þier sia mig/ þat eg þer til þodrſins/ þa ſogdu þr huad er þ/ iñan ſkãzt/ vier vitũ eigi huad hñ ſeiger/ þa þornã Jeſ at þr villdu ſpyria hñ atr ſagdi til þra/ þier ſpyriet at þui ydr i mille/ Iñaſi ſkamzt/ þa munu þier eigi sia mig r þa aptr iñaſi ſkamzt munu þier sia mig. Sañliga sañliga ſeige eg ydr/ þier munut grata r kuein a/ eñ heimiſi mũ þagna/ þier verdit r hryggver eñ ydar hrygd ſkal ſnuazt i þognut.

* pridia ſu dag epter Paſcha.

Konan nær hun ſkal þæda/ þa hefer hun hrygd/ þuiat hñar ſtund er komen/ eñ þa hun hefer

þer barnit þꝛtt miñizt hun eigi þſſ harmkuꝛllis þyrer þagnadar saker/ þui madꝛ var i heimeñ þeñ/ þier haþit nu hrygd/ eñ eg ſkal sia ydꝛ aptꝛ/ ꝛ ydart hiarta ſkal þagna/ ꝛ youarn þognud ſkal eingeñ aþ ydꝛ taka/ a þm deigi munu þier mig ꝛ einſkis ſpyria. * Sañliga sañliga ſeige eg ydꝛ/ huers þier bidiet þodriñ i minu naþni þ mun hñ geþa ydꝛ/ hingat til haþa þier einſkis bedit i minu naþni/ bidiet/ þa munu þier medtaka/ sº at ydar þognadꝛ þull kõnizt

Þtta hefe eg talat i ordz kuidũ til ydar/ sa ttme kemꝛ at eg tala eige leingꝛ ordzkuide til yd̃/ helldꝛ kungiore eg ydꝛ berliga aþ muum þodꝛ/ a þm deige munu þier ꝛ bidia i minu naþne/ ꝛ eige ſeige eg ydꝛ/ at eg mune bidia þodriñ þyrer ydꝛ þat ſialþꝛ þaderiñ elſt̃ ydꝛ/ aþ þui þier elſkit mig ꝛtruit þ eg ſie aþ gudi vt geingeñ eg em aþ þodꝛ num vt geingeñ ꝛ komeñ i þſiañ heim/ eg þyrer lꝛt ꝛ aptꝛ þnan heim/ ꝛ þer til þodrſins

Hñſſ lꝛriſuein̄ ſeigia þa til hñs/ ſie/ nu talꝛ þu berliga ꝛ mꝛler ongua ordz kuidu/ nu vitu vꝛ ꝛ at þu veizt alla lute/ ꝛ þu þarþt eigi at nockꝛ ſpy rie þig/ þyrer þ trwñ viet at þu ſiert aþ gudi vt geingeñ * Jeſus suarꝛdi þm/ nu true þier/ ſiaet su ſtund kemꝛ/ ꝛ er nu þgar komeñ/ at þier ſundꝛ rizt huer til ſiña/ ꝛ latid mig einañ ſamañ eñ eg er þo eigi einñ ſaman/ þuiat þaderiñ er med mier

Þetta tala eg þui til ydar/ at þier hefdut frid J mier/ þui i heimenum haþi þier hormung/ eñ verit þo hughrauſter. þat eg yþuer vañ heimeñ.

Seytiande capitule

Ꝛtt þetta talade Jeſus/ ꝛ hoꝛ vpp ſin augu til himens ꝛ ſagdi/ Fader/ ſtunden er kõen/

at þu auglyſer ſon þiñ/ſº at þ iñ ſonr auglyſer þig
ſº sem þu gaþt hm̃ ꝑuer vallð allz hollðz/ at
hñ gepi þm ollm̃/er þu gaþt hm̃ eiliꝑt lif. Eñ þ er
eiliꝑt liꝑ/at þr Jate þig/einañ r ſañañ gud verą/
r þañ þu vt ſender Jeſum kriſtz/eg auglyſte þig
a iorðu r pullkõnade þ verck er þu pieckz mier at
giora/r nu auglys þu mig þader hia ſialfũ þier
medr þre ðyrd er eg haꝑda hia þier adr eñ heimiñ
var/eg hefi opinberat nafn þitt ꝑyre mõm/ þm
er þu gaþt mier af heimenũ/ þr voru þiner/r þu
gaþt mier þa/r þr geymdu þin ord nu vita þr at
allt huat þu gefr mier/Sie af þier/ þuiat þau
ord er þu gaþt mier/þa gaf eg þm/ r þr haꝑa
þau medtekit r ſeſieliga vidrkent þ eg em af þier
vtgeingeñ/r trua þui at þu ſender mig

Eg bid ꝑyrer þm/eigi bid eg ꝑyrer heimenũ/
helldr ꝑyrer þm/ hueria þu gaþt mier/ þuiat þr
eru þiner/r huat mitt er/ þ er þitt/r huat þitt
er þ er mitt/r i þm er eg auglyſtr/r eige em eg nu
meir i heimenũ/eñ þr eru i heimenũ/r eg kem til
þin heilagr fader/geym þa i þinu nafni/hueria
þu gaþt mier/at þr sie/ eitt sº ſem vid a medan
eg var hia þm i heimenũ/ þa geymde eg þa i þinu
nafne/r hueria þu gaþt mier/ þa vardueitte eg
r eingeñ af þm er glatadr/nema sa eirn glatan
ſonr/sº at ritningiñ vppfyllðzt

Eñ eg kem nu til þin/r þtta tala eg i heimenũ sº
at þr haꝑe miñ fullañ fognud medr ſialfũ sier/
eg gaf þm min ord/r heimiñ hatar þa þat þr eru
eigi af heimenũ/lika sꝛ þ at eg er eige af heimenũ
eg bid eigi/at þu taker þa af heimenũ/helldr at
þu geymer þa fra illu/ þr eru eigi af heimenũ/
sº ſem at eg er eigi af heimenũ. Helga/ þu þa i
þinũ ſañleik/ þin ord eru ſañleikr/ lika ſem þu ſen

der mig i heimeñ s° sendi eg þa i heimeñ / t þyre þa helga eg sialfþañ mig / s° at þr sie t helgader i sañleikñū

Eg bid eige einazta fyrer þm / helldr t iafn vel fyrer þm sem trua munu a mig fyrer þra oid s° at þr sie aller eitt / s° sem þu fader ert medr mier t eg medr þier / at þr sieu t eitt med ockr / s° at heimurin trui þat þu sender mig / t þa dyrd sem þu gaft mier / þa gaf eg þm / at þr sieu t eitt / s° sē at vier erū eitt / eg med þm / t þu mz mier s° at þr sie fullkōner i eit / t þ at heimrin kenne at þu sender mig / t þ þu elskader þa s° sē þu elskader mig

fader / hueria er þu gaft mier (vil eg) at huar sem eg er / þa sie þr medr mier / s° þr siae mina dyrd þa þu gaft mier / þuiat þu elskader mig fyrr eñ heimrin var skapadr / Riettuise fader heimrin kenner þig eige / eñ eg kenne þig / t þsser kenna þ þu sender mig / t þitt nafn giorda eg þm kunnigt t eg vil giora þm þ kunnigt / s° at su ast sem hueria þu elskader mig / sie i þm t eg medr þm

Atiande Capitule

Rf° da giñ lauga

A Jesus hafdi uu þtta talat / gieck hñ vt med sina lęrisueina / yfer vm lękiñ kedron / þangat sem eiñ gras gardr var / t Jesus gieck þar iñ med sina lęrisueina / eñ Judas sa er hñ sueik / visse t þ sian stad / þuiat opt kom Jesus þangat mz sina lęrisueina / þa Judas hafdi nu til sin tekit flock maña t erlinen af byscupaña t pharisęis þienurū / kom hñ þangat medr lyckt logbrondū / t heruopnū / nu þat Jesus visse allt huat yfer hñ atti at koma / þa gieck hñ fram t sagdi til þra / at hueriū spyrie þier / þr snorudu honū / at Jesu af Nadareth / þa sagdi Jesus til þra / eg em hñ

Eſi Judas sa er hñ ſelldi stod þat hia þm/ ⁊ þa er Jesus sagdi þ ul þra/eg em hñ/horfudu þr a bak epter/ ⁊ duttu tl iardar hñ spurdi þa eñ ap tr at/at hueriñ sprrie þier/eñ þr sogdu/at Jesu. hr nñ naduerska/ Jesus suaradi/eg sagda ydr/ þ eg er hñ/ ⁊ ef þier sprriet at mier þa leyfit þssin burt at gang ⁊/s⁹ at vpp fyllduzt þ ord er hñ sagdi/ af ngu m glatadi eg af þm sem þu gaft mier

Symon Petrus hafdi hia sier eitt suerd/dro þ vt/ ⁊ slo til eins byscups þienara/ ⁊ hio af hñs hg gra eyra/eñ þienarin hiet malch⁹ at nafni þa sagdi Jesus til Petrs/stickt þinu suerdi i slidrer/skal eg eige dreck a þann kalck sem mier gaf nin fader

Eſi þlockrin ⁊ hershofdingeñ/ ⁊ gydinga þienarar/hondludu Jesũ/bundu hñ/ ⁊ leiddu fyrst burt til Hannas (er var magr Caiphas) sa er þa var þss airs byscup/eñ Caiphas v⁹ sa er gydingñ gaf þ rad at betr þ qri þ eirn madr dqi fyrer lydin.

Symon Petr⁹ fylgde Jesu epter/ ⁊ eñ annar lqrs sueinn v⁹ kunnigr byscupinũ/ ⁊ gieck in m Jesu i byscupsins herbergi/eñ Petr stod fyrer dyrum ut/ þa gieck vt hinn annar lqrsueinn sem byscupinũ var kunnigr/ ⁊ talaði uid hña er dyrn⁹ geymdi/ ⁊ leidde Petrũ in/ þa sagdi ambattin su dyrnar gcymdi til Petrs/ ertþu eigi einn af þssum manns lqrsueinum/ hñ sagdi eige er eg/ eí þienarar ⁊ vnder mesi stodu vid ellds glqdr/ ⁊ vermdu sig/ þuiat kulde var/ Petr stod þar hia þm/ ⁊ verndi sig

Byscupinn spurdi Jesũ þa at/vm hñs lqrisuein a/ ⁊ um hans kenning/Jesus suaradi hinn/eg hefi opinberliga talat fyrer heimenũ/ eg kendi ⁊ iafnan i samkundu husum ⁊ musterino/ þ⁹ sem aller gyðingar komu saman/ ⁊ a laun hefr eg eckert talat

lat/ þui spyr þu mig þar at/spyr þu þa þar at sem heyrt hafa huat eg hefi talat fyrer þm. Siaþ þi vita huad eg hefi sagt/eſi sem hũ sagdi þeim/ þa gaf eirn þra þienaranũa sem nest stod Jesu pu star/ ok sagdi/skalt þu s° suara byscupinũ/Jesus suaradi ef eg taladi illa/ þa vitna þu þ vont vera eſ ef eg taladi satt/þui slar þu mig þa/ok Hannas sendi hũ þa bundinn til Caipham byscups

Og er Symon Petrus stod þar ok vermdt sig þa toludu þr til hans/ert þu eigi einn af hans lęrisueinũ/hũ neitadi ok sagdi/eigi er eg/þa sagdi hann einn af byscupsins þienurũ/ frændi hins sę Petr hid eyrat af/ sa eg þig eigi i grasgardinum hia hũ/þa neitadi Petr þui eñ eınu sinne/ok þa stragr gol hanen

Þa leiddu þr Jesum fra Caiphas ok i þinghusit eñ þ var snemma morguns/ok þr gengu eigi sialfer inn i þinghusit/ at þr saurgudust ecki/helldr/ s° þr mętti neyta paschana/Pilat° gieck þa ut til þra/ok sagdi/hueria/a kęru fęri þier i gegn þessum manni þr suorudu ok sogdu til hans/ef þessi vęri eigi illrędis madr þa hefdu vier eigi sellt þier hann/ þa sagdi Pilat° til þra/take þier hann þa ok dęmit epter ydrum logum/gydingar sogdu þa til hans/eigi hafer oss at liflata nockan/s° at þ ord vpp fyllidizt er hann sagdi/teiknandi til hvers huerium dauda hann gnęfat dęyia

Pilat° gieck þa inn aptr i þinghusit/kalladi a Jesum/ok sagdi til hans ert þu gydinga kõungur/Jesus suaradi/talar þu þ af sialfum þier eda hafa adrer sagt þier fra mer/ þa suaradi Pilat° er eg nockur gydingi/ þinn þiod/ ok byscupar þinir / selldu þig mer/huad giordir þu Jesus suaradi/mitt rike

er eige ap þſſin heime/ep at mitt riki vǽri ap þſſim heime þa mundi miner þienarar strida i mot s° at eg sellda ist eige gydingum/ esi nu er mitt rike eige hedan/ þa sagdi Pilat° til hans/ þa ert þu þo kõungr/ Jesus suaradi/ þu seiger þ/ eg em k kõungr/ til þss em eg fǽdd/ k til þss em eg i heimesi komen/ at eg bere vitne sannleikenu/ k aller sẽ eru ap sannleikenu þeir heyra mina rodd/ Pilat° sagdi til hans huad er sannleik

og þa hann hǽtti þetta sagt/ gieck hann vt aptr til gydinga/ k sagdi til þeirra/ eg finn angua sok mz hann esi þer ydar siduenia/ at eg gefi ydr eirn lausann a Pascũ/ vilie þier at eg gefi ydr na lausann sialfann gydinga kõunguñ/ þa kolludu aller aptr i moti/ segiande/ eige þenan/ helldr Barabã/ esi barabas var spillvirki

Nittande Capitule

Pilat° tok þa Jesum k liet strykia/ stridz menn flettudu koronu ap þyrnũ k settu a hans hofut þǽrdu hann k i purpura klǽdi/ k sogdu/ heill siertu kõungr gydinga/ k gafu hõnum pustra/ þa gieck Pilat° vt aptr k sagdi til þra Siaet/ eg leide hann nu vt til ydar/ s° at þier vitid þ eg finn angua sauk mz hann/ þa gieck Jesus vt berandi þyrne koronu og eitt purpura klǽdi/ k hann sagdi til þra/ Siaet: manninn/ þa er byscuparner k þienararner sau hann kolludu þr/ s° segiandi krossfestit/ krossfestit Pilat° sagdi til þra/ taki þier hann k krossfestit/ þuiat eg finn angua sok med hann/ þa suorudu hann gydingar/ vier hǽfum log k epter vorum logum skal hann deyia þuiat hann giordi sig at gudz syne

Þa Pilat° heyrdi þessi ord/ ottadizt hann esi meirr gieck inn aptr i þing husit k sagdi til Jesu huadan

eri þu

ert þu/eñ Jesus gaþ hñ eigi/snuit/þa sagdi Pi-
tus til hans/talar þu eigi vid mig/veizt þu eige/
at eg hefi vallo til at lata krossfesta þig/ok eg hefi
vallo til at gefa þig lausañ/ Jesus suaradi/eigi
hefder þu nockut vallo yfuer mier nema þier v-
ri þ gefit hier ofan at/fyrer þui hefer sa meire
synd/er mig selldu þier/ok epter þ leitadi Pilat
vid at lata hñ lausañ/eñ gydingar hropudu ok sog
du/ef þu lætr þañ lausañ þa ert þu ecki keisaranz
vin/þuiat huer sem sig giorir kõung hñ mæler i
moti keisaranũ

Þa Pilat heyrdi þessi ord/leidde hñ Jesum ut
ok setti sig a domstol i þm stad sẽ kalladizt hafue
þlautr/eñ a ebresku gabatha/eñ þ var a at panga
deigi Pasca/nærri sietta stũd/þa seiger hñ ok til gy
dinga/ siaet kõung youarn/ eñ þr kolludu/ tak i
burt/krofestu hñ/ Pilat sagdi til þra/ skal eg
krossfesta kõung youarn/ þa suorudu biscupar
ner/ aungueñ hofum vær kõung nema Keisarañ/
þa selldi hñ þm hñ/at hñ krossfestizt.

Þa toku þr Jesum ok leiddu hñ þadan/hñ sialfr
bar sin kross/ok gieck ut i þañ stad sẽ kalladizt ho
put skeliar stadr/ eñ a ebresko golgatha/ huar þr
krossfestu hñ/ok two adra mz hñ/sin til huorrar
hand/ en Jesũ i midit/Pilat skrifadi eina yfuer
skrift/ok setti hana vpp yfuer krossinn/eñ s var
skrifat Jes af nadareth gydinga kõungr/ þessa
yfuerskrift lasu marger af gydingũ þat sa stadr
var nærri borginne er Jesus var krossfestr a eñ þ
v skrifat a ebresko girisko ok latino/þa sogdu bis
cupar gydinga vid Pilatũ/skrifa þu eigi kõung
gydinga/heldr þ hñ hefdi sagt/eg em kõungr gy
dinga/Pilat suaradi/huat eg skrifadi þ hefi eg
skrifat

Þa stridz meñ hoþdu krossþest Jesũ/toku þr hans klædnatr giordu a þiogra hluta skipti sier hueriñ stridz masse siñ hlut/r þ̃ mz kyrtliñ/ eñ kyrtilliñ var eigi saumadr/ helldr þra opan verdu allr op
al. xxi tiñ/ þa toludu þr sin i mille skeru vær hñ eigi/hlutunzt helldr vm ed huers hñ skal vera/s● at ritningeñ vppfylldizt er seiger/ þr skiptu sier klædum minũ/r a mitt þat þa logdu þr hlut kesti/r þtta giordu nu stridz meñirner.

Eñ þar stodu vid krossiñ hia Jesu/moder hñs r moder syster hans Maria huspru Cleophas/r Maria magdalena/ þa Jesus sa nu sina modr r þañ lærisuein nær standanda/er hñ elskadi/seiger hñ til siñar modr kona sia þu/ þar er þiñ sonr epter þ seiger hñ til lærisueinsins/sie þ er þin moder/ r vpp þra þre stundu tok lærisueiniñ hana at sier.

Epter þ þa Jesus visse at allt var nu fullkõnat r at ritningeñ vpp fylldizt/ þa seiger hñ/fyrster
eut. xv mig/ þar v̄ sett eitt ker fullt af edike/eñ þr toku r fylldu eirn niarð vaudt mz edik r logdu i ysop settu sidan fyrer muñ hiñ/eñ þa Jesus hafdi ediket til sin tekit/sagdi hñ fullkõnat er/r at hneigdu hofdi þa liet hañ siñ anda

Eñ af þui at til þanga dagr gydinga var/ og
eut. xv at likamarner væri eige a krossunũ vm þuottdagiñ/þat þ var hiñ mykle dagr þuottdags helgiñar/ þa badu þr pilatũ at þra bein brytuzt r i burt tækiuzt/þa komu stridz meñ r brutu sundr bein hins fyrra/r s● þ̃ssañars sem mz hiñ var krossþest/eñ þa þr komu til Jesu/sau hñ nu r dauðã þa brutu þr eige hñs bein/helldr lagdi eirn af stridz mõm i hñs sidu mz spiote r straxr þa rann vt blod r vatn

Og

Og sa er þ hepter sied/ber þar vitne ym t hſſ
þitniſ burdr er rietti/t hñ same veit þ at hñ seiger
satt/s° at þier trydut/þuiat þtta var t giort/s° Exo.
at rimingen vppþyllizt/ eigi stulu þier briota Zach
nockut hans bein/ t eñ aptr seiger oñr riming/þr
munu sia þañ i hœrn þr stungu.

Eñ epter þtta bad Joseph af Armathia/
(huer ed var lœrisueiñ Jesu þo heimugligr/þyrer
otta saker vid gydinga) Pilatū vm at hñ mætti
taka burt likama Jesu/þ leyþdi t Pilatus/ þar
kom t Nicodemus sa er fyrri kom vm nott til Je
su/ þœrandi sam blandada myrru vid aloe nœr
hundrat punda/ þa toku þr likama Jesu t sueipa
du i line med ilmandi smyrſlū/ s° sem sidr er til
gydinga at grepta/eñ þar i þm stad sem hñ var
krossþesti/var grasgardur/ t i grasgardinum var
ny stein þro i hueria at eingeñ hafdi eñ verit lagdr
þangat logdu þr Jesū/fyrer saker at þanga dags
gydinga/ þat su grof var s° nœr

þr Capitule

Aeinū þuott deginum/ þa kemr Maria
magdalena snemma/ þa at eñ var myrkt
til grafariñar/t sier at steinñ er burt
tekiñ af grofinne/ þa hlypr hun t kemr
til Symon Petrs t til hins añars lœ
risueins þañ er Jesus elskadi t seiger til þra/ þr ha
fa tekit burt herrañ vr grofinne/t vier viti eigi hu
ar þr hafa lagt hñ/ þa gieck Petr vt t hñ ai lœ
risueiñ/t komu til grafariñar/eñ þau two hlupu
iafnt/þui hñ añar lœrisueiñ hliop vaxtara frañ
eñ Petr t kom fyrst til grafariñar/t er hñ laut ni
dr/þa sa hñ linlokiñ logd þar/eñ þa gieck hñ eigi
iñ/ þa kemr Symon Petrus epter hm/stigr i gro

fina

þina/ ⁊ sier at linlokin eru logd þ͠ ⁊ þau sueita dyk
er var vm hūs hoput/ eigi lagdan med lin lokunū
helldr sierdeiles samā wndiñ. i einū oþrū stad/ þar
stie ⁊ hiñ añar lęrisueiñ iñ/ sa er þyrri koni til gra
þariñar/ sa þ/ og nudi þui/ þat þr kuñu þa eigi eñ
itningina/ þ hm̄ byriadi vpp at usa ap dauda/ ⁊
þa geingu lęrisueinarner apr til sialfra sīña

Eñ maria stod vid gropina uti ⁊ griet/ ⁊ er hun
griet/ þa laut hū nidr i gropina/ ⁊ sa two engla
huit klędda/ sitiandi þ͠/ eñ til hopda/ eñ añan til
þota/ sem þr hopdu lagt likama Jesu/ ⁊ þr sögdu
til heñar/ kona/ huad grętr þu/ hun sagdi þm/ þr
hafa tekit burt herrañ mīñ/ ⁊ eg veit eigi huar þr
hafa lagt hñ/ þa hun hafdi þetta sagt/ snerizt
hun vid/ ⁊ leit Jesum standa þar/ ⁊ vissi þo eigi at
þat er Jesus þa sagdi Jesus til hñar Kona/ huad
grętr þu/ at huerium spyr þu/ eñ hun ętladi gar
duordiñ vera/ ⁊ sagdi til hans/ herra/ ef þu bart
hñ burt/ þa seig þu mier/ huar þu hefer lagt hñ
s° eg taki hñ i burt þadan/ Jesus sagdi til hñar
Maria/ hun snerizt vid ⁊ sagdi til hñs Rabboni/
þ kallazt Meistare/ Jesus sagdi til hñ͠ snert þu
mig eige/ þuiat eg er eigi eñ vppstigeñ til mins
podrs/ þar helldr til brędra miña/ ⁊ seig þm/ at
eg stige vpp til mins podrs/ ⁊ til ydars podrs/ til
mins gudr ⁊ til ydvars gudz/ Maria Magdalena
kom ⁊ kungiordi lęrisueinunū/ eg hefi sied herran
og þetta sagdi hñ mier.

suñu agiñ i sca vi. z.

Eñ at kuelldi þ͠ hins sama þuott dags/
þar er lęrisueinarner voru saman kōner/ at
luckt̄ dyrū/ þyrer hrędzlu saker vid gydinga/
kom Jesus þar ⁊ stod i midit/ ⁊ sagdi til þra/ fri
dr sie med ydr/ ⁊ þa hñ sagdi þetta/ syndi hñ þm
hendrnar ⁊ sina sidu/ þa glodduzt lęrisueinarner

vid þr sau herran / þa sagdi Jesus eñ aptr til þra / þridr sie med ydr / lika sem padriñ sendi mig / so sendi eg ydr / ↄ er hñ sagdi þtta / blies hñ a þa / ↄ sagdi til þra / medtakit þier helagan anda / huer rium hellzt þier fyrer gefit syndunar þa eru þeir fyre gefnar / ↄ hueriñ hellzt þier þeir aptr halldit þa eru þeir aptr halldnar. ✱

Eñ ✱ Tomas eirn ap tolf / sa er kalladizt tvr tryggr / var eige medr þm / þa Jesus kom þa sog du adrer lęrisuenarner til hñs / vier hofu sied Herran / eñ hñ sagdi til þra / nema eg siae nagla fo rin i hñs hondu / ↄ eg lati miñ fingr i nagla fo rin ↄ eg leggie mina hond i hñs sidu / þa true eg eigi

✱ Tom mo fyr Jol.

Og atta dogu epter þat / þa voru hñs lęrisuei nar þar aptr eñ iñe / ↄ Tomas medr þeim / þa kō Jesus at luckt̃u dyrū / stod i midit ↄ sagdi / fridr sie med ydr epter a / þa seiger hñ til Thomam / rict tu þin fing hingat / ↄ sioda minar hendr / lypt vpp þiñe hēde ↄ leggi mina sidu / ↄ vert eigi van truadr / helldr truadr / Tomas suaradi ↄ sagdi til hñs / Drottiñ miñ ↄ gud miñ / Jesus sagdi til hñs / þuiat þu satt mig Toma þa truer þu / Sęler eru þeir eigi sia ↄ trua þo. ✱

Morg oñr teikn þa giordi Jesus i auglite si sia lęrisuema / huer eigi eru skript i þessari bok / eñ þetta er þui skripat at þier truit / þat Jesus sie Kristr guds sonr / so at þier truader hef dut eilift lif i hans napne.

xxj. Capitule.

✱ Fior dag pas ka /

Epter þat ✱ opinberadi sig Jesus / vid sia þeñ tiberiadis / eñ hñ opinberadi sig so / at þ voru til samans / Symō Pe trus / ↄ Tomas sa er kalladizt tozryg gr / ↄ Nathanael sa er v ap Chana

vr galilea hierandi/ ok syner zebedei/ ok eñ adrer tueir ap lęrisueinnum̃ Symon petr̃ seiger til þra/ eg vil þangat at piska/ þr sogdu hm̃ vier viliū ok kōma med þier/ þr geingu vt ok stigu straxr a skip/ ok a þre nott þeingu þr eckert/ eñ atmorne kōnum/ þa stod Jesus i fiaþar fiorufie/ lęrisueinarner vissu eigi at þ var Jesus/ þa sagdi Jesus til þra/ born hapiþ þier ecki til mat̃/ þr suorudu hm̃/ ecki/ eñ hñ sagdi til þra/ kastid vr netinu til hęgre handar vid skipit/ ok þa munu þier nockut finna/ þa kostu du þ vt/ ok gatu eigi dregit fyrer fiolda saker fiskanna/ þa sagdi sa lęrisueinn til petrus sem Jesus elskadi/ Herran er þ

Eñ þa Symon Petr̃ heyrdi þ at Herran vęri þ/ vaxdi hñ vm sig motlinū/ þat hñ var nakenn/ ok varpadi sier vt a siaenn/ eñ adrer lęrisueinarner komu a skipi/ þuiat þr voru eigi langt fra landeigs nęr sem two hundrut alna/ ok drogu netid m̃ fiskunū/ ok þa þr stigu a land sa þr ellds glądr/ ok fisk yper lagdann/ ok braud/ Jesus seiger til þra þęrit hingat af þm fiskunū þier feingut nu Symon Petr̃ stie vpp ok dro netid at landę fullt af storum fiskum/ hundrat þria ok fimtiger/ ok þott þr vęri s̃ męger þa rifnadi þo eige netid/ Jesus seiger til þra kome þier ok snędit/ eñ eingenn lęrisueinanna þordi at spyria hñ at/ huer ert þu/ þat þr vissu at þ var Herran̄/ þa kō Jesus/ ok tok brauddit/ gaf þeim þ/ slika eirnen fiskenn/ ok þetta er nu hid þridia sinn er Jesus opinberadi sig sinū lęrisueinū/ epter þ hñ var vpp risinn af dauda *

Þa þr hofdu nu snędt/ seiger Jesus til Symon Petrs/ Symon Jonasson elskar þu mig meir eñ þesser/ hñ sagdi hm̃/ Ja Herra/ þu veizt at eg elska

þig

þig/hñ sagdi þa til hñs/þad þu lomb min/eñ seiger hñ apt̃ i odru sine til hñs/Symõ Jonas sou elsk̃ þu migh̃ seiger hñ/Ja Herra/þu veizt at eg elska þigh̃ seiger þa til hñs/þad þu saudi mina/hñ seiger eñ apt̃ i þridia sine til hñs Symõ Jonas son elsk̃ þu mig/þa hrygdizt Pet̃r vid/þui þañ sagdi þrysa̅/elsk̃ þu mig/ ꝛ sagdi til hñs/Herra/þu keñer alla hluti/þu veizt at eg elska þig/Jesus seiger til hans/al þu þa saudi mina

Sañliga sañliga seige eg þier/þa þu vart yngre/gyrter þu sialfr þig ꝛ gieckzt þangat þu vilder/eñ þa þu elldizt/munt þu þu nar hñdi vt breida/ ꝛ aðr mun þa gyrda þig/ ꝛ þangat leida sem þu vilt eigi/eñ þetta sagdi hñ/teickandi m̃z hvernium dauda at hñ skylldi gud dyrcka

Og ✠ þa hñ hafdi þetta sagt/seiger hñ til hñs þylg þu mier epter/Pet̃r snere sier vid/ ꝛ leit þañ lærisuein epter þylgianda sem at Jesus elskadi/sa er ꝛ vm kuellom alidina hafdi a hñs briosti leigit/ ꝛ sagt/Herra hver er sa er þig forrædir/þa pet̃r leit nu þañ seiger hñ til Jesu/Herr ꝛ hvad skal þessi/Jesus seiger til hans/eþ eg vil at hañ blife til þess at eg kem/hvad kemr þ vid þig/ þy g þu mier epter/þa gieck su ordrꝛda a medal bræðra sina/þessi lærisueiñ deyr eige/ ꝛ Jesus sagdi eigi til hñs/hñ deyr eigi/heldr eñ eg vil at hñ blife til þess at eg kẽ/hvad kemr þ vid þig/ þessi er sa lærisueiñ er vm þetta ber vitne ꝛ þetta skrifadi/ ꝛ vier vitũ at hñs vitnisburdr er sañr ✠ ✠ Jons i Jolum.

Þar eru ꝛ marger adrer hluter sẽ Jesꝰ giordi hverier/eþ þr skylldu aller skrifazt/hver epter odrũ/(þa held eg) at heimis mũdi eige rymer gripa/þar bækr sem skrifazt mætti

Hier endazt S Johañis gudzspioll

Vier hefst vpp sa annar partur S. Lucas gudz spialla/sem er vt ap Postula giordum

fyrste Capiuule

Jñ K fyrra bokmala/gi orda eg/at soñu vm allt þ (þu Theophile) sẽ Jesus hoþ vpp at giora ⁊ lęra allt til þss dags/er hñ vard vpp numiñ/ epter þui hñ hafdi fyrer heilagã anda kuñgiort Postulunũ. Hue ria hñ hafdi ⁊ vtualit þ m er hñ nade ⁊ sialfuaß sig lifanda epter piſt sina/i marg hattudũ audsynu gũ/⁊ liet þa sia sig vm (xl daga) talandi fyrer þm ap gudz riki/ Og sem hñ hafdi þa saman safnad/baud hñ þm ar þr fęri eigi vt ap Hieru salem/ Heldr at þr skylldu epter bida fyrer heite fodisins/sem þier (sagdi hñ) hafit ap mier heyrt þuiat zafiliga skirde Johañis med vatne/eñ þier skulut med heilogũ anda skirder verda/eigi langt epter þssa daga.

K vppsti gningar dag

Eñ þr sem þar voru til samans kofner/spurdu hñ at ⁊ sogdu/ Herra/villtu nu a þssum tima vpp rietta Israels riki/eñ hñ sagdi til þra/þ er eigi yd art at vita stunder eda puncta timaña/huerra fad erum sette i sialfs sins valldi Heldr munu þier afd lazt krapt heilagr anda/ þss er yfuer yd mun koma/⁊ þier skulut miner vottar verda til Hierusalem ⁊ i ollu Judea ⁊ Samaria ⁊ allt til Ins ydsta iardar enda

Og

Og er hñ hafdi þetta sagt var hñ/ fm a siaondu̇ vpphumiñ t skyit tok hñ vpp i burt þra þra augu̇ t er þi horfdu vpp epter hñ til himins faranda Marci xvi
Sia? at tueir menn stodu hia þm t hafdu kleadum Lu. xxiiij
huerier t sogdu/ þier menn vt ap Galilea/til huers standi þier t horfit vpp i himiniñ/ þessi Jesus sa vpp humiñ er þra yor til himins mun koma/ likt so sem þier saut hñ til himens fara *

Þa sneru þi apt til Hierusalem ap þiallino þui sem kalladizt vidsiniors vidar þiall/ huert ed i burt þra Hierusalem er nær þuott dags gongu t er þi komu iñ geingu þi vpp i þann sal/ hu̇ ed vanir voru at vera Petr t Jacobus/ Johañes/ Andreas/ Philippus/ Thomas/ Barthalameus t Matthæus Jacobs Alphei/ Symon Zelotes/ t Judas Jacobs broder/ þesser voru med einñ huga stoduger i bæn t a kalle/ med kuinunu̇/ t med Maria moder Jesu t hans brædrum.

Og a þm dogum stod vpp Petr a mille lærisueinaña t sagdi (eñ þlockr þra manna er þar voru til samans kōner var nærri tuttugu̇ t hundrat) þier menn t brædr/ þi eitningu byriadi vpp at þylazt/ Hueria ed helagr andi adr þyrer sagdi þyrer munn Dauids/ vt ap Judase/ huer ed var þra leidtogare sem Jesum hondludu/ Sa er t taleñ var medr oss/ t hñ blotnadizt hlut deilld þessa vors embættis/ Sñ hefer at sonu̇ eignazt akr iñ vt ap launlætinns verd aurum t heingdi sig sialfuan vpp t er i midiu sundr i two hluti brostiñ/ t hans þiple ero t aull vt hlaupiñ/ t þ er ollum kunigt vordit þm er i Hierusalem byggia/ so at sami akur verdr kalladr a þra tungu Hakeldama/ þ er blodz akur

Þat

Þat sº er ſkrifat i pſalma bokinne/hins sem skal
i eydi verda ⁊ eigi sie sa nockr sem þar inne bygger
℟ Matthi ⁊ hins byscups dom medtaki aftar ℟ þyrer þui
afm° dag haper þ/at ap þm mönum sé alla tima hafa i blandi
oss verit þra þui er Drottin Jesus tok at gangs
Pſal.lxviij vt ⁊ sin vor a mille/ vppbyriandi i þra skirn Jo-
hannis allt til þss dags er hann var vppnumin i þra
oss/ at einn ap þm verdi vottr hins vppriss med
Og þr settu til two Joseph þann er hiet -(oss
Barsabas/at vidr nefne Just/⁊ Matthiam/ba
du ⁊ sogdu/þu Drottin sem veizt allra manna hi-
orta/syn huorn þu vt velur ap þssum tueimr/sº
at einn medtaki þ þionustu rum ⁊ postuligt embætti
i þra hueriu Judas er ap fallinn/þ hann burt þa-
ri i sinn stad/⁊ þr logdu hluti ypuer þa/ hlutrinn
þ fell ypuer Matthiam ⁊ var hann reiknadr til ioln
þra ellipu Postula.

Aftar Capitule

℟ Hulta sunn.

OG þa ℟ er fullkönudust hulta sunn
dagar/ voru þr aller med einn huga i
þm sama stad/⁊ þar vard skyndel-
ga þyr ap himne/lika sem myckels til
komandi vindar/⁊ fyllti vpp allt hu-
sit þar þr satu i/⁊ þm sauzt sundr greineligar
tungr/sº sem at vari þar gloandi/hann setti sig⁊
ypuer sier huern þra/⁊ þr vrdu aller fullir ap
heilogum anda/⁊ toku at mæla ymisligar tungr/ep
ter þui sem heilagur andi gap þm til vt at tala.

Enn þar voru gydingar byggiandi til Hieruſa
lem/gudliger menn/vt ap allra handa þiod þre sé
vnder himnenum er/⁊ er þssi rodd skiedi kō mann
þioldinn til samans ⁊ vard otta sleigenn/þ uiat huer
inn heyrdeþa tala sina tungu/sº þ at aller toku at

ottazt

ottazt ꝛ vndrazt ꝛ sogdu Sia: Eru þsser eigi aller sem þar tala vt aþ Galilea/ hueruen heyrū vier þa/huer eiñ sitt tunga mal/ þ[at] ed vier erū ise þꝛdder/Parthi ꝛ Medi/ꝛ elamite/ꝛ þr sem byggia i Mesopothamia/Judea/Capadotia/Ponto ꝛ Asia Phrigia ꝛ Pamphilia/a Egipta landi ꝛi Alþum Lybye/hueriar at eru nꝛri Cirenia/ꝛ vt lensser aþ Roma/gyðingar ꝛ þr sem Judar haþdu giorzt. Cretar ꝛ Arabiar ꝛ vier heyrū þa tala vorꝛ tūgū guðz stormerki ✱ Eñ aller vrdu otta slegner ꝛ vndruduzt þ/seigiandi sin a millum/Huat man þtta vilia verda/eñ adrer darudu þa ꝛ sogdu/at þr vꝛri þuller aþ nyu vine

Þa stod vpp Petr medr þm ellipu / hoþ vpp sina raust/ꝛ taladi til þra/Þier gyðingar goder meñ ꝛ þier aller sem buet til Hierusalem þ sie ydr kunnigt ꝛ latid ydr niin ord i eyrū loda þuiat þsser eru eigi druckner sem þier meintud/a medan þ er ei meir eñ þridia stund dags. Helldr er þ/at huat sagt var adr þꝛe spamañū. Johel/ þ skal skie a siduztū dogū seiger drottiñ/at eg skal vt hella aþ minū anda ypuer allt hollde ꝛ syner ydrer ꝛ dꝛtur ydrar skulu þyrer spa ꝛ vngmeñe ydar skulu sioner sia/ꝛ ydrer olldungar skulu drauma dreyma ꝛeg skal atuisū vt hella aþ minū anda/a þm dogū ypuer niina þrꝛla ꝛ ypuer mingr ambatter ꝛ ꝛ þr skulu þyrer spa/ꝛ eg skal gepa stormerki a himū vppi ꝛ teikn a iordu nidre/blod ꝛ eld ꝛ reyk suꝛlu/Soliñ skal snuazt i myrkr eñ tunglit i blod adr eñ sa hiñ myckle ꝛ alkuñe dagr drottins kemr/ ꝛ þ skal ꝛ skie at huer sem akallar naþn Drottins þa skal holpiñ verda

Þier Israels menñ heyrit þssi ord/Jesū aþ Na-

dareth/ eiñ mañ aþ gudi vid ydr auglystaſi med
krapta verckū/ ſtormerkiū t taknum þau er Gud
giordi þyrer hñ a medal ydar/ s° ſem þier ſialf
uer vel vitid/ þañ ſama (epter þ hñ var aþ til set
tu radi t gudz þyre hugſan ogr ſelldr) hafi þier
tekit hñ þyrer hendr ranglatia t krofſþeſt hñ t lif
latid. Huern gud hefer vppreiſtan/ at vppleyſtū
daudans hormū/ þyre þui at þ var o mogulegt at
pſal. xvi hñ ſkylldi aþ hñ halldiñ verda/ þuiat Dauid ſeg
ger s° aþ hñ/ Eg hefi alla tima Drottin þyre
mīſe augſyn settan/ þuiat hñ er mier til hægri ha
udar/ s° at eg ſkel þunzt eigi/ þyrer þ er mitt hiar
ta gladt ok tunga min gledzt/ aþ þui at mitt
holld man huilazt i voniſe/ þat þu munt eige þor
lata mina ond i helvite/ t eigi leyfer þu þ at þin
heilage ſkule rotnan sia/ Kuña giordir þu mier
lifſins vegu/ þu mūt mig medr gledi fylla fyrer
þinu augliti.

Þier mein goder brædr leyfit mier med þrelse
ij Reg. ij til ydar at tala aþ forfodrinū Dauid/ þui hñ er
þramlidin t greftradr/ t hñs grof er hier/ hia oſſ
allt til þſſa dags/ aþ þui at hñ var nu ſpamadr
t viſſi þ/ at gud hafdi hñ med eidi fyrer heitid
þ friofgū hñs lenda/ ſkylldi a hñs ſtoli ſitia/ he
fer hñ þ adr fyre sied t talad aþ kriſts vpp risu/
at hñs ſala sie eigi i helviti forlatin t ei hafi hañ
rotnan sied. Þeñan Jeſū vpp vackti gud/ Huers
vottar vier eram aller

Nu hñ er fyrer gudz hægri hond vpp hafiñ/
t at medtekinu heilagr anda fyrer heite aþ fodr
nū/ vt hellti hañ þſſu þ þier siaet t heyrit/ þuiat
Dauid er eigi vpp ſtigin til himna/ eñ hñ ſeiger/
pſal cix Drotnin ſagdi drottne minū/ Sit þu til miñar hæ
gri

gri hand^a / þar til eg set oune þina til skar^a þessa
þota / þui vited þ nu þyrer sañ allt Jraels hus / at
gud giordi þñan Jesum / huern þier krossfestud /
at einū Herra Christe

Eñ er þr hopdu þtta heyrt / samstunguzt þr i
hiartano t sogdu til Petrs t til añara Postulaña /
þier mesti t goder brædr / huad skulu vier giora /
Pet sagdi til þra / giorit yþuer bot / t huer yð^a eisi
lati skira sig i nafne Jesu Kristi til þyrregefning
ar yduarra synda / t þa munu þier medtaka hei-
lagr anda giof / þt ydart t yduara barna er þyre-
heitid / t allra þra sem i þiarska eru / hueria hellz
ed gud drottiñ vor hier til kallar / t mz morgum
odrū ordū vitnadi hñ þyrer þm / a uiunte þa t sag
di / latid þrelsa yðr i þra þssari vondre sleckt / og
þr sē þuser medtoku hñs ord / voru skirder / t þar
vrdu a þm deige vidaukner nær þrim þūsundū

Þr bliþu t aller stoduger i postulaña (salna
keñingu t i sāneyti t braudzins brotntngu t i bæ-
na hallde / Og allra saler urdu otta slegnar / t þar
giorduzt morg takn t stormercki þyrer postulana
Eñ aller þr sem truader voru voidner voru til
samans t hopdu alla hluti sameiginliga / eigner
sinar t þaska goz selldu þr t sundr skiptu þui me
dal allra / epter þui sem huerū var þorf a / t lap
nan voru þr dagliga med einū huga / huer hia o-
driun i musterno t brutu braudin i ýmsum husū
tokū þædzlu t lopudu gud mz þagnadi t einfoll
du hiarta / t hopdu nad hia ollu folki / eñ Drottiñ
lagdi dagliga til sopnudzins þa er hialpazt attu.

Pridie Capitule.

Eñ

Eſ þr Petr ⁊ Johañes geingu til famans vpp til musterisins vm (ir stund sẽ van aligt var at bidiazt þyrer/ ⁊ þar var þss konar madr sẽ halltur hafdi verit/ þra sinnar modr kuidi/sa liet bera sig/ ⁊ þr setru hñ dagliga þyre musterisins dyr/ þar ed kolladuzt euar þogru/ s⁹ at hñ bædi olmusu af þm er iñ i musterit geingu/ þa hñ sa þ Petr ⁊ Johañes villdu iñganga i musterit/ bad hñ/ at hñ gæfizt olmusa/eñ Petr horfdi a hñ med Johñi/ ⁊ sagdi/horf þu a ockr/eñ hñ horfdi a þa vonandi at hñ mundi þa nackut af þm/eñ Petr sagdi/silfr ⁊ gull hefi eg eigi/eñ þ eg hefi/ þ gef eg þer/ I nafni Jesu Christi af nadareth statt vpp ⁊ gack/ ⁊ tok i hñs hægri hond/ ⁊reisti hñ vpp/ ⁊ iafn snart styrcktuzt hñs legger ⁊ iliar/ spiatt vpp gat geingit ⁊ stadit/ ⁊ gieck iñ med þm i musterit/ stauck vpp ⁊ gieck lofandi gud

Og allt folk sa hñ ganga/ ⁊ lofa gud/ þr þekti hñ ⁊ þ hñ vari sa/sem fyrer olmusu hafdi setid/ fyrer fogru dyrũ musterisins/ ⁊ þr fylltuzt af vndran ⁊ hræzlu yfuer þui er hñ hafdi giordzt/eñ sem þssi hiñ hallti er heilbrigdr var vordiñ/hiellt sig at Petre ⁊ Jone hliop allt folkit til þra i þ forbyrge sẽ heiter Salamonis/vndrandi

En er Petr sa þ and suaradi hñ folkino (þtta fyrer Israels menn huat vndrar þer þitta edahuar fyrer sprogsetie þier ockr s⁹ iem hefdi vid giort þnañ ganganda/fyrer vorn eigen krapt ⁊ verdskulldan. Gud Abrahams/Gud Isaacs/Gud Jacobs/Gud fedra vorra/ hefer vegsamat sinn son Jesum/huern þier at sonu ofr selldut ⁊ neitudut fyrer augliti Pilati/þa hñ dæmdi þo at hñ skyldi

af piorda
dag passka

laus latazst/ef þier ap neitudu hinū heilaga ꝛ trett
lata/ꝛ beiddust at sa maðr skylldi yðr
gefazt/ at visu lifsins gtafara aflifudu þier/
Huern ed gud vpp vckti ap dauda/ huerſ vott
at vier erum/ ꝛ fyrer þa tru sem a hūs nafn er/
hefer hū þiaū sem þier siaet ꝛ þeckit styrckt i sio
nu nafni/ ꝛ su trua sem er fyre hū hefer þssin
gefit heilbrigdi i allra yðnara augsyn

Nu veit eg goder bzaðr at þier hafit giort þ
ap o vitzku/ s° sem at yðrer hofdingi ef sa gud
sem fyrer mun allra sina spamaña/ hefer aðr
kunngiora latid/ huernen kristr atti at lida/ ꝛ full
konadi þ s°/ fyrer þui giorit yfner bot ꝛ snuizt
s° at afmaizt synder yðrar ✻ S° at sa endr lif
gunar time kome ap herrans augsyn/ nar hū sen
der þan sem yðr verðr nu fyrepredin boðaðr Je
sus Kristr/ huerium at sofnu byriar himinnin til
sin at taka allt til þra stunda þa aller hluter stu
lu endrskickader verda/ Hueria hlute gud hefer
aðr talat fyre munn allra sina hetlagra spamanna
i þra veralldar vpp hafi

Þuiat Moyses hefer sagt til þedrana/ Spa Deut.
mann mun gud drottin ydar vpp vekia yðr vt af
brøðrum ydar/ mier likan/ hann skulu þier heyra/
ꝛ allu þui er hū mun seigia til ydar/ og þ mun ꝛ
skie at huer su ond sem eige heyrir þin sama spa
manne skal ut skufut verda frafolkino/ ꝛ aller
spanien i þra Samuel ꝛ þar epter s° marger se
talat hafa/ þr hafa af þssi dogū kungiort

Þier erut spamannana ꝛ sattmalans born/ hue Gene.
rn ed gud giordi vid þedr ydra þa er hū sagde fyrir
s° til Abrahams I þinu saði skulu blezazt alle
at þioðer iardar Aðr þa hefer gud vpp vacktan

siñ son Jesum/ ꝛ hefer hñ til ydar sent/ ydr at bl
ꝛsa/ sº at huer ydar eiñ snerizt i þra siñe illzku

iij. [illegible] capitule.

Gñ sem þr toludu til þolkſinſ/ kõu til þra prestar ꝛ yþerbodarar mystieriſsns ꝛ Saducei/ þm mislikadi þ at þr skylldu lœra þolkit/ ꝛ þ þr bodudu i nafne Jesu vpp risu aþ dauda/ logdu hẽdr a þa ꝛ setto þa i vardhallo til nœrsta morgũs/ þat kuelld var komit/ eñ marger aþ þm er ordit heyrdu/ giorduz truader/ ꝛ tala þra maña vard nær þiñ kusuñ

Eñ at morne kõnũ/ samansoþnuduzt hoþd (dũ ingiar þra ꝛ olldũgar ꝛ skriptlœrder i Jerusalẽ ꝛ Hañas keñemañ ꝛ hoþdinge/ ꝛ Caiphas Johañis ꝛ Alexander ꝛ sᵃ marger sẽ þr voru vt aþ keñe maña kynenu/ skickudu þa mitt þram þyre sig ꝛ spurdu þa at/ aþ hueriũ krapti/ eda i huers napni giordut þier þtta Pet pullr aþ heilogũ anda sag dẽ þa til þra/ heyre þier hoþdingi lyðsinſ/ ꝛ olldũgar i Jrael/ þott vier rãsaukuzt i dag vm þat er vier giordũ vel til þſſin stuka mañe/ ꝛ aþ hueriu skiale hñ var heilbrigdr gior/ þa sie ydr þ ꝛ ollu þolki i Jrael kuñigt/ þat þſſi stendr (i napne Jesu christi aþ Nadareth/ þañ þier krossfestud/ huern er gud vpp vackti aþ dauda) hier þyrer ydr heilbrigdr/ hñ er ꝛ sa steiñ sem vt skaþadr er aþ ydr vpp byggiorũ/ huer ed giordr er at hoþdi hyrning ar/ ꝛ eigi er i nockrũ odrũ heilsu gioþ/ þat þar er eckert añat napn gepit himnum vndera medal maña i hueriu oss byriar heilum at verda

Ei sem þr sau stodugleik þra Peturs ꝛ Johañis vndradi þa þui þr viſſu þyre sañ þ þr voru o lœrder ꝛ leikmeñ/ ꝛ þeckti þa/ þ þr hoþdu verit með Jesu/ eñ þr sau mañiñ/ þañ sẽ heill var or

biſi ſtanda hia þm̃ / ꝛ kuñu þ̃ eckert i mot at ſeigia þa ſkipudu þr þm at vikia vt i burt þra radi no ꝛ toku þa at radgazt vm ſin a mille / ꝛ ſogdu / huad ſkulu vier giora þſſim mõn þat þ teikn ſem ap þm var giort / er kunigt ollm̃ þm ſem i hieruſalẽ byggia / ꝛ var getum þui eigi neitad / eſi s° at þ ſkuli eigi vidara vt ſpyriazt ineðal þolkſins / þa ognũ þin aluarliga / at þr ſeigi eigi neinũ maſie hiedan i þra ap þſſu nafne

Og þi lietu kalla a þa / ꝛ budu þm / at þr toludu nz ongu moti / nie helldr kendu i nafne Jeſu / eſi Petr ꝛ Johañis ſuorudu / ꝛ ſogdu til þra / dꝙmi þier ſialfuer / huort þ er riett i guðz auglite / at vier ſkulum þramar hlyda ydr eſi gudi / þat þ megu vꝙr eigi / at vier ſkulum eigi tala þ huat vier hofum heyrt ꝛ ſied / eſi þr ognudu þui / ꝛ lietu þa lauſa / ꝛ þundu eigi huernen þr gꝙti þa pint þyre þoſk ſins ſaker / ap þui at aller lofudu gud yfuer þui ſem til hafði borit / þuiat sa madr var meir eſi (xl ara) / a huerium ed ſkied var þ tta heilſu teikn

Og ſem þſſer vorv lauſer latner / komu þr til ſiña kungiordu þm huad hellzt at preſta hofdingiar ꝛ oldungarner hofdu til þra ſagt / þa þr heyrdu þ / hofu þr vpp nz einſ hyngа ſina radd til guðz ꝛ ſogdu / þu drottin ſem ert sa gud er giorder himin ok iord / siofi ꝛ alla hlute huerier i þm eru / sa þu ſagder þyrer munn þionſ þinſ Dauiðz / þyrer þui addu s° hiner heidnu ꝛ folkit a ſetti þ huat hiegomligt var / Konungar iardarinnar hielldu til ſama / ꝛ hofdingiar ſamã ſofnuduz t i eitt i giegn Drottne ꝛ i giegn hanſ chriſte

Þat ſañeliga komu þr til ſamans i þſſari borg i giegn þinum heilaga ſyne Jeſu / þañ þu ſmurt hafder / Herodis ꝛ Pontuerſkr Pilatus / ſamt odr

heidingiū ꝛ Jraelſ polki/at giora huat þm hond ꝛ þitt rād haþdi aðr þyre hugsat huat skie skylldi/ ꝛ nu Drottiñ lit þu a þra heitingar ꝛ gep þinum þionū mꝫ allri alud at tala þitt ord/ ꝛ riett vt þi na bōd sº at þat skiee teikn/heilsor maña stormer cki þyre naþn þinſ heilaga sonar Jesu/ ꝛsem þeir hoþdu bediꝫt þyrer/hꝛꝛdiꝫt sa stadr i hueriū þr voru til samans saþnader/ ꝛ þr vrdu aller fuller a þ heilogū anda/ ꝛ toludu gudꝫ ord mꝫ allri alud.

Eñ manimergd þre er trudi var eitt hiarta og ein ond/ ꝛ eige sagdi nockr þra at þ vꝛri sitt/ er hñ atti/helldr voru þm aller hluter sameigenliger ꝛ aþ mycklū krapti gaþu Postularner vitnesburd aþ vpp risu Drottins vors Jesu christi/ ꝛ myckel nad var medr þm ollū/ þar var ꝛ eingeñ þra þu rpandi þat sº marger sem þr voru er akra edur hus attu/ þr selldu þ ꝛ þluttu verdkaup þra pen inga sem þr hoþdu sellt/ ꝛ logdu þraū þyre þa ꝛ postulaña ꝛ sier hueriū skiptiꝫt epter þui hañ haþde þaurp til

Eñ Joseph sa er auknepndr var aþ postu lum Barnabas/huat er þydiꝫt huggunar sonur leuite at ætt vt aþ Ciprien/hañ haþdi akr ꝛ selldi hñ/bar verdit/ ꝛ lagdi þyrer þætr postulaña.

þimte capituie

Eñ þss konar madr sem Ananias var at naþne/medr hus preyiu siñe saphi ra selldi eigner sinar/ ꝛ duldi aþ verdi to at vitand siñar hus preyiu/ esi þꝛedi sumaſi hlut ꝛ lagdi til þota postulaña/ þa sagdi Pen/Anania þui vppfyll di and skotiñ hiarta þitt/sº at þu lyger at heilog um anda/ ꝛ dulder sumu aþ verdaurum akrsins

var hñ

v^m hſi eigi þiſi at ollu/ ⁊ þahſi varſeldi/var hſi i þinu valldi/ þyre þui setter þu ſtikaſ hlut þier i arta/eigi hefer þu logit at moſu helldr at gudi/ eſi þa Ananias heyrdi þſſi ord/datt hſi nidr ⁊ gap vpp ondina/ ⁊ hradzla myckel kom yþuer alla þa sem þ heyrdu/ eſi yngmeſin ſtodu vpp ⁊ toku hſi i burt/baru hſi vt/groþu hſi.

Og þ ſkiedi iſian ſkamz nærri þrim ſtundu/ at hſis huſfreyia kom þar in/ ⁊ viſſi eigi huat þ^m hafdi gioſt/eſi Petr ſeiger til hſiar/ seig þu mier kona huort þid ſelldut akriſi s^o dyrt/ Hun ſagdi/ eirnen s^o dyraſ/ þa ſagdi Petr til hſiar/ þyre þui eru þid ſam þyck ordin at freiſta anda Drottins Siadu: at þæir þra sem/iordudu maſi þiſi/ eru þyrer dyru vti/ ⁊ þr munu þig vt bera ⁊ iafn ſnart datt hun nidr fyrer fæt hm ⁊ gap vpp ondina/eſi yngmeſin komu in/ ⁊ þundu hana dauda/baru vt ⁊ grofu hana hia maſi ſinu/ ⁊ myckl lu otta ſlo yþuer allaſ ſofnudiſi/ ⁊ yþuer alla þa er þ heyrdu

Eſi ✠ morg takn ⁊ ſtormerki giordu:t m^g lydnu fyre poſtulaſia hendr/ ⁊ aller voru þr a ſat m^g ei nu huga i porbyrgi Salamonis ⁊ onguer adrer dirfdu:t meir at ſamlaga ſig þm/helldr myckladi þa lydriſi/ þar tok ⁊ eſi meir at aukaz fiold þra karla ⁊ kuenna sæ a Drottiſi trudu/s^o at þr baru vt van færa meſi a ſtrætin/ ⁊ logdu þa a ſangi edr borur s^o þa at Petr kæmi/at hſis ſkuggi/ſkygdi yþuer nockra ap þm þar koma ⁊ marger til ſamans vt ap þm borgu sem i nand voru vid Hieruſalē/ ⁊ fæddu med ſier ſtuka/meſi ⁊ þa sem ap o hrein u ondū kualder voru/huerier ed aller vrdu heilbrig

Þa ſtod vpp keſemaſia hofdingiſi ⁊ (oer ✠

þr aller sẽ med hiñ voru huerier ed eru villu ploc
kr Saduceorum / r vppfyllter ap hatre / r logdu
hendr a postulana / r settu þa iñ i almeslig vard
haulld / esi Engell drottins kõ vm nott r lauk vpp
dyr myrkua stopuñar / leiddi þa vt r sagdi / þa
ent / stigit vpp / r talit til polksins i musterino aull
þssi lipsins ord / þa þeir hopdu þ heyrt geingu þr
iñ i dogũ i musterit / r toku at kenia.

Esi er kenie masia hopdingesi kom til / r þr er
med hm voru / kolludu þr saman radit / r alla oll
dunga Israels sona / r sendu til myrkua stopuñar
þa at sækia / esi þa þienararner komu þar r þundu
þa eigi i myrkuastopuñe / hurpu þr apti r kuñgior
du þm þ r sogdu / myrkua stopuna þundu vær at
sosiu luckta mz allri at hygle r vard mesina stan
dandi þar þraman þyre dyram / esi þa vier lukũ
vpp þundu vier onguañ þ iñe / esi er kenie madrin
r ypner stiornare musterisins / r adrer pleire kenie
masia hopdingi heyrdu þssi ord toku þr at verda
epa blander vm þa huat ap þm mundi mega
verda

Þa kom þar nockr / sa vnderuisadi þm. Siaett at
þr mesi sẽ þier settut i myrkua / stopu eru i muste
rino / standa r kenia þar polkino / þa þor ypuer bo
darin burt med þienurunũ r socku þa þyre vtan
opr vallo / þat þr ottudust polkit / at þr mundi mz
grioti greytter verda / r sem þr sockto / þa skickudu
þr þm þyrer radit / Kenie masia hopdingesi spurdi
þa at r sagdi / hopu vær eigi ap allre aluoru bor
dit yor / at þier skyllout eigi læra i þssu napni / r
Siaett at þier hapit vpp pyllt Hierusalem medr
yora kening / r þier viliet s[a] leida ypuer oss þessa
manz blod.

Eñ Petr suaradi / ꝛ þr postularner ꝛ sogdu / þra
mar ber at hlyda gudi eñ moñunū / gud þedra vor
ra vpp vackti Jesum / huern þier lipi snuptud ꝛ
vpp heingdut a treit / þeñan heper gud med sine
hægri hendi vpphapit til eins hopdinga ꝛ lausa
nara / at veita Israel ypuer bot ꝛ syndaña þyre gep
ning / ꝛ vier erū hes vottar til þessara orda / ꝛ hei
lagr andi / huern ed gud gap ollū þm er hñ hly
da / eñ þa þr hcyrdu þ / skarazt þr isian / ꝛ hugdu
sier at lipa lata þa

Þa stod vpp nockr phariseus ap radino Ga
maliel at napne eñ laugnuringi myckels virn ap
ollu þolki / ꝛ baud at postularner skyllda vikit vt
vm stundar saker / ꝛ sagdi til þra / þier Israels men
takit ydr i vackt huat þier skulut giora vidr þessa
menn / þuiat þyr þessa daga reis vpp Theudas sei
giandi sig nockin vera / huerū at samsinde tal ma
na nær þiorū hundrudum / huer at ihel er þeigiz /
ꝛ aller þr sem hñ trudu eru i sundr dreiþder ꝛ at
ongu giorder / epter hñ stod vpp Judas ap galilea
a skattanar dogum ꝛ vm sueri myckla þolk epter
sier / ꝛ hñ þyrc þorst / ꝛ aller s° marger sem hñ þ̄g
sintu eru i sundr tuistrader.

Og nu seigi eg ydr vikit þra þessum mēm ꝛ lato
þa eyra / þat ep þetta rad edr verck er ap mēm til
þa þorgenst þ / eñ ep þ er ap gudi þa meigi þier
þ eigi kepia / s° at eigi synizt þier benazt gudri
moti / þa samsintu þr hñ ꝛ kolludu a postulana /
stryckdu þa ꝛ budu þm at þr toludu med ongu
moti inapni Jesu ꝛ þorlietu þa.

Eñ þr geingu at soñu glader i burt þra radzins
asian / þ þr hopdu þss verduger verit at lida ha
þung þyre Jesu napns saker / ꝛ huern dag i muster

ga ꝛ iodrū þleirū husū gaþu þꝛeigi vþp at kesia ꝛ þredika Euangeliū vt að Jesu Christo

Siette Capitulum

ū aþm dogū/sē at vogr tala lꝛrisueinasia/giordizt mogl medr þm girstum i gegn hinū ebreskum/ að þui at eckur þꝛa þyrelituzt i dagligre þionustu/ þꝛ tolþ kolludu þa til samans þioldasi lꝛrisueinasia/ꝛ sogdu/ þer eigi hꝛþiligt at vier þorlatum gudz ord/ꝛ þiomū þyrer bordū/þyrer þui goder brꝛdr skygnizt vm yð i mille epter þm siomōm sem gott masi ord haþa/ꝛ pullter eru mz vitzku ꝛ helgasi anda/hueria vier megū skicka yþer þssa naudsyn að þui vier vilū i bꝛnisie ꝛ ordzins þionustu stadnꝛnazt/ꝛ þssi ord pocknadizt oll mū muganū/ꝛ vinoldu Stephanū/eū masi þullan truar ꝛ heilags anda/Philippū ꝛ Prochoron/Nicanor/ꝛ timon/parmenan/ꝛ Nicolaū sem gyðingr haþdi giorst vt að antiochia/ þssa skickudu þꝛ þram þyri postulasia aug syn/baduzt þyrer ꝛ log du hendr yþuer þa

Og Gudz ord tok at vagra ꝛ lꝛrisueinasia tal
Stepha. la margþalldadizt nꝛrsta til Hierusalem/ þð giordizt/mykill kesiemasia hopr trusie hlydugr ☧ eū Stephanꝰ pullr að nad ꝛ styrkleika tok at giora storkerti ꝛ takn mikil medal polksins þa stodu vpp nockrer að þre samkundu sem kalladizt libertinorū Cyrenorū ꝛ Alexandrinorū/ꝛ þra sē voru vr Cilicia ꝛ Asia/ þreytandi spurningar vid Stephanū/ ꝛ þr gatu eigi motstadit þre speke nie þm anda að huerium hū talaði/ þa sendu þꝛ vt menn sem seigia skyldu sig haþa heyrt hū mꝛla hadungar ord a moti gudi ꝛ Moysen/ ꝛ qstu að vpp lydinn ꝛ olldun

gane

gana ꝛ hina ſkriptlęrdu/ hlupu at ꝛ gripu hañ/ burt leidda þyre radir/ ꝛ settu til lugnotta sẽ ſel gia ſkylldu/ þſſi madr lątzſeigi ap at tala had þr di i giegn þſſim heilaga ſtad ꝛ laugmalino/ þat vi er heyrdũ hñ ſeigia/ þ Jeſus ap Nadareth mũdi þnañ ſtad nidr briota/ ꝛ vmhuerfa þñ setningũ er Moyſes heper oſſ gepit/ ꝛ aller þr sem i radino ſatu horpdu a hñ/ ꝛ sa at hñs a ſiana var s° ſem oñr eingils aſtona. ✱

Siounde Capitule

Þa ſagdi keñemaña hopdingiñ/ er þſſu s° varit/ eñ hñ ſagdi/ þier mcñ goder brędr ꝛ fedr þa heyrit til

Gud dyrd ariñar/ birtizt þandr vo ũ Abraham/ þa hñ var eñ i Meſopotania/ adr þyre eñ hñ bio i Charrã ꝛ ſagdi til hñs/ far þu vt ap þiſſe iordu/ ꝛ i þra ątlleipd þiſſe/ ꝛ kõ til þrar lązd sẽ eg mũ ſyna þier/ þa gleck hñ vt ap Chal dea landi ꝛ bygdr til Charram/ ꝛ epter a/ þa hñs fader var latñ/ platn hñ hñ hingat þuer a þtta land/ i hueriu þier byggit nu/ ꝛ gap hñ þar on gua arp toku iñe/ ꝛ eckert potſpor/ eñ hiet þo at gepa hñ þ til eignar/ ꝛ hñs ſędi epter hñ/ þa hñ hapdi þo aunguan ſon Gene. xij

Eñ s° taladi gud/ at hñs ſędi mundi vt lągt ver da a añarlțgre iordu/ ꝛ þ þr mundu þig þ i þrędl dome ꝛ þuinga þ illa i piogr hundrut ara/ ꝛ þa þiod/ sẽ þr munu þiona/ ſkal eg apina sagdi gud ꝛ epter þ munu þr gãga vt þadan þiona mier i þſſm ſtad/ ꝛ gap hñ sattmalaſ vm ſkurdarins ꝛ hñ þat Iſaac ꝛ vm ſkar hñ a attanda deige/ eñ Iſaas Jacob eñ Jacob þa tolp porpedr

Og þorp edrner hrędrdir ap o þund ſelldu Jo

seph i Egiptaland eſi gud, var mz hñ t þrelsadi hſi vr
ollū hſiſ harmkuælū/ t gaþ hñ nad t visdom i auglite
Pharaonis/Konūgsins aþ Egipta lande t hñ setti haſi
hoþuds maſi yþuer Egiptaland og yþuer allt sitt hus.

Þar kom hūgr t harmkuæli myckit yþuer allt Egipta
land t Chanās iord t vorer þedr þūdu engua þæðzlu/
eſi er Jacob heyrdi at korn vr a egiptalandi/ſēdi hſi vt
i þyrſtu þedr vora/ t er hſi sendi þa vti aſiat siñ vard
Joseph þeckt aþ sinū brœdrum/ t Pharaoni giordizt
kuſigt Josephſ flecku/eſi Joseph sendi vt t liet ſækia þo
dr siñ Jacob t alla sina ætkuisl/ þiñ t siotiger salna/ t
Jacob þor oþan til Egipta landz t er andadr/hñ t þedr
vorer/ t eru þlutter yþuer vm til Sychim/ t lagder i
þa grop sem Abraham keypti medr silþre aþ sonum
Emor sonar Sychim.

Eſi þa er nalgazt tok þyrer heitzins time/sa er gud ha
þdi suarit Abrahā ogr þolkit vpp t tok at aukazt a egip
talandi allt þangat til at aſiar kōungr kom/sa er eigi vis
si vt aþ Joseph/hſi nidradi voru fyni/ t þiadi þedr vora
at þr bœri vt born sin/ sº þau liþdu eigi/a þñ time
þæddizt Moyses t var gudi þeckr/ t var þria manudi
þostradr i sins þaudis huse/eſi er hñ var vt boritok
hñ vpp dotter Pharaonis t ol sier vpp þyre son/t Moy
ses vard mentr i allre speki Egiptzkra maſia/ t var voll
dugr i ordum sinū t verckum.

Eſi þa hſi var þiorutuge ara gamall/þlo hñ i hiar
ta at þiſia brœdr sina Iraels sonu/ t hñ leit þaſi er o riett
þoldi/stod hñ hia hiñ/ t heþndi hſis oem o riett þoldi/
t wo þaſi hiñ Egiptzka maſi þui haſi meintu at siner
brœdr skylldu vnderstanda þ gud mundi gefa þñ heill
þyrer hſis hond/eſi þr vnderstodu þ eigi.

Og eſi aſiars dags epter kom haſi til þra/
þar þr voru at þratta sin a mille t tok at sema

þrid

þrid medr þm ⁊ sagdi/ þier goder menn erut bryggdr
þyre hui giorir huor yd odrū o riett/ eñ sa er sinū
naunga giordi oriett stakadi hñ þra sier ⁊ sagdi
Huer setti þig hoþdingia edr domara yþuer oss/
eda villtu drepa nig sº sem þu drapst i gær hñ
egiptzka manñ/ eñ Moyses plydi þyrer þre rædu
⁊ giordi sig vtlendan a iordu Madian/ hū ed hñ
oh two sonu.

Og at þvllkōnudū (xl)arñ/ birtizt hñ i eydi
morku a þiallino Synai engell drottins i /ellds
loga i riodrino/ eñ er Moyses sa þ vndradizt hñ
synena ⁊ er hañ gieck til ⁊ villdi hyggia at/ kom
raudd drottins at hñ ⁊ sagdi/ Eg em gud þedra þi
ssa/ gud Abrahams/ gud Ysaacs/ gud Jacobs/ eñ
Moysrs vard otta sleigiñ/ ⁊ þordi eigi at at hyg
gia/ eñ drotnñ sagdi til hñs/ leyss þu ap þier skó
di þota þinna/ þviat sa stadr þu stendr a er hei
log iord/ algiorliga hefi eg sied harmkuæli mins
lyds þss sem at er a Egiptalandi/ ⁊ þra kueinan
hefi eg heyrt/ ⁊ eg em opan kominñ þa at þrelsa/
þ nu hingat ⁊ man eg senda þig til Egiptalands
Þessan Moyses/ huernū þr ap neitudu ⁊ sogdu/
huer setti þig yþuer manñ ⁊ domara/ þann sama
sendi gud þm til hoþdingia ⁊ þrelsara þyre hond
eingelsins þss er hñ birtizt i riodrino/ þessi leidd
þa vt/ giorandi takn ⁊ stormercki a Egiptalādi ⁊
i hapino rauda og sº a eydimorkinne i þiorutigi
ar. Þssi er ⁊ sa Moyses sem sagdi til Iraels so
na Ispamañ mun gud vppuekia ydr ap bræðrum
ydar/ likañ mier/ hñ skulu þier heyra

Þssi er sa sem var a eydi morku i samkundunne
med englenum/ huer ed taladi vid hñ a þiallino
Synai ⁊ vid þedr vora þessi medtok lifsens ord

sº a

s° at hñ gaþi oss þ/Hueriū at eige villdu hlyda y
drer þedr/helldr skuþudu þr hñ i þra sier r sner
Exo.xxxij ryst i sinū hiortū til Egiptalandz seigiandi til Ar
ons/gior þu oss gudi/ þa fyre oss skulu ganga/
þat vier vitū eigi huat vtaþ þm Moyse er orðit
sem oss leiddi vtaþ Egiptalandi/r giordu sier a
þm dogū kalp r oþrudu hñ skurgoda þorner r
boku at glediazt aþ sinū handa verckum

Eñ gud snere sier þra þñ r gaþ þa oyr s° at
þr dyrkudu himenens herskap/epter þui sem skri
þat er i spamanña bokisse. Hapi þier nockn tima/
Amos v aþ Iraels huse i þau þiorutiger ara a eydimork
isse oppriat mier sigr oppre edr þornū/r þier med
tokut tialld bud Molochs r himen teikn guds yd
nars Kempha/ r þar mynder sem þier giordut
ydr til a at kalla/ r eg man burt flytia ydr allt vt
yþuer Babilon

Vorer þedr hoþdu sattmalans tiellð bud a ey
dimorkisse/s° sem gud haþdi þm fyre skipat/ þa
Exo. xxv hñ sagdi til moysen at hñ skylldi hana giora epter
Josus v. þre mynd er hñ haþdi sied/hueria ed vorer þedr
medtoku r þluttu hana medr Josua i þ land er hei
dingiar hielldu hueriū gud vt skuþadi aþ augsyn
þedra vorra/ allt til daga Dauidz/ huer ed þañ
nad hia gudi r bad at hafi mætti tialld bud þisna
gudi Jacobs/Eñ Salamon bygdi hñ vpp hus.

Eñ sa hisi hæðzti bygger eigi i þñ mustierū er
med hondū era giord s° sem hñ seiger fyrer spa
manisi Himenisi er misi stoll/eñ iordin er skaur mi
Esa lxvi. sia þota. Huada huse vilie þier vpp byggia mier
seiger Drottin/ eda huer er stadr misar haildar/
heþer eigi min hond giort allt þitta

Þier hardsnirader r o ym skorner i hiortū r eyrū

strid-

ſkuldit iapnā i moti heilogū anda s* ſē þeðr yðrer liķa eitneñ þier/ huern ſpamaſta haþa yðrer þeða eigi oþſockt t þa i helſleigit ſem þyrer þram bodu du til komu ens rietrlata/huerſ þalſarer t morðin gi þier erut nu ordner/ þier ſem haþit medteket logmalit þyrer Enuglaña til ſkickan/ t halldit eigi Sē þr heyrdu þtta/ſkaruzt þr i ſinū hiortū t niſtu toñū yþuer hñ/eñ mz þui hñ v þullr aþ heilogū anda hoþhñ vpp ſin augu til himens t sa guðs dyrd/ t Jeſum ſtanda til hęgri handar gudi t ſagdi Siaet: at eg ſie himnana opna t manzins ſon ſtanda til guðs hęgri handar eñ þr kolludu vpp harri roddu t saman luckru ſin eyru t giordu hñ a ras med einu samdrętti/ hneptu hñ vt aþ borgiñe t greyttu hñ/ eñ vottarner logdu hñs klęde til þeta þſſ vngmeñis er Saul hiet t Lomdu Stephanū griote/hñ kalladi vpp t ſagdi/ Herra Jeſu medtak þu mīſi anda/ eñ hñ kraup nidr t kalladi harri roddu legg eige þm til þſſa ſynd t sem haſi haþdi þ ſagt ſęþdizt hñ *

Attandi Capitule

Eñ Saul var samſiñandi hans dauda/ þa giordizt t mikell ò þridi þñ ſaþnadi ſem var til Hieruſalem/ t þr tuiſtruduzt aller burt vm hierod Judee t Samarie þyre vtan poſtularner/eñ gud hręddder meñ biuggu vm Stephanū/ t baru yþuer hñ trega/mę keñ/eñ Saul tok at eyda ſoþnudinū gangandi iñ i ymſra huſ/draganda vi meñ t kuiñr t setti i var hollo.

Eñ

Eñ þr sem tuistrader voru þoru vm kring ⁊ pre dikadu guds ord/Philipps þor ⁊ opan til borgar iñar i samaria/ ⁊ predikadi þim vt af kriste/ ⁊ pol kit tok med ellu samhelldi at heyia/ ⁊ gætti at þui at gefa sem af Philippo sagdizt/sia andi ⁊ þau teickn er hñ giordi/ þuiat o hreiner andar foru vt af morgum þm er oder voru miz opi mycklu/mar gerickt siuker ⁊ hallter vrdu ⁊heilbrigder ⁊ myckill fognudr girodizt i þre borg

Eñ þar var adr fyrer i þri borg sa nockr sem Symon hiet tauþra madr ⁊ tælldi med þui hina Samuerſkn þiod ed hñ sagdi sig vera nockrſhatt ar myckiñ haerin þr hlyddu aller þra hinñ minſ ta til ens meſta feigiandi/ þſſi er kraft guds sa er kallazt hñ myckle/eñ þr lutu hñ af þui at hñ hafdi i langa tima ært þa miz ſiñe fiolkynge ⁊ þa þr trudu nu Philippo sem hñ predikadi af guds rike ⁊ af nafni Jesu kriſts/ ſkirduzt bædi meñ ⁊ kon/ þa trudi/ ⁊ Simon sialfr/ ⁊er hñ var ſkir dr hiellt hñ sig at philippo/eñ þa hñ sa þau takn ⁊ krapta verck sem ſkiedu tok hñ felms fulla at vndradzt

Eñ ✠ er postulatner þr sem til Hieruſalem vo ✠ Pridiu ru heyrdu þ/at Samariahefdi medtekit guds dagiñ epter ord/sendu þr til þra Petrum ⁊ Johañem ⁊ þa þr huita ſuñu opan komu/badu þr fyrer þm s^o at þr medtæki heilagañ anda/ þat hñ var eigi eñ komeñ yfuer nockra þra/ nema þ þr voru at ems ſkirder i nafni drottins Jesu christi/ þr logdu þa hendur yfuer þa/ ⁊ þr medtoku heilagañ anda ✠

Eñ

Eſi er Simon sa þ at heilagr andi vard gefin fyrer handa vpp legging poſtulaſia/ þ gerdi hſi þm peninga t ſagdi/ gefe þier mier t þtta vallds/ s° at yfuer huern er eg legg hendr at hſi medtaki heilagan anda/ eſi Petr ſagdi til hſis/ peningr þin sie medr þier til glotunar/ þuiat þu meinter guds gafu med pening eignazt/ eckert hlutſkipti nie gafulag verdr þier af þſſu ordi/ þuiat þitt hiarta er eigi riettferdugt fyrer gudi fyre þui giordran fyre þſſa þina illzku/ t bid gud vm ef vert da matti at þier fyrer gefizt/ Þſſe hugſan þins hiarta/ þat eg sie þig vera i galle beiſkiufiar t i fiotre rangleatiſins

Þa ſuaradi Simon t ſagdi/ bidie þier fyrer mier til Drottins s° at eckert kome yfuer mig vt af þui sem þier ſogdut/ eſi þr/ þa er þr hofdu vitnad t talat ord Drotins/ snerv þr apr til Hieruſalem t predikudu gudzſpiollen i morgum Samuerſkum kauptunum

Eſi eingell drottins talaði til Philipo t ſagdi/ ſtatt vpp t gack i ſudr a þan veg ſe liggr fra Hieruſalem ofan til/ gaza/ þiar ſem leydi er/ hſi ſtod vpp t giecki burt/ t ſiadu at bla lenſkr madr/ gelldinga t villdar mefie drottningariſiar Candakes af blalandi/ huer ed yfuer var ſett allar heſiar fiarhirdzlr/ hſi var farin til Hieruſalem at til bida/ t for nu heim i veg/ t ſat i ſinum vagne leſandi Eſaiam ſpamann

Eſi andiſi ſagdi til Philippo/ gacktu þangat at t teing þig at þm vagne þa ſkundadi Philippus þangat at t heyrdi at hſi var at leſa Eſaiaſ ſpamann t ſagdi ſkilr þu ecki huat þu leſ/ eſi hſi suaradi/ huernen ma eg kunna þ nema at nockr leidrette mig

þa

þa bad hñ philippū at hñ stige vpp t sætti hia sier
eñ ritningariñar iñe hallð/ þ hñ las/ var þtta/ s°
sem sandr er hñ til draps leiddr/ t þeigiandi /
sẽ lamb þyrer þm er þ klypper/ lika s° hezer hñ t
eigi vpp lokit sinū muñe/ hans lækkan er hans do
mr burt hapcñ/ eñ huer mun hans alldr vt miega
steigia/ þui at hñs lipdagar eru a þ iorduñe i burt
teckner/ þa suaradi gelldingriñ Philippo t sagdi/
eg beide þig a þ huerium talar spamadriñ þra/
sialfum sier eda vm nockn asiañ

Eñ Philippp° lauk vpp sinū minne t tok til i
þra þssari skript/ t bodadi hñ a þ Jesu/ t sem þr
poru vm vegiñ komu þr at vatne / neckr t
gelldingriñ sagdi/ siadu vatnit/ huat hamlar mier
þ eg skirunzt eigi/ eñ Philippo sagdi/ ep þu truer
a þ ollu hiarta þa hæper þ hñ suaradi t sagdi/ eg
true at Jesus christr sie gudz sonr/ t hñ baud at
vagniñ stadnæmdizt/ t þr stigu bader opan i
vatnit Philip° t gelldingriñ/ t hñ veitti hñ skirn/
eñ er þr poru vppkomner vr vatnino/ greip andi
drottins Philippū i burt/ t gelldingrieñ sa hñ ei
gi meira/ miz þpor hñ gladr sina gotu/ eñ Philip
pus þanzt til Asdod/ gieck vm kring/ t tok at pre
dika gudz spiollen i ollum stodū/ þar til hñ kom
til Chaparnaum

Niunde capitule.

& Pals m°

Saul þ bliez eñ ognū t alldr tila i giegn
lærisueinū drottins/ gieck til kenemaña
hopdingians t beiddizt a þ honū bre
þa til samkuñdouñar i Damasco/ s° at
ep hñ þyndi þar nockra þss vegar/ kar
la eda kuiñr at hñ þgrdi þa bundna til Hierusalē
t sẽ hñ var aveg komeñ/ skiedi þ s° er hñ tok at

nalgazt

nalgazt Damascū/ at i skyndingu leiptradi vm
hū hos ap himne/ t hū giell til iardar/ t heyrdi
roddina er til hūs sagdi Saul Saul þui op sæker
þu mig eñ hū sagdi/ huer ertu lavardi Drottin
sagdi eg em Jesus huern þu op sæker/ hart er þier
at bakspirna i mot broddunū/ eñ hū sl ial þandi t
þeim þulk sagdi/ Drottin huat villtu at eg giore
Drottin sagdi til hans/ statt vpp t gack in i borgi
na t þar mun þier sagt verda huat þier byriar
at giora

Eñ þr menn sem miz hūn voru stodu þeims þul
ker/ heyrdu atuisu roddina/ eñ sau þo aunguan/
Saul stod þa vpp gra iordunne t med vppluckt
augū sa hū eckert/ eñ þr hielldu vm hond hūs t
leiddu hū in i Damascū/ t so var hū i þria daga
at hū sa eige og eigi ath hū nie dræck

Eñ i Damasco var sa lærisuelin sē hiet Anani
as/ og i syn þa sagdi Drottin til hūs/ þu Anania
eñ hū amadi/ sie/ hier em eg Herra/ Drottin sagdi
til hūs/ statt vpp t gack i þ stræti sem kallazt hio
rietta/ t spyr at i huse Juda epter þm sē Saul er
at napne vt ap tharsen/ þui/ Sianu! at hū bidr/
t i sion sa hū mañ in til sin koma Ananiā at nap
ne leggiandi hōd/ yp uer sig/ so at hū yrdi sigand i
Ananias suaradi/ Drottin vt ap morgū (apt
hepi eg heyrt vm þna mañ/ huat mikit illt hū he
fer giort þinū heilogum til Hierusalē t hier hefr
hū vt ap kefiemaña hopdingiū vallo til at binda
þa alla sē þitt napn a kalla/ eñ drottin sagdi til hūs
far þu þui at þssi er mier vt valit ker/ at hū beri
miti napn fyrer heidin lyd t konūga/ t fyrer Ira
els sonu/ eg mun t syna hūm huersu mikit hū ber
at lida fyre mins napns saker.

Ananias þor þangat ⁊ gieck iñ i husit/lagdi ȳ
uer hñ hendr ⁊ sagdi/Saul broder Drottiñ Jes
sende mig hingat / huer ed þier birtizt a veginū
þm er þu komt hier/sº at þu þeinger syn aptr ⁊
vpp fyllizt heilogum anda ⁊ iaþn fiott fiell a
hans augam/sº sem añat þiske hreistr ⁊ hñ gieck
syn aptr/hñ stod vpp ⁊ let skira sig/ tok sidan fæ
dzlu til sīn ⁊ styrckti sig

Saul var þa nockra daga/hia þm lærisueinū
er voru i damasco ⁊ iaþn snart gieck hñ i gyðinga
samkundr/ ⁊ tok at preoicka þm Jesum/þ hñ sami
vǽri gudz sonr/ eñ þm blauskradi ollum er hñ
heyrdu ⁊ toku at seigia/er þssi eigi sa sem til Hieru
salem stridde a alla þa sem þtta naþn a kolludu
⁊ hing at komeñ til þss at leida þa bundna fyre ke
sie maña hoþdingia/eñ Saul tok at styrkiazt myck
lu þramear ⁊ hneckti þm gyðingū sem i Damasco
biuggu full eplandi þ at sia vǽri kristr*

Og morgū dogum þar epter hielldu gyðin
gar sam stefnu sin a mille at þr aþlizudu hñ/ eñ
þra viel rǽdi vr du Saulo vnder visut eñ þr var
dueittu nott ⁊ dag porten sº at þr þeinge hñ i hels
leigit/ þa toku hñ lærisueinarner vm nott ⁊ slepp
tu hñ ȳzuer mureñ ⁊ lietu i korf opan siga

Eñ þa Saul kom til Hieruſalem þreistadi hñ
þss at samlaga sig til lærisueinaña ⁊ þr ottuduzt
hñ aller/truandi eigi þui at hñ vǽri lærisueiñ/ eñ
Barnabas tok hñ ⁊ leidde til postulaña ⁊ sagdi
þm i þra huersu hñ hefdi sied Drottiñ a veginū
⁊ þ hñ hefdi talat vid hñ/ ⁊ huernen hñ hafdi til
Damasco truliga predikat naþn Jesu/ ⁊ hñ var
hia þm gieck vt ⁊ iñ til Hieruſalem/ ⁊ predikadi
naþn Drottins Jesu truligaña/ þa tok hñ at tala
⁊ hefia

r heyia spurningʳ vid hina girsku/eſi þr leituðu vid at liplata hñ/ þa begdrner þornumu þ/leiðu þr hñ vt til Cesaream r sendu hñ til Tharsen/ r sᵉ hapdi sopnudrñ at sosiu þrid vm allt Judeam r galileam/r S amariam/hrestuzt vpp r geingu i orta Drottins r margþolduduzt i huggan heilagr anda

Þat skiedi r/þa Petr þerdadizt vm kring allra at vitia/ þ hñ kom eirnen til þra heilagra sẽ biugga i Lidda/ þᵘ þañ hñ þañ mañ sẽ Eneas var at napne/huer ed leigit hapdi i reckiu meir eñ i atta ar/hñ vᵘ siukr i kuesu Petr sagdi til hans eneas/ Jesus christr giore þig heilañ/ statt vpp/r reid vpp sialfr vm þig/r hñ stod iafn snart vpp/ r aller sau hñ þr sẽ biuggu i Lidda r i Assarona huerier r sneruzt til Drottins

Eſi i Joppe var sulꝛidomsins þionustu kuiña sem Thabitha uar at napni/ huat er vtlegzt dorcas þ heiter skogar geit/ hun var full godra verckᵃ r medr olmusu giorder sem hun veitte/eſi a þm dogum bar sᵉ til at hun tok sott r andadizt r sẽ þr hopdu þueigit bana settu þr hana i bord stopuna eñ mz þui at Lidda liggr i giend vid Joppen r þa lꝛrisaeinatner heyrdu þ at Petr vꝛri þar sendu þr til hans/r badu hñ vm at hñ liete sier ecki þungt þickia til þra at koma

Eſi petr stod vpp r þor med þm/r er hñ kom þar leiddu þr hñ i bord stopuna/ r allar ekiurnar þlyckduzt utan vm kring hñ gratandi

ꝛ syndu hꝫ þa kyrtla ꝛ klædnad sem Dorcas hafdi giort medan hun var hia þeim/ ꝛ er Pen hafdi þa alla vt dripit/ þiell hꝫ a kneln/ badz þyrer ꝛ sneriz at likamanū ꝛ sagdi Thabitha statt vpp eſ hun lauk vpp sinū augū ꝛ er hun sa Petrum/ setti hun sig vpp/ eſ hꝫ rietti hꝛne hondina ꝛ reiste hana vpp/ ꝛ kalladi a hina heilogu ꝛ eckiurnar og a/ hente þm hana lifande/ ꝛ þ kungiordiz vm alla Joppen/ ꝛ marger trudu a drottin/ þ skied ꝛ sᵒ at hꝫ bleiþ marga daga i Joppe hia Simone þm nockū sem var eins Sutare.

Tiunde Capitule

Eſ sa madr nockr i Ceſarea sem Cornelius var at nafne/ hofduz madr þyuer þm ſelſkap er kolluduzt valer/ gudligr masi ꝛ gud hrædde med ollu sinu huſe/ gefandi folkino mycklar olmuſur/ ꝛ var iafnan a bæn til gudz/ hꝫ sa opinberliga i syn nær nundu stund dags engel gudz ganga inn til sin er sagdi til hꝛs/ Corneli/ eſ hꝫ horfdi a hꝫ/ otta sleginn ꝛ sagdi. Huat er þa Herra/ hꝫ sagdi hꝫ þa bæner þinar ꝛ olmuſu giorder eru vpp stignar til miſſis þyrer gudi ꝛ sent nu vt menn til Joppen ꝛ lat sækia Simon þann kallader er Petrus/ hꝫ herbergiar hia Simone sutara einū/ huers hus at leggr vid sioinn/ hꝫ mun seigia þier huat þier byriar at giora/ eſ er Engellinn sa vid hann talade var i burt geingen/ kalladi hꝫ a two sina þionuſtu menn ꝛ einn gudligann stridzmann vt af þm er at hꝫ lutu hueriū hꝫ sagdi allt þra/ ꝛ sendi þa til Joppen.

Eſ dagin epter er þr voru a leidinne ꝛ toku at nalgazt borgina/ stie Pen vpp aloptid at hꝫ badiz þyrer/ nær siettu stund/ ꝛ er hꝫ hungradi/ vill

di

di hſi mat̃ neyta cñ a meda þr voru at bua til leid
yþuer hñ brioſt hopge t sa hymeniſi opeſi t opan
þara at ſier/diſk nockn mikin s⁹ ſe linlak i piorū
hyrningū vpp būdiſi/t hſi vard ap hine opan la
tiſi a iordina i hueriū ed voru/allar þerþattar fin
ar/ſkog'dyr t ſkrid kaikendi/t þuglar hymens/ t
þar ſkiedi raudd til hſis/ ſtatt vpp Petr/ſlatra t
eth/eñ Petr ſagdi ongu aneiñ i Herra/ þuiat eg he
þr eſi alldre nockut almeñeligt edr o hreint etid/t
roddiñ ſagdi aptr i aſiat ſiñ til hſis. Huat gud hre
insadi þ ſeig þu eigi almeñeligt þtta ſkiedi þryſu̇
ſinnū t diſkr iñ-vard vpp numiñ aptr til himens.

Og er Petr var epablandiñ vin med ſialþū
ſier/huer þſſi syn mundi vera/sem hñ hapdi ſied/
Siadu ? at þa ſpurdu þr meñ er vt voru ſender
þra Cornelio/epter huſe Simoṅ /t ſtodu vti vid
hurdina/t at vtkolludū nockrū ſpurdu þr at huort
Simon at vidr nepni Petr⁹ hepdi þar herbergi/eñ
er Petr hugleidde vm ſynena/ſagdi ande til hñs/
Siadu ! þſſer meñ leita at þier/ſtatt vpp þar o
þan/ t gack med þm t epa eckert/ þuiat eg ſenda
þa hingat/þa ſtie Petr opan til þra maña sem
ſender voru til hſis þra Cornelio t ſagdi/Siaet !
eg em þañ ſami þier ſpyriet at/Huer epne eru til
þſſ at þier erut hier kōner/ þr ſogdu/Cornel⁹ sa
hopdinge þrom̃ madr t gud hræddr hapandi go
dañ ordſtir ap ollu gydinga polki/er med vitran
a minn̄ ap heilogū Engle at hſi kalladi þigi ſitt
huſ/s⁹ hſi heyrdi ord ap þier/t þa kalladi hſi þa
inn̄ t vgitti þm̃ herbergi

Aſian dag epter þerdadizt Petr med þm̃ t noc
krer brædr ap Joppeñ þylgdu hñ/t añars dags
epter komu þr til Ceſaream/eñ Cornelius beid þra

ꝛ saman kalladi sina þrꝛndr ꝛ vinckta vine/ꝛ er þ sʀiedi at Petr kom iñ/gieck Cornelꝰ imoti hñi ꝛ þ iell til þota hñs ꝛ til bad hñ/eñ Petr reisti hñ vpp ꝛ sagdi/ statt vpp eg em ꝛ madr ꝛer hñ hafdi hapt samtal vid þa /gieck hñ iñ /ꝛ þaꝛ þa margꝛ er þar voru saman kõner ꝛ sagdi til þꝛa/ þier vitid at þ er eigi leyfiligt þm manne sẽ gydingꝛ er at þella sig vid edr gãga til vtlendra manna eñ gud syndi mier/at eg segda ouguaꝛ mañ almeñaꝛ edr ohreinaꝛ/ fyrer huat eg kom vtan duol/ þa eg var til kuaddr/ þui spyr eg ydr nu at huar til þier lietud kalla mig

Cornelꝰ sagdi iþiora daga hefi eg þastat allt til þssarar stundar ꝛvm (ix) stand sem eg badꝛ fyre i minu husi/ꝛ sia! þa stod madr fyrer mier i sʀinanda klꝛdi ꝛ sagdi/ Corneli/ þin bꝛn er alheyrd ꝛ þinar olmusr eru i miñe settar fyrer guds augliti/ap þui sent þu til Joppẽ ꝛ lat kalla Simon þaꝛ aukenꝛndr er Petrꝰ/hñ herbergiaꝛ i husi Simonar sutara vid Sioeñ / þui þa hñ kemr mun hñ tala fyre þier/ þa senda eg iapn snart til þin/ꝛ þu giorder vel þ þu komt hingat/ þuiat vꝛr eruin (at guds vitne) hier aller at vier heyrũ alla þa hluti sem þier eru ap gudi bodner

Añaꝛ dag þa sʀa.

Eñ Petr lauk sinu mali vpp ꝛ sagdi/ nu reyne eg i Sannleika þ ecki er maꝛ greinar munr hia gudi/ helldr a ollu þolki/sem hñ ottaz ꝛ giorir rictuse/ þa er hñ þocknaꝛ

þier

Þier vitnd ap þre predikan sem Gud sendi til Iraels sona/ bodandi þm þrid þyre Jesum Christum (huer at er Drottin allra) ap huerre predikan rycktid vt barst vm allt gydinga land/ su er þyrst hopst vpp i Galilea/ epter þa skirn seni Johannis predikadi/ þat Gud hepdi smurt Jesum ap Nadareth med heilogum anda t krapti/huer ed vmkring gieck/ giordi gott/ t graddi alla þa sem ap dioplinum voru vnder þryckter/ ap þui Gud var med hñ/ t vier erum vottar allz þss hañ giordi a gydinga landi t i Hierusalem/huern þr apliþudu t a treit vpp hengdu *

Þñan * upp vackti gud a þridia deigi/ t liet opinberan verda/eigi ollu þolki/helldr oss sem adr voru hñs vtualder vottar ap gudi/vier sẽ attũ t druckũ nis hñ epter þ hñ v upp risiñ ap dauda t hñ baud oss at predika þolkino t vitne vm betaþ hñ vœri sa/sẽ skickadr er ap gudi domare lipendra t daudra /ap þssim bera aller spameñ vitne/t þyre hñs napn skulu aller þr sem a hñs napn trua miedtaka syndasia þyrer gepning *

* manu giñ epter ta sunu.

Þa Petr taladi þssim ordũ/þiell heilagr andi yþuer þa alla sem ordit heyrdu t þr truader sẽ ap vm skurdninguñe voru/t med Petre hopdu komit vndruduzt þ/ at heilags anda giop vœri vthellt yþuer Heidna meñ/ þui þr heyrdu þa tungr tala t vegsama gud/ þa suaradi Petr/huer ma þyre bioda þm vatnit at þr skirizt eigi/sem med tekit hapa h ilagañ anda/lika sem vier/t hñ baud at skira þa i napni Drottins/ þr badu hñ þa at hñ vœri hia þm nockra daga

Elliþte Capitule

Og er þ heyrdu Postularner ꝛ þr brꝛdr sem i Judea voru/at heidingiar hꝛfdu med tekit gudz ord/ꝛ þa Petr kom opp til hierusalem/toku þr at þratta i moti hñ sem voru apvm skurninguñe ꝛ sogdu/ þu gieckz iñ til þra manna sem yþuer hꝛd hafa ꝛ matadirz med þm

Eñ Petr tok til ap vpphapi ꝛ lagdi vt þyrer þm eitt epter añat ꝛ sagdi/eg var i borgiñe Joppen/ab qn/ꝛ eg sa i leidzlu mins hugskotz syn þa at diskr nockr leid opan stor sem añat linlak medr piorū hyrningū/opan latiñ ap himnū ꝛ kom allt iñ til min/a huern eg horfda/hugda eg at ꝛ sa ferfœttar kindr iardar skogdyr/ skridkuikendi/ ꝛ fulga himens/eg heyrda þa rodd sem til/ min sagdi statt vpp Petr slatra ꝛ neyt/eñ eg sagdi Herra ongua neqn þui eckert alment edr o hreint hefer eñ nockn tima i miñ mun iñ geingit/eñ raud diñ suaradi mier i añat sin ap himne/ huat gud hreinsadi þ seig þu eigi alment/ꝛ þtta skiedi þrysuar/ꝛ þa var allt vppmunit aptr til himens

Og sia et i at iapn snart stodu þar mesi vti þyrer husino þar eg var iñe sender ap Cesarea til min/eñ andeñ sagdi mier/at eg skyl di ganga mꝛ ðm) ꝛ epa eckert/eñ mier fylgdu þssir ser brꝛdr ꝛ var geingu iñi þss manz hus/hñ kusigiordi oss huer uen hñ hefdi sied eingel i sinu huse/huer ed stadit hafdi þyrer hm ꝛ sagt til hss/sent þu vt men til Joppeñ/ꝛ lata kalla til þin Simon þañ kalladr er Petr/hñ mun seigia þier þau ord ap huerium þu munt holpiñ verda ꝛ allt þitt hus/ eñ þa eg tok til at tala/fiell heilagr andi yþuer þa lika sem hñ fiell yþuer oss i vpphafi/ þa kom mier þ i hug

huar

hnat Drottin hapdi sagt/Johannis skirde at sonu i vatne/ en þier skulut med heilogū anda skirder verda/ þui þyrst gud hefer gefit þm likar giafir sem oss/ þann tid vier trudum a drottin Jesum krist tz huer var eg þss/ eg matta þ gudi bania/ þa þr heyrdu þ þognudu þr vt af/ vegsomudu gud/ t sogdu/ þ gud hefdi t vnt heidinginm idran til lifs

Og sem eliga þr sem i sundr hopdu dreifzt/ af þre hormung er bar til vm Stephanum/ geingu vm kring allt til Phenicen t Cipriam/ t Antiochiam/ talandi ordit pyrer engū nema gydingum einū/ þar voru t nockrer vt af þm/ sem voru af Cipria og Cirena/ huerier/ þann tid/ þr geingu þir i antiochiam/ toku at tala til þra Grecka/ bodandi þm Drottin Jesum/ t hond Drottins var medr þm/ t mikil tala truadra manna snerizt til drottins

Enn þ ord þaug sem af þm for til eyrna safnadarins sem var til hierusalē/ t þr sendu vt Barnabam/ þ hann geinge til Antiochiam/ t sem hann kom þar t sa Gudz nad/ vard hann glader/ t tied þm allum at þr skylldu med oruggu hiarta hia gudi stadnemazt/ þui hann var godr madr t fullr af heilogū anda t truar/ t margt folk iokzt þar Drottne enn Barnabas for til tharsē/ at hann prietti vpp Saulū/ t er hann hapdi fundit hann/ fylgdi hann hann i Antiochiam/ t þ skiedi s^o at þr voru til samans arit allt/ hia þm sofnudi kendu þar t morgu folki/ s^o at lærisueinarner kolludzt fyrst i Antiochia kristner

Enn a þm dogum komu spamenn af hierusalem til Antiochiam/ t einn af þm stod vpp Agab^s at nafne/ hann til teiknadi fyre andann mikit hunger er koma

Roma skylldi i ollum veralldar heime Huert ed skiede vnder Claudio Keisara/ eñ lærisueinar ner logdu til/huer epter þui sem hñ þormatti t sendu þñ brædrum til biargar er biuggu i Judea/huar þi giordu t sendu til þra olldunga þyrer hendr Barnabe t Sauls.

Petrs m° þals.

Tolpte Capitule

Gñ a þni tima lagdi Herodis kõungr hendr a nockra ap sapnadinũ/at pina þa/ hañ liet þa drepa Jacob brodr Jo hañis mz suerdi/ t er hñ sa/at þ þeck tizt gydingũ þor hñ til/ t liet hõdla Petrũ/eñ þtta v° vm paska/ t sẽ hñ hapdi hñ gripa lat id liet hñ setia hñ i myrkua stopu/ t pieck hñ i hẽdr inũ þiorda parti þiorðũga stada skiptis Hermaña til varduetzlu/ viliandi epter Paskana þrẽ leida hñ þolkino/ t Petr geymdizt at soñu i myrkua stopu/ eñ sopnudriñ bad/ i a kapa þyrer hñ til gudz/ t þa er Herodis villde hñ þrãleida lata/ Suap Petr a þre nott medal tueggia stridz maña/ biũdiñ tueim Jarn hleckiũ/eñ vardmeñirner þoruorudu vti þyrer dyrunũ myrkua stopuna

Og Sia: at Eingell Drottins stod þar/ t lios skein i husino/ hñ lauzt a sidu Petrs/vpp vacktti hñ t sagdi/statt vpp skyndeliga/ t hleckirner þiellu ap hans hondum/Eingelliñ sagdi þa til hans/ gyrt þig/ t lat sko þina a þig/ t hñ giordi s° /hñ sagdi t til hñs/Legg þiñ kyrtil,yþuer þig t þylgmier/ t hñ gieck vt t þylgdi hñ/ t eigi visse hañ þat til sanz sem þyrer Eingeliñ giordizt/helldr meinte hñ sig syn sia/ t þi geingu vm bid þriðsta

t aðar

a aſiat vardhallo/ t komu til Jarn hlidſins er lá til borgariñar/eñ þ lauk ſier vpp ſialpt/t þr geingu vt/ eñ sem þr reikudu þram eitt ſtræti/ veik Eingelliñ ſier iepnſnart þra hñ.

Og er Pet kom til ſialps ſins ſagdi hñ/ nu veit eg ſeñeliga þ drottin ſende Eingel ſiñ/ t prelſat mig ap hende Herodis/ t ap allre epter væntan gydinga lyds * Og sem hñ gætti ſin kom hñ til huſa Mariu modr Johañis þſſæ kalladr var Marc⁹/huar ed marger voru til ſamans kóner t badus þyre/Eñ sem Pet lauſt a dyra hurdina gieck ſtulka þram/ at sia til su Rhode var at napne/t er hun þeckti hliod Petrs/ lauk hun eigi vpp hurdiñe þyrer þeigen leika/ helldr hliop hun iñ t ſagdi at Petur ſtædi vti þyre hurdiñe/eñ þr ſogdu til heñar/ertu galen/hun hiellt þui þa ſtara at þ væris⁹ / þr ſogdu/ þ er hñs Eingell/ eñ Pet klappadi þui tidara a t er þr luku vpp sau þr hñ t vndruduzt/eñ hñ benti þm med hendiñe at þr þegde/t ſagdi þra huernen Drottin hefdi leitt haſ vt vr myrkua ſtopuñe t ſagdi kunngiorit þtta Jacobe t brædrunū/haſ gieck vt þadan t þor burt i añaſ ſtad.

Eñ þa dagr kom/var eigi litil angrſemi a mille ſtridz mañaña/huat vordit hapdi ap Petre/ Eñ er Herodis heimte haſ t þaſ eigi/ liet haſ þor heyra vardmeñina / t ſkipadi þa burt leida/ þor ſidan ap Judea opan til Ceſarea/ og þar dualdizt hñ/ Eñ Herodis var miſſattur vid

þa

þa i Tyro ꝛ Sidon/eſi þꝛ komu niꝛ rinu ſamhell
þi til hſis/ꝛ radguduꝛt vm vid Blaſtū/ huer eð
var kōungſins Droꝛtſete/ꝛ beidduꝛt þriðᵉ/ap þui
at þꝛa bygdar laug nꝛrduꝛt aþ kōungſins landi
eſi a til settū deige klꝛddiꝛt Herodis kōungligum
ſtruda/seitiꝛt a dom ſtoliſ ꝛ hop ſier rꝛdu til þꝛa
eſi polkit tok at kalla gudꝛ raudd er þtta/eſi eigi
manꝛ. Japn ſkiott ſlo hñ Eingell drottins aþ þui
hñ gaþ eigi gudi heiðriſi vard hñ etiſi aþ mod
kum og andadiꝛt

Oꝛd Droitins toku at vagra ꝛ margfalldaꝛt
eſi þꝛ Barnabas ꝛ Saulꝰ komu til Hieruſalem ap
tr/ ꝛ apuentu þm̄ þꝛ viſter ꝛ toku med ſier Jo
hañem þaſi er at vidꝛ nefne hiet Marcus

Þrettandi Capitule

Gi þm̄ ſoꝛnudi sem var i Antiochia/
voru ſpameſi ꝛ lꝛrꝛ þeꝛ/ineðal/huer
ꝛ var Barnabas/ꝛ Simō er kalladiꝛt
Niger ꝛ Lutius hin ſyrlenſke ꝛ Mana
hen sa er var sam fostre Herodis Te
tracha/ꝛ Saulus/ꝛ þaſi tid þꝛ þionudu Drottne
ꝛ poſtudu/ſagdi heilagꝛ andi/vtueliet mier Bar
nabam ꝛ Saulū i þ verck/sem eg hefi þa til kio
rit/ þꝛ poſtudu þa ꝛ baduꝛt fyrer/logdu hendꝛ yf
uer þa ꝛ letu i burt fara/ꝛ sem þꝛ voru at ſoſiu
vt ſender aþ heilogū anda/geingu þꝛ burt til Se
leucia/ꝛ þadan ſiglou þꝛ til Cipria ꝛ þa þꝛ komu
til Salminu borgar/toku þꝛ at predika gudꝛ oꝛd/
i samkundum gyðinga/ eſi þꝛ hoꝛdu Johañem
til þionuſtu

Og ſꝛ þꝛ geingu yfuer eyna allt iſi til Pap hos
borgar/ þar fundu þꝛ nockin fiolkyngis mañ/ ꝛ
falſs Prophęta þaſi gyðingꝛ var/ huerſ napn eð

var

v^{m} Barichuh/sa var hia Sergio Paulo landz stiornara porsialigū manne/ hñ kalladi þyre sig Barnabam t Saulū/ t hñ þyrsti at heyra gudz ord/ þa stod þm i mot sa gall dra madr elymas/ þuiat s^{o} verdr hans nafn vtlagt/ sąkiandi epter at snua landz stiornaranū fra trufne/ esi Saul^{s}/ sa er t hiet Paul^{s} pullr ap heilogū anda/ leit a hñ t sagdi o þu diofuls son pullr allz talsr þlarądis/ to vtn allrar rietturse/ þu lętr eigi ap at vm snua riettū vegū Drottins/ t Stanar at hond Drottins kemr yþuer þig t þu skalt blindr vera t sia ecki sol vm nockra tima/ t iafn snart þiell a hñ dimma t myrkr palmadi vm kring sig t leitadi at þm ed hñ villdi leida/ þa landstiornarins sa hvat giordizt/ vndradiz hñ yþuer kenning Drottins

Esi þa Pall t fr sem med hñ voru siglde fra Papho komu þr til Pergen i Pamphila landi/ esi Johannis skilde vid þa t for apr til Hierusalē/ esi þr foru þar þuert yþuer fra Pergen t komu til Antiochia i Pisidia landi/ t geingu ini i þra samkundu a þuott deige/ t settuzt nidr/ esi epter laugmals lesturin t spamannanna sēdu yþuer menn samkūdunn^{ar} t lietu seigia þm/ þier menn t brędr/ ef nockr a minningar saga er hia ydr til folksins/ þa segit fram

Þa stod Pall vpp/ t bente til hliodz m hendinne t sagdi/ þier Israels menn t þier sē ottizt gud/ þa heyrit/ Gud Israels lyd vr valdi fedr vora t hof yþpolk þetta/ þa þg^{r} þ var vt lęgt a egipta landi t m hafū arm legg vtleiddi hñ þ þadan/ t mestu i þiodatiger ar vm leid hñ þra sidueinur/ t ap madr (vñ) þioder a Chana ans lordu t skipti m t þm epter htutpalli þra landi/ epter þ gaf hñ þm domendr

domendr i þiogr hundrut r þimtiget ara/ allt til Samuel spamanz/epter þ gsktu þr sier kõungs/r gud gap þm saul son Cis/mañ ap Benianins kyne i (rl) ar/r er hñ apsetti þañ vpp vackti hñ Dauid þm til kõungs/ap hueriũ hñ vitnadi r sagdi/ eg hepi fundit Dauid son Jessa/ mañ epter minu hiarta/huer giora skal allan mín vilia.

Ap huers sqdi gud þrami leidde epter þyrer heitinu/Jesum Israels lausnara epter þui sem Johannis predikadi adr idranar skirn/þyrer hñs anglits hingat komu ollu Israels polki. eñ sem Johañis hapdi lyckiad sitt skeid/sagdi hñ/eg em eigi hñ/huern þier meinit mig vera/helldr siaet/at sa keemi epter mig huers skoklqdi eg em eigi verdugr at

þier ✠ meñ goder briqdr/r þier syner (leysa. ✠ þridia Abrahãs slecktis/r þr sẽ yd̃ a mille ottazt gud/ ag paska ydr er þtta hialprqdis ord sent/ þuiat þr sẽ biug gu i Hierusalem r þra hopdingiar/ med þui þr þeckti hñ eigi nie spamañs raddirnar (hueriar les nar verda huern þuott dag) hapa þr med sinu doms at kuqdi/ vpp pylle r þo þr þyndi ongua dauda sauk nr hm̃/beiddu þr ap Pilato at hñlifete ap lipa hñ eñ sẽ hñ hapdi pullkõnat allt huat ap hm̃ v̄ skripat/toku þr hñ opan ap trenu/r lau gi graup/eñ gud vpp vackti hñ ap dauda/huer og siedr er vm marga daga ap þm̃/sem med hm̃ þo ru ap Galilea vpp til Hierusalem/huerier at eru hñs vottar hia polkino

Og vier bodũ ydr/ þ þyrer heit/sem til þedra vorra er skied/at þ sama heper gud vpp pyllt oss þra sonũ i þui hñ vpp vackti Jesum ✠ s̄o sem i þyrsta Psalmi skripat er/þu ert mín Son/i dag ol eg þig/eñ þat gud vpp vackti hñ ap dauda/

at hñ

at hñ kẽmi eigi þramar til rotmanar aptr/ þa sagdi hñ s° truliga skal eg halldа vid ydr þa nad er Dauid vár loput/ þyrer þui seiger hñ/ esi i odrum stad/ þu munt eigi leyþa/ þ þiñ heilagi skuli rotnan sia þuiat señeliga þa dauid hafdi siñ alldr vt þionat/ t at gudz þorsio sopnadi hñ/ t er lagdr til þedra siña/ t hefer rotnan sied/ esi sa huern gud vppvackti /hefer eigi rotnen Siena.

Þyrer þui sie ydr vitligt goder menn t brędr/ þ ydr bodazt þyre þnaſi syndaña þyre gefning/ t af ollu þui/ huerju þier gatud ecki riettlater ordit fyre Moyses laugmal/ t huer hñ truer a þeñan sa er riettlętir/ þui siact s° til/ at eigi kome þ yfir ydr/ huat sagt er fyre spamenna/ siae þier for smanarar/ vndrit ydr t verdit at ongu/ þuiat eg giori þ verck a ydrū dogū/ huerju þier truit eigi þo ef nęckr taladi ydr þat vt

Esñ at vt geingnū gydingū af samkunduſie/ bad hiner Heidnu þ þr segdi þm þſſt ord a epter komanda þuott deigi/ t er samkūdan i sundr dreif þdrzt fylgdu Pale t Barnaba marger gydingar epter t gudrękner menn sem Judar hofdu giorzt t þr sogdu þm t amintu þa at þr skylldi stodugger blifa i gudz nad/ Esñ at epter komāda þuott deigi kō til samans nærſta alls borgar mugr/ at heyra gudz ord t er gyding sau folkit fyllduzt þr fiand skapar t toku at męla i gegn þui sem Pall sagdi/ mot kastandi þ t hadungar ordum lastandi/ þr Pall t Barnabas sogdu þa skorugliga / þat byriadi at ydr skylldi gudz ord fyrst seigiazt/ esi af þui þier rekit þ fra ydr t dęmit ydr sialfua o verduga eilifs lifs/ Siael: þ vier snuum þa til heidniña þioda þuiat s° hefer Drottin bodit oss/

eg

eg setta þig Heidnū þiodū til lioss/s° at þu snert hialprad allt til yzsta iardar enda.

Og þa hiner Heidnu heyrdu þ/glodduzt þr/t Esa. xlix vegsomudu ord Drottins t s° marger vrdu trua der sē til eilifs lifs voru skickader/t ord Drottins toku vt at berazt vm allt hierod/eñ gyding" huot tu þa vpp gudrąknar t hąs versk kuiñr t hina ądztu meñ borgiñar/ t vpp kueicktu s° ofsokn i mott Pali t Barnaba/t raku þa burt vr sinū lądz alþū/eñ þr hristu duft þora siña a þa/t komu til Iconian/t lęrisueinarner fylltuzt af þagnadi t heilogum anda.

Þiortandi Capitule

OG þ skiedi i Iconia at þr geingu til li ka iñ i gydinga samkundu/t toludu/ s° at mickill manfiolde trudi/bądi Ju dar t gricker/eñ þr gydingar sem miss trua voru vpp vocktu t til reidi huottu i mott brędrunū/huge Heidiña mana/þo duoldu þr þar vm langasi tima styrkliga erfiądi med Herrans fulltinge/ huer ed sialfr vitne bar ordū siñar nadar/t veitti at takn t stormerki skiedu fyr ter þra hęndr/eñ borgar mugnin tuiskiptizt i sunder s° at sumer hielldu at sosu med gydingū/eñ sumer med postulunum.

Esi er giordizt vpphlaup med Heidingiū t li ka eirnen med gydingū t þra yfuer boduru/ at þr þęri til med valldi t grytti þa griote/ þat for numu þr t flydu i þar borger sem liggia i Lico nia landi/Listra t Derben t allz stadar i þra vm liggiandi landz alþr/t predikudu þ" gudz spiall/ t mader nockr i Lystra/ Sat/ fota brumr t var halltr fra siñar modr kuide/sa er aldre hafdi eñ geing

geingit/hſi heyrdi Pal mæla/ ok sẽ hſi leit a hſi ok sa at hſitrudi/ þ hñ mætti hialpa/ sagdi hſi m3 harri rodda/ statt vpp rietta a þina fœtr/ ok hſi spratt vpp ok gieck/ eñ er lyðriñ leit huat Pall hafdi giort/ hopu þr vpp hliod sin a Lycaoniſsku ok sogdu gudin eru moñu lik vordin/ ok til vor opan stigen/ ok Barnabam kolludu þr Jupiter/ eñ Pal Mercuriũ/ af þui hſi var þræberi ordzins/ eñ Jupiters prestr sa er fyre borgiñe var þlutti bœdi ygrn ok kranza fyre dyrnar/ ok vildi fornfœra þm̃ med folkino

Þa er postularner Pall ok Barnabas heyrdi þ hrigu þr klœdi sin stucku vpp a mille folksins/ kol ludu ok sogdu/ þier menn/ hui giori þier þetta/ vid erum ok daudliger menn/ lika sem þier/ ok biodũ ydr at snuazt i þra þſſm hiegomũ/ til lifanda gud3/ sa er giordi himin ok iord/ sio ok allt huat/ i þm̃ er huer er vm lidnar allder heper allar þioder ganga la tid sina sialfs vegu/ ok þo at sofu heper hſi eigi þor latid sialfuan sig an vitnesburdar/ þa hafi veiter gott ok gefr oss daugg af himne ok friosama tima/ vpp fyllandi vor hiortu med fœdzlu ok fagnad/ ok er þr sogdu þetta gatu þr þo varla stillt lyðin s° at þr fornudu þm̃ eigi

Þa komu þar nockrer gydingar fra Antiochia ok Iconia huerier at vntoldu lyðin/ s° at þr greyttu Pal/ ok drogu vt af borgine meinandi hſi dau dan vera/ eñ þa lœrisueinarner vm kringdu hafi/ stod hſi vpp ok gieck in i borgina/ ok deiginum epter for hſi med Barnaba/ til Derben ok predikadi gud3 fpioll i þre borg ok lœrdi þar margan/ vendi sidan aptur til Lystram/ Iconia ok Antiochiam/ styrckian de ander lœrisueinana/ þa amistandi/ at þr vœri stodfaster i trusie/ ok þ/ at oss byriar fyre marger

hrellingar iſi at ganga i guds riki/ ok þr ſkickudu þm olldunga i ſier hueria samkundu/ baduzt þyrir/ og þaustudu/ og þoluþa sidan þm Drottne a hendi a huern þr trudu

Og er þr hoþdu geingit vm Pisidiam komu þr i Pamphiliam ok toludu ord Drottins til Pergan ok þoru oþan til Atthaliam þadan sigldu þr til Antiochiam huadan þr voru aþ guds nad til þeingner i þat verck huert þr hoþdu pullkomnat/ og sem þr voru komner ok saman saþnad soþnudinū/ toldu þr þrauñ hue micket gud heþdi giort medr þm/ ok huernen hann heþdi dyrū truarinnar vpp lokit þyre heidingiū ok þar duoldu þr eigi skamma stūd/ hia lęrisueinunum

Þimtandi cap

OG þr nockrer sē oþan komu aþ Judea lęrdu brędurna þ/ nema ep þr liete vm skera sig epter siduenia Moysis/ þa kūne þier ecki at hialpazt ok aþ þui giordizt þar rugl og miſþycki eigi litid/ Pall ok Barnabas settu sig þast i moti þm/ þa skickudu þr Pal og Barnabam til og nockra adra aþ þm at þr þędri vpp til postulanna og ypuer prestanna i Jerusalem/ vm þtta þrętu mal/ ok sem þr voru aþ saþnadinum a leid leidder geingu þr vm Phenicen og Samariam/ seigiandi heidinna þioda vm vending/ og giordu ollum brędrum mikinn þaugnud/ enn þa þr komu til Jerusalem medtokuzt þr aþ soþnudinum og aþ postulunum og svo aþ olldungunum/ og þr kungiordu þeim þra huersu mikit gud heþdi giort medr þm/ þa risu vpp nockrer vt aþ phariseis selskap þr vid tru hoþdu tekit/ seigiandi at þat byrtiadi at vmskera þa ok budu at halldа Moyses laugmal enn postularner ok prestarner komu til samans/ at þr

lite

lite a þetta mal

Og er nukil þrattan/hapdi verit/stod Pet vpp
ok sagdi til þra/goder menn ok bradir þier vitid at þyr
er langre siþi/ þ gud hefer vtualit vor a mille/at he
idner menn skylldu heyra þyre min munn gudz spiallz
ins ord ok sv at trua/ok gud sa hiortun kenner bar vit
nisburd vm/gefandi þm heilagasi anda sv sem oss
ok giordi onguan mun a mille þra ok vor hreinsandi
med tru þra hiortu/þyrhuat preiste þier nu gudz
þ þier leggit ok yfuer lærisueinana hals/huert at ei
gatu borit huorcki vier nie fedr vorer/helldur trvu
vier/at þrelsazt þyre nad Drottins vors Jesu chri
sti med sama hætte ok þr/ þa þagdi allr mugrinn/og
hlyddu þm Barnaba ok Pali er þr sogdu þra huer
tækn ok stormercki ed gud hefdi giort medal heid
þia þioda fyrer þa

Epter þ þr þegnudu suaradi Jacob ok sagdi þier
menn ok bradir heyrit mig Symon sagdi þram med
huerium hætti gud hefdi i fyrsta vitnad/ ok med
tekit sier folk vt ap heidnum þiodum i sinu nafne/og
þessu samhlioda spamæla ordum/sv sem at skrifat
er/epter þtta mun eg apr koma ok vppbyggia tiallds Amos
bud Dauidz/huer at fallin er ok hfiar nidr brot skal ix
eg endr byggia ok hana vpprietta/ sv at þr menn sem
epter blifa skulu Drottins leita/ ok þar til allar heid
nar þioder yfuer hueriar mitt nafn a kallat er seig
er Drottin/sa er þetta giorir allt/ gudi eru aull sin
verck kunnig þra veralldar vpp hapi fyrir þui orsk
urda eg/ þ vier giorum gungua þungan þm/sem
sinnazt þra heidne til gudz/heldr skrifum þm til at
þr halldi sig þra o hreinleik skurgoda dyrckanar og
þra fril lu lifnadi/ ok kofnudu/og ap blodi/ þuiat

Moyses hefer þyre langre ąþi til sett i öllū borgū/ þ hū skule predikazt i samkundū/huar hū verdi t lesiñ alla þuottdaga

Þ hagadi þa Postulunū t olloungunū med oll um sapnadinū at þr vtueldi ap þm mesi t sendi til Antiochiam mz Pali t Barnaba til einckadañ Judam þañ kalladi var Barsabas t Silam ener ąðztu mesi medal brąðrasia/ t sendu tit þyre þra hendi med þessu atkuąði

Vier Postular prestar t brąði/heilsum þm brąðrū er vt ap Heidingiū/ t i Antiochia/ Syria/ t Cilitia eru/med þui at vier hopū heyrt at nockrer ap oss eru vt geingner sem hapa sturlat ydr med ordum t pleckat ander ydrar biodandi ydr at vnsker azt/ t laugmalit at hallda/ huerium vier hopū ecki slickt bodu/ þui hefer oss litizt med eindregne saman komnum at senda til ydar valin kuña mesi med vorum elskuligū Barnaba t Pali/huerier mesi ed vt hap- sett sinar saler þyrer napn Drottins vors Jesu christi/þyre þui sendu vier Judam t Silam/ huerier ed sialfuer mega med ordum seigia ydr hid sama/ þat þ lizt heilogū anda t oss/at vier skyldū onguar byrder leggia a ydr/þyre utan þessa þarfliga hluti/ þ þier halldut ydr ap þui sem skurgodū er þornat/ t blodi/ t þrakopnudu/ og þrillu lipi/ ap hueriu ef þier vardueitid sialfua ydr giori þier riett. Lifuit saler

Þa þesser voru ap stad sender komu þr til Antiochiam t saman sopnudu sapnadinū/ t þeingu þm brefit/ þa þr lasu þ vrdu þr ap þre huggan glader efi Judas t Syla/huerier at spamesi voru/a mintu brąðurna med nogū ordū t styrcktu þa/ t þr duoldu þar vm stundar saker/ t voru sidan med þrdi

ap brą

ap bꝛꝺrunū ſender til poſtulaſia aptr/eñ Sila let
ſta at vera þar Pall ꝛ Barnabas duolduzt i Anti
ochia/kendu ꝛ bodudu/ſāt odrū þleirū orð drottins

Eñ epter nockra daga ſagdi Pall til Barnaba/
þoru vid/aptr ꝛ vitiū bꝛꝺra voꝛra vm allar boꝛ
ger i huerri vid hoþū bodat orð drottins huerne at
þr haga ſier eñ Barnabas gaþ til rad/ai þr taki
med ſier Johañem/ ſa er aukneþndizt Marcus/
Eñ Pall villdi ecki at ſa ſem þra þū haþdi ſnuit
vr Pamphilia ꝛ gieck eigi med þm i verck/ ſtyllꝺi
eigi med þylgia/ ꝛ ſo hart ſundr þycki vard þra a
mille at huor ſkilde vid añan/ ꝛ Barnabas tok at
ſoſiu Marcū med ſier ꝛ ſiglde i Cipriam/ eñ Pall
kiori ſier Sylam ꝛ var ap bꝛꝺrunū guðz nad bi
þaladr/ ꝛ hñ gieck vm Syriam ꝛ Ciliciam ſtyrcki
andi ſoþnudina

Scitandi Capitule

Eñ er hñ kō til Derben ꝛ Lyſtran ꝛ Sia: at
lꝛriſuein nockr var þar Thimothe⁹ at nap
ni/ſonr eiñr truadrar gyðīga konu/eñ at þe
derne girſkr/ þſſm baru þr bꝛꝺr goit vitne sē vo
i Lyſtrani ꝛ Iconia þñar villde Pall med ſier þa
ra lata/tok at ſier ꝛ vmſkar hñ þyrer saker þra gy
dinga sem voru i þm ſtodum/þuiat þr viſſu aller
þ hñſ þader var girſkr/eñ þar þr þoru vm borger
budu þr i þū at varduita þar ſetningar ſem ſkri
ckadar hoþdu verit ap poſtulunum ꝛ preſtum þm
ſem til Hieruſalem voru ꝛ ſo ſtyrcktuzt ſoþnudur
ner i truñe ꝛ þiolguduzt dagliga at tolu

Og þa þr gengu vm Phrigiam ꝛ Galitiu riki
var þū þorbodit ap helgū anda at tala guðz orð
i Aſia/eñ ſem þr komu til Myſiam/ þreiſtudu þr
at ganga i Bythiniam/ ꝛ andiñ loþadi þm þ ei
gi/eñ þa þr gengu yþuer vm Myſiam þoru þr

oþan

opan til Troaden/ ꝛ Pale var sion synd vm nottina at madr nockr ap Macedonia stod ꝛ bad hñ ꝛ sagdi/par þu i Macedoniam ꝛ hialpa oss/eñ sẽ hñ hapdi sionina sied/ stunduðũ vier stragr at reisa i Macedonia þullgiorder i þui þ drottñ kalladi oss at predika þm guðz spioll/ eñ þa vier leystu þra Troada komu vꝑ a riettu skeide til Samothiatõ ꝛ añars dags til Neapolin ꝛ þadan til Philippis huer at er hin/ ꝓdzta ꝛ þrelsis hopur borg i Macedonia

Og vꝑ duolduzst i somu borg nockra daga ꝛ a þuottdeiginũ geingu vier vt ap borgiñe/at þui vatni/huar þr plogudu at bidiazt þyrer/settũ oss ꝛ toludu til þra kueña er þar komu til samans/ ꝛ kona nockr gudrꝛkin Lydia at napne huer ed purpura selldi verandi vt ap Thiatiris borg/heyrdi til/huer tar hiarta drottin opnadi svo at hun gꝛtti at þui huat ap Pali sagdizt/eñ sem hun ꝛ hñar hus var skirt/beiddi hñ oss ꝛ sagdi/ef þier halldit mig trua vera i drottne þa gangit iñ i mitt hus ꝛ bliþit þar ꝛ hun neyddi oss

Eñ þ skiedi þa vier geingũ til bꝛnar at stulka nockr su er hapdi sañsagnar anda/hliop i moti oss huer ed giordi sinum lanar Drottnum mikin bata i sañsogle/ þssi sama þygldi Pale ꝛ oss allz stadar epter kalladi ꝛ sagdi þsser menn eru þionar guðz hinshꝛdzta/ þr ed boda yor hialpꝛꝓdis gotu/ þtta giordi hun vm m ꝛrga daga/eñ þ gramdizt Pale/ þui snerizt hañ vid ꝛ sagdi til andans eg byd þier i napni Jesu Christi at þu parer vt þra hñe ꝛ hañ por vt a samre stnnd

Eñ er Drottnar hñar sauþ/at von siñar abatanar var vte/greipu þr Pal ꝛ Sylam ꝛ leiddu þa a torg/

borg/til hoꝑdingiaſña ⁊ ꝑgꝛdu þa ꝑyre yꝑuer boda
rana ⁊ ſogdu/ þeſſer meñ giora ſtyriollð i borg vor
re med þui þo þꝛ eru gyðingar ⁊ boda þa veniu
er oſſ hꝙꝑer eigi med at taka nie at giora med þui
vier erum romuerſker ⁊ ꝑolkit ꝙſtizt vpp i moti
þm̃/yꝑuer bodaraner lietu þa ap ꝑautum ꝑgra/
⁊ buðu at ſtrykia þa/⁊ er þꝛ hoꝑdu veitt þm̃ ſtora hudſtroku/ſnoruðu þꝛ þm̃ i myrkua ſtoꝑu/⁊ bu-
ðu myrkua ſtoꝑu verðinũ at geyma þa granduar
liga/ ⁊ hñ tok ſtickt bod at ſier ⁊ kaſtaði þm̃ i hið
nizta vard hallð ⁊ ſetti þꝛa ꝑgtꝛ i ſtock

Eñ vm miðnꝙtti baduzt þꝛ ꝑyrer Pall ⁊ Silas
⁊ loꝑnðu gud/⁊ þꝛ heyrðu til þꝛa ſem i vard hall
ðinu voru/ eñ iaꝑn ſnart vard mikill iard ſkialꝑti/
ſv at hꝙrðizt allr grund vollr myrckua ſtoꝑuñar opnaðiz
⁊ iaꝑnſnart opnuðuzt allar dyr ⁊ allra þꝛa ꝑiotr ꝑiotꝛ l.
vpp leyſknzt/eñ ſem myrkua ſtoꝑu vorðiñ vacka-
naði/⁊ ſam myrkua ſtoꝑu dyrnar opnar þo hñ vt
fuerð ⁊ villði ꝑyre ꝑara ſier meinandi bandin
giana burt ꝑlyða/ eñ Pall kalladi Hatte roddu ⁊
ſagde/gior þier eckert vont þt vier erũ hier aller.

Eñ hñ heimti lios gieck iñ ⁊ ap otta ſteigiñ/ꝑiell
hñ Pale ⁊ Syla til ꝑota/leiðandi þa vt ⁊ ſagði/Her
ar miner huat byriar mier/ at giora/ þ eg verði
ꝑrelſaðr/ eñ þꝛ ſogdu/trꝛ þu a Drottiñ Jeſum/
svo verðr þu holpiñ ⁊ þitt huſ/⁊ þꝛ ſogdu hñ orð.
Drottins ⁊ ollñ þm̃ et i hſis huſi voru hñ tok þa at
ſier a ſomu ſtund nꝙtr/⁊ þerði beniar þꝛa/hñ liet
þa ⁊ ſkira iaꝑnſnart ſialꝑuañ ſig ⁊ allt ſitt hus/
⁊ þa leiddi hñ þa i ſitt hus/ reiſti vpp bord ꝑyrer
þm̃/⁊ hañ gladdizt med ollu ſinu huſe þ hñ var a
gud truaðr vorðiñ

Og er dagaði ſendu yꝑuer bodararner þier a-

nara ſtadarins þangat og sogdu/lattu þessa menn lausa eñ myrckua ſtoþu vorduſi kúgiordi þſſi ord Pali at ÿþuer bodarar ner hæpdi þangat ſent at þier ſkyllduz lauſer lataz þui gangit nu vtz þarit i þridi/eñ Pall ſagdi til þrz/þr haþa almeñeliga/ an doms latid hudgletta oſſ Romuerſka menn og i myrckua ſtoþu kaſtad/og nu vilia þeir reka oſſ vt heimogligaña/eigi ſkal sº hellder kome þr ſialfuer z reki oſſ vt/eñ þſſi ord kungiordu ſtadarins þier arar ÿþuerboduranū/z er þr heyrdu þ at þr voru Romuerſker/ottuduzt þr komu ſidan beiddu þa z vt leiddu/z badu at þr þæri burt vr borgiñe/þr ge ingu þa ap myrckua ſtoþuñe z komu til Lidia z er þr hoþdu bræðra ſted z hugſualat/þm þerduð uzt þr i burt

Seytiandi capitu

Eſſ þa þr þoru vm Amphipolin og Apollonian komu þr til Teſſaloniu borgar huar ed var gydinga samkund/eñ Pall gieck iñ epter venu ſiñe/til þra z sagdi þim vm þria þuottdaga vr ritnin gunū opnandi þyre þm z sañandi þ christr byrfadi at lida z ap dauda vpp at riſa/z at þſſi Jeſus huern eg boda ydr (sagdi haſi) ſie sa kristr/z nockrer ap þm trudu z sālogudu ſig Pale z Syla/z mickill þiolde gudligra grickia/þar mz hinar qðz tu kuñr eigi all þar

Eñ þr vantuudu gydingar þyllduzt þiandſkapar z þeinzu med ſier nockra ill þydis menn/. og er þeir hoþdu dreigit þlock saman/giordu þeir vpp hlaup i borgiñe z qddu þyre hus Jaſonis z ſocktu epter at leida þa gram þyre al þydu þolkit eñ er þr þūdu þa eigi drogu þr Jaſoné z nockra bræðr til hoþdingiaña borgariñar z kolludu þr ed vil-

la all

la alla Jardar kringla eru hier kõner/hueria Jaſon hyſer ꝛ þſſer aller giora i moti keiſarans bodſeigiandi añañ kong vera Jeſũ/eñ þr qdſtu vpplydiñ/ꝛ hoꝑdingiana borgariñar/ þa er þr heyr du þtta/ꝛ ſem þr hoꝑdu borgan tekit aꝑ Jaſone ꝛ þm̃ odrum/ lietu þr þa lauſa

Eñ brꝺrner lietu Pal ꝛ Sylã i burt ꝑa vm nott til Berroha ꝛ er þr komu þar geingu þr iñ i gydinga ſãkundu/eñ þr voru hiner edluꝺornuſtu medal þra sem voru i Theſſalonia/huerier orꝺit medtokn aꝑ ollũ hugarẽs til bunade ranſakandi dag'igañ ritnĩgarnar huort þ vꝛri sº ꝛ marger aꝑ þm̃ giorꝺuꝛt truꝺer ꝛ eirnen erligar kunñr gir ſkar ꝛ eigi a!l þaer kallmeñ/ꝛ er þ þeingu at vita þr gydingar sẽ voru til Teſſalonu at guꝺz orꝺ voru bodut aꝑ Pale i Berreha/komu þr ꝛ þangat ꝛ qdſtu vpplydiñ/eñ iaꝑn ſnart ſẽdu brꝺrner Pal þa i burt þ hñ geingi allt vt til ſiaꝑuarins/eñ Silas ꝛ Thimothe⁹ bliꝑu þ^v epter/ꝛ þr ed leiddu Pal a veg/ꝑylgdu hñ allt til Athenu/ꝛ sẽ þr þeingu þñ biꝑalning aꝑ honũ til Sylla ꝛ Thimotheo/ þ þr kꝙmi ſem ſnarazt til hñs voru þr apt.

Eñ a medan Pall beiꝺ þra til Athena gramꝺizt hñs andi med ſialfũ hñ er hañ sa borgina sº miog hneigda til ſkurgoda dyrkanar/ aꝑ þui baꝑꝺi hñ ſpurnĩgar þrañ vid gydinga ꝛ gudrꝛkna meñ i ſamkũduſie ꝛ alla daga a torgi til þra maſia sẽ til hñs koma/eñ nockrer Epicurei ꝛ ſtoici veralldliger ſpekingar þrattudu vid hñ/ꝛ ſumer ſogdu/huad vill þeſſi orꝺ ſnapur til ſeigia/eñ aꝺrer mꝙltu þat ſynizt ſem hñ vilie nyꝛra guda boꝺare vera/ꝑyre þui hñ haꝑꝺi bodat þm̃ Jeſum ꝛ aꝑ vpp riſuñe/ꝛ þr gripu hñ hꝺndum ꝛ leiddu

a domplautiñ seigiande/megu vǫr ecki þa at vita huer þessi nya keñing er sem aþ þier seigizt / þuiat nockut nytt þlytr þu þyrer vor eyru/ þyre þui vill du vier vita/huat þ vǫri/eñ aller Athenu borgar meñ ⁊ sº vt lendingar/ ⁊ gester stunduðu eckert. aññat/nema at seigia eðr heyra nytt nockut

Eñ Pall stie vpp A midian dom þlautiñ ⁊ sag di/ þier meñ Athenu borgar eg sie/ þ þier erut i ol lum hlutū nǫrsta hia truader þuiat eg hefi geingit hier vm ⁊ sied yðra skurguða dyrkan/eg þañ tall tare/a hueriu vpp var skriþat/ hiñ o kende gud/ þyre þui boða eg yðr þañ sama/huerium þier o vitandi dyckan giorit/ sa gud sem giorði heimē/ ⁊ allt huat i hm̄ er þyre þui at hñ er drottiñ himins ⁊ iarðar/eigi bygger hñ i mustierū þ m̄ sem med hondū eru smiðut/ ⁊ eigi hellðr þagazt hñ i mañli gū hondū/ hñ þarf ⁊ einskis vid med þui hñ gefr sialfr ollū lif ⁊ andar driett a allā hatt/hñ giorði ⁊ aþ einu blodi allt mañkyn/ þ er byggia skylldi yþ. uer allre augsyn iarðar/ ⁊ alyckta þorskickaða ti ma ⁊ tak mork þra byggingar hefer hñ stadþest/ sº at þr skyllou guðz leita/ ef verða kyñe at þr mǫtti a hm̄ þreifa ⁊ a hñ þiña/med þui þo at hñ er eigi langt þra einū sier huerīū vorra/ þat þyre hñ lifū vǫr/hrǫrunzt/ ⁊ erū/sº sem nockrer ydarſ landz dicktarar hafa sagt/at vier erum ⁊ hñs kyns nu med þui vier erū guðz sleckti/skulu vier eigi trei na guddomiñ/likan vera gulli ⁊ silfre eðr vt hognū steinum/aþ maña þyndingum giorða

Og at soñu hefer gud uma þessarar o vitzku li da latið/eñ nu byðr hñ ollm̄ mōm huar hellzt þr eru at aller giori yþuerbot/þyre þui hñ hefer dag

til sett

til sett/a huerium hũ vill dꝛma alla heims kring luna med rietuvise þyrer þaũ maũ/ þyre huern hũ hafdi þꝛa lyckstad/tru at veita olluũ/epter þ haũ vpp vackti hũ af dauda

Eũ er þꝛ heyrdu af vppriſu þram lidiña/Hꝛad þu ſumer at þui/eſi sumer ſogdu/vier ſkulũ heyra þig apn/eſi vm þtta/s° gieck Pall vt mitt a mille þra/ ꝛ hockier meſi hielldu med hũ ꝛ vrdu trua/ der medal huerra var Dioniſius eſi af radmo/ꝛ kona Damaris af nafne/ꝛ þleire adrer med þm.

Atiande Capitule

Gepter þ gieck Pall burt af Athenu ꝛ kõ til Corinthio ꝛ þaũ þar gyding Aquilam at nafni ꝛttadaũ vr Pontia sa er nyligaſia var komeñ af Vallandi ꝛ hũſ huſfru Priſcilla/af þui at keiſare Claudius hafdi bodit olluũ gydingum þara af Rom til þeſſa/hins ſama gieck hũ iſi ꝛ med þui at þꝛ voru eins handuercks meñ/bleif hũ hia þm ꝛ erfiadi/eſi þra handuerck var tiallð vefnadi ꝛ alla þuott daga kendi hũ i ſamkundu huſi ꝛ hafdi for to lut fyrer gydingum ꝛ eirnen lika fyre grickium

Eũ er Silas ꝛ Thimote° komu af Macedonia freyngdi andeſi Pale til at vitna fyrer gydingũ/ þ Jeſus vari kriſti/eſi sẽ þꝛ miklu i moti/þui ꝛ tolu dũ hadungar ord/þleygdi hũ af ſier þautũ ꝛ ſagdi til þra/yduart blod/ſie yþuer ydru hofdi/Hreiſt geing eg epter þtta til Heidiña þioda ꝛ hũ veik þadan ꝛ gieck iſi i hus nockrs þſſ er Jaſt var at nafni hũ heidradi gud/hſis huſ var ꝛ hid nærſta ſãkundune/eſi Criſpus huer ed var þoringe ſamkũdunar trudi ꝛ drottiñ med ſinu ollu hyſke/ꝛ marger Corinthiu meſi þꝛ ed til heyrda/ vrdu truader ꝛ lietu ſkira ſig

Eñ Drottiñ sagdi þ yrer syn vm nott til Pals/ ottazt eigi/ helldr tala þu t þeig ecki þuiat eg em med þier/t engeñ skal þier til leggia/at þig mei gi skada þat margt polk er nutt i þssari borg/ eñ hañ sat þar arit vm kring t ser manadi/ t kendi þm guds ord.

Eñ er Gallio var land stiornare i Antiochia/ri su gydingar vpp ms einū huga i mot Pale/ t leid du hñ þ yrer domstoleñ t sogdu/ þssi rædr mōm at dyrka gud i mot laugmalino/ eñ þa Pall bio sig til at luka vpp munnin. Sagdi Gallio til gydinga/ Judar miner/ ef þat væri vm nockr ran gindi/edr vansemd/þa vinlidi eg ydr giarnan/ eñ med þui þ eru spurningar af ordum t nofnū yduars log/ mals meigi þier sialfner til sia/ þui at eg vil eigi þra domare vera t rak þa þra domstolinū/ þa gri pu aller Gricker Sosthenem samkunduñar hof/ dingia/ t slogu hñ þ yrer domstolenum/ eñ Gallio gaf sier þar allz ecki at

Pall dualdi þar sialfr i marga daga/sidan kuaddi hñ brædrna t sigldi i Syriam t Pascilla t Aquila med hñ/epter þ hñ rakadi hofur sitt i Kenhrea/ þat hñ hafdi heit a hendi/hñ kom þa ofan til Epheso t þar skildi hñ þau epter/ eñ hñ gieck sialfr iñ i samkunduna t þreytti spurningar vid gydinga/ eñ þr badu hañ/at hñ blifi þar eñ leingra tima hia sier/eñ hñ samsinti þui eigi/hell dr kuaddi hñ þa t sagdi/mier byriar med algiorþ ue a þre hatid sem til skendr at vera til Hierusa/ lem/helldr skal eg at guds vilia/koma til ydar ap tr t er hñ leysti þra Epheso/ kom hñ til Cesarea/ gieck vpp t heilsadi safnadinū/t for ofan til An/ tiochiñ t dualdizt þar nockra stūd forburt sidan

t gieck

ꝛ gieck huat epter odru vm Galitiu riki ꝛ Phrigi am ſtyrkiandi alla lęrisueina.

Eñ þar kom til Epheſo gydingi nockr. apollo at nafni/ fęddr i Alexandria/ męlſtu madr ꝛ mattugr i ritningunū þſſi var formenntr vegi drottins ꝛ taladi med Gloanda anda/ ꝛ tok at kęña all kappſamliga þ huat drottins er vitande emaz ta aþ ſkirn Johañis/ þſſi tok truliga at predika i ſamkunduſie/ eñ er Priſcilla ꝛ Aquila heyrdu hñ toku þau hñ at ſier ꝛ laugdu eñ iñeligar. vt þyrer hñ veg Drottins/ ꝛ þa hñ vildi reiſa i Achaiam ſtrijndu brędrner ꝛ riedu lęrisueinum at þr med tęki hñ/ ꝛ sem hñ var þar kōen/ bętti hñ vm þyre morgū þm er truadr var vordiñ þyrer nadina/ þt hñ yþuer vaū gydinga allſkorugliga/ ſynandi þm opinberliga/ þyrer ritningarnar/ þ Jeſus vęri Kriſtr/.

Nitiandi Capitule

EG þ ſkiedi er Apollo var til Corinthiu at Pall gieck þa vm vpp lond ꝛ kō til Corinthum / ꝛ þaū nockra lęrisueina ꝛ ſagdi til þra/ haþi þier nockut medtekit heilagan anda/ ſidan þier vrdut trua der/ eñ þr ſogdu til hñs/ vęr hoþum/ eñ eigi heyrt huort at nockr heilagr andi vęri/ hñ ſagdi til þra/ vppa huat eru þier þa ſkirder/ eñ þr ſogdu/ vppa ſkirn Johañis/ Pall ſagdi/ Johañis ſkirdi at ſoñu med idranar ſkirn/ ꝛ ſagdi þyre polkino at þr ſkyldi trua a þñ ſem epter hñ mundi koma/ þ er Jeſū þ hñ sie Kriſtr/ ſem þr heyrdu þ/ lietu þr ſkirazt i nafni Drottins Jeſu Kriſti/ ꝛ er Pall hafdi haft hendr yþuer þm/ kō heilagr andi yþuer þa/ ꝛ þr toludu tūgr ꝛ toku at ſpa/ eñ þr męn voru allz nęr tolf

hñ

Hafi gieck iſ i ſamkundu huſit/ ꝛ predikadi i þre
lſe vnſpria manadi/kendi ꝛ þeim þoriolur setti aþ
guds rike/eſi þa · þr nauckrer seni hardſyllder voru
ꝛ eigi trudu talandi illt aþ veige Drottins þyre al
þydu/veik hafi þra þm/ꝛ at ſkilde lærisueinana/
dagligaña ſpurningar þremiandi i kenzlu huſi þſſ
manz er Tyraſius hiet/ og þetta giordizt vm two
ær s° at þr aller sẽ biuggu i Asia heyrdu ord drot
tins bædi gydingar ꝛ gricker/ꝛ gud giordi eigi litil
krapta verck þyre hendi Pals s° at eþ eirnen ſucita
dukar edr nær klædi aþ hans likama baruzt yþuer
ſiuka þ kranckdomin hurþu aþ þeim/og illzku an
dar vt foru þraþm

Eſi nauckrer preiſtudu vt aþ vm hleyþings Ju
dum særinga meñ/at kalla a nafn Drottins Jeſu
yþuer þeim sem illzku anda hofdu med sier og ſog
du/vier særum ydur þyre Jeſum/ þaſi Pall predi
kar/eſi þeſſer voru vij er þetta þraumdu/syner þſſ
gydings og preſta hofdingia er Skeua hiet/eſi illz
ku andeſi suaradi og sagdi Jeſum kenne eg og Paul
veit eg eſi hueriter eru þier /og sa madur i hverium
illzku andiñ var ſtauck vppa þa /vard þeim opl
ugre og varpadi þeim vnder sig/svo at þeir fly
du nauckter og sarer vr þui sama huſi/ þetta va
rd ollum kunnigt sem biuggu i Epheſo/bædi gydin
gum ꝛ grickium/ꝛ yþuer þa alla ſlo otta/ꝛ nafn
Drottins Jeſu var nærſta mycklat

Þar komu og marger sem truader voru vord
ner vidurkendu og kunngiordu/huat þr hefdu aþre
kat ꝛ marger aþ þm sẽ forneſkru liſter hofdu þrã
ir baru bækr̃ar saman ꝛ brendu þær ollũ hia ver
anda/ꝛ at saman reiknudu þra verdi/fundu þr þeſſ
fiar fimmti þuſund peninga/svo oplugliga tok at

vagra

vagra ord Drottins ꝛ at eꝑlazt/nu sem þetta var vt giort/setti Pall sier i anda/at ꝑrdazt vm macedoniam og Achaiam/ꝛ at ganga til Jerusalem ꝛ sagdi/ þui epter þ er eg hefi þar verit byriat nider at sia Romam/ꝛ hafi sendi two af þm er hm þionudu Timotheū ꝛ Erastum burt i Macedoniam/efi hafi bleiꝑ sialfr vm stundar sakir i Asia

Efi i þafi tima hoꝑst eigi lutill vpp blastur af þessum veigi þuiat nockr gull smidr sa Demetrius var at nafne huer ed giordi silfr hulder Dianu og þ giordi þm embættis mofiū eigi litifi a bata hueria hū saman kalladi/sem þsshaitar verck mefi voru ꝛ sagdi goder mefi þier vitid at vier hoꝑum mickin groda af þessu verck lagi/ꝛ þier siaet ꝛ heyrit eigi alleinazta i Epheso/helldr ꝛ nærsta vm alla Asiam/ þ þessi Pall vm huerꝑit myckiu ꝑolki teliandi vm ꝑtre þui ꝛ seiger at þ sie onguer guder sem med hondum verda giorder/efi þetta hluisskipte ekki eigi einazta oss til tions ꝛ voru verck lagi til nidrana/helldr mun mustiere hiñar myckiu gydiu Dianu einskis virt/þar til mū hefiar ugn nidr brotifi verda hueria aull Asia ꝛ heimskringlan vegsamar

Sem þr heyrdu þ ꝑylltuzt þr reide æptu vpp ꝛ sogdu/Sin myckla Diana i Epheso/ꝛ aull borgin ꝑylltiz'af sneypan/ꝛ þr giordu med einu hugarfari a hlaup til sionar ꝑlautisins ꝛ gripu þa Gaium ꝛ Aristarchū af macedonia ꝑorunauta Pals efi Pall villde þa ganga in at ꝑolkino ꝛ lærisueinarner leyfdu hiñ þ ecki/ꝛ nockrer ꝑfuer mefi vr Asia þr ed Pals goder viner voru sendu til hans ꝛ badu at hann gæfi sig eigi fram a sionar ꝑlautifi/sumer kolludu so /efi adrer asiat/ þt al þydan var vill vordin ꝛ plesster vissu eigi af huerru ep ne þr vorn til samans kōner/efi sumer af ꝑolkino drogu fram Alexandr

þeim er gydingar þrañ yttu/eñ Alexander hente hendiñe sier til hliodz viliandi þorsuara sig þyre polkmo ⁊ er þr þormerckiu þ hñ var gydingr/hopz vpp eitt kall ap ollum/nær tweim stundum / hin myckla Diana i Epheso

Og sẽ Aan eleren þieck stoduat þolkit sagdi hñ þier meñ i Ephcso/huer er sa maña/ed eigi veit þ borgin Epheso sie dyrckauar iña hiñar myckiu gydiu Diänu/og heñar likneskiu ap himne opan þallna/nu. med þui at þessu seiger eingiñ i moti/ þa byriar þour spokum at vera ⁊ eckert ap bradre di at giora/ þier hapit nu þessa meñ hingat dreigit sem huorcki eru rænningiar kirckna ne hads meñ þ rar gydiu þott Demetrius ⁊ þr embættis meñ sem med honũ eru hapi kæru mal vid nockurn/ þa giorz izt hier laug vin/ ⁊ þar eru borg meistarar klagizt þr iñbyrdis þyrir þeim / eñ ep þier leitid nockut epter vm adra hluti/ þa latid þat vpp leysazt a aññ arre laugligre samkomu/ þui þat er baskasamligt at ep vier stulum seker verda þyre þessa dags vpp hlaup med þui þo at eingin sauk er vnder nidre / haadan vier megũ skial ap gepa þessa vpphlaups ⁊ er hñ hapdi þtta sagt/sleit hñ sapnadinũ

xx capitule

Eñ epter þ er vpp hlaupino linte /kalladi Pall læriſueinana til sin og bad þa vel lipa/ þ er dadizt sidan/eñ þa hañ hapdi þær somu landz alþur yþuer parit og þm a miñing veitt m3 morgum ordum kom hañ til Grickiandz ⁊ tapdi þar þria manade eñ med þui honũ voru vmsat giord ap gydingum er hañ vilde sigla i Syriam/vard hañ þss siñes at vnus apti vm Macedoniam ⁊ þesser þoru m3 hñ

allt til Asiam Sopater ap Berrohen/eñ ap Thes
salonim Aristarchvs t Secundꝰ/t Gaius ap Der
ben t Timotheus/eñ vr Asia Tychicon t Troph
mas/ þsser geingu vndan t bidu vor i Troada eñ
vier siglduñ epter Paskana ap Philippis t komũ
til þra i Troade iñan þimñ daga/ t duoldu þar i
(vij daga)

Eñ eiñ þuott daga þa lagrisucinarner voru til
samans kõner braud at briota/ talaðr Pall vid
þa þui aðars dags villdi hñ þerdazt/t leygdi rꝛ
duna allt til midnætr nꝛtr/ t i þñ lopt sal voru
morg ljos/sẽ vꝛr vorũ saman kõner t nockt vng
meñi Eytichos at nafni/sat i vindauganu t sauck
i diupañ suefn/t med þui at Pall taladi sꝰ leing
ge/ þa þyngdizt hñ þui meir ap suefni t hrapaði
opan vr hinũ þridia lopt sal t var Dauði vpp
tekiñ/eñ er Pall gieck opan/lagði hñ sig þram yp
uer hñ/t hiellt um hñ t sagði/giorit enguan hap
uada/ þuiat hñs ond er med hñ/hñ gieck þa vpp
apt braut braudit t bergði t taladit margt vid
þa allt til þss dagr rañ/t sꝰ þerdadizt hñ/eñ þa
leiddu sueinar vpp lifanda/t þr hugsuoluduzt
vid þ eigi allitt

Eñ vier stigũ a skip t siglduñ til Asson/ þar vill
du vier hapa tekit iñ Pal/þuiat hñ hafði sꝰ a sett
þ hñ villdi ypner land para/eñ sem hñ kom til as
son/toku vꝛr hñ til vor/t komũ til mytilen/þa
dan siglou vier t komũ aðars dags giegnt Chion/
t deiginñ epter toku vꝛr hofn vid Samõ/t duol
duñ i Trogilion t nꝛsta dageñ epter komu vꝛr til
Mileto/þuiat Pall hafði sett sier at sigla þram
hia Epheso/ sꝰ at hñ hefði ongua duol i Asia
af þui þytti hñ sier ef hñ vꝛri þ moguligt at ve

ra a huita sussu til Hierusalem

Iþra Mileto sendi hann til Epheso ok liet kalla hina ellztu presta aþ safnadinū ok sem hann kom til hans/ sagdi hann til þra/ þier vitid/ at i þra þin fyrsta deige er eg kom i Asiam/ huersu eg hefi vm alla tima hia ydr verit/ ok Drottne þionat med olla hugarens litelæti ok med myckla tarfelli ok freistingum/ hueriar mier hafa hlotnazt af vm satū gydinga/ ok þ eckert vndan dreigt sem ydr var bati i s^o eg hafi þ eigi kunngiort ydr opinberliga ok ymsum husum ok vitnat bædi gydingum ok grickiū idran til gudz ok truna a Drottin vorn Jesum

Og nu siaet! þ eg em bundinn i anda/ at ferdazt til Hierusalem vitandi eigi huat þar mun yfuer mig koma/ nema þ er heilagr andi vitnar vm a huar borger seigiande/ at fiotr ok harmkuæli munu min þar verda/ eñ eg gef þui ongua vackt/ eg hellld ok eigi sialfs mins lif dyrmætt s^o at eg fulle kłne mitt hlaup mz fagnadi/ ok þ embætti sem eg hefi medtekit af herram ū Jesu til vitnesburdar Euangulio gudz nadar

Og siaet! at nu veit eg at þier munut allir eigi sia mitt andlit meir/ hueria eg hefi vmgeingit/ ok predikat gudz riki/ fyrir þui vitna eg ydr a þessin deigi þ eg em hreinn af allra blodi/ þuiat eg hefi eckert vndan fara latid/ þ eg hafi eigi kunngiort ydr alt gudz rad/ af þui hafit gat a sialfum ydr ok a allre hiordinne/ medal þra sem ydr setti heilagr andi til byscupa/ at stiorna safnadi gudz/ huerja hann hefer endrleyst sinu eigen blodi/ þuiat þ veit eg at epter mina burt fraur munu ifi ganga medal

ydar

ſoar olmer vargar/ þr ed eigi munu þyrma hfot
diſic t aþ ydr ſialfum munu meſi vpp risa er ta-
la vm huerfuar kesungar/ at þr teygi lęrisucina
na epter ſier/ þyrer ſui vake þier t miſiizt a þ/
at eg hefi vm þriu ar noit t dag eigi aplatid at
amiſſa eſi t ſier huern ydvarn medr tarum

Og nu brędr bizala eg ydr gudi t ordi hſs
nadar/ huer matrugr er vpp at byggia t ydur
arftoku at gefa medal allra þraſem helgader ver
da/ eigi girnuzt eg nockrſ ydar ſilfr gull edr klędn
nat þat þier vitid ſialfuer at þſſar hendr hafa
mier vſut til/ nutiar naud þurftar t þra ſem med
mier voru/ allt ſynda eg ydr þ/ at s^o byriadi oſſ
at erfuida t vanfędra at medtaka t miſiazt orda
Drottins Jeſu/ þ hſ ſagdi/ at ſęlla vędri at gefa
en þiggia

Og er hſ hafdi þtta ſagt þiell hſ a kne t bad
ſamt fm allm eſ þra a mille gio rdizt gratr myc
kill t laugdu hendr vm hals Pale t kyſtu hſ/ ſyr-
giandi meſt af þui ordi ed hſ ſagdi at þr myndi
eigi ſia hſs andlit meir t þr fylgdu hſ til ſkips

xxi Capitule

Siemſ var ſkied/ at vier leyſtum t hur-
fum þra fm/ komu vier beinleidis til
Cho t aſiatſ dags til Rodis t þadan til
Patara/ t þar fundu vier ſkip þat er
þara atti til Phenicen/ ſtigum þar a t ſigldum
þangat/ eſi sem vier feingum at sia Cipriam
liſtu vier þat til vinſtre handar t ſigldum i Syriam

ᵗkomu at Tyro/ þui þar atti skipit at leggia vpp
þæmiſ ᵗ sem hſ̄ þaſ̄ lærisueinana bliþu vær þar
i ſamastad (vii)daga/huerier Pale ſogdu þyre at
da gipt þ hſ̄ ſkyllde eigi þara vpp til Hieruſalem
ᵉ. þ skiede sem þr dagar voru lidner þoru vær ᵗ
geingu aþ stad/ᵗ þr aller med huſþreyiſ ſinū ᵗ
bornū þylgdu oſſa veg/ vt þyrer borgina/ᵗ þiel
lum a hne i þiorune ᵗ badunzt þyrer ᵗ er vær hoþ
duin knatt huer aūan stigu vier a skip eſ̄ hinet
ſneru aptur til ſiña heim kyña

Og er vier hoþdū lyckt at vora sigling þyre
Tyro/ komu vær oþan til Ptolomaida ᵗ heilſu
dum bradrinnū/ᵗ vorū þar eſ̄ dag hia þū/eſ̄ aū
ars dags þoru vær i burt þr ed mz Pale voru ᵗ ko
mū til Ceſarea ᵗ geingum ū̄ i hus Philippi guds
ſpiallara/ huer ed var eiſ̄ aþ sio/ ᵗ bliþum hia
hū̄/hſ̄ atti þiorar dætr þær meyiar voru/ᵗ ſpadu
þyrer/ᵗ ſ̄ vier duoldunzt þar nockra daga/ kom
ſpamadr sa aþ Judea er Agabꝰ var at naþne/ ᵗ
þ hū̄ kom til vor tok hſ̄ linda Pals ᵗ batt hen
dr ſiñar ᵗ sagdi þtta seiger heilagr andi/ at þaſ̄
mañ huers ed þ eſſi linde er munu gydingar sᵉ bin
da i Hieruſalē ᵗ selia hſ̄ i heidiña maſſa hendr

Eñ sem vier heyrdū þ/ badu vier hſ̄/ᵗ þr a
drer sem i þū̄ stad voru þhū̄ þær eigi vpp til
Hieruſalem/eſ̄ Pall suaradi þa ᵗ sagdi/huat giori
þier ed þier gratid ᵗ hrellit mitt hiarta/ þuiat eg
em eigi alleinazta reidu buiſ̄ at lata mig bind
hellder at deyia i Hieruſalē þyre saker naþnſ Drot
tins Jesu/ᵗ med þui vier gatum eigi talit vm þ
er hū̄/þaugnudu vær ᵗ sogdū verdi vilie Drottins
ᵗ epter þa daga þoru vær vt geingū vpp til Hie
ruſalem/ þangat komu ᵗ nockrer lærisueinar mig

dr oss ap Cesarea/ hapandi þaū nockn gaml[illegible]
lætisuein medr sier vr Cipria Mnason at nafni/
hia huerium vier herbergi tokum/ t þa vier kom
um til Hierusalemstoku brædrner þeiginsamliga
vid oss/ eū aūars dags/ gieck Pall iū medr oss til
Jacobum/aller oldungar komu þar t saman/ t
sem hū hapdi heilsat þū/ skyrdi hū þm þra/huat
epter aūat/ þgud hapdi giort a medal heidinna þ
oda þyrer hūs þionkan

Þa þr hopdu þ heyrt/ vegsomudu þr gud/ t
sogdu til hans/broder þu sier hue morg þusund
gydinga at þr eru sem truader hapa vordit/eū þr
aller eru þo vandlætingar meū logmalsins/ t þr
hapa heyrt sagt epter þier þ þu kender þū gydin
gū ollū sē medal heidinna þioda eru at snua þra
Moyse seigiandi þr skyllu eigi umskera sonu sī/
na t eigi epter þre siduenu ganga/ huat vm þ er
byriar sapnadingū allra hellst til samans at koma
þuiat þr munu þa at heyra/ þ þu ert komeū/ þui
giort nu þ huat vier seigiū þier

Wier hopū hier þiora meū/ huerier heit hapa
þest yþuer sig/ þa somu tak at þier t hreinsa þig
medr þū/ t kosta þa/at þr raki sitt hofut/ so at
aller vite at þ huat þr hapa heyrt vm þig sie
osannde /heldr þ þu ganger sialfur t vard vei
ter logmalit/ þui þū sem truader hopdu giorst/
ap heidingū skripudum vier/ t vskurdudum /at
þr skyllu eckert þesskonar halda/nema þ þr vo
rudu sig vid skurgoda þornan/ t blode/kopnudu
t þrillu lipnadi/ Þa tok Pall þa meū at sier t lict
aūars dags hreinsa sig medr þū/ t gieck iū i mus
terit/ t tiadi sig hallda vpp þylling hreinsan dag
anna/ þ til at huer eiū þra offradi þyre sig sīne
þorn

Eſi ſem þr ſio dagar voru liðner/ sau hſ þr gyðingar i musterino er voru vr asia t qstu vpp allaſi lyðiſi/ logðu hendr a hſi t kolluðu/ þier Israels menn/ hialpit til/ þſſi er sa madr/ sem allz stad dar kenner ollū mōm i giegn þſſu polki t log:mali s° i mot þſſum stad/ þar opan a heþer hſi iſi leitt heidna menn i musterit/ t saurgat s° þnan heilaga stad þuiat þr hoþdu sied Trophimū ap Ephes so med hſi i borgiñe/ þſi meinudu þr at Pall hefði i musterit iſi leitt t aull borgin o kyrðizt ta hlū up vard ap polkino/ t þr toku Pal hondum t drogu vt ap musterino t lapnſnart vrdu dyrnar aptr lqstar

Sem þr leitadu vid at liþlata hſi/ kom su pregn vpp þyre yþuer hoþdingiaſi, herliðſins/ þ aull Hierusalem vqri vpp vagd / hſi tok þa stragz striðz sueinana t hers hoþdingiana til sin t hlio op burt i mille þra eñ sem þz sau hersh oþdingiaſi t striðz polkit/ gaþu þr vpp at beria a Pale/ eſi hers hoþdingiñ gieck þar at t tok hſi at sier t baud at binda hſi tueimr Jarn hlecktum/ t spurði at huer hſi vqri t huat hſi hefði giort/ eſi sier kalladi huer ap polkino/ t med þui hſi þieck ecki visst at vita þyrer vpp hlaupino/ baud hſi at leiða hſi i kastalaſi / t sem þr komu at troppuſie / hlutu striðz menſiner at bera hſi þyre at sog polkſins / þuiat mikill polks þioldi þylgði epter t kolludu / ap skap þu þnaſi

Og sem Pall vard iſi leiddr i kastalaſi sagði hſi til yþuer hoþdingians / leyþizt mier ecki at tala vid þig/ eſi hſi sagði kant þu girſku/ ertu eigi sa hiſi egipzke madr/ sem þyre þſſum daugſtr:lli vpp vackier t drost vt a eydimork þus

æ̃ þusunder morduarga eſi Pall ſagdi /eg em ei ſoſu madr gydinga kyns ap Tarſon / eſi borgari vt ap napn þrǫgri borg Cilitia/ eg bid þig lopa mier at tala til folksins/ ⁊ er hñ lopadi hñ/ ſtie Pall vpp a troppunar ⁊ bandadi hendiſie til lydſins/ ⁊ er mikil þaugn giordizt taladi/ hñ til þra ebreſka tungu ⁊ ſagdi

xxij Capitule

Kier mieſi goder brǫdr ⁊ þedr/ heyrit nu mina ap ſakan til ydar/eſi sem þr heyrdu hñ taladi ebreſka tungu til þra / giordu3t þr eſi tuiſtare/ ⁊ hñ ſagdi eg em madr gydinga kyns/þǫddr i Tarſen i Cilitia/eſi vpp alſi i þſſari borg til fota Gamaliclis/ ⁊ ap ollu koſt gǫpi lǫndr i þaudligu leugmale/ ⁊ lagaña vand lǫtare/lika sem þier ertu allir eſi i dag/ eg hefi ⁊ þñan veg op ſockt allt til daudans/eg batt ⁊i vard holld ſelldi/bǫdi meſi ⁊ kon /s° sem kefie maña hopdingiſi ⁊ aller oldungar bera mier vitne vm/ap huerium eg mz tok brep til brǫdraña/ ⁊ þor til Damaſco/ þ eg drǫgi þa bundna til Hieruſalem sem þar vǫri/ s° at þr mǫtti pinder verda

Eſi þ ſkiedi þa eg þangat þor ⁊ tok at nalgaſt Damaſcum/ nær midiũ deigi at leiptradi vm mig ſſyndiliga lioſ myrkit ap himne/ ⁊ eg fiell til iardar ⁊ heyrde taudd þa er til min ſagdi Saul Saul/ huar /til opſǫker þu mig eſi eg ſuaradi / huer ertu lauardi ⁊ hñ ſagdi til min/eg em Jeſus ap Nadareth huern þu opſǫkir/ ⁊ þr sẽ mz mier vorn ſau at ſoſu lioſit ⁊ vrdu þeim fuller eſi raudd inn þa er vid mig taladi/ heyrdu þr eigieg ſagda

herra huat skal eg giora/eñ Drottñ sagdi til mín/ skatt vpp i gack i Damascū/ þar man þer sagt verda af ollu/huat þier til skickat er at giora/eñ sem eg gat eigi sied fyrer liossins biartleik vard eg hāndleiddr af minū foru nautū i kō til Damascū

Eñ þar var gudhrædr mañ epter laugmalino Ananias/sa godañ ord stōr hafdi af ollū gydingum er þar biuggu/hñ kom til min gieck at mier og sagdi/Saul broder litta vpp/ i eg leit til hñs a sāma stund/hñ sagde þa/Gud feðra vorra hefer skickat þig til at þu skyllder vidr kenna hñs vilia i at ter at sia þñ riettlata i heyra raudd af hñs munne þat þu munt hñs votti verda til allra maña/þra hluta sem þu hefer sied i heyrt/ i huat tefr þig nu ris vpp i lat skira þig i af þ wo s° þinar synder at a kolludu nafni Drottins.

Þ skiedi i þa eg kom aptr til Jerusalem/er eg v̄ a bæn i musterino/at eg vard numñ þra micr i eg sa hñ/þa sagdi hñ til min/skunda þig/ i far burt af hierusalem/ þat þr medtaka eigi þñ vitnes burd vm mig/eñ eg sagda/Lauardr þr vita sialfuer þ eg dro i myrkua stopu i lier lemia i yfir sum samkundu huſū/ þa sem a þig trudu/i þa er blod stefnani þins vottar vt helltist/ stod eg þ̄ hia i var samsiñandi hñs dauda/ þui eg geymda þra paut sem hñ i helslogu/i hñ sagdi til min/þ̄ hiedan/ þuiat eg vil senda þig langt i burt medal heidiña pioda.

Eñ þr heyrdu hñ allt at þui ordi/hofu vpp raddirnar i sogdu/af mat þſſ hattar mañ af iorðu/ þuiat hñ er eigi leyfiligt at lifa/eñ sē þr kolludu vorpudu þr af sier klædunū i fleygdu moll þu i lopt vpp/ yfver hofdingiñ baud þa/at hñ

skyllde

ſkylldi leidazt nū i kastalañ ꝛ ſkipadi þm at þor-
heyra hñ ꝛhuo ſtrykia s° hñ þeinge at vitā þyrer
hueria ſauk at þr kolludu s° yþner hñ ꝛer hñ rey
zdi hñ at med taugū/ſagdi Pall til vnder hoþdin
gians er ſtod nær hñ/huort þū vær þ leyþligt
at huo ſtreykia romuerſkau mañ/o dæmdañ/ꝛ er
vnder hoþdingiū heyrdi þ/gieck hñ til yþner hoþ
dingians/ꝛ vnderuiſadi hñ þ ꝛ ſagdi/huat vill-
tu til giora þeſſi madr er romuerſkr

Þa kō yþner hoþdingiū þangat ꝛ ſagdi til hñs
feginleg ep þu ert Romuerſkr/ eñ hñ ſagdi/Ja
vid vnder hoþdingiū ſuaradi til þtta riettar þar
hlaut eg arnu þie at kaupa/Pall ſagdi/eg em þ
ꝛ þadr iaþn ſkiott geingu þr þra hñ sē hñ ſkyll
du haþa þor heyrt/ꝛ yþner hoþdingiū ottadizt ed
hñ þornam þ hñ var romuerſkr/at hñ haþdi laud
binda hñ.

Añ añ dagiñ epter villdi hñ grenieligar vita þy
re hueria ſauk hñ klagadizt aþ gydinguin ꝛ leyſte
hñ vr baundū/ ꝛ baud keñe mañ hoþdingiū ꝛ ol
lu þra radi til ſamans at koma/ꝛ leidde ſidan Pal
þram ꝛ ſetti hañ hia þm

xxij Capitule

Eſi Pall horþdi a radit ꝛ ſagdi/ þier meñ
ꝛ brædr eg hefi aþ allre godri ſamuitz
ſku geingit þyre gudi/ allt til þeſſa/eñ
Ananias keñe mañ hoþdinge ſkipadi
þm er hia hñ ſtodu/at lioſta a hñſ muñ/ þa ſag
dt Pall til hñs/gud mun ſla þig þu huit þagadi
weggr/sitr þu ꝛ dæmer mig epter laugmalino ꝛ
bydr at ſla mig i moti laugunū/eñ þr ſem hia ſto
du ſogdu/boluar þu æðzta keñemañe gudz/Pall
ſagde/eg viſſa eigi brædr þ hñ var keñi mañ hoþ

dinge/ þuiat strijgat er/ at hoꝛdingia þins lyðs skalt þu eigi bauls bidia.

sem Pall visse at þar vorv aꝛ risse alꝛu Saduceí/ ꝛ aꝛ aſiari Þpariſci kalladi hſi vpp yꝛe radino/ þier nefi ꝛ brꝛdi/ eg em eſi phariſeus ꝛ ſonr eins phariſeara/ eg dꝛamunzt þyꝛe von ꝛ vppriſa þram lidiña/ ꝛ er hſi ſagdi þtta giordizt ſundr þyꝛkia i mille phariſeos ꝛ Saduceos/ ꝛ sa ſeiſkapr ſtil di ſig at/ þuiat Saduceí ſeigia vppriſu þramlidiña eigi vera/ eí/ Eingel/ nie anda/ eſi Phariſei vidr kendu huoꝛu tueggia/ eſi þa giordizt haꝛuadi mikill/ ꝛ hiner ritkloku aꝛ phariſeaña lidi/ riſu vpp ꝛ ſtodu i moti ꝛ ſaugdu/ vier þiſſi eckert vondz ligt a þſſni maſie/ þo ed andi edur Eingell haꝛi vidr hſi talat/ þa kuñum vier eigi at ſtrida i moti gudi

Eſi ſe mickel miſgreining vard/ vggadi ypuer hoꝛdingiaſi/ at þr mundi ſlita Pal þra þm ꝛ ſkipadi ſtridz polkino vpan at þara at gripa hſi mitt bart þra þm/ ꝛ leida i kaſtalaſi/ eſi nꝛrſtu nott epter ſtod Drottiſi hia hm ꝛ ſagdi/ Pall verr med godu gedi/ þuiat lika se þu hefer vitnat aꝛ mier i Hierusalem/ s⁹ hlytr þu ꝛ at vitna aꝛ mier i Rom

Eſi er dagr kom/ ſaman toku ſig nockrer gyðingar ꝛ ſtreingdu þ heit at/ eta huorki nie drecka/ þ til þr hefdi Pale i hel komit eſi þr vorv pleire eſi plozunger maſia sem þtta ſamtak hoꝛdu giorþr geingu til keſti maſia hoꝛdingians ꝛ olldunga ſia ꝛ ſogdu/ vier hoꝛum heit ſtreinging ſtreingdu at bergia einſkis/ þar til vier hefdum Pal aꝛ liþe tekit/ þui vnderuiſit nu ypuer hoꝛdingianum ꝛ radino þ hſi lati leida hſi a morgen til ydar/ liþ

Ki sem

ka sem þier villdut nockrs saſiara viſer verda af hñ/eſi vier erum adr eſi hſi nalægizt ydr reiduburner at ſia hſi i hel

Og er ſyſtr ſom Pals heyrdi þ ſuikrædi/ſom hſi ⁊ gieck iſi i kaſtalaſi/⁊ vnderuiſadi þ Pale/eſi Pall kalladi til ſin eiſi af vnder hoꝑdingiū/⁊ ſagdi/leid þu þiaſi pillt/til ypuer hoꝑdingians/þat at hū heꝑer nockut at kuſigiora hñ/⁊ hſi tok hſi af ſoſiu at ſier ⁊ leiddi hſi til ypuer hoꝑdingians/ſeigiandi hiſi bundne Pall kalladi mig til ſin/⁊ bad mig at haꝑa þna Pillt til þin/hſi heꝑdi at ſeigia þier nockut

Ypuer hoꝑdingeſi tok hſi þa i hond ⁊ veik hñ vt af/ſpurdi hſi at huat er þ/þu heꝑer mier at ſeigia/eſi hſi ſagdi/ gydingar haꝑa ſamblaſit at bidia þig/ þ þu haꝑer a morgen Pal pyrer radit/a⁹ sem þr vilie nockut ſaſiara af hñ þregna/eſi tru þu þm eigi/þuiat meir eſi þiorutiger maſia veita hñ vm ſat/ þr ed heit ſtreingt haꝑa/ ſier huorki at eta nie drecka/ þar til þr gæti hñ i hel komit/⁊ nu eru þr reiduþuner/bidandi epter þiſe pyrer saugu

Þa lier ypuer hoꝑdingiſi vngmeſit i burt þra ſier þara/⁊ baud hñ/at hſi ſegdi þ pyrer aungum at hñ heꝑdi hñ kungiort þtta/⁊ kalladi two hūdrædꝛ hoꝑdingia til ſin ⁊ ſagdi/buit til two hundrut þot gaungu lidſ/at þr gange til Ceſaream/⁊ Siotige riddara ⁊ two hundrut ſkotmaſia vm þridia ſtund nætr/⁊ reidit til þſ þarar ſkiota sem Pall ſkal a ſitia ⁊ þætit hſi vel þoruaradaſi til Felicē landa ſtiornara/ ⁊ ſkripadi brep/ þſſarar meꝛningar

Clxx

Claudius Lysias/ heilsar hinū volldugazta landstiornara Felix/ þſian mañ hoꝑdu gꝺingar hondū tekit ꝛ villdu hñ i hel haꝑa sleigit/ eñ eg kō þa at med stridz þolkino ꝛ sleit hñ aꝑ þīñ/ ꝛ er eg þormerckt þ hñ var Romuerſkr/ þa villdi eg vita þyre hueria sauk þr a klaugudu hñ/ ꝛ liet eg leida hñ þram i þra rad/ eñ eg þañ þa at hñ klagadizt vm spurningar þra laugmals/ ꝛ aungua sauk/ haꝑdi þa dauda vꝑi verd eꝺr banda/ ꝛ þa mier voru vnderutsut þra suikrꝙdi er gꝺingar hoꝑdu hñ þyrer but/ senda eg hñ stragr til þ in biodandi hñs aklagorū/ at huat þr hefꝺi i moti hñ þ mꝙtti þr seigia þyrer þier/ þar vel.

Eſi stridz meñirner epter þui sem þm var bodit toku þ al at sier ꝛ þꝙrdu hñ vm nottina i Antri patiden/ eñ añars dags lietu þr rid dara lidit med hñ þara ꝛ sneru sidan aptr til kastalans/ eñ sem þr komu til Cesarea/ þeingu þr landz stiornaranū brefit ꝛ skickudu Pal þar þyrer hñ/ eñ er landstiornareñ las brefit spurdi hñ at vt aꝑ hueriu landi hñ vꝑri/ ꝛ er hñ þornam þ hñ var vr Cilitia/ sagdi hñ eg skal þoꝛ heyra þig/ nꝙr þiner akꝙrendr koma ꝛ hñ baud at vardueita hñ i dom hus se Herodis.

xxiiij Capitule

Qñ epter þriñ daga/ þoꝛ Ananias kenemaña hoꝑdinge ꝛ olldungarner oꝑan/ ꝛ medr þīñ Tertullus mꝙlsku madr/ huerier sig tiadu þyrer lāꝺz domaranū i giegn Pale/ eñ at Pale þyrer kolludi tok Tertullus til at ꝙklaga hñ ꝛ sagdi/ Aꝑ þui vier liꝑum i myckla þride/ vnder þier ꝛ margar fꝙmder veitazt þessu þolki þyrer þina þram syne

agz

ęgętæstl Felix/ Huat vierdapnā t i huern stad til
vor kiosū/med allri þackar giord/eſi at eg dragi þ
eigi langsāligra þyre þier/bid eg þig/þyrer þinga
mañ dygd at þu heyrer oss þa em ord.

Þeſiañ mañ hoþū vier þūdit/ skadligañ/þañ
sund:þyckiu vpp ąſer medal allra gydinga vm al
lañ heim/t þoringia hus naduerska villudoms/
hū hęþer t eirnen vid: leitad at saurga musterit/
huern vier gripū t villdū haþa dęmt hū epter lau
gū vorū/eñ Lysias yþuer hoþdinge/kom þar þrā
t greip hū mz myckla oþreple vr vorū hondū/bio
dandi hūs a klogurū til þin at koma aþ huerju þu
matt keſia/ep sialfr villt epter grenslazt/alla þa
hluti vm huerta vier a klogū hū/ þa logdu gydin
gar til t sogdu þ s° vera.

Eñ Pall(þa er landstiornariñ benti hū at ta
la) suaradi/med þui at eg veit þig nu vm morg
ar domara verit haþa þessarar þiodar/ vil eg
sialfr med oskelþou hugar þari mina sauk þer
suara:/þuiat þu matt vita/ at þ eru eigi meir eñ
(xij dagar) þ eg kom vpp til Hierusalem at bidi
azt þyrer/t eigi haþa þr þūdit mig tala vid nok
kin i musterino/edr giorandi nockt vpp hlaup
med polkino/hnokti i borgū nie samkundu husum
t eigi geta þr þtta sañat vm huat þeir kęra mig

Eū þ iata eg þier/at eg þiona/(epter þū veg
huern þr kalla villu dom) s° gudi miſia þedra
at eg true ollu þui huat i laugmalino skriþat er
haþandi þa von til gudz/ huerrar þr sialfuer
dęma/einkū vpptisu þramlidiña/bædi rietlatra
t tanglatra/eſi i þssu sama idka eg sialfuan mig
iafnan at haþa/hindrenar lausa samvitzku þę
bi vid gud t meñ Eñ morg

Postulanna

Eſi morgum arum epter kom eg/ ꝛ þar var minu polki olmuſu giaper/ ꝛ oppr ꝛ þr pundu mig med þui er eg liet mig hreinſa i muſterino/ eigi med hapnada nie nockru vpp hlaupi/ eſi þat vo ru gydingar nockrer vr Aſia/ huerier hier ottu at vera pyrer þier at a klaga mig/ ep þr hepdi litt huat mier i moti/ elligar lat þſſa ſialfpaa ſeigia huort þr hapa nockut rangperdugt a mier pundit a medan eg ſtend hier pyrer radino/ nema alleinaꝛ ta pyre þſſa eins ords saker/ þa er eg ſtod þar a mille/ huat eg kallade/ at vm vpp risu pramlidiſs verd eg i dag ap ydr a klagade.

Og er Felix heyrdi þetta/ teygdi hſi pyrer þui þuiat hſi visse grant ap þſſm veige/ ꝛ ſagdi/ Nar Lyſias yppuer hopdinge kemr opan/ þa vil eg þar heyra yduar malepne/ eſi hſi ſkipade vnder hop dingiann at poruara Pal/ ꝛ lata hñ þo lidugaſt gang ꝛ pyrer band at nockr ap hſis lide/ þionadi hñ edr ka mi til hſis.

Nockra daugum þar epter koin Felix medur huſpreyiu ſine Druſilla/ Huer ed var gydinga kyns/ þau ſkilduſt a Pal/ ꝛ heyrdu ap hñ vm trua/ sem at er a Chriſtum/ eñ þa Pall taladi vm rietttuiſe ꝛ hreinlipe/ ꝛ ap epter komanda do me ſkelpdizt Felix ꝛ anzadi/ gack hiedan at ſinne/ nar eg hepi tom ſtund til mꝛ eg þig kalla lata/ ms þui hſi vanti iapn pramẽ þhñ mundi peningar gepazt ap Pale/ Sº at hſi liete hſi lauſaſi/ pyrer þui liet hſi optſinnes kalla a hſi ꝛ atti tal vid hſi/ eſi at lyduum tueimr arum kom Portius Feſtus/ i

Felix

Felix stad/ Felix villdi þa syna gydingum vel senid/ ok liet þa Pal bundin epter sig.

xxv Capitule

Þa Festus var nu i land komin/ for hin þrim dogum epter ap Cesarea vpp til Jerusalem/ en þyrer hm tiadu sig þa keme mana hofdingiar ok formen gydinga i mote Pale/ badu hn ok beiddu vm lidueizlu i moti/ hm/ at hn liete kalla hn til Hierusalem/ rekiandi swo sin ymsat/ at þr gatu hm i hel komit a veiginum/ þa suaradi Festus/ at Pall yrdi at sonu vardueitt i Cesarea/ en hn mundi þo innan skamz þara þangat aptr/ þui þr sem ydar a mille (sagdi hn) hafa matt til/ þarf þr til lika opan ok aklage þn mana ep nockr vansemd finzt med honum

En er hn hafdi hia þm verit meir en tiu daga for hn opan til Cesaream/ ok asiars dags epter setti hn sig a domstolin/ ok skipadi Paulum þrami at leida ok sem hn var þramleiddr/ giengu þr gydingar kring vm hann er komner voru opan þra Hierusalem/ berandi þram margar ok þungar sakagipter i gegn Pale/ hueriar þr gatu þo eigi sannat/ ap þui at Pall suaradi s° þyrer sig/ þ hn hefdi eckert forbrotid/ huorki i mot gydinga laugum nie musterino/ ok eige helldr vid Keisaran

Festus villdi þa syna gydingum Lidueizlu suaradi Pale/ ok sagdi/ Villtu þara vpp til Hierusalē/ ok dmazt þar ap mier vm þtta/ en Pall sagdi/ eg stend þyrer keisarans dōstol/ þar byriar mier at dmazt/ þui gydingū hefi eg ongua van senid giorua/ s° sem þu sialfr ber veizt/ en hafi eg no

eg nockrū mein giort/ eda nockut þatha gitse dau
da sie verdt/ þa mæli eg eigi i moti dauda at þo
la/ eñ ep eckert þinzt þra ap hyerriu þra kæra mig
þa ma eingeñ mig þñ i hendr selia/ þui eg skyr
mier þyrer Keisarañ/ Festus radgadizt þa vm
vid radit t suaradi þyrer keisarañ heper þu þier
skotid til keisarans skalt þu t þara.

Eñ er nockrer dagar voru lidner voru þau Á
grippa kōungr t Bernica opan til Cesarea/at sey
gia Festū vel komeñ/t er þau hopdu þ marga da
ga verit/skyrdi Festus kōung nū þra sakar giptū
Pals/t sagdi/nockr mañ/er hier i giotrū ap Felic
eptet latiñ/huers vegna ed þresta hopdingiar t oll
dungar gydinga komu þyrer mig/ þa eg var til
Hierusalē/ t badu at repsing skyldi a hñ gang
huerrū eg suaradi atþ væri eigi hattr Romueria
at nockr madr vært til repsingar selldr/þyrr eñ sa
sem klagadizt hepdi sina aklagendr nalæga/t þæ
þar med tom til sig vndan at þæra þñ lytū sem
hñ verda til laugd/eñ þa þr komu hier til samans
setta eg mig añars dags (an nockrar dualar) a
domstolin/t skipadi þañ mañ þram at leida ap
huerrū/ þa a klagararner komu til/bæru þr aung
ua þa sauk þram vm þssa hluti/hueria eg meina
di/Sellde hopdu þr nockrar spurningar i moti hñ
vm þra hia tru/ t ap nockrū þramlidnū Jesu/
huern Pall vottar lifa/ eñ er eg vnder stod eigi
þssharrar spurning/sagdi eg huort hñ villdi þa
ra vpp til Hierusalem t dōmazt þar vm þtta/eñ
þa Pall appellerade/ at hñ geymdizt til Keisar
ans ransaka band eg at vardueita hñ/ þar til
eg sende hñ til keisarans.

Þa sagdi Agrippa til Festo/eg villda t þa at

hey.a

heyra þſlan maſi hñ ſagdi a morgen ſkalt þu hñ heyra/eñ añars dags þa Agrippa ꝛ Bernica komu med myckla ſkraute/ꝛ geingu iñ i radhuſit med þv ner hoꝛdingiũ ꝛ hoꝛudz mõm borgariñar/ꝛ er Feſtus ſkipadi var Pall þram leiddr/Feſtus ſagdi/ Agrippa Kõungr ꝛ þier aller goder menn sẽ hier eru medr oſſ/ þar siae þier þaſi maſi/ ap hueriũ allar gydinga sueiter hapa til min ſagt bædi til Hierusalẽ ꝛ sº hier/ ꝛ ſeigia þ hñ byriar eigi leingr at lifa/eñ þa eg þornã/ þ hñ hapdi eckert giort þſſ dauda vꝛrverdt/med þui at hñ ſialfr ſkaut ſier þyrer Keiſaraſi/ þa hefi eg einſett mier at ſenda hñ þangat/vm huern eg hefi þo eckrt ſañ ligt þ eg meigi Herranũ til ſkrifa þyrer þui hefi eg ꝛ latid leida hñ hier þram þyrer ydr/ ꝛ eirna meſt þyre ydr Agrippa kõungr/sº at eg epter vm ludna þorheyrſlu mꝛtti þ þa huat eg ſkrifa ſkyll di/ þuiat þ ſynizt mier o vitniaſiligt at ſenda noc kin bandingia ꝛ teikna eigi vpp hueriar ſaker til hñs verda kꝛrdar

xxvj Capitule

Aa hñ Agrippa ſagdi til Pals/ þier leyfizt ſialfũ at tala þyrer þig/ þa ſuaradi Pall ꝛ rietti þram hondina/sꝛll þickiunzt eg þſſ Agrippa kõungr at eg nae i dag at forſuara mig þyrer þier/ap þui ollu sem eg aklagazt ap gydingũ/meſt þ þu veizt allar venſur ꝛ ſpurninger gydinga þyre þui bid eg þig/at þu villder þolim modliga heyra mig

At ſoſiu min ꝛpi/t þra barn ꝛſku/huer veit he þer þegar i vppruna hia þſſari þiod i Jeruſalem vita aller gydingar þ mig þeckto fordum i vpp vegxti/ep þr villdu þar vitne vm bera/ þuiat eg

liþda epter hiñe horduztu siduenin vorrar gupz
dyrkanar eiñ phariseare/ nu stend eg z verd a kla
gadi vm þa von þyrer heizins þss skied er ap gu
di til þeira vorra/ til þrar vorar tolþ kyn kuisler
vona sier at koma ins stodugre gudz þionkã natt
sé dag/ ap huerre von (Herra kõungr) þa klagazt
eg ap grdigũ/ þyrer huat mã þ o truan ligt hia yd
d[illegible]nazt mega/ þgud geti prãlidna meñ vpp va
Eg meinade at soñu med stalþũ mier þ eg (ket
nigtia muckit i moti giora naþne Jesu ap Nada
reth/ huad eg z giorda til Hieru salem/ at eg lucka
marg añ heilagañ i myrkua stoz u at þeingnu yþ
uer valldi ut ap keñi maña hoþdingiũ z þa þr vo
ru ap tekner/ sagda eg domeñ vpp/ z vm aulk sam
kundu hus kualda eg þa optligа/ z þungade þa
til gud lastan / z eg var meir eñ hoþi giegndi odr
a þa z veitti þm oþsokn allt i vtanlandz boiger
þyrer huerra hluta saker/ þañ tid eg þor ti Wal
masco/ medr mackt z bodskap presta hoþdingia
ña/ þa midiũ deige/ sa eg (Herrakõungr) liosa þ
himne solar skine biartara/ þ vm mig leiþtradi
z vm þa er med mier þozu

Eñ þa er vier duttum aller til Jardar/ heyrda
eg rauddt til min tala/ su er a ebreska tungu sag
di Saul Saul huat oþsaker þu mig/ harr er þier
at bakspirna i mot broddinũ/ eñ eg sagda hner ert
þu Lauardr/ hñ sagdi eg em Jesus huern þu oþsa
ker/ ris vpp z statt a þetr þina þat til þss birtuzt eg
þier/ þ eg skickadi þig/ til þienara z vit nis mans
þra hluta/ huerra þu saatt z þra sem eg skal þier
eñ birta þrelsandi þig ap þssu þolki z heidiñe þod
a medal huerra er eg mun þig vt senda/ þra
taugum vpp at luka/ so at þr snuizt/ þra myrkr
ri liossins/ z þra andskotans valldi til gudz so a

þrnz tęki syndaña þyre gepnig tarþtoku með þm̃ er helgader verda/ þyrer þa tru sẽ a kristm̃ er
Þyrer þui var eg ecki (herra kõungr) hiñesktr birting vantruadi/helldr bodadi eg hana i þyrstu þm̃ i Damasco ti Hierusalem tvm allar sueitir gydinga landz/t sidan heidnginm̃/at þr giordi yþ uer bot tsnere sier til guðz/ t giorandi verdug verck idranarinñar/ þyrer þa sauk gripu gydingar mig i musterino t emsettu sier at lyklata mig eñ þyrer guðz þullting er mier biargat þ eg stend allt til þssa dags vitnandi bædi þyrer smaũ t storũ / seigiandi eckert aðrar eñ þ er spameñirner t Moyses hafa þyre sagt at skie gtti þ christr skylldi liða t þyrstr vera vr ap vpp risu þraũ lidinña t sa sem liosir skylldi lydnũ boda t sþ heidnũ þiodũ
Eñ er hñ hapdi suarat þssu þyrer sig sagdi Festus harri rauskr/odr ertu vordiñ Pall þitt mykla bokuit giorir þig odaũ/eñ hñ sagdi/eigi em eg odr miñ gode Festus/helldr tala eg sañleiksins skirlei ks ord þat herra kõungrinñ veit þtta vel/hia huer iñ eg rædi allz oruggr þui eg meina at eckert þssara mune þyrehm̃ þolgit vera/ap þui at þtta er ekki i hyrnigũ skied truer þu Agrippa herra kõungur spamoñunñ̃/eg veit at þu truer/eñ Agrippa sagdi til Pals/litid vantar a at tala vm þyre mier sþ eg giorduzt kristiñ/eñ Pall sagdi þss gski eg ap gudi þ bresti i myckln edr lutlu/eigi allenaztu þu/helldr t eirnen aller þr sẽ mig heyra i dag vçri þui liker huilikr ed eg em vndan teckñ̃ þssm bondum og þa hñ hapdi þtta talat stod konungrinñ vpp t landz stiornarinñ/ t Bernica t þr ed hia þm sa nu / eñ sem þr viku sier apsida toludu þr sin a mille t sogdu þssi madr hefer eckert giort þ dauda sie edr bandaverdr þa sagdi Agrippa til

Festo/ þſſi madr hafdi matt laus verit latin/ en hin hefdi ecki skotid sier fyrer Keisarasi

xxvij Capitule

Sem þ nu var orskurdat/at vier skyldu sigla i val land/ feingu þi Pal ok nockra adra bandingia þin hundrads hofdingia ut af Kersarans hird sem Julio var at nafne/ok vier stigum a þ skip sem af Adramantino vide var/ ok stylldum sigla fyrer Asiam ok hetu sidan fra landi Aristarch⁹ vr Macedonia af Tessalonia var medr oss/ok tokum adrs dags land i Sidon/Juli⁹ bitte sig ok bidan vid Pal/ ok lofadi hann at ganga til sinna godra vina at fysla sina naud þurfta/þadan leystu vier ok sigldum vnder Cipriam/ fyrer þui at vindarner voru ossondueder/ok sigldum yfuer þ haf sem gegnt er Cilicia/ ok Pamphilia ok komu til Myra i Lycia

Par fann vnder hofdingia skip vr Alexandria þ sigla atti i Valland/a þ setti hann oss en er oss veitti tregt at sigla/s⁰ at vier komuzt varla vm marga daga i gegnt Gnidon/ (þuiat vmdrinn hafdi) sigldu var vnder Krit til borgarinnar Salmone ok gatum þo varla beitt fram hia/þa komu vier i nockurt þlazi/sem kalladizt fagra hofn/ par la ok borgen Lasea i grend vid en er myckler timar voru vmlidner med þui at nu var þo hattu meire siglingin/ at fastan var þa vm lidin/ fyrer þ radlagdi Pall/þim þa ok sagdi til þra goder menn eg sie at vor sigling man verda badi haskasom ok skada mikel/eigi alleinasta fyrer farmen ok skipit/heldr ok eirnen vorra lif daga/en vnder hofdingiin trudi meir skiparanu ok leid sagner manninn en þui

eſi þui er Pall ſagdi ter þar var eingen hoſn hæ
þuilig til vetrar legu/ þotti þleſtum radligt at ſi
gla burt þadan/at ep þi nigttu komazt til pheni
en til vetrar legu (su hoſn ſem et er vid Arit i ge
gn ſudveſtan t nordveſtan vinde (eſi þa ſuſian v n
dtok at guſta t þi meintu at hallda ſina leid/ley
ſtu þi þra Aſſon/og hielldu þyrer þraman Arit
Eñ eigi langt þar epter/hopz vpp þuer vinde
i giegn ſkipino/þañ vier kollum nordauſt t er ſki
pit la vnder a þollum/t gat eigi riett ſig uid vedri
no/lietu vier draga þyrer vind t ſuomludū s° /eñ
ſem vier komum vid ey nockra þa Clauda hiet ga
ſum vier varla batiñ vpp dreigit/eñ vier neyttum
þa orku t ſettum hñ vpp t bundum vid bordit/
þuiat vgr ottuduzt at oſſ mundi bera a gryſing
arnar t lietum vt ſuſu duþl t dripum s° t er vier
hoſdum ſterckaſi ſtorm lidit/ vorpudu þi añar
dags vt ſtreing/ t a þridia detge ſnorudu vier vt
mz ſialfi hondū reidſkapnū ſkipſins/t i marga
daga ſkein huorki ſol nie ſtiorn/eñ ſtorm vedrat
ta eige litil var þyre ſionum/s° at aull von vorſ
hiz lpregdis var horfin

Og er vier hoſdum leinge einſkis neytt/ þa
gieck Pall i midit til þra t ſagdi/Goder meñ/þier
ſkyllut þaza hlytt mier t leyſt eigi vt ap Arit/s°
hefdu vgr eigi lidit þſſa kuol t ſkada/ t nu rad
eg ydr at þier ſient med godu gedi/ þuiat emſkis
vonz þiof man tortynazt/ at þra tekinu alleinazta
ſkipinu t þui a þſſari nott ſtod hia mier Engell
gudz/þſſ er eg em/t þñ eg þiona/t ſagdi/Ottazt
þu eigi Pall/ þier byriar þyrer Keiſarañ at koma
t ſia þat gud hefer veitt þier þa alla/ er med
þier ſigla/ þyrer þui goder meñ verit med kotti

Sig ſund

lund/ þuiat eg true gudi/ at þ mune s° skie sem mier er sagt/eñ til eyiar nockurrar hliotu vier at koma

Eñ epter þ er hin þiortanda nottin var ypuer komin/siglou vier vm midnætti i Adriam/skipme ſiina grunadi þa/at sier mundi synazt land nockt ↄ vorpudu grun saucku ↄ þundu tattugu þadma diup/ ↄ skamt eitt þadan/kaustou þr saucku ñe i añat sin/ ↄ þundu þimtan þadma/ þa hreddu3t þr at þa mundi mega steyta a skeriñ/ ↄ pleygdu vr bak skutnū þiorū ackerum/ æsktu ↄ þss at dag3 kæmi/ eñ er skipueriar leitudu vid at vm plyia skipit/ ↄ lietu batin a sioeñ siga/ vnder þre hylmingu at þr lietu3t villa vr þram skipino þæirn vt ackeri/ þa sagdi Pall til vnder hopdingians ↄ stridz mañaña/nema at þsser blipe kynner i skipino/geti þier eigi biargazt þa huggu stridz menn ner bat þestaynar ↄ lietu opan detta.

Og þa er birta tok ried Pall þm at þr tæki þæ3lu til sin/ þui þ er i dag (sagdi hñ) þiortanda dag3 at þier hapit bidleikat vid/ ↄ þastandi verit ↄ a onguo bergt/ þyre þui ræd eg yd3 at þier takit þæ3lu yd3 til hressingar/ þuiat einskis ydar harlockr mun ap ydru hopdi þorglatazt/ ↄ er hñ hapdi þtta tælt/tok hñ braudit/ giordi gudi þacker i allra þra angsyn/braut þ sidā ↄ ath/ þm tok þa ↄ ollum at batna i skapi/ ↄ toku sier þæ3lu/ eñ vier vorū allz i skipino two hundrut/ Sio ↄ sio tiger salna/ ↄ er vier vorū mettez liettu vælr ap skipino/ ↄ kostudū kornenu i sioñ

Eñ er dag3 var/ þecktu þr eigi landit/ eñ vid hapnar sund nockt vrdu þr varer/ þ land toku hapdi/huert þr villdu vikia skipino/ ep þr mættu

þui

þui vid koma/ ⁊ er þi drogu vpp ackerin/ slogu
þa sier til sios/ ⁊ leystu vpp stiorn baundin/ ⁊ set-
tu rair seglit i ping þyre vedrino/ ⁊ hielldu sꝺ at
landi/ ⁊ er vier komū at þui ripi/ er sior gieck vm
huerþis/ steÿttu þar skipit a/ sꝺ at þrā skipit stod
grunꝺ o hrǫranliga/ skuturiñ lestiz sundr aþ opz
eple bylgnaña

Eñ stridmeñirner logdu þ rad til at bandin-
giarner vǫti drepner/ sꝺ at eingeñ þra vm hlypi
þott vt kyñe at sueima/ eñ vnder hoꝼdingeñ vill
di Pale eigi granda lata ⁊ talmadi þra a settninge
⁊ baud at þi sem synd gǫtu skylldu þyrster þ ley
gia sier vtan ⁊ leggiazt at landi/ eñ adrer sumer a
bleñunū/ eñ sumer a skipsbrotunū/ ⁊ þ stiedi sꝺ
at þi komuzt aller holpner til landz.

xxviij Capitule

Ge er vier komuzt aþ/ þa vissū vier at
eyin hiet Mileto/ eñ þi lyder syndu oss
eigi litla vinattu/ kueickru ellꝺ/ ⁊ med
koꝼu oss alla/ vegna þss hregg vidris
er yþuer oss haꝺi drifit/ ⁊ þyrrer kul-
da saker/ Eñ þa Pall var at tina saman brugu
med sina vidu/ ⁊ lagdi a elldiñ/ eñ þa skreid na-
dra vr loganū ⁊ hrockuizt a hond Pale/ eñ er þ at
sau eyiar meñ at kuikuendit hieck a hendi hss/ so-
gdu þi sin a mille/ endiliga man þsse mañdrap a-
re vera/ huerū hepndin/ vr siozuar haska leyst añ
leyþuer eigi at liþa/ eñ hñ sleingdi nodrvse a ell-
diñ/ ⁊ hñ vard eckert mein at/ eñ þi meintu at hñ
mundi vpp þrutna/ edr iapnsnart daudr nidr det
ta/ ⁊ sem þi hoꝼdu lenge epter þui bedit/ ⁊ sau
eckert vont at hñ verda/ vm huerþdu þi sinu
siñe ⁊ sogdu hñ gud vera/

Eſi i þñ ſomu tak morkū / hapdi poringe eſ
triſnar ſin hybile / sa Publi⁹ hiet / hiner oſſ medr
veitti vm þria daga all vingiarnliga / eſi s⁹ bæ
þ þader Publij la kualiſi i koldū z blodpalle / til h
ers ed Pall iſi gieck / z medan hſi badz þyrer / þ
lagdi hū hendi yþuer hſi / z giordi hū heilbrigdaſ
þa þ var ſkied komu z hiner adrer a eyiuſe þa
gat sē ſotter hopdu / z lietu sig lęckna / z þr veitt
oſſ mycklar virding / z er vier ſigldū þadan / laug
du þr til huat oſſ var þar þ ſamligt.

Eſi epter þria manadi ſigldu vier vt þadan
þui ſkipe er var vr Alexādria huert at i eyiuſe hap
di leigit vm vetriū / þ hapdi þyrer merckt iui bur
teickn z er vier komum til Syracuſa vorū vie
i þria daga / þadan ſigldu vier vm kring z komu
til Regiō / z einum degе þar epter sem ſuſian v
dr tok at blaſa / komu vier aſiars dags til Puteo
huar vier þundū brędrna z vrdū a þ þū bedne
vier tepdū hia þm vm (vij) daga / z s⁹ komu v
i Romā / z er þr brędr ſem þar voru / heyrdu a
oſſ / geingu þr vt i moti oſſ allt til apifer z Tenabem
z þa er Pall leit þa / giordi hū gudi þacker / z þieck
truar epling / eſi þa vier komū i Romā / a þ vent
hūdrad hopdingiū / bandingiana þm gędzta hey
hopdingia / eſi Pale var lopat at vera huar honū
likadi mz þm einū ſtridz maſe sē a hū tok vack

Þ ſkiedi z þrim dogū þar epter / at Pall ſam
kalladi hina gędztu meſi a þ gydingū / þa þr vor
nu til ſaman kōner / ſagdi hū til þra / þier meſi go
der brędr / eg hepi eckert i gegn voru þolki giort ni
t moti þodliglę ſidueniu z em þo bundiſi Romue
einū i hendr þeingeſi / huerier mig villdu hapa lau
ſaſi latid þa þr hopdu mig þor heyrt med þui a
þ panzt eingen dauda ſauk mz mier / eſi þa gyd

allra þui i mot neyddüzt eg til at skiota mier þyrer
esaiam/eigi s° / þat eg hefda vm nockut/ at aklaga
mitt folk mz/en þyre þ til epue samā kalladi eg ydr þ eg
matta sia z samtal hafa vid ydr/ þuiat þ er iafker vol
mat Israelf e m eg mz þssari peysti vm vafdr

Þr sogdu til hans/engen brep hofdu vier þeingit þi
fia vegna af gydinga landi/ z engen broder er þadan ko
min/sa a þier hafi nockut vont kungiort edr til þ in ta
lat/en þo þyfer ossat heyra af þier huat þu hellor þuiat
af þin þlock er oss þ kunngiort/at hin verdi allz stadar
i mot mqllt z sem þr einkudu hm dag til/ þa komu mar
ger til hss i herbergit/ hueriu hu vlagdi z vitnadi guds
riki/ z taldi vm þyrer þm vt af Jesu/vt Moyses lougma
lek z spamonunu/i þra motne allt til kuellds/ z nockrer vt
af þm trudu þui sem hu sagdi en sumer trudu þui eigi

Og er þr voru eigi sam þycker sin a mille/geingu þr
i burt/sem Pall tal adi eitt ord/ vel hefer heilagr anol
sagt þyre Esaiam spamen til fedra vorra/s° inqlandi/
þar þu til þssa folks z seig/inedr eyrunu munu þier þ
heyra/ z ecki vnder standa/ z med augunu munu þier þ
sia z eigi þeckia/ þuiat hiarta folks þssa er þor hardat/ z
med eyrunum heyra þr þungliga / z sin augu hafa
þr saman kneist s° at þr sqi ecki mz augunu z heyrdu
eigi med eyrunum z s° þr skilde eigi mz hiartanu/ z sne
ruzt þ eg lqknadi þa/ þyrer þui sie ydr kunnigt/ þ heidin
gum er sent þua gudz hialpradi/ z þr munu heyra z er hu
talade þetta geingu gydingar vt þra hm z hofdu þratu
myckla sin a mille

En Pall bleif vm two ar i sinu leigu huse z med tok
alla þa er til hss ingeingu predikandi guds riki/ z bod
uadi þ huat er vár af Drottne Jesu Christo mz
allri raukseind/an þyrer hodunar

Hier tekr tender a giordum Postulafia þeir
sem hm heilage Lucas hefer skrifada

Formaleyþ uer S. Pals Pistil til Romuerja

Essi pistell er hiñ heilage Páll Kriþar til Romuerja/er uiem kiarne ꝛ hoþut ꝑ gribus nýia Testamentz ꝛ hida ꝛ gra-tz guðzspiall/sem þſſ vel verðu gr vari at huer kristiñ mañ þýðe eigi alleinazta orð þra orði þyrer vtan/ Helldr at hñ vm geinge hñ huerſ dagligaña sº sem añat dagligt b-aud salariſiar/þuiat hñ kañ alldreigi of opt eðr oþ vel leſiñ nie tracterað verda/ ꝛ þui miwsē hañ verðr iðkaðr/þſſ kostugre þicker hñ ꝛ þar ꝙ betra smeck/þyrer þui vil eg mina þionuſtu þar til leggia/ ꝛ til reida þyre þuañ miñ þormala/eina iñ gongu þ þrēſta sem guð hefer niter þoing a gefit/sº at hñ verði þſſ gior vaderſtaðin ap ollñ/ þuiat ſ-gat til hefer hñ med dimre gloſe-ran ꝛ margſlungnu hiale þ aneyt- orðm algi nar ſta o niaſiliga myrkuaðr verit/sem þo er i sialfum mer eitt/ kast hios med ollu þull þeingiñ til vpp birta allrar ritningar.

I þyſtu hliotu vier at þa kyſiing ꝛ rieta vnder stodu/ þra orða/eda huat hiñ heilage Páll meinar med þſſi orð/Logmal/Synd/Nad/Tru/ Rettlæti. Holld/andi/ꝛ oſr þm lik/elligar er þar ei nock: þilosamr leſningur at/ þtta orð/Logmal/ mattu eigi vnder standa epter likamligre ſyn ſeind/at þ ſiesa lærdomr sem ein huer verck bodar at giora/elligar vid at sporna/sē hann er ill yerallðligra laga/ þ vier ſkulū mz verckū logma

linu þull ſtietta/ þott hiartans god þyſi ſie viſt þi-
arlæg/ Eñ gud dœmer epter hiartans gruſie/ aþ
þui trepr hñs logmal gruſi hiartans/ t lætr ſier
ſeigi at verckinu þull nægta. Helldr ſtrapp hñ my-
cklu þramar þau verck sem ſkie an hiartans gruſi
sº sem at eru hræſne t lygar/ Huar aþ aller ver-
da lygemeñ kallader (Pſalm cxv) þyrer þui at eim
geñ helldr nie halldit gen aþ hiartans gruſie gudz
Logmal/ þat huer madr þñr med ſialfu ſier vid
blod til Jns goda/ eñ lyſtug til hins vonda/ Huar
nu er eigi þrialſtig lyſtug til hins goda/ þar er
t et helldr hiartans gruñr/ þott at i augſyn ſkine
ſidþerdugt lifuerne margra godra verka.

Huadan hñ heilagi Paul a lyckter þ/hier fo-
drñ capitula/ at aller gydingar sie ſynda brotz meñ
t ſeiger at einazta sa sem vppfyllingar madr er
Logmalſins/ sie riettlatr þyre gudi/ huar med hñ
vill/ þ eingeñ sie aþ alþu ſialfſ ſiña vercka vpp fyl
lingar madr/ laugmalſins/ helldr ſeiger hñ myckla
þram sº til þra/ þu kefier at vier ſkulu/ eigi hor-
dom drygia/ eñ ſialfr þa dryger þu hor/ Item
huar þu dœmer vm eiñ añan/ þordœmer þu ſialfa
uan þig/ med þui þu giorir hid ſama/ þar þu
vm dœmer/ sem ſkylldi hñ ſeigia/ þu lifer þinliga
þyre maña augliti i Logmalſins verckum/ t dœ-
mer adra eigi sº lifa/ t at huerium maſie kant
þu at þiña/ augnina ſier þu i añars auga/ eñ vag
rins i þinu auga ſialfs verdr þu eigi at eins var
Dott þu hallder nu vel þyre augſyn lagaña giord
der aþ hrœdzlu hefndarifiar/ edr aþ aſtud vero
hunſins/ þa giorir þu þo þ allt saman an þrialſt
lyſtingar t aſtar vid Gud t logmalit/ Helldr gio
gr þu þtta med o lyſt t þuingan/ villder þeigiñ
ſamligar/ odru viſ breyta eþ logmalit vœri eigi

Guadan at alyckta3t þ/ þu ſiert logmalſins þiandinaſi aþ gruſi þins hiarta/eda huat heþer þ at þy da þu keſier odriſi at ſtela eigi/eſi ert þo ſialfr i hiartana/ þiofr/ 7 augliosliga giarnan vęrir eþ þu þyrdir/ þott at opinſkar verck verdi eige leingeſie byrgd/hia þuliku hrąſnozu/ s° lęrir þu nu aſiaſi/eſi ſialfuaſi þig keſier þu eigi/vęrir ſialfur eigi huat þu aſian lęrer heþer þar med 7 alldrei ge logmalit riettliga vnder ſtadit/Ja med ſliku þoz eyk nu logmalit ſyndina/ s° ſem hſi ſeiger þier i þ imta capitula at þui gramare ſem madriſi er log malino/ þui þramar krepie þ þſſ hſi eigi ozkar.

Þ yrer þui ſeiger hſi i (vij)capitula þ logmalit ſie andligt/huat er þ aſiat? nema eþ logmalit vęri likamligt/ þa yrdi þui med verckſi þull nągt/eſi þyrſt þ er andligt/ þa þullnągir þui eingen med neinſi verckſi/vtan þ verdi allt aþ hiartans gruſi huat þu gott giozir/eſi ſlickt hiarta þar eingeſi ge þit/nema alleinazta heilagr Guds andi/hſi giozir maſiſi logmalino glikan/s° at hſi þar i hiartano lyſting til laug malſins/ 7 giozir þadan i þra ecki nęrt þyre ogn nie þuingan/Helldr/alla hluti vt aþ viliugſtgu hiarta þat lika s° ſę logmalit er nu and ligt/s? vill þ medr ſlikſi ądligſi hiozſi elſkat 7 vpp þyllt vera aſkiandi vid ligſ einſanda/ þui hu hſi er nu eigi i hiartano/ þa bliþr þ ſynd/o lyſting 7 þiandſkapr i gegn laugmalino/huert þo er ſialfr riett þerdugt/gott 7 heilagt i ſier.

Þ yrer þui ven þig a þſſi malęki/at þ er eigi einſ at gioza logmalſins verck/ 7 þ at vpp þylla logmalit/eſi þ eru nu allt logmalſins verck sę madriſi giozir eda giozt get/epter logmalſins ſkipan aþ ſinſi þrialſiſi vilia 7 eigenligſi þormętti/aſi mą

þat

Þat vnder t lagn þrät slikū verckū/ bliþr vsd bloðr t stygd i hiartano til logmalsins/ Þa eru þui lik verck aull þorgiorno t einskis nyti/ Þ meinn t Pall Postuli i hinū þridia capitula þar hū seiger/ at þyrer logmalsins verck verdi engen mañ rietthlatr þyrer gudi/ Þ ap sier þu nu at hiner til snotru t slæguitru Sophistici/eru sañer villu mesi/nær þeir t Þ mādrū meigi med verckū reidn bua sig til nadarinnar/ Huernen mat sa reida sig med godum verckū til nadarinnar/sem eckert goit verck giorir an o lystingar t vlþbudar i hiartano/eda huersu mega þss manz giordir gudi þecknazt/ sem skrie ap einn o lystugu t mot þroudu hiarta

Ēn Þ at vpp þylla logmalit/þa er medr lyst t liup læti at giora þss verck t þrialsliga an logmalsins þuinganar velar giora t gudliga/lika sem Þ vœri eckert logmal nie nockr strappan þyre hondū en slika lyst þrialsligs kœrleika/geþr hū heilagi andi manzins hiarta/sem hū seiger i þimta capitula/ Þ heilagr andi verdi eigi geþinū/nema alleinazta i/med/t þyrer þa tru sem er a Jesum christ/sē sialfr hū vt skyrer i sinū þormala ap þui veitizt su trua eigi neina alleinazta þyrer gudz ord t Euangeliū Þ Kristū predikar/at hū sie gudz sonr t mañ/Dauda lidit t vppriſin apti þyre voiar sūker so sem hū seiger i hinū þridia iiij t x/capitula

Þadan ap kemr t Þ/at truan sie einazta su sē riettlœter t logmalit vpp þyller/ þuiat hun at sier lad heilagan anda/þyrer Jesu Christi verdskuld dan/en sa hū heilagi andi skap oss eitt godsamt lystugt/ t þrialsligt hiarta/ epter þui sem sialfr logmalit qsdia vill/ t so epter þyrgia þa sialf godverckin riettil eru/ Þ meinn hū i hinū þridia capitula

pitula þar hñ skuþar vt logmalsins verckum/ins
þui yþuer varpi/ sem vilie hñ Logmalit aþ ma
t onyta þyrer truariñar skyllo/neitandi þo þui
(þar hñ seiger) helldr vidrettū vier Logmalit/þy
re trnna/ þ er vier vppþyllū þ med truñe

Synd kallazt i skriptiñe eigi einazta þ syneliga
likamans latnadi/ helldr allt þ natturligt edle/er
hñ hreyþuer sig med/ og hrærir til augliosligrar
verckunar/einkanliga sialþur hiartans gruñ/med
ollum sinum þormætti/ S^o at þtta ord. (synd dry
gia) skuli þa kallazt/nær madrin þelli med ollu t
hrasar i syndina/ þat eingen augsyneligr giorn ū
gur syndariñar skiedr sa þ madrin hneigi sig eigi
allan med ond t likama þangat at/ med þui at
heilog ritning reñer sierdeilis sinu siallðre til hiar
tans/ t til þrar rotar t vpp sprettu allra synda/
sem er sū vantrua/er i hiartans gruñe bygger/li
ka vis s^o sem at truan er alleinazta su sem rietta
tan giorir manlin/heilagan anda veiter t lysting
rietta til augsyneligra godra vercka/ins sama mo
ti syndgar t einazta vantruan/ t teyger holldit til
vondra augsyneligra vercka/s^o sē at þau Adam
t Ewo hentu i paradis. Genes. þridia capitula

Þadan kemr t þ af/at Christr kallar vantrua
eina synd s^o sem hñ seiger Johañ xvi capi/ þ hei
lagr andi skuli heimin strafa fyrer syndariñar
skuld/af þui hñ truer eigi a mig/fyre þa sauk hl
ytr nu añat huort fyrr i hiartano at bua trū eda
vantrua/ adr eñ god edr vond verck skie/s^o sē oñr
god edr vond þrioþgan þat vantruan er rot/ad ull
t mergr allra synda/huar fyrer hun kallazt i hei
lagre ritningu/hoggorms haus t hid gamla Dra
chons hofut/huert at kuñuñar afspringe sē v

Jesus

Jesus Christr / hlaut i sundr at merkia / epter þat Adam var þyre heimd.

Nadin r giorin haþa þaū at skilning / at Nadin kallazt eiginliga þodrsins milldi r vorkun / þa er hū ber til vor med sialfū sier / ap huerri hū hneigizt at hella i vor hiortu sialfum Christe r hūs heilagan anda / med sinum astgiopū / sem klarliga birtizt i hinū .v. capitula þar hū seiger / Nad r giop i Christo rē. Eū þott at giopin r sa andi þroizt dugha aūa med oss / þa erū vier eū eigi full komner / a meðan at synder r vondar girnder / eru hyer i voru holldi / þar ed beriazt i gegn andanū Sem hū seiger / vij capitula Gala. v. r s° sem Genesio i þuiat capitula lopat er / þ o ninskapskuli vera a millū konuñar sadis r hogg orminns sadis / Nadin giorir þo s° mikit at / þ vier erū med ollu r fullkomliga / rietlater þyre gudi reikn nader / þuiat hūs nad deilerstig eigi nie i sundr partar s° sem at gapurnar giora / helldr med tekin hū oss algiorliga i þadm sinar milldi þyrer Jesu Christi saker vors tiendar manz r medal resiara r þyre þa skullo at ast giapernar erū vid oss vpp teknar

S°. vnder skendr þā nu þ vij° Capitula / þar hū Heilagi Pall amitar sig / eū þyrer eū synduga mañ / r þo seiger hū i binū atta at þar sie eingen pordāming a þm sē at eru i Christo Jesu ap þre alþu þott at gapuan sie r andiū i oss eū o fullkomnadr þui þyrer þess o deydda holldz saker / þa erū vier eū misgiorda meñ eū mz þui vier truū a Jesum Christū r hopū andarins vpptekin

er gud

er giud oss s°. vor kunugi/ ⁊ likinsami/ þ hñ vill e
gi reikna nie dœma slikar synder/helldr bieyter hñ
vid oss epter mykilleik sm̃ miskunar/ þyre þr̃ tru
faker er vier hopi ñ a Jesu Christo/ þangat til at
syndin sœpist med ollu.

Truan er eigi sa likamligr grun⁊ draum oxar
þ̃ er sumer menn hafa þyrer trunad/ ⁊ þa þr̃ sia
at engen betran lip nadarins nie godra vercka epi
ter þyliger (eñ kunna þo at heyra ⁊ margt at þleipra
af truñe) þalla þr̃ i þn villudom ⁊ seigia þ. truan
nœgist eigi þui hliotu vier verckin at giora skulu
vœr afnars þroster ⁊ hialpliger verda/ eñ þssu vell
dr at nœr þr̃ heyra gudz Euangelia/ þara þr̃ til ⁊
giora sier vpp vt af eiginligu þormatti/ þañ þan
cka i hiartano/ sem seigia kañ eg true/ ⁊ hallda. þ
s° þyrer eina rietta tru/ eñ lika s° sem þ er ein li
kamlig dickran ⁊ þancki/ þañ er hiartans grun kañ
ar alldreigi/ þui epler hñ ⁊ eckert/ þar þyliger ⁊ ein
gen bot nie betran epter

Eñ ein riett trua þa er gudz verckan i vorum
briostũ su er vm snyr oss ⁊ at nyu endr þœder i gu
di heilagũ anda (Johañis i) ⁊ deyder s° hñ þor
na Adams giarnandi oss algiorligaña at odrũ mœm
vt af riettu hiarta/ sinnu ⁊ sidferdi ⁊ ollñ þormœtti
þœrandi med sier hñ heilaga anda/ O hv ⁊ huar
er til sagna⁊ eda er þtta eigi eñ lipandi miegn ⁊
mattugr dasemd̃ gripi ein riett trua/ huat omogu
ligt er at hun skylldi eigi œtid eitthuat gott giora/
hun þrietter eigi at huort god verck eru til at giora/
helldr hv þer hun adr eñ vier til þregnũ giortþau
⁊ er þ̃ iden i godri starfan/ eñ huer hñ giorir eigi
þ̃ylik verck sa er at soñn truar lauss huijnar ⁊ þi
nar vm huerþis sig/ epter rietti tru ⁊ godũ verckũ

eñ veit

eñ ven þo eigi huat ein riett trua ꝛ god verck era/
þuęttер þo margr ꝛ miaſar vm a trunad maña
ꝛ godar giorder.

Truan er ein lipandi ſtadlig von til gudz na-
dar/s⁹ orugg at hñ mundi eigi hirda þo hñ qiti
þuſũd ſiñũ þ⁹ þyrer at deyia/ꝛ þuilik von ꝛ vid-
leming gudligr⁹/nad⁹ giorer maſiñ gladuęrã diar
þan ꝛ lyſtugan vid gud/ ꝛ allar ſkepnr vti pra/
huat heilagr|andi verckar i trufie/huar ap madrin
verdr/an allrar þunganar/viliugr ꝛ þus/ hueriũ
mañe gott at giora ꝛ þienan at veita/allz hattad
at lida/gudi til lops/ꝛ aſtar/huer hñ hefer þui
lika nad augſynda/ þui lika s⁹ erþ o moguligt at
ſkilia god verck þra riettri trv s⁹ ſe þer vm megn
at ſkilia liosit ꝛ logan þra ellz balinu/þyrer þui
gęt at þier vandliga/at eigi tęli þig ſialfs þins
balſtigr þancki ꝛ o nytt orda ſkualldr/añata nia-
ña/sem kloker latazt vera at dickta ꝛ dęma vm
truna ꝛ god verck/ eñ eru þo hiner meſtu þuſſar
i þri grein/bid helldr gud at hñ elþi i þier tru rietta
elligar bliþr þu q̃pinilga an ſaſiazt truar/þu dick-
tar ꝛ giorir huat þu kant edr villt.

Eñ þuilik trua er rietilętid/ꝛ kallazt gudz riett
lęti/edr þ sẽ þyrer gudi gillder/ap þui at þ ſialfr
er guds gapa/ꝛ giorir mañiñ s⁹ audſelldaſt/ er
hñ gefr ꝛ giorir hueriũ einũ huat hñ ſkylldugr er
Þuiat þyrer rietta tru veitizt maniñũ þ hñ kui-
ętazt þra ſyndũ ꝛ hrepper lyſting til gudz bodorꝺ
ꝺ huar mꝛ hñ gefr gudi ſiñ lop ſtir/ꝛ gelldr hñ
s⁹ þ hñ er hñ plicktugr/eñ naunganũ þionat hñ
i olla þui hñ gefr ꝛ gelldr s⁹ hueriũ maſti mꝛ þui
eñ ſiku rietilęti kaſi eigi natturã/mie ſialfrądis vil
ęſi ꝛ ęige vorer kraptar/ap ſtad at koma þat lika

sem eingeñ geta sialfū sier rietta tru gepit/s° þar
t eigi nockr vãtruna i burt tekit/huerne vilin vier
þa inar sin arri synder edr hina allra minstu synd
i burt plana þyrer þui er þ allt þalshrasnet synd
huat an riettrar truar edr þ sem i van tru skiedur/
Rom xiiii. huersu skart sem skina þicker

Hollð edr anda mattu eigi hier s° skilia at þ
sie alleina hollð er munadlipe a hrarit t þ andi
huat hid iñra skiedr i hiartanu/ helldr kallar hin
heilage Pall þ allt hollð s° sem sialfr lausnariñ
giorir Johañis i þridia capit. huat a þ klotligum
burdi er þatt/s° sem at er madriñ allr med sund
t likama/skynsemd/t ollu skilningar vite/ þyrer
þui at allt þ/huat med mañinū tracktieraz t er eig
añat/eñ þ hollðzins er/s° mattu nu þ vita huer
hollðligr ma kallaz/einckum sa sem er an heilagr
anda nadar/eñ dicktar/larir margt/ t þuckier
vm hapuar andligar greiner sem þu matt vel
skilia i hollðzins verckum Galat v cap. þar haf
kallar villu dom t piandskap hollðzins verck/ t
til Roma i hinum attanda capit. seiger hñ at pyr
er hollðzins saker verdi laugmalit kreinckt/huat ei
gi er einaziz talat vm munadlipe/helldr vm all
ar synder/eñ eirna mest vm vantruna/ huer at er
hin allra suiuirdeligazta guðs hadung

Þar i mot mattu þañ andligañ kalla sem med
allra augsyneliguztum verckum vmgeingur svo
sem at sialfur grandariñ Jesus þwo þatt sina
larisueina t Petrū þa er hñ þor med skip at pisk
um/Lika svo sem/at hollð er sa hiñ iñre madr
t ytre sem lipuer t alla hollðzins þarpliga hlut
verckar til stundligra naudsynia/Eñ andi er þa
hiñ iñre madr og ytre/sem lipuer t verckar þ
sem

sem til andligra hluta ꝛ epter komandi lifdaga
pienar/an slicks skilnings þessarra orda/muni þu
huorcki þeñan. Sancte Pals pistil nie nockra ad-
ra bok heilagrar ritningar riettliga vnderstanda/
þyrer þui vara þig vid ollum þm sem odru vise/
edr med añarligre lydingu vleggia þessi ord/
þott þat sie sialfuer hoxut Doctores og yfuer
spakingar s• sem Origines ꝛ adrer hiis iafning•

Nu skal vin sialfuan
Pistilin rꝛda

Esi med þui at einum gudz spialligum predika
re byriar i fyrstu fyrer logmalsins opinberan ꝛ
syndariñar/þat allt at strafa og at synd giora
sem engi verdr lifat epter. sañre anda gipt ꝛ riett-
re trv a Kristum svo at maduriñ iafni sina eymd
og komizt til riettrar vidurkeñingar / lucls̄tande
sig svo /og hialpar bidiandi

Lika svo giorir og hier hiñ heilage Pall þat
hñ byriar i hinū fyrsta capitula/at strafa þar
storsynder ꝛ vantru sem augliosar voru/ꝛ svo sem
þa voru Heidiña manna stor gl̄per/ꝛ esi ery þra
sem an gudz nadar lifa/ꝛ seiger at gudz reidi ver
di auglios af himnū yfuer alla menn/ fyrer hiis
Euangelīū/vegna þra o gudligs lifuernis ꝛ o dyg
dar saker/ þui þott þz vite ꝛ dagligana vidr kenne/
at þar sie eiñ Gud/ þa er þo natturañ i sialfre sie
er an nadariñar s• vond þ hun huorcki þackar
hñ nie vegsoma giorir/ heldr forblindar hun sial
fua sig/ ꝛ fellr svo enda laust i vetra lifuerne/
s• leinge/ at hun skamazt eigi epter flargoda
sman at dygia hinar skamsamliguztu synder nix
elleri hadung/ ꝛ þar med lætr hina adra o strafa
uerda sem somu skamer giora.

Jodrum capitula þenz hſi ſlika ſtraþ þan vida
ka vr vpp a þſſkonar meſi ſem þromer ſkina i mę
ſia auglite/edr hennogliga ſyngdazt s° ſę þa vorv
gydingar z eſi nu eru aller hrąſnatar þr sem an
godþyſnez aſtſemdar vel latazt lipa/eſi eru þo i
hiartanu gramer gudz laugmale / hverier þuſer
dąma vm añara maſia ſidu/s° ſem hrąſnis ma
ſia hatr er til/at þr hallda ſig ſialþua ſkąra vera
eſi eru þo þuller mz agirnd/hat/z dramb/z allz
vondz ſkapar Matth xrij. þr eru z þ ſem gudz
miſkunnſęi þorſma/ z epter ſiñe hiartanſ hardud
ſaþna þr z yþver ſig hlada gudz reidi/s° lątr nu
hñ heilagi Pall/sem eiñ rietr logmals vr ſkyrare
aunguañ mañan ſyndar vera/helldr kynir hñ ol
lñ gudz reidi þni sę vel vilia lipa ag nątturu gip
tiñe/edr ap ſialþs ſins þrialſligū vilia/ z þa lątr
hſi ongū mū betre vera/eſi opibera ſtor ſeckta meſi
ia myckla helldr ſeiger hñ þa hard ſiñada ſtockhal
ſada z/o yþver botar ſama

Eſi i hinū þridia varþar hſi þm badum tuei
mr j eina kauſ/z ſeiger þaſi eina eigi bena eſi aſian
aller ſamt ſynduger þyrer gudi/at einazta þui vn
dan tekna þ gydingar hopdu hąpt gudz ord/þott
marger hąpi þar eigi a truat/eſi þo er eigi med
þui gudz trū z ſaſileik nidre byrgdi/z þąrir allſt
orugliga iſ þ maltąki vr hinū þimtugazta pſalme
þ gud ſie riettperdugr i ſinū ordū/eſi epter þ kemr
hñ aptr til ins ſama z ſañar med heilagre ritning
at þr ſie aller ſynd brotz meſi z þ at þyrer logmal
ſins verck verdi eingeſi rtettlatr/ helldr þ log
malit ſie til þſſ vtgeþit/ at þar lęri meſi at vid
keña ſinar ſynder/eſi epter þ tekr hſi til at keña riet
dan veg hverien vier ſkulum þromer verda z hiald

þaſ

þazt getad/ᵗ ſeiger at þꝛ ſie aller ſynduger menᵗ
an gudz vegſomunar ᵗ hliota aller an eiginligrar
þorþienanar riettlater at verda/ þyrer þa tru ſem
er a Kriſtum Jeſum sa er þyrer oſſ hefer þ verd
ſkulldar medr ſiñe blezadri blodz vt hellingu/ᵗ
vordiñ sº oſſ eiñ nadar ſtoll a þ gudi þodr/ huer
allar vorar vm lidnar ſynder þyrer lꝗtu/ vppa þ
hñ audſyne at oſſ hialpi einazta hñs riett lꝗtu/ hu
ert hñ gefr i truñe/ſem i þañ tima þyrer guds ſpi
ölln opinberadizt/ ᵗ þ adr til þorna var vitnat
þyre logmalit ᵗ ſpameñina/lika sº vidriettizt um
logmalit þyre truna þott at logmalſins verck nꝛ
ſiñe hroſan verdi vnder lok laugd

Jhinū þiorda ſe hñ hefer nu þyrer hina þꝛſ
tu þria capitula opinberat huat ſyndin er/ ᵗ kenn
ſañaſi truariñar veg til riett lꝗtiſins/ hefr þa ſi
dan vpp at mꝗta nockrū giegn yrdum ᵗ hia rꝗ
dum/ᵗ tekr i þyrſtu þ þyrer ſig (ſem titt er þm ol
lū er aþtruñe heyra) þ hñ verdi an verckaña
riettlatr/ᵗ þr ed sº ſeigia ſkulu var þa eingen god
verck giora/ þui ſetr hñ hier ſialfr Abraham þyr
ir ſig ᵗ ſeiger hueriu hefer Abraham med ſinū
verckum aþ ſtad komit eda koma þau olltil einſ
kis/vorn hñs verck ongu neyt/ ᵗ lyckter þ sº /at
Abraham ſie an allra vecka/alleinazta þyrer riet
ta tru/riettlatr vordiñ/þo sº algiorliga at hñ vard
adr eñ hñ liet vm ſkerazt/ allemazta siñar truar
degna i heilagre ritning riettlatr prifadr (Geñ xv)
hefer nu þtta verck vm ſkurd ins ongu orkat til
hñs riettlꝗtis/ þ er gud hauld hñ þo/ᵗ eitt gott
verck var hlydniñar/señeliga man þa eckert añat
gott verck til riettlꝗtiſins nockru orka/ nema sº
ſem ar var vinſkurdar ſkien Abrahamsseitt ſyne

ligt takn/huar med hſi audſyndi ſina rietthuiſe i trv
ſie/ lika ſvo eru oll oſir godverck ecki vian ſynelig
teikn/huer vr ap rietti tru koma/ t augliſa/ sē oſir
god prioſgan/ þ niadriñ ſie þgar hio iſira riett
lata þyrer guoi

Þar med ſtadfeſter nu hſi heilage Pall ſem
med eina oþlugu epter dōmi vr. heilagre ſkript/
ſina adrſagda kēning i hinū þridia capitula vm
truna t leider Dauid til vitnis i hinū (xxxij Pſalt)
þar hñ ſetzer/ at madurſi verdi an verckaña reitt
lata/ þott hñ ſie eigi an godra vercka þa h ſi er riett
lata vordiñ epter þ teyger hñ vt þ exemplū i giegn
ollum odrum loginalſins verckum t alyckiar þat
at gyding ar þa eigi verit Abrahams arguar/ei
naſta þyre þ þr era hñſ. apſpringe/ eñ myckiu miðr
þo ap algu loginalſins verck a/ Helldr hliota þr at
erþua Abrahams tru vilie þr añars rietter er þuin
giar/ vera ins þui þo at Abrahā er aðr þyrer trus
riſiar ſkulld/ riettlat vordiñ/ eñ login voru ſett/
bygdi Moyſes ts* vm ſkurdarins/ t eiñ þader kal
laðr allra riett truaðra/ þar til aþlar loginalit my
ckiu þram ir reidi/ eñ Nadar/ ins þui at engeñ gio
rir þſſ verck ap ſañre godþyſn t riettri aſtſēo/ þyre
þui kemr myckiu meire v nad ap lagaña verckū/
t þar þyrer hlyti einaſta su trua þa nad at aud
bazt sē Abrahā var þyrer heitin/ þat ſtik epter dō
mi eru vorra vegna ſkrifut þ vier ſkylldū t trua

I hinū þiuntа/ kemr hñ til auagrtarins t truar
iñar vercka/ sē at eru þridr/ þognuðr t aſtſemd/
til guðs t huerſ manns þar med oruggleika/ diarf
leika t ſtoðugleika/ þremd t von i olliñ hormungū
t mot kaſti/ þuiat aller ſtiker hluter epter þylgia
einū rietti tru/ t þyrer þia o vm rēttlatigra t vp
uet

ver gnꝛþvanligra audꝛþa saker/ sem gud þader heþar oss audsynt i sinū syne Christo Jesu/ þ hū liet hū dauda lida þyrer vora skulld/ þyrr eñ vier kyñū hū þar vm at biðia/ ꝛ þo þa þegar vier vorū hūs þiandmeñ/ ap þssu megu vier skilia/ þ truan riettlꝛtir/ an allra verckа/ eñ þo driegzt þeigi þ ap at vier skulū þyre þasi skulld eingen god verck giora/ Helldr/ at þau hinu rienskapligu verck munu eigi leinge i hle liggia/ a huerū hiner verck Heilogu hafa eckert skyn huerier sier dickta helldr vpp stalþuer eigenlig verck/ þar huorki er þridr iñe nie þegnuidr/ ast eda orugleiki/ von edr diarþleike/ ꝛ eigi nockut añat riett kristiligt verck nie truariñar dygd

Þar epter a giorir hū eiñ lystugan spaztseru veg/ ꝛ tekur þram huadan at kemr/ badi syndin ꝛ riettlꝛtid/ liþit ꝛ daudiñ/ ꝛ sem þa two allsꝛmiliga huorn i giegn odrū Adam ꝛ Christū/ viliandi sº seigia at þyrer þa skulld atti keiste at koma/ eiñ afiar Adam sa er oss hlaut at arfleida til sins riettlꝛtis/ þyrer eina nyia andliga þꝛding i trusie/ med sama hꝛtti sem hūs borne Adam leiddi yfir oss arftekiu syndariñar/ þyrer hina gomlu klotligu þꝛding/ eñ mz þssu verdr þ kunngiort ꝛ stadfest/ at eingen þꝛr sier sialfr vr syndiñe til riettlꝛtis medr verckunū hū alþat/ ꝛ þo myckla sidr/ helldr eñ hū þꝛr vid þui spornat þ hū verdr eigi likamliga þꝛddr/ hier med audsynizt þ/ at gudligt logmal (huat þo skapligazt vꝛri at þ hialpadi/ ep nockut skylldi þo hialpa til riettlꝛtisins) er eigi allt einazta an styrcks ꝛ hialpar komit/ helldr heþer þ syndina þor aukit/ þyrer þ at hin vonda natura verdr þui þssu graamare ꝛ vill sina lysting þss giarnar drygia sem logmalit bafiar hñe meir/ ꝛ med sliku moti giorir nu logmalit Christū oss eñ myckla nyttsamligra/ ꝛskiandi ap hann sicive nadar vorre natturu til hialpar

J hinū sietta a hꝛarn hſi ſierdeilis þ truariſtar verck ſem er barattu andans vid holldit med þull komligre deydingu ypuer bliþiña ſynda ꝛ vondra girnda ſẽ epter tiettligtingina ypuer verda i vorū limū/ ꝛ keñer oſſ þ/ at vier sieū eigi/ sº þrelſader þyrer truna þra ſyndunū þ vier ſkulū idiulauſer/ later/ ꝛ saliþer vera/ sº sem at þar vꝛri nu ein geſi ſynd meir þyrer hondū/ at ſoñu er eñ ſynd ypner bliþuiñ i vorū lidū/ þo hun verdi eigi til þordꝛmingar teiknut þyre þrar truar saker sẽ vid hana ſtrider/ þyrer þui hoþu vier ꝛrit nog at ſtarꝛa vid ſialfa oſſ vm vora liþdaga/ þ vier tenitū vorn likama til ſinar girnder at deyda/ ꝛ ſina limu at þuinga/ sº at hſi verdi andanū hlydiñ/ eñ eigi ſinū girndū/ vpp a þ vier sieū liker kriſtꝛ dauda ꝛ vpp riſu ꝛ þullkoñū vora ſkirn/ huer at metr kir ſyndaña deyding ꝛ eitt nytt nadariñar liþuerne þangat til vier verdū mꝛ ollu ap ſyndunū ſkirir/ ꝛ likāliga vpp riſul mꝛ christo Jeſu ꝛ at eilifu liþū

Eñ þtta getu vier giort (ſeiger hſi)a :medā vierum nadiñe vnder vorpner/ eñ eige logmalino hu at hſi ſialfꝛ vtleggr/ þ an logmalſ at vera/ sie eigi vnder þa grein talat/ þ vier ſkulū eingin laug haþa ꝛ meigi þ giorꝛt huat huern eiñ lyſter/ hellꝛ heiterþ vnder logū at vera/ nꝛr vier vm gongū (an nadar) lagꝛiña verck/ sie sº Drottnar þa ſe ſeligꝛ ſyndin þyrer Logmalit/ þyrer þui at eingeſi er Logmalino holl ap natturu (huat at er einſtor ſynd) eñ nadin giorir oſſ Logmalino aſtpolgna/ sie þa er þar eingin ſynd meir þyrer hondū/ ꝛ Logmalit er þa eigi meir i moti oſſ/ Helldꝛ er þ vnder eins vid oſſvordit

Eñ þtta ſama er tiettligt þrelſe ap ſyndū ꝛ

laug

laugmalino vt ap hueriu hſi ſkripar allt til enda
þſſ ins ſama capitula/at þ ſie eitt þrelſe/alleina æ
ta med lyſt ꝛ godu lifuerne nockut gott at giora/
an logmalſins þunganar/ap þui er þtta þrelſe/
eitt andligt þrelſi/ þ sem huorki i burt ſkupar nie
ſ nyter logmalit/helldr lætr þ lauſt huat er ap log
malino krapit verdr/ einkū god þyſne ꝛ aſtſemi
/haar med logmalit ſtillizt/ ꝛ hefer ongua þian
nie kraupu meire/lika sem nær þu einū ſkylldugr
værir/ ꝛ hefdir einga borgan/ vid hū hlyter þu
med tueñu moti kuitir at verda/einu med þui/at
hū vilddi eckert ap þier hafa/ꝛ ripue ſiñ registrū
i ſundr/ Eñ med odru moti s° / at eiñ huer godr
maſi borgadi þyrer þig/ꝛ gæfi þier s• mikit at þu
giorder hſis registrū þar fullnægiu med/ Med
þſſū hætti hefer kriſtr giort oſſ þrelſada ap log
malino/ ap þui er þtta eckert villt nie likamligt
þrelſe/sem eckert gott ſkule giora/Helldr þ er allt
ꝛ mærg hattad gott giorir/ ꝛ er ap logmalſins
kropu ꝛſakar gipt kuitt ꝛ akærulauſt.

I hinū Siounda ſtad þeſter hū ſlickt med eiñre
epter likingu hiuſkapar handzins/Lika sē at þa
madrin deyr/er su kuiña laus/ ꝛs• er þa huort
lauſt ꝛ vid añat ſkilit þo eigi s°/at kuiñan meigi
eigi nie ſkuli añan mañ eiga/Helldr hitt/ þ hun ſie
þa allra þyrſta riettligaſta þri einū odrū at giptaſt
huat hun matti eigi adr/ þyrr eñ hun vard hins
añars laus/Lika s° er vor ſamuitzka þorbunden
Logmalino vnder þm ſyndſamligū gamla maſie/
þui nær hū deydizt/ þyrer heilagan anda/ þa er
ſamuitzkan þri ꝛ huort vid añat lauſt (eigi s°) þ
ſamuitzkan ſkuli eckert gott at hafazt/ Helldr nu
hid allra þyrſta ſkuli hun riettliga þydazt kriſtū

ſſi aſian eignar maſi / ꝛ bera s° liſandi þ riofga

Epter þ teyger hſi vidar vt ſyndariſiar art ꝛ logmalſins / huernen riettligaz ꝛ ſyndin þer at þp þa ſier ꝛ mattug at verda þyrer logmalit / einkum af þui at hiſi gamle madr verdr logmalino þſſ grimmare / a medan hſi gen eigi borgar þ er logmalit krepr / þuiat hſſ natturo er ſynd / ꝛ gen eigi af ſialfre ſier aſiat / af þui er logmalit hans dau di ꝛ allt pislar vætti eigi s° at ſkilia / þ logma lit ſie vont / helldr at su hin vonda natturo kaſi eigi at lida hid goda / s° at þ kriſte nockis godr af hſie Lika ſem eſi ſottlera madr / þar eigi lidu þ hlaup edr ſtedian ſie af hm heimt ꝛ adrer heilbrigdra maſia þimleikar

Þyrer þui geingr hſi heilagi Pall hier þyre en da vm þ / huar at logmalit verdr riett ligaſia kent ꝛ allra beſt vnder ſtadit / þar giore þ eigi meir / eſi miſier oſſ a vorar ſynder / ꝛ deydi þyrer þ ær inu vomu / giorandi oſſ ſeka eiliſiar reidi / s° ſem vier þaum þinliga lært ꝛ kaſiat i vorri ſamuniſu þa hun verdur riettligaſia af logmalino ſnortin / s° at þa hliotu vier at hafa eitt huat aſiat ꝛ meira til eſi logmalit eitt / at giora maſiſi mz þromaſi ꝛ hialp ligaſi / eſi hiner ſem logmalit þeckia eigi eru rietti ga blinder ana þraſi med ſinu ſiergiꝛdi / ꝛ meira þui medr verckunū þullnaꝛgiu at giora þat þr hafa eigi vitzmune a huerſu myckels at logmalit / krepr / emkanliga / eitt þrialſligt / viliugt / ꝛ god þuſt hiarta / þyrer þui lita þr eigi Moyſen riett vnder augun / at dukiſi er þar eſi þyrer heingdi / ꝛ vm hſſ a ſian vapdi

Epter þ vrviſar hſi huernen andiſi ꝛ holldit ſtri da ꝛ maſinum huort mot odru / ꝛ ſetr ſialfuan

ſig

sig til eins epter dǫmis/sº vier lǫrũ þ verck (synd
dina) at deyda i sialfum oss) riettligaũa at keĩa/
q eĩ hũ kallar þo bǫdi andan ok sº holldit eitt laug
mal/ þuiat sº sem gudligst logmalsh atti er til/at
þia ok krepta/Lika sº þiar ok krept/ok qsizt holdit
i giegn andanum viliandi sina lysting hapa/ þar
huert i mot þiar ok krepr andisi i giegn holldino ok
vill sina ly ting hapa / eĩ þsse a greining varir i
ossº deingi sem vǫr li þum til i einum meir eĩ od
rum nidr epter þui huort andisi edr holldit oplu
gat verdr eĩ madrin alls er þo sialfr huorugg ia
þodi hollo ok andi/ huer vid sialfan sig strider /
þar til hũ verdr med ollu andligr

I hinum atta hugstyrker hũ slika stridendr/at
þa pordǫmi eigi þuilikt hollo/ok vt visar pramar
meir/ huer hollozins ok andans act sie/ok þ andisi
komi pyre Kristum sa er oss hefer gepit sin hei
lagan anda/huer oss andliga giorir ok holldit kepr/
giorandi oss allozngga sº at vier erum þo lika
vel gudz born huersu hart sem syndin geisar i oss
svo leinge sem vier pilgium andanum epter ok
syndine i mot stondum hans at deyda/ eĩ med
þui at eingeĩ hlutr er svo godr til holldit at dey
da edr krepta/sem kross burdr ok pina / hugstyrker
hũ oss i motganginum/ pyrer hia stod kærleik
sins anda ok allra skepna/ einkum af þui at vor
andi ber opt þungan mod/ok þ allar skepnr sam
pinazt oss þ vier mattum hollozins ok syndarinar
þatter verda/svo siau vier nu þ at þsser þrir ca
pitular hlioda einkum vppa tuarinar verck /
huat er kallazt hin fyrsta Adam at deyda ok hol
dit at þa

I hinu

I hinū muuda/x.ri.aapitula/ keſier hū vt a
eilipre gudz vualningu z þyre hugran/huadan þ
vpp ſprettanliga hier þliotandi kemr/ huer riett
ſkal trua edr eigi trua/ z huer þra ſyndiñe kañ ley/
ſazt z eigi leyſazt/ s° þ ſie med ollu oſſ vr greipū
numit z gudi einū i hendr þeingit/ þ vier hialpli/
ger verdum/er oſſ z þ hin allra meſta naudſyn /
þuiat vier crum breyſſker z oſtodugir s° at eþ
vnder oſſ vǫri komit yrdi ſeñeliga eingū maſi hol
piſi/ þui dioþulinū nūdi þa at ſoñu alla yþuer bu
ga eñ þyrſt gud er nu ſtodug lyndr z at hū ma el
gi ſin þyre hugſan bregdazt/ z ei þǫr nockr hū
þ varit z aþ þui hoþu vǫr eñ orrugga von i mot
ſyndiſie

Eñ þm opbelldis ondum z diupuitringū er hier
eitt mal vpp ſtungit þr ed ſiñe under ſtodu vilia
sē þyrſt hingat at vikia z hepia þyrſt aþ vpp ha
þi at ranſaka vnderduip gudz þyrie hyggiu/ hu
ort þr eru vt valder aþ gudi/ angrendi ſig med
þeſſu til emſkis /huar med þr ſteypa ſier ſialfum
i orualnan/edr ſig mz ollu yþuer gepa/ eñ þu þylg
þeſſm piſtle/epter ſiñe ſkickan og ſtunda Jeſum
Kriſt z hñſ Euangelia / s° at þu mǫtter þa
vidr keñnig þiña ſynda z hñſ nadar/ z kuñer s°
þadan i þra vid ſyndirnar at ſtrida/ epter þui
sē hier hepr kent/ hid þyrſta/ ij. iij. iij. v. vi.
vij. /viij. capitulū/ eñ epter þ þu eri kominn i hid
atta vnder kroſſ burd z kuellingar/ þa mun þ lǫng
þig huat riettlig gudz þyre hyggia er i hinū ix. þ
ri capitula z huerſu huggunarſālig hun sie/ þuiat
an pynckingar kroſſz z daudans hǫrtu/kuſſu vǫr
eigi þa gudliga þorſio at hantiera an tions z hel
mogligar reidi gegn gudi/ z aþ þui hlyti hiñ þor

ne

ne Adam mz giornollu þyre þraiñ vandr at vera
ador eñ þu lidr þfian hlut z dreckr hid sterckra/ vm
þyrer þui gat þss vandliga/ at þu drecker ecki vin/
medan þu ert eñi briost mylkingr/ þuiat huer lær
dómr/ hefer siñ skamt tima z alldr

J hinú tolþta lærir hñ rietta guds þionustu z
gioric alla kristna menn at prestum/ at þr skuli vþ
þra hirdzki gulli nie kuik þir heldr þra eiginligu
lifnerne med deydingu likamligra girnda/ epter þ
skrifar hñ vm augsyneligt dagþ kristina manna i
andligre skiornan/ huersu þr eiga at predika/ stior
na/ þiona/ vetta/ z lida/ at elska/ lifua z giora/ vit
dr vinr z ouinr/ z huern mañ añañ z þtta sie þau
verck sem sier huer kristñ giorir/ þat s° er mællir/
þ truan hafi eckert helgi hallo

Jþrættanda capitula kefer hñþ vier skulum
heidre hafa veralldar vallozmenn z þm hlydu
ger vera/ huerier þyrer þ eru iñsetter/ þott eigi be
tre þr oss þyrfti gudi/ þa giora þr þo s° myckit þat
þ goder menn hafa stundligan þrid/ vrnd/ z þor
skar/ z þ vonder menn mega eigi an hrædzlu nie
mz þrifit/ þrelsi edr huild nockut vont af sier gio
ra/ þyrfti þui ber godum mönn þa at virda/ þott
þr þurfui eigi þra vid/ esi vid nidr lagit lykr hñ
þtta allt i kærleikanñ z endar þ medr Kristz ep
ter dómi/ þvier skulum hñ epter fylgia z breyta
lika s° sem hñ hefer vid oss breytt

J hinu þiortanda kefer hñþ vier skulum þa
hlydna þara at vid breyskr samuitzkri i trunadi
z þyrfti þm vægia s° at kristna manna þrelsi bru
kist rætt til skada/ heldr breyskr trundum til betru
fiar/ þuiat huar þ giorizt eigi þa fylgerþar sundr
þycki z þyrfti litning guds spillanna epter/ huar þo

gull

aull naud syn a liggr/ þ beira sie at vikia veyk frá
adum vm litiñ mun þar nl hñi styrknare verdr /
esi þ at lardomr gud: spiallasia fyllbi med öllu i
grnñi ganga/ r þulickt verck er sierdeilis/ eitt kær
leiks verck/ þ a þssu timñ er vel nytt samligt/ huar
m: kiot ati rodru kristteligu prelsi op belldi slugz r
her giltga an allra naud synia/ hin breyska sñ vis
ka verdr skelpd r vmturnut/ sdr eñ hñ vidr kenir
sasileikis

I hinñ gimtanda sem hñi Kristñ til epter da
nis/ þ vier skulum vid adra breyskua menn hog
lynder vera/ svo sem vid þa er hrasat hafa i op
inberar stor synder/ r o tierliga breytne/ hueria
vier megum eigi stragr þolleggia/ helldr þa vmli
da þar til þr betra sig / þuiat svo hefer kristr
vid oss giort r esi dagligasta giorir/ þ hñi vilie
dr nærsta margar o dygder/ r vonda breytne/ la
þn þramt ollum odrñ o pull komin leikz a oss/ r
enda lausa hialp veiter

Epter þ til eiñrar alyckingar bidr hñi þyre kin
lop ar þa/ r gudi a hendi þelt r audsyner þm sitt
embætti r predikan/ bidr þa r nærsta þagligasta
vm hialp r stundning vid þaträka til Hierusale
r allt þ huar hñi vm talar r þ hñi þer med er
skar kærleiki svo þisu vier nv i þssm pistle hid
allra rikligasta huat einum kristnñ maße ber at
vita einkum huat lognual sie/ Euangeliñ/ Synd/
straffan/ Nad Tru/ Riett læti/ kristr/ Gud/ god
verck kærleiki/ von/ r kross/ r huersu vier skulum
hegda vid huern mañ/ sie hñi þrom: eda brotligr/
styrkr eda breyskr/ vin edr ouin r huernen vier skú
lum breyta i mot skalþum oss þar til grundualiar
hñi allt þetta all samliga med skriptiñe/ r med si
algs

alls sins ꝛ spamaſiaña epter dꝯmum vt viſat
svo at hier er einſkis meir aſkiandi / þyrer þui
ſkin þ s^{o} /sem hapi hiſi heilagi Pall viliat i þſſm
piſtle/einu ſiñi i ſtuttu male iñe lykia/allaſi kriſtili
gaſi ꝛ guds ſpialligaſi lꝛrdom/ ꝛ til reida s^{o} eiſi
iñgang i allt hid gamla teſtamentū/ þuiat an ep
uꝛ/huer þnan piſtil hefer vel i hiarta þeſt/sa he
fer hins gamla teſtamentz lios ꝛ krapt hia ſier/þy
er þui giori huer kriſtiñ maſi hſi ſier alkuſian/ꝛ
lati iapnan i idkan vera / Huar gud vſe oſſ sino
nꝺ til Amen

Hſi ſidarſti/er eiſi heilſunar capitule/eſi þar
vnder blandar hñ eirne nꝺrſta a gꝺtri vid vard
nñ þyrer maña lꝛrdomum/ þꝛ eꝺ iapn þramt iſi
palla gudz ſpialligre keſinga ꝛ hindraner vpp ten
dra/ Meſtu ſem hſi hefdi at ſoſiu þ þyre ſied at
ap Rom ꝛ þyrer hina Romuerſku ſkyllꝺi koma
þꝛ tꝺlanliger ꝛ hindranar ſomu Canones ꝛ Decre
tales/ ꝛ su sukla ꝛ niꝺka mor maſiligra ſetto
inga ꝛ bodorꝺa/ Huerier vm þſſa tima dreckia al
lꝫ verolld/ hapa ꝛ þnaſi piſtil ꝛ alla heilaga rit
ning/Lika/ꝛ eirnen/ Andan/ ſem truna ap
planat/ ſvo at eckert meira er þuer blip
uit/eſi sa þia ap gud er Mage hafer/
huers þienara hſi heilagi Pall
ſeiger þa hier vera / Gud
þrelſe oſſ þra þm Amen.

S. Pals pistill

All þion Jesu Christi kallaðr til Postula/vt lesiſi til at predika guðz Euangeliũ/huerium hũ hapði aðr þyrir yeitið þyre sina spámeñ i heilagre ritning ap sinum syne/ Huer at þæðri er ap Dauiðz sæði epter holldguniſie/eſi volldugliga auglyſtr/ſom Guðz epter andanũ/ þm er helgar allt i þra þm tima er drottiñ vor Jesꝰ Christr reiſ vpp aptr ap Dauða/ þyrer huern vier hopũ medtekit/ Nad t postuligt embætti a medal allra Heidiña þioda/ truarſiar hlydne vpp at rietta/vnder hũs napne/ap huerra tolu þier erut sem kallader eru i Christo Jesu.

Ollũ þm guðz elſkuligum t kolladũ heilogum sem eru i Rom

Nad t þriðr ap gudi vorũ þaudr t Drottne Jesu Christo þa sie med ydr.

Þyrſt giori eg at ſoñu þacker minũ Gudi/þyrer Jeſum Christũ allra ydar vegna/vm þat ydar tru berzt vt vm allan heim/ þuiat Gud er miñ vottr/ huerñ eg þiona i minũ anda vti guðz ſpiollũ hũs ſonar/ þ at i sipelle miſiunzt eg ydar t iapnant minũ bænũ beidandi/ þ eg mætta eitt huern tima/at guðz vilia/ hapa þ lucku ſprang/ at koma til ydar/ þui mig langar at sia ydr/s at eg byrta ydr nockurre andligre giop ydr til styrktar/ þ er/ at eg mætti taka lika huggan ydar a mille/þyre ydra tru t mina/sem vier hopũ vor a millũ

Eñ eg

Ef eg vil eigi dylia þyrer yðr bꝛæðr/ þ eg ein-
ſetta mier opt at koma til yð (þo mier hafi hꝛæct
verit til þſſa) sº at eg hefi þꝛt nockn a vogꝛt
ydar a mille/lika sem a medal añara þioda/ þui
eg em ſkulldu nauti/bꝛæði giriſkra ꝛ o giriſkra/ſpa-
kra sem o ſpakra/af þui sº mikit sem eg þorma
ein eg reidu buiñ til/yðr sem erut i Rom/at þꝛedi
ka gudz ſpiollin.

Þuiat eg ſkamazt min eigi kriſtz Euangelio/
þui þ er krapt gudz sem hialpliga giorir alla þa
sem þar a trua/fyrſt gyðinga ꝛ sº grickc/af þui
at þar opinberazt iñe/ þ riettlæti sem gudz er
huert at kemr af trune i truna. Sº sem ſkri
þat er/ þ riettlæt mune af ſiñe tru lifua.

Þuiat gudz reidi af himnū opinberazt yfer
allt rangleti ꝛ o riettuiſe maſia/ þꝛ eð ſañleikiñ af
rækia i rangletino/ fyrre þui huad af gudi matti
kuñgiorazt er þm opinberat/ þuiat gud hefer þ iñ
þ opinberat/ med þui at gudz o ſyniliger hluter
ſiazt/ þ er hñs ciliſt krapti ꝛ guddomi/ef gaum
at verdi gefit þm verckū/einkū at heimſins ſkopū
sº at þꝛ hafa ongua af ſakan/ med þui þꝛ viſſu
þ/at gud er/ ꝛ hafa hñ þo eige dyrckat sº sē gud
nie hñ þacker giort/helldr eru þꝛ i ſinū hugreſiſg-
um at hiegoma vordner/ ꝛ fra þa viſt hiarta er
þor myrckuat/þui þa þꝛ hielldu ſig viſa vera/eru
þꝛ at þuſſū vordner ꝛ hafa vm ſnuit dyrd o þor
geingeligſt gudz i likneſtiur þor geingeligra maña
þugla/ ꝛ þerfyttra kinda ꝛ ſkridkuikenda

Af þui hefer ꝛ gud yfuer gefit þa i fra hiart
ans girndū ꝛ o hrein menſku/at þꝛ ſkomūdu sº
ſina eigen likame/a ſialfū ſier/huerier gudz ſañ-
leika hafa vm ſnuit i lygar/ ꝛ hafa meir dyrckat

(Vt af
ſie) þ e
vpp tek
brefſkr
at koma
þn ſkiot
dra ſky
uare þa
an hefe
ert huil
hallo.

t þionat skepnusie esi skaparanū/ Suer lopadi sie vm allder Amen/ þyrer huat er gud yþuer gap þa t skāsamligū girndū/ þui at kom þra hapa snuit natturligre at þerd i o natturliga/ slickt hid samat hapa messiriner yþuer gepit edleliga at þerd til konuñ t Logudu i sinū girndū/ huer til añars/ t heþer s° madr med mani skoiñ þramit t medtekit svo verdkaup sins villudōs (epter þui sem verdugt var) a sialþū sier.

Og lika sem þr hapa eigi þss gatt/ þ þr skylldu ap gudi kyning hapa/ svo heþer t gud yþuer gepit þa i þra leitt sine/ at giora þ/ Suat eigi var hæpeligt/ þuller vpp allz ranglætis/ þrillu lipnadar/ þlatskap ñ/ a girndar þiandskapar/ þuller ogunndar/ manndrapa/ þrætu/ suika/ o heilindа/ kuis samer/ bakmalger gudz þorsmanarar/ had/ giarner/ drambsamer. sialp hælner/ hreckuiser/ þor elldreunū o hlyduger/ skilnings lauser/ o halldin order/ o þridsamer/ hardsuirader/ o myskunnsamer/ Suerier gudz riettlæti þa vita (þat þser eru dauda verduger se þuilikt giora) nu giora þr þ ei at eins helldr eru þr eirnen þm sam sinnader se þ giora

Asiar Capitule

Yrer þui kantu eigi/ o madr/ þig at ap saka/ huer hellzt þu ert sem dæmer/ þui huar þu dæmer vm asiañ/ þar þordæmer þu sialþuasi þig/ ap þui þu giorir þ sama/ huat þu dæmer/ ep vier vitum þ gudz dom er riettr yþuer þm/ sem þuilickt giora/ esi þeincker þu þ o madr/ sem dæmer þa/ er þuilickt giora/ t þu giorir hidsama/ at þu muner vmflyia gudz dom/ eda þorsmar þu rikdō hins godgirndar/ þolinmædi/ t langlundar ged/ veizta eigi þ/ at gudz god gyrne leider þig til yþuer botar-

Eſi þu epter þiſſe harduð ꝛo ꝑuer botar ſomu hiarta / ſaꝑ nar þier ſialꝑū reidi / ꝑppa reidiſnar dag ꝛ vppbutingar guðz rietthꝗtis doms / ſa er giallda mun einū / ꝛ ſier huerū / epter hūs verckū / þm at ſoſiu / heiðr ꝛ vegſemd / ꝛ / o ꝑallualluallta veru / ſẽ med þolin mꝗði goðra vercka epter leita eiliꝑu liꝑ ue / eſi hinū sem þ reiu giarner eru / ꝛ hueriet eigi hlyda ſañleikanū / eſi hlyda helldr ranglꝗtinu / sne ꝑpa / ꝛ reiði / hrellingar ꝛ harmkuꝗli ꝑuer allar saler þra maña sem illzku dryggia / ꝑyrſt gyðingū ꝛ s° grickium / eſi heiðr / vegſemd ꝛ þriðr ollū þm sem gott giora / ꝑyrſt gyðingū ꝛ s° grickū.

Þuiat eckert maſigreinar a lit er ꝑyre gudi / þui þr sẽ an logmals haꝑa ſyndgazt / þr munu og an logmalſ ꝑyre ꝑarazt / ꝛ þr sẽ vnder logmalino haꝑa ſyndgat / munv ꝑyrer logmalit dꝗmder verða aꝑ þui at a heyrendr logmalſins eru eigi riculat er ꝑyrer guðr / helldr eru þr rietlater sem logmalit ꝑuilgiora / þui þꝗr þioder sẽ eigi haꝑa loꝗmalit / eſi giora þo aꝑ natturu huat logmalit mñ helldur / þr ſomu mz þui þr haꝑa eigi loꝗmalit eru þr sier ſialꝗ uer logmal mz hueriu þr viuſa þ logmalſ ins verck ſie ſkriꝑut i þra hiortū sẽ þra sannitz ka ſialꝗ ber þm vm vune / ꝛ þr þanckar sem ſin a mille a klꝛga ſig eðr aꝑſaka a þm deige nꝗr gud dꝗmer leynda koſtu maſiaña epter munu guðz ſpialle ꝑyre Jeſum christum

Eſi Sia? þu kallazt gyðingr ꝛ ꝑorlꝗtur þig ꝑppa logmalit ꝛ hroſar þiꝑ gude / ꝛ veizt hſi vilia ꝛ med þui þu ert lꝗrðr i logmalino / reyner þu huat at beſt ſie at giora / ꝛ ꝑormen þig ſialꝗ uan at vera blindra maña leið togara ꝛ lios þra ſem i myrkū eru / hauſra tꝛꝑtungar maſi ꝛ lꝗrt þoðr eiu ꝑalðra /

Hafandi badi vitzkuñ̃ porm ↄ safnleikans i Log
malino. Nu lærir þu añan/eñ sialfr uan þig lærir
er dyr þu eigi/ þu predikar at eigi skuli stolit vera ↄ þu
stelr/ þu seiger at eigi skuli hordomr drygiazt/ ↄ
þu dryger hor/ þu sui virder skurgodin/ ✝ regner
þo gud sinu/ þu throsar þier af logmalino/ ↄ van
virder gud fyre yfuer gongu logmalsins/ þat fy
re ydar skulld verdr guds nafn lastad medal hei
dina þioda/ sº sem at skrifat er.

Vm skurdrin duger at sonu/ef þu vardueiter
Logmalit/eñ ef þu ert yfuer trodzlu madr log
malsins/ þa er þin vmskurn vordin at yfuer hud
þuiat ef yfuer hudin vardueiter riettlæting log
malsins/ reiknazt eigi þa hins yfuer hud fyrer vm
skurn/ ↄ sº mũ þ/ þa sẽ af natturu er ✝ yfuer hud
ↄ Logmalit fulkomnar/ dæma þig/ sem ert vnder
bokstafnũ/ ↄ vm skurnine/ yfuer trodzlu mafi log
malsins/ þuiat sa sem augliosliga er gydingr/ er
eigi gydingr/ ↄ eigi su auglios hollozins vmskurn/
helldr er sa gydingr sem heimogligr gydingr er/ ↄ
vmskurn hiartans er vmskurn su er skier ✝ i an
danũ/ eñ eigi i bokstafnũ/ huerrar lofs[illegible] eigi er
af mönum helldr af gudi

Þridia Capitule.

Hvat hefer þa gydingr til þss at hann sie
preme? eda huer nyt semd er at vm
skurnine/ Marsta mykil a allan hatt/
Sereliga fyrst/ þ at þim er til truat/
huat gud hefer talat/ þott at nockurer
vt af þim hafe þui eige truat/ huat vm þ skylldi
fyrer þra van trv̄ saker guds tru vnder lok lida
/ piarre sie þui helldr blifr þ sº/ at gud sie sañ
sogull/ eñ aller menn liugarar/ sº sem skrifat er/ at
þu

þu riettlatr ſiert i þinum rꝛdū ꝛ yþrer vilier ngr þu dꝛmiz: Pſal.
Pſal.

Eſi er þ sº /at vort ranglꝛti/priſe gudz riettlꝛti/huad ſkulu vier ſeigia/er gud þa ranglꝛtur/ þott hſi leggi reide a þ (nu tala eg epter plag ſidū maſia) þiarlꝛgt ſie þui: Huernen ſkylldi gud eligar heimiſ dꝛma þui ep gudz ſañleikr verdr yþrer mina lygn vegligre til hſs dyrdar huar yþrer ſkylldi eg þa epter þ sē añ ſyndbrotz madr dꝛmdr verda/ ꝛ myckiu þramar sº breyta (sē illa verdr till vor talat) ꝛ sº sem sumer ſeigia/ þ vier ſeigiū/giorū illt/sº at gott epter komi huerra yþrer dꝛming er riettlig.

Hūad beru vier þa/ap' þm? allz ecki/ þuiat vier hopū adr vtuiſat hꝛdi gyþinga ꝛ gricke alla vnder ſynd vera/epter þui sem ſkripat er/at eigi sie sa nockr sem riettuiſ er/ ꝛ ecki eiñ/ ꝛ eige sa sem ſkynugr sie/ ꝛ einge sa er at gudi leite aller eru þr þra hneiger vordner/ ꝛ lika aller o nyter giorder ꝛ einge er sa sē gott giorir/ ꝛ eigi eiñ/ þra þarcki er o þin grop/ ꝛ med ſinū tungū hantiera þr ſatkſamliga/ l. ꝛgorma eitr er vnder þra yaurū/ ꝛ muñr þra/ þui ap boluan ꝛ beiſkleika/ ꝛ þꝛtr þra þluter til blodz ythellingar i þra vegū er eymd ꝛ hugar angr/ ꝛ þridarins gotu þeckia þr eigi/ ꝛ eigi er þar nockr gudz otti yþre þra anguin. Pſal. x Pſal. x Pſal. x Pro. i

Eſi vier vitum huat logmalit ſeiger/ þ ſeiger þm sem vnder logmalino eru/sº at allra muñr verdi til byrgdr/ ꝛ heimriſi allr vid gud ſakadr/ yþrer þui at eckert hollð/ap logmalſins verckū/ge ꝛ þyrer hm riett latt verit/ þuiat þyrer logmalit kemr eigi vtan vidr keſning ſyndariñar. Eſa. lix Pſal. xxiv

Eſi nu er an Logmalſins gudz rietlꝛti opin

berat/ ꝛ sasi propuat þyrer vitnesʃ burd logmal sinsʃ ꝛ spamæliæña/ esi eg tala vm þ rittlæti sẽ þyre gudi duger huert at kemr þyrer trana a Jesũ christi til allra ꝛ þuer alla þa/ sẽ trua/ Þui hier er eingẽ greinar/ munr/ aller saman eru þr syndugir ꝛ þm er skorti a þre hrosan sẽ þr attu æ gudi at haþa/ ꝛ verda s° vt aþ hñſ nad an verd skulldanar riett later/ þyrer þa endr lausn sem vordin er þyrr Jesũ christũ/ huem gud skickadi til forlikunar manz þyrer trua i hñſ blodi/ til auisingʳ þss rittlætis sẽ þyrer hñ er þullr/ i hueriu hñ þyrer gefr syndirnar/ þær adr eru vmliðnar/ vnder þre gudligre þolinmæði sẽ hñ haþdi/ þ hñ a þssum tima a visadi þat rittlæti sẽ þyrer hñ er þullr vpp ꝛ þ at hñ sie alleina rittlatr ꝛ giore þañ rittlatan/ sẽ þr trur er/ a huar er nu þin hrosan/ er hñe lokit/ (Jesũ kristũ þyrer huert logmal/ þyrer verckasia logmal/ ecki s° hellðr þyrer truariñar/ logmal

Þuiat vier holldũ mæñiñ rittlætazt an logmal sins vercka/ þyre truna eda er hñ alleinazta gud gþinga/ er hñ ꝛ eigi gud heidiña maña atuisu en hñ ꝛ gud heidiña þiodar/ nu mz þui at þ er eiñ gud sa er vm; kærniña rittlætir aþ truñe/ ꝛ þuer hudina þyrer truna/ huersu? niðr briotũ vier þa logmalit þyre truna/ þiarre sie þui/ hellðr vpprittũ vier logmalit

Þiordi Capitule

uat seigiũ vier þa aþ þodr vorũ Abrahã/ þ hñ haþi þũdit epter holldinu/ þ seigium vier/ ep Abraham er aþ verckũ rittlatr þa hefer hñ lopstir/ esi eigi hia gudi/ þui huat seiger ritningin Abrahã trudi gudi ꝛ þ er hñ reiknat til rittlætis esi þiñ sẽ mz verckin þæzt verda launiñ eigi vt aþ nadiñe til reiknut/ hellðr epter vero skulldan/ esi

Gen. xv

hm̃ at soſiu sẽ eigi vm geingi vreckin/eſi truer a þaſi
sẽ rietlęter rang lataſi/ þiñ verdi sin trua reiknut Pſal.
til riettlętis/ epter þui moti sem Dauid seiger/ þ
þar sęldin sie alleinazta þſſmanz/ hueriũ gud til
reiknar riettlętid/an til logu verckaña sº sem hſi
seiger/at þi sie sęler hueriũ sin̄ rangłętingar eru
þyrer gepn̄/ z hueriũ sinar ſynder eru huld̄ sęll
er sa madr hueriũ gud til reicknar ecki syndina
Nu þſſi þarsęld snertr hun einazta vmſkurnina
eda eirneſi lika ypuer hudina/ þui vier hliotũ at
seigia/ þ Abraham sie sin trua til rietlętis reiknut
eſi huort er hun hm̃ þa til reiknut i vmſkurniſe
eda i ypuer hudiſe/an epua/ eigi i vm ſkurniſe /
helldr i ypuer hudiſe/eſi þ teikn vmſkurnarin̄ mz
tok hſi til merckis þſſ riettlętis sem kemr þyre trua
hueria hſi hapdi i ypuer hudiſe/sº at hñ yrdi
z þader allra truadra i ypuer hudiſe/sº at þiñ yr
di z ſlickt reiknat til riettlętis/ z þ at hſi yrdi þader
vmſkurnariñar/eigi einazta þeirra sẽ ap vmſkur
dar kyne eru helldr/iapn vel z þra sẽ ganga i þor
ſporũ þr̄ truar sẽ var i ypuer hud þodr vorſAbra

Þat þyre heitid þhſi ſkylldi vera ver (hamſ
alldariñar erþuinge/ſkiedi eigi til Abrahams/ edr
hſſ sędis/þyre logmalit/ helldr þyrer truariñar
riettlętis þui ep þr ap logmalino eru erþuingiar/
þa er truan einſkis verd z þyrer heitid o nytt giort
ap þui at logmalit aprekar eigi añat eñ reidi þui
huar logmalit er ecki/ þar er z eingin ypuer trod
ning/þyrer þſſ saker hlyti riettlętid ap trañe at ko
ma/sº at þ sie ut ap nadiſe z þ þyrer heit blipue
stodugt ollu sędi/ eigi einazta þui sem vnder
logmalino er/helldr z þui sẽ er Abrahams truar/
huer at er allra vor þader/ epter þui sem ſkri
þat er/at þig hefi eg settan̄ til þaudr margra

ene. xvij þioda þyre gudi/hueriū þu truder/ȝ sa er dauda
lipgar/ȝ kall̃ þ sẽ ecki er/lika sem þ huat at er

Og hñ trudi vppa von þar eingin von var þo
a/ þ at hñ yrdi þader margra heidiña þioda/epter
þui sem til hanser sagt/so skal þitt sædi verda sẽ
stiorn himins ȝ sia þuar sandi/ eñ hñ vard eigi vey
kr i truñe/ gap ȝ eigi vackt at sinum eigen likama
þñ daiñ var/ap þui at hñ var at mestu hundrat
vetra/ ȝ eigi dains kuidar Saru/ þui hñ epuadi
ecki gudz þyrer heit/vegna vantruar hellzr vard
hñ styrkr i truñe/ gepandi gudi dyrdiña/ vitandi
þ þyrer pullañ sañ/ar hueriu sem gud lopadi/ þ
var hñ niattugr at giora/ȝ þyrepui var hñ þ reikn
nat til riettlætis

Eñ þ er eigi einazta skripat þyrer hans saker
þ sie hñ til reiknat/helldr þyrer vorar saker/ þ hñ
þ skal til reiknat verda/ ep vier truum a þañ
sem drottiñ vorn Jesum Krist vpp vackti ap dau
da/sa er þyrer vor̃ synder var þucr gepiñ/ȝ þyr
er vors riettlætis saker vpp vackti

Þimte capitule

Þ þui vier erum nu riettlætter þyrer tru
na/ þa hopum vier þrid hia gudi/þyre
Drottiñ vorn Jesum Kristum/ þyre
huern at vier hopum ȝ til gongu i tru
ñe til þssarar nad̃ þar vier iñe stondi
ȝ hrosum oss i voniñe þrar til komandi dyrd̃ er
gud mun gepa/eñ eigi einazta þ/helldr hrosu vier
oss eirnen lika i hormungunū ap þui vier vitū þ
hormung aplar polin mædi eñ polummædi aplar
raunar eñ raun aplar von̄/ eñ vonin lætr eigi at
hneyckslū verda/ þui at gudz kærleiki er vt helltr
i vor hiortu þyrer heilagan anda þn oss er veittr

þuiat

Þuiat þa vier vorū eñ breyſkliger epter tidiſſe heþer kriſt þyre oſſranglata dait/eñ nu deyr var la nockr þyrer trettlatañ ⁊ ma vera at ſa ſie trautt ſem þyre godañ dirþbizt at deyia/þyrer þ prisadi gud ſiñ kærleika vid oſſ i þui at kriſtr heþer þyr er oſſ dait/ þa þegar vier vorū ſynduger/ þyrer þ verdum vier ⁊ mycklu meir þrelſader aþ reidi ſie þyrer ſialfuañ hañ aþ þui at vier erum trett lęter i hans blodi

Þui eþ vier erum nu gudi þoklickter þyre hiſ ſonar dauda/ þa vier vorū eñ ouiner/mycklu meir verdum vier þrelſader þyrer hñs lif sem þoklick ter eru/eñ eigi alleinazta þtta? helldr þ/at vier hro ſum oſſ ⁊ i gudi þyre Drottiñ vorn Jeſum Kriſt/ þyrer huern at vier hoþum þor likunina mꝫ,tekit

Þyre þuiat lika sem ſyndin er þyre eiñ maſi komin i þnañ heim/⁊ daudiñ þyrer ſyndina/⁊ so er daudiñ til allra maña iñ ſmogiñ/aþ þui at al ler haþa ſyndgazt/þuiat ſyndin var i heimenū / allt til logmalſins/eñ huar ecki er logmalit/ þar verdr ecki ſyndiſſe ſkeyt/helldr Drottnadi dau diñ þra adam allt til Moyſen/ ⁊ eirnen yþuer þiñ/sem ecki hoþdu ſyndgazt med þuilikre yþuer trodzlu sem Adam/ huer at er ein þyremynd þſſ sem koma atti

Eñ þ er eigi so þallit med gioþiſſe sē med ſyn diſſe/ þui ep marger eru dauder þyre ſaker eins manz ſyndar/þa gnaþuer þo mycklu meir gudz nad ⁊ giaþuer yþuer þleirum/ þyrer einſ manz nad Jeſu Chriſti

Og gioþin er eigi einazta yþuer eiſſe ſynd/lika sem at er þyre eiñ ſyndugaſi/eiliþ ſynd allra þor di arþ/þuiat so sē doms a þellit er komit aþ eina

maſis

manz synd til þorðamingar/lika er giopin þyrer eins manz riettlæti/ap morgū syndū til riettlætingar gepuin/ þui ep daudin riker vegna einnar syndar þyrer einn/ mycklu meir munu þr sem audlazt gnægd nadarinnar t giop riettlætisins rikia i lifue no þyre einn/Jesum Christ

Lika sem at þorðamingin er komin þyre eins manz synd/þpuer alla menn/ so er t komut þyrer eins riettlæti/lifs riettlætid þpuer alla menn/ þuiat lika sem þyrer eins manz o hlydne eru marger synduger vorðner/so verda t þyre eins hlydne marger riettlater

En logmalit er þo iapn þramt inn komit/ so at syndin stylldi þpuer gnæpa/en huar syndin gnæpir þar þpuer gnæpuer Nadin/en mycklu þramar/at med sama hætti sem syndin rickti til daudans/ so lika riker Nadin þyre riettlætid til eilifs lifs/ þyrer Jesum Christ.

Siette Capitule

Vat eigu vier hier til at segia/skulu vier þa i syndinne blifua so at nadin meige þpuer gnæpa/þiarre er þui/ huerntt stylldū vier þ vilia at lifa i syndinne epter þ vier erū hesse þra deyðder / Vitt þier eigi/at aller vier sē skirder eru i Jesu christo þ vier erū i hans dauda skirder/ þui erū vier t lika mz hann greptrader þyre skirnina/i daudan/vpp a þ lika sē kristr er vpp vakin ap dauda þyrer dyrd þodrsins/lika so skulu vier ganga i nyungu lifsins gasa/ þui þyrst vier verdū hann sāplantader i epter likianligū dauda/ so verdū vier hann t liker i vpprisune/med þui vier vitū þ at vor gamle madr/er med hann krossfæstr/so at ap skæpizt likami syndarinnar/ at epter þ þionudu vær eigi syndinne/ þuiat

ver

huer sem deyddr er/hñ er riettlætti ap syndisse

Eñ þyrst vier erũ mz kriste deydder/þa truum vier/ þ vier munũ tmed hñ lifa/ eñ vier viũ þ kristr er vpp vakiñ ap dauda/ og deyr eigi meir/ Daudiñ mun teigi meir Drottna yfuer hñ/ þui þ hñ do/ þ er hñ eitt sin syndisse dain/eñ þ hñ lifer þ lifuer hñ gudi/ s• t lika þier skulut halda ydr sialfua þar fyrer/ at þier sieut tdeydder fra syndiñe/eñ lifuit gudi i drottne vorũ Jesũ kristo fyre þui latid nu syndina eigi drottna i ydrũ daud ligũ likama/s• at þier sieut hñ hlydugerir hñs girnd ũ/ tliaet eigi ydra limu syndisse til ranglætis her klæda/Heldr liait sialfa ydr gudi/lika sẽ ap dauda vpp lifnada/t ydra limu gudi til riettlætis her/ktuda/þuiat syndin þær eigi Drottnat yfuer ydr/ap þui at þier erut eigi vnder logmalino/ heldr vnder nadiñe.

Huernen þa? skulu vier þui synder drygia þ vier erũ eigi vnder logmalino/ eñ erũ vnder Nadiñe/ fiarre sie þ/eda vite þier eigi at hueriũ sẽ þier gefit ydr til þionustu maña vnder hlydne hñs þionar eru þier/ hueriũ þier hlyduger erut/huort þ er syndiñe til daudans/edr hlydniñe til riettlætis/eñ gudi sie þacker/þ þier vorut syndariñar þionustu meñ/ eñ nu hlyduger vordner ap hiarta þre lærdoms fius i mynd/sẽ þier erut til gefner/ þui fyrst þier vrdut frelsader ap syndiñe/þa eru þier vordner riettlætisins þionustu meñ

Eg ✠ hlyt likamliga hier ap at seigia/fyrer youarf holldz breyskleika saker/ þui lika sem þier hafit ydra limu lied til at þiona ohreinleikanum / i þra odru rangletti i añat / Lika svo skulu þier nu lis ydra limu til at þiona riettlætino/ til helgunar þui þa þier vorut þionustu

vñ. Sun dag.

mes syndarinar/ vorv þier þri þyrer riettlætinv
hærn avogrt hoþdv þier þan̄ tima/ þan̄ þier sk
min̄z ydar nv aþ/ þviat endalok þra hluta er dav
din̄/ en̄ nv þier þrelsader aþsyndine/ ⁊ vordner
gudr þionvstv mes̄ haþi þier ydvarn avogrt til
helgvnar/ en̄ at enda lokum eilift lif þviat verd
launin syndarinar er daudin̄/ en̄ gudz giof er eil
ift lif i Drattne vorum Jesu Christo

Stounde Capitule

Iti þier ecki brædr/(þui vid þa tala eg
sem logmalit vita) þ at logmalit Drott
n̄ yþver n:mañinv̄/ ⁊ s° lenge hv̄ lifner
þviat su kona sem mañe er vnder ge
þin hv̄ er at mañinv̄ lifs̄da/logmali
no vnder vorpin/en̄ ep hv̄ar madr deyr/þa er hv̄
laus aþ þui logmali sē mañin̄ a hrætir nv ep hun
er hia odrv̄ at mañinv̄ lifanda/ verdr hun horko/
na kollut/en̄ ep hv̄ar madr deyr þa er hun þrelsut
aþ logmalino/þ mañin̄ a hrætir/s° at hun er ei
gi horkona/ þo hun sie hia odrv̄ mañe.

Liks s° eru þier brædr miner deydder laug/
malino/ þyrer Kristz likama s° at þier sieut hia
odrum/einkum hia þm/ sem aþ dauda er vpp va
kin̄ vpp a þ vier þætv̄ gudi avogrt/ þui þa vier
vorum i holldino/ voru syndsamligar girnder
volldugar/ (þær sier hrey þdv vpp þyre logmal
it) i vorum limum dandanv̄ a vogrt at þætra/en̄
nv eru vier lavser aþ logmalino/ ⁊ þra þui deyd
der sem oss hiellt hertekna/ s° at vier þionv̄ i ny/
ungu andans/en̄ ecki i þornre vera bokstaþ sins.

Hvad skulv vier seigia? er logmalit syndi/ þiar
re er þui/helldr þ eg kenner ecki syndina/nema þyr
er logmalit/ þui eg viss̄a eigi hvad girnd vær ep
logmalit

logmalit hefdi ecki sagt/ei skalltu giftaz t/eſi er n
din tok til eyne ap bodordino t ol vpp i mier allz
hattadar girnder/ þat an logmalsins var synden
daud/eſi eg lifda fordum an logmals/t er bodor
dit kom/endr lifnadi syndin/eſi eg deyda/t þ skie
di s° at þ bodord vard mier at dauda/sem mier
vat til lifs gefit/ þuiat syndin tok til eyne ap bo
dordino/t galdi mig t deydi fyre þ sama bodord
Logmalit skalft er þo seinelliga heilagt/ t bodor
dit er t heilagt/gott t riett vist
Er þa þ sē gott er/mier at dauda vordit/þiarre er
þui/helldr s°/þ syndin auglysti þ hū vari synd
t þ hū hefdi mier fyre hid goda dauda afflat/s°
at syndin yrdi yfuer mata syndsō fyre bodordit/
þat vier vitū þ at logmalit er andligt/ eſi eg em
kiotligr/ vnder syndina sellor/ap þui eg veit eigi
huat eg giori þuiat eg giori eigi huat eg vil/helldr
þ eg hata þ giori eg/eſi fyrst eg giori þ huat eg vil
eigi sam þycki eg þ/at logmalit sie gott/s° giori eg
nu eigi þ sama/helldr su synd sem i mier bygger
þui eg veit at i mier þ er i minu holldi bygger ein
gifi godi/ viliaſi hefi eg eſi at fnll kōna hid goda
gifi eg eigi/ þuiat þ goda sē eg vil giori eg eigi hell
dr þ vonda/huat eg vil eigi/ þ giori eg/ eſi fyrst
eg giori þ huat eg vil eigi/þa giori eg eigi þ sama
helldr su synd sem i mier bygger
Þui gifi eg i mier þ logmal þa eg vil giora hid
goda loder vid mig þ vonda/þuiat mig lyster til
gudz logmals epter hinū inra mafinū / eſi eg sie
þo afflat logmal i minū limū þ er i mot strider mi
nu hugskots logmalu/ t fyrir mig herleiddaſi i
syndarifiar logmal huert at er i minum limum eg
deſall madr huer mun frelsa mig/ap likama þſſ
daudans

daudans/eg þacka gudi þyre Jesū christū Drott-
in vorn/sº þiona eg nu i minu hugstoti guds log
mali/eñ i holldinu syndariñar logmali

Attandi Capitule

Vo er nu eckert fordæmiligt a þ̄ sē i
Kristo Jesu at eru/ þr sē eigi ganga ep
ter holl dino/helldr epter andanū/ þat
logmal þss anda sē lifgar i Kristo Je
su/hefer giort mig þrialsan/af logma
li syndariñ ⁊ daudans/ þui huat logmalino vº o
moguligt (nis þui þ kreinckizt fyrer holldit) þ elp
di gud/⁊ sēdi sin son i liking syndugs holds ⁊ for
dæmdi syndina i holldino fyrer syndina/sº at riett
lætingin sē af logmalino heimtizt vppfyllduzt i oss
sē eigi ganga epter holldino/helldr epter andanū.

Þuiat þr sē likamliger eru/ þr rækta þ hnað
holdzins er/eñ hiner sē andliger eru i ræktia þ sem
andligt er/ þui holdzins fyst er daudi/eñ andar/
ins vilie er lif ⁊ frid/ þº fyrer er holdzins girnd
fiandskapr gegn gudi/af þui at þ er ecki guds log
mali vnder voptt/ þ fær þss ⁊ eigi orkat/ þui þr
sē likamliger eru/ geta eigi gudi þocknazt

Eñ þ ier erut ecki likamliger/helldr andligir ef
gudr andi bygger añars i ydr ⁊ hver hafi hefer
eigi Kristz anda/ sa er eigi hans/eñ ef kristr er
iss ydr/ þa er likamin at sofnu daudr syndariñar
vegna/eñ andin er lifit fyrer rettlætingariñar sa
ker/ þui ef hins andi sem Jesum vpp vackti af
dauda byggir i ydr/ þa mun ⁊ sa sami sem Je
sum Kristū vppuackti af dauda lifga ⁊ ydra dau
dliga likame/vegna þess at hins andi bygger i ydr.

Rvið su þat ✠ fyrer ertum vier kallder bigdr nu eigi
nu dag holdzins skulldu nemtar/ þ vier eigū epter holl-
dino

bino at lipa/ þui ep þier lipit epter hollding munu þier deyia/ eñ ep þier deydit fyrer ah dañ hollding ins giorder/munu þier lipa/ þui þr sem ap guds anda dripner verda þr eru guds syner/ þui þier hapit eigi medtekit þrælkunar anda/ s• þier þurpit nu aptr at vgga vm ydr/ Hellder hapi þier medtekit sonarligañ anda/ fyrer huern vier kollū Abba elskanligr þader/ Sa sami andi/ber vitnisburd med vorū anda þ vier erū guds syner eñ fyrst vier erū syner/s• erū vier r erpuingiar/ Señeliga guds erpuingiar/r sam arpuar kristz/ ep vier lidū añars medr hñ/vpp a þ at vierver dū eirnen med hñ vpp hapner til dyrdarifiar *

Þuiat * eg helld þ þar fyrer/at motlęting * liſ su
þssara tima/ sie ecki verd til þrar dyrdar sem vid fiu dag.
oss munu opinberut verda/ þuiat a hyggiu samligt epter bid skepnusiar stundar epter vpp birtingu guds barna med þui þo at skepnan er hiegoma nū vnder gepinjan hsiar vilia/ Hellder fyrer hss saker sē hana heper vnder lagt/vpp a vonina þui at sialp skepnan mun þrelsut verda ap. þrælkan pallualltrar veru/til dyrdarligs þrelsis guds barna/ þui vier vitū/ þ alla skepnu þorleinger/r ber sott med oss/allt til þss tima

Eigi alleinazta hun helldr vier sialpuer sē o þū andarins þrumtauk berū mod i sialpū oss ep ter þre argleipd/r vęntum epter lausn vors likamа * Señeliga erū vier hialpliger voldner i vonisse/ þui su von sem siedzt er eigi von/eda huer su kusium vier þss at vona sem vier siaū/eñ ep vier vonum a þat sem vier siaum ecki/þa biduni vier þss fyrer þolin mędi.

S4

Sº hialpar ꝛ andiñ eirnen lik ꝛ vorū breyſkleik
þat vier vitū ecki huad vier ſkulū bidia/sē þo by
riadi/ Helldr bidr sa andi sialfr fyrer oss med o
vm rꝫdanligri anduarpan/eñ hñ sem hlottun ran
ſakar veit huat andarins meining er/ þat hñ bidr
fyrer heilogū/epter þui ed gudi hagar ✠ Eñ vier
vitū/at þm̄/sem gud elſka tekr allt til betranar/
einkum þm̄ sem epter fyrehyggiuñe kallader eru
þat hueria hñ hefer adr fyre hugada/ þa hefuer
hñ ꝛ til ſkickat/ þ þr ſkyldu verda samliker hñs
sonar/ I mynd/sº at hñ sialfr sie prum getningr
medal margra brꝫdra/Eñ hueria hñ hefer fyrer
hugada/ þa hefer hñ ꝛ kallat/eñ hueria hñ hefer
kallat þa hefer hñ ꝛ riettlata giort/ eñ hueria hñ
hefer riettlꝫtta/ þa hefer hñ ꝛ dyrdarliga giort

Huad eigū vier til at ſeigia/ er gud fyre oss
huer er þa a moti oss/huer ꝛ eigi þyrmdi ſinum
eigenligū ſyne/Helldr gaf hñ vr fyrer oss alla/hue
rnen ſkylldi hñ þa eigi veita oss alla hluti med hñ
Huer vill nu þa a ſaka gudz vtualda meñ/gud er
s a sem rietlꝫtter/huer er hñ sem þa fordꝫmer
Kriſtr er hñ sem dait hefr/ ꝛ eirnen sa sē vpp
vackr er/Huer ater til hꝫgre handar gudi ꝛ bidr
fyrer oss.

Huer vill þa ſkilia þra gudz elſku/ hormung
edr motlꝫti opſokn eda hungr/volad edr haſki/sº
sē at ſkrifat er/ þ./at fyre þig verdū vier deyd
der allan dag ꝛ erū reiknader sem saudr til draps
ꝫtladr seſeliga berū vier langt af i þſſu ollu vegr
na hñs er oss elſkadi/ þuiat eg em þſſ full orugg
at hvorki daudi nie lif/einglar nie hofdingſſtiet
ter/ eda yfuer vallds/ ꝛ eigi hid nalꝫgia nie hid o
komna/eigi hꝫd/ eda dypt nie nockur oñr ſkepna

þar oss skilit þra guds kær leika/huer at er i Drott ne vorum Jesu Kristo *

Niunde Capitule

Eg segi sannleik i Christo Jesu t lyg eigi þss mier ber vitne min samuitzke i hel logum anda/at eg hefi storan harm t idulliga hrygd i minu hiarta/eg hefi t æskt mier þss at vera boluadr af kriste fyrer mina brædr/huerier at eru miner frænd dr epter holldino/sem eru af Jrael/huerium af leiddin til heyrir t s° vegsomñ/sattmalu̇ñ t logma lit/guds þionastan t fyrre heiti/ hueria fedr at eru t þr sem kristr er vt af komiñ epter holldino/ sa sem at er gud yfner olliñ lystum blezadr vm allder Amen

Esi eg tala eigi þetta til þess at guds ord skylldu þ^u fyrer nidr falla/þui þ eru eigi allt Jracls menn sem af Jrael eru/t ecki aller þr syner sem af Abra hams sædi eru/Heldr skal þier i Jsaac þ sædi ne fnt verda/þ er/at þr eru ecki guds born sem epter holldino eru born/heldr verda þr sem eru fyrer heitzins born fyrer sad reiknader/ þui at þetta er fyrer heitz ordit/þ^u hñ seiger/a þñ tima man eg koma/ t þa skal Sara son hafa

Hetta er esi eigi at eins med þm̃/heldr t þa Re becca vard þungut af fodr vorñ Jsaac/ adr esi bornin voru fædd/ t þau hafdu huorki giort gott ne vont/s° at guds fyrer hyggia stodug stædi ep ter vt valninguñe/ þat hñe var til sagt eigi vt af verdskulldañ verckaña heldr vt af nad callarans ao þat hñ meire skylldi þiona hinum mina/epter þui se skrifat star Jacob elskadi eg/en Esau hafdi eg at hatri

Hann eigu vier hier til at seigia/er gud rangla
Exo. xxxiij tr/langt fra þui/þat hann seiger til Moysen/huern eg nada þm em eg nadugr/ t huerium eg miskunna
Exo. ix þm em eg miskunnsamr/ þui er þ eigi komit vnder nockrs vilia edr til hlaupi/helldr vnder gudz miskunnsed/ þat ritningin seiger til Pharao/til þss vpp vackta eg þig/at eg synda a þier min krapt/svo miskunnar hann nu þm/hann vill t þorherdir þann huern hann vill

Þu seiger sa til min/Hueria skuld gefr hann oss þa? Huer þarf hans vilia i moti stadit/Ja godr madr huer ertu þa/ef þu villt þrefta audsuor vid gud/seiger nockut epnit svo til smidsins/huar fyrer giorder þu mig svo eda hefer ecki leit kera smidrinn vallt til vt a þ somu leirmo/at giora annat kerit til heidrs/enn annat til smanar/ þui þa gud vill dr audsyna sina reide t kunngiora sina mackt/ Hefer hann med mikille þolin mædi vnnidit keren reidinnar/sem buin eru til fordæmingar/vpp a þ hann syndi rikdom sinnar dyrdar a kerum miskunnarinnar/ þau hann hefer vt reitt til dyrdarinnar/t þau hann hefer kallat/einkanliga oss/eigi einazta þa sem vt ap
Osee ii gydingum eru/helldr iapn vel þa sem ap Heidingium eru/svo sem hann seiger fyrer Osea spamann/Eg mun þ kalla mitt polk/ sem ecki var mitt polk/t þa minna vinustu sem ecki var min vinazta/ t þ mun vera i þvi stad/huar til þra var sagt/þier erut ecki mitt polk/ skulu þr kallader verda born gudz lifanda

En Esaias kallar yfuer Israel/ þott tala/Israels sonа vrdi sem siafuar sandr/þa mundi þo þ einasem afgangrinn er holpit verda/ þuiat sina rædu mun hann fyre þm stytta/t þo algiora til riettlæ-

tis a

tis/ap þui at drottin̄ mun þorstockött orð giora
a iordu/ t s° sē Esaias sagdi adr þyrie/Nema ep Esa.xxv
drottin̄ Jabaot hepdi oss sæd yfir latid/þa vær
þin̄ vier vordner sem Sodoma t lika sē Gomorra.

Huat eigu vier nu at segia? þ eigu vier at segia/
at þr Heidingi sē ecki hapa riettlætino epter þ ylgt
hapa riettlætid hödlat/eg segi ap þui riettlæti sē
vt ap truñe kemr/en Israel hefer logmalsins riett
læti epter þylgt/t hefer þo ecki komizt til riettlæti Esa.xxx
sins logmals/huar fyrer/þt þr hapa eigi leitad
þss vt ap truñe/heldr s° sē vt ap logmalsins ver
ckū þt þr hapa rekit sig a þ̄ hindrunar stein/ep (hindru
ter þui sem skrifat er/ Siact? at eg set i Sion/ Kristr t
hindrunar stein t hneyckslunar hellu/t huer hñ læter a
truer a hañ/sa skal ecki at hneyckslan verda ckaña es
trua þr

Tiunde capitule inz þui

Kærer brædr sefieliga erþ oss min̄s hiar þr sig a
ta t gratlig bön til guðz fyrer Israel hindra
at þr hialpudust/þui eg ber þm vitne alþu a-
at þr vandlæta vm guð/en eige ap sky
nsemd/þuiat þr þeckia eigi þ riettlæ
ti sem guðz er/t leita vid vpp at fretta sinar eigē
ligar riettlætingar/t eru s° þui riettlæti sem guðz
er ecki vnder gefner/þuiat enda lok logmalsins er
Kristr/til riettlætis olliñ þm a hañ trua

Moyses skrifar vm þ riettlæti sem kemr vt ap
logmalino/ huer sa mañ/ sem þ giorir/hñ lifer Leui.xv
þar inne/ep þ riettlæti sem vt ap trufie kemr segir Deu.xx
s° / Seig þu ecki i þinu hiarta/huer vill vppstiga
i himin̄in̄/þ er eigi afiat en kristū ap hæda/ne op
epti at toga eda huer vill nidr stiga i vndr diupit

 þ er

Þer eigi añat eñ. Kriſtum ap dauda vpp aþr at
teygia/ eñ huat ſeiger eitningm/ ordit er þier nær
einkum i þinū muñe ⁊ i þinu hiarta

Þtta er truariſiar ord/huert vier predikum þat
ep þu vidr keñer Jeſum med þinū muñe/ þ hñ
ſie Drottiñ/ ⁊ truer i þinu hiarta þ gud hapi hñ
Andres vpp vakit ap dauda/ þa muntu hialpazt ✻ Þat
ſu nær vier truū ap hiarta/verdū vier rietlater/⁊ þa
vier vidrkeñum inz muñinū verdum vier hialpli
s. xxviij. ger/þui huat ſeiger eitningin/at huer a hñ truer/
sa mun eigi at hnyeckſlan verda

Þuiat eingeñ greinar munr er a millum gy-
dingſ ⁊ hins girſka/ap þui at eiñ er Drottiñ allra/
rikr vt ypuer ollū/ þm hñ a ka.la/ þui huer hñ a
kallar nafn drottiñſ sa mun holpiñ verda/eñ huer
nen ſkulu þr kalla a þñ huern þr trua eigi/eda huer
nen ſkulu þr na trua a þañ ap huerium þr hafa
eigi heyrt/ eñ huernen ſkulu þr heyra an predikar
aña/eda huernen ſkulu þr niega predika nema þr
ſie ſender s° ſē ſkipat er/ huerſu prydiliger eru
þeir þra/ſē pridiñ boda ⁊ þra er boda hid goda/
Pſa.lij. eñ þr eru þo eigi aller gudr ſpiallino hlyduger
þui at Eſaias ſeiger huer truer vorre predikan/þy
rer þui kemr truē vt ap predikuniñe eñ predikuniñ
Eſa. lij. þyrer gudz ord/eñ eg ſeigi/ hafa þr eige heyrt þ/
ſeñeliga er þra hlionir vm oll lond vt geingiñ ⁊ þra
Pſal.xviij ord i allar heimſins alþr ✻

Eñ eg ſeigi at Jrael hefer þeigi þeckt/J pyr/
eu. xxxij. ſtu ſeiger Moyſes/ eg mun efſa ydr vpp til vand
lætingar ypuer þm sē eckert polk er/⁊ ypuer ſkyn/
Eſa.lxv. lauſre þiod mū eg eria ydr til reidi/Eñ Eſaias er
maldiarþr ⁊ ſeiger/eg em ap þm þundiñ/ſē eigi ha
þa min leitad/⁊ þū/augly ſtr sē eigi hafa at mi

miet

er spurt/ Eſi til Jrael seiger hñ/allan dag hefi eg Esa. lx
minar hendr vt breitt til polks þessa er eigi vill trua
helldr mier i moti mælandi Ellipte Cap.

Svo seige eg nu/Huert hefer gud þa sitt
polk þra sier rekit/ giarre er þui/ þuiat
eg em Jraelsmadr/vt af Abrahams
sædi/af kyne Beniamins/Gud hefer
ecki sitt polk þra sier rekit/ þat hñ hefer iij. Reg
adr þyrhugat eda vite þier eigi huat ritningin sei
ger af Elia/huernen hñ bad þyre gudi i giegn Ja
ael tsagdi/Drottin spamen þina hafa þr i hel-slei
git t þinn aulltorum vm vellt/en eg em einn epter
blifin/ t þr vm sitia mitt lif/en huat seiger honñ
gudligt andsuar/Sio þusunder manna hefe eg la
tid mier yfuer blifa þr sem eigi hafa beygt sin
kne fyre Baal/so geingr þ t nu til a þssu timum
inz þm sie vm þram æru blifner/epter v:ualnin
gu nadarinar/Eñ fyrst þ er vt af nadinne skied/
so er verdskulldanin eingen/annars vœri nadin ein
gin nad/en er þ vt af verdskulldanine/þa er nad
in eckert/elligar vœri verdskulldan einge verdskul
Huad er nu þat þ Jrael epter leitadi/þ (ldan
hefer hun eige audlazt/en vtualningin audladizt
þ/en þr adrer er vm þtam voru erv forblindader Esc.vi
epter þui sem skripat er/at gud gaf þm þñ þue
tudar anda/ t augu at þr sia eige t eyru at þr hey
re eigi/allt til þessa dags Dauid seiger t þra bord
lat þm verda at snoru/til þiotrunar t hneycksla/
t þm til endr giallds/forblinda t þra augu/so Psal.lx
þr siae eigi/t beyg iafnan þra hrygg

Svo seige eg nu: hafa þr þar fyre rekit sig a
at þr skylldu falla langt fra þui/ Helldr er vt af
þra brasan heidingium heilsu giof vordin/so at

þr huettu þa til vandlætingar/ þui ep þra pall er heimsins audlegd t þra minkan heidiñ a mana rik dom: / huersu miket meir væri þ s^o ep þra pullnan þar væri/ vid yd: heidingia tala eg med þui at eg em postuli heidiña mana vil eg mitt embætti/ heidra/ ep eg gæta þa eirnhuernneiñ huatt þa sem mitt hollð eru til vandlætingar/ t nockra ap þm hialp liga giort/ þui ep þra glatan er heimsins þor likun/ hvat væri þ afiat/ eñ vier audludunz t lipit ap daudñ/ þui ep sneidirnar eru heilagar/ þa er t deigit heilagt/ t ep rotin er heilog þa eru t kui sterner heilager

Þuiat ep nockrer ap kuistunñ eru ap brotner/ eñ þu sem vart vilt vidsmiors vidr ert a millum þra iñ plantadr/ t vordiñ hlut takare þrar rotar t peitleike þss vidsmiors vidar/ þyre þui skalltu eigi meta þig i giegn kuistunñ/ eñ ep þu metr þig i giegn þm/ þa mattu vita/ at þu ber eigi rotina/ helldr ber rotin þig/ þui þu seiger at kuisterner eru þui ap brotner/ at eg yrdi iñ plantadr/ þ er t sañ talat/ þyrer vantruar saker eru þr ap brotner/ eñ þu stendr þyrer trunar/ vert þui eigi metnagr helldr ottasleigiñ/ þui ep gud heper ecki þyrmt nattur ligñ kuistj/ verda ma at hñ þyrme þier eigi helldr þar þyrer/ Sia þu/ godgirne gudz t harduð harduðinar a þm sem fallner eru/ eñ godgirninar a þier/ ep þu stodugr blirr i godgirniñe/ elligar verdr þu t eirnen ap hoggviñ/ t hiner adrer ep þeir blira eigi i vantruñe þa verda þr iñ plantader/ þat gud er mattugr til at rotsetia þa iñ aptr/ þui ep þu sem ap natturu er villr vidsnotr vidr/ ert apsnidiñ/ t i mot natturuñe ert iñ plantadr a hid goda vidsniors treid/ myklu þramar munu þeir þa

þa ſe epr nattruñe eru/iñplãtazt ſinũ vidſiorſ vide

Eg vil eigi dylia þyrer ydr goder brœdr/ þn aſi leyndaſi dom / s° at þier ſieut eigi metnadar þuller/ med ſialþum ydr/ þ blindleiki er i ſumaſi mata Jrael yþuer þalliñ/ þangat til at þylling hei diñar þiod er iñ komiñ/ t aull Jrael verdi s° hol (Eſa. lip. pen/ epter þui sem ſkripat er/ vt ap Sion mun koma sa ſem þrelſar t vm ſnyr o gud ligu at hœ þi ap Jacob/ t þſſi er miñ ſattmali vid þa/ nœr eg burt tek þra ſynder/ eg hellð þa at ſoñu þyrer o vine epter gudz ſpiallino þyrer ydr ſaker/ eñ epter vt valnunguñe hepi eg þa kœra þyrer þedra ña ſaker

Gudz giaþuer t kallan eru þſſ hattar at þœr þa hñ eigi idrad/ þat lika s° sem þier hapit eigi þordum tnuat a gud/ eñ nu hapi þier miſkuñ aud lazt þyre þra vantruar ſkulld/ s° hapa t hiner nu eigi viliat trua a þa miſkuñ sem þier hapit hla tid s° at þi mœttu t miſkuñſemi audlazt/ þuiat gud luckti alla vnder vantruñe/ vpp a þ at hñ miſ kuñadi ollm̃

O hulik dypt audœpaña/ bœdi ſpekiñar t s° (✱ Dſſa. Trinitat gudz vidr keñingar/ huerſu o vm rœdanliger eru t hñſ domar t o piñaliger hñſ veger/ þui haer he þer þeckt Herrans ſiñe/ eda huer heþer hñſ radgia þi verit/ edr huer heþer hm̃ nockut þyrte gepit/ s° at hm̃ mœtti þ verda endr golldit/ þuiatap hm̃ t þyrer hañ/ t i hiñ eru aller hluter/ hm̃ ſie t heidr t dyrd at eilipu amen ✱ rſj. Capitule

Yrer ✱ þui beidi eg ydr goder brœ (✱ þſſ ſa dr þyrer miſkuñ gudz / at þier ge ñu dag ſ þit ydra likame til þſſ oppts sem lip nœrſti k andi er t heilagt t gudi packnœmit hinũ þiſ huert at er ydar /ſkynſamlg gudz

þionustu / ok hegdit yðr eigi epter þessum heime / hellðr gioult yðr vm þiptiliga i endr nyung yðuars hugskoz / sº at þier meigit reyna huer at sie / goðr þegn / ok algiorðr guðs vile / þuiat eg seigi þyrer þa nað sem mier er gepin / hueriū sem einū yðar a mulle / þ eingiū halldi mein vt ap sier / eñ hñ byriar ap sier at hallda / hellðr halldi hñ sº vt ap sier þ hñ sie kyrlatr ok sparliþur / epter þui sem guð hefþer hueriū hlutad mæling truarinnar

Þat lika sº sé at vier hopū marga limu a einū likame ok / eñ aller umadher haþa eige lika hegðan / Lika sº eru vier ok marger eirn likami i Christo / eñ vðr a mille eru vier huer añars limir ✱ ok ✱ hopū marg hattaðr giapuer / epter þie nað sé offer gepin Sunn dagz nærst ep hiñ riij

Hapi nockr spaðr þa sie hñ truñe likr / heper nockr embætti / þa gæti hñ þess embættis / kefier nockr / þa vacki hñ þa keñing / ok miñer nockr / þa hygge hall at þre a miñing / gepr nockr / þa gepe hñ emþallðligar / stiornar nockr þa stiorne hñ med a hyggiu / þremur ok nockar miskunnsemi þa giore hañ hana med goðþyrse

Elskan sie þlærðar lauss / ok hatið hid vonda / eñ lodit a hinu goda / broðurligr kærleike sie astuðligr yðar a mille / hapi huer aññ sier i vidingum gora / verit ok eigelaser i þui þier skulut viña / verit gloandi i andanū / hegdit yðr epter tiðinne / verit glaðer i vonnie / eñ polinmoðer i kuoliñe / stadfaster i bænñe / añtr naud þurpter voladra / kost gæþir geistrisne / blezit þa er yðr opsækia / blezit eñ boluit eigi / þagnit med þogmundū / eñ gratið nir gratoð dū verit samhuga inbyrðis stundit eigi þ / huat hatt er / helldr lutið at þui sē lagt er ✱ verit ✱ eigi sier kloker / gialdit ongū illt mote illu / leggit kapp a at

Sunn dagz nærst epter riij

a at vera sidsamer þ mogligt er vid huern mann/ t þ þier þorm eigit þa hafit frid vid alla menn

Hefnit ydar eigi sialfuer (miner elskanliger) helldr gefut rum reidi/ þt skuffat er/min er hefnd in eg vil endr giallda/seiger Drottin

Nu ef ouin þin hungrar þa gef hann þadu / þyrstir hann gef hann at drecka ef nar þu giorer þetta þa safnar þu glodum elldr yfuer hofut hann/ lat eigi yfuer stiga þig hid vonda/heldr yfuer vinn þu hid vonda med godu *

(Rum
þ er ei
reidi h
gudz
so at
þnifþt
hefnd

xiij Capitule

uer madr/ þa sie/ valldz stiornifie vn/ der gefinn þrefe yfuer hann stiornar þt su er eigi nockr valldz stiorn vtan hun sie af gudi/en huar valldz stiornin er / þa er hun af gudi skickut/t huer hann mot stendr valldz stiornina/sa stendr i moti gudz skickan/ en þr sem i moti standa munu yfuer sig taka domsa felli/ þt valldit er eigi godum verckū helldr vondum til skelfingar/en villtu eigi ottazt valldz stiornina/þa gior huat gott er/ t munu lofstir af hinne hafa/ þuiat hun er gudz þienare þier til goda/en ef þu giorir huat vont er mattu ottazt/ þuiat hun ber eigi suerdit forgefins/þui hun er gudz þienare t hefningar madr/ at aga þann sem ill i gior/huar fyrer/ oss byriar vnder gefnū at vera/ eigi alleinasta hirlingarinnar vegna/helldr t lika eirnen fyrer samuitzkuinar sakir / þar fyrer bliote þier t skatt at gialldaz/ þuiat þr eru gudz þienarar sem slikar verndaner skulu hantiera

Þui gefit þ huerium sem þier plicktuger ernt þm skatt sem skatt heyrir þm toll/er toll heyrir

þm otta/er otti heyrir/ þm heidr/sem heidran heyrir ✠ werit ongum skyllduger/nema þ þier elskit huer annan þui huer hñ elskar sñ naunga sa heþer logmalit vpp þyllt/ þat þ᷑ seigizt þu skulir eigi hor drygia/eigi mañ vega/eigi stela/eigi liuguit ne mæla/þu skalt ⁊ eigi girnazt/ ⁊ eþ þar er nockurt annat bod ord/þa þelst þ i þssm ordum/elska skalltu naunga þñ sem sialfuan þig/elskan gior ir naunganū ecki mein/ þui er nu elskan logmals sins þylling ✠

Leui.rir

Og ✠ mēd þui at vier vitū/einckū þa stund/ þ time er vpp at risa ap sueþninū/ ap þui at vor heill er nu nær/helldr eñ þa vier trudū þ/notum eina vm lidin/eñ dagrin teckzt nalgazt leggū þui ap verckin myrkuaña/ ⁊ i skrydunzt herklædū ljos sins/s᷒ at vier gongum sidsamliga sem a deigi/eigi i opati eda op dryckiu/eigi i legu kopū/ ⁊ munadlipe/eigi i þrattan og opund syki/helldr i klædizt þier Drottni Jesu Christo ⁊ giorit eigi epter hollduins brekuise þss girnder at rækia ✠

þ᷑sta su dag i Jola þaustu

xiiij Capitule

Gñ hñ sē brcyskr er i trufie. þa annizt/ ⁊ skelpit ecki samuitzkurnar þui annar truer hñ meigi allz neyta/eñ hñ sem brcyskr er eti hñ kal gresi/eñ huer ed ett hñ porsmae eigi þn sem ecke ett/ ⁊ hñ sem ecki ett/dæmi eigi þañ sem ett/ þuiat gud annadizt hñ/huer ert þu? sem annarligañ þion dæmer? Hñ stendr eda pellr sinum lauardi/ eñ hñ þarf hñ vel vid riett/ þuiat gud er mattugr hñ upp at rietta. Annar helldr mein ap odrum deigi / eñ odrum hñ annar helldr alladaga iaþna/ hueriū einū lati sier sitt hugskot fullnægia

ꝛagia hñ ſẽ aþ deiginū helldr/giorir þ Drottne/ꝛ hiñ sẽ þar helldr eckit aþ/hñ giorir þ ꝛ Drottne/ꝛ huer ed ert/ sꝛ ert i Drottne/ þat hñ giorir gudi þacker/ꝛ hiñ ſẽ ecki ert hñ ert eigi i Drottne/ꝛ gio/ rir gudi þacker/ þat eingiñ vor liþuer sialþū ſier/ꝛ eingen deyr ſier sialþū/ þui eþ vier liþū þa liþū vier Drottne/deyiū vier/ þa deyiū vier Drottne/ꝛ huort vier lipum eda deyium/ þa erum vier Drot tins/ þuiat þar þyre heper Kriſtr dait/vpp aþtr riſit ꝛ endr lipnat/ þ hñ sie Drottiñ yþuer liþuen dum ꝛ daudum

Eſi þu/huad dꝛmir þu brodr þiñ/eda þu hiñ aſiar huar þyrer þorſinar þu þiñ broder/ þui vier munū aller ſtanda þyrer Kriſtr domſtoli epter þui sem ſkripat er/sº ſęlieliga sem eg lipue ſeiger Drottiñ ſkulu mier oll kne beygiazt/ꝛ allar tungr ſkulu gud vidrkeña/ þa mun ꝛ huer sẽ eiñ þyre ſi/ alþuan ſig giallda gudi reikning ſkap/ þyrer þui latū oſſ nu eigi meir dꝛma huer vm añañ hiedan i.

Helldr dꝛmit myckla þramar vm þ at (þra brodrnū leggizt eigi til nockr hindran edr hraſanar epne/eg veit þ/ꝛ em þſſ þulluſ i drottne Jeſu/at þ er eckert almeſieligt i ſialþū ſier/nema þm ſẽ þ keiknar þyrer almẽt/hñ er þ almeſiligt/nu eþ bro dir þiñ ſturlazt vpp þyre piñar þꝛdu saker/ þa geingr þu þegar eigi epter kꝛt leikanū/ miñ kꝛri (þordtarþa eigi þn mz þinum mat þyrer huern kilſtr er daiñ/ þyrer þui koſtid kapſ vm at ydvar audr verdi eigi laſtadr/ þat gudz rike er ecki matr ꝛ dryckr/helldr riettlꝛti þridr ꝛ þognudr i heilogū anda/huer hñ þionar Kriſte þar med/sa er gu/ di þeckr ꝛ mõm ged þelldr

Þyrer þui latū oſſ þui epter þylgia sem til þri

darius

(almeñilig
þ er svo
kit ſauru
eda o klar
sº ſẽ þ ed
gi er vigt
me helgat

(ydr aud
Euãgelū
vor audr
þ at þui v
dr laſtan t
logd vallo
þr sẽ kri
ligt þrelſi h
tiera herþ
liga ꝛ o vi
ga/hinū b
yſt trundr
til hindru
nar.

darins heyrir ꝛ vardueitum þ sem til betrunar er vor a medal/ þ ordiarþa þu eigi gudz verck þyre matarins saker aller hluter eru at soñu hreiner/ eñ þ er þñ eigi gott sem þ etr med gnagan siñar sam vitzku/ myckl u betra er at þu etir ecki kiot ꝛ dreckir ecki vin/ eda þ nockut/ sẽ þñ broder rekr sig a/ eda argazt ap/ eda veykizt vid/ haþer þu truna/ þa haþ hana hia sialfum þier fyrer gudi/ sqll er sa sem ongua samuitzku giorir sialfum sier i þui hñ neyter/ eñ hñ sem eþa blandiñ er/ ꝛ etr som adr sa er þor dqmdr/ þuiat þ skier ecki ap tru/ eñ huat ecki er vt ap truñe þ er synd

xv Capitule

Pſal. lxviij

Eñ vier sem styrkuer erũ skulũ vmlida van mqttingar þra sem breyskliger eru ꝛ haþa eigi gedþeckne a sialfum oss/ ꝛ huer sem eiñ vorra/ hegdi sier s^o þ hñ þocknizt sinum naunga/ i godu/ til betrunar/ þuiat kristr haþdi ecki gedþeckne a sialfum sier/ helldr epter þui sẽ skrifat er/ at þ^gr smaner sẽ þig lyttu/ þiellu ypuer mig ✠ Eñ huat sem skrifat er/ þa er þ skrifat oss til lqrdoms/ s^o at vier þyre þolinmqdi ꝛ huggan riuningaña./ hepdum vonima eñ gud þolinmqdiñar/ ꝛ huggana rui gepi ydr þ/ at þier sieut samlynder ydar a mille epter Jesu Kristo/ s^o at þier mqttud med einu sam helldi ꝛ einũ muñe dyrka gud ꝛ þaudr vorr Drottins Jesu Kristi / þar þyre añizt huer añan iñbyrdis/ lika sem kristr añadizt ydr gudi til heidrs

✠ Aſiaſi ſu. ñu dag i Jo/ laþ^o.

Eg seigi Kristum verit haþa/ þionustu mañ vm skurnariñar/ þyre gudz sañleika saker til stad þestu þyrer heitaña sem til þedraña eru skied/ eñ þ at

Þat heidiſi lyðr heiðrar gud er þyrre miſkuñ ſem
dina vorðit/epter þui ſem ſkrifat er/ þyrre þ vil
eg Drottiñ vegſama þig/medal heidiſia þioda/ z Pſal. cvi
þinu nafne ſyngia lof/ z iafnat ſiñ/ſeiger hñ þag Deut. xxx
ne þier/ Heiding ar medr hans folki / og eñ Pſal. xvij
apr/ lofi þier T ottiñ allar þioder/ z myckli hñ Eſa.xi
allr lyðr/ z eñ aptur ſeiger Eſaias/ þ mun ſkie at
rot Jeſſe / z hñ ſem vppriſ til at ſtiorna heidnū
þiodū þ a hñ mune heidner meñ vona/eñ Gud
vonariñar fylli yðr med ollum fagnadi z fridi i
truñe/s° at þier hafid gnægd i vonniñe þyrre kraft
heilagr anda

Eñ eg em fulluiſi þui bræðr miner/ þ þier ſial
fuer erut fuller god girne/vppfyllder allar viz
ku/s° at þier getid leidrietted huer fyrer odrū/ z fy
re þa fauk/ſkrifadi eg bræðr miner þſſ diarflig
til ydar s° sem yðr amiñandi/af alfu frar na
dar sem mier er af gudi gefin/ þ eg ſkuli vera
kriſts þienare/medal Heidiſia þioda/ forn fræði
di guðz Euangeliū/svo at Heidiñ lyðr yrdi gudi
þægiligt offur/helgat fyrer hñs heilagañ anda/
þadan hefi eg þ /huar af eg ma hroſa mier i kri
ſto Jeſu/ I þui sem gudi til heyrir/ þat eg dirf
dizt eigi nockut at tala af þſſu/ef kriſts ef ldi eck
þ ſama fyrer mig/at koma Heidiſie þiod til hly
dniñar/ fyrre ord z giorder/fyrer krapt taknañia z
ſtormerckiaña/z fyrre matt guðz anda/ S° at eg
hefi i fra Hieruſalem/ z þar vm kring liggiandi
lond/allt til Illiricon/ vppfyllt med kriſtz guðz
ſpialle/z fierdeilis lagt kapp a at predika guðz E
uangeliū þar/ huar nafn kriſtz var eigi kuñigt/
svo at eg byggia eigi vppa añarligañ grundvoll/
Heller epter þui sem ſkrifat er/at þ mi sem ecki er Eſa.lij

af

ap hm̃ bodat/ þr skulu þ sia/ t hiner er þ hapa eigi heyrt/ þr skulu þ skilia

Þat er t til epnit/ huert mier hepr opt sijnis talmat til yð at koma/ t pyrst eg hepi nu eigi rum meir i þessũ lõdũ/ esi eg hepi þo hapt lysting a vm morg ar at koma til ydar/ esi þa eg reise i Spaniam mũ eg koma til ydar/ þuiat eg vænti at eg mune þar vm para t sia ydr þar/ t ap ydr vt þadan a veg leiddr verda/ þo sº at eg taki adr huild hia ydr vm stundar saker

Esi nu reise eg til Hierusalem/ þm̃ heilogũ til þionustu er þar eru/ þui þr ap Macedonia t Achaia/ hapa vilianliga til samans lagt nockra almeñeliga lips næring/ þm voludũ heilogum til Biargar sem eru i Hierusalem/ þ hapa þr villianliga giort/ þr eru t þra skullda meñ/ þui pyrst hiner Heidnu eru hlutakarr vordner/ þra andligra aud æpa/ þa væri skapþelligt at þr syndi þm̃ biorg/ i likamligũ audæpum/ Esi nær eg hepi þetta pullkõnat t insiglat þm̃ þi anogrt/ mun eg perdazt pyrer ydr i Spaniam/ Esi eg veit nær eg kem til ydar/ þ eg mun koma med blessanar pylling Kristz gudz spialla

Esi eg beidi ydr brædr miner/ pyre vorn drotin Jesum Krist/ t pyrer andarins kærleika/ at þier hialpit til i ydrum bœnũ pyrer mier til gudz/ svo at eg prelsizt þra þm̃ vantruudũ/ sem a gydinga landi eru/ t þ min þionusta sem eg giori til Hierusalem/ verdi þm̃ heilogũ þacknæm/ svo at eg mœtta pyre gudz vilia til ydar koma i pagmadr/ at eg endr nærda mig med ydr esi gud pridar/ ins sie med ollm̃ ydr Amen.

Wara

Sextandi Capitule

Ora syst Pheben þel eg ydr a hendi/ huer at er þionustu kuiña saþnadar ins til Kenchrea/ þ þier med taku hana i drottne/s° sem heilogū hæper/ t giorit hñe hia stod i hueru naud þurpt sem hun kañ ydar vid at þurpa/ þat hun hefer morgum hia stod/giort/t mier sialfū/Heilsit Prisram t Aquilan minū hialpar mōm i Christo Jesu þr ed sina halsa haþa vr sett þyrer nitt liþ/Huerū ecki alleinazta eg giori þacker/helldr aller sopnudir Heidingiar þiodar/t heilsit þm saþnadi sem i þra huse er/ Heilsit Epheneto minū elskanligū/ sa sem at þyrst er þra vr Achaia i Christo/Heilsit Mariam/huer mikit erþidi hefer haþt med oss Heilsit Andronico t Julion/ minū naþrandum t sābandingiū/huerier at þræger eru a medal postulasia/t þyre mier voru i Kristu Jesu/Heilsit Amplian minū elskuligazta i Drottne/Heilsit Vrbano vorū hialpar mañe i Kristo Jesu t Stachyn minū elskaligū/Heilsit hinū mæta Apellen/i Kristo/ Heilsit þm sem eru aþ heimkynū Aristoboli/Heilsit t minū þranda Herodionē/Heilsit t þm sē eru aþ heimkynie Narcissi i drottne/ Heilsit Triphena t hinū Tripheſa/ huerier erþuidat haþa i drottne Heilsit Persida miñe elskuligre/huer at mikit erþ uide hefer haþt i drottne/Heilsit Rufo hinū vtualda i drottne t hñs modr t miñe/Heilsit Asyncriton Phlegontē/Herman/Patroban/Hermen/t þm brædrū sem hia þm eru/Heilsit Philologen t Julian/ Nereū t systr hñs/t Olimpan t ollū heilogū sē hia þm eru/Heilsit huer odrū ydar a mille mz heilogū kossi ydr heilsa aller kristz sopnuder

Eſi eg miñe ydr a godir brædr at þier haþ it gæt

aþm sem rugl ꝛ hindrancr vpp byria i gregn þm lꝫrdome sem þier hꝫfu lꝫtt/ ꝛ snuit þra þm sonu þat þss hattar mes þiona eigi Drottne Jesu Christo/ Heldr sinu kuidi/ ꝛ þyrer sꝫtlig ord ꝛ þꝫgiligt maltꝫki/ tꝫla þr hiortu meinlausra/ þui at vduar hlyoni er i bland alla vt komin/ þyrer þ þagna eg yþuer ydr/ Es eg vil at þier sieut vitir vpp a hid goda ꝛ litil sinader vpp a hid vonda/ Es gud þridarins muni sialfr skamzt sundrnista þasi andskota vnder ydra þꝫn/ Nad Drottins vors Jesu Christi sie med ydr

Ydr heilsar Thimoteus min hialpar madr/ ꝛ Lucius/ ꝛ Jason/ ꝛ Sosipater minir na þrꝫndr/ Og eg Tertius sem þtta brep skrifadi/ heilsar ydr i Drottne/ ydr heilsar Gaius min ꝛ allz safnadar ins hus bondi/ ydr heilsar Erastus borgarinar þi ar rentu vordr/ ꝛ Quartus broder/ Nad Drottins vors Jesu Christi sie med ydr ollum Amen

Es hin/ sem mattugr er ydr at styrkia epter mino gudzspialle ꝛ predikan vt ap Jesu Christo/ þyre hueria leyndr domr min er vpp birtr sem i lanꝫ tima hefer yþuer verit þagat/ es nu opinberaꝫ dr ꝛ augl yst þyre ritningar spamsiasa epter bodi eilifligs gudz/ truarinar hlyoni til vpprei singar medal allra heidinna þioda/ þm sialfu gudi sem alleina er vitr/ sie dyrd þyrer Jesu Christ at eilifu Amen/

¶ Til Romuerja sem sendr var ap Corinthio þY rer Pheben sem þionustu kuinna var safnadarins til Kenchrea

J þssu

Formale hins fyrra pistill til Corinthios

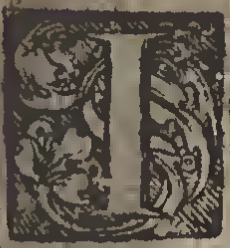

Þessu pistle annær hiſi heilagi Paul þa i Corinthiu Borg/ þar hann stulu samlyndar vera i truſnæ i kærleikanum/ hapandi vackta þui at þa kærleikan vel þessa hoppt greinir/ einckum/ (þ kristr sie allra verþrip gioþ) a hveria grein allar maſnligar synſemder ok visdomar hapa sig a rekit/ þa lika sē nu vppheþia sig yfir vera daga/ iþra þui ed Euangeliū keim i augliosmarger þauiser-sialfr birgingar (þ a vier kallum þlugu anda sucht ok þerdegdi) hverier allt þorsne ma eth kloker ok lærder vordner ok eigi þa fyrer myckla meistaraskap ok visdome halldi sig lika vid nockra edr sālynda þui þau eine vill hingat/ hiſi aſ ar þangat/ so sem at vœri þ stor sman/ nær ed hver eiſ stylldr eigi neckut sier light fyrer sig leggia ok sinū eigenligum visdome rþp þ lærgia/ hverianeingeſi þar vm uent aptur til sins vitzuleyſis/ eſi þo vita þa i þelit nidre allz ecki hie vnder standa vt aþ hinū rietta hoppt greinū/ þott þa rause/ gialfre ok þuætti maigi rum þetta hiz muſinſi

Lika so skiedi a dogum hins heilaga Pals/ þa er hann hapdi kent sinū astuinū i Corinthiu kristeliga tru ok þrelsit aþ logmalinu/ at þa hoppu sig ok vpp hiner þauſu sialfr birgingar ok oudrger vingat i sundrſlitandi þau samlyndadau kærleikloreandi so sundr þckau flecka dratt medal tuadura maſna/ þau eine hiſi vilde vera Pals/ þ iū akat appollints/ þau eine Petrs/ eſi aſar Kristz/ eſi vilde vm ſſerazt lata/ eſi aſar ecki þau eine villdi gipta zt hiſi aſar ecke/ þau eine villde eta ſsurgeda þotner eſi aſar ecki/ sumer villdu ok vera lika mikla

þrialser/ ꝛ nockrar kom villdu i harkliꝺ ganga/ ꝛ slickr aðat þssu lickr/ þar til at þr komu sº þiarre niðr þ eiss dryzdi suiuirðligaſt misuerckнað i moti þrelsino takanði sina stiupmoðr til eigen oðz/ Og þ sumer hielldu allz ecki vt ap vppriſuñe dauðra mꝛſia/ eñ aðrer nꝛrſta litiꝺ ap holldtekiu drottins/ ꝛ þ gieck miog vndarliga ꝛ nꝛrſta o skickanligt til sº at huer eñ villdi meistare vera ꝛ kesiu gꝛr dryzgia/ ꝛ þ eina giorꝛ med gudzspiollum S. Ꝛ. cramẽtis trunꝛ huꝛt þiñ gott pottr/ ꝛ lietu a medan þssa hozut grein para/ ꝛ vnder potũ liggia/ (Þ Kriſti sie vor þrip giop/ riettl ꝛti/ ꝛ endrlausn) lika sº sem hepdi þr þssa grein pyre longu mꝛ soluſiña skopata poſſtitld/ ap þui at suoddant stycki þꝛr ecki a ploinũ blipit/ huar vier sialpuer vppheptũ kloker ꝛ vitner at þickiazt/ Aullu deile eins lika sº sem þ geingꝛ nu til medr oſſ/ siðan vier opinberuðũ i þyðuerſkuñe (seiger meiſtariñ) þetta Euangeliũ vt ap gudligre nad/ at þar vill huer eiñ hiñ goðzti meiſtare vera ꝛ haꝛa hiñ heilaga gꝛiða alleina/ Lika sem vꝛri Euangeliũ pyre paſſ skulld predikat/ þ vier skyllduñ leita vorrar hroſanar audsynandi vorn klokleik ꝛ skynsemd þar iñe/ sº at þsser Corinthiu borgñ meñ mega vel vera ein pyreliking vorrñ þiodñ a þssm timũ/ huer ed þaurp hepdi eins þuliks piſtils/ Eñ sº hlyꝛr þ at vera ꝛ sº a þ gudzspiollunũ at ganga/ þ hiner heimſku sialp birgingar ꝛ o tidu fñ vitringar eigu vpp at bria plocka driatt ꝛ hindraner/ sº at þr sẽ reynder eru (epter þui at hier seiger hiñ heilage Pall) opiberir

Þyrer þui strappñ ꝛ þorðamer hiñhei (verðlagi Pall slikan skaðsamligaſt vis dõ nꝛrſta aluarliga/ ꝛ giorir þuilika heilaga nep vitringaapti at vtley singũ ꝛ seiger mꝛ sliettũ oꝛðũ/ at þr vite ecki

er ap Kriſte nie ap hſs anda ꝛ aſtgiopū þꝛr oſſ
era i Kriſto Jeſu veittar ꝛ eigi ſtulu þꝛ keſingar
vpp byria/ þui þꝛ hliota andliger at vera ſē þ ſtu
lu vnder ſtāda/ eſi vilia vin vera ꝛ klokleik ſyna me
dr Euāgelio/ er ein rietr hindran ꝛ hālan/ gud ꝛ kri
ſtū at vidr keña/ eñ þlocka dratt ꝛ ſundr þycki vpp
dr byria þ̄ erklo lig ſtynſēd ꝛ viſdom vel til hꝙ
þiliga/ s⁹ at þꝛ verdi at eins heimſker ſialfꝛ birgin
g̃ ꝛ kriſtner villingar/ Eñ drottñ vorn Jeſū Kri
ſtū þa þꝛ alldrei gi rietliga vidr kent nema þꝛ ſnu
ꝛ apn i hid þorna vitzku leyſe ꝛ lati ſig s⁹ lutelat
liga ſa þꝛa ꝛ lꝙra þyrer þ hoguera ꝛ em palliga
guds ord/ ſlickt giorir hſs ꝛ vm hond hepr i hinum
kriſtum þiodū capitulum.

J ſinū þimta ſtrapp̄ hſs þa myckla vanſemd
þ ſſ hins ſanna sē ſina ſtiup moder hapdi til eig
nar tekit ꝛ vill baſi þꝙra hſs ꝛ diopſinū gepa/ gepā
dr þ armz at ſkilia eina rietta vnder viſan/ huern
þann ꝙtte at hentierazt/ s⁹ at þ ſſ uli ſkiemdr ei
nū sā þycki allz sapnadarins / þꝛa sē rietttruader
era/ yfir ei opinberū ſtorſyndū/ s⁹ sē at kriſti keſi
er ꝛ ſialfr Matth xviii

J sicita ſtrapfar hſs þagg ꝛ þꝙtu mal þyrer
dōſtolū ſierdeilis þyre heidna mōm ꝛ vāttrundū ꝛ
keñer at þꝛ ſſ uli ſialfr ver iſbyrdis ſakernar/ ſkilia
ꝛ ſtiettar giora elligar rāginde lida

J hinū siounda vnder viſer hſs ap hreinlifne
ꝛ huſſapat bādino lofar þ aſt hreinlifn ꝛ iung
drudōſk þ hſs ſie nytiſāligr s⁹ þ ui þramar ꝛ be
þ geti hſs gudſpiallaſa þatt/ s⁹ sē at ſialfr kriſt
keñer Matth xi þap þ m hreinlifis mēm sē vegna
gudſpiallaſa ꝛdr hinarkis vilia hreinlifer ve
ra/ Eſi Pall vill o naudugaſi ꝛ o þuingadan
Jungfrudom halldā þapa vtan allz haſſa meir

ke ſyndar/aſſars ſie hiu ſkapar bandit beha eſi hrẽ
inliþis bindindit þ idulliga veykizt i ſtodungũ bru
na z iagnan hezer heimogliga vanſemi

I hinũ atta allt til hins tolþta/hondlar hſi mar
guiſliga/huernen at vier ſkulum lida z hantiera
vid breyſkuar ſamuizka i augſyneligũ/malazer
lunt/ sᵒ sem at er i matar nautn dryckiu z klæda
bardi/ z i bergingu gudz likama/þyrer biodandi i
ollũ ſtodũ þ hiner ſtyrckuo ſkalu eigi þorſma hi
na breyſkuuduj ap þui at hñ ſialfr þott hſi va
ri eiñ poſtule þa hafi hſi sem adr halldit ſig i þes
ni orgũ þui hlutũ þar hſi hafdi þo godaſ riett til
þar til mega vel hiner ſtyrckuo vera otta ſlegner
vm ſiz ap þui at þorduim daga eru sᵒ marger
ep ir rels þolki þorgeingner/sem þo vöru adr aller
ſamt i vrleidder þyre daſemdar verckin ap Egip
tzlandi/eſi iafn pranit þſſu giorir hſi nockr vt hla
up/hialp ſamligrar beningar

I hinũ tolpta allt til hins þiortanda hondlar
hſi/huerſu marg hattadar at aſtgiaper guds eru
a medal huerra þ aſt ſentiñ ſie þo hin bezta/ þi
hun vpp hefr ſig eigi/ helldi iſibyrdis ſam þyc
kiliga þionandi/mz þui at þar er eiñ gud eiñ Dro
tiñ/eiñ andi/z aller hluter einſhuerſu marg hat
tader at eru

I þiortanda kefier hñ predikarũ prophetũ/z ſaung
mõm/þ þr ſkalu ſkickzinliga idka ſinar gapz z all
einarzta tilbeidzlar/eſi eigi til eigenligrar dyrdar ſi
n z predikan/ liſt edr ſkynſemd þar mz at audſyna

I þzintanda ſkrifz þar hſi þa ſomu sẽ eanglig
þapa lærer z truar vm holldzinſvppriſu

i hinũ ſiotzta mune hſi þa a vm brodurliga hi
alp z ſkundliga ſtyrcking likãligrar ngringar vid
hina þurptugu.

I þſſim

Þin þyrre S. Pals pistill til Corin.

Hid þyrsta Capiule

All kallaður til postula Jesu Christi ᵹ Sosthenes bróder.

Þre guðz saþnan sem er i Corinthiu ᵹ þr helgader eru i Christo Jesu þm kolluðū heilogū samt ollū þm sem a kallaþ nafn Drottins vors Jesu Christi i ollū þra landz alþū ᵹ vorū/

Náð ᵹ þriðr ap Guði vorū faudr ᵹ Drottne Jesu Christo sie með ydr

Þacker giori eg ✠ Guði minū i duliga ydar vegna þyrer þa guðz nað sem ydr er gefin i kristo Jesu/ þ þier erut þyre hū i ollū hlutū audgader i allre kunnattu ᵹ allre vidr kenningu/ epter þui sē sannyrdin ap kristo Jesu er krofestud vordin i ydr/ so at þier hafit onguā brest i nockurre giof epter bidandi augliſingu vors Drottins Jesu Christi/ sa er ydr man stadfesta allt at lokum/ so at þier sie eut o ſtrafanliger a degi Drottins vors Jesu kristi/ þr guð er trur þyre huern þier kallader eru til samlags sonar hans Jesu Christi vors drottins ✠

En eg beidi ydr brædr fyrer nafn Drottins vors Jesu kristi/ þ þier hafit aller hin ſama ordskom ᵹ eigi sie þar nockurt ſundrlyndi ydar a mille/ heldr þ þier sieut fullkōner i ſamlikre lund ᵹ likre meiningu/ þuiat mier er so kunnugt brædr minner/ ap þm sem ap Cloes eru/ vt ap ydr/ at þratz sie ydar a mille/ En eg segi þar ap/ þ huer ydar tiū ſtuli seigia/ eg em Pals/ sa annar eg em Appolinis/ hin at sonu eg em Cephas/ þann annar eg em kristz/ huersu/ er kristr nu þa i ſundrſkipte er nockut Pall fyrer ydr krofestr eda eru þier ſkirder i

Att... ſyniu d...

Pals n...

þnefi eg þacka gudi þ eg hefi dliū ...nan

enguan yduarn skirt vtan kristū ⁊ gānī / s° at eīn geñ burge þ at seigia / at þier sieut skirder ynni nu nagne / eg skuda ⁊ heima mesi Stephanu / þa mar veit eg ecki huort eg hefe nockrn yduarn añan skirt

Þuiat Kristr sendi mig eigi til at skira / helldr at boda gudz Euangelion / eigi medr o.da sullo / s° at eigi yrdi kross christi at hiegoma / Þat Þtta ord ap krossinū er pisliska þm sem fortapa der verda / eñ oss sem hialpazt er þ gudz kraptur / Þat s° er skripat / eyda man eg vitzka vitringana ⁊ skilning skynsamra mun eg for leggia / huar er nu spekingrin ? huar er ritningf meistarin ? huar er veralldar vitringurin ? hefer gud ecki giort speke heims þssa at heimsku

Þuiat a medan heimurin fyre sina vizku þ ecki ecki gad i sinū visdome / þocknadizt gudi þ vel fyre þa uisliga predikan hialpliga at giora / þa sem þar a trua / Nu mz þui at gydingar asskia teickns ⁊ grick er spyria at speki / eñ vier predikū Kristt hñ kross pesta gydingū at sonu hneyckslan / eñ grickiū heim sku / eñ þm sem kallader eru bædi gydingū ⁊ grick iñ / bodū vier Kristt eiñ gudligan krapt ⁊ gudliga speki / þuiat gudz gauzka er mosium hygnare / ⁊ þ gudz mattleyse er mosium styrckuara

Fyrer þui aliti goder brædr ydra kallan / þ eigi eru marger spekingar epter holldino / eigi marger vollduger / eigi marger edlaborner / kallader / helldr þ huat hemi skuligt er fyrer heiminū þa hefer gud vtualit / vpp a þ at hñ giordi vitringana at hneyckslan / ⁊ þ sem veykligt var fyrer heiminū / þ vtualdi gud / s° at hñ giordi at hneckslan þ huat oflugt er / Og þ sem o edla var fyr

er

er heimenū ↄ þorſmad/ þa hefer gud vtualit/ ↄ þ
sem eckit er s° at hſi nidr þryckti þ huat nockrs
hattar er s° at eckert hollo mattu ſier þyrer hſis
augſyn hroſa ut aþ huerium þier erut kōner i
Kriſto Jeſu huer oſſer aþ gudi giordr til viſdoms Jer ix
til rietlætis/til helgunar/ↄ til endrlauſnar/s° at
huer (epter þui ed ſkrifat er) sem ſier hroſar sa
hroſe ſier i drottne

aſiar Capitule

OG eg goder brœdr/ þa eg kom til ydar/kom eg ecki medr orda hœgd edr hat
zi vizku til ydar/at boda guds predi
kan/ þt eg hielt mig eckit vita yduar a
mille/vtan Jeſum Kriſt þaſi hñ kroſſ
feſta/ ↄ eg var hia ydr medr veykleika/ ↄ mz vgg
ↄ otta mycklū/min rœda ↄ min predikan var eigi
i ſnilldar ordum maſiligr vizku/helldr i audſyn
ingu andans ↄ krafta rens/s° at yduar tru ſie ei
gi aþ maſiligre vizku helldur aþ guds krafti

Eſi þar vier rœdum vm/þa er þ ſpeki a me
dal þra sem algiorder eru/ eñ þo eingeñ þeſſa
heims speki/ↄ eigi þſſa heims hofdingiū/hueri
er ed forganga/ helldur ſegiu vier aþ þre hei
mogligre hulinñe guds speki/ hueria gud hefer
fyre hugat fyre allder/til vorrar dyrdar/ hueria
eingeñ þſſara heims hofdingia hefer þekt/ þui ef
þr hefdu þeckt hana þa hefdu þr eigi krofſeſt

Drottin

drottins dyrdarinnar/ helldr epter þui sem skrifat
Esa. xliij er/ þeigi hapi auga sied t eigi eyra heyrt/ t ecki i
manzins hiarta komit huat gud hefer fyrer buit
þeim er hann elska

En oss hefer gud þ opinberat fyrer sinn anda/
þuiat andinn ransakar alla hluti / eirnen diupleik
guddom ins/ huer madr er sa ed vite huat i mann
inum er/ utan allein andi sialfum hönum er
sa. lika veit t eingenn huat guds er/ nema guds andi
enn vier hofum eigi medtekit þann heims anda/ held
ur þann anda sem af gudi er/ sa. at vier vitum huat
oss er af gudi gefit/ huar vier t af seigum/ eigi med
ur þm ordum sem mannlig vitzka kennir/ heldr medur
gd/ kuan þm ordum sem heilagr andi lærir/ sämlikiande sa. and
/ t skil lig ezne andligum/ En likamligr madr skyniar eck
sinne t ert þau sem af gudz anda/ af þui at þ er hon
porm heimskar/ t hann getr þ eigi skilit þat þ hlytr andlig
t sa. sem annat at orskurdazt/ enn sa andligr er ariskurdar al
onn er al lar hluti/ t hann verdr af ongum ariskurdadr/ þat huer
eist skic hefer þeckt hugskot Drottins eda huer lagdi hann
nockut rad/ enn vier hofum christs hugskot

Pridie capitule

Seg/ goder brædr/ mattu eigi tala vid
ydr sa. sem vid andligan/ heldr sem vid
likamligan/ t lika sem vid ónyt vngber
ne i kristo/ miolk hefi eg ydr til dryckiar at gefa/
enn eigi megin matar/ þuiat hier þorfnazttuz þ ecki/
sa. þormeigt hier þ nu eigi heldr þat hier ertut enn
likamliger/ t a medan at agg t þrætr eru yduar mil
le eru hier þa eigi likamliger/ t gangit epter mann
ligre sidueniu/ þui ef nockr ydar seiger eg em Pals/
hinn annar eg em Appollinis/ eru hier þa eigi likam
liger

ſiger/ Suad er Pall: eda huer er Appollo/ vlan þi
onuſtu meñ/ þyre hueria þier erut truader vorð
ner/ z þ ſama/ epter þui sẽ Drottiñ hefer hueriũ
einũ veitt/ Eg plantadi/ Appollo vokuadi/ eñ gud
hefer þroþgunina gefit/ svo er nu/ huorki eg sa
sem plantar/ nie sa ed vokuar/ nockut helldr gud
sa er þrioþgunina gefr.

Eñ sa sem plantar z hiñ sem vokuar þr eru einſ
eñ huer eiñ mun fiet eiginligt verdlaun audlazt
epter sinu erfiidi/ Þat vier erũ gudz atuinnu meñ/
þier erut gudz akr yrkia z gudz yþþbygging/ Eg
hefi vr ap þre gudz nad sem mier er gefit in grund
uolliñ lagt/ sa sem eiñ hyggiñ husa smidr/ eñ eiñ
annar byggi þar yþuer huer eiñ hafi z gæta huer
nen hañ bygger þar yþuer/ Þat eingen þ ær annañ
grundvoll lagt/ helldr eñ þañ sem adr er lagdr/
huer ar er Christr Jesus/ eñ ef nockr bygger vpp a
þnañ grundvoll gull silfr/ gimsteina/ triahark/
hey/ strahalm/ z þa mun huers eins verckнadr o
þinber verda/ z dagrinn mun hañ augliosan giora/
Þat hañ man med eldi opinberadr verda/ z huilik
ar huerſ eins verckнadr sie þa man eldrinn reyns
lu a giora/ ef nockrs verckнadr blifr sa hañ hefer
þar yþuer bygt/ þa mun hañ laun audlezt/ eñ
huers verckнadr sem forbrenn/ þa mun hañ skad
seme lida/ eñ hañ sialfr mun holpiñ verda/ þo svo
likt sem þ sie þyre eldinn

Vite þier ecki/ þ þier erut gudz musteri/ z þ
andi bygger i ydr/ eñ huer hañ skamar gudz
musteri/ þin mun gud forteyna/ þat gudz musteri
er heilagt/ huert þier erut/ tæli eingen sialfuan sig/
Tef nockr er sa ydar a mille sem vitr þickiſt vera
verdi hañ at þessa heims o vitringe/ svo at hañ mæti

vitr vera þt þssa heimſ speki er heimſka hia gudi þat sº er ſkrifat hondla man eg spekinga i sleguitzku þra/og eſ aptr/Drottiñ veit hugſaner spekingaña/þ þær eru hieg omſigar/þyrer þui meñ ſig eingeſt aþ mõm/alle er þ yd uart/ſie þ Pall eda ſie þ appollo/ſie þ Cephaſ eda heim riñ/ ſie þ lifuit eda daudiñ/ ſie þ hid nalægga eda hid o kõna/ allt er þ yduart/eñ þier erut Kriſtz/kriſtr er guds

Fiordi Capituli

Þar ſ halldi oſſ huer maſi þyre einckñ þyrer guds þienara t verck ſtiornara yfuer guds le yndda doma/nu heimtu vær eigi meir aþ vet ckſtiorunñ/eñ þ þr þiñizt tuer/ þui er mier þ þyrer minzta koſti at eg ſkuli aþ ydr dæmazt/edr aþ iard ligũ deigi/eñ þo dæmi eg ecki ſialfr mig/þt ann uanceñ em eg mier ſialfũ ſamrada/ eñ i þui em eg þo eigi rieit latr/drottiñ er sa sẽ dæmir þyrer þ ni dæmit ecki þyre ti mañ/þangat til at drottiñ kemr sa er auglyſa mun þ i myrkrunñ er hulit t opinber giora raden hiartaña t miñ þa huerium sem einñ lofſtir ſkie aþ gudi ✻

Eñ þtta goder brædr/hefi eg myndat vpp a ſialfuan mig t appollinem ydar vegna sº at þier lærdut aþ ecki þ eingeñ halldi meir aþ fier/eñ sº sẽ nu er ſkrifat/vpp a þ at eingeñ hroki ſig vpp mot odrũ þyrer nockurſ saker/ þui huer helldr þier þraũ eda huat hefer þu þ at þu haf fer eigi mz tekit eñ fyrſt þu hefer þ mztekit/huat mer þu þig þa/sẽ sa þ hefdi ecki medtekit/ þier erut nu ſad der/ þier erut nu þgr auduger vordner þier rikit an vor gæfi þ t gud at þier ricktud/ sº at vier mættum t rikia

Eñ eg meina þ gud hafi audſynt oſſ þyrer (mz ydr hina allra ſidztu poſtula sº ſemdaudaũ ofr þeingna þuiat vier erum ſion hending vordner heimenum t sº engluñ t mõm/ vier erum þuſſar þyrer Kriſts ſa ker/eñ þier þozhygner i Chriſto/vier veyker eñ þier ſtyr ſuck

Fuer þ[ee] dyrdliger vier hadduliger/ Et allt til þ[ess]
dags þolū vier sueingd t þorst[r] t erū klædþaer t
verdū hinepumbardir/hoxū onguañ sama stad/
er þidum t verckum medr voxū eigen hondū/t nær
oss[er] þormęlt bletzu vier/eru vier oxsockter þa
lidu vier/eru vier lastader þa beidu vier/t iafnan
eru vier s[o] sem hrak þ[ess]arar veralldar t hrem[sto]
nar oxþr allra mańa/allt til þ[ess]a

Þetta skrifa eg eigi/vpp a þ eg hneyckſle ydr hell
di anim̄e eg ydr s[o] sem mina kærustu syne/þui
þott þier hefdut tui þusūder lęrt meistara i Kris
to/þa hafi þier þo eigi fedrna marga/þui Chri
sto Jesu þyrer gudzspiollim̄/ þa hefi eg alit ydr
þyrer þui amińe eg ydr at þier sient minir epter
fylgiarar/þar fyre sende eg Timotheū til ydar/
huer[r] at er misi kærazti sonr i drottne/at hi̇n vnder
vise ydr mina vegu þa sē at eru i Kristo/ lika s[o]
sem eg i ollū san kundū t allz stadar kenne/þar hio
ka sier nu nockrer vpp lika sē eg munda eigi koma
til ydar/eñ eg mun þo nærsta snarliga koma til
ydar ef drottin vill/at eg reyne/eigi ord þra sem
vpp hroc̄ader eru/helldr kraft/þ[a]t gudz riki er ei
gi folgit i ordū/helldr i krafti/huat vilie þier i sral
eg medr vendi til ydar koma/eda m̄ kærleik t beg
lęrum anda

Fimte Capitule

Algiorligańa heyrizt þ[a]t/at þar sie hora
ner ydar a mille/t þo slik horan/sē ei
gi er getid a nedal heidinńa þioda/þat
nockr skylldi hafa sins fedrs eigen ko
nu/t þo eru þier vpp hrokader t iha
fit ecki myckiu fremar auñ vm alit/s[o] at sa sem
þat verck hefer drygt yrdi i midit burt tekiñ
fra ydur/At sonnu eg fra verandi at likama/þo
nalęgur i anda hefi svo sem þar nær verandi

dœmt þyuer hiñ sẽ slickt hefer giort/ i nafn Drott
tins vors Jesu Kristi/at ydr samankõnũ medr mi
nũ anda z mz krafti vors drottins Jesu Kristi/hũ
opr at selia andskotanũ til hollðz inſ þordi orþun
sº at andiñ sie hialpligr a deige drottinſ vors Jesu

Yduar hrosan er eigi god/vite þier ecki at li
ttd surdeig/syrer allt deigit * þyrer þui hreinsit
burt hid gamla surdeigit/sº at þier sieut nyit deig
sº sem þier erut o syrder þt vort Pacha lamb er
christr þyrer offopradr/ þyrer þui neytũ vorra
Paſcha eigi i gomlu surdeige z eigi i surdeige illz/
kuñar z prettuisiñar/helldr i sætu deigi sannleiksins
z sasleiksins *

Eg skrifadi ydr i brefinu/at þier skyldut ecki
samblandaz t horanar mõm/ onguanceñ memz
eg þessa heims horanar meñ/eda agirndar meñ/
ræningia nie blot meñ skurgoda z ræñars hlytu þier
verolldina at tyma/eñ nu skrifa eg ydr þ þier sku
lut eigi samblandaz t einckũ ef sa er nockr sem sig
later brodr kalla/z er prillulifis madr/eda agirn
dar madr/ blotmadr skurgoda/ eda brigzlunar
madr/opdryckiu madr eda ræninge z med þessko/
nar mõm skulu þier ecki matar neyta/ þui huat
koma þr vid mig sẽ þ þyrer vrau eru þ eg skyldi
þa dœma/er eigi sº at þier dœmit þa sẽ hier þyre
inaſi eru/ eñ gud mun dœma þa sem þyre vrau
eru/keyrit þn burt þra ydr sem vondr er

Siette Capitule

Hvernen dirfiz t nockr af ydr/ þott hã hafi
eitthua: kæru mal i moti odrũ at sæta dœ/
ma þ hia ræglatũ z eigi helldr hia heilogũ/eda vi
te þier ecki þ heilager munu heimiñ dœma/z þyrst
heimziñ skal dœmaz af yckr þier þa o verdu/

ger til at

til at dæma vm þ sẽ miſſe hattar er/ viti þier eigi
þ vier munũ ypuer eingla nũ dæma/ huerſu myck
lu meir þa ypuer ſtundligũ audæguũ/ eñ þier nær
þier hæfit nockr mala þerle vm ſtundligaſt and
þa taki þier þa semi hia ſöpnudinũ þorſmader
eru t ſetied þa til ypuer dömara/ ydr til smanar
ſeige eg þetta/ er þar þa med öllu eingeñ sº vitr
ydar a mille/ þ at dæma kuñe millum brodr ſins
t brodr/ helldr deiler broder vid brodr/ þar ögan
a þyrer vantruudum

Þui er þar señeliga fullkomligt brot i bland
ydr/ þ þier hæfit lagt deilur yduar a mille huar
þyre lidi þier ecki mycklu helldur o riett eda hui la
ti þier ecki sumkia ydar helldur/ þier giorit helldur
rangt t sukit/ t þo þ vid brædurna/ eda vite þier
ecki þ ranglæter munu eigi eigniazt guds rike/ þui
villizt eigi/ at huorki þrillulipis meñ/ nie blot meñ
ſkurgada/ eigi hordoms meñ nie ſælgætingar/ ei
gi helldur þr sem ſkamñ drygia med karl mõm/
eigi þiofar/ nie agirndar meñ/ eigi öþ dryckiu
meñ/ eigi hneyck/larar nie ræningiar munu guds
riki eignazt t þuliker hafa fordum daga nockr
er vt a þ ydr verit/ eñ þier erut nu a þ þuegner þier
erut nu helgader/ þier erut t rietlætter i hafni
Drottins Jesu t þyrer anda guds vors

Allt leyfizt mier/ eñ eigi barat þ mig allt/ eg he
fi allra/ hluta vallð/ eñ mig ſkal eckert ypuer bu
ga/ fædzlan magnũ t magn fædzluñe/ eñ gud
mun þetta t hitt sliett giora/ likamañ atsoñu eigi
þrillulipnadinũ/ helldr Drottne/ t Drotten lika
manũ/ señeliga hefer gud Drottin vpp vaket/ t
ko mun hñ oss vpp vekia þyrer sin kraft/ eda vite
þier ecki þ ydrer likamer eru Kristz limer/ skylda

eg nu

eg nu taka kristz limu ꝛ giora þar af sꝛkiusiar li
mu/ þ sie ꝑiarre/eda vite þier ecki/at huer hꝛi sam
teinger sig sꝛkiuse/at sa er eiñ likame medr hꝛie/
fiss ij þat þau munu (seiger hꝛi) two i einu holldi vera
eñ huer hꝛi samteinger sig gudi/sa er eiñ andi me
dr hñ

Flytt ꝓrillulipnadiñ/ þt allar synder huerias
madriñ dryger eru vtan hꝛis likama/ eñ huer er
ꝓrillulipnadiñ dryger sa syndg̃ a siñ eigeñ likama
eda vite þier ecki at ydier limer eru niustieri þ ſſ
heilagſanda sẽ i ydr/ þañ þ ier hafit af gudi/
þier erut ꝛ eigi ydrer sialfs/ þt þ ier erut dꝛu vel
di keypter/ þar ꝓyrer vegsamit gud i ydrũ likama
ꝛ ydrũ anda huerier gudz eru

Siounde Capitule

Gꝛl vm adra þa hluti þier sꝛipandt m
er til andsuara eg/ þ maꝛmñ sie gott at
hꝛi snerti eigi neina konu/eñ ꝓyrer ꝓrillu
lipnadar ſker þa hafi huer eiñ sinn a
gen kuon/ ꝛ huær ein hafi i siñ eignar mañ/madriñ
giori kuiñusie sitt ſſ yllougt atlot slickt hid sama
kuisan mañinũ konñ hefr eigi valld sins likama
helldr madrinñ/ika ꝛ eirnẽ madriñ hefr eigi vald
sins likama/helldr konañ tẽli þ nockr ydart af at/
nema þ sie af beggia sam þyckt vm stundar sak
er a at þ ier sicut þ ſſ lidugre til ꝓaustu ꝛ bẽna hallds
ꝛ kemit siðan apꝛ til samans/a at andskotiñ þ rei
ſti ydar ecki/ þyrer ydvarſo stodugleika saker.

Þetta seige eg af vorkunſsemi ꝛ eige epter ſꝛipan
eñ eg villda at aller menñ vꝛri svo ecm at eg emi/
huer eiñ hefr sina eigenliga giof af gudi/ eiñ
at soñu a /eñ afar svo/eñ þ seige eg i mñ o giptũ
eckiũ/at þ mñ er gott/ eg þ ꝛtr bliga svo sem eg/eñ
eg

ep þar þa sier eigi halldit giptizt þar þa/ Fat (at breña
betra er at giptazt eñ at breña þer at ha

Eñ þiñ sem gipter ery byðr eigi eg/helldr vio heimoglig
ttiñ/ þ konan skilie sig eigi vid mañiñ/ eñ ep hun saurhugs
skili/ þa blipi hun vtan hiuskapar/eda þorlike sig nga
vid siñ man/ t maðriñ þorleggi ecki suna eigin konu

Hinū oðrū seige eg eñ ecki drottiñ/at ep einhuer
broder hefer vantruada konu t hñe hagar at bna
vid hi þa skilie hñ eigi vid hana/ t ep su kona er
sem vantruaduss maß hefer t þ hagar hiñ hia
hñe at bua/þa skilie hun eigi vid hñ/ þat vantrua
ðr maðr er he gaðr þyrer konuna/ t vãtruud kona
er helgud þyrer mañiñ/añars vœri born yð saur
tug eñ nu eru þau heilog/eñ ep hiñ vantruadi vill
skiliazt þa latid hñ skiliazt/ þui broder eda syster
er eigi þorbundiñ ap þ ss hattar epne/helldr hefer
gud oss i þriði kallat/eda huat veizstu þ kona nema
at þu kuñer at giora mañiñ holpiñ/ eda þu maðr
huat veizstu nema þu geter giort konuna hialplig
þo epter þui sē gud hefer hueriū einū vt hlutaðr

Huer t einñ/ epter þui sem at Drottiñ hefer hñ
kallat þa gangi hñ/ t so skicka eg þ til i ollū sopnu
dū/er nockr vm skoriñ kallaðr sa qsskie eigi ypuer
hudar/er t nockr kallaðr i ypuer hoðiñe/lati sa ei
gi vm skera sig/vm skurnin er eckert ypuer hudin
er t eckrt/ helldr vardueitling guðs boðorða/Huer
einñ blipe nu i þre kallan sem hñ er iñe kallaðr/t ep
þu ert einñ þion kallaðr/ þa hap þar eigi a hyggiu
þyrer/eñ getr þu þrials vorðit þa kost gaup þss hell
dr/ þt huer hñ er þion kallaðr i drottne/sa er þrel
singe drottins Lika t eirnē huer hñ er þrelsinge kal
laðr/sa er þion kristz þ ler erut dyrkeypter verðit ei
gi þrælar mañana/Huer t einñ goðer bradr i hueriu
stiett se hñ er kallaðr þar blipe hñ iñe hia guði

Eſ ap meyiū hefe eg eckert bodord Drottins/ þo gef eg til rad/epter þui sem eg hefi miſkuſiſemi audlazt ap Drottne/at eg ſie trur/ þui meina eg nu þ gott vera fyrer nalęgiar naud þurfi ſaker þ maſinū ſie gott svo at bliza/ ertu vid konuna bundin þa ſęk eigi epter lauſ at verda/ eſ ertu konu lauſ þa leita eigi kuon þangs/ þott þu giptizt ſyndgar þu ecki/ z þo at ein mey giptizt ſyndgar hun eigi/ þo munu þeſſ konar holldzins harmkuęli ha þa eiga/ eſ eg þyrmda yđr giarnan

Þat ſeige eg godet brędr/ at timinn er naupt þrangur er þ þo meiningin/at þr sem eigen kuęn ter eru/ þ þr ſie svo sem at þr hefdi eigi neinar/ z þr ed hafdu svo sem at hofmudu þr eigi/ z þr ed þagna svo ſem at fęgnudu þr eigi/ z þr ed kaupa/svo ſem at eignuduzt þr þ eigi/ z þr ſem nu a þian heim sę at nokudu þr hſi eigi/ þat þeſſa heims at borin ferdgeingi

Eſi eg villda at þier vędrut vłan a hyggiu/ huer o kuęnti er/sa beri a hyggiu rm þ huat drottins er/huernig hſi meigi drottne þoknazt/eſi huer eigen kuęnti er/se beri a þyggiu vm þ huer heimſins er/z hvetſu hſi meigi huſfreyiu ſie þocknazt/at ſtilianligr grein/er a milli meyi z manz konu/hun o gipta ber a þyggiu rin þ huat Drottins er/ svo at hun ſie heilog i likama z anda/eſ su ſem giptir ber a hyggiu rin þ huat heim ſins er/ z huernig hun nitigi maſinū þocknazt/eſi þ tta tala eg til yđrar gagnſimi/eigi vpp a þ eg leggi enoru þ yrer yđr helldr til þeſſ ſem ſidſemligt er/svo at þier mę tiud iafnan o forhindradir Drottne þiena

Eſi er nockr þickiazt fia þ ſier ovne torueldir vera ſiū meydome/er giaf ords umeſi lidr þo/ z 6° er

sº ep þ vill eigi odru vis verda/ þa giore hñ hu
ort hñ likar/gipter hñ sig þa syndgar hñ eigi /eñ
huer þ sem stodugt sier i hiarta ↄ hefr þar med
eigi neina þuingan/hafande sº vallð sins eigen
ligs vilia ↄ stadfester i sinu hiarta/at varducita
sñ meydomi/hñ giorir vel/ ↄ huer ed gipti sa gior
er ↄ vel/eñ hñ sem gipter sig ecki/sa giorir betr/Au
stan er laugmalino vnderbundin sº lçinge sẽ hes
ar madr lifir/eñ ngr hfar madr er latin sº er hñ
þrialf sig at gipta hueriñ hun vill vtan þ skal
stric i Drottne/eñ þo er hun sæll/ef hun bifr sẽ
mitt rad er til/eñ eg hellð þ/at eg minne ↄ hafa
guds anda Atiandi capitule

Gsi vm þ sem skurgudum offrazt vitu
vier/ þ vier aller hofum skynsemina/
Skynsemin hun blas vpp/eñ astsemin
bæter vm/nu ef eñ huer læti sier kie
kia þ hñ vite nockut sa veit eñ eigi /sº
sem hñ ber at vita eñ ef sa er eñhuer sem elskar
gud/hañ er af hñ þeckt

Svo vitu vier nu af þre þædzlu sem skurgud
um offrazt/ ↄ þ skurgodit sie einskis vert i hei
menum/ þui eingin er gud nema einn / ↄ þo at þar
sie nockrer þr sem guder kallazt huort þ er a himi
nr/edr a iordu (med þui at marger eru guder og
marger drottnar)eñ þo hofum vier ecki vtan einn
gud þaudr/af hverium at aller hluter eru/ ↄ vi
er i hñ. Og eirn drottin Jesum christum þyre hue
m aller hluter eru ↄ vier þyre hañ

Eñ þessa skynsemi hafa eigi aller/ þat nock
rer hafa giort sier samuitzku hier til/ yfver þui
skurgodi/ ↄ atu þ þyre skurgoda forner/ ↄ med
þui at þr voru sº veyker/ þa fleckadizt þra sam

uigzka i þssu/ þui þ̄dan b̄rar oss ecki þyrer gudz
etu vier þa eru vier eigi betre þyre þ̄/etu vier t̄ec
ki þa verdum vier eigi verri þyrer þ̄.

Eñ sizet s° til at þtta yduart þrelse verdi eigi til
hindranar/himñ veyktruudñ/þui ep nockr s̄gi þig
(þañ sē skynsemina hefer) sitia til bordz i goda
husi verdr þa eigi hñs sāuigzka/mz þui hñ er breys
kr/huott vpp at eta skurgoda þorner. t s° þorþerst
þñ breyskue broder i þisse skynsemi/þyre huern at
kristi er liplatiñ/t nar þier syndgizt s° vid br̄dr
na/tslait þra breyskua samuigz^u/þa syndgizt þier
vid krist/huar þyrer ep at þ̄dan hindrar brodr
miñ/skylda eg alldri kiot eta s° et eg giorda ongua
hindran minum brodr Nunde Capitule.

GR eg ecki postuli/em eg eigi prialss/hefi
eg ecki sied drottiñ vorn Jesum Krists
eru þier ecki mitt verck i drottne/ t þo
eg sie eigi añara postule/þa em eg þo
yd^r þr insigle minss postuligs embættis/eru þier i
Drottne/eñ andsuar mitt vid þa sē mig at spyria
er þtta hop̄ vier eigi vallo til at eta t drecka/hop̄
vier eigi vallo til ein hueria syste/at eign^r konu v.n
at plyria/lika sē adrer postular t br̄dr drottins/t
s° sē Cephas/ eda hop̄ vid ecki eg t Barnabas
mackt til þr̄a at giora huer slæt vpp a sitt eiget
verdkaup/huer plant^r vingardiñ t et ecki ap hñs
auegrti/ ed̄r huer þodrar hiordina t neyter ecki ap
miolk hiardariñar

Eñ epter mañligre sidueniu tala eg þtta/seiger t
ecki logmalit þtta/ þt s° erskripat i Moyses logma
le/at eigi skallu mulbinda nautid þ sē eriar/huort
ber gud a hyggiu þyre nautunū/ eda seiger hñ ecki
þtta allz koste vorra vegna/ þat þyre vor^r saker
er þtta ritad/ap þui þañ sem plæger skal plæggia

Deut. xxv

a vonina/ t sa sẽ erlar hñ skal erla a vonina/ s° at hñ verdi hlut takare sinar vonar/ þyrst vier sadd ydr hid andliga er þ mickels vert/ þo vier vpp yr eium yduart hid likamliga/ t ep hiner adrer eru hlutakandi þssar" ydar macktar/ hu" þyrer skyll du vier eigi myckl u þram" Eñ vier hopu ei gi tidkat þssa mackt/ helldr vmlidu vier allra han da/ s° at vier giordu kristz Eaangelio ongua hindr an/ viti þier ecki þ þr sẽ poinen" þara/ era ap þui sẽ pornþart er/ t þr sẽ alltarino þiona era alltari sins hlut takarar lika s° heper t drottin til skickat at þr sẽ gudzspiollin kẽgiora skulu ap gudzspiollu nu sitt þadi h apa eñ eckert þssara hepi eg tidkad

Eñ eg skripa eigi þtta þar þyrer/ at s° skuli vid mig vera giort/ þui betra vari mier helldr daudu at vera/ eñ þ at nockr skylldi mina vegsemd o ny ta giora/ þui þo at eg predike gudz euangelion þ a na eg ecki vegsama mig vm þ/ þt naudsynin reck mig þ" til/ t svei sie mier þa ep eg predika ecki gu dz spiollin/ nu ep eg giori þ viliugr/ þa mu mier la unat/ esi þo eg giori þ o viliugr þa er mier þo embe tid a hendr polgit/ huat ec nu þa min laun/ einck u þ eg predike euangelion kristz/ t giori þ sama vilia uliga þyrer eckit/ s° at eg misbruke ecki mitt/ vel ldi a gudzspiollunum

Þui þott eg sie þrialls þyre ollu þa hepi eg þo giort sialpuass mig at huerss manz þion s° at eg yp ueruyfie þa marga/ t gydingum em eg vordin s° sem gydingi/ vpp a þ eg yþer vyfie gydinga/ t þm sem vnder logmalino eru/ em eg vordin s° sem vn der logmali/ s° at eg yþuer vyfie þa sem vnder laugmalino eru/ t þm sem an laugmals eru/ em eg vordin svo sem an laugmals sem eg em

þo eigi an guds laugmals/helldr em eg i kristi log-
mali)s^{o} at eg ypuervyñe þa hinu somu sem an
logmals eru/ ꝛ þm sem breyskuer eru/em eg vor-
diñ sẽ vꝑa eg breyskr/svo at eg ypuer vyñe hina
breyskuo/hueriũ mañe em eg vordiñ at ollu deile/
s^{o}. at eg giorda allz stadar ein hueria hialpliga/
cñ allt þꝛtta giore eg vegna guds euangelij s^{o}. at
eg verdi þess hlut takare.

Eda vite ℟ þier ecki/at þr sem a skeidit hlau-
Su sinda pa/þat þr hlaupa aller/eñ eiñ er sa sẽ hnossit tekr/
yristañ i hlaupit nu ꝛ s^{o} at þier hondlit þ/eñ huer sa sem
ꝛikna slꝛzt hñ varar sig vid ollu/ þr at soñu vpp a þat
st u þr audlizt þorgetngeliga korunu/eñ vier o þorgein-
geliga eñ eg hleyp lika svo/eigi sem vpp a hid o
visa/eg slꝛzt/eige s^{o} sem sa er i vindiñ slꝛr/hell-
dr þiae eg miñ likama ꝛ tem hañ s^{o} at eg predike
þat eigi odrum ꝛ verdi sialꝑ rꝛkr.

Tiunde capitule

Gsi eg vil eigi dylia þyre ydr goder brꝛ-
dr þ at vorer þedr voru aller vnder
skyino ꝛ aller geingo þr ypuer hꝛpit/
aller eru þr ꝛ skirder ap Moysen i sky-
ino ꝛ i sianũ ꝛ aller hꝛpa þr neytt hiñ-
ar somu andligrar þꝛdzlu/ ꝛ aller hꝛpa þr hiñ
sama andliga dryck druckit/ þr drucku ꝛ ap þre
andligre hellu sem þm med þylgde/huer hella ed
var Kristr/eñ a þm vel þlestum hꝛpdi gud ong-
ua þockñ/ þui eru þr nidr slegner a eydimorku.

Eñ þtta ℟ er skied oss til þyre myndar/svo
Miunda at vier skulũ eigi girnazt huat illt er s^{a} sẽ at þr
soñu dag girntuzt/giorizt ꝛ eigi blotmeñ skurgoda / lika s^{o}
sẽ nockrer ap þm vrdu/epter þui sem skripat er/
Exo.xxxij folkit settizt nidr at eta ꝛ dreckꝛ stod vpp at dan-
za/

sa/dryglū eigi horaner/s° sē nockrer vt ap þm dry
gdu horaner/ꝛ þiellu a einum deige þriar þusun
der ꝛ tattugu/preistū ꝛ eigi kristz s° sē nockrer vt
ap þm preistudu hīſ ꝛ þyre poruzt ap hoggormū
moglit ꝛ ecki lika s° sem nockrer vt ap þm mogl
udu/ꝛ þyre poruzt ap vanuirdaranum

Þetta allt skiede þa til þyre myndar / eſi þ er
skriþat oſſ til viduorunar/ yþuer hueria at þessa
heimſende er komiñ/þyrer þui huer hīſ lꝛtr sier
þickia þ hīſ standi gepi sa gaum at hīſ þalli eigi/
þar hepper eſi ecki hondlat vtan alleinazta maſilig
preistne/Eſi gud er trur sa eigi vmlidr þ ydar sie
preistad þramar eñ þier þormeigit/ helldr giorir
hīſ þ at þreistnen þae þañ eiñ enda/at þier getid
vel stadizt * Suar þyrer miner kꝛruſtu þlyit
þra skurguda dyrckan

Svo sem vid vitringa tala eg/dꝛme þier huat
eg seigi/sa blezanar kaleck huern vier blezū er hañ
ecki sam nautn krist blodi ꝛ brandit huert vier br
otum er þ eigi hlut tekning kristz likama/ þat þ
er eitt beaud ꝛ vier marger eru eitn likame mz þui
at vier verdū aller eins braudz hlut takarar. Syg
git at þm i Israel epter holldino/ þ þr sē þorner
nar eta eru þr ecki alltarisins hlut takarar

Suad skal eg nu þa seigia/eda skal eg seigia þ
skurgodit sie nockurs vert/eda þ skurgoda þorner
sie nockrs verdar/eſi eg seige at þ/huat hiner hetd
nu oppra þ oppra þr/dioplinū ꝛ eigi gudi/Nu
vil eg eigi at þier verdit samlagſ meſi dioplañ/
Eigi þae þier i seſi druckit kalek Drottins ꝛ diop
ulsins/ þier getid ꝛ ecki i seſi hlut takar verit mat
bordi Drottins ꝛ dioþulsins matbordi/eda vilu
þier reita Droitiñ/huort eru vier hīſ sterckare/mi

eiñ er lyþ

er leyþazt sefieliga aller hluter/eñ þr þata eigi aller
mier leyþizt allt/eñ þ er eigi allt til vþpreist̃/eingē
Psal.xxiiij spyrie at þui huat hñs er helldr at þui huat añars

Allt huat i kiot mangara husino er til solu (er.
þ etid epter spyriandi at ongu vpp a þ þier/vꝫgit
samuitzkusie/ þr iordin er drottins r hñ̃ pyllng/eñ
ep eiñ huer ap vantruadū bydr ydr til snꝫdings r
þier vilier þangat ganga/ þa end þ allt huat þyrer
ydr verdr sett r spyrier einskis/vpp a þ þier vꝫgit
samuitzkusie/eñ ep nockr seiger til yd̃ þrra er skur
guda oppr þa etid ecki þyrer þss saker sē þ seiger ydr
vpp a þ þier vꝫgit samuitzkusie/ þr iordin er ati so
siu drottins r hsiar pyllig/eñ eg seige ap sā vitzku/
sie eigi ap þisie stalps/helldr hins añars/ þat hu̇
þyre skylda eg mitt prelsi dꝫmazt iata ap añarlig
re samuitzku þui ep eg neyti þss mz þackiꝫti huar
þyre skal eg þa lastadr verda vm þ sem eg giore
þacker þyre

Suort þier etid edr dreckit/eda huat þier giorit
þa giorit þ allt til gudz dyrdar/verit vtan hindr̃a
bꝫdi gydingū r grickiū r gudz sapnadi/lika s̊ sē
eg giordi mig huerū mañi þꝫgiligasi i ollu/eigi at
spyriādi huat mier/helldr huat morgū er gagniligt
s̊ at þr hialpliger yrdi/verit þui miner epterpylgi
arar s̊ sē eg em kristz Ellepte capitule

Gloþa ydr goder brꝫdr/ þ þier leggit
mig i miñe a alli hait r halldit þñ sid
uana er eg setta ydr/eñ þ vil eg at þier
vitid at kristr er huerſ manz hoput/eñ
konusiar hoput er madriñ/eñ hoput kr
istz er gud/ r huer sa madr sē bidr eda spar med
skyldu hopdi/hñ o virdr sitt hoput/ r huer su kōa
sē bidr eda spar med beru hopdi/hun o virdr sitt
hoput/ þui at þ er eins sē vꝫri hñ̃ hoput bar burt

rakat/vill hun eigi skauta sier þa rakizt ap hñ hoput hẽ/eñ fyrst þ er hoit fyrer konuna at hapa ap rekit hẽ eda skollott hoput/þa fallde hun sier. Eñ karlmadrin skal eigi fallda hoput sitt/med þui hñ er gudz mynd z soma/eñ konan er manzins soma/þt madrin er eigi ap konune/helldr konan ap manninū/madrin er eigi skapadr vegna konuniar/helldr konan vegna manzins/þ fyrer skal konan hapa velldi a sinu hopdi fyrer Eing laña saker/eñ þo er huorki madrin an konun /nie konan an manzins i drotine/ þat lika sº sẽ konan er ap maninū/ sº kemr z madrin fyrer konuna/eñ aller hluer ap Dgmi þier sialfuer yd a mille huort þ (gudi. hapr er konune at bidia fyrer gudi/o skautud/eda kẽer ydr þ ecki natturan sialp/at þ sie lyte fyre karlmanin/hñ hapi sidt har/eñ konune at sonu some þ hun hapi sida locka/ap þui at harit er hñe til skylingar gepit/Eñ ep sa er eñ huer yd a milli sẽ þrætu samt vill vera/hñ vite þ vier hopū eigi þui likan siduana z eigi helldr gudz sopnudr

Eñ þtta hlyt eg at bioda ecki hrosãdi þui þ þier komit saman til betrunar helldr til vesnunar/I fyrstu þa þier kõit til samans i sãkũdunū heyri eg at þ er sundrianer yd a mille/z eg true þ sie z nockrn deilld/þt þ hliota/a greining at vera yd a mille sº at þr sem kiorner eru opinberir verdi yd a mille Þa þier komit nu til samans þa holldū vier þ eigi drottins kuelldmaltid/þt nær þier skulut halda kuelld maltidina þa tekr huer yd sina eigenli/ga þadu adr þramñ/eñ afiar er hungradr/hñ ah er druckñ/huort hapi þier eingen hus þ þier kañit at eta z drecka iñe/eda forsmaet þier Gudz sapnud/ z skamit þa sẽ eckert hapa/huat skal eg seigia ydr skal eg lopa ydr/i þssu lopa eg ydr ecki,

(velld
meina
skauti
trapit
ap at
azt ska
sie vnd
lmanz
lldi

Þ skig
dag

Þui þ huat eg hepe ap drottne med tckit/ þat hefi eg ydr peingit/ap þui at drottin Jesus a þre nott er hann var suikin/tok hann braudit giorandi þack er/braut þ tsagdi/Takit/end/ þetta er min likame sa fyrer ydr verdr gefinn/giorit þ i minna minning/ Lika eirnen kalekinn/epter þ hann hapdi kuellomaltid ing etid/seigiandi/ þesse kalekr er nytt Testament i minu blodi giorit þtta/so opt sem þier dreckit þar ap i mina minning

Þuiat svo opt sem þier bergit ap þessu braudi tdreckit ap þessu kalek/skulu þier kunngiora þan mz dauda drottins þangat til hann kemr/huer hann etr su ap þessu braudi tdreckr ap þessum kalek drottins o verdugr/sa er sekr vid hold tblod drotins/ en huer madr profue sig sialfr tet so ap þessu braudi tdrecki ap þessu kalek/ þuiat huer hann et tdreckr o verdugr/sa et tdreckr sialfum sier dom mz þui hann giordi eigi greinar mun drottins likama

Fyrer þ eru so marger siuker tveykliger yda mille/t þr marger sem sofnader eru/ þui ef vier dæmdum oss sialfuer þa yrdu vier eigi dæmder En nær vier dæmunzt/ þa verdu vier ap drottne typtader vpp a þ vier fyrre dæmunzt eigi medu þessum heime * Fyrer þui brædr miner/nær þier komit til samans at neyta þa bide huer annars/en ef eitt huern hungrar þa eti sa heima so at þier komit eigi saman til doms a fellis/en hitt annat vil eg skicka þa eg kem

Tolpte capitule

* Tiunda sunnudag

OG ap þm andligum giofum vil eg eigi dylia fyrre ydr goder brædr * þier vitid þ þier vorut heidner/tgeingut burt til mal lausra skurgoda sem þier vrdut

rdut tilleidder þyrer þui kuſigiori. eg ydr/ þ ein
geſt sa sem þyre gudz anda talar þormęler Jeſu/
z eingeſt þar Jeſu Drottiñ kallat vtan gleinaztu
þyre helagaſt anda

Señeliga eru giaþuernar marguiſligar/eſi hiſi
ſami er andiſi/ þar eru z marghattud embęttı eſi
hiſi ſame Drottiñ/ þar eru marghattad verckaner
eñ hiſi ſame gud er ſem verckar alla hlutı tollum eñ
i ſier huerium eniſi and ſyna ſig giaþuer andans
tıl alls nytſemdar/einū verdr geþit þyre anda at
mala ap vitzku/ eñ odrum verdr geþit at tala ap
ſkynſemi/ap hinū ſama anda/odrum truan i so
mū anda/eñ hinū giaþuer lęknaingaña i ſomū an
da odrum krapta verck at ęiorꝛ/eñ odrum at gio
ta at ſkilianliga grein andaſia/hinū odrum marg
hattud tungu mal/ eñ odrum vtlegging ſagnaña/
eñ allt þetta verckar eiñ z hiſi ſami andi/ ſkiptand
ſier huerium epter þui ſem hñ vill *

Þt lika ſvo ſem eirn likame er z heþer þo mar
gar limu/eñ aller limer eins likama/huerſu marger
þē at eru/ þa eru þr þo eirn likame/lika sō er kriſt
þt vier erū i einū anda/ aller i eirn likama ſkirder
huort vier erum gydingar edr griſker/þręlar edr
þrelſingi /z erū sō aller i einū anda dryckiader/ þt
likamiñ er eigi eirn limr helldr marger/z ep þo tal
ſegdi/eingē hōd er eg/ þar þyrer er eg ecki limr lik
amans/ſkylldi hñ nu þui ecki vera likamans limr/z
ep eyrat ſegdi/eg er eigi augat/ þar þyrer er eg ecki
limr likamans/ſkylldi þ saker þ ſſ ecki vera likamās
limr/ þui ep alls likamiñ vęri augat huar vę
ri þa heyrnin/ huar vęri þa ilmingin

Eñ nu heþer Gud ſett limuna/z huern eirn þra
likamañ svo ſem hañ heþer viliat/z ep aller li
mer

merner vǫri eirn limr huar vǫri þa liramiſi/eſi nu eru
merner marger eſi likamiñ eirn/ þr augat ma eigi ſeigia
hendiſie eg þarf þin eigi vid/eda þar i mot hoſ nadit til
þotaña/ag þarf eigi ydar mycklu helldr þr limer likam
ans sē oſſ synazt breyſkuazter vera þr eru naudſynligazt
er t þa vier reiknū o nerugazta / þm somū leggiū vier/
meſtañ ſoma til t þr ed oſſ eru lyte at/virdu vǫr meſt þt
þr sē oſſ pryda/ þurfa þſſeigi vid/eſi gud hefer likam
añ s° saman teingt t gefit þm naudſynia limū hiſi me
ſtaloma s° at eingeſi a greining ſie alikamanū/ helldr þ
þuer limriñ ber a vyggiu fyre odrū/ t ef eirn limriñ lid
þa lida aller limerner m; t ef einū limnū verdr ſome vet
tr/ þa sampagna hiñ aller limerner Eſi þier erut
kriſt likame t vt limer huer epterſiñe deild t gud hefer
ſett i ſoſnudin i fyrſtu poſtula/ þa ſpameñ/i þridia ma
ta lǫrifedr/epter þ þa sē krapta verckin giora þar nǫrſt
þa m; lǫkningſ giafuern^ / þa vid hialparana/ þa ſtio
rnarana/ þa margbattud tūgu malin/eru þr aller poſtu
lar/eru þr aller ſpameñ/eru þr aller lǫrifedr eru þr al
ler þr meñ sē krapta verckin ciora/eda þr sē lǫkningſ
giofina hafa tala þr aller mārghattud tūgu mal/kuña
þr aller vt at leggia/epter fylgir nu hinū beſtu giof and
t þar til vil eg viſa ydr veg þſſm ǫdra kiij Cap

Q at ✠ eg taladi tungi maſiaña t eiugiaſia
eſi hefda ecki kǫrleikañ þa vǫri eg sē añar
hiomandi malmur edr huellandi bialla t þo
at eg hefda ſpadom t viſſe alla leynda hlut
og alla ſkynſemi t hefdi alla tru s° at eg fiol
len vr ſtad fǫrdi eſi hefda ecki kǫrleikañ/ þa vǫri eg ec
kert þo at eg gæfa allar minar eigr patǫkū t eg yf
uer gæfi miñ likama svo at eg brynſie t hefda ecki
kǫrleikañ þa vǫri mier þ eingen nytſemd/ kǫrleikrin
er þolin modr/ t goduiliadr/ kǫrleikriñ er eigi mein
bǫgiñ / kǫrleikriñ giorir ecki illmañliga/ eigi blǫ

hñ ſig vpp/eigi ſtæʀir hñ ſig/eigi leiʀ hñ þſſ. huat hſſ er/eigi verdi hñ til illz egndr hñ hugſar ecki vondzligt/ eigi þagnar haſi ypucr rangl&tino eſi þagnar ſaſleikanū/hñ vm ber alla hluti/ hñ truer ollu hñ vonar allt hñ vmlidr alla hluti/ kærleikrin hñ dodnar aldri/ þott ſpadomrin hiadne ⁊ tungu malunū ſlote/⁊ ſkynſemiſie liñe

Þat vorer vitzmuner er ſionhending/⁊ vorar ſpa ſagner er ſionhending/eñ nær þ kemr ſē algiort er þa hiadnar þ ſē ſionhendingin er/ þa eg var barn taladi eg ſē barn/⁊ eg vi þorſiall ſē barn/⁊ eg hug ſadi ſem barn/eñ þa eg giordvzt madr/lagda eg af huat bernſligt var/nu ſiau vier þyrer ſpeigluñ at rad gatu/eñ þa auglit at auglite nu kenne eg af ſion hending/eñ þa man eg kenna sº ſē eg em kendr/ nu bliþa þo þeſſe þriu/truan vonin kærleikrin/eñ kær leikrin er meſtr af þeſſum xiij. Cap.

Gþer þylgit kærleikanū ⁊ koſt gæþizt i andli gū giopū/eñ þo meſt i þui at þier mættud ſpadōa þyre ſeigia/ þt hñ ſē tūguna tal hñ ta lar eigi mōni/ helldr gudi/ þt hin heyrer engen/eñ i andanū tal hñ leynda doma/eñ hñ ſē ſpadōa sei ger þyrer sa talar mōm til betrunar/⁊ til a miſſin gar ⁊ til hugganar sa tungana talar hñ þorbetr fialþuaſi ſig/eñ sa ſem ſpadoma ſeiger þyrer/hñ þorbetrar gudz ſoþnud/eg villda at þier kynnit al ler tungr at tala/eñ þo myclu helldr þier ſegdut ſpadoma þyre þt sa ſē ſpadoma ſeiger þyre hñ er þñ meire sem tungana talar vtan at sº ſie hñ leg gi þ vt sº at ſoþnudrin þaeþar af þorbetran/ eñ nu gader brædr þott eg kæmi til ydar ⁊ taladi tun gr/huat vāra eg ydr gagnligt/nema eg taladi til yd ar añat huort þyre opinberan/eda þyrer ſkynſemi eda þyrer ſpaſagner eda þyre lærdom

(tun
tala) þ
alma c
doma
kūdū at
eda ſyn
ecki þa
leggia þ
sa vnd
ndi sē l
eñ ſpad
þyrer a
ia þ er h
otid af
at medr
⁊ odrū
kuña /
at legg
hugſt o
diu at ſ
sº me.n
ñ heila
ll þ tun
tala bet
i ſoþnud
ſpadom
am ſeigi
vt atleg
betrar þo
dina/ I
anū ta
nz ſialf

Erþm̃ hlatū eigi svo hattad sem hlioda eſi liþa eigi/Huort þ er nu pipa eda harpa/þyrſt þ geþr onguan greineligaſi hlioni aþ ſiec/huernen maþa vitazt huat pipat er/eda huat harpat er/r eþ ladriſi heþro ſkimlerckiligt hliod huer man þa vilia buazt til Bardagans/Lika r þier/nęr þier talt tungr/ vtan þier gepit þrā ſkilmerckiliga rędu huernen ma vitazt/huat at talat er/þat þier talit þa i vind.

Señeliga er margt taddar kyn i þſſm heime/ r þo er eckert þra mal lauſt/ r þyrſt eg veit eckj þyding malsins/ þa verd eg þm̃ ſem tal^m o ſkilianger/ r hñ ſem tal^m verdr mier o ſkilianligr/s^o. r lika þier/r þyrſt þier eryt epter þylgia rar andligra giaþa þa leitid epter þui at þorbetra ſoþnū diſi/vpp a þ þier gepit r þulla nęgd

Huar þyrer/sa ſem tungu tal^m/ hñ bidie/svo at hñ vtleggi þ -/þui þyrſt eg bid med munninū/ þa bidr r miſi andi/eñ mitt hugſkot þęrir onguan a vogrt/Hueren þer þa einkū svo þ eg vil med andanū bidia/r eg vil bidia i hugſkotino/Pſalmana vil eg ſyng ia med andanū/ r eg vil Pſalmana ſyngia med hugſkotinu

Eñ þa þu blezar i andanū/huerne ſkal þa sa sem i leikmanzins ſtad ſtendr Amen ſeigia yþer þiſie blezan/med þui hñ veit eigi huat þu ſeiger/ Señeliga giorir þu godar þacker/eñ hñ añ betrazt þar eigi aþ/ Eg þacka gudi minū þ eg tala meir tungr/ eñ aller þier r helldr vil eg tala þm̃ ord I ſoþnudū med minu ſiſie/svo at eg lęrdi a dra/helldr eñ tiv þuſunder vorda med tunguſie. Goder brędr verdit eingeñ born i ſkilningar ſiſnuū/helldr verdit born i illzkuſie/eñ verit algiorder.

ıs hugſko
o) þ er s^o
ket sē vt
leggia og
gſkotid at
glyſa eñ i
danū at ta
þ er hugt
tid ſialþr
vnderſtan
r eckj vt
leggia

(ſiſie) þ
hugſkotid
predikun
vt at leg

dęr i ſkilningar ſiñunū/ þat i logmalino er suo ri-
tad/ þ eg mun mz añarligū tungū z añarligū vau- Eſa. xxviii
rū tala til lyds þſſa z eigi munu þr hellđr mig hę
yra ſeiger Drottiñ/ þar þyrer eru tungmar til tei-
ckns/eigi þ̃m ſem trua helldr vantruudū/Eñ ſpa
domiñ er eigi vantruudū helldr truudū

Þott nu allr ſoþnudriñ kęmi til ſamans i cirn
ſtad z toludu aller tungr/eñ þ̃ gęinge iñ olęrdr leik
madr eda vantruadr ſegdu þr ecke at þier vęrut
galder eñ ep þier ſegdut aller ſpadoma þyrer/ z
þar gęinge iñ ciñ huer vantruadr eda o lęrdr sa
yrdi þegar ap ollū þm ſtrapþadr z ap ollū dęmdr
z þa yrdi s° leynder domar hñs hiarta opinber ir
z svo vęri hñ þrā þallandi a ſitt andlit gud at til
bidia/sañarliga þ ridr kęſiandi at gud ſie mz ydr

Huerſu a þa at þara/góder brędr/nu svo opt
ſem þier komit til ſamans þa hafi huer ydar eñ/
log Pſalm/ eda hafi hñ lęrdoma/ eda hafi hñ
tungr/eda hafi opinberaner/eda hafi vtlegging/
z lątid allt ſkie til betrunar z ep ciñ huer talar tun-
gr/ þa verdi þ aſiat huort ap turim eda meſt ap
þrim z þ ſiñ a mille/s° at eirn leggi þ vt/eñ ep hñ
er ringeñ vt leggiare/ þa þeigie hñ i ſoþnudinū/
tali ſier ſialfū z gudi

Eñ ſpameñ tali tueir eda þrir/ z hiner adrer dę
mi vm/eñ ep odrū birtizt þm er hia ſitr þa þeige
hiñ þyrie þat allet meigi þier ſpadoma þyre ſeigia
huer epter aſian/ s° at aller lęre/ z aller verdi a-
minter/z andi ſpamañaña er ſpamoñunū vnder-
ſkrpin/ þt gud er eigi gud vanheidrſins helldr pri
dattins s° sē i ollū ſoþnudū heilagra. Ydrar huſ
þreyiur latid þeigia i ſoþnudunū/ þat þiñ ma ei-
gi leyþazt at tala/helldr vnder gęfnar at vera/ęp

ter þui

ser þui sẽ logmalit vottar/eñ ep þær villa nockat lǫta þa
spyrie þar meñ sina at þui heima/ þt konuñe eru þ lyte
at tala i sapnadinū/ eda er gudz ord ap ydr vr komit/
eda er þ til yð eirnta sam in kõit/Ep nockū þicker þ hñ
sie spasagna madr eda andligr/ þa vidr keñe sa huat eg
skripa ydr/ þt þ eru bodord drottins/eñ ep nockr er skyn
laus þa sie hñ skynlaus/ þyrer þui goder brǫdr kostga
þit spadomana at seigia/ t pyrir biodit ecki tungrnar at ta
la latid allt sidsamliga t epter slickan skie ydar a mille

Þimtandi Capitule

Eñ eg miñe ydr (goder brǫdr) a þ Euangeliū sẽ
eg predikadi ydr/ huert þier t medtokat i hueriu
þier t standit/ þyrer huert þier verdit t hialpliger
medr þñ hǫtti sẽ eg kusigiordaþ ydr/ ep þier haþit þui
halldit/vtan at sº sie þier haþit til o nyts truat

Þuiat eg gaf ydr i fyrstu huat ed medtok/ þ at kri
str sie li þlatiñ fyrer vorū synder epter ritningunñ/ t þ hñ
sie grafiñ/ t vpp aptr risiñ a þridia deige epter ritning
unū/ t þ hñ er sidr ap Cephas t epter þap hinū tolf/ t eñ
epter a vð hñ siedr meir eñ a þþiñ hundrut brǫdra i sem
ap hueriū marger eñ lifa til/ eñ nockrer eru sofnader/ t
epter þ er hñ siedr ap Jacobo t sidan ap ollñ postulunū

Eñ sidazt allra/sº sẽ ap odrū o skapligū burdi er hñ
siedr ap mier/ þat eg em sidztr postulaña/ þui at eg em
eigi verdugr þ eg skal postuli heita/ þyrer þ eg ofsotte
vette gudz soknudi/eñ ap nad gudz er eg þ eg er/ t hñs
nad i mier hefer eigi idinlaus verit* heldr hefi eg my
ckla meira erfuidat eñ aller þr ecki eg/heldr su gudz nad
sẽ medr mier er/ þ sie nu eg/edr þr/ þa predikū vier sº /
þier haþit t sº truat

Eñ fyrst at kristr verdr sº predikadr/ þ hñ sie vppriſin
ap dauda huernen seigia þa nockrer ap ydr/ þ vpp risa
þrãlidiña sie ecki/ t fyrst vpp risa þrãlidiña er ecki þa er
kristr t ecki vpp aptr risiñ/eñ fyrst at kristr er ecki vpp ap
tr risiñ sº er vor predikan o nyt/ þa er t youar trua o nyt
eñ vier fyndumst ling vottar gudz/miz þui vier hefdū vit

vad i gegn gudi/ þ hñ hefdi kristꝛ̃ vpp vaket þñ hafi hefdi ecki vpp vaket/ þyrſt hiner þrãlidnu ſkulu eigi vpriſa þui ef þrãlidner ſkulu eigi vppriſa/ þa er ꝛ kriſtꝛ ecki vpp aptꝛ riſiñ/ eñ ef kriſtꝛ er eigi vpp aptꝛ riſiñ þa er yð truꝛ a nyt/ sº eru þier þa eñ i yðrũ ſyndũ/ þa eru ꝛ hiner sẽ ſofnader eru i kriſto þortapader/ ꝛ ef vier vo mũ alleinaſta i þſſu lifue a kriſtũ/ sº erũ vier hiner ve/ ſuluſtu allra mañ

Eñ nu er kriſtꝛ vpp aptꝛ riſiñ af dauda ꝛ þrũkuedill vor diñ þꝛa ſẽ ſofnader voru/ af þui at þyrer mañiñ kõ dau diñ ꝛ þyrer mañiñ kõ vppriſa þrãlidiña/ ſt lika sº sẽ þꝛ dou aller þyre Adam/ sº verda þꝛ ꝛ aller lifgader þyrer kriſtũ/ eñ huer eiñ i ſiñe ſkickan/ þrũkuedilliñ er kriſtꝛ/ ꝛ þ nꝛſt þꝛ sẽ kriſtꝛ eru i hñs til kõu/ þ nꝛſt enda lo kiñ/ þa hñ hefer opꝛ gefit rikit gudi fedꝛ/ ꝛ þa mun hñ afma allaſ hofdings ſkap/ herra ſtreitt ꝛ valldz ſkiorꝛ nan/ eñ hiñ byrſ at rikia þ til hñ leggꝛ alla o vine vn der ſma fꝛtt. Eñ þaſi ſidaſtꝛ o vin sẽ af madꝛ ver dꝛ er daudiñ/ ſt hñ hefer hñ alla luti vnder ſina fꝛtt gefit/ ꝛ þa hñ ſeiger þ at allt ſie vnderlagt/ þa er þ opin bert/ at sa er vndaſ tekiñ/ sẽ hñ hefer alla hluti vnder lagt/ eñ nꝛr hñ eru aller hluter vndergefner/ þa mũ ꝛ ſial þꝛ ſonriñ vnder gefaſt þiñ/ sem hñ vnder gaf alla hluti/ sº at gud ſie allt i ollũ hlutũ. Huat giora þꝛ elligar sẽ ſkiraſt vpp yfuer þrãlidnũ/ ef at hinerþram lidnu ſkulu onguanenn vpp aptꝛ riſa/ huar þyrer ſkiraſt þꝛ þa vpp yfuer þñ/ ꝛ huar þyrer eru vier þa allar ſtunder i haſka ſemd/ dagligaña dey eg þyrer vora hro ſan/ hueria eg hefi i drottne vorũ Jeſu kriſto/ ſt vi hafi eg epter mañligre venju/ batiſt vid ſkogdyrñ i Epheſo huer nytt ſemd er mier þ þa ef at hiner þramlidnu/ ſku lu eigi vpp aptꝛ riſa/ Etu vꝛe ꝛ dreckũ þt a morgũ deyi vier/ lattu eigi tala yðr/ þui võt ſamtal ſpiller godũ ſiðu vaknet rettliga ꝛ ſyndgiſt ecki/ ſt sũer þier vitid eckert ef gudi/ eñ yðr til vanuirdu tala eg þetta.

Nu mǫtte eſſ huer ſeigia: huernen munu þin er pramlidnu vpp risa ꝛ med huilikū likama mu nu þr koma? þu druſſe/ þer þu saar liþner ecki/ vtan þ deyic adr ꝛ þ þu saer er ecki sa likame sē verda ſkal/ helldr bert korn añat huert hueitiſ eda einshuerſ añarra/ eſſ gud gefr þui likam epter þui hſi vill/ ꝛ ſier hueriu einu ap þrǫnu eiginligañ li kama

Allt holld er eigi lika hattad holld/ helldr er aſſ at holld maññaña/ añat dyraſla/ añat þiſkaña / eſſ añat þugliña/ þar eru ꝛ himneſker likamar/ ꝛ iar dneſker likamar/ eſſ adra dyrd haþa hiner hmē ſku/ eſſ adra hiner iardneſku/ añan biartleik hef er ſolin/ eſſ añan bi[illegible]leik tunglit/ añan biartleik haþa ꝛ ſtiornunar/ þt oñ ſitiandi yþner viñ adra i biartleika/ svo ꝛ vppriſ[illegible]n liðiña/ þat þ sem s ad verdr þorgeingel[illegible]um vpp apr risa o þor geingel gt/ ꝛ þ sad verdr i vanſemd/ mun vpp ap tur risa i vegſemd/ þ sad verdr i breyſkleika/ mun vpp aptur risa i krapti/ ꝛ þ sad verdr kiotligr lika me mun vpp aptur risa andligr likame

Hǫfū vier nu kiotligaſi likama/ þa hǫfu vier ꝛ andligaſi likma/ svo sem at ſkripat er/ þ hſi fyr ſti madr Adam/ sie giordr i edleligr liþuerne/ ꝛ hſi ſidare Adam i andligr liþuerne/ eſſ hſi fyrſte er ei gi andligr likame/ helldr edleligr/ ꝛ epter þ er hſi andlige/ Hſi fyrſte madr ap iordu ſie er iardligur Eſſ hſi aſtar madr er Drottiſi ap himnum/ ꝛ haſ likur hſi Jardneſke er/ svo eru ꝛ hiner iardneſku ꝛ huilikr hſi himneſke er svo eru ꝛ hiner himne ſku/ ꝛ lika svo sem vier hǫfum borit liking hins iardneſka svo munu viet ꝛ bera likig hins himneſka

Eſſ þat seige eg ap gode brǫdr/ þ holld ꝛ blod

eg

gett eige eignazt guds ike t hid þorgeingeliga/mā eige eignazt hid o þorgeingeliga/giæt at eg seige þer leyndaſt dom/þ vier manns eige aller soþna/ eñ þo munu vier aller vmſkipteliger verda t þ nā ast t ſkyndiliga a einu anga bragde/vid hiſi sidar ſta ludr þyr/þt ludriſi mun giall t þinet þramli. Þnu munu vpp riſa o þorgeingeliger/t vier hinet munum vmſkipteliger verda/þat þtta hid þorgeingeliga hlyti at klædazt þui hinu o þorgeingeliga t þtta hid daudliga hlyti at ſkrydazt hinu o daudliga

Eñ þa þtta hid þorgeingeliga ſkrydizt hinu o þorgeingeliga t þtta hid daudliga klædizt hinu o daudliga/vþþfyllizt þ mal sem ſkrifat er/at daudi er þorſuelgdr i sigran/ Daudi huar er þin brodr/heluite hu er þin sigran/eñ daudans broddr er ſyndin/kraptr ſyndarinnar er logmalit/ eñ gudi sie þacker sem oſſ hefer sigrin gefit/þyrer Drottin vorn Jeſum Kriſtum/ þyre þui brædr miner/ verit ſtadfaſter t o hrædanliger t aukizt a tid i vercki Drottins mz þui þier vitid at yduart erfidi er eigi onytt i Drotine Sertandi Capitule

Gin ap þre studning/sem ſkie ſkal vid hina heilogu/s° sem at eg hefi bodit ſoþnudunum i galatia/þa giori þier t lika/ t ein huern þuottdaga/ þa leggi huer ydar hia ſialfū ſier t ſaman ſafne/hu at hm er bærligt/ s° at eigi þurfe þa ed þyrſta er eg kem til/þſſari studning samā at ſafna/ eñ þa er eg kem þar vil eg ſenda þa þadan hueria hellzt þier kioſit til med brefin/s° ai þr flytie ydra god/ villo til Hieruſalem t ep. þſſ giorizt þaurf/at eg ferdizt hangat þa ſtulu þr med mier vera/eñ eg

mun

mũ koma til ydar/ þa eg fer vm Macedoniã/ þui at vm Macedoniam mũ eg ferdazt/ eñ matera at eg bliue hia/ydr/ tsie þar eirnen vm vetriñ/ s° at þier giorit mina vt fauz/ huert sẽ eg kasi ferdazt.

Nu vil eg eigi sia ydr i þssari ysuer ferd/ þuiat eg vona þ eg mune vm stundar saker tefia hia ydr/ eg Drottiñ lofar/ Eñ i Epheso mun eg dueliazt allt til huita sunu/ þuiat mier er þar myckt lar dyr opnadar/ t þr eru kostgæfner/ eñ marger eru þar mot mælendr/ t þa Timotheus kemr til ydar/ siaet svo til hñ sie vtan otta hia ydr/ þuiat hñ verk drottins eyrinde/ svo sem at eg fyre þui forsmae hñ eingen/ helldr leidit hñ vt i friði/ svo at hñ komi til min þat eg bid hñs mz bræðrunũ.

Eñ ap Appollo biodr (þa vitid) þ eg hefe aminst hñ marga vega/ at hñ kæmi til ydar med bræðrunũ/ eñ þ var med ongu moti hñs vilie/ þ hñ kæmi nu/ eñ hñ mun koma þa hñ fær tom til/ vakit t standit i truñe/ berit ydr karlmannliga at t verit styrckuer/ alla ydra hluti latid skie i kærleika

Eñ eg/ amiñc ydr goder bræðr/ þier kennit heimkynne Stephane/ þ þr eru frumburder þra i Achaia/ tstal þuer hafa þr skickat sig til þionustu vid heilaga vpp a þ þier sieut t þurftum vndet gefner/ t ollũ sem þm sam vercka t erfuida/ eñ eg fagna ap til komu Stephana/ t Fortunati/ t Achaici/ þui huat mig vantadi a hia ydr þ vpp fylldu þr/ þat þr endr nærdu miñ anda t yduarn fyre þui vidrkennit þa fyre þss hattar menn

Ydr heilsar Soþnudriñ i Asia/ Ydr heilsar Myckeliga i Drottne/ Aquilas t Priscilla/ med þm soþnudi i þra husi/ Ydr heilsa aller bræðr/ Heilsit huer odrum med heilogum kosse/ Eg Paul heilsa ydr med minne hende/ tesa ex nockr hñ elsker ecki

Drottin vorn Jesum Christum þa sie hann anathema Maharam Motha/nad drottins vors Jesu Christi sie med ydr/ miſkunnarleike sie med ydr ollum i Christo Jesu Amen

¶ Hiſir þyrre pistill til þra i Corinthiu borg sendi vt af Asia þyrer Stephanon ok Fortunatū ok Achaicon ok Timotheon.

Formale yfuer annan S. Pals Pistil til þra i Corinthiu

Þm hinū þyrra pistle/hefer hann heilage Pall hardliga straffat þa i Corinthiu i morgū greinū/hellzt vm ſnorpu vine i beniarnar/ ok hrædandi þa a⁹ /En nu sē einū postula ok huggunar sāligum predikara ber at vera/vidriettandi hinar bliugu ok ſkelfdu sāuitzka/þrætnar en hrellande/þyrer þui prisar hann þa nu aptr i þſſum pistle. Hellandi a⁹ vid ſinlorue i saren/ttaandi sig þm nærſta vingiarnligaſt ok biodādi þm at medtaka hann ſynduga apter medur kærleika

I hinū þyrſta ok odrū capitula auglyſer hann ſin kærleika vid þa/huerſu at hann hefer alla hlutt/ſagt giort ok lidit þm til nytſēdar ok heilſu giafar svo at þr mættu þui helldr allz hins beſta til hanſ vænta

Epter þ prisar hann gudzipialligt embætti/huert at sie/hid allra hædzta ok huggan sāligaſta verck ſāuitzkunū til nyt send ok hialprædis ok vmſar/at þ ſama sie ollu betra en logmalſins embætte/ok þ verdi ok opſocknū sockt en auagrtizt þo hia truudū ok eyll þyrer kroſſ burdinn von eilipiar dyrdar

(anathe
þ þydizt
rǣnu h
nathema
þa girſt
aharā/v
ebreſkuet
ſama m
en þ kall
daudi n
S þa ſ
huer hann
ar ecki k
sa er bo
ur til da
Leſleui

Eñ iafn þrami þſſu ollu aþ ſtingr hſi þa þals þo
ſtula/ þr eð logmalit hardliga hnudu þram i gie
gn gudz Euangelio/huerier ecki vtan angſynis hei
lagleik(þ er hrꝋſſnl) bodudu/ ꝛ lietu hinar iñre ſka
ñier vantruarliñar kyrrar vera/ þtta giorir hñ nu
i hinū þridia þiorda ꝛ þimta capitula

J hinū Sietta ꝛ siounda amiſier hſi þa þ þr ep
ter þylgie ſlikre predikan med verckum ꝛ lidingu
ꝛ lycktar þ medr þra lopſogn/vpp aþ at hſi hue
tie þa s⁹ til meire akꝛþdar

J atta ꝛ niunda amiſier hſi þaþ þr veite i þre
yrre tid hialp ꝛ ſtadning þſſ heilogū sem til Hie
ruſalem hopdu i vpp hꝛpi oll ſin audꝛpi opr ge
þit Act. iiij capitu.

J hinū tiunda ellepta ꝛ tolpta hepr hſi at ſtꝛþ
þa vidr þa þals poſtula

J prettanda heiter hñ þm hardindum sem ſyn
dgat hopdu ꝛ ecki betrudu ſig

til Corinthios

Þyrste capitule

All postuli Jesu christi/ þyrer gudz vilia ꝛ Timotheus broder

Þre gudz saþnan i Corintho/samt ollū heilogum Þm at eru i ollu Achaia

Sie Nad ꝛ þridr med ydr aþ gudi vorum þaudr ꝛ Drottne Jesu christo

Blessadr sie gud/ þader vors Drottins Jesu Christi/ huer at er þader miskunssemdasia ꝛ gud allrar huggan[a]/sa oss huggar i allre vorre hrygdan/s[o] at vier getū ꝛ huggat þa sem eru i allz hat tudū hrygdū/medr þre huggan/þar vier verdum med aþ gudi huggader/ þat lika s[o] sem at gnꝙ þa harmkuꝙlingar Christz i oss/s[o] ꝛ lika gnꝙþr vor huggan þyrer Christum

. Eñ huort at vier hoþū hrygd edr huggan þa skier þ ydr til goda/ er þ hrygging þa skiel þ ydr til hugganar ꝛ heilsu giaþar (huer heilsu gioþ at audsyner sig/ eþ þier a þañ mata medr þ olnnꝙ dilidit lika sem þ vier lidū) er þ huggan s[o] skier þ ydr til hugganar ꝛ hialprꝙdis/ Og vor von er stadþaust þyrer ydr/aþ þui at vier vitū þ at lika sem þier erut hlut takarar vordner hrygdasia/s[o] munu þier ꝛ verda hlut takendr hugganariñar

Þuiat vier vilū eigi dylia þyrer ydr goder brꝙdr vora hrygd/ Hueria oss skiedi i Asia/ þuiat vier vorū o dꝙmeliga þor þyngder ꝛ yþuer miegn þram svo at vier aurugntum eirnen liþe at hallda/ or sturdandi þ med sialpū oss at vier gttum at deyia Eñ þ skiedi þar þyrer at vier settum eckt vom tru skap a sialpa oss/ Helldr vpp a þn gud er dauda

fiij vppuecki

yppueckr/huer oss hefer prelsat af þuilikū dauda
ꝛ nu dagliga prelsar/ꝛ eñ vonū þ at hñ minne oss
prelsa hier epter/ fyre til styrck ydrar fyre bonar
fyrer oss/ svo at fyre þa gafu sem oss er gefin
fyrer margar personr skie myckill þackar giord

Þuiat vor hroſan er þ/vitnan vorrar ſamuiſ
ka/ þ vier hofū i eindzallaleik ꝛ guds ſkꝛarleika
eigi J hollaligre vitzku/helldr i gudz nad geingit
i helmenum. Eñ eirna mest hia ydr/ þui at vier ſkr
ifum ydr ecki añat eñ þ þier vitid adr/ þa þier leſit
þ Eñ eg vona þ þier munut kenna oss sº allt til enda
loka/ sº sem þier hafit ꝛ kent oss af nockre alfu/
þat vier erū ydar hroſan lika svo sem at þier er
ut ꝛ vor hroſan a deige Drottins Jesu/ Og vpp a
þuilikan truſkap þeinckta eg nu ſidarſt at koma
til ydar/ vpp a þ þier audluduzt tnepallaar vel gi
order/ ꝛ eg ferdadizt fyre ydr / i Macedoniam
ꝛ kæme vr Macedonia aptr til ydar ꝛ verdi svo
af ydr a vegleiddr i Judeam

Eñ hafi eg liettferle frannit þa er eg hugleid
da ſlickt/eda er min fyre hugſan kiotlig/eigi svo
Helldr hia mier er Ja/Ja/ ꝛ nei er nei/Eñ trulyn
dr er gud/ þ at vor ord vorū eigi til ydar Ja ꝛ nei
þuiat sonr Gudz Jesus Christr/ sa at fyrer oss
er a medal ydar predikadr/ fyrer mig ꝛ Siluanū
ꝛ Timotheum/hñ var eigi nei ꝛ ia/ Helldr var þ
Ja i hñ/ þuiat aull gudz fyrirheit eru Ja i hñ
ꝛ eru amen i hñ/gudi til dyrdar fyrer oss/ Eñ
gud er þ sē oss stadfester samt ydr i christo ꝛ oss
hefer smurt og insiglat og i vor hiortu gefit vissu
andarins

Afiar capitule Eñ eg

Ef eg akalla gud til vitnis/vpp a mina sal þ eg þyrmda ydr i þui at eg em ecki komiſ aptr til Corinthiu/ Ecki þ vier Drottnum yþuer yduare tru / Heldr erum vier til hialpendr yduars þagnaðar/ þuiat þier ſtandit i truſe/ Eg þeinckta/ og med ſialþum mier þ/at koma eigi aptr til ydar me dr hrygd/ þui ef svo er at eg hrygge ydr/ Huer er hſ þa/sa at mig gledr/vtan einazta sa sem af mier verdr hryggr gior/ Og þ hid ſama ſkrifadi eg ydr/svo at eg þyrfti eigi hryggr af vera/ þa ed eg kynna/af hueriu eg ætta þo gladr at vera med þui at eg treyſti þſſ til ydar allra/ þ at miſ gognudr ſie allra ydar þognudr/ þutat eg ſkrifadi ydr til i myckille hrygd/ t hiartans trega med morgum tarfaullum/eigi þ þier ſkylldut hryggiaſt vera/ Heldr þ þier ſkylldut kenna þann kærleika sem eg hefr fierdeilis til ydar.

Efi þott einn huer hafi hrygdan vpp byriat/ sa hefr ecki mig hrygdt/ Heldr einazta i nockrum mata vpp a þ at eg þyngda ydr eigi alla/ Efi þ næger at sa same er af morgū sſ ſtrafſadr/vpp a þ/þier þyrfti gefit hm nu fiedan af þui fram mar t huggan veitid/svo at hn sanckuizt ecki i of myckian hryggleik/ Fyrir þyrfti at eg beide ydr/ þ þier audſynit a hm kærleik/ þui þyrfti þ ſkrifadi eg ydr til þ eg kenda ydra raun hvort at þier vær ut hlydugir i ollū greinū/og hueriū sē þier þyrfti gefit nockut/ þm þyrfti gef eg t/ þui eg iafnan/ſſ ef eg þyrfti gef nockrū eitthvat/ þ þyrfti gef eg yd vegna i Christz auglite/ ſſ at vier verdū eigi tæld der af andſkotanū/ þt oſſ er eigi ouitanlegt hvat hn hefr i ſkapi

Efi þa er eg kom til troda at predika Kristz Eua

gelium ꝛ mier voru dyr vpp lokngri, Drottne/hap da eg eigi huild i minū anda þ eg þafi ecki Titon mīi brodr/helldr giordi eg mīi skilnad vidr þa ꝛ þor burt i Macedoniam Eñ Gudi sie þacker sa ed alla tima ꝛ gefr sigrīi i Christo ꝛ þyrer oss opinber at ilming sīnar kynningar i ollum stadum/ þat vier erū gudi god ilming i Christo bædi a medal þra sem hialpazt ꝛ medal þra sem þortapader verda þessum ilmr daudans til dauda eñ hinū ilmr lifs sens til lifs/ ꝛ huer er hæfiligr til þessa/ þt vier erū ecki sº sem marger adrer/ þr eg gudz ord þoblan da helldr sº sem af skærleika ꝛ sº sem af gudi/ to lum vier þyrer gudz augliti i Christo

Pridie Capitule

Okū vier eñ aptr til at hæla sialfū oss eda þurfu vier lika sº sē at nockrer hols brefafia til ydar/edr holf brefū af ydr/ þier erut vort bref skrifat/ i vorū hiortū/sē audkent ꝛ lesit verdr af ollum mōm þier sem auglioser erut vordner þ þier erut bref Christi til reidder þyrer predikunar em/ bætti ꝛ af oss skrifader eigi medr bleke helldr me/ dr anda gudz lifanda/eigi a steins spiolldū/helldr a holldligū spiolldū hiartan s ✠ Eñ slikan trust af þa hofum vier þyrer christū til gudz eigi sº þ vier sieū af sialfum oss neyter nockut at hugleida sº sem af sialfum oss til/helldr ef vier erū nock nt neyter/ þa er þ af gudi sa at oss giordi neyta/ þrafi at þlytia embætti hins nyia testamenti/ei gi bokstafsins/helldr andans/ þuiat bokstafurin deyder eñ andin lifgar

✠ Tolpta vnsu dag

Eñ þyrst þ embætti sem þyrer bokstafin deyd er ꝛ a stemū er grafit hafdi biartleik/sº at Israels syner

fyner gatu eigi lutid i asianu Moysi þyrer biartleik
ra saker hans andlitzt/sem þo tekr enda/hvernen
ir fylldi þa ecki myclu mete þ embætti sē āðaf gef
ur biartleik haþa/ þui þyrst þ embætti scmþyre
dr ynngina bodar hæfer birte/myclu þramar hæ
fer þa þ embætti er rettlætid bodar/ fyr uergnæþ
anligaſ biartleik * þuiat i sunnasi mata þ sem
birt var þa er þyre ongua birte halldāda i giegn
þ ssari yfuer gnæfanligre birte/ þui þyrst þ haþdi
birti sē enda tekr myclu þramar mun þa þ haf
þa birte sem stodugt blifr

Af þui vier hofum nu slika von þa erum vier
diarfuer i nog r giorum eigi s° sē Moyses gior
di/huer ed fortiallð hcingdi þyrer sina a sian svo
at Israels fyner þiengu eigi litid ending þess er end
a tok/hellðr cr: þra hugskot forblindat þat allt
til þssa dags blifr þ sama fortiallð til luckt yfu
er þui gamla testamento/ þaſ tid sem þr lesa þ
huert at þyre christum tok enda/ þuiat cſi al til
þssa dags þa Moyses verðr lesiñ heingr þ fortia
llð þyrer þra hiortum/ esi ep þr snerizt til Drott
ins/svo ydi þ fortiallð i burt tekit/ þuiat drott
ſñ er andi/Esi huar andi drottins er þar er þrelsi
Og nu speiglar sier i olliñ oss biartleike drott ins
medr o huldre asian r vier verðsi svo i þre samre
mynd vpp birter þra birtu til birtu svo sem af
anda drottins

Þiordi capitule

Var þyrer a medan vier hofum nu su
oddant embætti svo sem at vier hof
um miskuñsemi til gudlazt/þa tregūzt
vier ecki/hellðr af feigium vier cirnch
heimogligar skaūer/r forum eigi med

þlatskap/þorblaundū ȝ ecki guðz orð/helldr nis
þinberum saūindum/ ȝ audsynū oss hȩgan vidr
allar samuiȝkar maūa þyre gudi

Er nu vort Euangelium hulit þa er þ hulit
þm sem þartapader verda i huerium at gud þssar
at veralldar/ þa hefer þorblindat hugskot vantru
adra sº þm skine eigi vpp'birting þssa Euangelij
Aristz dyrd/huert at er gudz i mynd/ þuiat vier
predikum ecki sialfua oss helldr Jesum Aristum þ
hann sie Drottin/ en vier ydrer þionar/ Jesus vegna
þt sa gud er lioſino baud vr myrkrino at skina hann
hefer birtuna gefit i vor hiortu til vpp birting ȝ
vidrkeūingar gudz biartleika i andlite Aristi Jesu

En þeūan teſaur hofum vier i lardligū kerum
svo at hȩdin kraptarus sie gudz/ ȝ eigi af oss/
alla vega lidum vier brygdaner/ en vier bryg
gunzt þo eigi/oss veiter torfuellt/ en vier aurpi
luzt eigi/vier lidū opſokn/en vier verdū eigi fyrer
latner/vier verdum nidr þryckter/en vier fyre þor
unzt eigi ȝ qȩid beru vier vm kring deyding drot
tins Jesu a vorū likama/sº at eirnen ȝ þ lif Drot
tins Jesu opinskart verdi a vorum likama

Þuiat vier sem lifū verdū iafnan i dauda sell
der Jesus vegna sº at eirnen þ lif Jesu opinskart
verdi a voru daudligu holdi/ fyrer þui verdum
nu dauda i oss en lifit i ydr. En a medan þ vier hȩ
fum þann sama anda/(epter þui at skrifat er Eg
trudi ȝ fyrer þ tala eg) og vier truū fyre þui to
lum vier eirnen/ ȝ vitum þ at sa sem Drottin Jesū
hefer vppuaket/at hann mune oss ȝ vpp vekia fyrer
Jesum ȝ mū skicka oss þar medr ydr/ þat allt þerfa
skier ydar vegna/sº at su fyrnergnȩfanliga nad
fyrer margra þacka giord/ vegsȩe gud rikuligann

fyrer

Þyrer þui letiunzt vier ecki/helldr þott þ miſſyrke
mædr þordiarfuezt þa mun þo sa hiſi iſne dag
þra deige endr nyiazt/ þat vor hrygd/sem ſtund
lig tliett er/vt vegar oſſ yfuer allan mata eina ei
liſa dyrdar vog/er eigi alitū hid ſyneliga/Helldr
a hid o ſyneliga/ þat huat ſyneligt er/ þ er ſtand
ligt/eñ huat o ſyneligt er þ er eilift Þimte Cap

Vt vier vitū/ þott vort Jardneſka huſ
hſſarar byggingar verdi nidr brotid/ þ
at vier hofū bygging af gudi vpp byg
da/ Huſ eigi med houdū giort/ þ afsin
ligt er a himnū/ þt þ epter þorleinger
oſſ eirnē/vorre i bygging sē er af hiſe/girnandizt
hſe at yfuerkladazt/svo/at vier fiñuzt kladder
teigi nauckter/ þui a medan vier erū i þſſu Hreyſe
þa þorleinger oſſ terū þyngder/at þui vier villdū
fegner eigi nauckter helldr yfuer kladder verda
vpp a þ hid daudliga burt suelgdizt/af lifuenu/
Eſi hū ſem oſſ byr til þſſ hins ſama/ er sa gud
arm oſſ hefer gefit pantiſ andartns

Eñ iafnan þa erū vier med godū huga/ tvitū
þ a medan vier byggiū i þſſū likā/ þa eru vier ecki
heima hia drottne/ þui gongu vier i truſe tecki i
augſion/Eſi vier erū mz godū huga/ thofū my
ckū meire godullld til at vera fiarlager af likama
nū/ t nalager hia drottne/fyrer þui koſtgafū vi
er teirnen/huort vier erū heima nalager/eda i fra
verū fiarlager/ þ vter þocknuzt hū/ þui vier hlio
tū aller at opſberazt fyrer dōſtoli Kriſtz/vpp a þ
at huer eiſi audlizt þ a ſinumlikam/ epter þui hſi
hefer at hafuz/ſie þ gott/eda illt

Þui vier vitū þ drotniſ er ottandi/ þa foru vier i
hugd at vid lydiſi/eſi gudi eruin vier opinberir/ eg
veina teirnen þ vier ſieū ti ydra ſauizkū/opiberir

sº at vier lopum eigi sialpa oss at nytu/ helldr þat vier gepum ydr til epne at hrosa ap oss vppa þat þier hapit nockru at hrosa i moti þm/ sem hrosa sier epter ypuer litum/ tecki epter hiartano

Þui/ eru vier gdis myckler/ sº eru vier þ gudi/ eru vier gaper/ þa eru vier ydr gapir þat Kristz kærleike þuingar oss/ ap þui vier holldu þ þar þ rer/ þyrst at eirn heper pyrer alla dait/ þa sie þr aller dauder t þui heper hñ pyre alla dait/ sº at þr sem lipa/ lipe eigi sialpũ sier/ Helldr hñ sem pyrer þa heper dait t vpp aptr risñ

Þar pyre keñũ vier nu hier epter onguan epter holldino/ þott at vier hopũ einnen kent Kristũ epter holldino/ þa keñu vier hñ þo nu eigi sº leingr/ ap þui/ er nockr i Kristo/ þa er hñ ny skepna/ hid g imla er vmlidit/ Sietr allt er þ nytt vordit/ eñ allt þ ap gudi/ Huer oss forlickte vid sialpuan sig pyrer Jesum Kristũ/ t gepit oss þ embætti sk þor likunina/ predikar/ þuiat gud var i Kriste/ t þorlickte verolldina vidr sialpuan sig til reiknandi hñe eigi sinar synder/ t heper vppreist vor a medal ordit ap þorlikunine

Sº eru vier nu sendibod ap Kristz alpu/ þat gud amisier pyrer oss/ þar pyrer bidiũ vier ydr pyrer Kristũ/ Latid þorlika yor vid gud/ þui hñ heper þan sem ap ongre synd visse/ pyrer oss at at synd giort/ vpp ap þ vier yrdũ þ rietdlæti sem pyrer gudi

duger

Sietta Capitule

Gi vier Saminsi ydr sº sem med hialpara/ þ þier medtakit ecki guds nad til onytis/ þui hñ seiger/ I þæginn tuna heyrda eg þig/ t a deigi hialpradisins hialpadi eg þier/ Sietr nuer sa þæ

gilige

Saku da

ſi i pyrſtan

º

Eſai xlix

Eilige time/nu er dagr hialpradisins/Latum oss þui gefa ongum hindran/ vpp a þ vort embætti verdi eigi lastad/Heldr augsynū oss sialfua i ollū hlutū svo sem gudz þienara

I myckille þolinmædi/i harmkuælū/i hafka semdū/i þyngslū/i hudstrokū/i þiotrū/i vpphlaupū/i erfiuidi/ i voku/i fostu/i hreinlife/i vidr kenning/i bidlynd gædi/i hoguæri/i helgum anda/ falslausum kærleika/ſañleiksins ordi/i Gudz krapti/ þyre herklædi riettlætisins til hægre t vinstre handar/þyrer vegsemd t vanſemd/þyrer vanryckti t gott ryckti/s° sem falsarar/t þo saſiarliger/s° sem o kuñiger t þo kuñiger lika s° sem þr ed deyia t Siael: þat vier lifum/svo sē hegnder t eigi liplatner/ s° sem syrgiendr/ þo iafnan glader/ svo sem volader/ eñ þo sa margañ audgar lika sem þr ed eckert hafa/t þo eignazt alla hluti *

O þier i Corinthiu vor muñr hefer sig opnat til vdar/vort hiarta er glatt/vorra vegna þurfue þier ecki tuiſter at vera/ eſi þ þier erut tuiſter/þ giorir þier vt ap hiarta groiñe meiningu/ vid ydr tala eg svo sem vid born min/ at þier hegdit ydr svo t eirnen vidr mig/t sieut lika glader

Togit eckj okit medr vantruudum/ þat hueria hlut tauku hefer riettlætid med ranglætino/ eda huert samlag hefer lioſit vid myrkrin/eda hueria samteingd hefer kriſtr vid Belial/ eda huert hlut ſkipti hefer truadr med vantruaduū Hueria samlikíng hefer gudz musteri vid ſkurgoda huſ/ Eſi þier erut musteri gudz lifanda/epter þui sem gud ſeiger/Eg man byggia i þeim/ t ganga þra a medal/eg man t vera þra gud/t þr ſkulu min lydr ve Leut. xxvi. ra/ þat þyrer gangit vt gra þū/t þra ſkiliet ydr/Eſa. lij.

seiger

seiger Drottin/ snertid ecki þo klart er/ þa mun eg medtaka ydr/ ok vera ydar fader/ ok þier skulut vera minir synir ok dætr/ seiger Drottin almattugr.

Siaunde capitule

Medan vier hofum nu þui lik fyrir heit karuzstu viner/ þa forum til ok hreinsum oss af allri saurgan holldzins ok andans ok fra þui forum medr helgunnisse i gudz hrædzlu/ hondlit oss/ongu giordu vier mein/ongum giordu vier skada/ongu sin drogu vier a talar/ þetta seige eg ecki ydr til fordæmingar/ þat eg hefi adr sagt/ þ þier erut i vor u hiarta/ samt til at deyia/ med þat lifa mz/ glæ dr tala eg vid ydr/ morgu hrosa eg af ydr/ vppfyllt em eg hugganar/ yfuer gnæfanligr em eg i gle vorre hrygdan/ þui þa vier komu i Macedonia hafdi vort hold ongua ro/ helldr i ollu lidu vier hrygdan/ hid ytra i barattu/ hid innra i otta blendne/ en gud sa er huggar litelmagnana/ hann huggadi oss fyre til komu Titi

En eigi alleinazta fyrer hans til komu/ helldr ein hen fyrer þa huggan/ þar hann var af ydr med huggadr/ kunngiorandi oss ydra forlæting/ ydvarn ecka/ ydra kostgæfne vm mig/ svo at eg gled mig en meir þuiat eg hrygda ydr fyrer bref/ þit/ idrar mig ecki/ ok þott mig idradi þ/ kan vera/ fyrst at eg sie at þ bref hefer at eins vm stundar saker hrygdt/ ydr s* gled eg mig nu þo/ eigi af þui þ þier vorut hryggner/ helldr þ þier vorut hryggver til idranar/ þat þier erut gudliga hryggner vordner/ s* at þier feingut akuguan skada af oss i nienu/ þat gudlig hrygdan verckar idran til hialprædis/ þa er onguan idrar/ en þessa heims hrygdan verckar dauda

Sieck

Siaet̃ þ þier erut gudliga hrygguer vord
er/hueria alud þ hefer med ydr verckat/ þar at
auk þotsuar/heipt/otta/þrleingtan/vandlætan/
hegnd/t i ollũ hlutũ/ þa hafi þier audsynt ydr at
þier erut skirer þss vercks pyrer þui þo at eg skri
badi ydr/ þa er þ ecki hss vegna skied sk reitingi
na þrandi/t ecki hss vegna sem reitt er/Heldr
þss vegna þ ydar kostgefni vid oss opinber yrdi
hia ydr fyre gudi

Af þui þa erũ vier vordner huggader/ þ þier erut
huggader/Efi þo hofũ vier eñ ypuer allt þrũ glatt
oss meir ypuerfognudi Titi/ þat hss ande er a ny
tu endr nærdr til allra ydar/ þui huat eg hefi hro
sat af ydr fyrer hñ/ i þui verd eg eigi vanuirtr/
Heldr lika svo sem at allt þ er sannleike huat eg
hefi vid ydr talat/ svo er t eirnen vor hrosan hia
Tito sannleikr vordin/t hñ er af hiarta olldungis
vel til ydar/ þa er hñ hugleider hlydne allra ydar
ra/huernen þier hr þit af otta t skialfta hñ medt
kit/Eg gled mig t/ þ eg ma allz gods til ydar tre
ysta.

Attandi Capitule

Eg kunngiore ydr kærir brædr/ þa guds
nad/sem gefin er safnadinum i Ma
cedonia/ þuiat þra fognudr var þa
ypuer gnæfanligi/ þs tid þr vrdu fy
rer morg harmkuæli reynder/og þott
at þr voru nærsta passkrudader/ þa hafa þr þo
rikuliga gefit i ollñ einfalldleik/ þuiat epter ollu
megne (þ vitna eg) t ypuer megn þram voru þr
sialfuilluger t beiddu oss ins morgũ a missingũ þ
vier medtækiũ þa god giord t samlag naud þurf
tariñ sẽ þm heilogũ veittizt/ teigi sẽ vier vonud

Hellð

Helldr gaꝛu þꝛi þyrstu stalþua sig Drottne/ ꝛ oss epter þ/ þyrer guds vilia saker/ þ vier hlutu at gimissa Titū/epter þui hū haꝛdi adr vpphaꝛit/svo skylldi hū ꝛ þull enda slika velgiord ydar a mille.

Eū lika sem þier yþuer gnægþit i ollū greinū/ I trusie i ordum/i vidr kenningusie/ ꝛ i allre kostgæfne/ ꝛ i ydrū kærleika til vor/ svo aꝛrekit eirnen/ þ þier yþuer gnægþit ꝛ i þssari vel giord/ Eg seige ecki sem biodi eg þ/helldr a medan þat hiner adr ier eru svo kostgæfner/ þa reyne eg yduarn kærleika/ Huort hū er aþ rietlum huga i þui þier vitid had vors Drottins Jesu Kristi/ þa/ þott hū væri tilꝛ/vard hū þo voladr ydar vegna/vpp a þat þier yrdut þyrer hūs þatækt auduger

Og nitna radþægne gef eg i þssu/ þuiat þtta er ydr nytt samligt/ þier sem vpp haþit byriat þ yre tolþ mannduom eigi einazta giorningisi/ helldr iaꝛn vel vilian/ þui fullkōnit nu ꝛ eirnen giornu gisivpp a þat lika sem at þar er hneigeligr hugr til vilians/svo sie þar ꝛ eirnen hneigeligr hugr til giorningsins/aþ þui sem þier haþit til/ þui þyrst hū er goduliadr/ þa er hū þacknæmr/epter þui sem hū heþer til/eñ eigi epter þui hū heþer ecki

Eigi skier þ i þa meining/ þat adrer haþi huld/eñ þier hrelling/Helldr at þat sie lika/svo at ydar gnægd þione þꝛa þurþt i þessari hallæris tid vpp a þ/at þꝛa gnægd epter a þione ydr uare þurþt/ꝛ þ skie huat lickt er/sem at skriþa er þū er myckla saꝛnadi/haꝛdi eckert aþ gangs/ꝛ sa er litlu saꝛnadi hū haꝛdi onguan brest / Eñ gudi sie þacker sem slika þyrer hyggiu heþer gefit i hi

Ero. xvi arta Titi til ydar/ þai hū medtok at soñu þa aminning/eñ med þui hū var svo miog kostgæfñ/

er hū

er hſi aþſinum eigen vilia til ydar þariſi

Eſi vier ſendum mz hm̃ vorn brodr/ þſi er loþ hezer i Euangelio/vm allar ſamkundr z eigi allei nazta þ/helldr er hſi eirnen ſkickadr vt aþ ſamkun dunſi oſſ til þozu nautz til þſſarar velgiordar sem þyrer oſſ verdr ſaman soþnut/Drottne til ſcindar z at gꝛta þſſ/þ eingeſi mꝛtti epter oſſ ſeigia nockut vont/ſlikar audigzar nꝛringar halþu sem þyre oſſ verdr ſamꝰ dreigin/z vackta at þ þꝛri ſꝛmiliga eigi alleinazta þyre Drottne/helldr eirnen likaþyre mõm

Sº hoþum vier z ſent med þm̃ brodr vorn/þſi vier hoþũ opt reynt i morgũ greinum/þ hſi ſie koſt gꝛþiſi/eñ nu myckl koſtgꝛþnare/ z vier hoþum mickit trauſt a ydr/ ſie þ Titº vegna (sem er miſi lagſmaſi z hialpar madr ydar a mille) edr vegna vorra brꝛdra(hverier at ern Poſtular ſãkundaſia z dyrdar Kriſtz)þyrer þui haþit i lioſe audſynig ydnars kꝛrleika z vorrar hroſanar vm ydr vidr þſſa/eirnen i andſyn ſaþnadaſia þui/aþ þſſarinꝛ ingar biorg sem þm̃ heilogum ſkier/ er mier eigi þorþ a/ at ſkriþa ydr til vm þat eg veit ydnarm godan vilia/huar aþ eg hroſa/hia þm̃ vr Macedo nia/z ſeige þAchaia er þyrer tolþmanudũ reidu buin/z ydart epterdꝛmi hezer marga til knuit / Eſi eg hezi aþ þui þſſa brꝛdr hingat ſent/sº þ vor hroſan vt aþ ydr yrdi ei at ongu i þre grein/z þier sieut reidubuner/lika sº sem at eg hezc ſagt vt aþ ydr/sº at ep þr vr Macedonia kꝛmu medr mier/z fyndi ydr o vidr buna/ sº vier(eg vil eigi ſeigia þier) verdum ecki ſkamãader med ſlikre hroſan

Eſi eg hezi a litid þ þyrer naudſyn/at a miſia brꝛ dr.na þ þr þꝛri þyrſt til yº./at reidu buna þſſa adr

entius
fa

Pſal cxi

lopada blezan þ hun sie til reidu/ s° sẽ þ sie blez-
an eñ eingen agirne * eñ eg seige þ huer hañ saer
sparliga /sa mũ sparliga vppskera/ t huer hñ saer
midr i blezanum/ sa mun t eirnen i blezanum vpp
skera) huer eiñ epter sinu hugbodi eigi medr o vilia
edr kugan/ þt hyrañ giapara heper gud sier kqrañ

Þui gud er mattugr at giora/ þ allz hattud nad
sie gnoglig medal ydar s° at þier hapit allz gnqgd
i ollũ hlutum/ t ypuer gnqpit i ollũ godũ verckũ/
s° sẽ at skripater/ hñ vt dreipdi t gap þatqtum
hñs riettlqti blipr vm allder alldr/ eñ sa er sqdit
gepr kornsqdaranũ/ sa mun t gepa braudit til þq
dzlañar/ hñ mun t marg þallda yduart sqdi/ t
aukazt lata þriopgan yduars riettlqtis þ þier sie
ut auduger i ollũ hlutũ/ med allaz eindþalldleik
sẽ þyrer oss verckar þackar giord gudi *

Þuiat su nqringar stod/ þssarar biargar/ vpp
fyller ecki alleinazta þa naud þurpt heilagra. hell
dr ypuer gnqper eirnen i þui/ þ marger þacka gu
di þyrer þssa vora trua þionustu/ t prisa gud yp
uer yduare hlydugre vidrkeñingu Kristz gudz spial
la/ t ypuer yduare eindþalldligre hialpar stod til
þra/ t til allra/ t ypuer þra bqnũ þyre ydr/ hueria
at þorleinger epter ydr/ þyre saker þrar ypuer gnq
þanligrar gudz nadar/ i ydr eñ gudi sie þacker þyr
er sma o vm rqdiliga gapu

Tiunde Capitule

Eñ eg þall beide ydr þyrer godgirnd t
hogurqri Kristz/ sa sẽ at i nalqgd er la
gr ydr a mi.le/ eñ i þiarska em eg þñ
diarpr vid ydr/ þui bid eg ydr þ mier sie
reckt þaurp/ nalqgũ/ diarpliga at hondla/ t þa di-
sipung þrqñe hapi/ sem mier verdr til logd vid
sunu

Jutna þr oss ackta/sẽ geingu vier epter holldzins plagsid/þui þott vier gongũ i holldinu þa strídũ vier þo eigi epter holldligũ plagsid/ þt herskrudi vorr riddaraskaper er eigi holldligr/helldr maturr þyrer gudi/til nidrbrotz þre stadþestu/ huar mz vier nidr briotũ þaa setning t alla hað sẽ at sig vpp hefr i giegn guds vidr keñingu/t at herþan get tekr alla skynsemd vndir Kristi hlydne t erũ rei dubuner at hefna allrar o hlydne/þa er ydar hlydne er vppfyllð/ Dami þier epter alite

Treyster nockr þar vpp a/þ hñ sie Kristz/ þa þeincki sa eirnen þtta hia sialfũ sier/þ/lika sẽ at hañ hcyrer Kriste til s° hefru vier eirnen Kziste til/ og þo at eg hrosadi mier nockut þramar vt af þre voire mackt sẽ drottiñ hefer ossgefit/ydr til betrun̄ t ecki til þordiorþun̄/ þa mũda eg þo ecki til skam̄ verda/eñ þtta seigi eg vpp a þ þier latid ydr ei þickia/sẽ hefda eg viliat skelfa ydr mz brefũ/þ at þau brefi (seigia þr) eru þung t sterck) eñ nalægdlikamans er veyk t malit þorsmanarligt/ huer þ sie konar er/ hñ þeincki þ lika sẽ vier erum mz ordin i brefunũ i þrauetuñe/ s° dirfunzt vier eirnen at vera mz giorningenum i nalægdiñe

Þt vier dirfunzt ecki at reikna oss edr telia medal þra sẽ sig sialfuer lofa eñ mz þui þi meta sig hia sialfum sier t hallda svo einazta nockat vt af sier sialfum þa vnder standa þr eckert/eñ vier hrosum oss ecki yfuer mal þramgiellda alleinazta epter skamti þrar reglu þar ed gud hefer oss þñ skammt med afmetid/ at geta nad/ ernen allt til ydar/þuiat vier þorum ecki of langt i þra/ svo sem at hefdu vier eigi nad getad allt til ydar/

þui

þui vier erū kōner allt til ydar miedr Kristz gudz spiollū/ z hrosū oss ecki þram ypuer þ mal i añar ligu erþidi/ z vonū nu/ nær ydar tru þrioþgazt. i ydr/ þ vier munū vidara komazt eptet vorre reglu z predika eirnen þtta Euangeliū/ þm sē hinu megen ydar bua/ z hrosa oss ecki i þui/ sem med añar ligre reglu er til buit

ri Capitule

Gi huer sier hrosar/ sa hrose sier i Drottne þui þyre þ er eingen reyndr þ hū lopar sig sialfr/ Heldr þ Drottin lopar hū/ Gæzi Gud þier þyldut mier litla eina þauitzku til goda/ at sonu polit þier mier hana til goda/ þui eg vanda vm vid ydur med gudligu vandlæti/ þat eg hefi þastnat ydr ei nū manni/ s° at eg i hūdr selda kriste skirlipa meyeū þ ottunzt eg/ at lika sem Hoggormrinn tældi Heuw med sīne þlærædi/ s° lika meige z þordiarpazt ydar hugskot/ z ap palla i þra þū eindpalldleik sem at er i Christo i þui ep sa sami/ sem til ydar kemr/ predikadi erin añan Jesū/ þū vier hopfū ei þredkat/ eda ep þier medtækit añan anda/ þan þier hopdut ecki medtekit elligar añat Euangeliū/ þ þier hopdut ecki medtekit/ þa vmlidu þier þa riettliga

Þat eg hellð þ eg sie eigi minne/ Heldr en þr hiner ædru postular eru/ z þott eg sie þafrodr i malinu/ þa em eg þo eigi þafrodr i vidrkenninguse þui eg em hia ydr olldungis vel kendr/ eda hefe eg syndgazt i þui þ eg minckada mig/ s° at þier vpphefduzt/ þat eg hefi kunngiort ydr þtta Euangeliū þyre eckert/ z þui hefi eg suipt adrar samkundr z verdlaunin þra þū tekit/ þ eg predikadi ydr/ z þū tid eg var hia ydr nalægr/ z nuig skorti/ var eg ongū þungr/ þui mina naud þurfti vpplyllti

þr bꝛꝺr sem komu aþ Macedonia/ꝛ i ollū hlutū gꝛtta eg min at vera vtan þyngsla vid ydr/ꝛ suo vil eg ꝛ gꝛta min hiedan i þra

Þui svo saꝛnarliga sem kristꝛ Samleikr er i mier þa skal mier þssi hroſan i Hierodū Achaia ecki til stilþd verda/Huernen þa þr at eg skylld'a eigi el ſka ydr gud veit þ/ eſi huat eg giori ꝛ vil giora/ þ giori eg þyrer þ/at eg aþ kuiſte þm þ til epne/ſem tilepnis para a leit þ þr mꝛttu hroſa sier/at þr sie svo sē vier/ þat þss hattar þals poſtular ꝛ ſuik/ samliger erþidis meſi/vmuenda/ſier til Kristꝛ po ſtula/ꝛ þ eru eigi vndr/þui sialþr andſkotiſi vmſn yr sier ſtundū til lioſſins eingels/þyrer þui er þ eigi myckels vert þott hūſ þienarar vmuende sier eirn/ en til riettlꝛtisins predikara/huerra endaloꝛ munu verda epter þra verckum

Eg seigi nu eſi aptr/ þ eingeſi meine þ eg sie þa/ tnis/eſi ep eige/ þa medtakit mige sem/ aſiaſi þauiſā s° þ eg hroſe mier eirnen nockut litid/Huad eg ta la nu/ þ tala eg/eigi s° sem i Drottne/Helldr s° sem i þanitzku/ med þui vier crū i Hroſunina kō ner/at þui/marger hroſa sier epter holldinu/ vil eg eirnen hroſa mier/ Þat þier vmlidit giarnan þaþroda/med þui þier erut sialþuer vitner/ þier vmlidit þott nockr hneppe ydr i þrꝛlkan/ þott no ckr skaſi yrdi ydr/ þott nockr taki þra ydr/ þott no ckr brokizt vpp vid ydr/ þott nockr slae i ydra Asi anu/ þtta seige eg epter o virding s° sem at vꝛru vier breyſkuer vordner

Asi
nu dag
vikna

I hueriu hellzt sem þ nockr er diarþr(eg tala i heimſku) þa em eg eirnen diarþr/ þr eru ebreſker/ eg eirnen þr eru Iſraelite/ eg eirnen/ þr eru Abra/ hams sꝛdi/eg eirnen/ þr eru Kristꝛ þienar (eg ta

gū la heim

laheimskuliga) eg em myckl̃u þramat/ eg hefi meir erfidat/eg hefi meire haugg lidit/eg em optar þangiñ verit optar i Daudans. hættu/ Af gydingũ hefi eg fimm sinnum þiengit/(xl) slaug einu þarra/þrysuar sinnum em eg hudstryckt̃/einu sinne grytt̃/ þrysuar hefi eg skipbrot lidit/ dag ẽ nott var eg i siafar diupe/opt þa hefi eg i ferdũ verit/eg em veriñ i haskasemdũ til vazt/i Haskasemdum medal morðingia/I Haskasemdum millũ gyðinga/I Haskasemdũ medal heidniña/ I Haskasemdũ i borgum/I haskasemdũ a eydi morku/I haskasemdũ a sio/I haskasemdũ medal þalskra bræðra/I eymdũ/ ẽ erfidi/I myckl̃u vokũ/I hungre ẽ þorsta I myckl̃u þaustũ/I kulda ẽ klæðleysi

Þyrer vtan þ sem hid iñra kañ vid at bera/einkũ/ þ eg dagliga verd yfir uer rusiñ/berandi a hyggiu þyrer ollũ sofnudũ/Huer er veykr/ ẽ at eg verði eigi veykr/Huer verdr s° hneyckslaðr/at eg sticke ecki/ ef eg skal þo hrosa mier þa vil eg hrosa mier mins breyskleika/gud ẽ þader vors drottins Jesu Christi/sa blessadr er vm allder/veit þ eg lygi ecki/ at til Damasco/ þ land stiornare kõungsins Areta/ hiet geyma borgina Damascũ ẽ villdi lata gripa mig/ ẽ eg vard latiñ vt vm vindaugat/i opan þyrer muriñ/ ẽ s° flyda eg vr hfis hondũ.

Colfte Capitule

GO at hrosuniñ sie mier ecki nyttsamlig þa vil eg þo koma vid sionernar ẽ opinberingar Drottins/ Eg þecki masi i christo fyrer fiortan ærum/ var hann i likamanum þ veit eg eigi/eda var hann vtan likama veit eg ẽ eigi/Gud veit þ/sa sami vard ryckt̃ alt upp i hiñ þridia himiñ/ ẽ eg þecki glogt þann masi/

huort

huort hſi vari likama/edr vtan likama/veit eg eigi/Gud veit þ/hſi vard vpp rꝛckt i Paradis / og heyrdi o vm rꝙdilig ord/ þau sẽ eingen maſ þꝛr vt talat/ap þſſu vil eg mier hroſa/en ap ſialfum mier til/vil eg eigi hroſa mier/nema einꝛta minſ breyſkleika/Og þott at eg villda mier hroſa/giordꝛ eg ecki þyre þ þiþlſligaſia þat eg vil ſeigia ſaſleikiſ/en eg ſporna vid þui þar þyre/þ eingen hall di mig rꝙdra/en sº sẽ haſi a mier ſier edꝛ ap mier heyrer . Og sº at eg ſtꝙri mig ecki/ap myck el leik þſſarra opinberinga/er mier gefiſt ✝ fleiſt i holldit/eincꝛ/andſkotans eyrindreke/ huer mig mꝛ knefum ſlꝙr/vpp a þ eg ſtꝙri mig ecki/vm hu at eg hefi bedit Drottiſ þryſuar/ þ hſi vike i burt þra mier/ ꝛ hſi ſagdi til min Lat þier nꝙgia mina nad þuiat miſt kraptr er i breyſkꝛ mattugr þyrer þ vil eg sẽ þegnaſtr hroſa mier mins breyſkleika/sº at kraptr Kriſtꝛ bygge medr mier * þyre þui em eg godhugaddr i breyſkleikꝛ/i vanuirdingꝛ/i nauꝛ/i opſokꝛ/i þreyngingꝛ kriſtꝛ vegna/þui nꝙr eg em breyſkr/þa em eg oþlugur

✝ (ple
kallaſt
ecki þre
holldzli
loſtaſem
helldr ſ
agan ꝛ
ng ap ꝛ
nꝛ þt þ
iſi sẽ m
da a þi
heingd
tortynd

Eg em þiþl vordiſ ap þre hroſan/ þar hafi þier þuꝛgat mig til/ þt eg ſkylldi loþaſt ap ydr/ap þui at eg em onguaſi mꝛ miſie eſhuer rꝙdꝛtu poſtular huernen þo at eg ſie eckert/ap þui þar eru poſtulateikn giord ydar a mille/i allre þolinmꝙdi/i taknꝛ i ſtormerckꝛ ꝛ krapta verckꝛ/þui i hueriu er þ? at þier ernt miſie hattar/eſi adrar sãkꝛdr/nema alleinaſta i þui þ eg vetta ydr eigi ſialfr neirn þꝛga þyrelatid mier þaſi gl?p? Siaet? eg em reidubꝛ iſi i þridia ſiſi at kõa til ydar/ ꝛ eg vil eigi vera ydr þꝛgr/at þui eg ſpyr eigi epter ydru helldr at ydr/ þui borntu eiga onguar nꝙgter þorelldrarnꝛ samen ai draga helldr þorelldrarner bornunꝛ

Eſi eg vil sem þegnaztr gera mig vt/ z vt gepiſt verda þyrer ydar saler huersu sem eg eſtka ydr miog/ z eg þo litt eſtkadr verd/ eſi latid s°. vera þ eg hafi ecki giort ydr þyngſl/ helldr mz þui eg var slagr/ veidda eg ydr mz slagdū/ eſi hefi eg nockra talar dreigit þyrer eiñhuern þra sem eg senda til ydar/ eg aminta Titum z sendi med hñ eirn brodr heper Tit° nockut tgalt ydr/ hofu vier ecki i einū anda z i somū þot sporū geingit/ latid ydr na pickia aptr/ þ vier þorſuorum oſſ vid ydr/ vier tolum i Christo þyre gudi.

Eſi allt þtta skier ydr miner kgruztu/ til betranar/ þui eg ottunzt/ ep at eg kem/ þ eg þiſie ydr ecke s°. sem at eg vil/ z þier þiñit mig ecki/ eirnē sem þier viliet/ s°. þar sie eckert hat/ agg/ reidi/ þrgta bakmgalgi/ kuiſ/ hroka skapr/ z o roe/ ydar a mille/ s°. at þa er eg kem/ þ gud nidrlgegi mig eſi aptr at nyu hia ydr/ z eg hliote ecka at lida yþuer morgū þm er adr hofdu syndgazt z ongua yþuer bot giordu/ þyre þñ o hreinleik/ horaner/ z oradrendi sem þr hafa þramit.

Þrettandi capitule

Ome eg i þrtdia sin til ydar/ s° skal tweggia edr þriggia votta munu standa a gall mala þerle/ eg sagda ydr þ adr þyrer/ z eg segge ydr þ þyrer þram/ svo sem nalægr i annat sin/ z skriþa ydr þat na til þiarlægr/ sem adr til þorna hofdu syndgazt z ollū hinū odrum/ þui ep eg kem aptr i annat sin vil eg eigi þara/ ap þui þier leitid epter/ þ þier eirn huern tima verdit varir þſſ sem i mier talar/ einge annliga Kristz sem ecki er breyſkr ydr i mille/ heldr mattugr er medal ydar/ z þott þu sie krossfestr i breyſ

breyſkleika/ þa lifuer hſiþo ap gudz krapti z þo at vier ſieū eirnen breyſkuer i hm̄ þa lifum vier þo mz hm̄ i gudz krapti medal ydar

Reynit ydr ſialfuer/huort þier erut i truſe/reynit ydr ſialfuer eda þecki þier ecki ſialfuer ydr/þ Jeſus Kriſtr er i ydr/nema þ ſie at þier ſieut gagnſku lauſer eſi eg vona at þier þeckit/ þ vier erum eigi gagnſku lauſer/eſi eg bid þſſ gud at þier haþi ekkert vont at/eigi vpp a þ/at vier ſynumz t gagnſku puller/helldr vpp a þ þier giorit hid goda/ z vier ſieum svo sē þr hiner gagnſku lauſer/ þt vier megum ei nockut i giegn ſañleikanum/helldr fyre ſañleikiñ/ þui gledium vier oſſ/ þa vier erū breyſker eſi þier erut mattuger/ z þ ſama agſkiñ vier einē/einckiñ ydra algiorue/huar fyre eg ſkriþa ſlikt þra verandi/ s° at eg þurfi ecki/þa eg em nalagr hardinde praūm at hafa/epter þre mackt sē Drottiñ hefer mier til betrunar/eſi ecki til þordiorfunar gefit

Huat at auk er goder bragdr/gledist ydr/verit full kōner/hugſtyrckit ydr/verit ſamlynder/verit friðſamer/þa man gud friðarins z aſtſemiſiar vera mz ydr Heilſit huer odrum iñbyrdis mz heilogum kosse/. ydr Heilſa aller helger Mad vorſ Drottins Jeſu Kriſti z gudz kraleike z ſamteinging heilagr anda ſie med ydr allū AMEN

Sa aſiar piſtill til þra i Corrinthia

Sendr þra Philippen i
Macedonia fyrer
Titon z Lucam

Formale yfuer pistlenū til Galatas

QJner i Galatia voru þyrer hiñ heilaga Pal snuner til riettnar kristeligrar truar til guðz spiallæña i þra laugmalino eñ epter hñs burt þaur komu þalsk postular/huerier þo voru lærisueinar riett þerdugra postula t sneru þm̄ i Galatia vm aptrs° þ þr trudu/at þr hlyte þyrer logmalsins verck hialpliger at verda/t þr syndgudu eþ þr hielldi ec ei logmals verckin/s° sem (Act. xv) til Hierusalē eirnen nockrer mæta meñ þram baru

Þssm at giegna hepr hiñ heilage Pall sitt embætti hatt vpp/t vill sig eigi miña steittar mañ halldiñ haþa eñ eiñ añañ postula/t hrosar alleinazta aþ gudi sinū lærdomi t embætti/s° at hñ/ þssa hrosan hiña þolsku postula sem sig medr þra riettþerdugra postula verckū t naþue studdu nidrkepdi/t set ger/ þ sie ecki riett/ þott at eirnen eiñ Engell odru vis predikadi/eda eg sialfr eñ eg þeigi vm þ nær postula lærisueinar eda þr sialfuer odru vis lærdu þtta giorir hñ i fyrsta todiū capitula t alyckt ar þ at huer eiñ hliote alleinazta fyrer Kristū/ an verdskulldanar/an vercka/t an logmals riettlatr at verda

J hinū þridia t fiorda sasiopar hñ þ allt med skriptiñe/epter dæmū t likingū t biutsar þ at laug malet apli myckl meir synda t fyrer mæling t boluanar/heldr eñ riettlætis/ huert alleinazta vt ap nadiñe aþ gudi til sogd/fyrer Kristū an logmals er vpp fyllt t oss gepit

J þimta t sietta lærir hñ þa kærleiksins verck sem truñe skylu epter fylgia-

Pall

S. Pals pistill til Galatas

Fyrste Capitule

All eſi Apoſtule/ eigi af mōm/ nie helldr fyre manna/helldr fyrer Jeſū Kristū/ ok gud faudr/ sa hafi vpp vackti af dauda/ ok aller þr brędr sem medr mier eru.

Soſnudunū i Galatia

Nad ſie med ydr/ ok fridr af gudi faudr/ ok voru Drottne Jeſu Christo sem ſialfan ſig hefer vt gefit fyre vorar ſynder/ þ hū frelſadi oſſ fra þeſſari nalęgri vōndri vcrolld/epter gudz vilia/ ok vorſ faudrs/huerū at ſie dyrd vm alldr alldа Amen.

Mig vndr" þ/at þier lietud s° ſnart ſnua ydr i þann sē ydr kalladi i nadina Christz/vpp a añat Euangeliū/sē þar er þo eckert añat/vtan þ/at þ" eru þr nockrer/sē ydr villa ok vmſnuavilia Kristz Euangelio/eſi þ o at vier/eda Engell af himne predikadi ydr añat Euangeliū eſi þ vier hofū predikat ydr/sa ſie boluadr/s° sem vier ſogdū nu i ſtad s° seigiū vier eſi aftr at nyu/ þ ef nockr predikar ydr añat Euangeliū eſi þ þier hafit medtekit/sie sa boluadr/predika eg þ nu mōm/eda gudi til þion onuſta/eda þeincke eg mōm þeckr at vera/þui ef eg hefdi hingat til mōm þeckr verit/ þa veri eg ecki kristz þienare

Eſi eg kunngiori ydr kęrir brędr/at þ Euangelium sem af mier er predikat er ecki af mōnn/ þuiat eg hefi þ af onguum manni medtekit nie lęrt helldr fyrer opinberan Jeſu Christi/ þuiat þier

hafud

hapit vel heyrt mitt athæfi þorðu daga I Judea dönum/ þ eg opsockti ÿþuer mata guðs sapnan/ t þram ÿþuer marga mina iapningia i minu kyne/ t vandlætti ÿþuer mata vm þeðrafia setninga.

Eñ þa þ þocknadizt gudi/sa mig heper skilit i þra miñar modr kuide/t kallat þyrer sina nad/ þ hñ opinberadi i mier siñ son/s° at eg skylda kuñ/ giora hñ medal Heidiña þioda/ t iapn snart þor eg eigi tyl t hapda tal af holldi t blodi/ t eigi kom eg aptr i Hierusalem til þra/sem þyrre mier voru postular/Helldr þor eg burt i Arabiam/ t kom s° aptr til Damasco/epter þ at þrim Arū lidnū kom eg til Hierusalem/at sia Petrū/ t eg stadnæmdizt hia hñ þimtan daga/ eñ añan af postulunū sa eg onguan neina Jacobū brodr Drottins/ t þ eg skriþa ydr/Siaet t Gud veit þ eg lyg ecki

Epter þ kō eg i landz alþr Syrie t Cilitie/eñ eg var o kendr at ÿþuer lite kristz sopnudū i Judea/ eñ þr hopdu alleinazta heyrt/ þ sa oss adr til porna opsockti/hñ predikar nu truna/Hueria hñ adr stur ladi/ t vegsomudu gud ÿþuer mier.

Añar Capitule

GIdan epter þiortan ar/dro eg vpp apt t til Jerusalē/medr Barnaba/ t tok eit nen Titū medr mier/eñ eg þor vpp þan gat epter opinberan t hapdi tal vid þa vm þ Euangelion ed eg predikade medal Heidiña þioda / eñ sierliga þo vid þa sem alitid hopdu/ s° at eg hlypa ecki þorgepins/ da h[illegible]upit hepdi/ Og Titus sa medr mier var þ[illegible]eyngdizt eigi helldr til at lata vm sker a sig/ þot[illegible]t hñ væri girskur/ þt þa ed nockrer falskerbrø dr/ [illegible]hopdu sier med isi preyngt/ t þar iapn grami

isilgoss

skilaðzt/til at skoða vort þrelse/ huert vier hoþa
i Jesu Christo/sº þ þr þrælkuðu oss/ þa viku vi
er þm ecki til skundar vndergepiss at vera/ vpp a
þ at saðleikrisi Euangly stað namdizt hia ydr

Esi ap þm sem alitid hoþdu huat þr vorn þyrf
meir/vardar mig ongu/þuiat gud skeytir ecki ali
temanzins/esi mig haþa þr sem alitid hoþdu ecki
afiatlagt/ Helldr þar mot/ þs tid þr sau þ mier
var til truat þ Euangelion til ypuer hudarissar/ll
ka svo sem Petre þ Euangelion til vmskurnari
siar/Sat sa med Petre er veriss kroptugr til post
la embattis medal vmskurnarissar/ sa same er
eirnen medr mier kroptugr veriss medal Heidissa
þioda/r þr Jacobus Cephas r Johannis (vidr kesi
du þa nad sem mier var gepin)sem þyrer stopla
na voru alitner/gaþu mier r Barnaba hendr r
samtoku mz oss/ þ vier predikuðu a medal Heidi
sra þioda/ esi þr a medal vmskurdarins/vtan ei
nazta þ vier hugleiddu volada/ huat eg lagda
hilt kapp a at giora

Esi þa Petr kō til Antiochiam i mot stod eg hō
vnder augū/ þat sakþerli var ypuer hō komit/a þ
þui at adr til þorna/ esi þ nockrer komu i þra Ja
cobo þa mth hō mz Heidingiū/esi þa þr komu þor
þadi hō sier/r þraskilde sig þm/Ap þui hō otta
dizt þa ap vmskurnīne/r þr adrer gydingar hra
snudu med hm/ svo þ Barnabas vard eirnen ap
nega leidr. i þra hrasni/esi þa eg sa þ þr geingu
eigi riett epter sannleik gudzspiallzins/sagda eg til
Petrs þyrer ollū opinberliga/ þyrst þu/sa sem
ert gydingr/lipuer/sem Heidingiar/r eigi sem gy
dingar/ huar þyrer þuingar þu þa hina Heidnu
til at lifa sem gydingar/ þott at vier sieū/ap nat
tgan

sum gydingar ok onguer syndarar vt af Heidnum
þiodū/eñ a medan vier vitū þ madrin verdi ecki
riettlat fyrer logmalsins verck/heldr fyrer truna
a Jesum Christū/ so truū vier ok eirnen a Christū
Je um/vpp a þ vier verdū riettlater fyrer truna
a Christum ok ecki fyrer vercken logmalsins.

Fyrer þui verdi fyrer vercken logmalsins/ec
kert hollo riett gerdugt/eñ skyllou vier/huerter ep
ter leitū fyrer Christū riettlater at verda nu eirnen
sialfuer synduger fundner verda/ þa væri kristr
eiñ synda þienare/ þ sie fiarre/ þui ep eg bygge þ
vpp aptr/ huat eg hefi nidr brotid/ þa giori eg
mig sialfuan at yfuer trodzlu mañe/ þui eg em fy
rer logmalit/Logmalinu daiñ/so at eg lifue gudi
eg em med Christe krossfestr/eñ eg lifue/nu þo
ecki eg heldr lifuer Christr i mier/ þui huat eg lif
ue nu i holldinu/ þ lifue eg i trusie gudz sonar
sa mig hefer elskat/ok sialfuan sig vt gefit fy
rer mig/eigi snara eg gudz nad a burt/ þui ep þ
re logmalit kemr riettlætid/ þa er Christr forge
fins Dauí

Þridie Capitule

Oh er skynsendar lausser Galate/ huer
hefer tauprat ydr/ þ þier hlyddut ecki
sañleikñū huerium þo Jesus Christus
var fyrer augū maladr/ok nu a medal
ydar krossfestr er/ þ alleinazta vil eg
nema af ydr/huort þier hafit medtekit andañ fy
re verckin logmalsins? eda fyre predikuna af tru
fie? eru þier so skynlausser/huat þier hafit vpp by
riat i andanū/þui vilie þier nu i holldinu a fram
halldaz/Hafi þier þa lidit svo margt fyrer ecki/
ep þ er añars fyrer ecki/ sa sem ydr gefr nu an
dañ/

dañ/ ꝛ glorir ſlika giorninga medal ydar/glorir hñ
þa/þyre verckin logmalſins/eda þyrer predikuna Gñ. þv
ap truñe/ Lika svo ſem Abraham trudi gudi/ ꝛ
þ er hm̃ reiknat til riettlætis/svo vite þier nu þa/
þ þr sẽ trvariñar eru/ at þr eru Abrahams born

Eñ rittningin hep er þetta adr til þorna þyre
ſied/ þ gud riettlata giorer hina Heidnu þyre tru
na/ap þui kunngiordi hun þ Abraham þyre fram Gñ. þ
J þier ſkulu allar þioder/blezadar verda/lika s°
munu þr sem truariñar eru/blezazt medr hinū tru
ada Abraham/ þui svo marger sem vid logmal
ſins verckin þazt/ þr eru vnder boluaniñe/ þviat
ſkrip at er/ bolandr ſie sa huer/sẽ ecki blipr i ollu
þui/ed ſkripat er i logmals bokiñe/s° hñ giori þ/ Deut.
eñ þ at þyrer logmalit verdi eingeñ rietilatr þyre gu
di/þa er opinbert/þ at riettlatr lipuer ap tru ſiñe/
eñ logmalit er ecki ap truñe/ Helldr sa madr sem
þ giorir man lipua þar þyrer/ Eñ kriſtr hepr Abac.
leyſt oſſ þra boluan logmalſiins/ þañ tid hñ vard
bolvan þyrer oſſ þt ſkrtpat er boluadr ſie sa huer
sem a tre hanger s° at blezan Abrahe kæme me/ Leui.
dal heidiña þioda i Chriſto Jeſu ꝛ at vier medtæ/ Deut.
kium s° þyre heitid andans þyre truna

Kærir brædr/eg vil tal ꝛ epter manſligum plæg
ſid/eingeñ vanrækir manzins teſtament(nær þ er ✠ kiñ
ſtadpeſt)nie eykr þar vid/Nu ✠ eru þo þyre hei ſiu da
ten Abrahe og hñs sædi til ſogd/ eigi ſeiger hañ
ſædunum/svo ſem þyrer morg/ Helldr svo sem
þyrer eitt/ þyre þitt ſad/ Huert at er Chriſtur/
Eñ egſeige þar ap/at þ Teſtament sem adr til þor
na er ſtadpeſt vpp a Kriſtū verdr ecki o nytt giort
s° þ þyre heitid ſkylldi þyrer logmalit enda taka/

huert

huert at gepit er pyre piorū hund rudū ꝛ prlatige arū par epter/ þui ep at arpleipdiū yrdi pyre log malit a prekut/ þa yrdi hun ecki pyrer pyre heitid gepin/ eū gud heper pyre heitzins vegna/ gepit hana Abraham

Huar til skal þa logmalit: þ er vegna ypuer nodzlufiar til sett/ þangat til þ sꝫdit kꝫmi huerru pyreheitid var skied/ ꝛ er tilsett ap einglunū pyrer hōd medal gōgu mꝫzinſ/eſi medal gōgu madrū er eigi at eins eincka medal gōgu madr eſi gud er eiū

Huernen þa? er logmalit nu i giegn gudz pyrer heite/ þ sie piarri/ þui ep þar vꝫri þ logmal vt ge pit sem lipgat gꝫti/ Saſiarliga þa kꝫmi riettlꝫ tid vt ap logmalinu/ eſi ritningiū heper þ allt ūie luckt vnder syndiſie/ſº at þ pyre heit sē kem: pyr er trunꝫ a Jesū Christū/gꝫpizt truudū/Eſi ✠ adr su trua kō/vardueittuzt vier vnder logmalino ꝛ ūieluckter vpp a þa tru sē opinber skylde verda.

Lika sº var logmalit vor hegningar madr til Kristz/sº at vier riettlꝫttunzt pyre truna/eſi nu ed truan er komiū/ þa erum vier eigi leingr vnder þm̄ typtunar maſie/ þat þier erut aller gudz born pyrer truna a Jesum Christz/ þat sº marger ap ydr sem erut skirder/ þier hapit Kriſte i klꝫdzt/ hier er eigi gyðingr nie girskr/ hier er eigi þrꝫll nie þrelsinge/hier er eigi kall/ nie kuiña/ þat þier erut aller eitt i Christo Jesu/ eſi pyrst þier erut Kristz þa eru þier Abrahams sꝫdi/ꝛ epter pyre heitinu erpingiar ✠

Fiorde Capitule

Eſi eg ✠ seige/sº leinge sem erpingiū er barn þa er a mille hūs ꝛ þionsins einꝫ geū greinar munr/ þo at hū sie Herra allz godzins/helldr er hū vnder pozue[r]

turunum

eurunum ꝛ þiar hallds mōm/allt til a ſetz tima a þ
þodurnū/lika vier eirnē/þa vier vorū born/vorū
vier þrælkader vnder þſſa heims ſettnīgū Eſi þa
vpp þylling timans var kemiſi/ vt ſendi gud ſiſi
ſon/ þꝙddañ aþkriñu ꝛ logmalinu vnder vorþiſi/
vpp a þ/ at hñ þrelſadi þa sem vnder logmalinu
vorū/ s° at vier medtꝙkiū ſonarleiþdina/ eſi med
þūr þier erut bornin/hepter gud ſent anda sinſ ſo
nar i ydar hiortu/kallandi/Abba/fꝙri fader/ s°
er hier nu eingeñ þrꝙll meir helldr born ein/eñ eru
þ born/ þa eru þ eirnen arþuar guds þyre Chriſtū

Eſi þa/þier þeckt ecki gud/þionudu þier
þ tſi/sē ap natturu eru onguer guder/eſi nu þier þa
þit gud þeckt (ia myckla þramar erut ap gudi þeck
ter) huernē/vendi þier ydr þa vm apt til þra breyſ
kra ꝛ naud þurftugra settninga huerium þier vilet
nu aptr at nyu þiona? Þier halldit daga ꝛ manu
du helge hollda ꝛ arinder/eg em otta ſleigiſi vm ydr
þ eg hafi (kaſi vera) til einſkis erfiudat hia ydr/
verit s° sem at eg em/þt eg em s° ſem þier

Kꝙrir brꝙdr(eg beide ydr) þier haft ecki neitt
mein mier giort/þt þier vitid þ eg predikadi ydr Ē
uāgeliō i fyrſta ſiñ i veykleika epter holldinu/ꝛ mi
na freiſtne/sē eg leid epter holldinu/þ fyrlitu þier
ecki nie forſmadut/helldr s° sem aſiaſi gudz eingel
medtoku þier mig/Ja lika sē Chriſtū Jeſū/ ó ho
hue ſꝙler vorn þier i þ sifie/þt eg ber ydr þ vit
ne/ep moguligt hefdi verit/at þier hefdut ydar au
gū vt ſtungid/ꝛ gefit mier/em eg þa s° vordiſi ydar
o vin/þ eg ſeige ydr ſañindiſi

Er vanda eigi vel vm ydr/helldr vilia þr gioza
ydr mier fra ſnuna.s° at þier ſkulut vanda vm þa
Vmuandanin er god/nꝙr hun ſtier ꝙtid vm hid

goda/ ok ecki alleinasta þa eg em nalægr i hia yðr

Min kæri barna korn/ þau ed eg eſi nu apr i asiat ſiſi med angiſt þægdi þangat til/ at Christr i myndast yðr/ eſi eg villda þ eg væra nu hia yðr ok gæti mine rauſt vmſkipt/ þat eg em ſorg bitiſi yfir yðr

Segit mier/ þier ſem vnder logmalinu viliet vera/ haſi þier ecki heyrt logmalit/ þt ſkripat er/ þ Abrahan/ hafdi two ſonu/ eiſi af Ambattiñe/ ok eiſi af eigiñ konuniñe/ eſi sa af Ambattiñe var/ er þægdr epter holldinu/ eſi hſi af eigeñ konuniñe/ er fyrer fyreheitid þægdr/ huer ord ed hafa andliga meining þat þetta eru þau two Teſtamenta/ eitt af fiallinu Sina þ er til þrælkunar fæder/ huer at er Agar/ þat Agar heiter i Arabia fiallit Sina/ og ſtrecker ſig allt þangat sẽ nu i þſian tima er Jeruſalem/ ok er i þrælkan mꝫ ſinum bornum

Eſi hin Jeruſalem/ sem er þar vppi/ hun er eigin konan/ huer at er moder vor/ þat ſkrifat er/ vert glaud hin obyria/ þu sẽ ecki fæddir/ briost þrã ok kalla/ sem ecki ert þungut/ þat hin einſama heper myckl u fleire born/ eſi hun er maſiſi hefr/ eſi vi er kæri bræðr erũ Iſaacſ born epter fyre heitinu

Eſi lika sem i þſi tima/ at sa epter holldinu v fæddr/ ofſockti þſi sem epter andanũ var fæddr/ o er þ nu eirnen/ eſi huat ſeiger ritningiſi Rek burt Ambattina ok ſon hſiar þt ambattſ ſonr iſi ſkal ecki erfa mꝫ ſyne eigen konuſ/ svo erũ vier nu kærir bræðr/ ecki Ambattariſiar born/ helldr eigen konuſiar

Þimte Capitule

Svo

SVo stãdit nu i þui þrelse/ þar Christr hefer þrelsat oss med/ ok latid ecki þæra ydr aptr i þ þrældoms okit/ Siaet? Eg þall seigi ydr þ/ ep svo er at þier latid vmskera ydr / þa er christr ecki ydr nyttsamr/ eg vitna eñ sier hueriũ mana þ aptr/ sem sig lætr vmskera/ at hñ er eñ nu allt logmalit skyll du gr at giora/ þier erut kriste þra skilder/ sẽ þyrer logmalit vilet rietttater vera/ ok erut nadiũe þra fallner/ eñ vier vonũ i andanum þyre rietttætisins truna/ hueria vier hliotũ at vona/ þat/ i Christo Jesu gilder huorki vmskurn nie ypuerhud nockut/ Heldr su trua sẽ þyrer kærleikiñ verckar/ þier hluput þinliga/ huer aptradi ydr/ sañleiknũ eigi at hlyda/ þssi þor tala er eigi af hñ sem ydr hefer kallat Luud surdeig/ syrir allt deigit

Eg Þorsie mig þss tilydar i Drottne/ þ þier munut ecki audru viss siñader vera/ eñ huer ydr vil ler/ sa mun bera siñ dom/ hñ sie huer hñ vill/ eñ eg kenir bræðr/ ep eg predika nu vmskurnina/ huar fyre lid eg þa opsokmina/ þa er tap skapin krossins hneyckslan/ gæfa gud þ þr yrdi tap smidner sem ydr storla/ eñ þier kærer bræðr erut til þrelssins kallader/ einazta siaet svo til/ þ þier gefit þyre þrelsit/ holldinu eckert til epne / Heldr fyre kærleikan þa þione huer odrum/ þuiat oll laug verda i einu ordi vppfyllid/ J þui/ elska þin naunga sem sialfuan þig/ Eñ ep svo er þ þier tosilid ok tyggit huer anan iñbyrdis/ þa siaet til/ þ huer ydar suelgizt ecki af odrum

Eñ eg Þ seigi/ gangit i andanum/ þa munu þier ecki fullkomna holdzins girnder/ þt hkamiñ suñu

gtenizt i moti andanū/ t andiſi i moti likamanſ t
þſſer erū huor i moti odrū/s⁹ þier giorit ecki hnat
þier viliet/eſi ep andiſi ſtiornar ydr þa eru þier ecki
vnder logmalino/ þui holldrins verck eru opinber
s⁹ sem at er/hordomr/þrillu litnadr/saurlifue/
lausung/skurgoda dyrckan/þiolkynge/þiandskapr
hat//agg/reide/þrasa/sūdr þyckia/tuidrægne/op
undskapr/mañ drap/op dryckia/op æth/ t þssu li
ckr/vt ap huerium eg hepi adr þyrresagt/ t seige
eſi nu þyrer/ þ þr somu sem þita giora erþua ecke
gudz rike. Eſi hier i giegn er auogrn andarins/kæ
rleike/þognudr/þridr/þolinmædi/blidleike/godgir
ne/tru/hogurd/hreinlifue/ i giegn slikū er ecki log
malit/þui þr sem Kriste til heyra / krossþesta sitt
holld med girndum t til hneigingum.

Sieite capitule

Yrst Kvier lifū i andanū/ þa gongū t
eirnen i andanū/ t verum eigi agiarner
hiegoma dyrd⁹/huer annan isibyrdis at
reita t at opunda. Kærir brædr/ep ma
driñ verdr i einhueriū glæp hindradr/
þa leidriettid hñ mz hogurum anda þier sē erut
andliger/ t hap gath a sialfū þier þ þu verdir eck
i preistadr. Eiñ beri annars byrdi/ t s⁹ munu þier
vpp fylla kristz logmal/eſi ep eiſi huer lætr sier þi
ckiaſt hñ sie nockut (sem hñ er þo eckert) tæler si
alfuan sig/huer eiſi reyne sin eigē verck/ t þa man
hñ a sialfum sier hrosan hapa/ t eigi a einum od
rum/ þt huer eirn man sina byrde bera.

Eſi sa er leidriettr verdr med ordinu/ hañ byte
hiñ allz hattudum audæpum sem hañ leidrietter/
þarit eigiviller vega/gud lætur ecki at sier hæda/
þui huat madriñ saer nidr/ þ mat hañ vppskera

huer

huer a holldit saer nidr/sa man ap holldinu skad semi vppskera eñ huer i andanū nidr saer/sa mū ap andanū vppskera eilipt lip/ þreytunzt vier eigi gott at giora/ þat at sinū tima munu vier eirnen oþrotnandi vppskera/ þyrst vier hoþū nu tidina/ þa giorum gott hueriū manī eirna mest þm̄ sem er truarliñar heim kyñe ✱

Siaert Hue morg ord eg skrifpadi ydr m̄z eig giñe hendi/ kred sig vilia þackneyma giora epter holldinu/ þr þuinga ydr til at vmskerazt/ einazta vpp þ þr verdi eigi med krossi Xristz opsockter/ kt þr sialþuer sē sig lata vmskera hallda ecki log malit/ Helldr vilia þr þ/at þier latid vmskera ydr s° at þr meigi hrosa sier ap ydru holldi/ eñ þiarre miec sie at hrosazt/ nema einazta J krossi vors drottins Jesu Christi/ þyre huern mier er heimzins þestr/ z eg heimenū/ kt i Christo Jesu duger huorki vmskurn nie yþuer hud nockut/ Helldr ny skepna/ Og s° marger sē epter kssari ✱ reglu gāga yþuer þm̄ sie þridr z misku̇n/z yþuer Israel gudz/ Hier epter giori mier eingeñ meire m̄odu/ kt eg ber iapnan beniar Drottins a minum likama/ Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydrū anda kertir brōdr Amen

¶ Til þra i Galatia sendr ap Roma.

Formale yfuer S. Pals pistil

til Ephesios

Hssm pistle keñer hiñ heilage Pall/J þyrstu huat Euangeliū er/at þ sie allei nazta ap gudi þyrer eilip ar allder þyre hugat/ z þyrer Christū/ þor þienatz vt geingit/ s° at aller þr sē þ a trua verdi hiñ ... xlett

Epter þ keñer hñ at þordazt þa hialgru/ ⁊ ma
sta bodord/ þau sem med iñ þgrd verda/ vpp þ/ at
vier bliþum vid eitt hoþut/ orugger/ riettþallner/ ⁊
verdum alleina þullkōner i Christo/ aþ hueriu
vier hoþum þ algiorliga/ so at vier þurfū emskis
vtan hñs/ þ giorir hñ i þiorda capitula

Sidan keñer hñ at idka truna/ ⁊ audsyna med
godum verckum/ ⁊ syndir at þordazt/ ⁊ med and
ligum vopnū at berazt i gegn dioflinū/ vpp a þ
vier gætum þyre krossiñ stoduger stadizt i vorū̃e

S. Pals pistill til Ephesio

Fyrste Capitule

PAll apostuli Jesu Christi þyre guds
vilia þiñ heilogū sē eru til Ephe
so ⁊ truudum a Christum Jesum

Nad sie med yd̃r ⁊ þrid̃r aþ gud
vorū̃ þaud̃r/ ⁊ Drottne Jesu Christo

Blezad̃r sie gud ⁊ þader vors Drottins Jesu
Christi sa oss heþer blezat m̃ allz hattadri and
ligre blezan i hīneskre audlegd/ þyre Christum/ so
sē hñ vtvaldi oss þyre þañ santa/ ad̃r eñ verolldu
var grunduollut/ þ vier skylldū vera heilager ⁊ o
straþanliger þyre hñ/ i kærleikanū/ ⁊ heþer þyre
hugat ossi sonarleiþdina til sialþs sins þyre Jesū
Christum/ epter þocknan sins vilia/ til loss sisie
dyrdarligre nad/ þyre hueria hñ heþer oss þack
nama giort i sinū elskuliga syne.

I hueriū vier hoþū endlausnina/ þyre hñs blod
sē er syndaña þyrer geþning/ epter rikdome hñs na
dar/ sē oss er gnogligaña vt skipt i allz hattudum
visdomi ⁊ þorsialeik/ ⁊ heþer oss vita latid leyndañ

dõ sinſ vilia/epter siſie þocknan ⁊ hepr þſi ſama hi
er þrã þlutt þyre hſi þ hſi yrdi predikadr/þa vpp
þyllig timaſia vǫri komin/vpp a þ at hſi vppriette
alla hluti i Kriſto/bǫdi þa sẽ a himũ ⁊ a Jordu eru
þyre hſi ſialþuaſi/þyre huern vǫr erũ cirnẽ til arþ
ſkiptis kõner/vier sẽ erũ adr þyrepr̃ þyre huga
der/epter þorſio þſſ sẽ alla hluti verck̃/epter radi
ſins.vilia/vpp a þ vier ſieum hſis dyrd til lops/
ſem adr þyre þraũ vonum vpp a Chriſtum.

Þyrer huern þier haþit heyrt/saũleikſins ord
sẽ er Euangeliũ aþ yduare ſalu hialp/ þyre hęrt
(eþ þier truit)erut mſiglader m̃ heilogũ þyre heit
ſins anda/sa ſem at er panti vorrar arþleiþdar/
til endrlauſnar/ s° at vier erũ vordner hſis þaſta
eign til lops hſis dyrdar

Hu̇ þyre eg eirnen/epter þui at eg hepi heyrt hia
ydr vr aþ þie tru a Drottũ Jeſũ ⁊ aþ ydrũ kǫrlei
ka til allra heilagra/þa lęt eg eigi aþ þack̃ at gio
ra þyre ydr ⁊ muũnzt yd̃ i minũ bǫnum/ þ gud
vors Drottins Jeſu Chriſti dyrdariñ̃ þader gefi
ydr viſdõſins ⁊ vpp birting̃ anda/til hſis eigiñar
vidr kenning̃/ ⁊ vpplyſe augu yduars hugſtorz/ þ
þier meigut vita/huer þar sie von ydr̃ kallanar/
⁊ huer þar sie rikdomr hſis dyrdarþylli̇ arþleiþ
dar til siña heilagra/⁊ huer þar sie hin yfuer gnǫ
þanliga ſtǫrd hſis kraptar vid oſſ/vier ſem truũ/
epter verckan hſiſ volldoga ſtyrckleikſ/ ſem hſi he
þer verckat i Christo þa hſi vppuackti hſi aþ dau
da ⁊ ſetti til ſiſi̇ hǫgri handar a himũ/yfuer allaſi
hoþdingſkap/valldz ſtiett mackt/⁊ herra dõ/⁊ alle
huat nefnazt mȧ/eigi einaz ta i þſſari verolld hell
dr iaþa vel i til komandi/⁊ alla hluti hefer hſi hſi
vnder þǫtu lagt/⁊ ſett hſi hoþut yfuer allaſi ſofnu
ðiſi/huer at er hſiſ likame/ ⁊ fylling hſiſ ſem alla
hluti i ollũ vppfyller

Aſiar Capitule

geirnen ydr þa þier vorut dauder/ þyre
apbrot t synder i huerū þier hapit por-
dū daga gingit/ epter hætti þſſar verall
dar/ t epter þm̃ hopdingia sē i loptinu
Drottnar/ sē er epter þm̃ anda/ er a þſſa
ri tid heper sina verckan i bornū vantuariñar/ me
dal huerra vier hopū aller pordū hapt vort at hæ
ri i girndum vorſ holldz/ þremiandi holldzins t
hugſkotzinſ vilia/ t vorū ap nætturu born reidiñar
lika sº sem hiner adrer

Eſi gud sa audigr er ap miſkuſi/ þyrer sina myck
la elſku/ þᵉ hñ heper oſſ med elſkat/ þa vier vorū
dauder i ſyndunū heper hñ giort oſſlipandi medr
kriſte(þt ap nadine eru þier hialpliger vordner) t
vppuackt oſſ medr hm̃ t ſett oſſ medr hm̃ medal hi-
neſkia i Chriſto Jeſu/ vpp aþ hñ audſyndi i epter
kōandi aullo ypuer gnæpanligaſi rikdō ſiñᵉ nadᵉ/
þyre sina godgirne vidr oſſ i kriſto Jeſu/ þt ap na
diñe eru þier hialpliger vordner þyrer truna/ t þecki
ap ydr/ gudz gæpa er þ/ eigi ap verckunū/ sº at ein
geñ/ horſe ſier/ þt vier erū hñſ/ verck/ ſkapader i chri
ſto Jeſu til godra vercka/ til huerra at gud heper oſſ
adr pordū þyre bait þ vier ſkylldū þar iñe ganga.

Hatr þyrer at verit þſſ miñuger/ þ þier/ sē pord-
um daga vorut heidnar þioder epter holldino t yp
uer hud kollat ap þm sē kallader eru vmſkurn ept-
er holldino sem med hendiñe ſkier/ þ þier vorut i
þaſi sam t tima an kriſtz þramādi t praſkilder boz
gr riette Jrzels/ to kender ap Teſtamento þyre
heitzins/ ap þui þier hopdut eckert hop/ t vorut an
gudz i þſſm heime/ eſi þier sem i chriſto Jeſu erut/
t pordum vorut i þiarſka/ þa erut nu nalægder vo
rdner þyrer blod chriſti

þt haſi

Þuiat hañ er vor þrid/sa vt aþ huoru tueggiu
giorir eitt ok aþ heper brotid þ̄ tungard/sem þar
var mille/ i þui/ þ hñ burt tok þ̄re sitt hold/þañ
o vinskap sem þrer logmalit var i bodordunum
til setti/s° at hñ skapadi aþ tveim i sialfu̇ sier/ ok giordi s° þrid þ hñ forlickte huoru
tueggiu vid gud i einum likama þ̄re krossiñ/ok
þde s° o vinskapiñ þ̄re sig sialfuañ/ok er komiñ
ok kuñgiordi ydr i euangelio þañ þrid/ydr sē vorut
þiarre ok hinum sē nærri voru/ þt þrer hañ hofu̇
vier huorertueggiu at gāg i einū anda til þodisins

S° eru þier nu eigi meir gester ok þramandi/he
lldr samborgar meñ heilagra ok gudz heima meñ/
vpp byggder yþuer grunduoll postula ok spamañ
þar Jesus christus er hyrningar steiniñ/a hueriū
ault vpp byggingin i eitt saman sett/vegr til heila
gr mustieris i Drottne/vpp a huern þier verdit ein
uen med vpp a byggder til gudz i budar i andanū

þridie capitule

Var þrer eg Pall bandinge christi Je
su þrer ydr heidingia/at þui þier hap
it heyrt vt aþ embætti gudz nadar/ þre
mier er til yd̄ gefiñ/ þ mier er kuñr vor
dñ þssi leyndr dom̄ þrer opīberā (ep
ter þui eg hefi adr hid allra styttzta skrifat)þ þier
eþ þier læsut þ kuñit at merckia miñ skilnīg i lyndū
domi Christi huer ecki er þordū mañaña sonū kuñ
giordr/s° sē nu er hñ opinberadr hñs heilogū posto
lū ok spamōm þrer andañ/ þ at hiner heidnu eru
sāmerfuar ok sāliþuader ok hlut takēdr hñs þrer heit
i Chriſto þ̄re Euāgelion huers þienare eg ein vor
diñ/epter gafu gudz nadar/sē mier er gefiñ/epter
hñs volldugu kraptı

Mier hinū sidzsta medal allra belagra er gepin þss
nad/ þ eg kusigiordz medal heidiña þioda þū o vt spyri
anligan riksō Cristi/ ꝛ vpp at birta hueriū manni/huer
þ᷑ sie sā eign leyndardōs sins/sē ap verallð᷑ vpp hapi er i
gudi huliū verit sa alla hluti heper skapat pyre Jesum
Christū/vpp a þ hū kusigiordizt nu hopdingiū ꝛ herrad
mū a hinumū/pyre sopnadiū/þa margpalldz speki gudz
epter pyre hyggiuñe þra verallð᷑ vpp hapi/sē hū hepet
audsynt i Christo Jesu vorū Drottne pyre huern vier
hopū diorpung ꝛ at gāg i ollu trausti/pyre trua ahū
pyre þui bid eg þ þier iregizt ecki/vegna miñ᷑ hormūg᷑
sē eg þoli pyre ydr/huer yð᷑ dyrd er Gu᷑ pyrer eg
beygi min kne/pyre podr vorſ drottins Jesu christi/sa sē
tiettr þader er ypuer allt huat þader kallazt a himū ꝛ a
iordu/at hū gepi ydr krapt epti᷑ riksōi sīñ᷑ dyrd᷑/at styr
ckiazt pyre hūs anda i himū iñra manni/ ꝛ lata Christū
pyre truna bua i ydrū hiortū/ ꝛ pyre kærleikiū iñrattazt
ꝛ grūduallazt/s᷒ at þier mattud hondla mz ollū helgū
Huer þ᷑ sie vidd/ꝛ leingd dypt/ ꝛ hæd/ꝛ at vita eirnen
kærleika kristz/sē þo alla vidr keping ypuer geingi/s᷒ at
þier vpppyllduzt mz allz hattadri gudz gnægd.
Epi hū/sē mattugr er alla hluti ypuer gnægpālig᷑ at gio
ra/helldr epi vier bidiū edr skilium/epter þ mū krapti sē i
oss verckar/þū sama sie dyrd/i sapnadinū sa i Christo
Jesu er vm all᷑ aldder allda at eilipu Amen ✱ iñ Ca

Vo ✱ amiñe eg ydr nu/eg bandige i drottne at þi
er gangit s᷒ sē verdugt er yduare kallan/ þ᷑ þier
erut iñe kalladr/mz ollu litelæti ꝛ hoguæri/ꝛ mz
þolin mægdi/ꝛ vmlidit huer annan i kærleika/ꝛ verit kost
gæpner at halldz eindregne i andanū pyre band þridar
ins/eiñ likame/ꝛ eiñ andi/s᷒ sē at þier erut kallader vpp
a eina vō ydr᷑ kallan᷑/eiñ drottiñ/ein trua/ein skirn/eiñ
Gud ꝛ þader allra sa sē at er ypuer ydr ollū ꝛ pyre ydr
ollū/ꝛ i ydr oll iñ ✱

Epi einū sier hueriū vorū er gepin nad/epter mælingu

giafu[n] christi/huar fyre at hñ seiger/ Hñ er vpp fariñ/
i hæðina t hefer herleidigina at herfangi tekit/ t mönn
gafu gefit/eñ þ hñ er vppfariñ/huat er þ/vtan þ hñ er
aðr niðr stigiñ i hinar yðstu alfu iardar/ sa er niðr er
stigiñ/þ er/hñ er sa sami sē vpp er fariñ yfuer alla hi/er
na/vpp a þ hñ alla hluti vpp fylldi Og sumu he din
fer hñ sett til postnla/ eñ suma til spamanna/ suma til dar
gudz spiallara/suma til hirdara t lærifedra/s[o] at hiner añ
heilogu sie fullkömner i verck þiss embættis þar sē likame san
kristz verdi vpp a bygdi/ þ[n] til vier komū aller i eindrægni
gne truarinn[n]/ t vidr kenning[n] gudz son[n]/ t fullgiordr ma na
dr verdū/sa hñ er i mæling fullkömins alldrs christi/s[o] þ þ
at vier sieū eigi leingr born/ t latū hræra oss t feykia af kuñ
allz hattudū vinde lærdōsins/ fyrer prettiskap t vnder ecki
hyggiu mannana/þar med fr a stunda oss at villa halla
Verū heldr sannleiknū epter fylgiandi i kærleikanū/ t oss u
vogrū i ollu a hñ/sē at er hofudit/christr/a hueriū allr at h
likamiñ saman teingizt/ t eiñ limr a odrū heingr/fyrer leid
alla lidu/ huar af huer odrū hialp veiter/ epter verckt
huers sē eins limz i siñ mata/ t giorr þ at likamiñ vegr
til siñar eigiñar betrunar t þ allt i kærleika
S[o] segi eg nu t vitna i drottni/at þier gangit eigi leingr
s[o] sē at hiner adrer heidingi[n]/ i hiegōleik sins hugskotz/
Huerra hugskot formyrkuat er/ t eru afarliger fra þui
lifue sē af gudi er/fyrer þa fauitzku sē i þm er/ t blind
leik sialfs þra hiarta/huerier von[n] lauser eru/ t sig gafu
i lausung t frōdu allz hattadan o hreinleik med agirne
Eñ þier hafit ecki s[o] numit kristū/ef þier hafit afiars
af hñ heyrt/ t erut i hñ kendir/huersu þ sannindin eru i
S[o] Af leggit i fra ydr epter fornre hiegōne (Jesu.
hiñ gamla mañ / sem sig fordiarfar i girndum villu
domsins/ eñ fornyit ydr i anda yduars hugskotz/ t nu
klædizt þeim nyia manni sem epter gudi er skapadr i
fallarligu riettlæti t heilagleik / Huar fyr
fer aflegit lygar t talit sannleik huer vid siñ naunga/

Psal. iiij

Þat vier erū iñbyrdis huer añars lim/ Reidizt ⁊ syndgizt ecki/latid eigi solina vnder ganga yþuer þuare reide/ gepit ⁊ eckert rum þlandanū/ Huer dolit heper/sa stele nu eigi meir/ helldr erþuidi ⁊ aþli med hondunum huat godz ligt er/s⁹ at hñ ſ þi at gepa þm̄ sem þurptuger eru ✱

Latid ongua vonda rꝺu þram para aþ ydr mu ñi/ Helldr huat nytsamligt er til betrunar/ þar sem þaurþ giorizt/at þ sie þackn̄miligt at heyra ⁊ hrygguit ecki heilagan anda gudz/ þ̄ þier erut med iñsiglader vpp a dag endr lausnariñar/allur beiskleike ⁊ grimd/reidi/hropan ⁊ gud lastau/ sie lāgt i þra ydr sāpt allri illzku/eſi verit iñbyrdis huer vid asiañ/vingiarnliger ⁊ astudliger ⁊ þyrer geþit huer odrum/lika s⁹ sē at gud heper þyre gepit ydr i Christo

Þimte Capitule

Vo ✱ verit nu gudz epter þyligiar ̄/s⁹ sem kærustu born/ ⁊ gangit i astsemiñe lika s⁹ sē at Aristr heper oss elskat/ ⁊ sig sialpuan vt gepit þyre oss til þorne þꝛingar ⁊ oþþis gudi i sætleiks ilm/ eſi þrillulipue ⁊ allañ o hreinleik edr a girne/latid eigi ap ydr seigiazt/s⁹ sem at heilogū hꝛþer skal ñarlig ord ⁊ þipilsligt hial/ eda keskne/ huat ydr heyrir ecki/ Helldr nycklu þramar þackar giordi þui þ skulu þier vita þ eingeſi þrillulipuis mad. edr o hreiñ/eda agiarn (huer at er skur goda þiena re) hepr arþtoku i riki Aristi ⁊ gudz/latid ongu nan villa ydr mz o nyttsamligū þortolū/ þui þyri þ kemr reidi gudz yþuer born vantruariñ ̄/ aþ þu verit eigi þra hlut takarar/ þat þier vorut þ ydr myrkr/eſi nu eru þier liosz i Drottni

Gangit s⁹ sem born liossins/ þui auogrn liossins/

Þridia su u dag a lan a þosta

ſins/er allz hattud god girne/riettlęti ꝛ saſileik:
ꝛ reynit huat þar þackn̄mt sie Drottne/ꝛ hæpit
eckert samlag vid o þriopsamlig verck myrckuasia/
ſ strapgit þau mycklu helldr/þui huat heimoligt
ꝛ ap þiñ/er skamarligt at segia/eſi allt þ ver-
opinbert/ nær þ verdr ap lioſinu strappad/þt
allt huat opinbert verdr þ er lioſ/þyrer þui seiger
hſi vakna þu sem sefr/ꝛ ris vpp ap dauda/ꝛ Kri
ſtr mun svo vpp lysa þig

Svo ℟ Siaid nu til/ þ þier gangit granduar
liga/eigi sº sem þauiser helldr sº sem viser/ꝛ skic/
kit ydr i þre tid/þat þ er vond tid/ þyre þui/verdit ℟ er suſiu
ecki galauser/helldr skiliandi huat vilie Drottins dag
er/Og dreckit ydr eigi Vindruckna/þui þar ap ke/
mr saurugt liguerne/helldr vppfyllizt i anda ꝛ ta/
lit huer vid añañ ap psalmū ꝛ lopsongum/ꝛ andli
gū kuædū/syngiet ꝛ spilit Drottne i ydrū hiortū/ꝛ
eigit þacker alla tima gudi ꝛ þaudr þyre alla hlu
t i nafni vors Drottins Jesu Christi/ꝛ verit hu/
r odrum vnder gefner i gudz otta.

Konuſiar veri sinū bændū vnder gefnar/sº sē
Drottni/þat madrin er kuinnuſiar hofut/lika sº sē
Kristr er safnadarins hofut/ꝛ hñ er frelsare sins
kama/eñ lika sº sem sofnudrin er nu Kriſte vn/
dergefnū/ sº ꝛ eirnen konuſiar sinū bændū i ollu/
er meñ elſkit ydrar husfreyiur/lika svo sē Kristr
elſkadi sofnudiñ/ꝛ gaf sig sialfuan vt fyre hñ/
vpp aþ hann helgadi hñ/ꝛ hreinsadi fyre skirnar
meñ i ordinu/svo at hñ til bygge sier sialfū dyrd
iga safnan/sem ongua fleckan nie hrucku edr þſſ
on hefdi/heldr þ hun sie heilog ꝛ o straffanlig
Svo skulu ꝛ menirner elſka sinar eigin konur
sem sina eigin likame/huer sina eigen konu elſkar/

hñ

hñ elsk ar sig sialfz uan/ þui eingiñ hefer vm alldr
sitt eigit hollo hatad/helldr nærir þ t postar/svo
sem at Drottiñ sior nudiñ/ þt vier erũ liner hñs li-
kama/af hñs holldi t af hñs beinũ/ Huerf vegna
mun madriñ forlata fodr t modr/t nalægiazt si-
na eigin kona/ t þau two munu eitt holld vera
leyndr domiñ er stor/eñ eg segi af Christi t saf
nadinũ/ þa elski þier þo huer sem eiñ/sina eigin
konu sem sialfzuaña sig/eñ konaña ottizt mañiñ

Hier mein
hñ lika s°
hioniñ ha
t alla hluti
eiginliga/
sie t lika
edr kriste t
ñf safnan

Siette Capitule

Oer born verit hlydug fodrũ forelldrũ
i drottne/ þat þer rietturisligt/ heidra
þu faudr þiñ t modr þ er hid fyrsta
bodord sem fyre heit hefer/ s° at þier
vegne vel/ t siert langær a Jordu/ Og þier fedr
skulat eigi egna yð born til reide helldr alit þau
upp i sidsemd t amiñingu til Drottins
Þier þionusku meñ verit hlyduger fodrũ likomlt
gum drottnum med otta t skialfta/i ein falldleik
fduars hiarta/ svo sem Christi/eigi alleinazta
med/ þionustu fyre augum/ s° sem moñum
til þocknunar / helldr s° sem þionar Christi
þ þier giorit þiaña gudz vilia af hiarta m3 godũ
huga/latid ydr þikia s° sẽ þier þionit Drotni t
eigi mõm/t vitid/at huat sem huer eiñ giorir gott
þ mun hñ af drottne medtaka/huort hñ er þræll
edr frelsinge/og þier Drottnañer giorit eirnen þtta
hid sama vid þa/ t epter latid ogniñar/vitandi eir
nen þ fduar Drottiñ er a himnũ/ t þ hia honum er
eckert mañ greinar a lit

Huat ℟ at auk er miner bræðr/styrckizt i Drott
ne t i mætti hans kraptar/i klædit ydr gudz herf
ruda/s° at þier getið stadit i giegn vmsatũ Dio þ
ulsins

Fri sañu
dag

alsins/ þat vier hopum eigi vid hollo ꝛ blod at bera
iazt/helldr vid hoꝑdingia ꝛ volldruga/sem er vid
drottna veralldarinnar/ þr ed i myrckrum þssarar
veralldar drottna/vidr illzku andana vnder him-
nenum/huar þyrer þa hondlit gudz herneskiu/ so
at þier getid i moti stadit a hinum vonda deige/ꝛ
verit i ollum vdrum verckum fullgiorder

So standit nu/vmgyrdit ydrar lendar mz sann-
leiknum ꝛ i skrydder mz brynio rettlætisins/ꝛ vm
þætna skoꝑatader medr Euangelio þridarins vpp
a þ þier sient þ þre buner/ eñ vm þram alla hluti
þa hondlit skiollo truariñar/mz huerium þier kunnit
vt at flockua oll elldlig skeyti hins prett visa/ꝛ gri-
pit hialm hialprædisins/ꝛ suerd andans/huert at
er gudz ord * ꝛ bidiet iduliga i allre naudþurft /
med bœnum ꝛ beidne i andanum/ꝛ þar til vakit med
allu stadfesti ꝛ ákalli þyre ollum heilogum ꝛ þyre
mier vpp a þat mier gefizt þord med drisstugre op
an minn munz/so at eg mœta kunnigiora leyndasi
dom Euangelionsins/huers sendi bodi og em i festinge
so at eg meigi diarfliga þar inne hondla/ ꝛ so at
tala sem til heyrilegt er

En þ at þier vitid eirnin/huersu hattad er vm
mig/ꝛ huat eg giori/ þ kasi Tychicos minn kœri bro
dir ꝛ trur þienare i Drottne kunnigiora ydr allt sa-
man/þt eg hefi sent hann til ydar vegna þss at þier
vissut huernen oss vegnadi/ꝛ þann hugsualadi yd-
rum hiortum/bridr sie brœdrunum/ꝛ kœrleiki med
trune af gudi faudr/ꝛ Drottne Jesu Christo Nad
sie med ollum þm sem elska vorn Drottin Jesum
Christum hreinferdugliga AMEN

Skrifadr af Rom til þra i Epheso
medr Tychicon

Formale yfuer S. Pals pistil til Philippenses

Þessm pistle lopar ꝛ amiñer hiſi heilagi Pall þa Philippēſes þ Kriſtulu bliga ꝛ a þrant þara i truñe/ꝛ aukazt/i kærlei kanū/eſi mꝛ þui hiner þolſku Postular ꝛ verckaña lærendr/ þa giora truñe ok tid ſkadſemi/ varar hſi þa vid þm inu ſomū ꝛ tiar þyre þm marghattada predikara/ſuma goda ſuma vonda/eirnen ſialþuaſi ſig/ꝛ ſina lærisueina Timotheū ꝛ Epaphroditon þtta ſtarþuar hſi nu i hinū þyſta ꝛ odrum Capitula

I hinum þridia burt ſkuþar hſi þ ſomalauſt maña riettlæti/sē þyre hina þolſku poſtula kent ꝛ halldit verdr/ſctiandi ſig ſialþuaſi til epter dæmiſ/ sa ſem i ſiku riettlæti vegſamliga hegdi lifat/ ꝛ halldi þar nu þo eckert ap/þyre Christz rietlætis ſaker/ þt Kriſt hiner giora magaſi at gudi/ꝛ eru o vi ner kroſſiniſ Christi

I þiorda amiñer hſi þa til þridar ꝛ til eins godz augſyneligs ſid þerdis/huer vid añaſi/ꝛ þacklar þm þyre þia gaꝛ/er Kriſt hogdu ſent hm.

S. Pals pistil til Philppenſes

Þyrſti Capitule.

All ꝛ Timotheus þionuſtu meſi Jeſu Chriſti

Ollū heilogum i Chriſto Jeſu til Philippenſes/ ſami byſcupum ꝛ þienurū.

Nad ſie med ydr ꝛ þridr ap gudi vorum þaudi/ ꝛ Drottne Jeſu Chriſto

Eg

Eg þacka gudi minū/s° opt sē eg hugrſa ydr huat eg giori alla tuna i minū bœnū þyre ollū ydr t þa bœn giori eg inz þognudi (yþuer ydru samla gi i Euangelio/i þra hinū þyrſta deigi/allt til þſſa dag

Og eg ℟ em þſſ hinſ ſama i godu trauſti / at sa sē i ydr heper vpp byriat hid goda verkit/ hñ mun þt eirnen pullkōna allt a þñ dag Jeſu Chriſti/s° sē at inter er vel heyrligt/ þ eg hallde aþ ydr ollū i þū hiarta/ þt eg hefi ydr i minu hiarta i þſſum minū þiodū huar ſē eg þorſuara t verda þt ta Euangeliū/huar aþ at þier erut aller nadarñ ar hlut takarar medr mier

Þt gud er mīn vottr/ huerſuþ mig þorleinger aþ hiartanſ gruñe t Chriſto Jeſu epter ydr ollum t þſſ ſama bid eg þ ydr kœrleike audgizt q̄ me ir t meir i allri vidr keñing t allri raun/ s° at þier meigit reyna huat bezt er/vpp a þ þier ſieut ſkirer t o hindrunarliger allt vpp a þñ dag Chriſti / vpp fyllter auegrti rietdlœtiſins sē er þyre Jeſum Chriſtū i ydr ſkied til dyrdar t loþs gudi ✻

Eñ þ lœt eg ydr vita kœrir brœdr/huat mig er yþuer komit/at þ er til meire algiordar ſkied Euangelio/s° at min þiotr i Chriſto eru opinſkar vordin i ollu þing huſinu/ t hia þū ollum odrum/t mar ger brœdr i. Drottni þeingn hugar ſtyrck aþ minū þiotrū/ þſſ diarpligar þ ord at tala vtan hrœdzlu ſeñeliga ſumer þa predika Kriſtū þyre hatr t þrœ tu ſaker/eñ ſumer vt aþ godu meining/ þr hiner kuñgiora Chriſtū aþ hatre t eigi hreinliga/ þt þr mena/ þ þr geti minum þiotrum nockra hormung til lagt/eñ þſſir vt aþ kœrleika/ þt þr vita þ eg ligg hier til þorſuars Euangelij

Eñ huernen ſkal þ þa para/ þt kriſti verdr mīz

i alls

allz hattudu moti kungiordz/huort þ skier i trettan mata/eda þyre til þellis saker þa gled eg mig þo þ ufe/ z vil mig eirnen gledia/ þt eg veit at þat sama mũ mier palla til hialpradis/þyre ydra bøn/ z þy re til styrcking Jesu christi anda/sem eg olldungis vøanti/ z vona þ eg verdi i ongri grein skamãadur/ helldr þ kristr med allri diorþung sʳ sẽ allt hingat til/lika z eirnen nu myckladr verdi a minũ likama/ sie þ þyrer lifit eda þyre daudañ/ þt kristr er mitt lif z daudin er min auinning

Eñ mz þui/þ i holldino at lifa þienar meir til a uagrtar at apla þa veit eg eigi huort eg skal kio sa/þt huorutueggia sturlar mig hardliga/eg hefi giend a þra at skiliazt/ z hia christt at vera/hoat eirnen myckla betra vøri/eñ þ er myckru naudsyn ligra i holldinu at blifa þyre ydar saker/ þss trey standi/þ eg muni blifa hia ydr/ z vera ydr ollñ til þramkuømdar z til truariñar gledi/vpp a þ þt er meigit miog hrosa ydr i christo Jesu a mier/þy rer mina til komu apr til ydar

Gangit sem verdugt er Euangelio Christi/vpp a þ/huort helldr eg kem at sia ydr/eda em eg fi arløgr/at eg meigi þ ap ydr heyra/at þier standit i einũ anda/ teñe Salu/ z med oss berizt i tru þss Euangelij/ z latid aunguaneiñ blygda ydr ap motstondurunũ/huert at þm er pullsaukn þre dø ming zriñar/eñ ydr heilsugiapariñar/z þ sama ap gudi/ þat ydr er þ gefit/ þyre Kristus saker/ eigi allein zzta þ at giora/at þier a hann truit/ helldr eir nen hans vegna lidit/ z hafit þa sonnu barattu sem þier hafit a mier sied/ z nu þra mier heyrit

Añar Capitule

Þat

til Philippenſes

Vi þyrſt hia ydr er nu hugſualan i Chriſto/ þyrſt þar er huggan kærleiks ſins/ þyrſt þar er ſameign andans/ þyrſt þar er hiart groin aſt ſemi ok miſkunſemi/svo vppfyllit miñ þognud/ þþier ſieut eiñar lundar/haþandi hiñ ſama kær leika/ verandi samhugader ok eins ſiñader/ eckert giorandi þyrer oþund edr hiegoma dyrd/ helldr þyre litelætti. Halldit huer ſem eiñ/añan ǽdra/eñ ſig ſialfuan/ ok huer eiñ lite eigi vpp a þ huat hanſ er/ helldr vpp a þ huat hins añars er

Huer Reiñ ſie s^o ſiñadr/ sem Jeſus Chriſtus var/huer þo ed var gudz i mynd/hiellt hñ þ þo ecki þyre neitt ran/Gudi likr at vera/helldr mincka di hñ ſig ſialfuan/ ok tok a ſig mynd eins þions/ vard likr odrũ mõm/ok at hegdan þundiñ sẽ madr litelætti ſig ſialfuan ok vard hlydugr allt til dau da/Ja allt til kroſſins dauda/þyrer þui hefer gud vpp hafit hñ/ok gaf hñ nafn/ þ fyuer ollu nafni er s^o at i nafni Jeſu ſkulu sig beygia oll kne sẽ a himnũ ok a iordu ok vnder iordufie eru/ok allar tun gr ſkulu vidrkeña/ þ Jeſus Chriſtus sie Drotiñ til dyrdar gudz faudrs *

Kika svo/miner kærustu/sem þier hafit al la tima hlyduger verit/ eigi allenazta i miñe na ruerv/helldr nu myckiu meir i miñe fraueru/ver cket ſialfuer ydnart hialpræði miz vgg ok otta/ þt gud er hñ ſem i ydr verckar bædi viliaſt ok giornin giñ epter ſiñe þocknan

Giorit alla hluti an moglunar/ ok an aura uæntingar/vpp a þþier sieut ſkullda lauſer/ok ſki rir/ok o ſtrafþanlig gudz born/ mitt i mille þrar

ij vondiar

R Paũ
ſuñu da

vondrar ꝛ vin snuiñar kynslodʳ/medal huerra þier
skinit svo sem liosi heimenum/ þar med/ ep þier
bliþnit vid liossins ord/mier til hrosunar a deige
Christz/sº at eg hafi ecki til onytz hlaupit/nie þor
gepins er þuidnat/ ꝛ ep svo er þ eg verd þornp ꝗr/
dryþuer opp þre ꝛ gudz þionustu ydrar truar/gled
eg mig med ydr ollū/ Fff skulu þier eirnen gledia
ydr/ ꝛ skulut gledia ydr medr mier

Efi eg vona i Drottni Jesu / þ eg muni þiadi
skamzt.senda Timotheū til ydar/svo at eg glod
dunzt i huga/ þa eg þeingi at vita huersu ydr þer
at/ þt eg hepi aunguan sem sº algiorliga sie mins
sinnis/er sº ap hiarta þyrer ydr syrgier/ þt hiner al
ler leita þff huat þra er/eigi huat Jesu Christi er/efi
vitid þ hū er reyndr/ þt lika svo sem barnit podr
nū/ þa heper hū medr mier þionat i Euñgelio/ þū
sama vona eg/ þ eg munifkiotliga þangat senda/
þa at eg sie huat mier lidr efi eg treystunzt i Drot
ne þ eg muni eirnen sialfr þiadi skamzt koma

Mier leizt naudsynligt þ eg senda til ydar þū
brodr Epaphroditon/sa mtū hialpare ꝛ med strid
dare ꝛ ydar Apostuli/ ꝛ naudþurptar þienare er/
ap þui at þier hopdut heyrt þ hū hepdi siukr verit
ꝛ hū var at sonu daud siukr/efi gud veitti hū mis/
kunū/eigi einazta hū/helldr iapn vel mier svo at eg
hepda eigi sorg a sorg opan

Eū eg hepi sent hū þff skiotara hingat/svo at
þier sæut hū/ ꝛ yrdut glader aptr/ ꝛ þ eg hepda
þff missie sorg/svo medtakit hū nu i Drottne/ap al
li gledi/ꝛ hafit þff konar menn i heidri/ þt pyre sa
ker vercks Chusti er hū daudanū sº nær komin þ
hū sitt lip þeygit acktadi/vpp a þ hū þionadi mi/
er i yduarn stad. Pridie Capitule.

pram

Kamar (kærir bræðr) þa glediet yðr i Drottni/ þui þ eg skrifa yðr iafnan hid sama/ treg mig ecki/ t giori yðr kyrr oruggare/ gepit gætr at hundunū/ gepit gætr at illrā erpuidorū/ gepit t gætr at til snidinguñe/ þt vær erum vmsniding/ vier sem gudi þionū i andanum/ t hrosum oss af Christo Jesu/ t þorlatū oss ecki vpp a holldit þo at eg hafi þi/ þ eg meigi mier af holldinu hrosa/ þyrsti einn annar lætr sier þickia/ hā meigi sier holldzins hrosa/ eñ þa myckiu þramar eg sem a hinū atta deigi em vm skorin/ eiñ vt af Israels þolki/ af ætt Benjamins/ ebreskr af ebreskū/ t epter logmalinu Pharisæus/ epter vandlætinu ofsoknare safnadarins/ epter riettlætinu i laugmalinu verit o straflanligr

Eñ huat min a viñing var þ hefi eg Christus vegna þyre skada reiknat/ kat eg hellð alla hluti skada vera/ i hia þre yfir gnæfanligre vidrkeñingu Christi Jesu vors Drottins/ fyrir huers saker eg hefi alla hluti fyrer skada reiknat/ t hellð þa fyre þreck/ so at eg a viñe Christū/ t i hañ fundin verði/ þ eg hafi ecki mitt riettlæti vt af logmalino hellðr þ sem fyrer trunat a Kristū kemr/ sem er þ riettlæti/ er af gudi i truñe til reiknad verðr/ hā at keña/ t kraft hās vpprisu/ t sam eign hās hatrn kuæla) þ eg verði t hās dauda likr/ svo at eg mæti ta hañ i moti reña i vpprisu framlidiña.

Ecki þ eg hafi þ þegar hondlat/ eðr sie þegar fullkomiñ/ eg skunda hañ epter/ huort at eg geta eirnen hondlat/ epter þui at eg em af Christo Jesu hondladr/ minner bræðr eg hellð mig eigi sialfan vera fyrer þā/ at eg hafi þ hondlat/ eñ eitt vil eg seigia/ þ eg gleymi þui/ huat til baka er/ t dreg

i iij mig at

mig at þui ſem i þyrer er/eg ſkunda at þui vppſet
tu takm tecki epter þui hnoſſe huert þraũ hell
dr þre hinneſkre kallan gudz i christo Jeſu/ svo
marger sẽ ap oſſeru nu pullkomner/ þa verũ svo
ſiñader/ t ep þier ſkulut nockut añat halldа/ þa la
tid gud ydr þ opinbera/ þo s° þramt þ vier þram
gongũ epter regluñe er vier erũ iñkõner/ t verũ lika
ſiñader

Fylgit ✠ mier epter kærir brœdr/ t gætid at þm
sem s° ganga/ lika sẽ at þier hapit oſſ til þyrem yn
dar/ þt marger ganga s° (ap hueriũ eg hepi opt
ſiñis sagt ydr/ eñ nu ſeigi eg ydr gratandi) þr o vi
ner krossins christi/ huerra ap lok er þyrednming
in. Hverra gud Magiñ er/ t þra vegſemd sẽ iard
liga ſiñader eru verdr til ſkamñar/ eñ vor star þuan
er a himnũ/ huadan vier vœntũ þrelſarans Drott
ins Jeſu christi sa vorn þapeingaſ likama mun
þorklara/ þ haſi likr verdi hñſ þorkliarudũ likama/
epter þri verckan þar hñ kaſi ſier alla hluti mz vn
der gepna at g iora

Fiordi capitule

Jka s° miner kærir t æſkiliger brœdr/
miñ þognudr/ t min korona/ ſtandit s°
i drottne elſkãliger. Hiñ Euodiaſ a mi
ñe eg/ hiñ Syntichen a miñe eg/ þ þr ſie
ſamlynder i drottne/ eg bid þig eirnen
miñ trur lagſmadr/ veit þm hia ſtod/ sẽ med mier
ſtritt hapa yþuer Euãgelio mz Clemeſe t hinũ odrũ
minũ hialpar mõm huerra nopn at eru a lipſ bok
iñe ✱. Glediet ✠ ydr i drottne alla tima/ t eñ apt
ſeigi eg glediet ydr/ ydra vnigeingne latid kuña ve
ra ollũ mõm/ drottiñ er nalœgr. Syrgit ecki/ hellr
latid ydrar bœnir i ollũ hlutũ i bœna halldi t a kã
lle mz þackar giord þyre gudi kuñar verda/ t þrid

yr gudz

þiorda
enũ dag

nr gudz sa hærri er ollū ſtilninge vardneite ydar hiortu ⁊ hugſkot i christo Jesu *

Framar ſæter bꝛœdr/ huat ſannarligt er/huat heidiſamligt er/huat riettligt er huat hreinperdugt er/huat aſtſamligt er/huat vel ſamer/er þar dygd nockr/ er þar lop nockut/ hugnit þar epter/ huert þier eirnen lœrt ⁊ medtekit/heyrt ⁊ ſied haþit a mier þ giorit/þa mun drottin þridarins miz ydr vera / eg em nœrſta miog glaðr vordin i drottne/þ þier endr blomguduzt/þyre mier at ſyrgia/ sē þier haþit þo allt iaþnt þyre mier ſorgat/ eñ tidin heþer þ eigi viliat,lida/eigi ſeigi eg þ naudþurþtarliñar vegna/þt eg heþi lœrt hia þm̄ at eg em/mier at nœgia lata/eg kann lagt ⁊ haar at vera/eg em i ollū hlutū ⁊ hia ollū ſkaþþelligr/ bœdi ſadr at vera ⁊ hungradr/bœdi gnog at haþa ⁊ veſollt lida/ieg þorma alla hluti þyre þñ sē mig mattugan gior (Xriſt) þo haþi þ tier vel giort þ þier haþit minna hormung a ydr tekit

Eñ þier Philippenſes vitid þ/at aþ vpp haþi Evangelij/ þñ tid eg burt þor aþ Macedonia/ þ eingiñ ſoþnudr heþer mier ſamlagat i reikningſkapnū/vti at lata ⁊ iñ at taka/vtan þ tier einer ſaman þt til Theſſalonikſen sendu þier nockut til miñar naudþurþtar/eitt ſinn ⁊ þar epter eñ einu ſinne/ eigi þ eg ſpyrie at giofiſe/helldr ſpyr eg at auegxtinū/ þ hñ ſie gnogligr i ydrū reikningſkap þt eg heþi alla hluti ⁊ heþi gnogligan/eg þyllinzt þñ tid eg miz tok þyre Epaphroditon/þ þra ydr kom/ſœtan ilm/þœgiligt offr/gūdi þ ackneitt/eñ miñ gud vpp þylli alla ydar naud þurþt/epter ſinū mdyrdarliñar riqdomi i Xriſto Jesu

Eñ gudi ⁊ vorum þaudr ſie dyrd vm alldr ⁊ œfi

at allþu amen/ Heilsit ollū heilogū i Christo Jesu Ydr heilsa þr brꝙdr sem eru hia mer/ Ydr heilsa aller brꝙdr/ sierdeilis þr ap Keisarans husi/ Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydr ollū amen

¶ Skrifad: ap Rom med Ephaphroditon

Formale yfuer S. Pals pistill til Collossia

Ika s° sem at sa pistill til þra i Galata tierar sier/ t hegd:n hegner epter þnū pistle til Romueria/ t þ sama i stuttu mali iñe lykr huat sa til Romueria vi dar t rikuligar vt breider/ s° tierar sier t þssi pistill til Collosenses epter þnū til Ephesios t iñe helldr þ sama i skoñu mali.

I hinū pyrsta/ Lopar postuliñ þa t ꝙskir þnū i Collossia þ þr bliþui i truñe/ t a auki sig/ t vt breider huat Euangeliū t truan sie/ einkum þa vilz ku/ sem vidrkeñer Christū eiñ Drottiñ t gud pyre oss krosspestaū sem ap veralldar vpp hapi var huliñ/ t nu sie hñ pyre sitt embꝙtti auglystr/ þ er þiñ pyrsti Capitule.

I odrū capitula varar hñ þa vid mañ lꝙr domi/ sem ꝙtid er truñe mot stadligr/ t vpp kastar þa somu s° riettligañ/ þ þr eru i skriptine huergi s° vpp malader strappandi þa meistarligañ

I hinū þridia amiñer hñ þa þ þr sie auagrtar samer i skꝙrri tru med allz hattudū godum verckum huer vid annañ/ t skripar allz hattadri stiett/ hñ rr eiginligt verck

I hinum piorda bipalar hñ sig i þra bꝙna hallo Heilsarþm t styrckir þa

Pall

S. Pals pistill til Colloſia

Þyrſti Capitule

All postuli Jesu Christi þyrer gudz vilia/ ꝛ Timotheꝰ broder þm̃ heilogum til Collossia ꝛ þm̃ truudū brꝙdū i Christo Nad sie med ydr ꝛ þridr ap gudi vorum þaudr/ ꝛ Drottni Jesu Christo

Vier þockum gudi ꝛ þaudr vors Drottins Jesu Christi/ ꝛ bidiū alla tima þyre ydr/ ap þui vier hoꝑū heyrt ap yduare tru a Jesum Christū/ ꝛ ap kærleiknū til allra heilagra/ þyre þrar vonar saker sem ydr er til laugd a hīnū/ ap huerri þier hafit til þorna heyrt/ þyrer sannleiksins ordit i Euangelio/ þ til ydar er komit/ svo sem þ er vm allan heimiñ/ grꝙr/ ꝛ prioþgazt sº ꝛ eirnen lika medal ydar/ allt i þra þm̃ deigi er þier hauþdut þ heyrt/ ꝛ vidr kent gudz nad i sannleika/ sº sē þier lꝙrt hafit ap Epaphra vorū kærа med þienara/ Huer at er trur þion Christi þyre ydr/ sa oss eirnig kunngiordi yduarn kærleika i andanum

Huar þyre ✠ vier eirnen/ allt i þra þm̃ deigi/ þa vier hoþdū þ heyrt/ geþu vier eigi vpp/ þyrer ydr at beida ꝛ bidia þ þier vppfyllizt medr vidrkenning hſs vilia i allz hattudū visdomi ꝛ skilningi/ sº at þier gangit Drottni verdugligaſia/ til allrar þocknun/ ꝛ verit auagrtar samer i ollū godū verkū/ ꝛ at vagsa i gudz iatningu/ ꝛ styrckiazt i ollū krapti epter hſs dyrdligre mackt/ i allre þolin mædi/ ꝛ langlundargedi/ medr þognudi/ ꝛ þacker giora þaudrnū sem oss heþer skappelliga giort til arfskiptis heilagra i liosinu.

✠ þrii da g

Sa at oss heþer þrelsat ap Þþuer valldi myrc-

kraſta/ ok hefer oſſsett vm i riki ſins elſkuliga/ a huerium vier hofum endrlauſnina/ fyre hins blod/ſem er ſyndaſta fyre gefning * Sa ſem at er i mynd o ſyneligs gudz/ hin frumgetni fyre allar ſkepnr Þat fyrer hi eru aller hluter ſkapader/ þ a himnū ok a iordu er/ hid ſyneliga ok hid o ſyneliga/ bædi fyruer korar ok drottnaner/ hofdingiadomar ok vall dzſtietter/ allt samā er þ fyre hi ok i hin ſkapad ok hi er fyre ollum/ ok aller hluter ſtandazt i hin

Hi er hofut likamans/ sem er ſofnudrin/ huer at er vpphafit ok hin frumgetne/ fra daudū vpp a þ hi hafi i ollū hlutum fyre gang/ Þat þ er s^o packnamt verit/ at i hin ſkylldi oll fylling byggia ok aller hluter yrdi fyre hafi forlickter/ til hins ſialfs/ þ ſie a iordu edr a himnū/ þar mz/ at hi fridin giordi/ fyre blodit a ſinum krossi/ fyre ſialfuan ſig

Og ydr/ þier ſem fordū daga vorut framandi ok viner fyre hugſkotid i vondū verckū/ efi nu hefer hafi forlickt ydr medr likama ſins holldz/ fyrir daudan/ vpp a þ hi vpp rietti ydr heilaga ok ſtrafflanliga ok ſakalauſa i ſinu auglite/ef þier blifit aſtars i truſie grūduallader ſtadfaſter ok hrædanliger af vonſie þſſa Euangelij/ſē þier hafit heyrt huert predikat er medal allra ſkepna ſē vnder himenū er/ þſſ þienare eg Pall em vordin

Eg gled mig nu i minū harmkuælingū/ þær eg lid fyre ydr/ ok vppfylli a minu holldi huat at vantar a þær harmkuælingar i Christo fyre hins likama/ huer at er ſofnudrin/ þſſ þienare eg em vordin/ epter gudligu predikunar embætti/ sem mier er gefit medal ydar/ at eg þ guds ord rikuliga predika ſkal/ sem er leyndr domrin/ huer huliſ

er vc

er verit/þra veralldar vpp hafi t vm qfi/ eſi au opinberadi er hȳs heilogū/hueriū gud hefer vili at kuñgiora/huer at ſie/ sa dyrdligi rikdomi þſſa leyndardoms medal Heidiña þioda (huer at er kriſti) ſem er vonin dyrdariñar/Huern vier bodū amiñandi alla meñ/ t lqrandi alla meñ i allz hatt adri ſpeki/ vpp a þ vier vpp riettadū huern mañ algiordan i Chriſto Jeſu/ þ eg iñe erfuida/t ſtunda epter verckan þſſ sē i mier kroptugliga verckar

Añar Capitule

GOd vil ydr vita lata/ Hueria a hyggiu eg hefi fyrer ydr/t fyre þiñ i Laodicea t ollū þm̄ ſem mitt auglit hafa ei ſied i holldinu/s° at þra hiortu hugſuo ludizt/t ſālyndut yrdi i kqrleikanū t i allri audgan fullkomins ſkilningſ at vidrkeña leyndandō guds faudrs t Chriſti/i hueriū hulder liggia aller ſiodar vizkuſiar t vidrkeñingariñar.

Eñ eg ſeigi þar af/ þ eingiñ tqli ydr med ſkynſamligre rqdu/ þt þo eg ſie þar ecki epter holldinu þa em eg þo i andanū hia ydr/fagnādi/ þ eg ſie ydra ſkickan t ydra ſtadfaſta tru a Chriſtū/Lika svo sē þier hafit nu medtekit Drottiñ Chriſtū Jeſum/ svo lika gangit i hm̄/ t verit iſirqtter t vpp bygder i hm̄/verit t ſtadfaſter i truſie/ sem þier erut lqrder til t yfuer gnqfit i hm̄ med þac kar giord

Siaed til/ þ eingeſi herleide ydr fyre Philoſophiā t hiegōlig tqling epter maña ſettninge t verall dariñar ſettnīge/eſi eigi epter Kriſto Jeſu/ þt i hm̄ bygger oll gnqgd guddomſins likamliga / t þier erut fullkomner i hm̄/ haſi sem er hofut allz hofdingia dōms/ valldz ſtiettar i hueriū þier erut vm ſkorner med vmſkurn an handa

þyre aþloga syndsamligs lakama/þyrer vmskurning Christi/i þui/þar þier erut med hiñ greþtrader/þyrer skirnena i hverre þier erut vpp aptr risner þyrer truna/sẽ güd verckar/ hver ed hiñ vpp vackti aþ dauda.

Og heþer yðr eirnen/mz hñ lipandi giort/þañ tid þier vorut dauder i syndum t i ÿþuer hud ydvarf holldr/t heþer oss þyre geþit allar vorar synder t aþ skaþit þa handskript sem moti oss var/huer þyre settningana sañadizt t oss gagn stadlig var/ t heþer hana mitt a burt þra oss tekit t a krossiñ ne glt/t heþer aþ þlett hoþdingia doma t volldu gu oss a sa ga t til synis þram leitt opinberliga/t sigre hrosat ÿþuer þm/þyre sig sialþuan.

Aþ þui land onguan giora yðr samuitzku ncina/ i mat eðr dryck elligar mz sierdeilis helgi t; olld/eda tungl komr/ eðr þuott daga huert at er sluggi aþ þui sem til komandi var/eñ sialþr kroppriñ er i Christo/land onguan suipta ÿðr malteikninu/ aþ þm sẽ epter eigin þotta ganga i eydmyckt t andlig leik einglaña/hueria hñ sa alldr/t er til onyz vpp hrokaðr i sinu krotligu siñe/t helldr sig eckí vid hoþudit sem er Christr/a huerium allr likamiñ þyre limu t lidaña samteinging audlazt styrcking t samanhallð/t vegr sº til gudligrar stiðar

Fyrst þier erut nu dauder med Christi þra veralldariñar settningum/huernen latt þier þa veida yðr mz setningũ/lika sº sẽ at lipdu þier eñ nu i verolldiñe/hiner sẽ seigia eigi skalltu a þui taka/eigi skalltu þui bergia eigi skalltu þ a hendra/huert þo allt stimar/eðr matz eþ þ er mz hondũ hapt t eru maña bodord t kenningar/hueriar ed haþa ÿþuer lit vitzkuñar þyre sialþualdan hugarins and ligleik t eydmycki/ t þyre þ. þr þryna eigi likama

num/ ꝛ giora eigi holldinu ſina ✝ ſamd til ſiña ꝛ
naudþurptar Þridie Cap.

ÞRa ꝛ þier nu vpp aptr riſiter miz Kriſ
ti/ þa leitid þſſ huat þar vppi er/ þar
ed Chriſtr ſitr til gudz hꝫgri handar/
koſt gꝫþit epter þui ſem þ vppi er ꝛ et
epter þui sẽ a ioidu er/ þt þier erut dau
der ꝛ ydart liþ er þolgit miz Kriſto i gudi/ eſi nꝫr
Kriſtr youart liþ man ſig opinbera/ þa munu þier
eirnen medr hm opinberader verda i dyrdiñe ✱ s
deydit nu þola limu ſem/ a ioidu erut/ hordoma/
þulaſi liþnad/ loſtaſemi/ voudar girnder/ ſaurliþe
ꝛ agirne (sẽ er ſkurgoda dyrckan) þyrer huat at
kemr gudz reidi ypuer boin vantruariñar/ i huer
iũ þier haþit ꝛ þordũ daga geingit þa þier liþduti
Eſi aþleggit nu allt i þra ydr/ reidi/ (þm.
grimd/ illzku/ hadung/ ſkemilig ord aþ ydrũ mu
ñe/ liugit ecki iñbyrdis/ aþ klꝫdizt hinũ gamla ma
ñi/ med sinũ verckũ/ ꝛ i klꝫdizt hinũ nyia/ sa sem
endr nyiazt til vidrkeñingar/ epter þſſ i mynd sem
hñ heþer ſkapat þar eingen/ girſkr/ gyding/ vm
ſkorin/ ypuerhud/ vtlendr/ Syrha/ þrell ꝛ þrelſinge
at er/ helldr aller hlutir ꝛ i ollum Choiſtr
So Ki klꝫdizt nu/ so sẽ gudz vtualder heilager
ꝛ elſkanliger hiartþolginñe miſkunſſemi/ goduilia/
hogualri/ þolin mꝫdi/ ꝛ vmlidit huer añañ/ ꝛ eþ
at nockr heþer klogumal moti odrũ/ þa þyrer ge
þit þ huer odrũ iñbyrdis/ lika so sem kristr heþer
þyrer gefit ydr/ so ſkulu þier eirnen/ eñ þram yp
uer allt þetta/ þa i klꝫdizt kꝫrleikanum/ huer at er
band algerþuleikſins/ ꝛ þridr gudz reꝫere. i yd
rum hiortum til huerſ at þier erut eirnen kalla
der i einum likama/ verit ꝛ þacklater

Paſſa ap

✝ (ſamd
gudi er þ
þ likaman
ſie ſome ve
ur/ þ er ho
gepizt ſin
da/ matr ꝛ
ꝫdnadr ep
ſiñe naud þ
ꝛþt/ ꝛeigi u
o bꝫtuligu
þauſtũ erþ
di/ edr o mo
uligu hrein
þis bindin
at þordiar
lika sẽ stat
ur bioda

Latin

Latid Christi ord gnogliga byggia medal ydar i allri vitzku/lærit ok amisit ydr med Psalmū ok lop songū/ok andligū liuꝑligū kuꝙdū/ok syngit drottne i ydrū hiortū ok allt huat þier giorit mꝫ ord edr verck/ þ giorit allt i naꝑne drottins Jesu/ok þackit gudi ꝑaudi ꝑyre hasi

Þier kuinur verit ydar bondū vnder gepnar i drottne/sº sē at byriar. Þier menn elskit ydrar eigē kon/og verit ecki harduduger vidr þar. Þier born verit hlydug ꝑorelldrunū i ollū hlutū/ þt þ er drottne þacknæmiligt/ þier þedur reittid ecki ydar born til vanuirdu/sº at þau verdi ei oꝑ korg. Þier þiænarar verit hlyduger i ollū hlutum ydrum likamligū herrū/eigi medr þionustu ꝑyrer augū/sº sē mōm til þocknunar/helldr mꝫ einꝑalleik hiartans ok medr gudz otta/allt huat þier giorit/ þat giorit aꝑ hiarta sº sē drottne ok eigi mōm/ok vitid þ þier munut audlazt aꝑ drottne verdlaun arꝑtokusiar/ þt þier þionit drottne christo/eñ huer o riett giorir sa mun þ medtaka huat hñ hefer o riett giort/ok eckert mañgreinar a lit er hia gudi. Þier drottnar huat riett ok hefiuligt er þ audsynit þienurunū/ ok vitid þ þier haꝑit eirnen drottñ a himne

Þiordi capitule

Gerit stoduger i bœna akallinu/ok vakit i þui hinu sama med þackar giord/bidiet ok eirnen med ꝑyrer oss/ sº at gud vppluki oss ordzins dyr til at tala leyndañ dom Christi/ꝑyre huat eg em bundin/vpp a þ/at eg opinbera þ sama/sem mier byriar at tala/Gangit visliga i bland þm sem at eru þar ꝑyre vtan/ok skickit ydr i tidina/ydar rœda sie ꝙ tid liuꝑlig ok mꝫ sallti kryddut/ þ þier vitid hueʳ neu þier

ren þier ſkulit huerium ſem einū andſuara.

Huernen vm mig er hattad/ þ mun ydr allt ſannan kunngiora Tichicos/kær broder ⁊ trur þiena re/⁊ med þion i drottni þū eg hefi þar þyrer til ydar ſent/ þ eg viſſa huernen ydr gæri at/ ⁊ þ hans higgſualadi ydar hiortum/ſamt Oneſimo þū trua ⁊ kæra brodr/huer i þr ydr er/⁊ allt huernen hier þer at munu þr kunna ſora ydr

Ydr heilſar Ariſtarchus miñ ſambandinge/⁊ Marcus ſyſtrungr Barnabe/ap huerū þier hafþit nockrn bifalning med tekit/ep sō er þ hū kemr til ydar þa med takit hū/Og Jeſus sa kallazt Juſt huerter vt ap vmſkurnīe eru/ þſſir eru alleinazta miner hialpendr a guds riki þr mier eru huggan vordner/Ydr heilſar Epaphras huer i þra ydr er/ þū þion Chriſti/⁊ iafnan þyre ydr a hyggiu bedandi i bænum vpp aþ þier ſtandit fullkomner/⁊ vppfyllter i ollum guds vilia/eg ber hū þat vitne at hann hefer ſtora aſtud til ydar ⁊ til þra i Laodicea ⁊ Hierapoli

Ydr heilſar Lucas lækner elſkuligr/⁊ Demas/ Heilſit brædrunum til Laodicea/⁊ Nymphan og ſofnudinum sem at er i hanſ huſi/ ⁊ nær piſtillin er leſin hia ydr þa vtuegit þat hann verdi eirnen ⁊ leſin i ſamkunduñe til Laodicea ⁊ þ þier leſit þū sē til þra i Laodicea er ritadr/⁊ ſeigit Archippo þat/ sia vpp a embættid þ er þu medtekit hefur i drottni at þu fullkomner þ. Heilſan ap miñe hendi Pals/ Verit minnuger miña fiotra, Nadin ſie med ydr AMEN

Skripadr ap Rom medr
Tichicon ⁊ Oneſimon

formal

Formale yfuer S. Pals pistil til Tessalonia

Þessi pistil skrifar S. Pall vt af sier ligri astsemi ⁊ postuligre vmhyggiu/ þat hñ lofar þa fyre iwo hina fyrstu capitula/ þ þr hafi Euangeliū af hñ mz slikri aluoru medtekit/ at þr eirnen fyrer harmkuæli ⁊ ofsockn standa þar ifie/ ⁊ eru allz stadar vordner ollū sofnudū eitt agætt epter dæmi i truſie/ Lika sem at Christi ⁊ hſis postulū hafa af gydingū þra nafrændū ofsokn lidit/ sem hñ sialfr hafdi ⁊ eirnen hia þm lidit/ þm til epter dæmis/ fægrandi hia þm eitt heilagt lifuerne fyre huat hñ þackar gudi/ þ hſs Euangeliō hefer slikan auoxt hia þm afrekat

I hinum þridia audsyner hñ sina kostgæfni ⁊ vmhyggiu/ þ slickt hſis erfiuidi ⁊ þra lofsamlig vpp fyrian verdi ecki i eydi laugd fyrer diofulin ⁊ hans apostula med mafia lætdomū/ fyre þui hafi hñ adr fyre þraū Timotheū til þra sent sickt at profua/ ⁊ þackar gudi þ hñ hefer efi allahluti riett liga hia þm fundit/ ⁊ æfker þm vidr aukningar

I hinū fyrsta a miſser hafi þa/ þ þr vackti sig vid syndum/ ⁊ giori huat gott er iſibyrdis/ þar til andſuar hñ þm vpp a eitt spurſmal sem þr hofdu fyrer Timotheum latid til hſis bera/ af vppriſu framlidiſa/ Huort þr munu aller vnder eins/ eda huer epter odrum vppriſa

I hinum fimta skrifar hñ þm af donia deigi/ huersu snaugt ⁊ skyndiliga hñ skuli koma/ ⁊ gefr þar med nockrar skickaner hinum odrum at skiotna/ ⁊ huernen þr skulu halloa sig i giegn lifuerne ⁊ lætdome hiſis afiarra

All z Siluanus z Timotheus

Hm sapnadi til Tessalonia i gudi þaudr z Drottni Jesu Christo Nad sie mz ydr/ z þridr ap gudi vorum þaudr z Drotme Jesu Christo

Vier þockū gudi alla tima þyre ydr alla z þeickium ydaro aplatanliga i vorū bœnū/ hugleidandi ydar verck itrusie z ydnart erþride i kœrleikanū z ydra þolinmœdi i vonsie/ huer at er vor drottin Jesus Kristur/ þyre gudi vorū þaudr/ þui/ kœrir brœdr ap gudi elskader vier vitum þ þier erut vt valder/ þt vort Euangeliū er hia ydr verit/ eigi allenazta i ordinu helldr huorutweggia i krapti z helgū anda/ z i nœrsta myclum algiorþuigleik/ s° sem at þier vitid/ huliker vier vorum medal ydar þyre ydar skuld

Og þier erut voxer epter þylgiarar vordner z drottins/ z hapit ordit medtekit i myclum motgangi/ medr þognudi i helgum anda/ s° at þier erut fyre mynd vordner allra truadra i Macedonia z Achaia/ þt ap ydr er ord Drottins vidþrœgt vordit/ eigi allenazta i Macedonia z Achaia/ Helldr i allar alþur er yd° tru til gudz vt dreiþd/ s° at eigi er þaurf ydr nockut at segia/ þt þr sialfuer kunnugt ap ydr/ huat vier hofum fyre ingang hapt til ydar/ z huernen þier erut vmsnuner til gudz i þra skurgudum til at þiona lipanda z sannarligum gudi/ z epter at bida hins sonar ap himnum/ huern hann vppvackti ap dauda Jesum/ sa oss hœfer þrelsat ap til komandi reidi

Þ þui þier vitid kæra bræðr/ vorn ill sa gäg til yð/ þ hñ er eigi onyt verit/helldr s° sē vier hǫfdū aðr til forna margt lidit t hadung kolat til Philippēsea (sem at þier vitid) þo vorū vier samt aðr all diarfner i vorū gudi hia yðr at tala Euangeliō guðs i storre baratta/ at vor amisning hefer eigi verit til villudōs/nie til o hreinleikſ/ne mz vtel helldr epter þui vier erū a þ gudi keyndēr þ ōssek til truat/at predika euāgeliō/s° tolu vier/eigi sē villdu vier mōm þocknazt helldr gudi sē vor hiortu reynet

Þt vier hǫfū allðr nett sīn mz smiadrum ordū vmgengit/sē at þier vitid; t eigi mz nockru agirnd til epne/(gud er þ ss vott:) t eigi helldr leitad nesir sæmd a þ mōm/huærki a þ yðr nie a oðrū he þdu vier eigi matt giora yðr kyngst sē aðrer aposstalar/helldr vorū vier astnd liger hia yðr/ lika sē oss postra þa elz born sin/s° hǫfdu vier goduillð a þ hiarta til yð/ t vorū þuser til at blutskipta vid yðr/eigi allenaxta guðs Euangeliō Helldr iafn vil vorn lifue/ þyre þui at vier hǫfū yðr askylgna.

Þier misiit vel kæra bræðr/ vors erfiuidis t vertar mædu/ þt dag t nott erfiuidudū vier/s° at vier veittū ongū nem kyngst medal ydar/ t predikud hia yðr Euangeliū guðs/ þ ss eru þier vottar t gud (þier sē tuader eru) huersu helagliga/riettferdugliga t o straflæslega vier vorū hia yðr/s° sē at þier vitid/huernen at vier hǫfū huern sē ein a þ yðr s° sē þaderñ sin born/aminst t huggat/ t þ vottad at þier skyldut verdugliga ganga fyre gudi/ þ sīn yðr heper kallat til sins rikis t sīnar dyrdar

Þ fyrir þ þockū vier eirnen gudi o aflatanliga þ þier/þa sī tid þier mz tokut o þ oss þ ord gudligrar predikunar/medtoku þier þ eigi s° sē manna ord

hellðr (epter þui þ saſiarliga er) sẽ guðz orð/ þ er
ðen verckar i ydr/ þier sem truit/ ſt þier erut epter
þ ylgiarar vordner/ kyrir brꝙðr/ guðz soꝛnudũ i
Judea i Kriſto Jeſu/ so þier haꝛit þ ſama lidit
a þ yrũ naꝛtrandũ/ sẽ hiner a þ gyðingum/ huerier
eirnen/ drottin Jesũ haꝛa liꝛlaud/ t þra eigen spa
meñ/ t haꝛa oſſ op ſockt/ t þocknaztecki gudi/ t
eru ollũ mõm gagnſtadliger/ talma oſſ at ſeigia/
heidingium þar þr meigi a þ hialpaz t/ so at þr vpp
fylle ſinar ſynder allz ſtadar/ þuiat reidin er o en
dalig/ yꝛuer þa komin

Eñ vier kyrir brꝙðr/ niz þui at oſſ er ſkiad ve
rit i þra ydr vm ſtũdar ſaker epter yꝛuer lite/ t þo
eige epter hiartanu/ þa hoꝛũ vier þſſ þramar þlytt
oſſ ydart auglit at ſia a þ ſtorre þreyian/ þyrer þat
hoꝛũ vier viliat til ydar koma/ eg Pall tvyſar ſinũ
t Satanas heꝛer hindrat oſſ/ þui huer er vor võ
eda þognuðr edr korona hroſunariñar/ eru þier þ
eigi þyre vorũ drottne Jesu christo i hiſ til komu/
þier erut vor vegſemd t þognuðr þridie Ca

Nrer þui hoꝛũ vier ecki leingr þ viliat
vm liða/ t lietũ oſſ þocknaz t/ þ vier va
rũ einer samã latner til Athenis t hoꝛũ
vt ſent Timotheũ vorn brodur t guðz
þienara/ t vorn hialpar maſi i Euang
elio christi til at ſtyrckia t a at miña ydr i yduare tr
u s° at eigiñ ydar ſkelþizt i þſſu hormũgũ þt þier
vitið at vier crũ þ til ſetter t þa er vier vorũ hia y
dr ſogðu vier ydr þ þyrir þ vier hlyꝛiũ motgang at
haꝛa s° sẽ at ſkied er/ t þier vitið þar þyre at eg
gat þ eigi leingr lidit/ þa vt sẽða eg/ s° at eg mætte
reyna ydra tru vpp a þ at eigi mætti ſkie þ freiſta
riñ freiſtadi ydar t yrði vort erfyndi s° til o nyts
Eñ nu þ Timõtheꝰ er i þra ydr til vor kõin t heꝛ? ſa

giort oss ydra tru ⁊ kærleika/ ⁊ þ þier hugsit til vor alltid til hins besta/ ⁊ þ ydr þorleinger epter at sia oss/ s° sē oss eirnē lika epter ydr/ þa vrdu vier kærir brœdr huggader a ydr i allre vorre hormung ⁊ nauð þyre ydra tru/ þt nu eru vier lifandi medan þier standit i drottni þui hueria þackar giord getu vier gudi endrgolldit þyre ydr/ þyrer allan þann þog nut/ sē vier hopū yd̄ vegna þyre vorū gudi/ vier bidiū dag ⁊ nott allhardliga/ þ vier mættū sia y/ dart auglit ⁊ vppfylla s° þ huat a brest ydra tru

Eñ gud vor fader ⁊ Drottin Jesus Christus greidi vorn veg til ydar/ eñ drottin margfalldi ydr ⁊ lati kærleikin ypuer gnœga innbyrdis hia/ ydr/ ⁊ vid huern mann (s° sem at vier erū eirnen vid ydr) s° at ydart hiarta sie styrckt ⁊ o straffanligt i hei lagleik fyre gudi vorū faudr i til komu vors dro/ ttins Jesu Christi med ollum hins heilogum

Fiordi Capitule

Kam̄ kærir brœdr/ bidiū vier ydr/ ⁊ aminnū i drottni Jesu/ at þui þier hafit af oss medtekit/ huernē þier skulut gānga ⁊ gudi þocknazt/ s° at þier æ meir ⁊ meir fullkōnare verdit i trunne/ þt þier vitid huat fyre bodord vier hopū gefit ydr fyre Dro/ ttin Jesū/ þt þ er vilie gudz/ yduarar helgan̄ at þi er hallduit ydr i fra frillulifue/ ⁊ huer ydar sē ein kunne at eignazt sitt ker i helgan ⁊ heidre/ ⁊ ecki i girndar bruna sem Heidingiar/ þr af gudi eckert vita/ ⁊ þ eingen nidr brycki/ nie suiki sin brodr i no ckre hōdlan/ þt drottin er hñ/ sē hefner allz þessa/ sē at vier hopū adr fyrre sagt ⁊ ydr vottad/ þt gud hefer ecki kallat oss til o hreinleiks/ Heldr til hel/ gunar þui huer hñ forsm̄ nu/ hñ forsmar aun

gus

guaß maß/helldr gud /sa sín heilaga anda heper i ydur gepit

Esí ap brodrligū kærleika er ecki þaurp ydr at skrifa/ þt þier erut sialfuer ap gudi lærdir/ydr iß byrdis at elska/ z þ giorepier eirnen vid alla brædr ur/sem i ollu Macedonia eru/eñ vier beidū ydr kæra brædr þ þier verdit eñ algiordare/ z kostgæfit spakfærduger at vera z ydnart eigit at stunda z er fuidit med ydar eigen hondū/s° sem at vier hofū bodit ydr/ vpp a þ þier mætud ærliga ganga hia þm sē þ° fyre vtan eru/ z einskis þra vid þur

Esí vier vilid(kæra brædr) eigi dylia (þandi fyrer ydr/ap þm sem sofa vpp a þ þier sieut eigi hryggduer/sē þr adrer er ongua vō hafa/ þui fyr est vier vitū þ Jesus er daū/ z vpp aptr risiñ/ s° mun gud z eirnē þa sē sofnader eru fyre Jesum/ mz hñ framleida þui seigiū vier ydr s° sem ord drottins/ þ vier/huerier vier lifū z yfuer blifū i til komu Drottins/ þ vier munū eigi fyre þm koma sem sofa/ þat Drottiñ sialfr mun med heropi z hofud eingelsins raust/ z gudz ludri opan koma af hīnū/ z hiner daudu i Christo munu fyrst vpp aptr risa/epter a vier/ þr vier lifū z yfuer blifum verdū til lika vpp numner med þm somū i skyin til motz vid drottiñ i loptid/ z munū svo hia drottne vera alla tima/s° huggit nu huer adan añ ifi byrdis med þessum ordum

Fimte capitule

Esí af timanum z standufie kærir brædr er ecki þaurp ydr at skrifa/ þt þier vitid sialfuer gloggliga/ þ dagr Drottins mun koma sem þiofr vmnott/ af þui ngar þr munu seigia/ þat er fridr/ z allt er

stan hǫttu þa mā þiorðiorþunin snaugg ypuer þ a
koma/lika s° sem kueinan Jodsiukiar konu/ t eigi
skulu þr vm þluit geta/ es þier kǫrir brǫðr verit
ecki i myrckrinu/ s° at sa dagr gripi ydr ecki sē þiof
þier erut allersaman liossins born t dagsins born
vier erum eigi ap nottiñe/ nie myrckrunum.

Þ yrer þui latum oss eigi sopa s° sē hina adra/
þat þr sem sopa þr sopa a nottiñe/ t þr sem druc
kner eru/ þr dreckia a nottiñe/ es vier þr vier erum
dagsins skulū sparliþuer vera i klǫdder hryniu tru
arinn t kǫrleiksins t mz hialme von arisiar til hial
prǫdisins) þat gud hefer eigi sett oss til reidi/ hell
dr þ vier skyllū hialpǫdit andlazt pyre voin drot
tin Jesū Christū/ sa pyrer oss hefer dait/ s° huort
at vier vokum edr sofum/ skalum til samans med
hinn lifa/ þ yrer þui amiñe huer ydar annan inbyr
dis/ t leidrettid huer annan s° sem at þier t giorit

Enn vier bidiū ydr kǫrir brǫðr/ þ þier þeckit þa
sē erþuida medal ydar t forstodu veita i drottni t
aminga ydr/ at hafa þa þss kǫrare pyre þr almeck
saker/ t verit þridsamer vid þa ✠ Enn vier bidiū
ydr kǫrir brǫðr/ at þier aminit o raduanda/ huggit
vesala/ vmlidit breyskra/ verit þolin moder vid al
la/ siaet til at þar engin gialldi nockū illt pyrer ille
Helldr epter pylgit alla tima hinu goda bǫdi inbyr
dis t vid alla/ verit iafnan glader/ bidiet o aplat
anliga/ verit þacklater i ollū hlutum/ þt þ er guds
vilie i Christo Jesu til ydar

Andan þa kefiet ecki/ spadomana forsmait ecki
reynit alla hluti/ t bihalldit þui huat gott er/ for
dizt alla vonda þrydi/ es sialfr gud þridarins/ hel
gi ydr allt i giegnū/ t ydar andi samt salusse t lik
amū meigi algiorliga vardueitt vera o strapp
ligr

kgr ſ til komu vors Drottins Jesu Christi* Truar hſi sem ydr kalladi/ hſi munſ ꝛ eirnen giora kꝙr brꝺr bidiet ſyrer oss/ Heilsit oll̃ brꝺrum mꝫ heilogū kossi/Nad vors drottins Jesu Christi sie wied ydr Amen.

¶ Til ſra Thessalonicenses hiſ ſyrsti skrifa dr ſra Athene.

Formale yfuer annan S Pals pistil til Thessalonia

Hinn̄ ſyrra pistle hꝙdi S. Pallſm̄ i Thessalonia vpp leyst eina spurning aſ doms deigi ſ hſi mundi koma sé ſioſri a nattar ſeli/ ꝛ lika s° sem nu plag̃ at koma/ ſat ein spurnig elr qvid adra vt at ſalsligū skilnige/s° vnderstodu ſri i Thessalonia ſ doma dagr mundi ſeg̃ ſyrer hondum vera/ſyre ſ skriſar hſi ſ̃na pistil/ꝛ soꝛtlarar ſg sialfſuan

I hinū ſyrsta capitula hugg̃ hſi ſa med eilifu verdſaupi ſra tru̇ ſolin nꝙdu i allz hattadu hoꝛmung/ꝛ med straffan ſra oſsoknara

I hinū odrū lꝙrir hſi ſ/at ſyrer doma dag hlioti adr ſyrre hid Röuerska rikit vnder at ganga/ꝛ ſ antichristr vpphefie sig ſyre eſn̄ gud i kristindomunum ꝛ mꝫ ſolskū lꝙrdomi ꝛ iardteiknū ville hſi hina vantruudu verollo ſar til at kristr kemi/ꝛ nidr brytr hſi ſ̈yrer sina dyrdarliga til komu ꝛ deyder hſi adr ſyre ſram med eſn̄e andligre predikan

I hinū ſridia giorir hſi nockr̃ amunīng̃ ꝛ sier deilir ſ ſri straffi ſa sē idiu lauser ganga/ꝛ sier vilia eigi biarga med eiginligu handaſli/ꝛ eſ ſri betra sig eigi/ ſa skulu ſr ſyrirꝛst ſa/ſuat nꝙrsta hardliga hliodaſ i giegn andligre stiett a ſssin tim̄.

Annar S Pals pistill

Þ yrsti Capitule

All ⁊ Siluan⁹/⁊ Timotheus
Þm sognudi til Tessalonia i gud
voru þaudi/⁊ Drottni Jesu Christe
Nad sie mꝫ ydr/⁊ þridi af gud
vorum þodi/⁊ Drottni Jesu Kust
Vier skulum alltia þnt giora gu
di þacker þyrer ydr/kærir brædr/sē at verdugt er
þat ydar trua vegr at nærsta/⁊ kærleikrin sier hv
ers medal ydar allra ypuer gnægþuer iñbyrdis hue
vid añasi/s⁹ þ vier hrosum oss i gudꝫ sognudi/yf
tar þolin mædi/⁊ truar i ollū ydar opsoknum/⁊
hormungū hueriar þier þolit/ til vtuisingar þ gu
mani riettþerdugūga dōma/⁊ þ þier verduger ve
dit til gudꝫ rikis/ þyre huert þier⁊ lidit/at þui er þ
riett hia gudi at endrgialldа þm hormung/sē yd
hormung veita/eñ ydr/þier sē hormung lidit hull
medr oss þa er drottin Jesus mun opinberazt af h
mne medr einglum sins kraptar ⁊ med elldꝫins lo
ga/hefnd at gefa ypuer þa sem ecki keña gud/⁊ y
þuer þa sē ecki eru hlydugir Euangelio vors dro
tins Jesu kristi/huerier pisler munu lida/af þinliga
þordiorþun af auglite drottins ⁊ af hñs dyrdar
ligre mackt/ þa hñ mū koma⁊ vegsamligr birtazt
medr sinū heilogum/⁊ daſmligr mꝫ ollū truudū
þuiat vorum vitnesburdi til ydar/af þm sama de
ige/hafi þier truat/⁊ saker þess bidium vier ejrn
en alla tima þyrer ydr/ þ vor gud giori ydr verd
uga sīne kallan⁊ vpp fylle alla goduillð nadarin
ar/⁊ truarinar verck i kraptinū/s⁹ at a ydr verdi
prisat nafn vors drottins Jesu christi/⁊ þier a hñ
epter þre nad vors gudꝫ⁊ drottins Jesu christi

Annat capitule

eñv

Vn vegna þrar til komu vors drottins Jesu christi ⁊ vorrar saman sopnunar til hans/ bidium vier ydr kærir brœdr þ þier latid ecki skiottliga hrœra ydur aþ ydru siñe/ nie skelþa/ hvorki þyrer anda/ eda þyre ord/ nie brefi/ sº sē aþ oss send/ þ at dagr christi sie þegar þyre hondum/ latid onguan villa ydr med neinu moti/ þt hñ kemr ecki nema at sie/ þ adr þyrre komi þ þra fall/ ⁊ opinskar verdi madr syndarinar ⁊ glatan sonr/ sa sē at er motst andare/ ⁊ sig þor hefr vpp yfuer allt/ huat gud/ edr gudz dyrckan heitir/ sº þ hañ setur sig i gudz musteri sº sem gud ⁊ þ vtuisandi at hñ sie gud

Minnizt þier ecki a þ eg sagda ydr þtta/ þñ tid eg var i hia ydr ⁊ huat þ nu iñe helldr vite þier/ þ hñ mune opinberazt a sinum tima þt su vōdzska hreyfer sier allareidu heimogliga/ vtā þ alleinaz ta/ sa sē þui nu iñe helldr/ hlytr burt tekiñ at verda/ ⁊ sº mun þa hiñ vondi opinskar verda/ huerium Drottiñ mun steypa/ mz anda sins munz/ ⁊ hñ enda lok giora fyrer siñar vppbirtingar til komu huers til koma at skier epter verckan and skotans mz allz hattudū lygiligum krapti/ tacknū ⁊ stormerckiū/ ⁊ mz allz hattudu flarqdi til rang lætis/ medal þra sē tapader verda/ fyrer þ/ þr hafa eigi medtekit kærleikan sannleiksins/ sº þr hialpu duzt/ þui mun gud senda þm̄ megnaſi villu dom þ þr true lygisie/ vpp a þ þr verdi aller dœmdir sē sannleiknū eigi ttua ⁊ helldr sā þycki izt ranglætinu

Eſi vier skulum þacka gudi allatima fyrir ydr elskanliger brœdr/ aþ Drottni/ þ gud hefr vtualit ydr allt fra vpp hafi til hialpradsins i helgun andans ⁊ i tru sannleiksins/ þar hñ hefr ydr i

kalla

kallat/ þyrer Euangelion til vegsamligs eigen dóm vors Drottins Jesu Christi

Sᵉ standit nu/kærir bræðr/ t halldit þa setningar sem þier erut til lærðir/ sie þ þyrir vor orð edr brief/eñ sialfr vor drottñ Jesus Kristr/ t guð vor fader/s t oss hefer elskat/t gefit eilifa huggan/t goda von þyre nadina hñ huggi ydar hiortu/t stadfesti ydr i ollum lærdomi t godñ verckum.

Þridie Capitule

Ærnamar/kærir bræðr/ bidiet þyrer oss/ svo at orð drottins hlaupi t vegsamat verði/lika sᵉ sem hia ydr/t þ vier verðum þrelsader i þra o raduondū t illgiornū mōm/ þ t truan er ecki huersmanz/ eñ sa drottñ er trur sem ydr mun styrckia t vardueita þra illu/eñ vier vænum til yᵈ i drottne þ þier giorit t giora munit/huat vier biodum ydr/Og drottñ greiði ydar hiortu/til guðz kærleika t til þolinmæði Christi

Eñ vier bioðum ydr kærir bræðr i nafne vors Drottins Jesu Christi/ þ þier hurt takit ydr i þra sier huerium þñ bróðr sem o rað uandliga geingr/t ei epter þñ setningе sem hñ hefer medtekit af oss/ þat þier vitið huernen þier skulut oss epter fylgia/ þui vier vorum ecki o tieruger a medal ydar/hofum ærnen ecki brauðit fyrir eckert vt af nockrum tekit Heldr med erfiði t mædu dag t nott þa hofum vier verckat/svo at vier veittum aungū ydar neinn þyngsl/eigi fyre þ/ svo sem at vier hefdum þat aungua mækt til/ Heldr þ vier gefum oss sialfa vor ydr til fyrirmyndar/ oss epter at fylgia/t þ

vier

vier vorum hia yðr/boðuðum vier yðr þ/at ep no
ckr vill eigi erþuiða/sa skal tecki helldr eta.

Þat vier heyrum/þ nockrer medal yðar gan
ga o raduðdliga/t erþuiða eckert/dryggiandi helldr
flenskap/eñ þ þ hattar bodum vier tamiſiġ þa þyre
vorn Drottiñ Jesum Christum/þ þr erþuiði med
spaklęti/t eti sitt eigit braud/eñ þier kąrir brędr/
þ reytizt ecki nockut gott at giora/eñ ep nockr er ei
gi hlydiñ voru ordi/þñ teiknit vpp þyre brep/t ha
fit eckert med hiñ at giora/svo at hñ verði blyg
uðr/ halldit hñ þo ecki sem o vin/ helldr aminñit
hñ sem brodr

Eñ sialfr Drottiñ þridarins/ gepeyðr a tid
þrid/t i ollum stodum Drottiñ sie med yðr ollum/
Heilsan med miñe hendi Pals huert at cr/ þ merckt
i ollum þm brepum sem skriþa eg/Nad vors Drot
tins Jesu christi sie med yðr ollum AMEN.

Skrifaðr þra Athenu.

Formale yfuer fyrra S Pals pistill
til Timotheo.

Oesias pistil skrip̃ S Pall til þyre mynd
ar ollu byscupum huat þr eiga at kenia/
t huernen þr skulu kristniſie stiorna i a
llz hattudum stiettum/vpp a þat at ein
gin naudsyn sie þat vt ap eigenligum
manzins hotta sie kristniſie stiornst

J

I þyrſta capitula/ bydr hñ þ biſcup ſie ſtad helldiñ/ t blipe vid riettañ trunad t kærleika/ t ſtã dr i mot þm̃ ꝓlſkũ logmalſins predikurũ/ hueriet lapnpramt Chriſte t Euangelio/ eirnen yilia þram dripua verckin logmalſins/ t ihe lykr s⁹ i ſtuttri Sunña allañ chriſtiligañ lærdõ/ t huar til at log malit þien̄/ t huat gudz Euangeliõ er/ t setr ſig ſialþuañ til einſ huggun̄ ſamligs epter dœmis/ ollũ ſyndurũ t harm þrungnũ ſãuitzkum Jodrũ bipa lar hñ at bidia þyrer allz hattudñ ſtiettum t bydr þ kõuñ̄ predike ecki/ beri eirnen aunguañ dyrm a tan bunad/ helldr at þær ſie ſinũ bœndũ hlydug̃.

I hinum þridia ſkrip̃ hñ huat byſcupar edr preſ tar t þeg eigin kom þyre perſom vera ſkulu/ Jtem̃ huat Diacknar t þra kuiñr t lop̃ þ ep nockr gir nizt/ byſcup at vera epter ſtikum hœtti

I hinum þiorda kuſigiorir hañ þañ þalſ biſcup t andliga ſtiett sẽ hinum þyrr ſogdum er moſtadli gr/ t þ at þær perſõm munu þ̃ ecki ihe vera/ Hell dr ſem þyre bioda hiuſkap t matar nautn/ t svo munu dripa allt þ mot kaſt medr mañ lærdo mum i þa mynd ſem hñ þyrr ſkripat hefer

I þimta bipalar hñ huernen eckium t yngũ konũ ſkuli vnnſton veitazt t hueriar eckiur vær ſkulum þrã þadi veita vtap ſapnadarinſ hialp t ſamlagi t huernen vier ſkulum þroma byſcupa eda preſta i heidre hallda/ t þa ſtrapþa sem ſtroþþunar eru verder

I hinum sietta a miſſer hñ byſcupana at þra heing ge i ſkaru gudz Euangelio/ þ h id ſama mz prę dikan t lipuerne at reka/ t þirra ſig onytum ſlen ſligum ſpurningum/ þar til verallbligtar hroſun̄ t rikdoms at leita vpp bytiader verda

þal

Hinn fyrre S. Pals pistill til Timotheo

Fyrsti Capitule

All postuli Jesu Christi/epter bodan guðz vors þrelsara ⁊ Drottins Jesu Christi/sa vor von er.

Timotheo minū ęstudligum syne i trusie

Nad/ miskun þriði ap gudi vorū þaudr/⁊ vorum Drottne Jesu Christo/

S. sem at eg beidda þig þ þu blipuer til Epheso. medan eg þęra i Macedoniam/ ⁊ bodader þ sumū/ þ þr eckert añat kendu/⁊ gąpir aunguan gaum at þīm ąpintyrum/⁊ ąttar tolu sogum sem aunguan enda taka/ þar meir ap la spurminga/ esi betrunar/til guðz i trusie/ þt vpp þylling bodordz iins er kąrleikrīn ap hreinu hiarta/⁊ ap godri sāui þkn ⁊ ap o me ingadri tru/i þra huerre sūer hapa villz ⁊ era vmsinner til onytnar þucąttunar vilia vera ritnings męstarar/ skilia þo ecki huat þr sel gia eda huat þr setia.

Esi vier vitū þ logmalit er gott/ þyrst nockr tidar þ riettliga vitandi þ/ at hinū riettlata er eckert logmal sett/ helldr ranglatū/ ⁊ o hlydugū/ omildum/⁊ syndurum ill hripsingū/⁊ illzku þullū/ paudr drapurū. ⁊ modr bonū/ masisloguru þridiu lipuis mōm/ þīm sem sko m dryger med karllmaūi/⁊ þīm mōm i burt skelt/⁊ liugurum/ meinsęrismōm ⁊s. bat huat heilsusnaligum lęrdomi motstadligt ⁊/epter dyrdligo Euangelion hins sęla guðz þ mier til truat er

Og eg þacka vorum Drottne Christo Jesu/sē mig

mig styrckuaſi giorir/ ⁊ mig trulyndaſi acktad hęr er/ſetiandi i þetta embęttı/sem eg var þo þyr meir þorſmanare/oþſoknare/⁊hadungar madr/eſi mier er miſkunſemi ſ þuer komiſi þt þ giorda eg'ap vitz ku leyſi i vantru/eſi Mad vors drottins er þſſ gnæ panligre verit þyrer truna/ ⁊ þaſi kærleika sem at er i christo Jesu

Þuiat þ er visselig saſinde ⁊ dyrmętt verdugt ord/ þ christus Jesus er komiſi i þeſiaſi heim/synd uga hialpliga at giora medal huerra eg em hiſ þr emsti/eſi mier er þui miſkuſiſemi ſþuer komin/vpp a þ christus Jesus audsyndi a mier þyrſtum alla þolinmędi/ þm til epterdęmis sem a haſi skyllu trua til eilipz lipz/ eſi gudi eilipzligum konungi o dauðligum/ ⁊ alleina visum sie lop ⁊ dyrd at eili þu AMEN

Þetta bodord bipala eg þier son miſi Timo thee/epter hinum þyrru spadomum ſþuer þier/at þu þremier i þm godaſi riddara skap hapandi truna ⁊ goda samvitzku/ huerre sumer hapa þra sier skupat/⁊ a truſie skipbrot lidit medal huerra er hymene⁹ ⁊ Alexander/hueria eg hepi and skota num opſellt/ svo at þm ſrdi kent/at gud lasta ei gi meir

Aſiae Capitule

Vo a miſie eg nu/ þ vier vm þram alla hluti giorum i þyrstu boner/bęner/ þy re beidzlur / þackar giorder þyre ollu mom/þyrer konungm/⁊ þyrer ollu ſ þuer bodurum/ vpp a þ vier męttum hapa spakt ⁊ rosamt lipuerne/ i allre millde ⁊ siv semd/ þuiat slickt er gott/þar til eirnen þackngjat þyre gudi vorum hialpara/ sa sem vill þ allir męn

meſt hialpist/ ꝛ til vidur keſingar ſannleiksins kom
nezt þat þar er eiñ gud/ ꝛ eiñ medal gang ꝛre mil
le gudz ꝛ manna/ sem er sa madr Christus Je
sus/ huer sialfuan sig hefer vt gefit fyrer alla til
endr lausnar/ þ ꝑtta yrdi predikat i hans tid/ þar
eg sem predikare ꝛ postuli til sett (eg segi sannleik i
Christo ꝛ lyg ecki) lærari heidniña i trune ꝛi sann
leikanum

Svo vil eg nu þ/at menirner bidie i ollum sta
ꝺum ꝛ vpphefte heilagar hendr/an reide/ ꝛ auruil
ningar/alickt hid sama konuñar at þær prydi sig i
sömusamligum bunadi/ med blygd ꝛ hreinſerdi/
eigi medr hæfleckan eda gulli/ edr perlum/ eda
ꝺyrmætum klædnadi/ Heldr svo sem þ konunum
hæfer/ audsynandi mildre fyre god verck/ kuiſ
mannar læri i þaugn med allri vndergefne/ eñ þtil
leidis vier ecki kaunuñe þ hun kenne/ecki eirnen þ hun
sie m anninns Herra/ Heldr þ hun sie þaugul/ þuiat
Adam er fyrre skapadr/ epter þ Heua/ ꝛ Adam
vard eigi suikin/eñ konan vard suikin/ ꝛ hefer yf
ber trooz luna til leitt/ Eñ hun mun hialpazt fyre
barn burd/ ef hun blifr i trune ꝛi kærleikanum/
ꝛ i helgunisse med hreinſerde

Pridie Cappitule

Vat er vissilig sannsinde / ef at nockr gre
nezt byscups embætti/sa girnezt agætt
verck/eñ byscupi byrr at vera o straf
anligum/ einnar kuinu eigin mañi/
ſparneytinum/ Hoglatum/sid ſomum/
gestr

geſtriſinū/ keſinga ſaumū/eingin vin ſuelgiare / eigi barattu ſomū/einſkes liotligs a viſings giru gū/helldr vin giarnligū/ eigi þrattunar ſomū/eigi a giornū/ sa goda þyteſion veiter ſinu huſi/huer hlydug born hefer med allri virding (s● at eþ no ckr kaſi ecki ſinu huſi þorſtodu at ſyna/ huernen ma hſi þa gudz ſoþnudr vm ſion veita) eigi nyna mum/ s● at hſi vpp hrokizt ecki/ ok hrapis● i þor ſmanarans vrſturd/ hſi hlyti ok eirnen at hafa go dan vitniſburd/ af þm̃ ſem þar vtan eru/ vpp a þ hſi hrapi ecki i ſuiuirding ok ſnoru ſpicrarans

Lika eirnen ſkulu diaknarner vera hetdarſam liger/eigi tuitungader/aungner vinſuelger/einſkis ſkemiligs a viſings giruger/ þr ed hafa heimog leik truariſ̄ i hreiſire samuitzku/ þa hina ſonu lat adr reyna/epter þ lat þa þiona/nar þr eru oſtraf

S● ok lika ſkulu þia eigiſ kuiſir ve (þanliger ra hoglatar/eigi ſpiesamar/hreinferdug̃ ok trulyn dar i ollm̃ hlutū/Diacknana huern ſem eiſ lat ve ra eiſirar kuiſiu eigin maſi/ sa vel forſtendr ſin born ok ſin eigin huſ/eſ þr ed vel þiona/verdſkull da ſier ſialfū godan ſtig ok myckla fram kuæmd i truſie i Christo Jeſu

Þtta ſkrifa eg þier/ok vona ſem fyrſt til þin at koma/eſ eþ mier ſeinckar/at þu viter/ huernen þu ſkallt ganga i gudz huſi/huert at er ſoþnudr gudz lifanda/ſtolpi ok grunduallan ſanleiksins/ok o mot mælanliga myckil er milldi heimogleiksins / sa ſem at opinberadr er i holldinu/rettlættr i anda num/auglyſtr Einglunum/predikadr Heidingium trudr er af heimennum/medtekiſ i vegſemd

Fiordi Capitule

Eſi andiſ

Vn andiñ selger skilmerckiliga/ þa sid
ustum timū munu nockrer ap falla fra
truſie/ t gaum gefa at ſuikſamliguin on
dum/ t diofla lærdomum/ þyrer þa/ sē
i ſmiadran lyge mælendi eru/ t þorbre
ndar ſamuitzki hafa/ þyrer biodandi at giptazt/ t
at bindazt þrar þǽdu/ sē gud hefer ſkapat til med
toku truudum/ medi þackar giord/ t þm sē saſileik
iñ vidrkeñia/ þat auill gudz ſkepna er god/ t eckert
burt kaſtanligt/ þ med þackar giord medtekit ver
dur þt þ helgazt þyrir gudz ord t bǽnina/ Nær þu
ert þtta brǽdrunū þyrirleggiñdi/ mantu vera godr
þienare Jeſu christi sē vpp aliñ ert i ordum truar
innar t godūm lærdomū hueriū þu hefer hier til epter
þylgt/ Eñ alldradra kueña ſkrauk fogr þordazt þu

Eñ sialfuaſi þig helldr vekra til milldiñar/ þat
likamlig vekran er til litils nytſamlig/ eñ milldiñ er
til allra hluta nytſom hafandi þeſſa lifs fyrir
heit/ t sᵒ hins epter komanda/ þtta er viſſilig ſañ
inde/ t dyrmætt verdugt ord/ þt til þeſſ ſama erfu
idum vier eirnen/ t verdum formællter/ vin þ vier
hopum vonat vppa lifanda gud/ sa sem at er fre
ſare allra maña/ eñ ſierdeilis truadra/ þtta boda t
kenn/ eingiñ forſmaeþina æſku/ helldur vert fyrem
nd truadra i ordinu/ i breyt niñe/ i kærleikanū/ i an
danum/ i truſie/ i hreinlifinu

Vert þrifiſt med leſningū/ med a miñingum/ mz
kenningū/ þangat til þ eg kem/ gleym ecki þre gafu
sē þier er gefin fyrer ſpadoma/ mz handa vppleg
ging olldungſins/ Jdka þtta t vmgack/ svo at þin
þrame ſie opinber hueriū maſie Hafi gætr a ſialfū
þier/ t a lærdominū/ t blif i þeſſū greinum/ þui ef
þu giorir þtta muntu ſialfuaſi þig hialpligaſt gio
ra t þa sem þier heyra

Fyrre S. Pals ſtpiſtil

Þimte Capitule

Amlaſ laſta ecki/helldr a miſ hſi sem þaudr/vnga sē brǫdr/alldradar konr sem mǫdr/ vngar sem ſyſtur med ol lu hreinliþue/eckiurnar heidra/ þar sē riettar eckiur eru/eſi ep eckia heper born edr barna born/ þa lat hana þyrſt lǫra ſitt eigit huſ gudliga at ſtiorna/ t þorelldrunum lickt aþta at giallda/ þuiat þ er vel giort/ t þackngamt þyre gudi Eñ þ er ſañarlig eckia sem einſaman er/ t ſi na von ſett vppa gud/ t ſtadngamizt i bǫnum t a kalle dag t nott/eſi hun sē i girndū liþuer/er liþan di daud/ t biod þtta/vpp a þ þar ſie o ſtraþþan ligar/eſi ep eiſi huer rǫkir ecki ſitt/ſierdeiliſ ſin hu sa heper aþneitad truſie t er vantruudum veru

Lat anngua eckiu vt gepazt sem sertige ara er/ t verit heper eins mans eigin kuon/ t heper vit nan godra verecka/ þ hun haþi ſin born vel vpp alit/ þ hun haþi geſt riſin verit/ þ hun haþi heila gra þǫtr þueigit/ þat hun haþi harm þrungnum liþſ nǫring veitt þ hun haþi til allra godra verc ka koſtgǫpin verit/eñ vngar eckiur varazt þu/þut nǫr þar taka loſta ſamar at giorazt i giegn Chriſ to þa vilia þar giptazt/haþandi ſiñ dom þ þar haþi hina þyrſtu tru brotid/eſi iapn þramt þſſu eru þar gagn lauſar t lǫra vm hus at hlaupv/eſi þ ǫr eru eigi alleinazta gagn lauſar/helldr eirnen ordugar/ t a vitrnar ſamar/ t tala þ sem eckj haþir

Þui vil eg þ vngar eckiur giptizt/ale born/ heimilinu þorſtodu veite/ t gepi motſtandaranū eckert til epne/ þ hſi meigi þorm ǫlingar ſauk med haþa

hapa/ þuiat þat eru þegar nockrar þra horfnar andskotanū epter þylgiande/ eſi eþ einhuer truadr madr/eda truvd kuinna hefer eckiur/ veite hſi þm̄ ſomum þram þærſlu ⁊ lati ſoþnudiſi ecki þyngdan verda/ svo at þær sem ſaſiar eckiur eru/ mæt tu nægd hapa

Þr olldungar ſem vel þorſtanda/ halldizt thr þalldoligs heidrs verduger/ ſierdeilis þr sem erv uida i ordinu ⁊ i lærdominū/ þuiat ritningin ſeiger eigi ſkaltu til binda mulaſi a erianda nauti/ e verckmadriſi er ſins kaups verdugr/ i moti olldunge atakſt eckert klogu mal/ nema tueggia edr þriggia vitneſburdi/ þa sem ſyndgazt/ ſtrappa þyre ollum/ vpp a þat hiner adrer hapi otta ap

Eg votta þyre gudi/ ⁊ drottne Jeſu christo/ ⁊ vt voldum einglum þ þu vardueiter þetta/ an eiginligſ hugbodſ/ eckert giorandi epter vorkuſi mæla/ Legg eigi bradliga hendur ypuer nockurn/ ſamlaga þig ecki aſiarligum syndum/ geym þig ſialfuaſi hreinn þerdugaſi/ Hier epter dreck ecki vatn helldur idka litils vins þyre þins maga ſaker/ ⁊ þat þu optſiſt ts ert ſiukur

Sumra maña ſynder eru opinberar/ svo at vi er kuſium þar þyre þram̄ at dæma/ eſi sumra verda hier epter a opinberar/ Lika eirnen sumra godverck eru þyre þram̄ opinber ⁊ hiſia aſiarra bliva ecki nidre byrgd

Siette Capitule

Jer þionuſtu mieſi ſem vnder okinu eru ſkulu hallda ſina drottna i ollum heidre vppa þat/ at gudz napn/ ⁊ lærdomuſi verdi ecki laſtadr/ eſi þr sem truada Drottna hapa ſkulu ecki þoreſma þa hinu ſomu/ þyrer þ. þr eru brædr/ helldr

skulu þr þui þienagre vera/med þui þ hiner eru trú
nder/ ꝛ elskanliger/ ꝛ velgiordningsins hlut takar
Þtta kenn ꝛ a miñ/ep at nockr kener odru vis/ ꝛ bl
ipr ecki vid heilsusamlig ord vors drottins Jesu ch
risti/ ꝛ vid þñ milldelæikins lærdom/sa er vpp bel
gdr/ ꝛ veit eckert/helldr er sottlera i spurningū ꝛ or
da deilum/ap huerium vpp sprettr/opund þrætur
gudlastaner/illar o veniur/missgreiningar/ þra ma
ña sem þordiorþut hugskot hapa/ þr ed sannleiknū
saipter eru/huerier þ meina at milldeleikunnar mune
þiar/apli vera/þorda þig þm sem þsskonar eru/ esi
þ er myckell aple/huer milldiligr er/ ꝛ lætr sier sina
lucka nægia ꝛ/þt vier hopum eckert iñ plutt i þessa
heim/ap þui er þat opinbert/at vier manū eckert i
burt hapa

Esñ nær vier hopum þædi ꝛ klædnad/s° latum
oss nægia þuiat þr sem riker vilia verda/falla i þr
eistne ꝛ snoru/ ꝛ i margar pauisligar ꝛ skadsamlig
ar girnder/ þ ær ed mannum dreckia i þordiarp ꝛ
pyredæming/ þt agirnd er rot allz illz/ þrar sum
er girntuzt/ ꝛ era trunæ þra villter/ ꝛ giora sier s°
sialpuni margar meisemder/esi þu gudz madr þly
þtta/ ꝛ epter þylg riettlætino/milldiñe/trunæ/kærlei
kanum/polinmædiñe/hoguærdiñe/berst godre bæ
rattu truariñar/hondla s° eiliþt lip/þarþu eirnen
ert til kalladr/ ꝛ iatad heper goda iatning þyrer mor
gum vottum

Eg byd þier þyre gudi/sem alla hluti lipgar/ ꝛ
þyre Christo Jesu/sa vnder pontuerskum Pilato
vottad hæper goda iatning/ þ þu vardueiter þtta
bodord an pleckunar/o strappanligr/allt til augly
sing vors drottins Jesu Christi/huerja sa hiñ sæ
li ꝛ alleinazta volldugr/mun auglysa o sinū timū/

kōungr

kꝛũgꝛ kõũgasña drottiñ drottnasña/hñ sẽ eiñsamall o daudletkiñ hepꝛer/sa sẽ bygger i liosinu/ þ engeñ kasñ til at kõazt/ huern engesi madꝛ hepꝛer sied me sia kasñ/ huerꝛũ at sie heidꝛ ꝛ ꝓpinligt velldi Amẽ

Rikam þssarar veralldar biod þu/ þ þr sie eckj mickil later/ꝛ leggi aungua võ vpp a þssa þalluall tasñ rikedõ/ helldꝛ vpp a lifanda gud/sẽ oss gnogli ga gepꝛ allz hattad til notnun /ꝛ þ þr giori nockut gott/ þ þr audgizt i godũ verckiñ/ sie giaþmillder/ vinsꝛler saþnandi sier sialfũ i siod/ goda grũdual lan/vpp a hid til kõanda/sº at þꝛ hondle eiliꝓt lif

O Thimothee vardueit þ þier er til truat/ꝛ vazt þaþeingiligt hiegoma hial/ꝛ kapp deilꝛ þals þrꝓgdadꝛar listar/huerze at nockier praiñi halldi/ ꝛ eru trusie þra villter/Nadin sie med þier Amen

Skripadꝛ þra laodicea sem at er ein hopat borg landzins Phrigia ꝛ Pacatiane

Formale yfuer annan S. Pals pistil til Timotheo

Essi pistill er eitt burt þar miñes brep þar S. Pall a miñer isie Timotheum/ þ hñ samta þramt halldi/svo sem hasi hepꝛer vpp byriat/ Eunangelions eyrin di at reka/ þ eirnen vel nyttsamligt er/ aþ þui þꝛ eru marger sem aþ falla/ þar til vpphe/ þia sig etrnen þals andar/ꝛ lꝛrindum i olliñ atium/ þyrir þui heyrir einum biscupi til iduliga at vaka/ ꝛ erþuida i gudz euangelio

Esi sierdeilis þa kungiorir hñ i hinum þridia og þiorda capitula/ þa hasꝛamligu tid i enda veralld arinar/ þat hid þalska andliga lifuerne/huat alla

Annar S Pals pistill

verolldina inū villa/mz augsyneligre þegran/hū allz hattud illzka z o dygd/sina breytne vnder byr gier/sº sem at sia maa i þīa tid a vorum andligū/ þīaſi S. Pals spadom nærsta gnogliga vppfyllt dan verda

Þinn annar S/Pals pistill

til Timotheo.

Fyrsti Capitule

All postuli Jesu Christi þyrer gudz vilia/at predika þyre heit id lipsins i Christo Jesu

Minū elskuliga syne Timotheo

Nad/miskun/þrydr af gudi faudr/z Christo Jesu vorum Drottne

Eg þacka gudi/þm̄ eg þiona i þra langfedgum minum i hreinre samuizku/ þeg o aplatanliga miūnzt þin i minū bœnum dag z nott/z þ mig þorleinger epter þig at sia (nær eg hugleidi þin tar faull) vpp a þ eg vppfyllduzt. faugnudi/i hugandi þa fleck lausa tru sem i þier er/ z adr fyrre byggdi med þīne aumu Laide/z med þīne modr Eunike/eg em þss fullviss þ eirnen med þier.

Huar fyre eg a miūe þig þ þu vpp vekier þa gudz giof sem i þier er fyrer vpp legging miūa handa/þt gud hefir ecki gefit oss hræduzlūar anda heldr saūleiksins/z kærleiksins/z bindindis/fyrer þui skamāazt þin ecki vors drottins vitnesburdar/nieminns hans bandingia/heldr med þolugr vert Euangelio/sº sem at eg/epter gudz krapti þeim oss hefir hialpliga giort/z kallat med heilagre kallan/ecki

epter

epter votum verckum/helldr epterſiñe þyre hyggiu
t nad/huer oſſ er gepin i Christo Jesu/þyre veralt
dariſiar vpp hap/ eſi nu opinberud þyrer aug-
lyſing vors lausnara Jesu Christi/sa sem daudan
hefer ap ſkapit/eñ lipit to daudleikiñ i lioſleitt þy
rer Euangelium/i huert eg em ſettr predikare/poſ
tuli/ lærare Heidiña þioda huerſ vegna/er eg lid
þtta/eñ eg ſkoñunzt min þſſ ecki/ þuiat eg veit a
huern eg true/ t em þulluiſſ/ þ hñ kañ þat varduei-
ta huat mier er til truat allt til hins ſama dags/

Hegda þier epter þyre mynd þra heilſuſamligra
orda/ſem þu hefer heyrt ap mier/ vt ap truñe t
kærleikanum i Christo Jesu/ þat hid goda ſem þier
er til truat/ þat vardueit þyrer heilagañ anda ſem
i oſſ bygger/ þuiat þu veitzt þ þr hapa aller þra
ſnuizt mier ſem i Asia eru/ Medal huerra er Phy
gellus t Hermogenes/ Drottiñ gefi miſkuñ hein-
kyñe Oneſiphori/ þuiat hñ hefer optſiñis mig en
dr nærr/t ap miñe iarn vidiu hefer hñ ecki ſier þei
lat/Helldr þa hañ var i Rom/ leitadi hñ min sem
iñeligazt/t fañ mig/ Herrañ gefi hm þat hñ fi-
ñe miſkuñ hia Drottni a þm deigi/t i huerſu mor
gu hañ hefer mier þionuſtu veitt til Epheſo/ þat
veizt þu allra bezt

Asiar Capitule

So ſtyrck þig nu/Son miñ/ i nadiñe/
ſem er þyre Christũ Jesũ/t i þui sẽ þu
hefer ap mier heyrt þyre marga vtniſ-
burda/bipala þ truandũ mõm/ þm sem

kuñ til hæfi

til hapi liger eru/at læra adra/eñ þu vert herkiñ sẽ godr kappi Jesu Kristi/emgiñ stridz maña samb landar sig neinũ næringar apla. vpp a þ hñ þockniz þm̃ hinũ sama sem medtok hñ/ og þott nockr beriezt/verdr hñ ecki lapn snart koronadr/nema hñ beriezt riett liga eñ sa akr kalliñ sẽ akriñ eriar/skal þyrstr neyta ap auegrtinũ/ Merck huat eg seige/ eñ drottiñ mun gepa þier skilning i olliñ hlutum

Hap i miñe Jesum Christum/ huer vpp aptr er risiñ i þra daudũ/vt ap sædi Dauidz/ epter minu Euangelio ÿþuer huerju eg kueliunzt allt til bandaña sem ill virki/eñ gudz ord eru ecki bundin þyrer þui allt huat eg þole þ er saker vtualdra/vpp a þ þr audlizt eirnen hialprædit i Christo Jesu/ mz eilipre dyrd

Þetta er sañarliga satt/þui ep vier deyinm med þa munu vier med lipa/þolu vier/ sº munu vier mz rikia. ep vier apneitũ/ þa mun/ hñ eirnen apneita oss/truu vier ecki/ þa blipr hñ þo trupaster/ þui hñ kañ ecki sier sialpũ at apneita/ þetta aminñ þurvitna þyre drottni/ þ þr hapi eckert ord gialpr/ huert ongu neytt er/nema til þra huerþingar þiñ sem til heyra

Kost gæp/ at audsyna þig gudi/ riettligañ verckmañ/ sa er riett i sundr klyp ordit sañleikſins/þapeingiligt hiegoma hial þly þu þtþ styrcker myckit til o gudligſ at hæpis/ t þra ord þa eta vm sig/lika sem añar krabbi/medal hu erra er Hymeneus t Philetus/ huerier sañleiknum hapa þra villtz seigiandi vpp risuna skiedna vera/t hapa sº sumra tru vmsnuit

Eñ styrck gudz grundvallan stendr stodug hapandi þtta mercki/ þ drottiñ kenni þa sem at hñ seru

t at

r at huer sa þra skiliezt rangl̃tino sem a kalla at naþn christi eñ i storu husi eru ecke alleinazta kerin aþ gulli r silþre/helldr cirnen aþ tre r leire/sũ til heidrs/sum til vanꝫru/ r eþ at nockur hreinsar sig fyr þui/sa man vera heilagt ker/husherra anum til heidrs hantieranda/r til allz godz verckz reidubuit

Þly þu girnder aſkuñar/eñ epter þylg rietta tino/truñe/kærleiknum/þridinum/miz þm ollum/ sem a kalla drottin aþ hreinu hiarta/eñ þauisligar r vanuirdeligar spurningar þly þu/þt þu veizt arþꝫr ala þrattaner/eñ þionustu manñ drottins til heyrer ecki at þratta/helldr vingiarnligũ at vera vid alla/r keñinga/fimum/sa er vonda vmlidit getur med hoguꝫri/ r straþa þa sem þralater eru/eþ at gud gefi þm eitt huat sin̄ yþuerbot sañleikin̄ at vidr keña/r endr vitkader verda vr diofulsins snoru//aþ þre þr herleidder eru til hñs vilia

Þridie capitule

Eñ þat skalltu vita/ þ a siduztum dogũ til standa haskasamligar tider/ þt þr menn munu verda sem eru sier goder/aghiarner/mycke latir/dramblatir/hadgiarner/þorelldrunum o hlyduger/o þackla ter/o gudliger/o hyrliger/o þridsamer/spielner/losta samer/mañdygdarlauser/sunkuler/illudliger/hrokapuller/ þr ed meir elska munadligue eñ gud/hue sier ed haþa yþuer lit gudligz at hꝫþis/eñ þssa kapti aþneita þr/þordazt þu slika/aþ þssim eru r þr sem lꝫdazt hier r huar i husum/r at herþange leida kuendis kornin hladnar aþ syndum/ r miz marguisligar girnder þiatradar eru/lꝫrandi iaþnliga/ eñ geta þo alldreige til sañleiksins vidr keñingar kõizt

Annar S. Pals pistill

Eins a lika sem þr Jañes/ ok Jambres/ mot stoðu Moyses/ svo mot standa þsser eirnen sañleikñ/ eru meñ þordiarfuaðr hugskotz/ torueller til truarliñar/ og komazt eigi þramar a leidis/ þuiat þra þipliska mun augliost verda hueriū mañi/ lika sem eirnen þ hiña var/ eñ þu hefer reynt miñ lærdom/ miñ vana/ mina þyreatlan/ mina tru/ mitt langlundarged/ miñ kærleika/ mina þolin mæði/ minar ofsokner/ minar hrakningar/ þær ed mier til þiellu i Antiochia i Iconia/ i lstran/ hueria ofsokn eg leid þar/ ok vt af ollum hefer drottiñ mig þrelsat/ Og aller þr sem gudliga vilia lifa i Christo Jesu/ þr hliota ofsokn at lida/ eñ hiner vondu menn ok suikarar/ þram leidazt æ til hins verra/ þuiat þr villa ok verda villter

Eñ þu stadnæmzt i þui sem þu hefer lært ok þier er til truat/ af þui þu veizt af huerium þu hefer lært/ med þui þier er kunnug heilog ritning alt i þra barndomi getr þu sialfur leidrietta þyre þier til hialpræðisins þyre truna/ a Jesum Christum/ þuiat aull ritning gudomliga inn blasen er/ nytsamlig til lærdoms/ til vm vandanar/ til betrunar/ til leidriettingar i riettlætino/ svo at gudz maðr sie algior/ til allz godz verckz hæfligr

Fiordi Capitule

Eg vitna eg nu fyre gud/ ok Drottin Jesu Christo/ sa sem at koma skal til at dæma lifuendr ok dauda/ mz sinu ryke/ Predika þu orðit/ halt at/ huort þat skier i hagligan tima eda ohagligañ/ strafa/ ogna/ amin̄ med allri þolinmæði/ ok kenningu/ þuiat sa time mun koma/ þat þa

þr munu ecki vinlida heilsu samligasi lærdom/ helldr munu þr epter sinum eigenligum þyssnum/ saman hruga sier sialfum lærendr/epter þui þm̃ eyrun klæia/ ꝛ munu eyrunum i þra sañleikn̄ venda/ ꝛ sier snua til lygge/ esi þu vert skirlifr ꝛ herkiñ i harkningunum/gior verck gudrspialligs predikara/ ꝛ vt lyckta þitt embætti virduliga

Þui at eg verd snart þornþærdr/ ꝛ time missar burt þarar til stendr/ eg hefi goda hilde-hæid/ eg hefi hlaupit fullkomnat/eg hefi truna geymt/ ꝛ nu hiedan i þra er mier til laugd Korona rietthætisins/ sem at Drottiñ hiñ riettlate domare/ mun mier a þm̃ deigi gefa/ esi eigi a leinazta mier/ helldr iafn vel ollm̃ þm̃ sem hans til komu elska/ Legg kapp a at koma til/min sem skiotazt

Þuiat Demas hefer mig yfrgefit/elskandi þessañ heim/ ꝛ er burt þarin̄ til Tessalonicã/ Crescens i Galatiã/ Titus i Dalmatiã/ Lucas er einn saman hia mier/ Marcus tak til þin/ ꝛ hafþ med þier/ þuiat hann er mier nyttsamligr til þionustu/ Tichycon hefi eg til Epheso sent/ þann mottul sem eg liet epter til Troada hia Carpo hafþ med/ nar þu kemur/ ꝛ svo bækinar/ esi einkum þat bok þelli Alexander iarnsmidr hefer audsynt mier margt vont/ Drottiñ aumbune hm̃ epter sinum verckū/ fyre hueriū vackta þu þig eirnen/ þuiat hann hefer miog i moti stadit vorū ordum

I minu fyrsta forsuare stod eingen hia mier/ helldr fyrer gafu þr mig aller/ esi eigi sie þm̃ þat til Atolu/ þui Drottiñ stod hia mier/ ꝛ styrckti mig upp a þat su predikan fyre mig stadfestud yrdi/

Annar S. Pals pistill

so at þ aller heidingi heyrdu / t eg em þrelsadr ap gine leonsins / eñ drottiñ mun þrelsa mig ap ollu illu t hialpa til sins himneska rikes / huerium at sie dyrd vm alldr t ap Amen

Heilsa þu Prisscan t Aquilam / t heimkyse Onesiphori / Erastj bleip til Corinthiu / Efi Trophimon liet eg epter til Mileto sukasi / hap kapp a þ þu komer til min þyre vetriñ / þier heilsa Eubulj t Pudes / t Linj / t Claudia / t aller bradr / drottiñ Jesus Christj sie mz þinū anda / Nadin sie mz þier Amē

¶ Hiñ anar pistill til Timotheo skrifadr i þra Rom þa er S. Pall var i anat siñ hapdr þyrer Keisaran Nero

Formale yfuer S Pals pstill

til Tito

DEtta er eiñ stutr pistill / eñ er þo cin þ mā a Christiligs lardōs / huar ed allz hattad ise lackr verdr / t polgit er huat einū riett Christnū þarfligt er at vita t

I þyrsta kesser hñ huar byscup / eda sokr (lærann) prestr / skal þyrer mañ vera / einckū sa sem valin kuñr er / t lærdr vel Euangelion til at predika / t motstodu veita þolskū lærdomi verckaña t mañasettningū / sem alla tima strida i gegn truñe / t sam uizknar villa i þra Christiligu þrelse i her þiotran mañiligra settninga / so sem skyldr þr mōm biorg veita til salu hialpar / huerier þo eckert stoda til eilifrar sælu

I odrū capitula lærer hñ allz hattadar stietter vnga t gamla / mesiar t maña konr / karlmeñ / Herra / t vnder meñ / huernen þr skuli sier hegda / so sem

sem þr er Christr hefer þyrer sig dauda af lat sier sialfum til eigen doms

J hinsta þridia lagrer hann i Heidre at hafa ver allar valldz stiettar menn/ t þm epter later t hlyduger at vera/ t a hrarir esa aptr i annat sinn þa nad sem Kristr hefer oss afrekat/ vpp a þ eingen giore sier i hugar lund at þ nagie til salu hialpar/ valldz stiettinge hlyduge at vera/ af þm at allr vort rietta tar er einkis vert þyre gudi/ t bipalar hann sidan at bordazt hina hardsuitrudu t pordadu menn.

S. Pals pistill til Titum

Fyrsti Capitule

All þion Gudz/ esa postuli Jesu Christi/ til at predika trunad gudz vt valdra/ t vidrkenning sannleiksins/ sem til millde leiksins leider/ vpp a von eilifs/ lifs hueria til sagt hefer sa eckert lygr/ Gud/ þyrer adr uinligar allder/ en opinberad hefr/ i sine tid/ sin ord/ þyre þa predikan sem mier er til trunad/ epter bipalan gudz vors lausnara

Tito minum rietteligum Syne epter beggia vorra tru

Nad miskun/ pridr af gudi fadr/ t Drottne Jesu Christo vorum frelsara

Vegna þess lier eg þig epter i Chrit þ þu skyllder bæta vm þ hvat brest hafdi/ t olldungana ni dr setia vm borgern^m /s^o sem eg bipalada þier/ s^o þ/ ef nockr er o strafflanligr/ einnar kuinu eigin madr/ huer ed trulynd born hefuer/ eigi ordrdmder/ þ þr sie of eydzlu menn/ edr o hlyduger/ þat byscu

pe bÿ

þe byriar at vera o strappanligum/s* sem guds til sionar mañe/eigi einsiñadur/eigi reidisi/ eingis vinsuelgur/eige barattu samr/eigi neins skemeligs a viñings girugur/Helldr gestrisiñ/godlyndr/skirlifr/riettferdugr/gudrækiñ/hreinlifr/sa sem þast helldiñ er þssords sem sañarligr lærdomr er t sa adra kañ læra/svo at hañ sie mattugur til a at mina þyre heilsusamligañ lærdom/ t at strappa þa sem a moti mæla

Þuiat þar eru marger karger hiegoma þuættarar/ t villu menn/eirna mest vt ap vmskurniñe/a huerium vier hliotum muñin til at byrgia/huertier naliga ollum husum vmuellta/ tkeña þat sem ecki hæfer þyrer skemeligs auiñings saker. Nockur vt ap þeim sialfra þeirra spamadur sagdi/Chriar menn eru iafnliga lyge giarner/illkuikende/ t letisamer magar/þessi vttnesburdr er sañur, Huers vegna þu strappa þa snarpliga/ vpp a þat þeir sie heilbrigder i truñe t gef aunguar gætur at þeim gydinsligum æfintyrum t maña bodordum/ sem i burt snua fra safnleiknum. Hreinum eru aller hluter hreiner/eñ saurugum t van truudum er eckert hreint/helldur eru saurug þeirra hugskot t samuitzka/ þeir seigiast þeckia gud/eñ med verckunum afneita þeir þui/at þui þeir eru boluanligir/ t vantrunader/t til allra godra vercka o tiertuger

Añar capitule

Hvn þu tala/svo sem þat hæfer heilsusamlignm lærdõi. Olldrudum þat þr sie skirlifuer/heidarliger/hæfilater/heilbrigdir i truñe/i kærleikanum/i polinmædisie. Lika eirnen roskñum konum at þær hegdi sier sem gudrækñ hæfer/ecki lastarar sam

ersam[n]/ecki vinsuelgiur/godar lęri męde at þęr
ri vngar kom hępilatar at vera/ t þ at þęr ha
kęra sina bęndr t elski sin born/sie skirlipuar/
reinperdugar/vmsionasamar/godlyndar/ sinū
andum vnder gepnar/vpp a þ guds ord verde
cki lastad Slickt lika a miñ vngmeñin þat þeir
sie skirlipuer

Eñ alla vega set þig sialpnaſi til þyremyndar
odra verckа/med o meingudū lęrdomi/med sto
uglyndi/med heilsusamligu/t o strap panligu or
d/vpp a þ motstandariñ o virdizt/t eckert hape/
at hañ kuñe vont pra oss at seigia. Þionustu mo
unū þat þeir sie sinum drottnū vnder gepner/ t
olla viliuger/veri eigi suoruger/eigi o truer/hel
dur syne allañ godañ trunad/ svo at þeir pryde
rdom guds vors lausnara i ollū greinū

Þuiat ℟ heilsusamlig nad guds er auglyst ol ℟ Jola na
ñ mosñū/t lęrir oss/ þat vier skulū apneita o gud ttina i natt,
igu athępi/ t veralldligum girndum t lipa spar messusie
iga/ riettperdugliga/ t gudliga i þssm heime/ t
ackta vpp a þa sęlu von/ t dyrdariſiar auglys
ing hins myckla guds/ t vors lausnara Jesu
hristi/sem sialpnaſi sig heper gepit vt pyrer oss
pp a þat hñ endr leysti oss i þra ollu o riettlęti
t hreinsadi sier sialpum polk til eignar/ þat kost
ępit vęri til godra verckа þtta tala þu t amiñ
t strapþa med allri aluoru/ Lat aunguaſi me
þa þorsina þig

Þridie Capitule

Miñ þa þ þr sie hopdingiunū t valldz
stiettunum vndergepner t hlyduger/
til allra godra verckа reidubuner/aun
guaſi lastandi/eigi dellugiarna/ Held
dr veri hępuerskер / audsynandi
alla

alla hoguæri/vid huerñ mañ/ ẽt vier vorũ þordũ daga/galauser o hlyduger/ o þyrelatsamer/ þionandi girndũ ꝛ marguisligũ loskasemdũ/geingũ i illsku ꝛ oþundskap ꝛ hotudum huer aña ñ iñbyrdis

I lysing nessusie

Eñ þa ✻er birtizt godgirnd ꝛ mañ liuþligleike gudz vorslausnara/eigi þyre riettlætis verckasa saker sẽ vier hoþdũ giort/helldr epter sine miskunsemi þrelsadi hñ oss þyrer þñ endr þuadingar vatz bað ꝛ nyung heilagr anda/huerñ hñ hefer yþuer gnægþanliga vthellt yþuer oss þyrer Jesum Kristũ vorn lausnara/svo at vier riettlætter þyrer sialfs hns nad/værũ erþuingiar eilifs lifs/ epter vonsie ✻ þessi ræda er soñ ꝛ truanlig

Þtta vil eg þu kenner/sº sem þ stadfast sie/sº at þr sem truader eru vordner/kostgæfizt i godum verckũ þordilldarliger at vera/ þtta er gott ꝛ mönn nyttsamligt/eñ þauisligar spurningar/ ꝛ ættar þulþrattaner ꝛ lagasia deilr forðazt þu/þat þær eru o þarfnar ꝛ þæfeingar/ þordæmdu mañ/epter fyrsta ꝛ adra a miñing sly þu/ ꝛ vit/ þ sa er vm sniñ sẽ þess konar er/ ꝛ synd dryger/sº sem at sa sig sialfnaði þordæmer.

Nær eg sendi Arteman/elligar Tichicon til þin/ þa skunda þu sem skiotazt at koma til min til Nicapolim/ þat þar hefi eg a sett i vetr at vera/ Zenam lauguitring ꝛ Apollon að stad. sent med at hygle/sº at þa bresti eckert/lat þa eirnen læra i godum verckum þordilldarliger at vera/ þar þaurf giorizt/sº at þr sie ecki auagrtanar lauser/ þier heilsa aller þr med mier eru/ Heilsa þu ollñ þñ oss elska i trusie/Nadin sie med ydr ollñ Amen.

¶ Skrifad ꝛ þra Nicopoli i Macedonia

Forniale

Formale yfuer S. Pasl pistil til Philemonem

Essi pistill audsyner oss ettt meistarligt liuþligt epter dǫmi kristiligs kærleika / þt þar siau vier/huersu S Pall i þorf suar tekr/hiſi þarada Onesimon/r þor tider þyre hann vidr hiſs herra allt huat hann getr/ r ſkickar sier eigi odru viſ/ enn s° sem sie hann ſialfur Onesimos/huer er brotligr hafdi vordit/þo giorer hann þ ecki mz oþ rike edr kugan/ſe hann hefdi vel riett til hapt/ Helldr yfuer gefr hann ſinn riett/huar med hann naud brokar þ Philemon hlioti eirnen at hafa sins riettar þordrag/lika ampnt sem þ Christr hefer giort fyre gudi faudr/s° giorer eirnen S. Pall vid Onesimõ fyre Philemõi/ þt Christr hefer sinn riett yfuer gefit/ r medr liuþleik r litelæti faudrinn sigrad þ hann hefer sinn rietr r reide hlotid nidr at leggia r oss til nadar at taka fyrer Christs saker/ sa oss s° aluarliga forrid̃/r s° af ollu hiarta at sier tekr þt vier erũ aller hans Onesimi/ef vier truum þ

S. Pals pistill til Philemonem

Pall bandingie Jesu christi / og Timotheus broder

Philemoni astsamligũ r verũ med hialpara/r astudligre Appea r Archippo verũ samheriara/r sofnudinũ i þinu huse Nad sie med ydur/ r pridr af gudi vorum faudr/ r drottne Jesu christo

Eg packa minum gudi/r hugleidande þig iafnliga i minum bœnum at þui eg heyre vt af þm þ kærleika r tru/sem þu hefer vid drottin Jesum r vid

alla heilaga/ þ at þin tru a/ hueria vier skeigenliga hopum/ veidi kroptug i þier pyre vidrkenning alls hins goda/ sem þier hapit i christo Jesu/ eñ eg hefi pognud micken a huggan i þinū kærleika þt hiner heilogu eru ep hiarta nærsta vel endr nærder pyre þig kæri broder

Fyrer þui/ þott eg hapi stort vallð til þier at bioda i Chriſto/ huat þier sæmer/ þa vil eg þo pyre kærleiksins saker/ einazta amiña þig/ eg sē þessligr er/ einkanliga hiñ gamle Pall/ eñ nu eirnen bandinge Jesu Chriſti þa beidi eg pyre son miñ Onesimō/ þñ eg alid hefi i minū bondū/ huer þier vas þroidū o þarfr/ eñ nu þier a mier nærsta þarfsamligr/ huern eg sendi þier nu aptr/ eñ þu villder hñ medtaka sē mitt hiarta þat eg villda hafa hallt hiñ hia mier/ at hñ þionadi mier i stadin þin i bondū guds spiallzins/ eñ vtan þiñ vilia/ villda eg eckert giora/ s° at þiñ godi væri ecki neyddr/ helldr sialfr radr

Þui/ vera ma/ þ hñ sie/ þar pyrer vm standar saker pra þier þæriñ/ þ þu hñ aptr peinger eilipliga nu eigi leingr sē þion/ helldr pramar eñ þion/ eiñ kærañ brodr/ einkanliga miñ/ eñ huersu micklu meir þa þiñ badi epter hollomu/ a epter drottne/ ep þu helldr mig na pyrer þiñ lagsmañ/ þa muntu vilia medtaka hñ s° sē sialfuañ mig/ eñ hafi hñ giort þier nockut tion/ eda sie þier nockut skyldugt þ reikna mier til/ eg Pall skrifadi þtta m3 miñe hendi/ eg vil bitala a/ eg þeigi/ þ þu siert mier sialfuañ þig skyldugr/ miñ kæri broder/ vñ mier þss/ þ eg endr næri mig a þier i drottne/ endr nær þu mitt hiarta i drottni

Eg hefi þier vt af godum trusstap til skrifad

þt

Þt eg veit þ þu muner þramar giora/ eſi eg ſeigi/ eſi iapnt þramt þſſu reidubu þu mier herbergi Þt eg vona/ þ eg verdi ydr þyrer ydra bon veitt: þier heilſar Epaphras miñ ſambandinge i Chriſto Jeſu/ Marc⁹/ Ariſtarc⁹/ Demas. Lucas/ miner hialpendr/ Nad vors Drottins Jeſu Kriſti ſia med ydrum anda AMEN

Skrifadr þra Rom med Oneſimo

Formale yfuer piſtillinn til Ebreos

SVmer Doctores vilia ſeigia/ þ þſſi piſtill til Ebreſkra maſia/ ſie hnorki S. Pals/ nie nockrs afiarſ poſtula/ ↄ biuiſa þ mꝫ þre greín/ sē hier epter ſtendr i odrū capitula sº ſeigiandi þ þſſi lꝛrdom ſie/ þyrer þa sē þ ſialfuer heyrdu af drottni/ yfuer ſig komiñ ↄ ſtadnæmdr/ huar mꝫ þū ſyniſt augliоſt/ þ hñ tale vm poſtulana sº sem ſie hñ þra lꝛriſueiñ/ a huern ſlikr lꝛrdom þra poſtulanum ſie komeñ/ manera longu ſeirna/ af þui at S Pall/ Galatas i/ vott mecktugliga/ þ hñ hafi ſitt Euangelion af ongum maſie/ nie þyrer maſieñ/ heldr af gudi ſialfum

Eſi yfuer þ þram heyer hñ eirn hardan hnut/ þar hñ i hinum vi. ↄ x. capitula/ þuerliga neitar ↄ afſeiger þū yfuer botar sem ſyndgazt epter ſkirnena/ ↄ i hinum xij. ſeiger hñ/ þ Eſau hafi yfuer botar leitad/ ↄ þo ecki funnit/ huert at litz/ epter þui þ/ hliodar/ at vera i giegn ollū Euangelia ↄ/ S. Pals piſtlum/ ↄ þo þar mꝫtti eina gloſer an yfuer giora/ þa hlioda orðiñ ſialfs sº klarliga(ſeiger meiſtarinn) þ eg veit ecki huort þ mune nꝫgia

miñ eſi

eſi mier þicker sē þ ſie eiñ piſtill ap morgū gremū
ſamā ſettr/ t ecki einhattanarlig ſkickanlig hondlan
þ ſie nu haat ed vill/ þa er þ þo eiñ mecktugr
diapſettr/ agætr/ piſtill/ sa sem keñi manzdō Kriſ
ti/ meiſtarliga/ t grundualliga vt ſkyrer vr ritnin
guñe/ þar til þ hid gamla teſtamentū agæt ligaña
t gnogligaña vtleggr/ sº at þ er liosligt/ at hñ er
ap eimū þra barliga lærdū maſie ſamſettr/ huer at
lærisueiñ poſtulaña hapi verit/ t margt numit ap
þñ/ t orugglega i truñe þor ſockr t i ritninguñe
idkadr/ t þott hñ leggi ecki grunduoll truariñar
sº sē ſialfr hñ vottar (vi capi) huat þo er poſtu
ligt embætti/ þa bygger hñ þo þordillarliga þar
vpp a/ gull/ ſilfr/ gimſteina/ sº sem at/ S Pall (i
Corinthi iñ) ſeiger/ þar fyre/ ſkal oſſ ecki neina hin
drian giora þott at þar verdi (ma vera nockut tri
ahark/ halmr/ t hey mz iñ blandat/ helldr ſkulu
vær þñan hñſ lærdō mz allri vegſemd medtaka/ v
tan þ vier megū ecki iafna hñ i ollū hlutū/ vidr
poſtulga piſtla Eñ þoat nockrer vilie tilgeta þ. S
Pall ſkuli ſkrifat hafa þña piſtil til þra Ebreſ
kra maña sem kriſtnazt hopdu/ t þui eigi ſkrifat
ſiñ poſtuligaſi titul/ edr heitr/ ap þui at gydingum
miſpocknadi/ þ hñ kalladi ſig poſtula t lærifaandr
heidiña þioda/ t hafi ſent hñ mz ſinū lærisueine
Timotheo/ huat mier o vitanligt er/ t huer hñ he
fer ſkrifat er o vitanligt/ vill t eirnen fyrſt vm
ſtunder o vitanligt blifua/ þar liggr t eingen ma
ckt vpp a oſſ ſkal nægia sa lærdomr/ sem hñ sº
ſtadfaſtliga grundualar i t vt ap ritninguñe/ t
iafn fram eina rietta/ agæta/ veniu/ tak/ t mata
lærir/ t a viſar at leſa t ſtunda ritningina

Med

Pistillinn til Ebreos

Fyrsti Capitule.

ED þui ✠ at gud hefer fordū morgu sīnū ✠ Jo
ok margbattadliga tal giū t
lat til fedranna fyre sp
ameīuna/hefer hann all
ra sidazt a þessum dogū
til oss talat fyrir sonu
þann hann setti til erfuin
gia yfuer alla hluti/þ
yrer huern hann hefer
eirnen verolldina scā
pad/huer hellzt (med þui hann er/ liome hans dyrdar
ok i mynd hans stad þestu) at ber alla luti m3 ordi
sins kraptar/ok giorir hreinsan vórra synda fyre sig
sialfuan/sett sig til hægri hand tignūe a hǽdunū
a⁹ myckl ǽdri giordr Einglunū/sem hann hefer my
ckl framar þm̄ erfd eitt hǽrra nafn

Fyr til huers Eingels þa hefer hann nockr sīnū þat
sagt/þu ert mīn sonr i dag ol eg þig/ok eñ añat sīn/ Psal.
eg man hans fader vera/ok hann man mīn sonr vera Psal.
ok eñ aptr sem hann innleider þann frum getna i heimen Psal.
seiger hann/ Og hann skalu aller gudz Einglar til bi- Psal.
dia/af Einglunū seiger hann at sonu/ sina Eingla Psal.
giorir hann anda/ok sina þienara ellds loga eñ af sy-
nenū/Gud þitt sǽti er ǽ ok at eilifu stiornar vondr
þins rickis/er rettlǽtis vondr/þu hefer elskat rett
lǽti/ eñ hatad rangl ǽti/ fyre þui hefer gud/
þinn gud/ smurt þig medr vidsmiorue fagnadar-
ins/fram yfuer þina hlut skiptara

Og þu drottin̄ hefer ap vpp hapt lofdins
Psal. cxi grundvallat t himnarner eru þin handa verck/ þt somu munu forganga/en̄ þu munt blifa/ t aller munu þt elldazt sē añat þat/t s° sem klædi munt þu þm̄ vm hverpa/t þt munu vm hverpazt/en̄ þu ert sialfr hin̄ same/t þin ar munu ecki þrotna
Psal cir *En̄ til hvers eingels hefer hann nockrn tima sagt set þig til minar hægri handar þar til/ þ eg þina o vine legg til skarar þinna fotaþeru þt ecki aller saman þionusta samliger andar/vt sender til þionusti vegna þra sem erpa skulu salu hialpina.

Añar Capitule

Ætro þr

Ar pyrer/byriar oss at gepa þess þra mar gaum at þui/ þ vier heyrum/s° at vier fordiorpanzt ecki/þui ep þ ord er stodugt vordit sem pyre einglana er talat/t hver ypver rodning t o hlydne hefer medtekit sin riett þerdug laun/hverneñ vilin vier þa vmplyñ/ep vier gætum ecki stikiar heilsu giapar hver hellzt at hapdi sittpredikanar vpp hap pyrir Drottin̄/en̄ han er komin til vor ap þin̄ sem þ heyrdu gudi vitnanda med taknum t dat semdum t krapta verckum/ t med vt skiptinga heilags anda/epter sinne villd

Þt hin̄ hefer ecki eingulunum vnder gepit þa epter komandi verolld/ þ vier ap seigium/ þ vott
Psal vin̄ ar en̄ nockur t einhverium stad/s° seigiandi/ huat er maduriñ/at þu minnezt hans/ t manzins son at þu vitier hans/ Litla stund hefer þu hann̄ englana paruazt latid/med dyrd t heidre koronader/ þu hann̄/ t setter hann̄ ypver verck þinna handa og alla hlute hefer þu vnder lagt hans fotum/ t þui þat hann̄ vnder lagdi honum alla hluti hefer hin̄ ecki

ert þra

ert þra skilit þat honum sie eige vnder gepit eſ
nu þyrſt at siſie siau vier ecki/ þat honū sie aller
hluter vnder gep ner/eſi þaſi sem vm ſtundar sak
er heper englaſia þarnazt/siaum vier atþ er Je-
ſus/þyre piſlan daudans koronadur/med dyrd t
heidre vpp a þat/at haſi ap gudz nad þyrer alla
daudaſi ſmackadi

Þviat þ sꝙmdi þm̃ huers vegna aller eru/ eg
þyrepſi aller hluter eru/sa morg born heper til dy
rdatiſiar ladat/ þat haſi hopdingiaſi þra salu hia
lpar þyre piſtina fullkomiſi gioldi/med þui þr ko
ma aller vi ap einum/bꝙdi sa sem helgar t þr sk
helgader verda/þyrer þui blygizt haſi ecki eirnen Pſal
þa brꝙdur at kalla/ t seiger/kunngiora man eg na
þn þitt minum brꝙdrum/og mitt i sopnudinum Pſal
þier lop ſyngia/Og eſi apur Xpp a haſi mun eg Eſa.
miſi a trunad sena/Og eſi aſiat siſi- Sia þar/eg t
þau born/sem gud heper mier gepit

Nu med þui at bornin hapa til samans hollð
t blod/er haſi lika eirnen þeſſ sama mata hlut ta
kare vordiſi/vpp a þat/haſi macktina tꝙki þyre
daudaſi/ þeim/sem daudans mackt hapdi/þat er
dioplinum t endurleyſte þa sem þyrer ogn dau
dans/hluiu vm alla ꝙpti þrꝙlkan at vera/ þviat
eigi naunſtadar aſiazt haſi englana/heldur aſiazt
haſi þat sꝙdi Abrahams/huadan ap haſi hlaut
þyre alla hlute sinum brꝙdrum likur at verda/
vpp a þat haſi miſkunſiamur yrdi t trulyndr byſ-
kup þyre gudi til at þorlika þolkſins synder/þui
at þar sem haſi heper sialfur ſie lidit t þreiſtad
ur er/þar kaſi haſi þeim ſie at hialpa sem þrei
ſtader verda.

Þridie capitule

Var ap þier heilager þrǫdr/ huerier hlut takarar erut þrar himneskrar kallanar/gepit gætr at þiñ sendi boda ok biſcupe/þñ vier vidr kennū Christū Jesū/ sa tulyndr er/ huern haſi hepper pyre ſettaſi (Lika sē Moyſen) i ollu sinu huſi/eſi þſſi er meire dyrdar verdr eſi Moyſes/ap þui at sa hepper meire heidran ap huſino sē þ ſmidadi/eſi huſit ſialpt/þat sier huert huſ verdr ap ein huerium/eſi sa ella hlati ſmidar þ er gud / Moyſes var at ſoñu tulyndr i ollu hſs huſi s° sem þionuſtu madr til vitniſburdar þeſſ sē ſagt ſkyldi verda/Eſi Kristr s° sem sonr yper sinu huſi/huerſ hus at eru vier/ep vier añarſ a tunadinum ok hroſan vonariſ er(allt til enda)paſtliga holdum

Huar pyrer/s° sem seiger heilagr andi i dag ep verdr þier heyrit hſſ raudd/þa porherdit ecki ydar hiortu/s° sē i beiſkuniſe a preiſtingar deigi i eydi mork/huar at preiſtudu mig ydrer fedr/ þr reyndu ok sau min verck i/ piorutiger ara pyrer þ vard eg reidr þſſari kynſlod/ok sagdi/iapn liga eru þr viller i hiarta/ok eigi þecktu þr mina vegu/hueriū eg eir nen suor i miſie reidi/at eigi ſkyldou þr koma til miſiar huildar/siaet til kǫrir brǫdr/ þ a nockr medal ydar hapi vondt vantruad hiarta/ þ pra gan gandi er gudi lipanda/Hellzt aminū ydr sialpua alla daga/s° leinge sem þ i dag kallazt/at þar ein/ geſi medal yd" por herdizt ap ſuikrǫdi ſyndariſiar

Þui vier eram Kriſtz hlut takarar vordner ep vier añarſ vpp byriadre tru(allt til enda) paſtliga holdū/s° leinge sē ſagt verdr/i dag ep verdr þier hyrit hſſ raudd/ þa porherdit ecki ydar hiortu/ s° sē i þr beiſkuniſe/ þr ſumer sē hſſa peyrdu por

beiſt

Pſal.xciij

beiſtudu hana(þo eigi aller) þr ed vt geingu ap
Egiptalandi þyrer Moyſen/eñ hueriñ reidd̃izt hñ
yrl.ara/er eigi s° / þiñ sẽ ſyndguduzt/hueria þr
at nidr hrundi a eydimorku/Eñ hueriñ suor hñ/ þ
þr ſkyllou eigi koma til hñs huldar/nema þiñ sẽ
vantruader voru/ ꝛ vier ſiañ þ þr haꝑa eigi kuñ
et iñ at ganga/vantruariñar vegna

Fiordi capitule

OVi latum oſſ hrꝗdazt/þ vier þorſomñ
ecki/ þ þyre heit/iñ at koma til hñſ huil
dar/ ꝛ eingeñ vorra epter verdi/þui at
þer oſſeirnen kuñgiort s° sẽ hinum/eñ
ordit predikunariñar hialpadi hinum
eckert/nꝛr þr trudu ecki sẽ þ heyrdu/ þuiat vier hu
erier truñ iñgongñ i huildina/s° sem at hñ ſeiger
Eg suor i miñe reide/ þat eigi ſkyllou þr til miñar
huldar koma

Og at ſo ſu/ þa þau vercken i vppha þi verallð
ariñ ꝛr giordu zt ſagdi hñ i nockrñ ſtad ap hinum
ſiounda deige liku s° ,Og gud huldizt a siounda Geſ. 5
deigi ap ollñ ſinñ vercku/ ꝛ hier i þſſm ſtad eñ a
pt̃/at þr ſkulu eigi koma til miñar huldar

Med þui at þ er eñ þyre hondñ/at nockrer ſku
lu til þrar ſomu koma/ ꝛ þr hueriñ þ i þyreſtu kuñ
giort er/eru þar ecki til kõner/þyrer þra vantruar
saker/ þa a ſetr hñ eñ apt̃ nockrn dag epter ſlikañ
langañ tima/ ꝛ ſeiger þyre Dauid I dag/s° sem
at ſagt er/I dag ep at þier heyrit hanſ raudd / þa
þorherdit ecki ydar hiortu/ þuiat ep Joſue hep di
þa til huldar leitt/hepdi hñ alldreigi epter þ ap
nockrum odrñ deige ſagt/þyrer þui et þar eñ huild
þyre hondñ þolki gudz/þr huer til hñs huldar er
komiñ/hñ huilizt eirnen ap sinñ vercku/s° sẽ gud
ap ſinum

S° latū oss nu kapp a leggia iñ at komazt til þss sar^r huilar/vpp a þ/at eingiñ galle i þ sama epter dǫmi vantrnarin^r / þt gudi ord er lifandi ⁊ kroptugt/⁊ hueriu tui eggiudu suerdi huassara/⁊giegnū sniygri/allt þ^r til þ i sundr skil salina/⁊ anda/eirnē bioſk ⁊ bein/⁊ er domare hugreſingaña ⁊ hiariās hug^r lund^r /⁊ þ^r er eingen skepna þyre hū o syne lig/eñ aller hluter eru nauckter/⁊ o hulder þyre hūs augū/til huerra vier tolum Fimte Cap.

QEd þui vier hoþū matkañ biscup Jesū son gudz/ huer til himens er þariñ/s° latū oss halda þast þre vidr keñing/þat vier hoþū eigi þñ biscup sē eckī kañ sampining haþa med vorū breyskleika/heldr sa sē þreistadr er a allañ hatt/lika s° sē at vier þo an synda/þyrer þui latū oss þar at ganga med hugar hreysti til þss nadariñar velldis stoll/svo at vier audlūzt misskuñsemi/⁊ nad þiñū/a þm tima/nǫr vier þarþum pulltings vid

Þat huer biscup aþ mōm til kioriñ/sa verdr þyrer meñina setr/i þm hlutū sē at eru þyre gudi/vppa þ hū þorn þǫri gaþr ⁊ helgi oþþr þyrir synder nar/ sa sē sam harma kañ þñ sē þauisser eru ⁊ viller þara/⁊ mz þui hū er sialþr vm geþiñ mz breyskleika/þyrerþ hlyti hū iaþnt/lika sē þyrer þolkit/eirnen þyrer sig sialþuañ at oppra þyrer syndern^r /⁊ eingeñ tekr sier sialþum heidr til helldr hū sem kalla dr verdr aþ gudi/svo sem Aaron

S° heþer kristr eckī eirnen sig sialþuañ iñ sett i heidriñ/ þ hū yrdi biscup/helldr sa sē til hūs heþer sagt þu ert miñ sonr i dag ol eg þig/ sem hū eirnen eñ i
Psal cij odrum stad seiger/ þu ert eilifr liga keñe madr epter
⁊ cix sirckan Melchisedechs/⁊ hū heþer a deigi sins holldz bǫner ⁊ beidne mz oflogu kalle ⁊ tarþollū oþ°

þrat til hſſ sẽ aþ daudanũ biarga kuſie/ ⁊ er eirnen heyr dr þyrerþ at hũ vegsam̃ gud/ ⁊ þott hũ vǫri guds son/ hefer hũ þo i þui hũ leid/ hlydne lǫrt/ ⁊ þa hũ fullkõnaþr er/ er hũ vordiñ olltñ/ huerier hm̃ hlyduger eru/ til eyr ne eilifr̃ salu hialpar/ aþ gudi biscup kallaþr/ epter skicken Melchisedechs.

Þar vt aþ hogdu vier margt at seigia/ eñ þ er þungt a medan þier svo skilnings litler eryt/ ⁊ þier sem þyrir laungu skyllout meistar̃ vera/ þurfuit nu vid aptr/ þ vier lǫrũ ydr þñ fyrsta bokstaþ gudligs ordz/ ⁊ þ vier gefũ ydr miolk ⁊ aunguan ordiñ mat/ þt hueriũ vi er hliotũ miolk at gefa/ sa er o reynder i ordi riettlǫtisins/ þt hũ er vngberne/ eñ hinũ fullkõnũ heyrir megu matr/ sem aþ siduana haþa idkut siñe til fragreiningar godz ⁊ illz.

Sietti capitule

Fyrer þui viliu vier þañ lǫrdõ aþ vpp hapt Christiligs lifuernis/ nu fara lata/ ⁊ til algt ofrauileiksins at gripa (eigi aptr at nyu grũd uoll leggiande idranatriñar/ daudra vercka/ ⁊ truatriñar a gud/ skirnatriñar/ lǫrdomsis/ handa vppleggingutñar/ vppriſuñar framlidisia/ eilifligs domſ/) ⁊ þtta viliu vier giora eþ gud vill añars til stedia

Þt þ er o moguligt/ at hinu somu sẽ eitt sinn vppbirter eru ⁊ smackat haþa hineska gafu ⁊ hlut takar̃ eru vordner heilagr Anda/ ⁊ smackat haþa hid goda guds ord/ ⁊ kraft epter komandi veralldar ⁊ eþ þt aþ falla aptr at nyu ⁊ krossfesta a sialfũ ster son guds/ ⁊ fyrer skip halldra/ þ þr skyldu aptr endr nyader verda til yfuer botar.

Þt iordin sẽ regnit dreckr/ þ opt sinnis a hana kemr/ ⁊ hagi kuæmiligt gras ber þm̃ sẽ hana yrckia/ medtekr blessan aþ gudi/ eñ su sẽ þistla ⁊ þyrna ber/ hũ duger ecki ⁊ er boluñ siñe nærst/ huer at sidurstu vppbrend verdr/ eñ vier treystũ elskuliger/ nockru betr til yd̃/ þ þier salu hialpsiñe

manare

manaze sie þo at vier tolu̅ s° / þt gud er ecki rꝛglan
þ hꝛ gleymi ẏduarꝛ giornings ꝛ kꝛrleikans erꝛuid
is/sem þier audsẏndut vid hans napn/ þa þier
þionudut heilogum og eꝛ þionit/eꝛ vier bigerum
þat huer eiꝛ ẏduara audsẏne þat sama kostgꝛfi i
voniꝛe þꝛ at halda allt til enda/ at þier letiezt ei
gi/ Heldr epter þylgiarar þra/sem þyrer truna ꝛ
þolinmꝛdi þyreheitid erꝛua.

Þuiat lika sem gud þyre hiet Abraham/þa hꝛ
vid aunguaꝛ ꝛdra hꝛpdi at sueria / suor hꝛ vid
stalꝛuaꝛ sig/ ꝛ sagdi saꝛliga skal eg blezza ꝛ mar
gfalda þig/ ꝛ niz þui hꝛ̅ barþolinmodliga bidi̅d
audladizt hꝛ þyre heitid. Meꝛirner sueria vid aꝛ̅
aꝛ̅ ꝛdra/eꝛ þr eru/ ꝛ sa eidr giorir enda allra sꝛ
dr þyckiu/s° at trwtt bliꝛr/mille þra/eꝛ þa gud vill
de ẏduer gnꝛganliga audsẏna erꝛuingiu̅ þyre hei
zins/at sitt rad er o vmskiptiligt/ hꝛper hañ þar til
eid a lagt/vpp a þ/vier hꝛpdu̅ þyrer tuꝛr greiner
þꝛr o vmskptilig eru (þui þ er o moguligt at gud
linge) orugt trauꝛt/vier sem til þlotta hopu̅/ ꝛ þaꝛt
liga holldu̅ þre þyresettre von/hueria vier hopu̅ sē
Gen.xiiij aña̅t þaꝛt ꝛ orugt ackeri salariñar/su eirnen iꝛgein
gr i hid ifra þortialldzins/ þar ed þyre reñariñ er
þyre ossꝛ iꝛgeingiꝛ/ Jesus/at eilipu byscup vordi̅
epter skickan Melchisedech

Sinude Capitule

Ꝗ þssi Melchisedech var kōungr til Sa/
lem/keꝛ i madr gudz hins hꝛdzta/huer
Abraham i moti gieck þaꝛ tid haꝛ kom
þra oruꝛtu konungaña ꝛ blezadi hꝛ/ha
eriu̅ Abraham gaþ tiu̅d aþ ollu gotzi J
þyrꝛtu vtlegzt hꝛ konu̅gr riettlꝛtisins/epter þ er hꝛ
eirnen konu̅gr Salim/ þ er konu̅gr þridarins/vtan
þaudr vtan modr/an slecktis/hꝛpandi huorki vpp/

þar dagaſia nie enda lok lipſins/hſi er t ſamiapn
oþi ſyne guðz/t blipt keſie maðr at eiliptu

Eſi gætid at huerſu mickell at hſi er/hueriſ Abr
aham sa Patriarche gaf tiund af herfangenu/t
at ſoſia ſyner leui þſi tid þr medtaka keſi manz ſk
apſi/hafa þr bodord til tiundina iſi at taka af pol
kino (þer af þra brøðrū) epter laugmalinu/þo at
þr eru eirnen ſialfner af Abrahams lendū koſier/
Eſi hſi huerf kynferdi eigi nefnt verðr medal þra/
sa tok tiund af Abrahā t blezadi þaſi ſem fyrehet
tid hafdi/eſi an allz motmælis er þ s° / at sa hiſ
miſe/verðr af hinū ædra blezadr.

Og hier taka tiund daudliger menn/eſi þ burtu
dottar hſi/þ haſi lifue/t þ eg ſeige s° / þ Leui sa
tiundina iſitekt/er eirnen tiundadi/fyre Abraham
þa þegar haſi var i lendum faudrſins/ þaſi tid
Melchiſedech gieck hīm a moti

Þui ef at fullkōnan væri vorðin fyrer Leui
tiſka ſi keſimanzſkap (þt vnder þſi hinū ſama he
fer lyðriſi logmalit medtekit) huat væri þa þarf
þrænar meir at ſeigia/at þ aſiar keſi maðr ſkylldi
koma/epter ſkickan Melchiſedech/t eigi epter ſkic
kan Aarons/ þui huar keſi manzſkapriſi vmſkip
tiſt/þar hlyti eirnen laugmalit vm at ſkiptaſt/þui
þar ſlickt er af ſagt/sa er af odru fleckti/vt af þui
ſem eingiſi nockrn tima alltarino þionat hefer/
þui þ er þo opinbert/at vor Drottiſi er komiſi þra
Juda til huerf fleckti Moyſes hefer eckert talat af
keſimanzſkapnum

Pſal.cx

Og s° er þ eſi liofligar/ef aſiar keſi maðr vpp
kemr/epter liking Melchiſedech/sa ecki er giordr ef
ter laugmali likamligz bodorðz/helldr epter krapt
ſ ende ligs lifs/ þui at hſi vitnar/ þu ert keſimaðr

aſt

at eiliſu/epter ſtickan Melchiſedech/ þui þar þyte
optekſt hid þyrta laugmals bodord (ms þui þ var
veyckt to gagnſat/ þui laugmalit kuſie eckert þuli
komit at giora) t iſleidd[i]zt oſſ[i] betre von/ þyrer
hueria vier nalægiunzt gud[i]

Og þ hid myckla er eckí an eids/ þt hiner ero
an eids keſtimeſi vordner/eſi þſſi med[r] eide/ þyrer
þſal eir þaſi ſem til hſis ſagdi Drottiſi suor t þ mun eigi
Idra hſi/ þu ert keſtimad[r] at eiliſu, epter ſtickan
Melchiſedech/s[o] nærſta myckels betra Teſtamen
tes tilſagnare er Jeſus vordiſi

Og hiner ero marger sem keſi meſi vrdu/þyrer
þ at daudiſi leyþdi þm eigi at bliþua/eſi þſſi þyrer
þui hſi eiliſliga bliþr/ heþer hſi o þorgeingiligaſi
keſimanzſkap/ þar þyrer kaſi hſi t eirneſi at hialpa
eiliſliga/ þm ſem þyre hſi koma til gud[s]/t liþuer
æþumliga/t bid[r] þyre þſi

Þt ſlikaſi biſcup ſæmdi oſſ at hapa/sa ſem va
ri heilagr saklaus/oþleckad[r]/ſyndugū þra ſkiliſi/
t hærra eſi at himeneſi er/hueriū dagliga eigi þa
arf giorizt/s[o] sē at hinū odrū biſcupū/i þyrſtu þ
rer ſinar eigenlig[a] ſynder at ponþæra/ epter þ þy
rer polkſins ſynder/ þui þ giord[i] hſi einn ſiſie þa hſi
ſtalþuaſi ſig þornþærdi þui þa meſi ſem laugmalit
ſet[r] til preſta hapa breyſkleik/En þtta eidſins ord
iþ epter logmalit er ſagt/set[r] ſonū eiliþaſi t þull/
komiſi

Atte Capitule

At er nu vpp hædin þſſ/ þar vier ap
ſeigiū/ þ vier hopū þaſi biſcup/ſem at
ſit[r] til hægre handar i tignar ſtolinum
a hinū/t heilagra audæþa t ſaſiarligr
tiallð budar handuercks mad[r]/Hueria
gud heþer vppbygt/t eigi madriſi/ þat huer biſ
cup

ap verdi til setth at oppra giapuer t þorner þyrer
þui hlyti þ̃ssi eirnen nockut at hapa þ̃ hñ oppre/t
ep vari hñ nu a iordu/ þa væri hñ eigi prestr/a
medan at þar eru þr nockrer sem epter laugmalino
giapuer oppra/huerier at þionaþre þyre mynd/t Exo xv
skugga hlñeskra audapa/so sẽ þ gudliga andsu
til Mapsen sagdi/þa hñ tiallð budina pullkomna
skylldi/Sia til(sagdi hñ)at þu alla hluti giorir ep Exo.xxv
ter þre þyre mynd/sem þier er a giallino synd

Esi nu heper hñ añat gꝺra enbætti audlæzt
so sem hñ añars mycklu gꝺra Testamentes me
dal reñ ire er/huer eirnen a gꝺra þyreheit stendr/
þui ep hitt þyrra hapdi o skrapþanligt verit þa
hepdi eckert rum leitad verit hinu odru/þat hñ Jere xxx
skrapþ þa svo seigiandi/Siaer þr dag mu
nu koma (seiger Drottiñ) þ eg man ypuer hus
Israelf typuer hus Juda setia nytt testamẽt eigi ep
ter þui Testamẽto er eg giorda vid fedr þra a þm
deigi/þa eg greip þra hõd i þñ tid eg vtleidda þa
ap egipta lãdi/t mz þui þr bliþu ecki i minu testa
mẽto þa hefi eg þa vr miñe lida latid seiger drottiñ

Þuiat þtta er þ Testament/þ eg nu mun se
tia hus Israels epter þssa daga (seiger Drottiñ)
min lauz nũ eg gepa i þra hugskot/t i þra hiortu
man eg þau skrifa) t eg mun þra gud vera/t þr
skulu mitt polk vera/ t eigi skal nockr þurfa sin
naung at lꝛra/nie sin brodr/t seigia vidkeñ þu dro
tniñ/þat þr skulu mig aller keña/i þra hinũ minz
ta til hins stꝛrsta/ þat eg mun likn samr vera þra
ap giordũ/t synder þra t rangꝛti vil eg eigi i minæ
leg zia/Jþui sem hñ sagdi hid nya/giordi hñ þ fyr
ta gamallt/eñ huat gamallt t allduat er/þ ernæri
sinum gꝛi lokum.

Eb

Pistillinn

Niundi Capitule

Hð þyrra hapði at sonu sinar riettlætis gar/dyrckaner/ ⁊ veralldligan heilagleik/ þui at hin fremre hluti tiallbudsins var vpp giordr/i hueriu at var kerta stikan /bordit/ ⁊ þornar braudin/ ⁊ þessi kalladizt hin heilage/ en a bak odru portialldinu var tiallbudin/su sem kalladizt hin allra heilagazta/huer ed hapði reykilses gullkerit/ ⁊ Testamentz orkina alla vega med gulli rodna i huerre var gull þatan
Leui. xvi sem himna braudit hapði /⁊ vondin Arons sem blogadizt/ ⁊ Testamentes spiolldin/hu̇ vpp yfuer voru Cherubini dyrdarin̄ yfuer skyggiandi liknar sætid/ap hueriu nu er ecki nettt sierligt at segia

Þa þetta var nu s° til buit/geingu kenimenninerner duliga i hid fremra tiallbud̄ husit/⁊ afluku þ̄ þorna embættinu/en i hitt anat in gieck einu sinne a arinu alleinazta biscupin /eigi an blodz /hueriu hin oppradi þyrerfinar eigenligar ⁊ polcksins synder/ þar hin heilagi andi mz mercktizt/at vegin til heilagleiksins vari þa en eigi opinberadr/a medan hid fremra tiallbud̄ husit stædi huert at hlaut i þsi sama tima fyre liking at vera/ i hueriu giafuer ⁊ þornpæringar oppradar vrdu/huat þo eigi kanne
⁊ Passio pollkomit at giora epter samuitzkunne/þsi sem gudz
nu sunu pionustuna framdi/alleinazta med mat ⁊ dryck/ ⁊
aa marguisligar skiringar/ ⁊ hollozins riettlæting̃ sem allt til tima betrunarinnar voru vpp a lagdar.

En ⁊ Christr er komin/ þ hin sie biscup epter komandi audæfa/fyrer stæri ⁊ algiordari tiallbud̄ þa sem ecki er med hondū giord/ þ er þa sem ecki er þessar skopunar/ecki eirnen fyrer hapra blod nie kalfua/helldr er hin fyrer sitt eigit blod eitt sinn in

geing

geingiñ i hid heilaga/ t þañ eilipna endr lausn

Þui ef vrañ a t haþrañ a blod t aſkan kuiguñar
a dreifþ d helgar hina saurugu til holldsins hrein
ſunar/ huerſu myckl u þramar mun þa blodit Chri
ſti/ sẽ ſialfuañ ſig hefer/ an gleckn̄ þyre heilag
añ anda gudi offrat/ at hñ hreinſadi vor̄ ſamuñ
kur af daudum verckum/ til at þiona gudi lifanda

Og þar fyre er hñ eirnen medalgongu madr
hins nya Teſtamentes svo at fyre þñ dauda ſem
ſkiedr er til frelſunar/ vt af þñ fyuer trodningū
(þar sem vnder hinu fyrra Teſtamentinu voru)
s^o at þr medteki eilifa arfleifþ fyre heitzins *

Þui hvar ed Teſtamentid er/ þa hlyr þar þſſ
dauda at ſkie ſem Teſtamentid giorir/ þt Teſtam̄
tid verdr ſtadfeſt fyre daudañ/ elligar duger þ eckj
medan hñ nu lifuer ſem þ hefer giort/ huar fyrer
hid fyrra var eigi an blodz til ſtickstad/ þui þañ tid
Moyſes vt talat hafdi af ollū bodordū laugmal
ſins fyre ollu folkinu tok hñ kalfua t hafra blod
med vatne t purpura vllu t Iſopo/ t ſtauckti a bo
kina/ t allt folkit/ ſeigiandi/ ſtta blod er þſſ teſta
mentes/ huert gud hefer bodit ydr/ Og lika eirnen
tialldbudina t aull gaugn gudz dyrckunar ſtauckti
hñ med blodinu/ t aller hlutir verda ſem helldzt
m̄z blodi hreinſader/ epter laugmalinu/ t an blodz
vt hellingar ſkier eingen fyre gefning

Exo. xxi

S^o hlaut nu fyre liking himneſkra hluta m̄z
ſliku hreinſut at verda/ efi hinir hīneſku ſialfuer
hluta betre forner at hafa/ efi ed hinar vorn/ þat
Chriſti er eigi iñ geingefi i þ hid heilaga sẽ med hō
dū er giort (huert at er ſāliking hins riettferduga)
Heldr i himeniñ ſialfuañ/ svo hañ auglyſizt nu
fyrir gudz auglite fyre oſſ/ eckj þ hñ forne lika s^o

opt sem hiner adrer biscup^ þr a hueriu are iñgeing gu i hid heilaga m3 añarligu blodi (añars hepdi hañ optar hlotid at lida i þra veralldar vppha3i) eñ nu i enda lok veralldariñar birtizt hañ eitt siñ þyre sina eigen þorn þ crig/til burt toku syndariñar

Lika s^o sem þ mo3unu er til skickat einu siñe at deyia/ t epter þ er domuñ/ s^o er kristr einu siñe oþþradr/ til i þart at taka margra synder / eñ i añat siñ munhu birtazt vtan synd/ollu þm se hus vcnta til salu hialpar Tiunde capitule

Viat logmalit hepr skuggañ eptet komandi audcþa/ecki likneskiuna sialþra audcþaña/ þui huert ar hlaut at oþþrazt/hinar somu oþþraner/ tkusiepo eigi þa sem oþþrudu pullkomna at giora (añars hepdi oþþritaþ lagzt) þui þr hoþ du aungua samuitzku meir syndariñar sem gudz dyrckunar meñ voru/eitt siñ hreinsader. Helldr skier þyre þ sama hugleiding syndaña huert ar/ þui at þat er o moguligt at þyre vra og haþra blod synder i burtu at taka

Fyrir þui sem hañ kemur i verolldina seiger hañ/oþþran og þorner villder þu eigi/eñ likamañ sal.exir til reidder þu mier/breñe þorner t syndoþþurþockr nazt þier ecki/ þa sagda eg/ Sia! at eg kem/ þyrst i bokinne er skriþat aþ mier/ þat eg skuli giora gud þin vilia/eñ þar þyre sem hañ sagdi/ oþþraner þornan/breñe þorner/ t synd oþþur/villder þu eigi/ þar þocknudazt þier eirnen ecki / hueriar epter laugmalinu oþþradar verda/ þa sagdi hañ . Sia þat eg kem at giora gud þin vilia/ þar aþ tek hañ hid fyrra/svo at hañ iñ setie hitt añat/ I huerium vilia þat vier erum helgader einu siñe skiednu þyre

er oppran likamans Jesu christi

Og huer eiñ kesie madur er til sett þat hañ alla daga guds dyrckan ræki/og optliga samhattadar of praner giore/hueriar eige kuña syndirnar ap at taka eñ þessi þornadi eina þorn þæring þyrer syndernar þa ap inliga duger/Sit nu til hægre hãdar guds/og epter bidur hiedan i þra / þar til hans o viner verda lagder til skarar hans þota/ þuiat miz eirne oppran heper haſi at eilipu fullkomna giort þa sem helgader verda Psal.cix

Eñ þat vitnar oss eirnen hiñ heilage ande/ ep ter þui hañ adur þyrre sagdi/ Þetta er þat Testam ent sem eg man þeim setia epter þa daga segir Drottiñ Min laug mun eg gepa i þeirra hiortu/ t i þeirra hugskotum mun eg þau skripa / og þra synder t ranglætingar vil eg ecki meir i minne legg ia/huar hin sama þyrer gepning er/ þar er eingin oppran meir þyre syndernar Jere. xxx

Fyrst vier hopum nu kærir brædr/ þaſi tryggleik til inn gongu i hid heilaga/þyrer blodit Jesu/ i hueriu hañ til reidde oss nyiaſi og lipande veg þyrir þor tialldit þat er þyrer sitt hold/hapandi sc matkan kesie maſi yþuer guds huse/ þui latum oss þar at ganga med sañarligu hiarta i algiorþuigleik truariſiar dreiþdum i vorum hiortum/vidskil der vondre samuitzku/ t þueigins likama med hreinu vatne/og latum oss þastliga halda vidurkesing truariſiar/og aurugnta eigi/ þuiat hañ er tryggur sa hesie heper þyre heitd/og þat vier stundum oss sialþua iſbyrdis med tidkan kærleiksins t ecki þorlata vora sãsaþnan sc sẽ sũna er sidr hell dr at a miña huer aſiaſi/ t þui myclu þramar/ sc myclu sẽ þier siaet dagiñ taka at nalægiazt

nũ þui ey

Þui eþ vier niot þroanliga ſynder dryggiū epter
Þ vier hoþū medtekit kyñing ſañlekſinſ/ þa hoþu
vier ongua oþ þran þadan i þra þyrer ſynder gar/
helldr hrǫdiligt epter bid dōſinſ/ t elldzinſ aga sē
deut.xvij motſtandarana ſuelgia mun/ þui huer hñ brytur
Moyſes laugmal sa hlyr at deyia/ vtan nockra
miſkuñſēd/ þyre tweggia edr þriggia vitnan/ hu
erſu myckiu meire piſler meine þier ſa muni verd
ſkullda/ ſem ſon gudz/ mz þotū tredr/ t teſtamen
tis blodit ſaurugt reiknar/ þyrer huert at hñ er
helgadr/ t sui virder sº nadarñar anda/ þuiat
vier vitū þñ sem ſeiger/ min er hefndin/ eg man
aptr giallda ſeiger Drottiñ/ Og eñ añat ſiñ/ Drot
tiñ mun dǫma þolk ſitt/ hryggeligt er at þalla i
hendr liþanda Gudz

Leggit i miñe þa hinu þyrre daga/ a huerinm
þier vpp birtazt/ þolandi eirnen nockurn deilld ſi
alþuer myckit a hlaup piſlaña/ þyrer ſuiuirdan t
deut.xxxij hrakning t at byſnū giorder/ t i ſumre deilld lagſ
meñ verit þra sem sº hefer geingit/ þat þier ha
þit ſam pinzt minū bondū/ t rǫning yduarra auð
qþa med þagnadi vm lidit/ vitandi ydr at haþa
med ſialfū ydr adra betre t bliþanligre þaſta eign
a hinū/ latid ecki youart trauſt i burt ſleppa/ huert
at mȳckit verdkaup hefer/ eñ þolin mǫdi er yd
nauðſynlig/ sº at þier giozi gudz vilia/ t medtakit
þyre heitid/ þat iñan ſkamzt tima mun koma sa
ed koma ſkal/ t mun eigi seincka/ eñ riettlatr mun
aþ truñe liþua/ eñ sa ſig i hle dregr/ a þm mun sala
Abac ij min haþa aungua þocknan/ eñ vier erum ecki aþ
þm sem ſig i hle draga t þyre dǫmider verda/ hel
ldr þr sem trua t saluñe biarga

Ellefte capitule

Eñ tru

Gsi truan er þrugg stadþesta þra hluta sẽ vier vonũ/ ok eþum eigi huat vier siaum eckl/ þyrer hana þeingu hiner gomlu vitnis burdisi/ þyrer trunu vndersstondũ vi Gesi. t
er heimesi giordasi vera med guds ordi ok þ huat synesligt er/ vt ap hinu osynesligu vordit

Þyrer trunu hepr Abel gudi meire oþrian giort en Caiñ/ þyre hueria hñ hepr vitnis burdiñ þe Gesi. ii
ingit/ þ hñ tiettlatt sie/ þa gud gaf vitnan ap hñs giofũ/ ok vm þa somu talar hñ eñ/ þott hiñ sie latiñ

Þyrer trunu vard Enoch burt numiñ/ at hñ sꝙi Gñ. v
eigi daudasi/ ok vard eigi fundiñ ap þui þ gud tok hñ a burt/ þui adr þyre/ eñ hñ var i burt numiñ/ hepr hasi vitnis burdiñ hapt þ hasi þocknadizt gudi/ ap þui at an trúariñar er o moguligt gudi at þocknazt/ þui huer hñ vill koma til gudz/ sa hlyti at trua þ/ at hñ sie/ ok þ hñ mune endr launare verda þra sem hans leita

Fyrer trunu hepr Noe vegsamat gud/ ok aurcki Gesi.
na þyre but til hialprꝙdis sinu husi/ þa hñ medtok gudligasi bipalning vm þ huat etgi var eñ sied þyrer huert hñ verolldina fordꝙmdi/ ok er erfuige vordiñ þss rietttlꝙstis sem þyrer trunu kenr

Fyrer trúna vard Abrahã hlydiñ/ þa hñ kalladr Gesi, x
vard vt at ganga/ a þa Jord sem hñ erfnaskyldi ok hñ gieck vt ok vissi eigi huert vt hñ mundi koma.

Fyrer trunu/ er hñ þramandi veriñ a fyrheitz Jorduñe/ s° sem a añarligre/ ok but i Greysum med Gesi
Isaac ok Jacob med erfumgiñ sama þyre heitzins/ þt at hñ vonadi vpp a þa borgina sem grunduollsiñ hapdi/ huerar vpp byggingar simdr ok skapare

Fyrer trunu/ medtok hin Obyria Sara (er gud kraft þ hun vard þrioþsaum/ ok þꝙddi/ þram yf- Gñ.
n iij uer tima

uer tima heſiars alldurs/ þuiat hun hiellt haſi trui
þaſtaſi sem heſie haþdi þ til sagt

Geſi. xv Fyrer huat/at marger eru vpp ruſier aþ cinum (þott at dains likama vœri) lika sē stiornr himens ꝛs⁰ sē sādr vid siaþuar strōd huat o teliāligt er

Þesser aller eru i truſie vnder lok lidner ꝛ haþa ecki þyre heitid med tekit/ helldr þ aþ þiarſka til sied/ ꝛ haþa þar a treyſt ꝛ sier nœgia latid/ ꝛ vidurkent þ þr vœri a iordu gester ꝛ þramandi/ þat þr sem þtta setgia/ þr geþa til at skilia/ þ þr añarrar þaudr leiþdar leite/ ꝛ at soñu eþ þeir heþdu meint hana/ aþ huerre þr voru vt þarner/ heþdi þeir no

Exo. iij gaſi tima til aptr vm at snua/ eñ nu girntuzt þr adra betre/ þat er himneſka/ þyrir þui o virdizt ecki gud at kalla sig þeirra gud þuiat haſi heþer þeim borg þyre buit

Fyrer truna þorn þœrdi Abraham Ysaac/ þa haſi vard þreiſtadr ꝛ þram gaþ hū eingetna/ þū

Geſi. xxij sem haſi haþdi þo i þyre heitino med teket / vt aþ huerium at sagt var I Ysaac skal þier hans sœde kallat verda i hugandi þ gud kyſie aþ dauda vpp at vekia þyrer huat haſi eirnen aptur þieck haſi til þyre likingar

Fyrer truna blezadi Ysaac aþ þui huat epter

ñ. xxvij komanda var Jacob ꝛ Esau/ Fyrer truna blezadi Jacob/ þa hū deydi/ hada sonu Josephs/ ꝛ giordi

ñ. xlvij lotning hnyþle hūs sprota

Fyrer truna taladi Josep aþ vt gongu Israels

Geñ. l sona/ þa hū deydi ꝛ biþalning giordi vm sin bein.

Fyrer truna vard Moyses þa hū var þœddr i

Exo. ij þria manudi þalū aþ sinū þorellduū/ þyrer þui þau sau/ þ hū var ag œttligt barn ꝛ hrœddunzt ecki kongsins bod

Fyrer

Fyrer truna aþ neitadi Moyses / þa hann giordizt
stor / sig at vera son / dottr Pharaonis / ok kiose mykl-
u heldr medr þolki gudz o mak at þola / enn at
hafa stundligt epter løn syndarinnar / ok hiellt van
vrding Christi fyrer storra rikidom / enn þie siodu
egiptzka / þat hann leit a verdlaunin

Fyrer truna þorliet hann egipta land / ok ottadizt ecki
kögsins grimd / þt hann hiellt sig at þann / huern hann sa
ecki / lika svo sem at hann sæi hann

Fyrer truna hiellt hann Paschana ok blodz vt hel- Exo xii
linguna / vpp a þ at eigi snyrti þa / sa sem þrum
burdina drap

Fyrer truna geingu þr i gegnum hafit rauda / s°
sem vm þurrlendi / huers cunnen hiner egiptzku Exo. xiv
þreistudu / ok drecktuzt

Fyrer truna nidr hrundu mur vegger Hiericho Iesu. vi
þa er þr hofdu i sio daga vm kring hana gengit

Fyrer truna vard Rahab su horkona ei for- Iosu ii
tauput medr vãtruudum / þa hun medtok þa Ni-
osnar mesi vinsamliga

Og huat skal eg meir segia / timi mier
ofstutr / nær eg skylda þrem þusund / af Gideon
Barac / Samson / Jepthahe / Dauid ok Samuel / ok
spamonnum ✠ Huerier ed hafa fyrer truna
konga rikin yfuer vunit / riettlætid verckat / fyrer
heitid audlazt / Leona munana til bytgt / elldzins
magn vislauckt / suerdzins eggi° vmfyld / krapt-
ger vordner vr brezkleikanum / oflger giorzt i
stridinu / asiarligra herbudum vm vellt / kuinnurn°
hafa sina daudingia af vpp risunne aptr fenngit

Esi hiner adrer eru lestrader ok Gabbader / ok hafa

engua þrelsan med þeckzt/s° at þr audluduzt hina hetre vpp risuna/sumer haþa hadung z hudstrokr lidit/ þar oþan a bond z þiortraner/ z steinū grytter/skaiñ hoggner/i giegnū stungner þyrer suerdi vegner þr ed vin haþa þarit i sauda þelldū z geitskiñum/med eymdū/med harmkuælū/med o makt huerra heimiñ var eigi verdugr/ haþa z viller geingu a eydimorkū/a þiollū/vm þylsne z hella tarda

Þesser aller þeingu ritnis burdiñ þyre (riñar. truna/z haþa ecki me tekid þyre heitid/þyrer þui þ gud heþer eitt huat betra adr til þorna vm oss þyre hugat/s° at þr þyre vtan oss yrdi ecki þullkomner giorder ✻

Tolþti Capitule

Þrer þui/a medan vier hoþū eirnen stiraū skya klasa vottaña vm kring oss/ þa latū oss aþ leggia syndizmar þær oss iaþnan vid loda z þyngia/z hlaupū þyre þolin mædi i þre orustu sem oss er til skickud/z alitū Jesū þñ hertuga/z þullkōnara trua riñar/Huer ed/þñ tid hñ heþdi vel matt haþa þognut/ þoldi hñ krossiñ/z virte þorsmanina einskis/ zsett sig til hægri hlidar vpp a guds stoli/Miñizt a þaū sem þullick miotmæli i gegn sier aþ syndarumū þoldi s° at þier letiezt ecki nie vælizt i hugskotunū þuiat þier haþit eñ ecki allt til blodzins vidstadit i stridino mót syndiñe/ z haþit þegar gleymt þessi huggunar sem til ydar seiger s° sem til barnaña/Sonumiñ virt eigi litils tyþtan Drottins/z auxuilazt ecki þott þu verder aþ hñ straþþadr/ þat huern ed drotteñ elskar þñ agar hñ/eñ huern þaū son sem hñ at sier tekr þa stryker hñ

Pro. xii

Æg þier tyþtunina þolit/þa mun gud tia sig ydr sem sonū/þui/huer sonr er sa/ þñ er þadiziñ tyþtar eigi

eigi/eſi eþ at þier erut an typtanar/huerzar hiner all
ler eru hlutakarar vordner/ þa eru þier hiaborn eñ
eckı ſyner/nu med þui eirnen vier hoþū haþt vora
likamliga þedr til typtun᷒ maſia t þa hrꝛdzt/ſkyll
dū vier þa ecki myckiu :meir vndergeþner vera hi
nū andliga þaudr/sº at vier lifdū/t hiner haþa ſe
ſieliga þa eina daga oſſagat/epter ſinū ged þotta/eñ
þſſi til nyttſemd᷒/sº at vier audludunzt hñs helgꝛ
eñ. aull typtan/nꝛr hun a liggr/ þa þicker oſſ hun
eingen gledi/helldr hrygd vera/eñ epter a mun hun
geþa þridſamligazta ñ auogrt riettlꝛtiſins/þñ ſem
þar þyrer idkader eru

Fyrer þui vpp hepiet aptr tregar hendr t hin Deut.xy
þreyttu kne/t giorit riettaſi gang med ydrū þotū/
sº at engiñ aþ vega ſkeiki lika sē þaſi er hallrar/
helldr mycklu þram᷒ veri ſem heilbrigdr/epter þyl
git þridinū vid huern mañ/t helguniñe/an huerr᷒
þ eingeñ man drottiñ ſia/siaet t sº til þ eingeñ þoꝛ
ſome gudz nad/sº at þar eingeñ beiſki rott ſtadiñ
vpp ſpretti/. t hindran giote/t þ marger þyrer þa
hinu ſomo ſauruger verdi/ t at þar ſie eingiñ þril
lu lifuis madr/edr o gud rꝛkin ſem Eſau/sa sē at
þyrer matar ſaker ſelldi ſiñ þrūbund/þyrer þui/ þa
vitid at hñ þar epter a/þa hñ bleunina erþa vill
di/er hñ vt ſkuþadi/ þt hñ þañ eckert rum idrana
riñ᷒/ þott hñ hñar med gratandi tarum leitadi

Hat þier erut eigi gengner til þſſ þiallz sē a þrei Exo xix
þanligt er t miz elldi breñr/nie til þoku eda myrkrs/
til hregguidris/til ludrar þyzr/t til raddar oidaka
t þr huerier hana heyrdu vndan tolduzt/ þeigi yr
di til þꝛa oidit talat/þt þr kuñu eigi þ at standazt
buat þar var sagt/t eþ ſkog dyr ſnyrti þiallit/þa
ſkylldi þ ſteinum grytazt/eda miz ſkeyti i helſkond

u v verda/

verda/ ꝛ sº ogurlig var su syn/ þ Moyses sagdi/ eg em otta sleigiñ ꝛ þelus þullr

Helldr eru þier geingner til þiallzins Zion/ ꝛ til borgar guðz lifanda/ til hinesskrar Jerusalē/ ꝛ til margra þusunder Engla þlocka/ ꝛ til samkundu
eñ.xxiij hins frū getna/ huer a hminū vppskrifud er/ ꝛ til guðz allra domara/ ꝛ til andaña algiorþuiliga triett latra/ ꝛ til medal gangarans hins nya testamenti Jesu/ ꝛ til blodzins yfuer dreifingar/ þ meir hefer at seigia eñ Abels

Siaet til/ at þier vndan teliezt ecki þū sem vid ydr talar/ þui ef hiner eru eigi vmfluder/ sem hū vndan tolduzt þa hū a iordu taladi/ myclu midr þa vier/ ef vier vndan teljunzt þū sem af himnū
aggei ij talar/ huerf raudd/ þañ tima iordina hifadi/ eñ nu heiter hū fyrer ꝛ seiger/ Eñ eitt sinn mun eg hrærra eigi allcinasta iordina/ helldr eirnen himana/ eñ þ hū seiger eitt sinn/ merck/ at þ hid hrærranliga skal vm skiptiligt verda/ lika sem añat smidi/ sº at þ huat o hræranligt er stodugt blifue/ Huar fyrer a medan vier medtokū o hræranligt riki/ þa hofū vier nadina/ fyrer hueria vier skulū gudi þiona/ hū til þocknunar/ mz hrædzlu ꝛ sidsemi/ þviat vor gud er mygiandi elldr

Þ.aettandi Cap.

eñ.xviij ꝛ fix

Gerit stadfaster i brodirligū kærleika/ ꝛ gestrisne forgleymit ecki/ þt fyrer hana hafa marger/ þū o vitandi enga lunū herbergi veitt/ hugleidit bandingiana/ lika sem adrer sambandingiar/ ꝛ þra sem motgongu lida/ sº sē at þier sieut eirnen limer þss sama likama/ Huskaprū skal heidarligr halldin vera hia ollū ꝛ hionabandz sæng in o flecktut/ þt prullulifis ꝛ horrnar meñ munu gud dæma/

lifne

li[illegible]ernet sie an agirne/ ꝛ latid ydr þ nꝙgia sem i
nand er/ þat hñ heper sagt/ Eg vil eigi yþuer ge
þa þig nie hia þara lata/ so at vier megũ traustli
ga seigia/ Drottiñ er miñ hialpare/ eg man eigi ot
tazt huat madriñ mun mier giora þeinckit a ydra
lꝙrisedr/ þr ed gudz ord haþa sagt ydr/ huerra/ ꝙ
þi lokum þa athyggit ꝛ epter þylgit þra tru

Pſal.cx
ꝛ v

Jesꝰ Kristr/ gꝙr ꝛ i dag/ ꝛ eirnen sialfr hñ same
at eiliþu/ latid þui eigi a þleida ydr miz marguisligũ
ꝛ þramandi lꝙrdomũ/ þt þ er agꝙttligt/ at hiartad
sie stadfast/ huat hellzt at skier þyrer nadina/ eigi
þyrer þꝙdzluna/ huar vt af ongua nytsemd haþa
þr sẽ þ mz vilia gudi þiona/ vier hoþũ þ alltari
huar þr sẽ tiallduduma rꝙkia haþa eckert vald til
af at eta/ þt huerra dyra blod sẽ inborit verdr af
biscupinñ i hid heilaga þyre syndernar/ þra somu
hꝙ verda vppbrend vtan herbudaña/ þyrer þui
hepr er eirnen Jesus (vpp a þ hñ helgadi þ folk þyr
er sitt eigit blod) vtan borgar hlidz lidit/ þui latũ oss
vt ganga til hñs af herbudunum/ ꝛ bera hñs van
virding/ þat hier hoþu vier aunguañ bliþuanli
gañ stad/ helldr leitu vier hins tilkomanda

Þui latũ offru o þþra þyre hñ lopsins o þþr gu
di alla tima/ þ er auogrt Varaña sẽ vidrkeña hñs
naþn/ gott at giora ꝛ med at skipta þa þorgleymit
ecki/ þat slickt o þþr þocknazt gudi vel/ hlydit ydrũ
lꝙrozũ ꝛ þylgit þim þt þr vaka yþuer ydrũ salum
lika sem at þr ed reikningskap þar þyrer gepa skulu
so at þr giori þ mz gledi ꝛ eigi med anduarpan/ þt
þ er ydr o gagnsamligt/ bidiet þyrer oss

Vort traust er þ at vier hoþũ goda samuizku/
ꝛ kostgꝙpum oss til/ vel vm at syslazt hia ollum/
eñ eg meir eñ beidi ydr/ þar til þuilickt at giora/

vppa

vppa þ eg kęmunzt hid allra þyrsta aptr til ydar

Esi gud þridarins/sa sem vt hefer leitt i þra daudū/hisi myckla hirder saudasia/ þyrer blodit hins nyia Testamenti/vorn drottin Jesum/hū giore ydr sickanliga i ollu godu vercki til at giora hūs vilia/r eple þ med ydr/huat þyrer hū þackngmt er þyre Jesum christum/huerū at sie dyrd vm all dr r at eilifu AMEN

Eg beidi ydr kęrir brędr halldit mier þ a missingar ord til goda/ þuiat eg hefi þatt eitt skripat ydr. Vitid þ broder vor Timotheus er laus aptur/ med huerū ep hū skiotuliga kemr/ man eg sia ydr heilsit ollū ydar lęrorū r ollum heilogū/ydr heilsa brędrner ap val landi. Nadin sie med ydr ollū AMEN

¶ Skripadr vr Val landi med Timotheo

Formale yfuer S/ Jacobs pistil

DEsiasi pistil hins heilaga Jacobi/ þott at hū sie ap hinū gomlu þyrer odal lagdr/ þa lopa eg hū þo r helld godasi vera/ hellzt þar þyrer þ hū aungua masia settninga usi sen/ r gudz laugmal all hardliga rekr/en þ eg seigi mina meining þar vm/ Esi aunguin þo til villu nie hia truar neinar/ þa þycki mier sem hū sie eigi nockrs postula tuning/ r er þtta mitt til epne

I þyrstu þ hū s° streingiliga i giegn/ S. Pals r allre anare ritning/ riettlętid verckunū til eignar/ r seiger þ Abraham sie ap sinū verckū rietlatr vor disi/ þasi tid hū son sin oppradi/ sem at S. Pall (Ro. 4) þar i gegn lęrir/ r seiger þ Abrahā sie an vercka

verckа rlettlaz vordiñ/alleinazta þyre tru sina/ z vtaisar þ medr Moysen (Gene xv) laungu adr eñ hñ syne sinum oþþradi .Nu þott þssum pistle þrdi vid hialpat/z eiu gloseran þyndizt ypuer slickt riett lqti verckaña/þa kañ hñ þo ecki þar iñe at þorsuar azt sem hñ þa malsgrein Moysi (Gene xv) (Suer ed alleinazta vm Abrahams tru z ecki vm hñs verck talar/epter þui sẽ S Pall Roma iij vt skyrer) verckunum til eignar/þyrer þui vrskurdar þ þesse brestur/ þ hñ varla meigi vera nockis postula

J añare grein/þ hñ vill kristnũ lyd keña/z geta ecki eitt siñi s° langre ordr qdu/punuñar z christz vpp risu nie hñs nadariñar anda/hñ nepner þo christũ i sumũ staudũ/eñ keñer ecki grandit aþ hñ vtan seiger aþ almesteligre tru a gud/þt embqtti eins riettelegs postula þa er/þ hñ aþ pist z vpp risu christi z hñs embqtti prediке/z leggia þess sama grunduoll/s° sem at sialfr hñ seiger Joh xv/ þier munut vitnisburd aþ mier gepa/J þui verda allar þqr sem riettliga heilagar bqkr eru iñe samblio dandi/at þqr allar saman predika christũ/z eyrindi reka/s° er þ z eirnen riett prop til allar bqkr at strappa/ nqr vier siaũ huort þqr reka christz eyrinde edr ecki/epter þui at aull vitnisingin staer z lqrir eigi qñat eñ christũ lika sem hñ hetlage Pall Roiij vill eigi aþ odru vita vtan alleinazta christo/sẽ hñ seiger i Corinth ij huat christum ecki lqrir þat er ei postuligs embqttis/þott þ eirnen sialfuer hoput spekingarner kendu/eñ þar i mot huat hellzt christum predikar/ þ sie postuligt þott þat sidztur nasta segdi

Eñ þessi Jacobus giorir eigi meir/vtan hñ dri þur til laugmalsins z þess verckа/ z þleyger s° o

sticka

ſtickanlga einu i aſiat/svo at mier þicker/ſem hann muni verit hapa/eiſi godr dugandi maſi/sa er ſtan ku greiner vt ap lærisueinū postulaſia hapi hond lat þhapi svo vppa bokpelli ritad/elligar kaſi at ſkie/ at þ ſie vt ap predikan hins heilaga Jacobi vppſkripat/ap einum odrum til/Hſi kallar þ laug malit eitt laugmal þrelſiſins/huert at S. Pall kal lar þo eitt laugmal þrelkunariſiar/þ reidiſiar syn dariſiar þ daudans

Fram ypuer þ þa idkar hſi malſgreiner hins hei laga Petri/ þ at kærleikniſi hylie ſynda þioldaſi/Itē litelætid ydr vnder gudz hond/Item malſgrein S. Pals(Galatas v) þ andaſi lyſte i gegn holldinu. s° þo at hſi heilagi Jacob⁹ var langri ætt ap Herodis til Jeruſalē (pyri eſi S. Petr) liplauſi/Huat at þo ſynizt/ þ haſi hapi longu ſeirne verit/ eſi þr Petr þ Pall

Sumān er/ þ þſſi heper viliat veria þiñ/ſem ſig vpp a truna an verckaſia þollietu/þ hepet til þr ar malſuarnar nærſta biugr verit/ þ viliandi þui med logmals rekſtri til vegar at koma/ſem at poſ tularner med huatning til kærleiſins vt vega/pyr rer þui kaſi eg hſi (ſeiger doctoriſi)ecki at telia me dal rietta hoput boka/ viliandi þo ungum þar med hamla/ þ hſi telie haſi ſetie þ vpphepie svo hatt ſem hñ ſialpuin vel likar/ þt þar eru margar ageætar þ godar greiner iſie ſkripadar

S. Jacobs pistill

Fyrste Capitule

Acob þion gudz vors Drottins Jesu Christi/ þm̃ tolþ kynkuis lū sem sundz dreifdar eru/sel gizt kærlig heilsan/ bꝛigdz mi ner reiknet þ þyrer allan þaug nud/ nær þier i margvisligar þreistaner/ i hratid/ t vitid þ at reynslan ydnarar truar ver ckar þolin mꝛdi/eñ þolinmꝛdin hefer fullkomit verck/svo at þier sieut fullkõner t algiorder/t i ongu brest hafandi

Og ef einhuer yd̃ þarf vid visdõs hñ bidie af gudi/sa er nogliga gefr huerium manne/t vt dreifr þ aungu s̃ t eirnen mun hñ þ gefazt/eñ hñ bidie i trusie/ t efi ecki/ þt sa sẽ efablandin er/hñ er lika sẽ siaf̃u bylgia/su èr af vindi verdr drifin t vpp vagd/ þuiliks madr þemcke ecki/ þ hñ muni af gu di nockut audlazt/ þui efablandin madr er o stoz dugr i ollum sinum vegum

Eñ sa broder sem sig lætkar/ hñ hrosazt i sinne vpphafning/ t hñ sẽ rikr er hñ hrosazt i sinne lite lætung/ þt lika s̃ sem blomstr grassins mũ hñ for ganga/sẽ þ Solin vpp geingr med hita/þa skr læzt grasit t blomstrid af fellr/ t þss fagra alit for diarfnazt/lika s̃ man audigr i rikdꝛmi sina vpp

Sæll er sa madr sẽ þreistingina þolir (þorna modliga lidr/þui þar mz hñ verdr reyndr/mun hñ audlazt lifsins koronu/Huerie gud hefer þyre hei tid þm̃ sẽ hñ elska/eingin seigi/nær hñ þreistazt þ hñ af gudi þreistadr verdi/ þt gud er eingin þrei stare hins võda/ t einskes þreist̃ hñ/helldr þreista þt huer eirn/nær hñ til teygizt af sinne eigin girnd t

lockadr

lockadr verdr ꝛ sidan þ girndin hefer getid / þꝙder hun syndina / eñ nꝙr syndin er fullkõnut þꝙder hun daudañ

℟ fiorda sunu dag epter pas ka

Villizt ℟ eigi kærir brꝙdr / aull god giof ꝛ aull fullkomin giof kemr at ofan / þra þaudrnũ liossins i hia hueriũ er eingin vm skipting nie byting liossins ꝛ myrckrsins þui hñ hefir oss getid epter siñe villd fyrer safaleiksins ord vpp a þ vier vꝙrũ prumburder hñs skepna

Fyrer þui kærir brꝙdr / sie huer madr fliotr at heyra / eñ tregr at tala / ꝛ til reide tregr / þt manzins reidi / giorir þ eigi / huat fyri gudi rettferdugr er.

Þar fyrer afleggit allañ ondreinleik ꝛ illzku / ꝛ vid takit ordit med hoguꝙrd / þat i ydr er rotsett / huat er kañ ydrar saler hialpligar giora ✱ Verit ℟ ꝛ eirnen giorendr ordzins / eñ eigi alleinazta til ℟ fimta sunu dag heyrendr / huar fier sialfua ydr med a talar dragit þui ef eiñ huer er ordzins til heyrare ꝛ eingiñ giorara / sa er likr þñ manñi / sem sina likamliga a sier ꝛ i speigle skoðr / þui epter þ hñ hefer skodat sig ꝛ iafnskiott sem hañ geingr burt þadan þa gleymer hñ huernen hñs yfuerlit var / eñ huer i gegnum skodar hid algiorda laugmal frelsisins ꝛ stadnamizt þar iñe / ꝛ er eingiñ forgleymanligr heyrare / helldr giorningsins giorare / sa sami mun hialpligr vera i sinu vercki

Eñ ef einhueriñ a medal ydar lꝙtr sier þickia / þ hñ fione gudi / ꝛ teymer eigi sina tungu / helldr forviller sitt hiarta / þ̃ss gudrꝙkni er hiegomi Eñ skꝙr ꝛ opleckut gud rꝙkne hia gudi þaudr / er hun / sem vitiar eckna ꝛ þaudr lausra / i þra hormungũ / ꝛ sig opleckadasi af heiminum vardeiter ✱

Añar Capitule

Brꝙdr

Kaðr miner þier skulut eigi meina/ þ truan a Jesum Christū vorn drottin dyrdarin̄ /hafi mastgrein̄ alit/ þui þo at ifigangi i ydra samkund maðr berandi gull baug ꝛ i kostuligū klæðū eſi þar kæmi eirnen þatkr i liotū klæðnadi/ ꝛ þier sægud a þſi sē dyrligaſi klædnat bæri/ segdut til hſis /sit þu hier i godū ſesſe/ ꝛ til hins þa tæka segdut/ statt þu þarna/ eda ſet þig hier a skaur potz miña/ þ vrskurdit þier ecki riett mz sial þū ydr/helldr verdit þ ier domarar vōdra hugreſiin

Heyrit til bræðr'miner elſkuliger/heþer gud (gaecki vt valit þatkra þſſarar veralld̄ /þa i truſe ꝛi ker eru/ ꝛ erþingiar rikiſins/hueriu hſi heþer þyre heitid þm̄ ſem hſi elſka/eſi þier hafit van heidrat hina þatkru/eru hiner riku eigi þr ſem med yþuer gangi nidr þryckia ydr/ ꝛ þr ed þrā draga ydr þyre domſtola/ hæda þr ecki þ hid goda nafn sem þier erat af kallader

Og ef þier þullkōnit þ konungliga laugmal/epter ritningunū/ þ elſka ſkulit þu naunga þm̄ s° sem sialfuan þig/þa giore þier vel/ eñ ef þier hafit man̄ greinar alit/ þa dryge þier ſynd/ ꝛ verdit aui tader af logmalinu /s° sē yþuer trodz lu meſi/ þui þott at eiñhuer hielldi allt logmalit/ ꝛ brotligr verdr i einu/ þa er sa þeg̃ allz þſſ ſekr/ þt hſi sem sagt heþer/ þ eigi ſkulit þu hor drygia/ sa heþer eirnen sagt þ eigi ſkulit þu i helſla/ þott at þu dryger nu eigi hor/eſi i helſigr þa ert þu yþuer trodzſlu madr hins laugmalſins/ lika s° talit/ ꝛ s° giorit/sem at þr ed ſkulu þyrer laugmal þrelſiſins dœmder verda/eſi þar mun o miſkunſamr domr yþuer þſi ganga sem ongua miſkuſiſemi heþer giorda/ ꝛ miſkuñ

Leui. xix

ſſi hun hroſar ſier i moti dominum

Huat ſtodar þ kærir bręðr/ þott eiñ huer ſeige hñ hafi trunu ⁊ hefer eige verckin/ geti truan giorti hñ hialpligañ/ eñ ef nockr broder eda ſyſter væri naken/ ⁊ þaurf hefdi dagligrar næringar ⁊ þo eiñ huer ydar ſeige til þra/ farit i friði/ giorit ydr heitt/ ⁊ mettid ydr/ eñ gefi þm ecki huat likamanę naud þurft er huat hialpaði þ m þ/ s° ⁊ lika truan nęr eð hñ hefer engē verckin/ þa e· hñ daud i ſial

Eñ þar mętti eiñ huer ſeigia þu hefer (þre ſiet truna/ ⁊ eg hefi verckin/ ſyn þu mier tru þina vt af verckſiþinū/ ⁊ man eg ſyna þier mina tru af minū verckum/ þu truer at eiñ ſie gud/ þ giorir þu vel/ þi oflarner trua eirnen ⁊ eru þo ottaſlegner

Eñ villtu vita/ þu hiegoma madr/ þ truan afi verckaña ſie daud/ er eigi Abraham fader vor af verckunum rietflatur vordiñ/ þa hañ offradi ſyne Geñ. xxij ſinum Iſrael yfuer alltarit/ þar/ ſier þu/ þat truan hefer samuerckat hans giordum/ ⁊ vt af verck Geñ. xv num er truan fullkōlig vordin/ ⁊ riettlętis ęr vppfyllo sem at ſeiger/ Abraham trudi gudi ⁊ þat er hñ talit til rietflętis/ ⁊ er guds vin kallaðr/ s° sie þier nu þat maduriñ verði af verckunū rietflati/ ⁊ eigi allenazta vt af truñe/ s° ⁊ eirnē porrkonan Rahab/ er hun ecki af verckunum rietflat vordin Joſu. ij þa hun medtok ſendi bodana/ oft lietþa ym añan veg i buet þara/ þuiat lika sem likamiñ er an andans daudr/ s° er ⁊ eirnen truan an verckaña daud

Þridie capitule

Idoit eigi bręðr minir/ þleire lærimeiſtarar at vera/ ⁊ vitid þat vier munum þyngra dom þola/ þat aller vier brotum margfalldliga/ eñ huer hañ vęri eigi brotligur i eirnu ordi/ þa er al

þiordr madr/ ok kaſ ollū liksmanū i tauma at hall
da/ siact þ vier beiſlū heſtana s⁰ at þr hlyddi oſſ t
snnū vm ollū þra liksam/ siact ſkipm þo at þau sie
ſtor/ ok verda ap megnū vinde rekiū/ þa veidr þ nū
þo vēt ap litlu ſtyrc/ huert vt sem su vill er ſtyr
s⁰ er eirnen tungam litll linr ok vpp byriar þo ſiora
hlute

Siaet huernen s⁰ litill ellder/ huerſu mickil ſkog
kaſi hafi vpp at tendra tūgā er eirnē eilduz/ verolld
þull rāglætis/ s⁰ er tūgin medal vorra lima/ ok þ
eckr allaſi liksmaſi/ ok vpp lucker alla vora ſyſlā
nger hun ap helgitzkum vpp tendrut er

Þt allar natturr/ dyra/ þugla/ ok orma/ ok ſioſkriſt
aña verda tādar ok eru tādar ap maſiligre natturu/
eſi tīguna gein cīgiſi maſia tamit/ hid o ſpaklata ille
þullt daudligſ eins/ medr hſe dyrckū vier gud þau
dr ok mz hſe þormōlu vier naūganū epter gudz my
nd giordū/ ap hinū ſama muſic þrāgeīgr bletzan ok
bolugan/ þ ſkal eigi s⁰ vera kærir brœdr / vtneller
nockut bruſinū ap sāre vpp raus ſætu ok beiſla vat
ne gein nockut brœdr miner þikiu tre vidſmior/ edr
vinnidr þikiur borit lika s⁰ kaſ ecki hūſſame bruſi
ur ſallt vatn ok sœit at gefa

Huer hū er vitr ok þorſockr a medal ydar hū aud
ſyne ap godri vm ſyſlan ſin verck/ ok hogurœd ok hy
þginde/ eñ ep hapi þier beiſka opund ok hart i ydrū
hiortū/ s⁰ hroſit ydr ecki/ ok lingit eckj i giegn ſeſilek
anum/ þr þ er ecki su vitzka sem ap opan kemr/
helldur Jardlig/ liksamlig/ ok dioþullig/ þui huar o
þund ok harm er/ þar er o ſtadþeſte ok aller hluter
iller/ eñ su vitzka sem ap opan kemr/ er þyſt
hreinlip þar nœrſt þridſom/ hoglat/ malhlydm

godu ſamlundut/ull miſkunſemda ⁊ godz anagr
tar/o agreiningar ſaum/an ſmiadrſ/eñ riettlætiſins
auogrn verdr þm̃ i þridi ſadr ſem þridiñ halldu.

Fiordi Capitule

Vadan koma ſtrid ⁊ baratt a medal þ
dar/koma þar eigi ap ydar girndu ſem
ſtrida i ydr̃ limu̇/þier erut loſtagiarner
⁊ audlizt þar med eckert þier hand ⁊ o/
þundit ⁊ viſit þ̃ mz eckid/þier ſlaizt ⁊ beriezt ⁊ ha
þit ecki/þui þier bidiet ecki/ þier bidiet ⁊ audlizt ecki
ap/ þui þier bidiet vondzliga/ s̃ at þier soit þui
i ydr̃ loſta girndu̇/ þier horunar meſi ⁊ hordõs ko
nur/vrti þier ecki þ veralldariñ vin þeinge er gudz
o vinſkapr/huer veralldar vinr vill vera/sa man
gudz o vin vera/eda meine þier þ ritningin ſeige
til o nyt̃/þ at þñ anda ſem i ydr/bygger þ hñ lyſte
i gegn opundiñe/⁊ gepr nadina meire

Gal.i v Huar þrer ſeiger hñ/gud motſtendr dram bla/
tu̇/eñ litelatu̇ gepr/haſi nad/ þni verit gudi vnder
gepner/ſtandit i mot dioþlinu̇/s̃ þlyr hñ þra ydr/
nalægit ydr at gudi/s̃ nalæger hñ ſig til yd̃ /hrein
ſit yd̃ hendr/þier ſyndiger/⁊ hreinþerdug giorit
ydar hiortu þier epuṅ ſamer/verit veſaliger/sytid
⁊ harmit/ þui ydar hlatr ſkal vm ſnuazt i grat/ ⁊
ydnar gledi i hrygd/Lækit ydr þrre gudi/þa mun
hñ vpp hepia ydr/ bakbitid ecki huer añan kæra
1.Pet.v brædr/ þui huer hñ bakmæler brodr ſinu̇/⁊ hialar
vm hñ/sa bakmæler laugmalino/⁊ dæmer vm log
malit/eñ dæmer þu vm laugmalit/þa ert þu ecki gi
orningsmadr laugmalſins helldr domare/ þui eñ
er sa laugmalſ giaþare ⁊ domare/ sẽ at þrelſa kall
⁊ þordæma/eñ huer ert þu ſem vm naunga þiñ dæ

Sizet nu til þier ſem ſeigit i dagelligar (mier.
a mor

a morgun munū vier ganga i þssa edr þa borg/ t vilium þar arit vm dueliazt t kaupskap þremr/ t auðiliig gioza/ þier sem þo eigi vitid huat a morgin skie mun

Þui huat er ydart lifr/ryk er þ/sem litla stund varer/eð sydan hiadnar þ þar eyre skulu þier fetgia/ef at vier lifū/t ef gud vill/þa viliū vier þtta edr þ gioza/ eð nu metne þier ydr i yduare dramb semi/aull suoddan metnan er vond/ þt hū sem kaū nockut gott gioza/t giorer þ ecki/ þm er þ synd

Fimte Capitule

Vel! þier audiger ylit t apit/ypuer y dar vesolldū/ þū ypner ydr skulu koma ydnar rikidami eru vllnud/t klædi yd eru maul ietin/gull ydnart t silfr er þor rydgat/t þra ryd man ydr til vitnis bur dar vera/ t man tara ydru holldi sem elldi/ þier hafit ydr reidi siodū safnat a siduz tū daugū/siaet at launin verckmaðaða/ þra sem ydar akr lond ha þa vpp yrckt/ t huat þier hafit þa vm suikit/ þ hropar/t þ þra hrop er komit til eyrna Drottins Sabaoth/þier hafit kræsiliga lifat a iordu/t ydnar losta semder drygt/t kapp alit ydar hiortu/s° sem til slatrun dags/hū rietilata hafi þier fordæmt t i helsleigit/t hū hefer eigi motstadit ydr

Fyrer þui verit þolin moder kærir bræðr/ allt vpp a til komu Drottins/ siaet þ akr kallin vanter agætligs auagrtar iardarin/ þ þolin modliga vm liðandi/ þar til hū þar morgun regn t kuelld skura vere þier eirnen þolin moder/t styrckit ydar hiortu þt til koma drottins er i nand/ moðlaðsit ecki huer aðan kærir bræðr/s° at þier fordæmizt eigi/Si aett at domarin er fyre dyrum/Takit minner kærir

bꝛꝺi til epterdꝛꝛnis motgongnn̄ꝛ ꝛ þolin mꝛðin̄ꝛ
ſp imeñina/ þꝛ til yꝺꝛ haþꝛ talat i naþne ꝺꝛottins/
Siaet vier puſum þa sẽ liꝺit hꝛꝛa/ þolan Jobs
haþi þier heyrt ꝛ ending Drottins haþi þier ſied/
þat ꝺꝛottñ er miſkunſamt/ ꝛ miſkunnare

Eñ þꝛaſt vm alla hlut bꝛꝺi munꝛ þa ſuerict
Mar. r huorki vid himin nie vid iorꝺ/nie nockin eñan eiꝺ/
eñ yꝺꝛ oꝛꝺ ſie Ja þ Ja er/ ꝛ nei þ nei er/sꝰ at þier
þalit eckj i ſkꝛopaſemꝺ/hꝛyggizt nockꝛ meꝺal yꝺꝛ
ſa biꝺie/eñ huer i goꝺu geꝺi er ſa ſyngie pſalma/eñ
huer ſiukur er/ sa kalli til ſin olꝺungana ſaþna
ꝺꝛottins/ ꝛ liti þa biꝺi ꝛ yþuer ſier/ ꝛ ſig viꝺſnoꝛe
ſmyrsla i naþne ꝺꝛottins/ ꝛ bꝛꝛnin truaꝛiñꝛ mun þꝛel
ſa hiñ ſiuka/ ꝛ ꝺꝛottiñ mun viꝺꝛetta hñ ꝛ þ o hñ ha
þꝛ ſynder giꝺꝛt munu þꝛ hñ þyꝛer geþaꝛt

Luce iiij Jate huer oꝺꝛiñ ſinꝛ ſynder ꝛ biꝺiet huer þyꝛe oꝺꝛiñ
Reg iiij þþier heilbꝛigꝺir veꝛꝺt/ þꝛiꝺuligꝛ tietꝛ þeꝛꝺugꝛ bꝛn
maꝛ micket/ Elias vaꝛ maꝺꝛ liꝁa sꝰ sem vꝛꝛ/ ꝛ hñ
bað bꝛnaꝛat þ ſkyllꝺi eigi rigna ꝛ þ rigꝺi eckj yþ
uer iorꝺinꝛi þriu aꝛ ꝛ ſex manaꝺi/ i añat ſin bað
hñ aptꝛ ꝛ himnin̄ gaþ regn/ ꝛ iorꝺin bꝛ ſin auogꝛt

Kꝛꝛir bꝛꝺi/eþ at nockꝛ meꝺal yꝺꝛ villiſt þꝛ
ſañlæꝁañ̄/ ꝛ vin ſnyꝛ hñ eñhuer/ſa ſkal vita þ/
huer eꝺ ſynꝺaꝛañ̄ vmſnyꝛ i þꝛa villu hñs vegꝛ/
heþer þꝛælſaꝛ ond þꝛa ꝺauꝺa/ ꝛ mun miꝺlbyrgia
þ ollꝺañ̄ ſyꝺaſia

Formale yfuer fyrra S/Peturs piſtill.

Eñan̄ piſtil heþer/S. Petur ſkꝛiþaꝛ til
þꝛa heꝺiñꝛa maſia ſem ſnuizt hoꝛꝺu til
trettrar truar/ ꝛ aminñer þa ſtoꝺugꝛ
at vera i truñe/ ꝛ margþalꝺaꝛt þyꝛer
alls hattaꝺa liꝺing ꝛ goꝺ verck

Jþyrsta capitula styrcker hñ þra tra niz gudli gu þyrcheite ꝛ krapti þiar til komandi þarsꝫlu/ ꝛ biuisar þ at hū sie eigi ap oss þorþienut/heldr adr þyre þraū ap spamoſiunum til bodnd/ ꝛ þyre þui skulu þr nu i nyu dag þari/ heilagliga liꝫa/ ꝛ þess hins gamla þorgleyma/ sº sem þr ed ny þꝫdder ern/ þyrer eliꝫ tigt liꝫanda gudz ord

Jodrū lꝫrir hñ þoſtudu ꝛ hyrningar steinū chri stū at keña/ ꝛ þ þr opþie sialꝫna sig (sº þ mi rieiti ger prestar) gudi/ lika sē þ christi heper sig oꝼ þiat/ ꝛ til tekr sidan allz hattadar stiettir at leid rietta/ Jþyrstu lꝫrir haū yþ uer allt veralldligre valldz stiorn vnder gepnū at vera/ cū sidan/ sici deils þ þionustu meñirñer/ skuli þra eiginliꝫū lanar drott nū vnder vorpner vera/ ꝛ þ o riettr er ap l hñ lida þy rer Christs saker/ sa at eirnen heper þyrer ess o riett

Jhinū þridia lꝫrir hñ/ þ konuñar sie hlȳ (hlut. dug/ eirnē lika þū mōni sē vantruader eiu/ ꝛ þry di ig heilagligaña/ Jtē þ meñurner sie þolmmoder ꝛ þyder vid sinar þeni/ ꝛ sidan þ epter a til alla þ þr ifbyrdis veri huer vid aña liuþer litelater/ ꝛ þolin moder lika sº sē þ kristr hepr þyrer vorar synder verit. Jhinū þiorda lꝫrir hñ/ holldit at þuinga/ niz spar neytne/ vokum/ bindindi/ bana halldi/ ꝛ medr pinningu christi at huggazt ꝛ styckia azt/ ꝛ vnderuisan a giozir huat andligt vallds/ ꝛ hu ernen þ skuli alleinasta rekazt med gudz ordi/ ꝛ ver ckum medal christiña maña/ ꝛ huer eñ veri odrum þionustu fama niz siñe gaþu/ eigi vndranarsamer vera/ heldr gladuꝫrir/ þott at vier hliotū at lida þyrer kristz naþus saker. Jhinum þimta anniēr hñ biscupana/ ꝛ prestana/ huernen þr skulu liꝫna ꝛ þolkino þostran veita/ ꝛ tekr oss vara þyre drotinū þ hñ i siþellu veite oss epter gongu alla vegana.

Petrs m°

Fyrsti capitule

Etur ✠ postuli Jesu christi

Hm. vtvoldū aurlen dingū ꝛ i sundr. tuistru dū i Ponto/ Galacia Capadocia/Asia/Byt hinia/epter gudz ꝥodr. fyre hyggiu fyre helg un andans/ til hlydne ꝛ til a dreiꝥningar blo zins Jesu christi

Nad ꝛ fridur margfalldizt ydur

Blezadur sie gud/ ꝛ fader vors drottins Jesu christi sa oss epter sīne myckelle miskunnsemd hef endr getid til lifandi vonar/ fyre vpprisu Jesu chri sti fra daudū/til o fallualltrar/o fleckadrar/og o vm skiptiligrar arfleifdar/sē vardueittizt a himn nū ydr/ hier sem af gudz mackt fyre trua varir ueitter verdit til sala hialpar ꝥrar sem til reidd ꝥ hun opinberizt a sidustū timum/ i huerre þer munut glediazt/ hier sē nu litla stund (huat at h tiar) hryggduer erut i marguisligū freistingū/vpp a ꝥ at ydvar tru rietteligre ꝛ dyrdmætare fund yrdi (eñ ꝥ hid por geingeliga gull sem i elldi reyn verdr) til lofs/dyrdar/ ꝛ heidrs/ nær ed nu Jesu christus man opinberazt ✠ þaū hier saut eckī/o þo elskit ꝛ uu a hann truit/ þo at hier siaet hann eig s° munu hier ꝛ eirnen glediazt/med o vm rōdū ligre ꝛ dyrdarfamligre gledi/ ꝛ endalok ydvarar tru ar þar af berandi/sē er hialprædi ydvara salna

Epter hueriu hialprædi hafa sockt ꝛ grenzlazt spamennirner/ sē vpp a ydr af fre til komandi nad

haf

hapa þyre spad/ z rañsakat a huerium edr huilika
tima/sem at andi christz sa med þm var til teickn
adi/z adr þyre þrañ hepr er kuñgiort/ þ ar pislaner
sẽ at i christo eru/z epter komandi dyrder / huerũ
þ opinberat er/ þ uiat eigi hapa þr sialpũ sier/helle
dr oss/ þar iñe þionat huat ydr er nu kuñgiort/ þyre
þa sem ydr hapa gudz spiollin bodat þyre heilag
añ anda ap himnũ sendañ/a huern cirnen englar
ner þysazt at horpa

Þar þyrir gyrdit ydrar hugskotz lendar/verit
sp rneytner z setied algiorliga ydra von vpp a þa
nad sem ydr er bodut þyrer opinberan Jesu chri
sti/s° sem hlydugũ bornum/z hagit ydr ecki/lika
sem adr þyrir/ þa þier i heimsku youare epter gir
ndunũ liþdut helldr epter þm sem ydr hepr kallat
z heilagr er s° veri þier z eirnen heilager i ollu yd
ar dagpari/ þuiat skripat er Vera skulu þier hei
lager/ þui eg em heilagr

Leui.

Og med þui þier a kallit þañ þodrifi/sẽ an niañ
greinar a litz dqmer/epter huers sem eins verck
nadi/ þui hagit ydru dagpari s° leinge sẽ þier hi
er gangit med ottablendne/z vitid ai þier erut ei
gi med þorgeingeligu gulle edr silpre endr leyster i
þra ydru hiegoma at hqpi/epter þdrañ a vppsett
ninge. Helldr med dyrdmqtu blodi christi/s° sem
hins opleckada z satlausa lambs huer þyrehugadr
er/ þyret veralldarinnar grũdnallan/eñ opinberadr
a siduztũ timum/ydar vegna/þier sem þyrer hã
trud a gud/huer ed hã vpp vackti i þra dandũ/
z honum dyrdina gepit vpp a þat at ydar tru z
von vœri a gudi

Og giorit ydrar saler hreinperdugar i hlydne
sañleikʃins þyre andañ/til brodurligskqrleika ap a li

 risini

kri smiadran aſnarligañ/ ꝛ yðr iſ byrdis gloandi
elſkit aþ hreinu hiarta sº sem þr/ hueriet endrbor-
ner eru/ eigi aþ þorgeingiligu/ helldr vt aþ o þor-
geingeligu ſqðí/ sem er vt aþ orði guðs lifanda/ þ
Eſa.xl qþinligañ bliþr/ þr allt holld er sem gras/ ꝛ aull
dyrð manz ins sº sem blomstr grasins/ Grasit er
vpp þornat ꝛ þſſ blomstr er aþ fallit/ En orð dro
tins bliþr at eilifu/ eñ þetta er þ orð/ huert a medal
yðar kunngiort er

Aſnar Capitule

Vi leggit nu aþ/ alla illzku/ ꝛ allt suik-
rqði/ ꝛ smiaðr/ ofund/ ꝛ alla bakmæl
gi/ ꝛ girnizt þrar ſkynſamligrar ꝛ vie-
lalausrar mioлkr/ sº sē at ny þqðd bom
vpp a þ at þer greitt þyrfti þa somu/
Eþ þer haþit aſnars smakat þ drottñ er lufr/
Til huerſt/ ellzt þer erut kōner/ svo sem til lifan-
da steins/ huer aþ mōm er burt kastaðr/ eñ hia
guði vt valin/ ꝛ dyrmætr er/ svo ꝛ þer sialfer vpp
byggiz yðr lika sem lifandi steina/ til andligs hus
ꝛ til heilags prestdqmis/ at offra andligar offr þra-
ner/ þær guði þackneme eru fyrer Jesum Christū

Iſa.xxviij Huar fyrer þritningin sº iſe helldr/ Siaett
at eg leggi i Sion/ vt valdan dyrmætan hyrningar
ſalecrvēn stein/ ꝛ huer a hñ trucr/ sa ſkal ecki at hneyckſlan
verða/ yðr þer sem truit/ er hñ dyrmætr/ eñ hinn
Eſa.viij vantruudum/ er hñ sa steinn/ sem vpp byggendr i
burt fleygðu/ ꝛ giorðr er at haupði hyrningar/ ꝛ
at a steytingr steine voraðr/ ꝛ hneyckſlunar helu/
þeim sem reka sig a orðit/ og þar eigi a trua huar

þr

Þr eru vppa setter/En þier erut þ vtualda sleckti/ Exo ri
z konungligz keñi manzskapur/hin heilaga þiod/
þolk eigindom sins/ svo at þier siu'ut kuí giora
dygder hans sem ydr hefer kallat af myrckr-u
num til sins/ vndranarsamliga hoss/þur sem þer Osee
dum daga eckert þolk vorut/eñ nu erut guds þolk/
z huerier þordum ecki i nadisse vorut eñ nu i nad
disse erut

Kærir Kbrodr/eg beidi ydr lika sem þraman K brod
di z vegþarendr/at halldit ydr af hofdligum gitn sunu da
dum/hueciar i gegn saluse strida/z hafit goda
vngeungne medal heidnna þioda/ svo at þr sem
vm ydr a bak tala/svo sem af illgiordurum/sine
ydar god verck/dyrckt gud a vnunar deigi.

Verit vnder gefner allre mafligre til stickan/
þyrer Herrans saker/ sie þ konunginum sem
hinum yppariste/z landzstiornrunum/sem af
hñ stickudum til hefndar y,uer illuerkiana/z go
dum til lofs/ þviat þ er vilie guds/at þier med vel
giorningi/ nidr þaggit ouitleik heimskra manna
svo sem þrelsingiar/z ecki svo sem hefdi þier þrel
sit illzkunne til yfuer hylmingar/ helldr svo sem
guds þionustu menn Giorit virding hverium manni
brodrna elskit/ottizt gud/ konungñ heidrit.

Þier þionustu menn verit herrunum vnder
gefner med allri ottasemi/eigi allenazta godum
z spakferdugñ/ Helldr eirnen hverkuisum/þur þ
er nad ef nockr/þyre samuizkunar saker til guds
þoler hid illa z vmlidr þo rietta/þui huer hrosan
er þat/ef þier þyrer misgiorninga sakei slasng lidit

eñ

eſi nar þier vmlidit ꝛ þolit þyrer velgiorda saker/ þ er nad hia gudi ✱

✱Aſian ſu dag Þt ✱ þar til eru þier kallader/ mz þui at kriſt hefer eirnen ſialfr þolat/ ꝛ oſſ til epter dæmis la/ tid/ at þier ſkyllout s° epter þylgia hꝰs þotſporū/ sē ongua ſynd giordi/ eigi hellr nem þlærd er þun din i hꝰs muñi /sa ecki þormællti ꝛ gegn/ þa hꝰ vard þormællt eigi ognandi þa hꝰ leid/ eñ hꝰ opi gaþ hꝰ/ſem riett dæmer/ sa er ſialfr hefer vo/ rar ſynder opþrat a ſinū likama vpp a trenu/ s° at vier i þra ſyndunū dey ðer/ liſdū rietttlætino/ þyrer Eſa. liñ hueri ſ beniar vier erū heilbrigder vordner/ Þt þier vorut s° ſem viller rapandi ſauder/ eñ nu eru þier vm vender til hirders ꝛ biſcups youara ſalna ✱

Þridie Capitule

Ika eirnen ſkulu konuñar vera vnder gefnar ſinū mōm/ s° at eirnen þr ſem ecki trua a ordit/ verdi þyrer konuñar vm geingne/ vtan ord yþuer vñer/ nær þr ſia yðart hreinliþt ſidþerdi i oitaſe/ mi/ huer ſkartſemi eigi ſkal vera hin ytre medr har þliettan/ ꝛ gulli vm heingianda/ edr klæda burde/ Helldr þaſi hulda mañ hiartans o ſpialladañ/ mz hoguærū ꝛ kyrlatū anda/ huer at er dyrdingtr i gudz augliti/ Þt s° hapa fordū heilagar kon prytt ſig/ þar ſem a gud vonudu/ ꝛ vnder gefnar voru ſinū eigin mōm/ Lika ſem at/ Sara var Abrahā Gñ. krviñ hlydug/ ꝛ kalladi hñ herra/ Hueriar dætr þier erut vordnar/ ep þier vel giorit/ ꝛ erut eigi s° ſtadlitlar.

Lika eirnen/ þier meñirner buit vid þar medr ſkynſemi/ ꝛ gefit þui kuenligu breyſkuara kerkor/ ne ſina heidran/ s° sē eirnen/ ſam erþingiū nadar iſar lifſins/ s° at ydart bæna hallo verdi eigi hin drat.

Esi at ✠a lycktan þa verit aller ein hugaderi sa
þoluger brodriliger/miskuñsamer/liuþer/litelater/ ✠rv su-
endr gialldit ecki/illt niz illu/eingen skamar orð þy fiu dag
rer skamar yrdi/helldr þar i gegn blezit/ok vitid at
þier erut þar til kallader/þ þier blezunina at erfð
eignizt/þui huer hñ vill liþa/ok at sia goda daga/
saskille sina tungu ap vondu/ok sinar varir at þær psal.xxx
eigi þlærd tale/hñ hneigi sig i þra illu ok giori hid go
da/leite þridarins/ok hñ epter þylgi/þt augu Drot
tins eru yfuer rietlatū/ok hñs eyru til þra bœna/
En auglit drottins er yfuer þm̃ sem illa giora.

Huer er sa ydr geti geandat/ef þier epter þylgit
hinu goda/ok þott at þier lidit þyrer riettlætisins sa Esa.vij
ker/þa eru þier þo sæler/ok hrædizt eigi þra ognan
ok skelfizt ecki/en helgit gud drottin i ydar hiortū/
✠verit iafnliga reidu buner andsuar at veita hue
riū manni/þm̃ sem skials krefia ap þre von sem i
ydr er/ok þ þo med hoguœrri ok otta blendne/hafan
di goda sæuitzku/so at fr huerier ap ydr a bak tala
so sem ap illgiordurū/til skamar verdi/þ þr hafa
darat ydra goda vmgeingne i Christo.

Þt þ er betra/þyrst þ er guds vilie/ at þier hell
dr þyrer velgiorda en illgiorda saker lidit/ap þui at
Kristr hefer ok eitt sitt fyrer vorar synder lidit/hinn
riettlati fyrer ranglata/vpp a þ hñ fornfœrdi oss
gudi/ok deyddr er epter holldino/en lifandi giordr
epter andanum

I þui hinu sama er hñ eirnen i burt geingin
ok hefer þm̃ ondunū predikat sem i herfiotrū vorū
huerier fordū daga eigi trudu/þann tid gud eitt sitt
epter beid ok þolin mœdi hafdi a dogum Noa/nœr
aurkin smidadizt/i huerre fæer þ er atta sæler hial
puduzt fyre vatnit/huert at nu eirnen oss hialpliga Gen. vi
giorir

giorir kristnine huat fyrer hitt er til myndar/ eckl
þ holldr ins saurlife aflegazt/helldr samnigr go
drar s imunt:ku hia gudi fyrer vpp risu Jesu chri
sti/sa sem at er i heim enn vpp farin/til gudz hæg
ri handar/ t cinglarner t hiner veldugu t kraptar
ner eru hñ vnder gefner

Fiordi capitule

Eda þui þ christr hefer nu fyrer oss lidit
i holldinu/þa brynied vdr eirnen medr
þui sama hugskoti/þui huer a holldi
no lifir/sa firrizt fra syndunum/s^o at
hñ þadan i fra/huat epter farandar æ
fyri holldino/lifue eigi girndum manzins/heldr
vilia gudz/ þuiat þ gnægir/at vizr hofum þañ vm
liðna tima lifdagaña/vpp suarplat epter heiding
ligũmliha þa vier geingum i lausung/losta sæmdum
dryckiskap iopathi t op dryckium/t i hertiligum
skurgoda dyrckannm

Kuad eda vndrar/ þ þier eigi medr þñ hlaupit/
ifre somre saurlifnadar hneisu/t gudlastid/hucr
ier reicknings skap skulu gialda hñ sem tedr buñ
er at dæma lifuendr t dauda þuiat fyrer þ er eirn
er.hinum dauðum Euangeliõ kunngiort vpp a þ þr
damder verdi epter mosunũ a holldinu/eñ i anda
nã lifue gudi/ þrender allra hluta tekr at nalgazt

Fyrer þui verit sparneytner t arvakrer til bæ
naña/eñ vm fram alla hluti hafit innbyrdis gloan
dña kærleik þioñar kærleikurin hyler fiold syndaña
verit gestrisner innbyrdis an mioglunar t þione hu
er odrum huer eñ med þre giof sem hañ hefer
audlazt s^o sem goder forstiornar meñ margfallo
ligrar guds nadar/ef nockr talar hñ tali þ s^o. sem
guds ord/ t ef þionar nockr/hñ þione epter þre orku
sem

sem gud gefr/ svo at i ollum hlutum verdi gud dyrckadur/ fyrer Jesum Christum/ hucrium sie dyrd ok vallo/vm allder ok at eilifu *

hiner kærazstu/eigi skulu þier lata yor þa ✠ brunn siallosyniss vera huer yor hender/nær þier þreifadet verdit/svo se at henti yor nockut siallo (brunn
syliget/sellor glediet yor þat þier med Christe/ þ er opf
lidit/ vpp a þ þier eirnen a opinberingar tima su oss re
hans dyrdar/ni gattud glediazt ok þagna/ s sæler eru sē gulli
þier/ef þier vanuirdter verdit fyrer nafni chri
sti/ þ nat andin sa sem at er andi guds ok dyrdar
sinar/huilst fyrer yor/hia hinum verdr hann lasta
dr. en a hia yor vegsamadr

En engin yd liode s se manndrapare/ þiofr eda Jere. xxv
illmælgi eda þr sem gripdeillor samer eru an erfi Ezech. xv
gra hluta/en at liode hann svo sem annar christin/ þa pro. xi
skamist hann sin eigi/en dyrcki gud i slikre deillo/af
þui at time er þat domin til taki a guds husi/ en
ef fyrst a oss/huer mun þa endir verda þra sem
guds Euangelio ecki trua/ ok ef hin riettlatt frel
sazt varla/ huar mun þa hin o milldi ok synduge
birtazt/þar fyrer skulu þr sem lida (epter guds
vilia) hann sinar sæler a hendi fela/svo sem trulyn
dum skapara i godum verckum

Fimte Capitule

✠ (til der
Cleros k
zt hlotn
til deillo
un sier hu
fyre hlo
til deilizt
kallar hi
tr kirkiu

Eldungana sem a medal yor eru/ amine eg sam oldungr/ ok vott pisla na sem eru i Christi / ok hlut takare dyrdarinnar sem opinberut skal verda/alit þa hiord Christz sem hia yor er/ ok gætid hennar/ Eigi nauduger/ heldr sialf
uiliuger / eigi fyrer sleimelegs a vinings saker

heldr

Hellðr aþ goðu vilia/eigi sº sem þr er ypner sifie til deilld drottna/Hellðr vetdit þyremynd hiardar iſiar/sº munu þier (nær hiſi gðzti hirder mun bir tazt)o þallnallta kozunu dyrdariſiar med taka

Lika eirnen þier/huerier vnger erut/verit olldu gunu vnder gefner/ aller saman þa verit iſibyrdiſ vnder gefner/ haþit litelgtid þaſtliga iſiuaþit/þr gud mot ſtendr drainblatu/eſi litelatu gefr hñ nad

℟ Fyrer þui litelgtid ydr vnder volldouga guds hond/svo at hſi vpphefie ydr a vitiunar tima/allie yd a hyggiu varpit a hſi/ þat hſi ber vmhyggiu fyrre ydr.

Verit ſparneyttner t vakit/ þuiat yd motſtan dari diofulliſi/geingr vm kring ſem greniandi Leon/epter leitandi/þm hſi fuelgi/huerin þier oruggliga i motſtandit i truſie/t vitid þ ydrer bzedr/þr sem i heimeni eru hafa þa somu anaud/

Eſi sa gud allrar nadar/ ſem ydr hefer kallat til ſiſiar eilifr dyrdar i Christo Jesu/ haſi ſamt mun ydr þier ſem vm litla ſtund lidit fullnægia/ til reida/ſtyrckia/epla/t ſtadfeſta/þm hinu ſama ſie dyrd t velldi vm alldr t at eilifu Amen ✱

Fyrer Siluanum yduarn truaſi brodr (at þui eg meina)hefi eg þatt eina ſkripat ydr til amiſſin gar/t til votiunar/ at þetta er hin ſanna gudz nad/ þar þier iſie ſtandit/ydr heilſa þr/ ſem ſamt ydr vt valder eru i Babilonia/ z miſi ſonr Marcus/

Heilſit ydr iſibyrdis med heilogum kærleiks koſſi/ Fridr ſie med ollum ydr sem at eru i Christo Jeſu AMEN.

Formale yfuer hinn annan S/

Peturs pistil

OEssi pistill er mot þm skrifaðr / sem þ meina / at christlig trua meige an goðra verckа vera / þyrer þui anniñer hñ þa / þ þr reyni sig þyrer goduerck / ꝛ verði sº þullgioꝛder i truñe / likа sº sem þ vt aþ auegrū ag þeckizt treið / Og vpp byriar sº siðan þar epter a Euangeliū at prisa i gegn maña lærdomū / ꝛ þui er skulū alleinazta þ heiðra / eñ aungua maña lær doma / með þui hñ steiger / at þar sie eigi nockеn tima neirn spadomr skiedr aþ manzins vilia

Fyrer þui varar hñ við i oðrū capitula þyre þm þaulskū epter komandi lærorū / er með verckin vniganga / ꝛ þm þyrer christe aþ neita / ꝛ straþþar þa hinu somu hardliga mz ognunarligū epterdær mū / ꝛ þa sº riettiliga aþ malat ꝛ til myndat / með þia agirndū / dráþsemi / hæðni / þrilluliþnaði hræs ne / sº at preiþa ma / at hñ meinar hina andligu stiett a þssm timū / sē alla verolld hefer með siñe a girnd solgit / ꝛ eitt sialþratt holldligt / veralldligt liþuerne haduliga þramit

I hinū þridia lærir hñ / ꝛ gefr at skilia / þ hiñ epsti dagr mune bradliga koma / ꝛ þo at þ þicke þy rer moñ þusund ær vera / þa er þ þo þyrer guði sº sem eirn dagr / ꝛ skriþar huernē þ mune til gan ga a doma deigi / þ at aller hluter skulu með elldi verða þorrtærðir / Hañ spar ꝛ eirneñ þyrer þ þolkit muni a þre somu tið nærsta hadgiarnt vera ꝛ vt aþ truñe eckit hallda / lika sem at hiner Epicurei

Eñ allz / þa vtvisar hiñ þyrste capitule / huer nen christnin skuli standa a timū hins skæra guðz Euangelij / Hiñ añar capitule vt visar huernē hun a til reika at vera a timū paþuaña ꝛ mañaña vpp

ſetninga/ Hiñ pridie capitule a viſar huernen hiedan i þra mune þolkit hꝫdi Euangeliū þoꝛſina ꝛ alla adꝛa lærdoma/ ꝛ ecki neinu trua munu/ ꝛ nu geingꝛ þ i þullꝛe ſueiþing ꝛ allre mackt/ þangat til þ chriſtꝛ kemꝛ

Hinn Annar S/ Peturs piſtill

Fyrſti Capitule

Imon Petrus þion ꝛ poſtule Jeſu Chriſti

Þm̃ ſem medꝛ oſſ ſamlika tru haþa hlotnad i rietthꝫtino þui ſem at gud geþꝛ/ ꝛ lauſnar in Jeſus Chriſtus

Nad ꝛ þridꝛ a aukizt ydꝛ/ þyrir kyñing gudz ꝛ Jeſu Chriſti vors Drottins

Aþ þui oſſ eru allz hattader hũs gudliger kraptar veitter (huerier til liþſins ꝛ gudligs liþuernis henta/ þyrer vidꝛkeñing þſſ ſem oſſ heþer kallat/ þyrer ſina dyrd ꝛ dygd/ þyrer hueria hid dyrd mꝫta ꝛ hid allra ſtꝫrſta þyre heit er oſſ veitt/ſ° at þier þyre þ ſama hlut takarar yrdut gudligꝛar natturu eþ þier flyit þorgeingeligar girnder veralldariñar

Þui haþit þar alla ydar kapſmunea/ ꝛ audſynit i yduare tru dygdina/ ꝛ i dygdiñe vitzmuneſna/ ꝛ i vitzmuuunū hoþſemina/ ꝛ i hoþſemiñe þolin mꝫdina/ ꝛ i þolin mꝫdiñe gudꝛꝫkuna/ ꝛ i gudꝛꝫkuiñe/ brodꝛligañ kꝫrleika/ ꝛ i brodꝛligū kꝫrleika/ almeñiliga aſtud/ þui eþ þtta er gnogligt hia ydꝛ) þa nun þ ecki/ ydꝛ idiulauſa nie o auagꝫtar ſama vera lata i vidꝛ keñingu vors Drottins

Jeſu

Jesu Christi/esi hū sem þtta heyrer ecki/sa er blīn
dr/ꝛ þorgleymir hreinsun sīna fyrra synda

Fyrer þui/kærir brœdr/leggit þss meire kapp/
mune a/ydra kallan ꝛ vt valning stodugre at giora
þui ep þier giorit þ/munu þier eigi missalla/ꝛ mū
ydr sō īngangzins gnogligasta geyrsi verda i æpin/
ligt riki vors Drottins/ꝛ lausnarans Jesu Christi

Fyrer þui/vil eg eigi aplata at aminna ydr iafn
liga vm þtta/þo at þier vitid þ/ꝛ erut styrckuer i
nærueraligū sasleika/ þt eg hellð þ riettiligazt/sō
leinge sē at eg em i þssu hreysse at vpp vekia ꝛ a at
minna ydr/þui eg veit/ þ eg hlyt snarliga mit hrey
sse ap at leggia/at þui ed Jesus Christus heyrer mi
er opinberat/esi eg vil kaps vm kosta/ þ þier alla
vega (epter mina vt paur) heydut stickt til minis at
halldа

Þt etgi hopū vier þm dœma þrodū þra saugū ep
ter þylgt/ þa vier giordū ydr kusiasi kraft ꝛ hingat
komu vorss Drottins Jesu Christi/helldr hopū vier
sialfuer sied hīs dyrd/þasi tid/ hsi ap gudi þaudr
medtok dyrd ꝛ heidran/þyrer raustina sem til hīs
stiedi i myckille dyrd/ þss hattar/þessi er minn elss
kuligr sonr a hneitū eg hef i þocknan/ ꝛ þssa raust
heyrdu vier ap himnum verda/ þa er vier vorum
med hm vppa þiallino helga

Vier hopū oplugt spadōs ord/ꝛ þier giorit vel þi
er haþit þar gat a/sō sē at þui liose þar lyser i myr
ckū stad / þar til dagrinn birtir ꝛ morgun stiarnan
vpp renn i ydrum hiortū/ꝛ þ skulu þier fyrst vita/
at eingin spadom i ritningine skier ap eiginligre vt
leggīgu/ þt þar er eigi nockrn tima neirn spadom
epter mannsins vilia þrāpluz verit/helldr ap heilo
gū anda til kuydder haþa þr gudz heilager menn talat

þū Et

Aũar Capitule

Gs þar voru þalf ſpameſi medal/ þolkſins
3° munu t eirnen medal yoar verda lyſ
giſamer lꝫrindi/ ſein iapn þramt iſlei
da munu haſka ſamligar tuidrꝫgner/ t
apneita drottni/ þm̃ ſem þa heper endi
keypt/ t munu ypuer ſialpua ſig leida ſnoggua gla
tan/ t marger munu epter pylgia þra manadli þue
þyrer hueria ſañlaks vegniſ mun laſtadi verda/ t
þyrer agirnd vpp logiſia orda munu þra ydr gꝛꝫ
da/ hueria doms apelli þegar þyre longu mun eigi
proma/ t þra þyrer dꝫming ſꝫpr eigi
Þui ep gud heper eigi þyrmt einglunũ þm̃ sẽ ſynd
guduzt/ helldr heper ſteypt þm̃ medr hleckiũ myr
kraña til heluttis/ t opr gepit/ þ þr til dõſins var
dueittuzt / t heper eigi þyrmt hiſie þornu verolld
Helldr vardueitte Noha þaſi riettlꝫtis predikara
ſialpuaſi attanda/ t iſleiddi 8° þlodit ypuer ver
olld hiña o milldra/ t heper borgernar Sodome t
Gomorre at auſku giort/ vm turnat/ t þordꝫmt/
setiandi þ̃mz / þm̃ o milldũ epter dꝫmi/ ſẽ ſeirna
meir koma munu/ t þrelſadi hiſi riettlata Lotth/
hueriũ ſa ſkamſamligi lydr alla meinbꝫgne giord
di/ medr þra ſaurlifotu lifuerne/ mz þui hſi var riett
latn/ t bygdi a medal þra 8° at haſi hlaut at ſia þ
t heyra/ þa kuoldu þr dagligaſia riettlata ſalu/ me
dr þra ranglatũ verckũ/ Drottiñ kaſi milldu vr þrei
ſtiniſie at þrelſa/ eſi hina ranglatu at vardueita til
kualaña a dag domſins

Eſi eirna meſt þa ſem holldinu epter pylgia/ t
Jere. ſaurugũ girndũ/ t herra domẽ þorſma eru driſta
xij gꝛr/ ſier goder/ eigi ꝫgiandi tignar velldit at laſta/
ſem þo Einglarner þr ed meira matt t kraft haþa
eigi

eigi borit geta þſi loſtunar dom i gegn ſier ap drott
ni/eñ þr eru lika ſem ſkynlauſ kuikendi huer ap na
tturu eru þar til alin/ þ þau veidd t ſlatrud verdi
þr laſta þ huat þr eckert ap vita/ t munu so þyre
þarazt i þra þortopun/ t rangletiſins verdlaun
þar ap hliota.

Þr halldа þyrer ſælgati dagligar kræſingar/ þr
eru o þeckt t þleckaner/ bramla ap ydar/ þurþua
giopum i ſinū apuegū t truſſiera vt ap ydru/ hapa
augun þull hordoma/ t at ſyndgazt kuña þr ecki at
liña/ t giña at ſier ſtad littlar ſaler/ hapa gegnum Nume.
ſmogit hiarta ap agirne/ boluanar ſyner/ ypuer ge
þandi riettañ veg t þara viller/ t epter þylgia vei
ge Balaam ſonar Bosor/ huer at elſkadi verdlaun
ranglætiſins/ eñ hñ hapdi ſtrapþan ſiñar ypuer
trodningar/ ſem var/ at þ hid mal lauſa klyþ bæri
liga dyr taladi maſiligre ravſt/ t aptradi svo ſpa
manzins þaulzku

Þr eru brunnar a vatz/ t ſky ap vindi drifin hue
tiū at vardueitzt myrckuaſta þoka at eiliþu/ þat
þr tala draumſaumi ord hiegiluſiar/ t teygia þyrer
munadſemie til holldligra girnda/ þa hina ſem riet
tiliga vmþlyder voru/ t nu vegar viller ganga/ t
heita þim þrelſe/ sem þr eru þo ſialfer þortopunar
ſiar þræler/ þui huar ap ſem nockr er ypuer vnnin
þſſ þion er hñ vordin/ þui þyrſt þr eru vm þlyder
ſaurendum veralldariñar/ þyrer vidrkeñing Drott
ins/ t lauſnarans Jeſu Kriſti/ eñ verda ſidan aptr i
hid ſama vaþder t ypuer vnner þa er hia þim ſida
ra vordit verra hinu þyrra/ þt betra væri þim þ þr Pron.
hefdu ecki þeckt rietlætiſins gotu/ eñ þ þr þeckt ha rivi
fa/ t vm venda ſier i þra þut heilaga bodordi
ſem þim er gefit/ saðliga hēder þa þ/ huat i ſokum

a iij ord

ordz kuidi plagar at seigiazt/at hundriñ er aptr hoi
þiñ tilsiñar spyiu/ ꝛ þueigit suin vellter sier aptur
i saumum saur.

Þridie capitule

Essi er sa añar pistill sem eg skrifa ydr
hiner kærnztu/i huerium eg vpp huet ꝛ
a miñe yduart skært hugskot/s⁰ at þit
er hugleidit þau ord sem ydr adr þyrr
praiñ eru saugd af heilogū spamoñum
ꝛ af vorū bod burdi/vier sem erū postular drott
ins ꝛ lausnarans

Og i þyrstu þa vitid/ þ a siduerstū dagū mu
nu koma spottarar huerier epter þra eiginligū gien
dū munu ganga/ ꝛ seigia/huar er þyrr heit hñs til
komu/ þui þadan i þra fedrner sofnudu/blifa al
ler hluter s⁰ sē af vpp hafi skopunarsiñar verit er
þui viliande latazt þr eigi vita þ/at himnarner eir
nen voru fordum tid/ þar med/ þ iordin af vat
ninu ꝛ i vatninu stodz þyrr gudz ord/ þo vard sō
adr verolldin i þñ tid þyrfer þau saumu med vatz
flodinu fordiorfut/s⁰ ꝛ eirnen sa himiñ ꝛ iord sē
nu er/verda þyrr hans ord spaurut/s⁰ þ þau ellde
num vardueitt verdi a dom/sins dag/ ꝛ til þyrfa
mingar o milldra mañ

Eñ eitt sie o hulit þyrr ydr/hiner kærnztu/ þ eiñ
dagr þyrfer drottni/er sem þusund ara/ ꝛ þusund
ar s⁰ sem eirn dagr/Drottiñ seinckar eigi þui hañ
þyrr hiet/svo sem þat sumer halldz/hellour hef
er hañ polinmædi vid oss/ ꝛ vill eigi þat nockr for
tapizt/hellour þat huer madur snue sier til ybuer
botar. Eñ dagur drottins man koma sem þiofur
vm nott/a huerium himnarner munu þor ganga
med stor brestū /eñ himen tunglin af hita bradna
ꝛ iord

ꝛ iordin/ ꝛ þau verck sem þar eru ifir munu vppa
breña

Med þui at allt þitta skal nu þorganga/hulik-
um byriar ydr/ þa at vera med heilogu athœfi/ ꝛ
millde verckum/ þier sem epter bidit ꝛ stundit at
þre til komu þess drottins dagsins/a hueriū himin
iñ af ellde þorgeingi/ ꝛ himiñ tūglin af hita brad-
na/eñ vier vœntum nyts himins/ ꝛ nyrrar iardar
epter hans þyre heite i hueriū at riettlœtid bygger

Fyrer þui miner kœrustu/medan þier stulut þess
vœnta/ þa kostgœfit þat þier fyre honū o þleck-
der ꝛ o straffanliger i þridiuum þundner verdit/
ꝛ þolinmœdi vors drottins halldit fyrer ydra sa-
lu hialp/sem ydr einnen vor elskuligr broder Pall
epter þre speke ed honum er gefin/skrifat hefer/
svo sem at hañ i ollum brefum þar vm tœder i
hueriam at eru sumer hluter þunger at/skilia/hu
eria hiner o þrodu ꝛ stadlausu lyta/svo sem eirn-
en adrar ritningar til þrœ eigiligrar fyrredœmigar

Eñ þier miner elskuliger/a medan þier fyre-
fram vitid/ þa vacktid ydr/ þat þier eckj fyre vil
lu dadlausra maña fraleidder verdit ꝛ af fallit i
þra ydrum eigenligum stadleik/eñ vagrit i uadiñe
ꝛ vidr kenningu vors drottins/ ꝛ lausnarans Jesu
christi/ þeim sama sie dyrd nu og vm eilifligar dœgr
AMEN

Formale yfuer þm primur S Johañis Pistlum

Essi hiñ fyrsti Pistell Sancti Johañis
er rietteliga eiñ postuligur pistill/ ꝛ sky
llde med riettu stragr hans Gudz spioll
um epter fylgia/ þuiat lika svo sem
hañ vt i Gudz spiollynum trua

þ iiij fram

þrann knyer lika s° mæter hñ hier i þssū pistle/ þñ sem sier hrosa truarifiar an verckanña/ ↄ lærir mar gþallo liga/ þ verckin eigi epter bliþue/huar ed tru an er/eñ eþ verckin verda eigi/ þa er su trua ecki rie ttilig/helldr lygi ↄ myrckr/eñ þtta sama gioric hañ eigi/med rekstri vpp a laugmalit lika sem Jacobs pistill giorer helldr miz til lockan/ þ vier eirnen sku lū el ska/lika s° sē gud heþer oss el skat

Hañ skriþar hier ↄ eirnen tñe hart i giegn þm Cherinter/ ↄi giegn anda hins antichristz/sem þa þegar i þ sñe vpp hoþ christū at aþ neita/ þ hañ hegdi holdgan a sig tekit/huat nu allra þ yrst rietti i sueiþing geingi/þui þott vær nu vm stunder ecki opin skarliga aþ neitum miz musinū þ christ haþi holldgan a sig tekit/ þ traþneita þr þo þ med hiarta nu/med lærdominū ↄ med lignadinū/ þat hann ed þyrer sin verck ↄ giorder vill promi ↄ hialpligr verda/hañ gloric tapnt lika svo mickit/ sem sa er christum aþneitar aþ þui at christr hefer þar þyrre holldgan a sig tekit/ þ hañ oss an vorra vercka/ alleinazta þyrer sitt blod/þroma ↄ hialpliga giordi

Svo strider nu þessi pistill i giegn badum por tum/sem er i giegn þm/er algiorliga an verckanña vilia i truñe vera/ ↄ i giegn þm sem med sinū verck um vilia promer verda/ ↄ helldr oss svo vpp a þre riettre midgotu/ þ vier þyrer truna verdum pro mer ↄ synda lauser/ ↄ þar epter a nær vier eruni promer þa idkū sialf kraga kærleikañ ↄ god verck/ þyrer guds saker an alla epter leiting vors a bata

Hiner adrer twcir pistlarner eru onguer lærd oms pistlar/helldr epter dæmi kærleiksins ↄ truar ifiar ↄ haþa eirnen eiñ riettañ postuligañ anda

þat er

At er var aþ vpp haþi huat vier heyrdū/huat vier sann vorū augū/ a huat vier horþdum/ ⁊ vorar hendr a toku/ aþ orði lifsins/ ⁊ lifit andbirtizt/⁊ vier sāū/ ⁊ voitū/⁊ bodum yðr lifit þ eþiligt er/þ uert ed var hia þaudrunni ⁊ birtizt oss/huat vier sanni ⁊ heyrdū/ þ bodum vier yðr/so at þier heþ dut sampielag medr oss/⁊ vort sēþielag sie medr þaudrnū ⁊ medr hīs syne Jesu Christo/⁊ þ ita skrifi þū vier yðr/vpp a þ yðar þaugnudr sie fullkōligr.

Og þsse er bodskapr hūern vier heyrdū aþ hūn ⁊ bodū yðr/ þ gud er lios/⁊ eingin myrckr eru i hūm eþ at vier seigū/ þ vier hoþū sampielag med hūm/ ⁊ gaungū i myrckrinu/ þa ljugu vier ⁊ giorum ecki sannleik/eū eþ vier gongum i liosino/lika sem hūn sialfr i liosinu er/ þa hoþū vier sampielag ūm byrdis/ ⁊ blodit Jesu Christi hīs sonar hreinsar oss aþ allri synd.

Eþ at vier seigiū/ vier hoþum aungua synd/vil lu vier sialfa oss/⁊ sannleikrū er ecki i oss/eū eþ vier vidkeūum vorar synder þa er hūn trur ⁊ rettlatr/ svo at hūn fyrer geþr oss vorar synder/⁊ hreinsar oss aþ ollu ranglæti/ eþ vier seigum hū at eigi synd gudum vier/ þa giorū vier hūn at ljugara/⁊ hans ord eru þa ecki i oss

Jin sona korn/ þitta skrifa eg yðr/s^o at þier syndgit eigi/ ok ef einhuer missioreer/ þa hofum vier arnadar mañ hia þaudrnū Jesū Christū sa rietti[illegible]er/ok hañ sami er forlikun fyrer vorar synder/eñ eigi einazta fyre vorū/helldr eirnē fyrer allar ver alldarinnar/ok þar af vitū vier/þ vier kennū hañ/ ef at vier vardueitum hañs bodord/ huer ed seiger sig kenna hañ/ok helldr ecki hañs bodord/ sa er liugare/ok i þulikū er ecki sannleikrinn/eñ huer hañ ord vardueiter/i þm er sannarliga gudz kærleike fullkōligr/ þar af þeckium vier/ þ vier i hñ erum/huer hañ seiger sig i hñ vera/sa skal ok ganga/lika sē hañ hefer gengit

Kærir brœdr eg skrifa yðr ecki nyti bodord/heldr gamalt bodord/ þat þier hafit fra vpp hafi hafit/ok eñ apr skrifa eg yðr nyit bodord/ þ sannarligt er hia hñ ok hia yðr/ þt myrckrin eru forgeingin/ok hid sanna ljosit skin nu/huer hañ seiger sig i ljosinu vera ok hatar sinn brodr/sa er eñ allt hier til i myrckrunū/huer sinn brodr elskar hañ blifr i ljosinu ok i hia hñ er eingē hneyckslan/eñ huer sinn brodr hatar/sa er i myrckrino ok rapr i myrckrino/ok veit eigi huert hañ gengr/ þat myrckrin hafa hañs augu for

Sona korn nun eg skrifa yðr þ/at yðr (blidat verda syndern^r fyre gefn^r/fyre hañs nafn/eg skrifa yðr fedrunū/ þt þier kennit þañ sem af vpp hafi er/Eg skrifa yðr ungu mōnum/ þt þier hafit illzku sianda yfuer vñit/ Eg skrifa yðr smabornunū þt þier kennit faudrinn/ Eg skrifadi yðr fedrunū þ þier fecktud þann sem af vpphafi er/Eg skrifadi yðr ungu mōnum/ at þier styrckuer erut ok þ gudz ord blifr hia yðr/ok illzku sianda hafit yfuer vñit

Eigi skulu þier heimta elska nie neitt þ i hñ er

eg no

eþ nockr elskar heimiñ/i hñ er ecki kærleike þandr
sins/ þui allt þ i heimenū er/sem at er þysn holldz þysn
ins/ z girnd augnaña/ z driambsamt liþuerne/ þ ns er
ecki er aþ þaudrnū/helldr aþ heimenū z heimiñ þor ne gu
gengr/ z hñs girnd/eñ huer at gudz vilia giorir sa gnañ
bliþr at eilipu irne z

Sona korn/ þ er hin sidarsta stund/ z sem þier eñ dr
hapit heyrt þ anta christi kemr/ z nu eru marger liþue
antachristar vordner/huar aþ vier vitū at þ er hin þgirn
sidarsta stund/ þr eru aþ oss vt geingner/ Eñ þr z met
voru ecki aþ oss þui eþ vœri þr vt aþ oss/ þa heþ vilia
di þr hia oss bliþit/eñ vpp a þ þr auglioser verdr metiñ
þ þr eru eigi aller aþ oss

Og þier hapit smurningina aþ þm sē heilagr er
z kenir allt/eg skripade ydr eigi/sº sē þ visse þier ei
ge sañleikiñ/helldr vitid þier hñ/ z vitid þ eingin ly
gi vt aþ sañleikanū kemr/huer er liugareñ/vtan sa
sē neitar þ at Jesus sie Christr/ þ er sa antachristr
sem þodriñ z soniñ neitar z huer synenū aþ neitar/
hñ heþer z ecki þaudriñ/ Huat þier hapit nu heyrt
aþ vpp hapi þ bliþue hia ydr/ eþ þ bliþr hia ydr
huat þier aþ vpp hapi/hapit heyrt þa munu þier
hia synenū z hia þodrnum bliþa/ z þtta er þyre hei
tid huert hñ heþer oss veitt sem er eilipt lip.

Þtta hepi eg skripat ydr aþ þm huerier ydr aþ ve
ga leida/ z smurnīgin sē þier aþ hñ hapit medtekit
bliþr hia ydr/ z þurpit ecki þ neiñ lœri ydr/helldr sº
sē su smurning lœrir ydr alla hluti/ þa er þ sañiñde
z eingin lygn/ z sē hū heþer ydr lœrt/ þa bliþit hia
þre sannu/ z nu sona korn bliþit hia hm/ vpp a þ
nœr hñ mā opiberazt/ at vier hoþū orngt traust/ z
verdū eigi þyre hñ at hneyckslā i hñs tilkomu/ þyrst
þier vitid hñ er riettuis/ þa vitid eirnen þ huer rieit
uisina giorir/sa er aþ hm þœddr.

Þridie Capitule

Jaet/ huilikaſ kærleika þ padriſ hefer oſſaudſynt/at vier ſkulū gudz born kallazt/ þyrer þui þecker ydr heimniſ ecki/ þt hū kefier hū eigi/ minner kærustu vi er erum nu gudz born/ z þ er cū eigi birſt þ/at vier þ erū/en vier vitū/ þa birtazt man/ þ vier munū hm̄ liker vera/ þui vier munū hū ſia sō ſem at hū er/ z huer eiſ er þuilika von hefr til hūſ sa hreinſar ſig/ lika ſem at hū er hreiſ/ Huer ſynd giorir sa gtozir rangt/ z ſyndin er hid ranga/ z þier vitid þ hū birtizt/ vpp a þ hū vozar ſynder burt tæki/ z eingin ſynd er i hm̄/ Huer i hūſ bliþr sa ſynd gar ecki/ Huer hū ſyndgazt/ ſa hefr eigi hū ſied nie þeckt

Sonakorn/ latid onguaſ villa ydr/ huer rietuiſina giorir/ sa er rietuiſ/ lika ſē hū er rietuiſ/ huer ſyndina giorir sa er aþ dioþlinū þt dioþuliū ſyndgadizt aþ vpphafi/ þ̄ þyrer birtizt gudz ſon/ þ hū vpp leyſti dioþulſins verck/ huer aþ gudi er fęddr/ ſa giorir eigi ſynd/ þt hūſ ſad bliþr hia hm̄/ z hū getr eigi ſyndgazt/ þt hū er aþ gudi fędr þar aþ eru augliof gudz born z dioþulſins born/ huer hū er eigi rietuiſ/ sa er ecki aþ gudi/ z huer eigi elſkar ſiſ

Þt þ er sa bodſkapr ſē þier hafit heyrt (brodr þra vpphafi þ vier ſkulū elſka oſſ iñbyrdis/ ecki sē Cain ſr aþ hinū vonda var/ z i helſlo ſiſ brodr/ z þyrer þ i helſlo hū hm̄ þ hūſ verck vorn vond/ z hūs brodrs rietfęrdug/ Ꝛ vndrizt ecki brędr mi ner/ þott heimriū hati ydr/ vier vitū þ vier vr daudanū erū kōner til lifſins/ þt vier elſkum brędrna/ huer hū elſkar eigi brędrna/ ſa bliþr i daudanum huer ſiſ brodr hat sa er manndrapare/ z þier vitid

Galiliū.

kiaſt ſu iu dag

þ

þ maſidrapare hefer eigi eliſt liſ i ſier bliſande

At þui þeckiū vier hūs kærleika/at hū hefir ſett ſitt liſ vt þyre oſſ/ ⁊ vier ſkulum eirnen ſetia liſit vt þyre bræðrna/Eū nær at eiū huer hefer þſſar verallð audæfi ⁊ sier ſiū brodr naud lida/ ⁊ lyki ſitt hiarta til þyre hū/huernin bliſr gudz kærleike hia hū/Min ſona korū elſkum eigi mz ordi ⁊ tungu/helldr med verckı ⁊ ſañleika *

Þar af þeckiū vier/ þ vier erum af ſañleikanū/ ⁊ kuñū at haga vorū hiortū þyre hūs auglite/sº /þo at vort hiarta þordæmi oſſ/ at gud er meire voru hiarta/ ⁊ þecker alla hluti/ þier aſtſamliger/ef vort hiarta þordæmer oſſ eigi þa hofū vier trauſt leik til gudz/ ⁊ hnat vier biðiū þ munu vier af hū audlazt/ þt vier geymum hūs bodord/ ⁊ giorum huat þyre hū þæginligt er

Og þ er hūs bodord/ þ vier trnum a naþn hūſ ſonð Jeſu Chriſti ⁊ elſkū huer aſiaſi /sº ſem þ hū gaf oſſ bodordit/ ⁊ huer hū varduetier hūs bodord/sa bliſr i hū/ ⁊ þð af vitu vier þ hū bliſr i oſſ vt af þm anda huern hū hefer gefit oſſ

Fiorði Capitule

Dier aſtſamliger/traſt eigi hueriū sē ei num anda/helldr reynit andana huort þr eru af gudi/ þt þð eru marger falſ ſpameñ i verolldina vt geingner/ þð af ſkulu þier gudz anda kenna/at huer andi ſē vidrkenner þ Jeſº kriſtº ſie i holldgan kominñ ſa er af gudi ⁊ huer andi ſem eigi vidr kenner þ Jeſus Chriſtº ſie i holldgan kominñ/sa er ecki af gudi/ ⁊ þ er sa andi þſſ antachriſtz/af huerium þier haſit heyrt þ hū mundi koma/ ⁊ er nu þegar i heimenum

Gona korn þier erut af gudi/ ⁊ haſit hina þð

uer

ner vhit þviat sa i yðr er hſi er hinū meire/sem i heimenū er/ þr eru ap heimenum þyrer þui tala þr vt ap heimenū/ ⁊ heimrinn heyrir þm/vier erū ap gudi/huer hañ viðrkeñer gud/sa heyrir oss/huer hañ er eigi ap gudi/sa heyrir oss ecki/ ⁊ þar ap kenn um vier andañ sañleiksins/ ⁊ andañ villudōsins

Þier astsamliger/elskum oss iñbyrdis / þviat kærleikrinn er ap gudi/ ⁊ huer hſi elskar sa er ap gu di þꝫddi/ ⁊ keñer gud /huer hañ elskar ecki/sa kenn er eigi gud/þviat. ✠ Gud er kærleikrinn/J þui aud birtizt kærleike guðz vidr oss/ þat gud sendi sinn ein getinn son i heimin/at vier skyldum þyrer hañ lifa þar inn er kærleikrinn/eigi þat vier elskudum gud heldr þat hañ elskadi oss/ ⁊ sent sinn son til endur lausnar þyrer vorar synder

Þier astsamliger/þyrst þat gud heþer oss sº el skat/ þa skulu vier eirnen elska oss iñ byrdis/eing inn heþer gud neinu sinne sienan/ef at vier elskum oss iñ byrdis/ þa blifr gud i oss ⁊ hans kærleike er þullkomligur i oss/ þar ap þeckiu vier þat vier bli þum i honum ⁊ hañ i oss/ þviat hſi heþer gefit oss ap sinum anda/ ⁊ vier saum/ ⁊ vitum þ faderinn heþer sent sonin til heimsins lausnara / huer nu viðr keñer/ þat Jesus er guðz son/i þm blifr gud/ ⁊ hañ i gudi/ ⁊ vier hoþum þeckt/ ⁊ truat þin kær leika/sem gud heþer til vor

Gud er kærleike/ ⁊ huer i kærleikanum blifr/ sa blifr i gudi/ ⁊ gud i hm̄/J þui er kærleikrinn þull komligr hia oss/at vier hoþum trausteik a deige domsins/þviat lika sem hañ er/sº eru vier eirnen i. þssin heime/Oggur er eigi kærleike/heldr vt dri fr þullkomligr kærleike hræðzluna/ þviat hræðz lan heþer kuol/en huer hañ hræðizt/sa er ecki þull kominn i kærleikanū.

Lat

þyrsta usitu da ter Tri nitis

Kalld oss hñ elska/ þt hñ hefer elskat oss fyrre/ ep einhuer seiger/ eg elska gud/ ⁊ hat sín brodr/ sa er lugari/ þui huer hñ elskar ecki sín brodr/ huern hñ sier/ huernen getr sa gud elskat þañ er hñ sier ei gi/ ⁊ þetta bodord hofū vier ap gudi/ þ huer hñ elskar gud/ hñ elski ⁊ eirnisi sín brodr* þimte ca

Ver hñ truer þ Jesus sie christr/ sa er ap gudi fęddr ⁊ huer ęd elskar þ hñ sem hñ hefer getid/ sa elskar ⁊ eirnen þñ sem ap hñ er fędder/ þar af þeckiū vier þ vier gudz born elskū/ nęr vier elskū gud/ ⁊ holldū hñs bodord/ þt þ er kærleike til gudz/ þ vier vardueitū hñs bodord/ ⁊ hñs bodord eru eigi þung þui allt huat ap gudi er fędt þ yfuer vñr hei/ meſi/ ⁊ vor trua er yfuervinſigin/ huer verolldina he fer yfuer vñt/ eſi huer er hñ sē verolldina yfuer vñr/ vtan alleinazta sa er truer þ Jesꝰ er gudz son

Þſſi er hñ sa sē kenr mz vatni ⁊ blodi Jesus Christus/ eigi mz vatni alleinazta/ helldr mz vatni ⁊ blodi/ ⁊ andiſi er sa sem vitnar þ andiſi er safi/ leike/ þt þrir eru sem vitnisburdiſi gefa a himne/ fadriſi/ sonriſi/ ⁊ heilagri andi/ ⁊ þr þrir eru eitt/ ⁊ þrir eru sem vitnisburdiſi gefa a iordu/ andiſi/ vatnit ⁊ blodit/ ⁊ þau þriu eru eitt/ ep vier medtokū mannaña vitnisburd/ þa er þo gudz vitnisburdr meire/ þt gudz vitnisburdr er sa/ þ hñ hefer vitnat ap sinum syne/ Huer hñ truer a gudz son/ sa hef þer þeſian vitnisburd i sier* huer hñ truer ecki gu di/ sa giorir hñ at lugara/ þat hñ truer ecki vitnis/ burdinum/ þñ gud vitnar ap sinum syne/ ⁊ þetta er vitnisburdrinn þat gud hefer gefit oss eilift lif/ Og þetta lif er i hans syne/ huer gudz son hefer/ sa hefer lifit/ Huer þañ hefer eigi

gudz

Sū
sunu
epter

: ſon/sa hefer z eigi lifit

Petta ſkripadi eg ydr/ þier sẽ truit a naþn gu
onar/s° at þier vitid þ þier hafit eilift lif/z þ
þier truit a nafn guds ſonar/ þt þ er sa trauſtlei
ke sẽ vier hofũ til hans/sa ef vier bidiũ nockrs/
at epter ſinũ vilia heyrer hann oſſ/ z þyrſt vier viũ þ
hann heyrer oſſ/huat vier bidium þa vitu vier þ vier
þar baner hofũ/hueriar vier hofũ bedit af hm

Ef nockr ſier ſitt brodr ſyndgazt einhuerri ſynd
eigi til dauda/sa ma bidia/ z mun hann gefa þm lif
ſynd til)
ſynd a
helgunt
huar
Iatthe
ſkſca
r sẽ ſyndgadi ecki til dauda/ þar er † ſynd til da
uda/eg ſeigi ecki at nockr þar fyrer bidie/allt rang
leiti er ſynd/ z þar er ſynd ecki til dauda

Vier vitum þ huer af gude er fęddr/sa ſyndgar
ecki/helldr sa af gudi er fędr hann vardueiter ſig/
z hinn vondi man eigi snerta hann/vier vitum þ vier
erum af gudi/ z þ allr heimrinn er ſkickadr i von
du/en vier vitum þ guds ſonr er kominn z hefer ge
fit oſſ þ skilning/at vier kennum þann sẽ sannarliga er/z er
um i hinum sannarliga hans ſyne Jeſu christo/þeſſi
er sann gud z eilift lif/Sona korn/vardueitid yd
fyra ſkurgudum AMEN

Annar S/ Johannis piſtill

Jfne ellskre vtualdre frv/z hęk
ar bornum/huer eg elſka i sann
leika/z eigi einazta eg/helldr el
rnen aller þr sẽ/vidr kent haf
a sannleikinn/fyre sannleikans saker
sem i oſſ blifr z i hia oſſ mun
vera at eilifu

Nad/miſkunn/fridr af gudi
faudr/ z af drottne Jeſu christo ſyne faudurſins
i sann

sakleik ꝛ kærleika/sie ydr med

Nærsta gladr em eg/þat eg hefi fundit medal þíña barna þa i sakleiknum ganga/sº sem þ vier hofu bodordit ap fyrir naudinu med tekit/ ꝛ nu bid eg þig fyrra/eigi sẽ skrifi eg þier nytt bodord/heldr þat huat vier hofum haft fra vpphafi/at vier elskum oss iſi byrdis/ ꝛ þer kærleikrin at vier gongum epter hans bodordi

Þetta er þ bodord sem þier hafit heyrt ap vpphafi vppa þ þier gangit þar inne/ þuiat marger sui karar eru vt farner i heimen/sem ecki vidrkenna Jesum christum i holldgan komin vera. Þessi suikare/er sa Antachristr/Siaed ydr fyrer at þier gladid ecki þui huat þier hafit verckat/heldr sº at þier medtakit full verdlaun/huer hann skrikar ꝛ blifur ecki i lærdomi christs sa hefer ongvan gud/ huer ed blifr i lærdominu/sa hefer bædi fodrinn ꝛ sonin

Eg eiſi huer kemr til ydar ꝛ med flytr eigi þessi lærdom hann medtakit ecki i husit/ ꝛ heilsit hann eirnen ecki/ þui huer hann heilsar/sa giorir sig hlut takara hans vondra vercka. Eg hefdi margt at skrifa ydr/en eg vil eigi med bokfelli ꝛ bleke/heldr vona eg at koma til ydar/ ꝛ þ munu vid munn mæli/vppa þat vor faugnudr fullkomligr sie. Þier heilsa born systur þinnar hinnar vtnoldu AMEN

Hinn þridie pistill S/ Johannis

Eim elskra Gaio hinum elskuliga/huern eg elska i sannleika minn kæraste/eg æske i ollum greinu þ at þier vel vegne ꝛ heilbrigdr siert/sº sẽ þ nær þinne salu vel vegnar/eg gladdizt nærsta þa brædrunner komu/ ꝛ gafu

vitnisburd ap þinū saūleika/so sem þu þa geingi
i saūleika/eg hefi eigi nockin þaugnut meire eñ þū
þ eg heyre þ min born ganga i saūleikanum

Minn astsamlige/ þu giorer truliga huat þu gio
rer vid brœdrna/t gestina/huerier ap þinū kærleik
ka hapa vitnisburd gepit/ þyre sopnudinū/t þ he
per þu velgiort/at þu hefer þīn þyre gudi verdug
liga til vegar komit/þui þyre hūs napns saker eru
þr vt parner/t hapa ap Heidungiū eckert tekit/ þui
skulu vier þss hattar medteka/ vpp a þ vier sieum
samuerckendr saūleiksins

Eg skripadi sapnadinū/Eñ Diotrephes/sa me
dal þra vill mickels metiñ vera/medtekr oss eigi/þy
ter þui nær eg kem/vil eg aminna hū sīna verckа/er
hū giorer/t þuætter med vondū ordū i gegn oss/t
lætr sier eigi nœgia þ hū medtekr eigi sialfr brœdr
na/t þyrebydr þīm sem þ vilia giora/t vtrekr þa
ap sopnudinum

Mini kærazti/epter þyig eigi hinn vonda/helldr
þui hinu goda/huer illa giorer/sa sier eigi gud/De
metrius hū hefer vitnisburd ap huerium manni/t
ap saūleiknū sialfū/t vier berū eirnen vitne/t þ ier
vitid þ vor vitnisburdur er sañr/ Eg hefda vel
margt at skripa/eñ eg villda eigi med bleki t peña
til þin skripa/eñ eg vœnti þ eg muni snarliga sia þig
t munū þa munū vid mūnū mœla/pridr sie þier/þier
heilsa vinerner/Heilsa þu vinunum med napni

Pistill hins h. Jude

Judas þion Jesu christi / eñ broder
Jacobi

Hnī kolludū/sē helgader eru i gude
þodr/ t vardueitter i Jesu Christo/
miskunnseme/pridr/t kærleike marg
falldizt ydr

Einer kærustu/miz þui eg hafda allaſ settning
a ydr at ſkrifa/vt af almeſcligu voru hialprædi
virtizt mier naudſynligt miz ſkrifa at miſſa þi
er yfuer þre tru ſtridit sẽ hinũ heilogu er eitt ſiſ of
ur þeingin/ þt þar eru nockrer m̃ þr iafn pramt uſ
hafa lꝺzt/vt af hveriũ fordum tid ſkrifat er/til
þſſa dõs a þellis/ þr eru o milder/ z vm vẽda nad
gudz vors i mũadlifue/ z af neita gud z vorn dro
ttiſ Jeſũ chriſtũ/ þaſ̃ enckunar drottnara

Eſ̃ eg vil vnderuiſa ydr/at þier eitt ſiſ vitid/ þat
drottiñ þaſ̃ tid hſ̃ þrelſadi þolkit af egipta landi/
at i aſ̃at ſiſ̃ glatadi hſ̃ þiñ sẽ eigi trudu/Lika eir
nen einglana/huerier ecki geymdu þra hofdĩgia dõ
helldr forlietu ſitt heimele/heþer hſ̃ vardueitt i dõ
þſſ hins myckla dags vnder ꝙfinligũ baũdũ myrck
urſins sº sẽ eirnen Sodoma z Gomorra/ z vm li
ggiande borger er miz sania hætte z þær vt horaz
hofdu/ z epter audru holldi geingner eru/ z giord
er eru at epter dœmi/ z þola kuol ꝙfinligs elldz/sli
ckt hid sama eru eirnen þſſer draum þigl / huerier
holldit saurga eſ̃ herra ſtiettina forſma z tignina
hæda Eſ̃ Michael sa hofut eingill/ þa haſ̃
vid diofuliñ bardizt z vid hſ̃ þrattadi vm likama
Moyſi/dirfdizt hſ̃ ecki doms atkuædi hadũgariñ
a at þella/helldr sagdi hſ̃ Drottiñ ſtrafi þig Eſ̃
þſſer lasta þar þr eckert af vita/eſ̃ huat þr af natt
uru sº sem oſ̃ ſkynlauſ dyr vita/ þa ſpilla þr ſi
er þar iſ̃e/Swei þiñ/ þt þr gãga veg Cains z þalla
i villu dõ Balaams fyrer verd kaupſ saker/z fyr
re farazt i mot moglan Choie Þr eru o þeck
ter brãlãdi medal sin af ydar æſtgiofũ /an/otta/
gꝺdãdi ſig ſialfua/ þr eru vatz lauſſky sẽ af vidi
vm vꝺa duſ̃ þr eru hauſt vidr viſiñ o þriofaſ̃ tre

(odru holldi þer miz o natt ligũ hæ tti moti holldi no at ſyndgazt sẽ i Sodoma ſkie di.

twyfar dauder) ꝛ vpp rætter/grimmar sia þuar byld iur/vt laudrande sinar eigenligar vansender/vill aꝛ stiorni/hueriũ at vardueitt er þokan myrckiasta at eilifu

Eſi Enoch hiſi sioũdi þra Adam heþer etrnen aþ þſſm spad ꝛ sagt Siael þ drottiſi kemr mꝫ morg þusund heilagra dom at giora yþuer ollũ/ꝛ at str aþþa alla þa sem o millder eru/aþ ollũ giordũ sẽ þr o milldiliga drygdu/ꝛ aþ olla hordu sem o mi lldee syndarar haþai moti hm̃ talat

Þr eru moglẽdr/ꝛ a tolunarsamer/ epter sinum girndũ gangãdi ꝛ þra muñ talar hrok yrdi/ꝛ da dꝛt at mañgreinar a litinu/þyrer gagnsemdar sak er/eñ þier elſkuliger verit miñuger þra orda sem hi er adr þyrre saugd haþa verit aþ postulum drott ins vors Jesu christi þþr saugdu ydr/ at a sidur stũ timũ mũdu spottarar koma huerier epter sinũ girndũ gãga minnu i o milldiligu lifuerne/ þr eru huerier tvidrægne giora/huerier likamliger eru/ þr aunguaſi anda haþa

Eſi þier aſtsamliger/vppbyggit ydr yþuer ydra allra heilogaztu tru þyrer heilagaſi anda/ꝛ bidiet/ ꝛ vardueitid ydr i gudz kærleika ꝛ væntid þrar mi ſkuñar drottins vors Jesu christi til eilifs lifs/og halldit þeſiaſi orſkurd þþier sãbarmit ydur þſſm̃/ eñ þa adra þyre hræddzlu hialpliga giorit/ꝛ tyckit þm vr balmu/ꝛ at hatri haþit þñ þleckada holldz ins kyrtil

Eſi þm sem ydr kaſi vardueita vtan vanza/og at hegda þyre auglite siñar dyrdar o þleckada med ur þaugnudi/ þm gudi sem alleina er vitur/vorũ lausnara/sie dyrd/ꝛ mycklan/ꝛ vallds/ꝛ mackt / nu ꝛ vm allar allder at eilifu CMEN

miner

Oner herrar/Kristiliger bræder/ þessar formala sem doctores hafa saman sett yfuer þessari bok Apocalipsis þ er opinberaner Johañis/hefi eg eigi þorat hier fyre at setia lata (þt eg villda ongū yd ar sturlan giora i neinu) af þui mier þicker hñ nær stu hardlgia hlioda/vpp a þañ ed þt kalla verallo ligasi Papuadō/t þulan fiedarit er biscupar t þra hop prestar/hafa nu vm stunder haft huerier m3 riettu sittu at vera Jesu Christi t hñs gudrspialla eyrind rekar/eñ onguer plægendr sleimeligs þie drattar (huat er S. Pall kallar/skurgoda dyrckan eg þirfunzt varla at seigia antachristz riki tc.

Eñ þ hñ kallar hier Eingla þ skulu þier vnder standa med biscupa t predikara i christniñe/ þat Angelus/ þ vier kollū Eingil/ þ þydizt a norrænu sendi bodi/ Sumer vt af þm̄ goders9 sem vorn helger fedr t Doctores/ þt ed gudz ord riettiliga predikudu/lika sem at vorn þt Athanasi9 t Augustinus t adrer þm̄ liker

Eñ med þa hinu vondu Eingla merckiazt villu meñ/t þt biscupar sem eckt fram fylgia sinu embætti/huat at er gudzspiallig predikan/eñ elska nie ir stundligasi aud þssarar fall volltu verallder/m3 s9 o christiliçū þie drætti vnder sig t sinar (þær þt kalla) christiligar kirkiur/vm huat hier giorizt emgin þaurf at ræda/ þt mier o nytū ynglingc ber eigi þssonar at strappa at s9 kōnu/eñ gud drottñ dyrdarifar gefi yd bræder miner sina riettferduga sendi boda þa er yd læra riett

afi veg gudzspialligs samleika Amen

Þinberan Jesu christi hueria gud gaþ hiñ til at kuñgiora sinū þion huer skie skal snarliga ⁊ til teicknat ⁊ sent heþ er þyrer siñ engel til sins þienara Johañis/ huer vitnad heþer gu dz ord/⁊ vitnes burdiñ aþ Jesu christo / huat hellzt hū heþer/ sqll er hū sem les/⁊ sa sem heyrir ordit spadōsins/⁊ vard ueiter huat i hiñ skrifat er þuiat timiñ er nalęgt

Johañis þm vij samkūdū sem i Asia eru Nad sie med ydr ⁊ þridr aþ þm sem er/ ⁊ þm sem var/ ⁊ þū sem koma mū/ ⁊aþ þū vij aundū sē eru þy re hūs stoli/ ⁊aþ Jesu christo/sa sem er trvr vott ⁊ þrū getningr þraūlidiña ⁊ hoþdinge iardariñar konūga/huer oss heþer elskat ⁊ þueigit aþ syndunū i sinu blodi/⁊ heþer giort oss til konūga ⁊ keñendaña þyre gudi ⁊ sinū þodr þū hinū sama sie dyrd ⁊ val d vm allder allda at ciliþu Amen/ Siaet hū kemur ms skyinu/⁊ oll augu munu hū sia ⁊ þr ed hū stūg it haþa ⁊allar kynkuñler iardar munu kueina sº sie Amen/Eg em A ⁊ O vpphaþ ⁊ endi seiger drottiñ sa sē er ⁊ sa ed var/⁊sa sē kōa mū hiñ almaituge

Eg Johañis ydar brodr ⁊ hlutakare i hormūg iñe ⁊a rikino ⁊þolin mędi Jesu christi/ var i eyñe Pathmos þyre gudz ordz saker ⁊vitnesburdar Je su christi/eg var i anda a sunñu deigi/ ⁊eg heyrda a bak mier aptr raust myckla sē ludr/sº seigiāndi/ Eg em A ⁊ O þyrstr ⁊ sidarstr ⁊ huatþu sier þ skri þa i bok ⁊ sent þ til sākūdaña i Asia/til Epheso ⁊ til Smyrnē/til Pergamō/⁊ til Thyatiras/til Sarden

ᵗ til Philadelphian ᵗ til Laodiceam

Og eg ſnera mier vid þ eg lita þa rauſt sẽ vid mig taladi ᵗ sẽ eg ſnera mier vid sa eg vꝰ hoſa ſtikꝛ gulligar/ᵗ mille gulligra ſtiakaña þ̃ liki var mꝰz ins ſyne/sa var klꝺꝺꝛ ſiꝛre ſlyppu ᵗ ſpẽtꝛ vm bringuna gulligũ lida/cꝰ hꝰs hoꝑut ᵗ hꝛar voru huit/sem huit wll ᵗ lika sẽ ſniaꝛ ᵗ hꝰs augu cẽ elldzꝛs logc/ ᵗ hꝰs þ̃tꝛ sẽ þ latꝰ er gloar i aꝑle/ᵗ hꝰs raudd sẽ nyꝺꝛ myckilla vatna ᵗ haꝑꝺi vꝰ ſtiornꝛ i ſiñe hꝛgri hẽꝺi ᵗ vt aꝑ hꝰſ muñe gieck huaſt twieggiad ſuerd ᵗ hꝰs andlit lyſte sem ſkin anda sol

Og sẽ eg sa hñ þiell eg fil hꝰs þota sᵒ sẽ daudi ᵗ hñ lagꝺi ſina hꝛgri hõd yþuer mig ᵗ ſagꝺi til mꝛ in/hrꝛꝺzt þu ecki/eg em þyrſtꝛ ᵗ ſiꝺarſtꝛ/ᵗ liꝑãꝺi/ eg var daudꝛ/ᵗ Sia? at eg em liꝑandi vm alldcr at eiliþu/ᵗ hefi lyckla heluitaña ᵗ daudꝛ̃s/ſkrifa þu at þu ſied heꝑer ᵗ huat þar ert huat þar epter a ſkie ſkal Leyndaſt dõ þꝛa vꝰ ſtiarna sẽ þu heꝑer ſied i miſie hẽꝺi/ᵗ þꝛr vꝰ gulligar ſtikꝛ/ þſſar vꝰ ſtiornꝛ/ eru einglar vꝰ ſamkũdna/ᵗ þꝛr vꝰ hoſa ſtikꝛ þu heꝑer ſied eru vꝰ ſamkũdꝛ

Aññar capitule

OG einglinũ ſamkũdu ſiar til Epheſo ſkrifa þu/ þetta ſeiger sa sẽ helldꝛ vꝰ ſtiornũ i ſiñe hꝛgre hẽꝺi/sa sẽ geingꝛ mitt a mille vꝰ gulligra ſtickna/Eg veit þin verck/ᵗ þitt erþuꝺe/ᵗ þina þolmmꝛꝺi/ᵗ þ þu kant ecki hina võdu at vmlida ᵗ þreiſtaꝺer þa sẽ ſig ſeigia poſtula vera ᵗ eru þo eigi/ᵗ þu þant þa liugara ᵗ leiꝺzt þ ᵗ þolmmꝛꝺi heꝑer ᵗ þu þolder þyrer mins naþns ſaker ᵗ þreyttizt ecki/cꝰ þ heꝑi eg a moti þier/ þ þu hiñ þyrſta kꝛrleik þoliezt/mꝰzt a hnaꝛ þu ert aþ þalliñ ᵗ giꝛꝛdran /ᵗ gior hin þyrru

q iñ verckin

verckin/eſi ep ecki man eg þier ſnarliga koma t þ
na lioſa ſtiku i burtu hrinda vr ſinum ſtad/ vta
þu giorir idran. Eñ þ hefer þu at þu hatar verc
þra Nicolaitarum/huer eg t eirnen hata/huer ey
ru hefer at heyra hñ heyre/huat andiñ ſeiger sãk
dunum/huer hñ ypuer viñr þm mun eg gefa at e
ta ap lifs trenu/ þ i gudz paradis er

Og þm̃ eingle samkunduñar til Smyrnen ſkr
þa þu þetta ſeiger hiñ fyrſti t ſidarſti / sa daudr
var/t lifpuer. Eg veit þin verck/t þina hormung t
patæckt/eſi þu ert audigr/t laſtan þra sem ſeigia
ſig gydinga vera t eru ecki/helldr eru þr Satans
ſoynudr/Hr. aðztþu eckert þra /huat þu lida mun
sia/diofullin̄ mũ nockra ap ydr i dyplitzu pleygia
vpp ap þier þreiſtader verdit/ t þier munut hor
mũg hafa i tiu daga/ vert trur allt til daudans/
s° mã eg gefa þier Coronu lifſis/huer eyru hefer
ſa heyre huat ãdiñ ſeiger ſãkũdunũ/huer hellzt yp
uer viñr/ þm ſkal eckert mein ſkie ap þm̃ odrũ da
Og þm̃ eingle ſamkunduñar til Pergamon (da
ſkrifa þu/ þetta ſeiger sa sẽ hefer hid huaſſa tw
eggiada ſuerd/eg veit huat þu giorir/thu" þa by
huar hellzt at er andſkotans sæte/t þu helldr mit
nafn t afneitader eigi mina tru/Og a minũ dog
um er Antipas mñ trur vottr hia ydr i helſleigi
Huar ed satan bygger/eſi eg hefe fatt eina a mo
ti þier/ þ þu þar ſialfr hefer þa sem lærdom Ba
laam/hallda sa sẽ lærdi fyre Balac at ſenda hn
yckſlan fyre ſonũ Iſraelis/til at eta af þui sẽ ſkũ
godũ of fradizt/ t horaner at drygia/Lika s°. ei
nen hefer þu þa sẽ halda kenningar Nicolaitarum/
huat er eg hata/gior ypuer bot. Eſi eg ecki þa mã
eg þier ſnarliga koma/t ſtrida vidr þa medr suer
dinna

di minns mūz. huer eyru heper sa heyre huat and
iñ seiger sākūdunū/huer hñ ypuer viñr þm̄ man eg
gepa at eta ap þui þolginu Manna/r eg mun ge
þa hñ godañ vitnisburd r inz. vitnesburdinū nytt
napn skripat þeingiñ keñer vtan saþ medekr

Og þm̄ engle samkūdunar til Thyatira skri
þa þu þetta seiger sonr guðz/sa augu hepet sem
elloz logi/r hñs þætr sē gloanda latun/eg veit þin
verck r þiñ kærleika/ r tru r þina þolin mǫdi/ r
þ hin sidare verckin innuu hinū þyrrū þleire/eñ
þatt nockut hepi eg a moti þier/ þ þu leyper þre
kuiñu Jezabel sē seiger sig spakonu vera/at lǫra
r villa mina þiona/horaner at drygia/r skurguda
þorner at eta/ r eg hepi heñe tima gepit/þ hun
skylldi idran giora þyrer heñar horaner r hun gio
rer aungua idran/ Sia r eg pleygi hñe i reckiu/r
huerier med hñe hordō drygt hapa/i hinar mestu
hormūg/nema hū giori ypuer bot þyrer sin verck
r hñar born inun eg dauda deyda/ r allar sam
kundr skulu vidr keña þ eg em nyrnaña r hiarta
ña ransakare/r eg mun gepa hueriū ydar sem ei
num/epter sinum verckum

Eñ ydr seige eg/r hinū odrū sem eru til Thy
atira/ þr þsiañ lǫrdō eigi hapa/r huerier ecki vidr
kent hapa dypt and skotans (sem at þr seigia) r
aunguañ añañ þunga man eg a ydr sēda/ þo huat
þier hapit þhalldit þar til at eg kem r huer ypuer
viñr r vardueter min verck/allt til enda/ þm̄ mun
eg vallo gepa ypuer hina heidnu/ r hañ skal stior
na þiñ medr iarn vendi/r s° sē leirgioratans ker
skal hñ þa i sundr mola lika sē eg ap minū þaud
ur medtekit hepi/r morgun stiornuna mū eg gepa
hm̄/huer eyru heper sa heyre huat and iñ seiger sā
kundunnu

OG þm̃ Eingle sa̅kunduñar til Sardeñ skriþa þu/þtta seiger sa sẽ heþer vij an da gudz. ꝛ stiornnñar vñ/ Eg veit þin verck/ þt þu heþerþ napn at þu lifuer ꝛ ert dauðr/ vert vakandi/ ꝛ styrck hid aſiat huat deyia vill/ þin verck heþe eg ecki fullkõ lig fundin fyre gudi/ þui legg i minc/huat þu heþer medtekit ꝛ heyrt ꝛ vardueit þ/ ꝛ gior idran/ þui ef þu mant eigi vaka þa mun eg yfuer þig koma sem þiofr/ ꝛ eigi munt þu vita a huerri stundu er eg mũ koma yfuer þig/ þu heþer fa̅ cin nofn til Sardeñ/er eigi haſa saurgat sin klæði/ ꝛ þr munu medr mier ganga i huitũ klæðũ/ þui at þr eru þſſ verder/ Huer yfuer viñ/sa skal medr huitũ klæðũ klæddr verda/ ꝛ eigi mun eg hſs napn vt plana af lifs bokiñe/ ꝛ eg mun Jata hſs napn fyre minum fauðr ꝛ fyre hſs Englum/Huer eyru heþer/sa he yre huat andiñ seiger samkundunum

Og þm̃ Eingle sa̅kunduñ til Philadelphia skri þa þu/ þtta seiger hiñ heilage ꝛ sañarlige/sa sẽ he þer lykiliñ Dauidz/ huer ed vpp lætr/ ꝛ aunguañ iñe byrger/ sa er iñe byrger ꝛ aunguañ vpplætr/eg veit þin verck/Sia? eg het fyre þier opnar dyr/ ꝛ eingiñ fær þær apr latid/ þt þu heþer nockrn litiñ krapt/ ꝛ heþer vardueitt min ord/ ꝛ heþer ecki nitt napn afneitad/Sia? eg mun gefa vt af Satans safnadi/ þa sem seigia sig gydinga vera ꝛ eru ecki/ helldr liuga/Sia? eg man þm̃ giora/ þ þr skulu koma/ ꝛ tilbidia fyre finum fotum/ ꝛ vidrkeñ þ eg hefi þig elskat

Meo þui þu heþer vardueitt ord miñar polin mæði/man eg cirnen vardueita þig fra freistingar tima/sẽ kõa mũ yfuer alla heiſins kringlu/til at þrfi

ſtz þra sẽ a iordu byggia/ Siaz eg kẽ snarliga/ hallt huat þu heþer/ sº þ eingin take þina Cozonu/ huer yþuer viñ þñ mun eg giora at stolpa i mustieri guðz mins/ z hñ skal eigi meir vti ganga/ z yþuer hñ mun eg skriþa naþn guðz mins/ z naþn hiñar nyu Jerusalẽ sẽ er borg mins guðz/ su aþ himnũ opan kemr þra minũ guði/ z mitt hid nya naþn/ huer eyru heþer at heyra huat andin seiger samkundunũ Og þm̃ eingle sãkunduñ vtil Laodicea skriþa þu/ þta seiger/ Amen/ trwr z sañarligr vottr/ huer at vpphaf er skepnnñar guðz/ eg veit þin verck þ þu ert huorcki kalldr nie heitr/ eg kiora þ þu vǫrir annat huort kalldr eda heitr/ eñ mz þui þu ert volgr/ z huorki kalldr nie heitr/ mũ eg vt skyrpa þier aþ minũ munñ/ þt þu seiger/ eg em rikr/ z audigr nog/ z þarf engis/ z veizt ecki þ þu ert/ vesall/ aumr z volaðr/ blindr z þat laus/ Eg ræð þier/ at þu kauper gull aþ mier þ elldi er reynt/ sº þu audigr verder/ z þu i klæðizt hultũ klæðũ/ sº at ecki vppbirtizt vanuirding þinar þatleyse/ z smyr þin augu medr angna smyrslum/ sº at þu siaer.

Hueria eg elska þa straþa eg z typta/ þui vert kostgæptñ/ z gioridran/ Siaz eg stend þyre dyrũ z klappar vpp a/ ef nockr heyrir mina rauddz/ z vpplykr dyrunnũ/ til hñs mun eg iñganga/ z kuella verd mz hñ snædda z hñ medr mier/ huer yþuer viñ hñ mun eg geþa medr mier at sitia a minũ stoli/ lika sem eg yþuer vñt hepi/ z sett mz minum þaudr a hñs stoli huer eyru heþer sa heyre huat andin seiger samkundunum

Fiordi Cap

Epter þ sa eg/ z Siaz at dyr vpp lukuzt a himne/ z hin þyrsta rauddin hueria eg hafði heyrt vid mig tala sẽ asnars ludrs/ hun sagði/ þar þu vpp hingat z mũ eg syna þier/ huat hier epter skal skie/ z aþn snart v eg i anda/ z Siaz at stoll v settr a himnũ/ z a stolnũ sat nockr/ z sa sẽ sat hñ var lika alitr sẽ steinũ Jaspis z Sardis/ z regnbogi var kring vm stolñ/ lika alitr smaragdi

Smaragd⁹/ɀ vmhuerþis stoliñ voru(rriſ) ſtolar ɀ a þm̃ ſtolū ſatu(rr uſ) olldungar/ſkrydder hui tū ſkruda/ɀ baru a ſinū hoþdū gulligar korunur.

Og ap ſtolinū vt geingu/elldingar/ reidar þru m/ɀ radder/ (vū) ellðr lampar bruñu þyre ſtolnū huerier at eru (vū) andar guðz/ɀ þyre ſtolnū var gler ſior/lika ſem Criſtall⁹ ɀ mitt i ſtolnū ɀ kringum ſtolin þiogr dyr þull augna a bak ɀ i þyrir/ ɀ hid þyrſta dyrit var lickt Leoni/ɀ hid aſiat lickt kalþue ɀ hid þridia dyrit haþdi a ſian ſem madr/ ɀ hid þiorda var lickt þliuganda erne/ɀ huert þra þiogra dyraña/ haþdi ſex vengi/ ɀ vtan vm kring ɀ iſiaſi þull augna/ɀ hoþdu eigi huild/dag ɀ nott seigian di/ Heilagr/heilagr/heilagr/er gud drottiñ/almat/ tugr/sa ſem var/ɀ sa ſem er/ɀ sa ſem koma mun

Og þa dyrin gaþu/ dyrd ɀ heidran/ɀ blezan þm̃ er a ſtolnū ſat/sa er liþuer vm allder at eliþu/ þiellu þram̃ (rriſ) olldungar þyre þū ſem a ſtolnū ſat/ɀ til badu þū ſem liþuer vm allder ɀ at eliþu/ ɀ ſnorudu ſinū koronū þram̃ þyre ſtoliñ ɀ ſogdu/ Þu Drottiñ ert verdugr at medtaka dyrd ɀ heidran ɀ kraþt/ þt þu hefer alla hluti ſkapat/ɀ þyrer þiſi vilia vrdu þr/ɀ eru ſkapader

þinti capitule.

G eg sa i hægri hendi þſſ ſem a ſtol nū ſat bok ſkriþada iſiaſi/ɀ vtan inſig lada med (vū) inſiglū/ɀ eg sa ſterckan Engil predika mickille rauſt/ Huer er verdugr þſſare bok vpp at luka/ ɀ hſiar inſiglin vpp at briota/ɀ eingen huorki a hīnū nie a iordu/ nie vnder iordu kuſie þre bok vpp at luka nie þar i at ſia/ɀ eg apta ogrliga/at eingiñ þanzt þar verdu gr þre bok vpp at luka/ɀ at leſa/nie þar i at ſia

Og

Og eſi ap olldungann̄ ſeiger til min/grat eckt/ Siat þ Leonit sē er ap ſleckti Juda/Rot/Dauidz heper ypner vſilt/at þ opne bokina/ꝛ vppbrioti hennar (vſi)inſigle/ꝛ eg gadi at/ꝛ sia/i midit ſtolſins ꝛ þra þiogra dyra/ꝛ mitt a mille olldungaña/ſtanda lamb/lika ſem vꝛri þ driepit/ꝛ hapdi(vſi)horn ꝛ(vij) augu/huer at eru andar gudz/vt ſender vm oll lond/ꝛþ kom ꝛ tok bokina vr hꝛgri hendi þeſſ ſem a ſtolnum ſat

Og þa er þ tok bokina/þa þiellu þram̄ þau þiogr dyrin/ꝛ þiozer ꝛ tuttugu olldungarner fyre lambinu/ꝛhuer eſi hapdi horpu ꝛ gull ker full reykilsiſs huer at eru bꝛner heilagra/ꝛ ſungu nyan lopſong/ꝛ ſogdu:/Þu ert verdugr at medtaka bokina/ꝛ vpp at briota hſiar inſiglin/ þt þu ert ſlatrad̄/ꝛ endr leyſtir oſſ med þinu blodi/vt ap allz hattudū kynkuiſlū ꝛtungū/polki ꝛ þiodū/ꝛ heper oſſ giort gudi til konunga ꝛ keñi maſia/ꝛ vier munū rikia a iordu

Og eg sa/ꝛ heyrdi raudd margra Eingla vm huer þis ſtoliñ/ꝛ vm dyrin/ꝛ vm kring olldungana/ꝛ þr voru at tolu/ þuſund þuſūda/ꝛ ſogdu hatt rauſt/verdugt er lambit/ þ ſlatrad er at medtaka krapt/ꝛ rikidom/ꝛ vitzku/ꝛ ſtyrck/dyrd ꝛ heidr/ꝛ allar ſkepnr þar a himnum eru ꝛ a iordu/ꝛ vnder iordu ꝛi ſionum/ꝛ all hvat i þm̄ er/Heyrda eg ſeigia til hſis sē a ſtolinū ſat/ꝛ til lambſins/Lop/heidr ꝛ dyrd/ꝛ vallo vm allder ꝛ at eilipu/ꝛ þau þiogr dyrin ſaugdu Amen/Og þr þiozer ꝛ tuttugu olldungar þiellu þram̄ ꝛ til badu þaſi ſem lipuer vm allder allda at eilipu

Siette Capitule

Og eg

Og eg sa þ at lambit opnadi eitt ap inst glunū/ t eg heyrdi eitt ap þm̄ þiorū dyrunū seigia lika sē mꝛ reid᷑ þruma skr yd kō t skoda/t eg gꝙtta at/t Sia? at huitr hestr/t sa þar vppa sat hapdi boga/t hm̄ vard gepin korona/t hann̄ por vt at ypuer vina t þ hann̄ ypuer vnne

Og þa þ opnadi hid atiat insiglit/heyrda eg hid atiat dyrit seigia/kom t gꝙt at/t þar gieck vt atiar hestr sa var raudr/t þm̄ sem þar sat a vard gepit þridiū i hurt at taka ap iordu/s° at þr drꝙpizt ni dr innbyrdis/t hm̄ vard gepit stort suerd

Og er þ opnadi hid þridia insiglid/heyrda eg hid þridia dyrit seigia/kom t skoda/t eg gꝙtta at t Sia? at brunn hestr/t sa þ᷑ sat a hapdi met i sinne hendi/t eg heyrda medal þra þiogra dyra raudduma/seigia/ Mꝙler hueitis vm eitt pening/t þrir mꝙler byggs vm eitt pening/ t vine t vidsmiorr giorr aunguan skada

Og þa þ opnadi hid þiorda insiglid/ heyrda eg rauddd hins þiorda dyrsins/seigiandi/kom skoda/t Sia? at bleikr hestr/t sa þar a sat/ þess napn hiet Daudi/t heluite hann̄ epter pylgdi/t hm̄ vard mackt gepin til at deyda i þiorū attum iardar/medr suerdi/t hungri/t medr drapi ap dyrum iardar

Og þa þ opnadi hid þimta insiglid/leit eg vnder alltarino saler þra sē li þlatner voru pyrer guds ords saker/ t pyrir vitnisburdarins saker sem þr hopdu/t þꝙr kolludu harri rauddu t saugdu/drottinn̄/þu hann̄ heilage/t sannarlige/ huersu leinge þa dꝙmer þu t hefner eckt vors blods a þm̄ sem a iordu bwa/t þm̄ sier huerium einum vard gepit huitr klædi/t til þra vard sagt/at þr huildizt/eñ vm noc

þra

þra stund/ þ angat til þ vpp fyllizt at þra sam þio
ner t bigdi kæmi þar t til/huerier eirnen liplatner
sk lidu verda lika sem þr

Og eg sa/at þ opnadi hid fietta insiglid/ þa gi
orizt myckill iardar skialfti/t solin vard suort sē
hæru secki/t tunglit sem blod/t stiorni himins hrū
du a iordina/lika sem añat þikiu tre/nær þ hristizt
af vindi myckl̄/ af fleyger sinū þikiū t himinin
vndan lęt/ sem sa bok/ er saman verdi vafin/t
all fioll/t eyiar hręrduzt vr sinū stodū/t iardar
inar kōungar t hofdingiar/rikismeñ/t foringiar/t
mackiar meñi/t aller þręlar t frelsingiar skyldu
sier i holū t hellū fiallania/t sogdu til hellnania t fi
allañe/fallit yfuer oss t hyliet oss/fyre anglite þess
sem a stolnum sitr/t fyre reide lambsins/ þt hin
myckle dagr hās reide er komin/huer fęr stadit

Siounde Capitule

OG epter þ sa eg fiora Eingla standa
a fiorū hornū iardarinar/t þi hielldu
ine fiorum vindū iardarinar/s° at ein
gin vindr blies a iordina/nie a sioinn/nie
a nockrt ✠ Og eg sa anan Eingil vpp
stiga vt af vpp gongu solarinar/sa hafdi teickn li Allra
fanda gudz/t kallade harri rauddu til hinna fiogra heilagra
Eingland/huerū gefit er/at granda iordune t sio/ m°
num t sagdi/ grandr ecki iordine/ eigi sionum/nie
trianum/ svo leingi þ vier teicknum þiona vors
gudz/i þra ennum

Og eg heyrda tolu þra sem teicknader vrdu
hundrat fiorar t fiorutiger þusunder / sem teick-
nader voru af ollum kynkuislum Iraels sona/af
kyne Juda tolf þusunder teicknader / Af kyns

Ruben

Raben tolf þusunder teicknader/af kyne Gad xij. þusunder teicknader/af kyne Aser xij þusunder teicknader/af kyne Neptalin xij þusunder teicknader af kyne Manasse/xij þusunder teicknader/af kyne Simeon xij þusunder teicknader/af kyne Leui xij þusunder teicknader/af kyne Jsaschar xij þusūder teicknader/af kyne Sabulō xij þusunder teicknader af kyne Joseph xij þusunder teicknader/af kyne Benjamin xij þusunder teicknader

Og epter þ leit eg/ ⁊ sia ⁊at skare myckell/huern eingiñ gat talit/af ollū þiodū ⁊ folki ⁊ tungu malū standa þram̃ fyre stolnū ⁊ þram̃e fyre lambinn/ ⁊ vm skrydder huitum skruda ⁊ palma vndi i þra hō dum/ ⁊ kolludu hatt rauddu/ ⁊ sogdu/ Heilsa sie þm̃ sem a stolinū sitr/gudi/ ⁊ lambinu/ ⁊ aller Enginglar stodu vm huerþuis stoliñ/ ⁊ kringū olldunga na/ ⁊ vm kring þau þiogr'dyrin/ ⁊ þiellu fyre stol nū þram̃ a þra a sianu/ ⁊ til badu gud ⁊ sogdu Amen/ Lof ⁊ dyrd ⁊ speki/ ⁊ þacker/ ⁊ heidr/ ⁊ krapt ⁊ sterckleike sie vorum gudi vm allder ⁊ at eilifu Amen ✻

Og eiñ af olldungunū andsuaradi ⁊ sagdi til min/huerier eru þsser sem vm skrydder eru huitū skruda/ ⁊ huadan eru þr at kōner/ ⁊ eg sagda til hūs/ Herra þu veitz þ/ ⁊ hū sagdi til min/ þsser eru þr sem kōner eru vr myckla harmkuæli/ ⁊ siū skruda þuegit hapa ⁊ huit þagat i blodi lambsins af þui eru þr þram̃ fyre stole gudz/ ⁊ sa vpp a stolnū sin mun bua ypuer þm̃/eigi man þa hier epter hungra nie þyrsta/ ⁊ eigi man ypuer þa falla sola riūar nie nockrs konar hite/ þt lambit mitt a stolnū mun stiorna þm̃/ ⁊ leida til lipandi vatz brunna/ ⁊ Gud mun af þwo allan grat af þra augum

Oþa þo[r]nadi hid siounda iñsiglid/gio
rdizt kyrrleike myckell a himnū nǫr vm
halfa stund/ t eg sa vij eingla þr gein
gu þyre gud/ t þm̄ vrdu vij basuner ge
þnar/ t añar eingell kom t stod vid allta
rit/ t haþdi gulligt reykilsis ker t hm̄ vard myckit
reykelse gepit/ þ hafi gǫpt til bœna allra heilagra
vpp a altarit þyre stolnū/ t reykr reykilsisins/ gieck
vpp af hendi eingilsins þyre gud/ og eingillin tok
reykilsis kerit/ t þyllti þ med ellde af altarino/ t
hellti þui a iordina/ t þa vrdu radder/ t reidar þr
umr t ellongar t iardskialptar

Og þr vij einglar sem hǫfdu þǫr vij bassuner/
til biuggu sig at basuna/ t hifi fyrsti basunadi/ t
þa giordizt hagl t elldr mz blodi blandadr/ t fiell
a iordina/ t þridiungr triasa brann/ t allt grœnt
grasit brann

Og hifi añar eingill basunadi/ t þa þor lika sē
biarg myckit elldi breñanda i sioin/ t þridiungr siap
uarins giordizt blod t þridiungr lifandi skepna
dou/ t þridiungr skipaña fyre forst

Og hifi þridie eingill basunadi/ t þar fiell stor
stiarna af himne/ t hun logadi sem kueikr/ t fiell
yfuer þridiūg vatnasa t yfuer vatz bruñana/ og
nafn stiornuñar hiet remña/ þat þridungr snerizt i
reinu/ t marger menn dou af votnunū/ af þui þau
vorv svo rauin vordin

Og hifi fiordi Eingill basunadi/ t þridungr so
larinar vard sleginn t þridungr tunglsins/ t þri
dungr stiarnana/ so þ þridungr þra vard myrck
vadi/ t þridungr dagsins lysti ecki/ lika cirnin nat
tarinar/ t eg sa eina Eingil fliuga mitt i gegnū hi
minin/ t segia med harri rauste (Wei/ wei/ wei þm̄

t sem

a iordu bua þrauñ ypuer hinar adrar radder baſſa ſins/ þra þriggia engla sẽ eñ ſkyllda baſuna

Nunde capitule

Gh hiñ þimti engell baſunadi ⁊ eg sa iornu eina þalla ap himne a iordina/ ⁊ hñ vard gepiñ lyckill til pyts vnder diupſins ⁊ hñ lauk vpp pytte vnder diupſins/ ⁊ þar gieck vpp reyk s⁹ sem myckils o þns/ ⁊ ſolin vard myrck ⁊ vedrit ap reyknũ pyttzins ⁊ vt ap þm reyk komu einge ſprettr a iordina ⁊ þñ vard mackt gepin/ lika sẽ þ þlugormar mackt hapa a iordu/ ⁊ þar vard til þra ſagt/ þ þær ſkyllda eigi granda graſe iardar/ ne nockr ſhattar korne/ edr nockr ſkonar vidi/ vtan einazta þñ môm sẽ eigi hapa teicknit i ſinũ eñum/ ⁊ þm vard þ gepit/ at þær ap liþudu þa eigi/ heldr þ/ at þær kueldu þa i þiñ manudu/ ⁊ þra kuol var s⁹ sem þlug ormr kuol nær þrſta maſiſi/ ⁊ a þñ ſaumũ dogũ munu mieñirner daudans leita ⁊ eigi þiña/ þr munu girnaz at deyia ⁊ daudiñ mun þra þm þlyia

Og þær engeſprettr eru likar þñ heſtũ/ sẽ til bardaga eru buner ⁊ a þra hoþdũ sẽ Coronr gulle likar/ ⁊ þra andlit sẽ manz andlit ⁊ hoþdu locka sẽ konu hãr/ ⁊ teñr þra voru sẽ Leona/ ⁊ hoþdu bryniur s⁹ sẽ iarn bryntur ⁊ þyr þra vængia/ s⁹ sẽ bull dran vagna/ þra margra heſta sem i bardogũ hlaupa ⁊ hoþdu hala lika ſem þlug ormar/ ⁊ þar voru agnuar a þra holũ/ ⁊ þra mackt var at granda monnum i þñ manude/ ⁊ hoþdu ypuer ſier konũg einn engill vnder diupſins/ huers nafn a ebreſku Abbadon/ eñ a girſku Appollyon/ Latinu nafn hefir hann/ Exterminans/ þar koma eñ nu two wei epter þetta

Og hiñ siettu engill baſũadi/ ⁊ eg heyrda eina radd vt af þeim hornũ gyllne altaris þ re gud

hun sagdi til hins sietta eingils sins/sẽ basunit hafdi/leyst þu vpp þa þiora eingla sẽ bundner eru vid hid myckla vatnit Enphrates ⁊ þr þiorir einglar vrdu lauser/huertier reidubuner voru a stundu/a degi/⁊ a manudi/⁊ a are/at þr i helsl̃gi þridiũg manna/⁊ tala þss riddanda hers var tiv sifum þusũd þusũda/⁊ eg heyrda þra tolu/⁊ sem eg sa hestana i syn/⁊ þa sem þar vpp a satu/ þ þr hofdu gloãdi ⁊ gular ⁊ breñesteinsligar bryniur ⁊ hofudin hesta ña s^{o} sem Leona hofut/⁊ vt ar þra munu gieck elldr/reyk/⁊ breñesteĩ/ar þssu þreñu þa er i helslegi giũ þridiungr manna ar elldinum/⁊ reyknũ/⁊ brenesteinenũ/er vt ar þra munu gieck/ þt þra mackt var i þra mañe ⁊ þra halar voru hoggormũ liker/⁊ hofdu hofudin/⁊ medr þi somũ giordu þr skadã

Og þar voru eñ iñ ar gãgs þr sem eigi vrdu i helslegner ar þssim plagũ huertier ecki yfuer bot giordu ar verckũ siña handa/s^{o} at þr eigi ul bꝙdu djofulliñ ⁊ gull ⁊ silfrs ⁊ eirs/⁊ steina/⁊ tres argudi sem hvorki sia nie heyra/nie ganga kuña/ huertier eirnei ongua yfuer bot giotdu ar sinũ mañ drapũ þiofl̃yngi/þrilluliþnadi/⁊ stuldi

Tiunde cap

Og eg sa aña sterckañ eingil ar hinũ opã kõa hñ var skye vm kl̃ddr/⁊ regnboge a hñs hofdi/⁊ hñs andlit var sẽ sol ⁊ hñs þ̃r lika sem elldr stolpar/⁊ hñ hafdi i sine hendi litla bok opna/⁊ hñ setti sin hꝙgra fot a sioin ⁊ hin vinstra a iordina/⁊ hñ kallade harri rauddr/lika sem þ Leon greniar ⁊ þa hñ kallade toludu vñ reidar þrumr sinar rauster ⁊ þa þ̃r vñ reidar þrumr hofdu talat sin ar rauster vilda eg hafa skrifat þ̃r/ ⁊ a heyrda eg raudd ar hine seigia til min/merck þa huat þ̃r vñ reidar þrumr hafa talat/ ⁊ skrifa þ̃r eigi

Og Eingillin huern eg sa standa a sionū t a tuē duñe/hop vpp sina hōd til himins/t swor vid hin lifanda vm allder at eilifu huer himinlin hefer skapad/t huat þar inne er/t iordina t huat þar inne er/t sioin t huat þar inne er/ þ hiedan i fra engin tid meir vera skal/helldr a dogū raddar þess sioūda eingels nær hin man basuna/ þa skal full komnadr verda/leyndr domr gudz/s^o sem hin kunngiordi sin um þionum t spamōm

Og eg heyrda raudd ap himne esi apr vid mig tala/t seigia gack hedan/tak þann opna bokling ap hendi eingilsins sem a sionum t a iorduñe stendr t eg gieck burt til eingilsins/t sagda/gef mier bok lingin/t hin sagdi til min/ tak/hin i burt/t svelg hin/t mun hin remma þig kuid/esi i þinū muñe mun hin sætr vera/ sem hunang/t eg tok bokklingin ap hendi Eingilsins t svelgdi hin/ t hin var sætr i mu nū muñe sē hunang/t þa eg hafda svelgt hin bei skuadizt kuidi min/t hann sagdi til min þu hlyrt esi at spa heidnum þiodunum/folki t tungu malum/ t morgum konungum

Og mier vard gepin reyr leggr lika sem hrisla t sagdi/statt vpp t mæl musteire gudz t altarit/ t þa sem þar inne til bidia/ esi þann hin insta Thor musterisins kasta þu vt t mæl hin eigi/ þat hin er Heidingium gepin t hina heilogu borg munu þr po tum troda/two t þiozu tige manude.

Ellifte Capitule

OG eg mun gefa mina two votta/t þe skulu spa þusund two hundrut t sertiz ge daga/klædder sekkiū/ þesser eru two vid smiors tre/ t tweir lioss stiakar/ stāndandi fyre auglite gudz iardarinar

Og es

Og ep nockr vill þin granda/ þa geingr ellðr vt
aþ þra muſie ꝛ ſuelger o vine þra/ ꝛ eþ nockr vill
þin granda/ ſa hlyti sº liſlatiſt at verda/ þſſer ha
þa mackt himiniſi aptr at luka/ at þ rigne ecki a do
gū þra ſpa ſagna/ ꝛ þr haþa mackt yþuer vatninu
til at vm ſnua i blod/ ꝛ at ſla iordina med allz hat
ſadri plagu/ svo opt ſem þr vilia

Og nꝛr þr haþa ſiſi vitniſ burd endat/ þa man
þyrit þ vt aþ vnder diupinu vppſtigr/ halda ſtrid
vid þa/ ꝛ mun yþuer yſiga þa ꝛ i helſla/ ꝛ þra lika
mer munu liggia a ſtretum hiſiar myckla borgar/
huer ed andliga kallaꝛt Sodoma ꝛ Ægiptū/ þar
vor drottin er krosſfeſtr/ ꝛ þra likame munu nock
ter aþ þ iodunſi ꝛ kynſlodunū ꝛ tungumalunū ſia i
þria daga ꝛ eiſi halfþuaſi/ ꝛ munu ecki þra likame
leggia lata i leidi þramlidiſia/ ꝛ þr er a iordu bua
munu gledia ſig yþuer þm̄ ꝛ kater verda/ ꝛ giofū
ſendaꝛt inbyrdis/ þat þeſſer tweir ſpameñ kuoldu
þa ſem a iordu bua

Og epter þria daga ꝛ eiſi halfþuaſi for i þa lif
ſins andi aþ gudi/ ꝛ þr ſtodu a ſina fœtr/ ꝛ myckell
otti þiell yþuer þa/ sē þa sau/ ꝛ þr heyrdu raudd
myckla aþ himne ſeigia til þra/ ſtigit vpp hingat/
ꝛ þr ſtigu vpp i himiniſi i ſkyinu/ ꝛ þra o viner ſau
þa/ ꝛ a þre ſamꝛ ſtūdu vard myckell iardſkialfti
ꝛ þridungr borgariñ hrapadi/ ꝛ þar vrdu i iard
ſkialftanū i helſlegner vſ þuſund maña nofn/ ꝛ
hiner adrer hꝛdduꝛt ꝛ gafu dyrd gudi himinſins
þat añat wei er vm lidit/ Siaꝛ hid þridia wei kc
mur ſnart

Tolpti Capitule

OG hiñ ſtoundi Eingill baſunadi/ t þar gioroduzt myckiar radder/a himne/þ ſogdu/Rikin þſſarar veralldar eru v din vors Drottins t hñs Chriſtz/t hñ mun rikia vm allder at ciliþu/t þr þio ter t tuttugu olldungar ſem ſitia fyre guds auglite a ſinū ſtolū/fiellu fraiñ a ſinar a ſionū/tilbadu gud t ſogdu/vier þockū þier Drottiñ gud almättug/ sa þu ert/t sa þu vart/t sa þu til komandi ert/ þt þu hefer medtekit þiñ myckla krapt t riker/t hinar heidnu þioder eru reidar vordnar/t þin reidi er kō mē/t time framűlidiña þ þr dǫmizt/t launa at gefa þinū þionū ſpamōm t heilogū/t þiñ er þitt nafn ot tazt/ſmaū t ſtorū/t at glata þū sē iorðiñe glatad

Og műſtiere gudz vard vpp lokit a him (hafa ne/t hñſ teſtamentz aurck ſatz i hñſ műſtieri/t þar vrdu elldingar/t radder/ t reidar þrum t iardſki alfar t hagl mickit

Og þar birtizt teikn mickit a himne/kona Solu ſie vm ſkydd t tunglit vnder hñar fotū/ a hñar hofdi Corona af tolf ſtiornū t hun var þungud kalladi/t var Jod ſiuk/ t hafdi myckiar fǫdin gar hrider

Og þar birtizt eſi añat teickn a himne/t Sia? at myckill dreki raudr/ sa hafdi vij. hofut t tiv horn/t a hñs hofdū vij. Corom/t hñs hale dro þridung ſtiarnana/t fleygdi þū a iord

Og drekiñ ſtie fraiñ fyre kōuna þa sē fǫda ſkyll de/s° at nar hun hefdi fǫtt/at hū ati hefnar barn/ t hun fǫdi ſon eitt piltkorn/ sa er ſtiorna ſkylde ollū þiodū medi Jarn vendi/t hñar barne vard kipt til gudz af hñs ſtole/ t konan flyde a eydimork/ huar hun hafdi fyre bueſt ſtad af gudi/ at hun

fǫd

þaddizt þar þusund/two hundrui sertige daga

Og þar ✠ giordizt strid myckit a himne þ Micha Michael
t hñs einglar borduzt vid drekañ/ drekiñ bardizt aels
t hñs einglar/t ypuer vñu ecki/ þra stadi vard eir
nen eigi meir pundiñ a himne/ t sa myckle dreki t
hin gamle hoggormi/sa sẽ at heiter diopull t and
skoti verdr vt snaradi a iordina/hner ed alla verall,
dar kringluna viller/t hñ vard vt snaradi a iordi
na/t hñs einglar vrdu t eirnen vt snarader

Og eg heyrda raudd myckla a himne seigiandi
Nu er heilsa t krapti/t riki t matti vors gudz/vor
diñ hñs christz/ med þui hñ er vt snaradi sem þa
asakadi dag t nott þyre gudi/ t þi hapa hñ ypuer
vñit þyrer lambsins blod/t þyrir orsit þra vitnis
burdar/t þi hapa eigi elskat sitt lif alli til daudans
þar þyre gledizt þier himnar/t þier sẽ þar iñe byg
git ✠ Wei þiñ sem a iordu bua t a sionum/ þi dio
pulliñ stigr opan til ydar/hapandi reidi myckla/t
veit þ hñ hepr stuttañ tima

Og sem drekiñ sa þ hñ var vt snaradr a iordina
opsockti hñ þa konu sem sueinin hapdi þ gatt/t ko
nuñe vrdu tweir vanger gepner/lika sem mickillar
arnar/s° þ hun þlygi aeydi mork i siñ stadþar hñ
nærdizt vm stund/t vm tima t vm halpuañ tima
þra augsyn hoggormsins. t hoggormiñ gusadi ep
ter konuñe vr sinũ muñe vatne/lika sem vatz þlodi/
s° at hun drecktizt i þlodinu/eñ iordiñ hialpadi ko
nuñe t vpp lauk siñ muña t suelgdi þlodit þui er
drekiñ gusadi vr sinum muñe/t drekiñ reiddizt ko
nuñe/t gieck burt at beriazt vid þa sem ypuer voru
ap hñar sądi/ þi gudz bodord vardueita/t hapa
vitnis burd Jesu Christi

Þrettandi Capitule

t uñ Og e

OG eg stod a siaþar sandi/ t eg sa dyr
opp stiga vr siauū/ þ hafdi vij hofut
t tiv horn/ t a sinū hornum vij Coro-
iur/ t a þess hofdū nafn hadungarūar
t þ dyr sem eg sa var lickt Pardelo/ t
þess fætr sem biorna fætr/ t þess kraptur sē Leo
na kraptr/ t drekiū gaf þui siū krapt t siū stol og
myckla mackt/ t eg sa eitt af þssū hofdū/ s⁹ sem
væri þ sært til dauda/ t þss hin bana vūna vnd vā
rd heil/ t oll veralldar kringlan vndradizt þ dyr-
it/ t til badu drekaū/ þū sē dyrino gaf mackina/
t til badu þ dyr t sogdu/ huer er dyrino likur t hu
er kaū at strida vid þ

Og þui vard gefiū muñr til at tala myckla hlu
ti t hadungar t þui vard matn gefiū til at hōdla
i two t fiorutige manadi/ t þ vpp lauk sinū mussi
til at hafa i moti gudi/ t at lasta hans nafn/ t ha
ns tiallobud/ t þa a himnum byggia/ t þui vard
gefit at strida vid heilaga/ t yfuer viña þa/ t þui
vard gefiū mackt yfuer allar kynkuisler iardar/ t
tungu mal/ t þioder/ t aller sē a iordu byggia til
badu þ/ huerra nafn eigi eru skrifud a lifs bok-
iñe lambsins/ þ lifslatid er af vpp hafi veralldar
hefer nockr eyra sa heyre/ ef eiū huer i herleiding
leider/ sa man i herleidingu ganga/ ef nockr i hel-
slar med suerdi/ sa hlyti med suerdi i helsleigiū
at verda. Hier er þolinmædi t tru heilagra

Og eg sa añat dyr vpp stiga af iorduñe t hafdi
two horn lika sem lamb/ t talade s⁹ sē drekiū/
t þ giorir alla mackt hins fyrra dyrsins i þess aug
lite/ t þ giordi at iordin/ t þr sē þar a bua/ til bā
du þ fyrra dyrit huers daudlig vnd heil var vord
in t þ giorir stor tackn/ s⁹ at þat giorir eirnen ello
af him

ap himne ti palla i maña augsyn/ ꝛ viller þa sem
a iorde sua þyrer saker þra teickna sẽ þai eru gep
in til at giora i auglite dyrsins/ seigiandi þm̃ a ior
du byggia at þr giore mynd dyrino/ þui sẽ vndina
ap/ suerdino hꝛpdi/ ꝛ lipnadi

Og þui vard gepit/ at þ gꝛpi myndisie dyrsins
anda/ so þ myndin dyrsins talade/ ꝛ þat giordi at
huer sem hellzt eigi til bꝛdi mynd dyrsins/ at sa yr
di i helsleigiñ/ ꝛ þ giorir alla sma ꝛ stora/ rika ꝛ þa
tꝛka/ þrelsingia ꝛ þrꝛla/ at medtaka þ audkesing
at teickn i sina hꝛgre hond/ elligar i sin esie/ so þ eing
gisi þꝛr at selia edr at kaupa/ vtan hñ hapi þ aud
kesingar mercki edr napn dyrsins eda tolu þss nap
ns Hier er speki/ huer vnderstodu heper/ sa sanian
reikne tolu dyrsins/ þuiat þ er manzins tala/ ꝛ þess
tala er sex hundrut sex ꝛ sertige

Þiortandi capitule

Bæna dagr ñ i Jolũ

Og sa ꝛ lamb standa a þiallino Zion
ꝛ mz þui hundrat ꝛ þiorar ꝛ þioruitge
þusũder/ ꝛ þr hopdu nopn þodr þss fꝛr
iput i sinñ esñ/ ꝛ eg heyrda rauod ap
himne/ so sẽ myckels vatz pallz/ ꝛ svo
sẽ rauod myckellar retdar þrumu/ ꝛ rauddin sem
eg heyrda var sem horpu slagarar þr ed sla sinar
horpr/ ꝛ sũgu so sẽ nya loplongua þyre stolnum
ꝛ þyre þm þioram dyrunũ/ ꝛ þyre olldungunũ/ og
eingiñ gat þañ lop song numit/ vtan einazta þr hũd
rat ꝛ þiorer ꝛ þioruttge þusunder sem keypter eru
ap iorduñe þesser eru ꝛ þ huerier eigi þleckader eru
medr konum/ þt þr eru meyiar ꝛ þylgia lambino
epter/ huert þ getngr þsser eru ꝛ keypter vt ap mo ñ
um gudi til þrumburda ꝛ lambinu/ ꝛ i þra munẽ
er eingin lyge þundin/ þuiat þeir eru vtan þleckan
þraũe þyrer stole gudz

Og eg sa aðra eingil þiuga vm miðiaſ himin
lſ/sa hafði æþinligt Euangeliū til at kūgiora þm
sē a iordu ſitia ⁊ byggia/⁊ allri þiod ⁊ kynkerdi ⁊
tungu male ⁊ folki ⁊ ſagdi med harri rauddu Ottaſt
gud ⁊ gefit hū dyrdina þt komin er time hſſ dōs ⁊
til biðiet þi sem giort hefer himin ⁊ iord ⁊ ſioū ⁊
vatz brunana/⁊ aðar eingill epter þylgdi/ sa ſagdi
fallin er hun/ fallin er hun/ Babilon hin myckla
borg/ þt hun hefer med vine ſins þrillu liſnadar
dryckiat allar þioder

Og hin þridie eingill þylgdi þſſm epter / ⁊ sagdi
m⁊ harri rauſt/ef nockr til biðr dyrit ⁊ þſſ mynd/⁊
medtekr þ audkenningar mercki i ſitt enne /edur a ſina
hōd sa man drecka af vine reiðinar guðz/ſem in
byrlat ⁊ ſkart er i bikar hūs brēdi/⁊ mun kuald
verda m⁊ elldi ⁊ breneſtenne i augſyn heilagra eng
la/⁊ þyre auglite lambſins ⁊ reykur þra piſla man
vpp/ſtiga vm allder at eilifu/⁊ þr hafa eigi neina
huild dag ⁊ nott sem dyrit hafa til bedit ⁊ þſſ mynd
⁊ ef nockr hefer þſſ audkenningar mercki medtekit/
Hier er þolinmoði heilagra/hier eru þr sem vardue
ita bndordin ⁊ truua a Jeſum

Og eg heyrda rauddu af hīne til min ſeigia ſkri
fa Sæler eru þr dauder sē i drottne deyia i þra þe
ſſu/ Ja andin ſeiger þr huilazt af ſinu erfiuide þat
þra verck fylgia þm epter

Og eg leit/⁊ Sia! at huitt ſky /⁊ a ſkyinu ſitia
þn liki var māzuns ſyne/sa hafði gull koronu a si
nu hofði ⁊ i ſiſſe hendi huaſſan ſigd/⁊ aðar eingill
gieck vt af muſterino/sa kallaði med harri rauſt til
þſſ sem a ſkyino ſat/ſla til m⁊ ſigde þinū ⁊ ſker vpp
þt kornſkeru timin er komin af þui at hauſtyrckian
iarðarinnar er þornut/⁊ sa er a ſkyino sat hio til m⁊
sinum

sinum sigde a iordina/ t iordin vard hauſt vtiſ
Og aſtar eingill gieck vt ap mustierino ap hine sa hapi di eirnē huassau sigd/ t aſtar eingill gieck vt ap alltarino sa hapdi mackt ꝑuer elldinū/ t hropadi m̄z myckiu kalle til hſis sē huassan sigdiū hapdi t sagdi hogg til m̄z ꝑinū huassa sigd/ t snid ap vinvid kuistu iardarin ꝑt ꝑra vinber eru ꝑulluagrin/ t eingilliſ hio til med sinū huassa sigd a iordina/ t sneid ap vinkuistu iardariſar t snaradi ꝑmi hina myckiu vin ꝑrugu gudz reidi/ t vin ꝑrugaſ vard vtā borg ꝑergd/ t blodit gieck vt ap ꝑruguſe allt til beiſt taū a hestaſ t vm ꝑusund ſer hundrut reſeſkeida. ꝑv Ca.

G eg sa aſiat teickn a hine ꝑ var mycket t vndarligt vij einglar hapdu vij hinar siduztu plagi/ ꝑt medr ꝑm somū er ꝑullkōnut reidi gudz/ t eg sa s° sē gler sio elldi meingadaſ t ꝑa sē sigrat hapdu dyrit t ꝑſſ mynd t iolu ꝑſſna ꝑns/ ꝑ ꝑr stodu a gler sionū t hapdu horpr gudz t sūgu lapſaug. Moyſi gudz ꝑianustu māz/ t lapſōg lāb ſins Seigi andi Myckel t vndarlig eru ꝑin verck Drotniſ gud almattugr/ riettuiſer t saſnarliger eru ꝑiner veiger ꝑu konung ir heilagra huer skylde ꝑig eigi hrapazt Drotniſ t inyckla ꝑitt nap n/ ꝑt ꝑu eiſ ert heilagr/ ap ꝑui munu allar ꝑio der koma t til bidia ꝑyre ꝑier/ ꝑui ꝑiner domar eru op inberer vordner

Og epter ꝑ sa eg/ t Sia at vpp lokit vard mustieri/ vit nisbardarins tialldburdar a hymne/ t vt ap mustierino geingu ꝑr sio Einglar sem plaguna hapdu/ klapader hreino skinanda lierepti/ t gyrter vmbrioſtid med gull lindū/ t eitt ap ꝑiorū dyrunum/ gap ꝑū sio Einglunum/ sio gull skalar ꝑullar gudz reidi ꝑſſ er lifuer vm allder at eilipu/ mustierit vard ꝑullt med reyk ap vegsemd gudz/ t hſis krapti/ t eingū kuſe iſ at ganga i mustierit/ ꝑar til ꝑ ꝑar vij plagur ꝑra vij Engla ꝑullkōnadar verda/

Og eg

Opinberaner

Sextandi Capitule

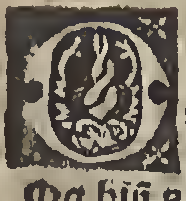

G eg heyrda rauod myckla yþuer mu stiermo seigia til þra vñ Eingland̃a/þa rit burt ↄ vt hellit þ̃ skalū gudz reidi a Jordina.

Og hiñ þyrsti gieck burt/ↄ hellti vt sine skala iordina ↄ þat vrdu ill kaun ↄ skadsom a mōm/ þ̃ er audkenningar mercki dyrsins hoꝛdu ↄ þr sem þess mynd til badu

Og sa anar hellti vt sine skalu i sioinn ↄ þ vard blod lika sem anars deydingia/ↄ oll lifandi sal deyddi sionum

Og hiñ þridie Eingill hellti vt sine skalu i votnin ↄ i vatz brusuna ↄ þ vard blod/ↄ eg heyrda þann Eingil seigia/ þu drottin/sa sem ert/ↄ sa sē vart/ þu ert riettlatr ↄ heilagr/ þ þu dꝛmder þetta/ þat þr vt helltu blodi heilagra ↄ spamanna/ ↄ blod heꝛer þu geꝛit þ̃ at drecka/ þui þess eru þr verdu ger/ↄ eg heyrda anan̄ Eingil aþ alltarinu seigia/ Ja Drottin̄ gud almattugr/ Sannir ↄ riettuiser eru þiner domar.

Og hiñ þiordi eingell hellti vt sine skalu i solina ↄ hñ vard geꝛit aþ hita at kuelia menina mz elldi ↄ mosunū vard heitt aþ myckl̄ oꝛ hita/ↄ lausta du naþn gudz sa er mackt heꝛer yþuer þessar plagur/ↄ giordu aungua yþuer bot/ hñ dyrd at geꝛa

Og hiñ þimte eingell hellti vt sine skalu yþuer sæti dyrsins/ↄ þess rike vard þormyrckuat/ↄ aþ so rg i sundrbitu þr sinar tūgr ↄ lostudu gud a himna aþ sinnri sorgū/ↄ aþ sinum kaunū/ↄ giordu ongua yþuer bot þyre sin verck

Og hiñ siette eingill hellti vt sine skalu i þ myckla/vatnit Euphrates/ↄ vatnit þurckadizt svo at

til rei

þa reiddr þidi vegr kóungaña vt ap vpp gongu so kariñar/ ⁊ eg sca vt ap muñe drekano ⁊ vt ap muñe syrsins/ ⁊ vt ap muñe þss falska spamanz/ ganga þria o hreina anda/ lika pauddu/ ⁊ þ eru and dio pulsins/ þr giora ⁊ teikn/ ⁊ ganga vt til konunga iardariñar ⁊ vm alla heimskringlu/ at saman/ sagna þm til orustu vppa þ mykla dag guds al maitugs/ Sia eg kem sem þiofr skall er sa sem vaker/ ⁊ varduetter sin klæde/ þ hñ gangi eigi nakn/ so at eigi siaezt hñs o soimi/ ⁊ hñ saman sapnadi þm i þañ stad/ sem kallazt a ebresku Harma

Og sa siaundi Engill hellti vt sñe kgedonskalu i vedur/ ⁊ þar gieck vt raudd ap himne vr stolnu/ sem saggi/ þ er skied/ ⁊ þar vrdu radder ⁊ reidar þrumr/ ⁊ eldingar/ ⁊ þar vard myckell Jardskialpti so myckell ⁊ vt ap þre hñe myckla borg/ vrdu þriar deildir ⁊ borger Heidña þioda hropudu/ ⁊ hin mycka Babilon vard hugleigd fyre gudi/ heñe at gepa kalk vinsins siñar grimaar reide/ ⁊ allar eyiar flydu ⁊ eingin fiöll vrdu fundin ⁊ hagl stort sem pund fiell ap himne a folkit/ ⁊ menñirner lostuda gud/ fyrer skir plagu haglsins/ þt þss plaga vard nar sta myckel

Seytiandi Capitule

Ar kom ⁊ ein ap sio Englunu/ sẽ hopadu sio skalernar taladi vid mig ⁊ sagdi til min/ kom/ eg man syna þier dõ hñs myklu horkonu/ sem a morgu vatnum sitr medr huerri horaner dryggt hapa konungar iardariñar/ ⁊ þr semja iordu bua/ eru druckner vordner ap hñar horanar vine/ ⁊ hñ flutti mig i anda a eydi morck/ ⁊ eg sa þa konu sitia a rauda

r þogr raudu dýre/ þullt ap nopnū hadungariñ hapandi vij boþut r tiu horn/ r konan var klædd purputa r pelle raudu/ r vm prydd gulli r gimsteinū/ r perlū/ r hapdi i hēdisie gull ker/ þullt fuinar dinga r o hreinlinda siñar horanar/ r i heñar eñe nafn skrifat/ leyndr domr / hin myckla Babilon moder þrillu lifnadaña r allrar smirdu a iordu/ Og eg sai þa konu druckna ap blodi heilagra r ap blodi pislar votta Jesu/ r eg vndradizt miog/ þa eg sa hana

Og Engillin sagdi til min huar þyrer vndrazt þu/ eg mun segia þer leyndañ dō konuñar r dyr/ sins þss sē hana ber/ r hefer vij hoþut/ r tiu horn þ dyr sem þu hefer sied þ var/ r er eigi/ r mun vpp aptr koma ap vnder diupino/ r man s° þa ra i þyrednyningina/ r þr sem a iordu bua/ huerra nofn eigi era skrifut a lifs bokiñe i þra vpp hafi veralldar/ munu vndrazt nqr þr sia dyrit/ þ er var r eigi er/ Huert at þo er/ r hier er þ hugskot huert speki hefer

Þau vij hoþudin/ eru vij fioll a hueriū þ konan sitr/ r þ eru vij kōungar/ þiñ eru fallner/ r eiñ er eñ/ r sa añar er eñ eigi komiñ/ r nqr hñ kemr/ hlyr hñ stuttañ tima at blifua/ r þ dyrit sem var/ r er eigi/ þ er sa hin attandi/ r er vt ap þiñ vij r þer i þordyningina/ og þau tiu horn þu hefer sied/ þ eru tiu kōūg[r]/ þr eo rikit eñ eigi medtoku/ eñ munu vm stutta stund lika sem konungar medtaka mackt med dyrino/ þsser hafa þ eitt rad/ at þr munu gefa siñ kraft r mackt dyrino/ þr munu r strida vid lamit/ r lambit mun þa yfuer vinna/ þt þ er Drotnin drottnaña/ r kōungr kōungaña/ r med þui þr sem kallader r vtualder/ r trusder eru

oghs

Og hñ sagdi til min/votnu þau þu heyer sied
þ[ar] eð horfonan sitt a/eru folk ok lyder/ok heidner
þioder ok tungu mal/ok þau tiu hornum sẽ þu heyer
sied a dyrtno/þau munu hata horfonuna/ok munu
hana sneyda ok nauckta giora/ ok munu hñar holld
eta/ok hana myrdi brenna/þt gud gaf þ i þra hior
ti/at giora huat hñ þocknast/at þt giore eiñ villa
a[ð] at þt gaf i dyrino sitt rike/þangat til at fullkõ
nat yrdi guds ord/ok konan sem þu heyer sieder
vm myckla borg/huer sitt riki heyer vt ypuer kõun
gñ Jardarifiar

Atiandi Capitule

Epter þ sa eg añan Engill opan þa
ra af himne/sa hafdi myckla mackt/ok
iordin var vpp lyst af hñs birtc/ok kall
adi af valldi med harri raudd ok sagdi/
Hun er fallin/ hun er fallin Babilon
hin myckla/ok er diofla hña heimkyñe vordin/ok hirdz
la allz o hreins anda/ ok hirdzla allz o hreins ok ò
packnamligs fugls/þt af reidiñar vine hñar hd
ranar hafa allar þioder druckit/ok kõungar iarda
riñar hafa med hñe horaner drygt ok hñar kaup
meñ eru audiger vordner af hñar myckluni mu
nadsemdum

Og eg heyrda adra raudd af himne seigia/at
gangit af hñe mitt folk/ svo at þier verdit eigi
hlut takarar hñar synda vpp a þ þier medtakit eigi
sũt af hñar plagũ/þt hñar synder na allt til him
ins/ok Drottin hugleider hñar rangleting/giallbit
hñe so sem hun heyer gollbit ydr/ok twefallbit hñe
þat twefallt aptr/epter hñar verckum/ok med hue
riũ bikar þ hun byrladi ydr/ byrlit hñe þar i twe
fallt aptr/ Hñe micket sem hun dyrckadi sig/ok i
sinu munad lifue var/ svo micket inbyrlet hñe
kualer ok ecka / þviat hun seiger i sinu hiarta/

Eg sit ⁊ em drottning/ ⁊ eigi man eg eckia verda
onguasi trega mun eg lita/ þar þyrer munu heña
plagr a einū deige koma/daudi/harmr/ ⁊ hungr/
med elldi mū hun brend verda/ þ oplugr er drot
ſſi gud/sa er hana mun dæma

Og konungar iardarinnar þr sē medr heſie hap
horaner drygt/ ⁊ i munadſemd lifat/ munu grat
hana ⁊ kueina sier yþuer heſie/ nar þr sia reyk a
heñar bruna/ þr i þiarlægd standa þyrer hrædzl
saker/hñar kuala/ ⁊ seigia/wei wei Babilō hin m
ckla borg sū hin stercka borg/ þ a einē stūdu er kō
heñar domr/ ⁊ kaupmenn iardar munu grata ⁊ ha
ma yþuer heſie/ þui at þeirra kaupeyre man eingi
kaupa meir/kaup eyre gullz ⁊ silfrs ⁊ gimsteina/
perlur ⁊ silke ⁊ purpura ⁊ skarlat/ ⁊ allz hattada
dyrindis vid/ ⁊ allzhattud ker af fila beinū ⁊ allr
handa ker af dyrmætū vide/ ⁊ af eire ⁊ af iarne
⁊ marmara/ ⁊ iurtrer/ ⁊ smyrſl/ ⁊ vin ⁊ vidſmior
rug ⁊ hueite/kuikfie ⁊ saudi/hesta ⁊ vagna/ ⁊ lik
me ⁊ saler manna

Og þ alldine þar þ in sala hafdi girnd a er þra
þier viket/ ⁊ allt huat þeitt ⁊ þrialſligt var þat e
þra þier viket/ ⁊ þu munt þ eigi leingr finna/kaupm
þessarar vauru/huerier af heſie audger vordne
eru/munu þiarlægt standa af hrædzlu hñar kua
la/gratandi ⁊ harmanda/ ⁊ seigia wei wei hin m
ckla borg/sem mz silke/purpura ⁊ skarlate var kl
ædd/ ⁊ med gulle var þagut/ ⁊ gimsteinū ⁊ perlū/
þr a einē stundu er slikr rikedomr at ongu vordi

Og aller skipstiornar mesi ⁊ alli sa skare sem
a skipum handtierar ⁊ skipuerlar þr a sionū hand
tiera stodu i þiarska ⁊ kolladu þa þr sau reykin af
heñar bruna ⁊ sogdu huer er lik þessari hefir myck

lu borg

la borg/ ꝛ þr Jusu mollda yþuer hoþut sier/ ꝛ kollu ru gratandi ꝛ harmandi/ ꝛ sogdu/ Wei wei su hin mickla borg i kuerri audiger eru vordner aller þr sem skipin hoꝛdu a sionum inꝛ hsiar vauru/ þt a etsie stundu er hun i eydi logd

Gled þig yþuer hesie himiñ/ ꝛ þier heilager postu lar ꝛ spañ/ þat gud hefer yduarn þõ a hesie dꝺmt ꝛ eiñ oplugi eingill tok vpp stein storan sem kuar nar stein/ ꝛ kastadi hñ i sioisi ꝛ sagdi/ sº man med ñu byl vt kastazt hin mycka Babilon/ ꝛ eigi mu ir þũdisi verda ꝛ saung maña raudd ꝛ horpi slatta ra ꝛ þra i pipur blasa ꝛ i ludra þeyta/ skal eigi meir heyrazt i þier/ ꝛ eingisi embꝺttis madr/ huers sem helltz embꝺttis hsi er skal meir i þier þundisi verda kuernar hliod skal eigi meir i þier heyrt verda/ ꝛ raudd brudgumans ꝛ brudr skal eigi meir i þier heyrd verda/ þr þiner kaupmesi voru hoꝛdingiar a iordu/ þat þyre þina þiolkyngi þoru villar allar þioder/ ꝛ blodit spamasiaña ꝛ heilagra er i hesie fundit ꝛ allra þra sem a iordu eru i helslegner

Xltiandi Capitule

Epter þtta heyrda eg mickla raudd myck ilsꝛ þiolda a himne/ segiandi/ Halleluia/ heilsa ꝛ heidr/ doꝛd ꝛ krapt sie gudi vo rũ Drottni/ þr sasier ꝛ riettuser eru hss domar/ þ hasi þoꝛdꝺmt di hina myklu horkonu/ sem tordina miedr sisie horan þordiarþadi/ ꝛ blods sisia þiona ap hesiar hendi hefer hsi hey pnt/ ꝛ þr sogdu esi aptr lasiat sisi Halleluia/ ꝛ raudd gieck vt ap stolnũ sem sagdi/ Loꝛit vorn gud aller hsis þionar/ ꝛ þr hsi ottazi bꝺdi/ smaer ꝛ storer

Og eg heyrda raudd mickelsꝛ þiolda/ ꝛ sº sem nyd myckilla vatna/ ꝛ sº sem raudd megnar ru

d̃ſc þrumu/ þr ſogdu Halleluia/ þt gud almattug
hefer rikit vnder ſig lagt/ þognū t verū glader t gę
þū hñ dyrd/ þt brudkaup lābſins er kōit t þſſ huſ
þru hefer ſig tilreitt/t hñe vard gefit þ hun ſkyl
di vmklęda ſig m̃ hreinu t ſkīnanda ſilke (eſi þ ſil
ke eru rietdlętingar heilagra/t hñ ſagdi til min/ſæ
ler eru þr sē til kuelldmaltidar lambſins eru kall
der/t hñ ſagdi til min/þtta eru ſannar lig gudz ord
eg fiell nidr fyre hñ til þota hñs/ at eg til będi
hñ/t hñ ſagdi til min/Sia til/at þu gior þ ei/ Eg
em þīn ſam þion t þinna brędra/t þra sē hafa Je
ſu vitnisburd/til bid þu gud/Eſi vitnisburdr Jeſu
er andi ſpadomſins

Og eg ſa himininn opinn/t Sia hat hueit hefti/
t ſa ſem þar ſat a/hiet trwr t ſannarligr/t dęmer
t ſtrider medr rietdlęti t hñs augu er ſem elldr logi
t a hñs hofdi margar koronr/t hann hafdi nafn
ſkrifat þ einginn þeckti/nema ſialfr hann/t var klęd
dr/þvi klędi ſem med blodi var dreipt/t hñs nafn
hiet gudz ord/t hñ epter fylgdi alla her ſa a him
ne er/a hueitum heſtū/klędder i hueito t hreinu ſil
ke/t af hñs munne gram gieck twi eggiad ſuerd/ þ
hann ſlęgi þar med heidnar þioder t hann mun ſtior
na þīn medr Jarn vendi t hann þot tredr þrugu
brędinar vins t reidi gudz almattugs/t hefer na
fn ſkrifat a ſinn þate/a ſinne lend/lika sō /Konun
gr konungańa/t Drottin drottnańa

Og eg ſa einn Engul ſtanda i ſolunne/t hann kal
ladi harri raudd t ſagdi/ til allra fugla ſem vnder
himne fluga/komit/t ſaman ſafnit ydr til kuelld
verdar hins myckla gudz/at þier etid hollt konun
gańa/t landz ſtiornarańa/t holld oflugra/t hes
tańa t þra ſem þar vpp a ſatu/t hollt allra frel
ſingia

singla/ z þionnstu maña bꝛodi smaria z storra/ og eg sa dyrit z konunga iardariñar/ z þra lid saman sapnad/ til at hallda strid vid þañ sem a hestinum sat z vid hꝛs her.

Og dyrit vard handlat/ z med þui sa þalsti spamadr sem teicknin giordi ꝑtre þui/ ap huerium hñ villti þa sem andkeñingar merki dyrsins medtoku/ z þa er mynd dyrsins til badu/ þsser badar tweir vrdu lifandi pleygder i elldzins diki/ þ med brennusteine logar/ z þr adrer vrdu i helslegner/ med suerdi þss sem a hestinum sat/ þ vtap hꝛs munne gieck z aller þuglar vrdu sadder ap þra holldi

xx Capitule

OG eg sa Eingil opanskiga ap himne/ sa hafdi lykill vnder diupsins/ z myckla iarnhlecki i sinne hendi/ z bañ handladi dreckañ hñ gamla hoggorm/ sem er diofullñ z andskotiñ/ z batt hñ vm þu sund ar/ z pleygdi hñ i vnder diupit z ine luckti hñ z insigladi þar opan yꝑuer/ at hñ skylldi eigi meir villa heidnar þioder/ þangat til at vt endut yrdi þusund ar/ z epter þhlyte hñ laus at verda vm stutta stund

Og eg sa stola/ z þr satu a þm/ z þm vard domur gepiñ/ z þra saler sem ap hoꝛdader voru vegna vitnisburdarins Jesu z ꝑtrer gudz ordz saker/ z þr sem ecki hoꝛdu til bedit dyrit/ nie þess mynd/ z þreigi medtekit hoꝛdu audkenningar merki i sin enne/ edr a sinar hendur/ þesser lifdu z rickti med Christe þusund ara/

 eñ

eſ hiner adrer daudu endrlifnudu eckí/ þar til at þu ſ[illegible]nd ar gullkönudust/ þtta er hin fyrſta vpp rí ſa/sqíl er sa t heilagr ſem hlut deilld hefer a hine fyrſtu vppriſu/yfuer þuliku hefer sa aſiar daudi aungua mackt/ helldr verda þr keñi meſi gudz t Chriſti/t rikia med hm þuſund ara

Og nar þau þuſund ar eru gullkönut/þa man sa andſköti laus verda ap ſinu fiotri/t mun vt ganga at villa hina heidnu/ſem at eru i fiorū attū Jardariñar Gog t Magog/at ſaman ſafna þm til bardatta huerra tala er ſē ſiapar ſandr/t hueriet vpp ſtiga yfuer vidd iardar/t vm kringis herbudder heilagra t hina elſkuligu borg/t elldr kom at opan fra gude ap himnenū t suelgdi þa/t diofulin ſa þa villti varð kaſtadr i elldzins diki t breſtein/þar ed dyrit t sa falſki fpamadr var/t verda kualder dag t nott vm alldr t qfi at eilifu

Og eg sa myklū ſtol ſkinanda/t þñ ſem þar vppa ſat/ fyre huerſ auglite at flyr himiñ t iord/t þm var enginn ſtadr fundinn/t eg sa hina daudu/bædi ſtora t ſma t ſtanda fyre gudz auglite/t bokrnar vrdu vpplatnar/t oñr bok varð opnud/huer at er lifſins/t hiner daudu vrdu dqmder/ epter þui ſem ſkrifat er a bokū/epter fra verckū/t ſiotin gap fram þa daudu ſem i hm voru/ t daudi t helvite gap vpp þa dzudu ſem i þm voru/t þr vrdu dqmder huer ein epter ſinū verckum/t daudi t helvite vrdu kaſtud i elldzins diki/þ er sa aſiar daudi/t ey nockr finzt eigi ſkrifadr a lifs bokfiñe/ sa verdr kaſtadr i elldzins diki

xxi Capitule

og eg

OG eg sa nyan himiñ ⁊ nya iord/ þt hiñ fyrsti himiñ ⁊ fyrsta Jord forgieck/ ⁊ siorin er eigi meir/ ⁊ eg Johañis sa hi/ na heilogu borg þa nyu Jerusalē opan para af himne fra gude til reidda/ þ° sem prydd brudr sinū mañe/ ⁊ eg heyrdi rauddn myckla af stolinū seigia/ Sia? þar/ tiallð bud gu/ ðs hia mōm/ ⁊ hñ man hia þīn bryggia/ ⁊ þr munu hñs folk vera/ ⁊ gud sialfr medr þīn mun þra gud vera/ ⁊ gud mun þerra aull tar af þra augū/ dau di man eigi meir vera/ eigi harmr nie kuiman eda brygd mun meir vera/ þt hid fyrsta er vm lidit/ ⁊ sa vpp a stolnum/ sagdi/ Sia? eg giori þ allt sa/ nian nytt/ ⁊ hñ sagdi til min skrifa þu/ þt þessi ord eru sann ⁊ truanlig

Og hñ sagdi til min/ þ er giort/ Eg em A ⁊ O vpp haf ⁊ nidrlag/ Eg man þyrstū gefa af brunne lifanda vatz fyrer ecki/ huer ed yfuer vinr sa mun eignazt allt þ/ ⁊ eg man hñs gud vera/ ⁊ hann mun mīn sonr vera/ en þm otta fullū ⁊ vantruuduī ⁊ sumrdiliguin/ ⁊ mandrapurum/ ⁊ frillu lifnadar mōm ⁊ tauferurū/ ⁊ skurguda dyrckurū/ ⁊ ollū lin gū/ þra hlutdeilld mun vera i dikino sem myr elldi ⁊ brenn steine logar/ huert at er sa annar daudi.

Og einn af þm vr Einglunū/ sem hafdi þar vr skaler fullar med þar vr sidurstu plagr/ kom at mier ⁊ taladi vid mig ⁊ sagdi/ kom/ eg man syna þi er husfruna/ brudr lambsins/ ⁊ hñ tok mig burt i anda/ vpp a hatt ⁊ myckit fiall ⁊ syndi mier hina myckiu borg þa heilogu Jerusalem/ opan para af hime þra gudi/ hafandi biartleik Drottins/ ⁊ hñar ljos var likt hinum dyrmætazta steine/ s° sem star Jaspis/ ⁊ hafdi myckla ⁊ hafa murueggie/ ⁊ haf

di tolþ hlid ꝛ i þñ hliduñ tolþ eingla/ ꝛ noþn ſkrif þut/huer at eru tolþ kynkuiſler Jraelſ ſona/Aþ au ſtre þriu hlid/aþ nordri þriu hlid/aþ ſudri þriu hlid/aþ veſtre þriu hlid/ ꝛ muruegger borgariñar hoþdu tolþ grunduelli/ ꝛ i þñ somum nauþn þra tolþ po/kala lambſins

Og sa vid mig taladi haþdi gulligaſ reyr kuarda/ þat hñ ſkylde mæla borgina/ ꝛ heñar hlid/ ꝛ murueggie/ ꝛ borgin er ſett þerkauntud/ ꝛ leingd hñ ar er s° myckil ſem breiddin ꝛ haſ mællte borgina med gull reyrnum/ vpp a tolþ þuſund reſe ſkeida leingdin ꝛ breiddin/ ꝛ hædin heñar er lika iaþnt ꝛ haſ mællte heñar murueggic hundrad þiorar ꝛ þiu tutigi alner epter þeſſmanz mæling sem eingil hefþ er/ ꝛ smidi heñar mur veggia var aþ Jaſpis/ ꝛ borgin aþ ſkitu gulle/lik ſkæru gleri/ ꝛ grunduelli erner ꝛ murueggerborgariñar voru pryddar med allzhattada gimſteina/ Hin fyrſti grunduoll var Jaſpis/sa añar Saphir/ þridie Calcedon°/ þiordi Sunaragd°/ þumte Sardonich°/ ſietti Sardis siou di Cyriſolit°/attandi Berillus/ Niunde Topazius tiũdi Chriſopras/ellipte Hyacinth°/ tolfte Amethyſt

Og þau tolþ hlidin voru tolþ perlur/ ꝛ ſier huert hlidit var aþ ſier huerre perluñe/ ꝛ ſtræti borgariñar voru ſkira gull s° sem gegnum ſkinandi gler/ ꝛ eg sa þar eckert muſtiere iñe/ þuiat drottin gud almattugur er heñar muſtiere ꝛ lambit/ ꝛ borgin þarþ eigi ſolar nie tungls þ þau lyſe i heñe/ þuiat gudz biartleike vpp lyſer hana / ꝛ lios heñar er lambit/ ꝛ þar þioder sem hialpazt ganga i þui sama lioſe/ ꝛ konũgar a iordu munu iñ þlytia ſina dyrd i þa hina soma/ ꝛ heñar hlid verda ecki vm dagũ apn luckt/ þuiat þar man eingin nott vera/ ꝛ ecki

ert saurugt ꝛ suiuirdiligt ꝛ lygn man þar iſi ganga vtan þr sem ſkriþader eru a liþſ bokiñe lambſins

Two ꝛ Tuttugaztc capitule

OG haſi ſyndi mier hreint vatz pall/svo ſkȩrt sẽ Christallus þraſi̅ þliotandi aþ aþ ſtoli guds ꝛ lambſins / mitt a heſiar ſtrȩti/ꝛ badu meigin vatzins ſtodu liþſ ins tre/ꝛ þ bar tolþ hattadaſi̅ auogrt/og þȩrdi ſiſi̅ auogrt a ſier hueriū manadi/ꝛ lauþ bla ud tresins dugdu til heilſu botar heidiñar þiodar/ꝛ þar man eckert boluanligt meir vera/ꝛ ſtoll guds ꝛ lambſins mun þar iſie vera/ꝛ hans þionar munu hi̅ þiona/ꝛ hſis andlit sia/ꝛ hſis naþn man i þra eñum vera/ꝛ eigi man þar nott vera/ꝛ eigi vid þ urþa nockurrar lyſingar edr lioſe ſolar þat gud dro tiſi̅ mun ſialþr lyſa þeim/ꝛ þeir munu rikia vm all der at eiliþu

Og hi̅ ſagdi til min/ þſſi ord eru trauſt ꝛ sauſi̅ ꝛ Drottiſi̅ gud heilagra ſpamaña / hȩþer sent siſi̅ eingil til at kungiora ſinū þionū/huat ſnarliga hlȳ tur at ſkie/Siaet? egkem snart. Sȩll er sa sẽ vard ueiter ordin ſpadomſins i þſſari bok/ꝛ eg em Joha nis sẽ þtta sied ꝛ hȩyrt hȩþer/ꝛ þa eg haþda þ hȩy rt ꝛ sied/þiell eg þra̅ at til bidia þyre þȩtr eng ilſins þſſ mier syndi þetta/ꝛ hi̅ sagdi til min Gȩr at/ þu gior eigi þtta/ þuiat eg em þiſi̅ sam þion / og þiſia brȩdra ſpamaſiaſia/ꝛ þra sem varduȩita ord þeſſarar bokar/Til bid þu gud.

Og hi̅ ſeiger til min/vpptekna ȩcki ord ſpadō ſins i þſſari bok/ þt timiſi̅ er i nand/huer ſkadſamur er/ sa sie ſkadſam?/huer o hreiñ er/sa sie o hreiñ/ eſi huer rietturs er/sa verdi eñ riett viſare og huer heilagur er sa verdi eſi heilagre / og Siadu?

ſiuſi̅ eg kem

Eg kem snarliga/ ⁊ min verdlaun medr mier/ at gialldi huerium sem einum/ sº sem hñs verck vera mun/ Eg em A og O vpphaf ⁊ endir/ fyrsti ⁊ sidasti/ Sæler eru þr sem hñs bodord vardueita/ vp a þ/ at þra mackt sie a lifs trenu/ ⁊ vm hlidin gangi i borgina/ þr þar fyre vtan eru hundar ner/ fiolkyngis menn ⁊ saurlifnadar ⁊ manndrapar rar/ ⁊ skurguda dyrckendr/ ⁊ aller þr sem elska ⁊ giora lygina

Eg Jesus vt sendi min Eingil/ at hann vitnadi ydr þtta i samkundunum/ eg em af rot ⁊ kyne Dauidz/ skær morgun stiarna/ og andin ⁊ brudrin segir kom/ ⁊ huer ed heyrer sa segi/ kom/ ⁊ huer hñ þyrster sa komi/ ⁊ huer at vill sa medtake ordit lifsins fyre ecki.

Ef eg vitna ollum þm sem heyra ord spadoms sins þssarar bokar/ at ef einhuer setr þar nockut til þa mun gud til setia yfuer hann allar plagr sem skrifadar eru i þssari bok/ ⁊ ef einhuer tekr þar nockut i brt/ vt af ordum bokarinnar þssarar spasoga/ þa mun gud afmaa hñs deild af lifs bokinne/ ⁊ þra hinne heilogu borg/ ⁊ af þui sem i þssari bok skrifat er/ þtta segir sa sem þssu ber vitne/ Ja eg kem snarliga

A M E N

Ja kom þu Drottin Jesus/ Nad vors Drottins Jesu Christi sie med ydr ollum A M E N

Regiptru yuernenþinnaz ſkulu piſ-
lar t Gudzſpioll/ þau sem leſiñ verda i hei'agre/
Kirkiu/a Suſiu daugū eda odrum hatidū / Kring
vm tolþ manudu/ þui huar þtta mercki ✻ ſtendr
i textanū/ þ til teicknar at þar ſie vpp haþ þſſ Gudz
ſpiallz edr Piſtils sem aþm deigi verdr leſiñ/er þar
vr a ſpaciuñe er hia teicknadr/eñ endaz þar huar
þetta mercki ſtendr ✻ Eſi þat aſiat sem vr a ſpaci
unū teicknat ſtendr/er vr þyding þra orda sem i tex
tanū ſtanda/eñ ecki textiñ/ſialfr

Þaſi þyrſta suſiu dag i Jola þ° Piſtilltñ Roma
tiñ capit Gudzſpiallit Matth xxi capitula

Añaſi suſiu dag a Jola þ° Piſtill Rom xv capt
Gudzſpiallit Luc xxi cap

Þaſi þridia suſiu dag a Jola þ° Piſtilliſi i hi
nū þyrre piſtl til Corin tiñ cap Gudzſp Mat xi cap

Þū þiorda suſiu dag a Jola þ° Piſt til philipp
iſi cap Gudzſpiallit Joh þyrſta cap

I natt meſſuſie a iola nottna Piſt til Tito ñ cap
Gudzſpiallit Luc odrū capitu

I lyſingar meſſuñe Piſtilliſi til Tito iñ capitula
Gudzſpiallit Luc odrū cap

I hæa meſſuñe a iola dagiſi Piſt til Ebre x cap
Gudzſpiallit Joh þyrſta cap

Stephanus dag i iolū Piſt vti poſtula giormin
gū vi cap Gudzſpia Matth xxiiñ cap

Jons dag i iolū Piſt Eccleſi þinitanda capitula
Gudzſpiallit Joh xxi cap

Barna dagiſi Piſt vti Opinberingu Johañ xiiñ
cap Gudzſpiallit Matth ñ cap

Þaſi suſiu dag sē nęrſt epter Jola dagiſi Piſt
Gala iñ cap Gudzſp Luc ñ cap

Hiñ atta dag iola Piſt Gala iñ cap Gudzſpiall
Luc ñ cap

Hiſi þrettanda dag iola Piſtilliſ Iſaie xl capitr
Gudzſpiallit Matth odrū capit

Þaſi fyrſta ſuſiu dag epter riſi Piſt Rom tol
Gudzſpiallit Luc iſi capi

Þ ſuſiu dag epter riſi Piſt Rom tolpta cap
Gudzſpiallit Joh odrum capit

Þridia ſuſiu dag epter þrettanda Piſt Rom tol
ta cap Gudzſpiall Matth viſi cap

Hiſi fiorda ſuſiu dag epter riſi Piſt Rom r
cap Gudz ſpiall Matth viſi cap

Hiſi fimta ſuſiu dag epter riſi Piſt Colloſſ þri
ia cap Gudzſp Matth þrettanda cap

Suſiu dagiſi Septuageſime/ þ er fyrſtaſi i ſx
ckna þ° i Corinth ix cap Gudzſp Matt xx cap

Suſiu dagiſi Serageſime Piſt i odrū piſtle t
Corinth i cap Gudzſp Luc viſi capit

Suſiu dagiſi i þ° iſigang Piſt i hinſi fyrra pi
til Coriuth riſi cap Gudzſp Luc xviſi capitu

Þaſi fyrſta ſuſiu dag i langa þ° Inuocauit P
tilliſi i Corinth vi cap Gudzſp Matt iiſi cap

Þaſi aſtra ſuſiu dag Reminiſcere Piſt til Teſſa
i fyrra piſt iiſi cap Gudzſp Matth xv cap

Þaſi þridia S dag i langa þ° Oculi piſt Eph
v cap Gudzſpiallit Luc elleſta cap

Mid þ° ſuſiu dag Lætare Piſt Galat iiſi capit
Gudzſpiallit Johaſis vi cap

Þaſi v ſuſiu dag i þ° Judica Piſt til Hebrec
riſida cap Gudzſp Joh viſi cap

Palma ſuſiu dag/Domine/Piſt til philipp i o
rū cap Gudzſpiall Matth xxi cap

Þaſca dagiſi Piſt i fyrra piſt til Corinth v ca
Gudzſp Marc xvi capi

dag paſca Piſt i poſtula giorningū x cap

gud

udzspiallit Luc xxuij cap
Þridia dag pasca Pist vti postula giorningr xij
p Gudzspiallit Luc xxuij cap
Fiorda dag pasca Pist i postu giorn Þridia cap
udzsp Joh eitt t tuttugazta cap
Þri Þyrsta S dag epter paska Quasi mo genniti
st i Þyrsta pist Joh v ca Gudzsp Joh xx cap
Asaf S dag epter paska Misericordias pistil i
rra S Pets pist ij cap Gudzsp Joh x cap
Þridia sunu dag epter pasca Jubilate pistil i
rra S Pets pist ij cap Gudzsp Joh xvi cap
Fiorda sunu dag epter paska Cantate pist Ja
bi i cap Gudzspiallit Joh xvi cap
Þri Þrimta sunu dag epter pasca Vocem Jocun
datis pist Jac i cap Gudzsp Joh xvi cap
Vppstigningar dag pist i postu giornu Þyrsta
p Gudzspiallit Mar xvi cap
Sunu dagin epter vppst dag/ Exaudi/pist i Þyr
Pets pist iij cap Gudzsp Joh xv cap
Huita sunu dag pist i postu giorn odrum capitul
udzspiallit Joh Þiortanda cap
Manu dagin epter Huita sunu pist i post giorn
tap Gudzspiallit Joh Þridia cap
Þridiu dagin epter Huita sunu pist i post giorn
cap Gudzspiallit Joh x cap
Miduiku dagin epter Huita sunu pist i post gior
nita cap Gudzsp Joh sietta cap
Dominica trinitatis pist Rom ellefta capitula
Gudzspiallit Joh Þridia cap
Þri Þyrsta S dag epter Trinitatis pist i Þyrst
Joh pist iij ca Gudzsp Luc xvi cap
Asaf sunu dag epter Trini pist i Þyrsta pistle
i iij cap Gudzspiallit Luc xiij cap

Þridia suſu dag piſtill i þm þyrra S Peturs piſt v cap Gudzſpiallit Luc xv cap

Þaſ þiorda suſu dag piſt Rom viij capitula Gudzſpiallit Luc sietta capitul

Þiñ þinta suſu dag piſt i þm þyrra S Peturs piſtle ij cap Gudzſpia Luc v cap

Sietta suſu dag piſtilliſ Roma vi capt Gudzſp Matth þinta cap

Siounda suſu dag piſtilliſ Rom sietta capitu Gudzſpiallit Marc viij capitul

Attande suſu dag piſtilliū Rom viij capitula Gudzſp Matth vij capit

Niunda suſu dag piſt til Corinth i þyrra piſtle x cap Gudzſpiallit Luc xvi cap

Tiunda suſu dag piſt i þiñ þyrra piſtle tij Cor xij cap Gudzſpiall Luc xix cap

Ellepta suſu dag piſt til Corin i þyrra piſt xv cap Gudzſpiallit Luc xviij cap

Tolpta suſu dag piſt i odrū piſt til Corin þridia cap Gudzſpiallit Marc vij cap

Þrettanda ſuſu dag piſtilliſ til Gala þridia cap Gudzſpiallit Luc tiunda capit

Þaſ þiortanda suſu dag piſt Galat v capitula Gudzſpiallit Luc xvij cap

Þaſ þimtanda suſu dag piſt Gala sietta capit Gudzſpiallit Matth sietta cap

Sextanda suſu dag piſt til Ephe þridia cap Gudzſpiallit Luc siounda cap

Seytianda suſu dag piſt til Ephe þiorda capi Gudzſp Luc þiortanda cap

Attanda suſu dag piſt i þyrra piſtle til Corint þyrſta cap Gudzſp Matth xxij cap

Nitia

Nitianda suñu dag Pist: til Epheſ niſ capitula
Gudzſp.: Matth ix capitula
Tuttugazta suñu dag Piſtilliſ til Epheſ þimta
ca ..ula: Gudzſpiallit Matth xxij capuula
Þaſi eiſ z tuttugazta suñu dag Pist til Epheſio
ri .api Gudzſpiall: Johaſi þiorda capitula
Þaſi xxij suñu dag Piſtilliſ til Philipp: þyrſta
ca ula Gudzſpiallit Matth xviij capitula
Þaſi xxij suñu dag Piſtilliſ til Philipp: þridia
capitu Gudzſpiall Matth xxij capit
Þaſi xxuij suñu dag Piſtilliſ til Colloſſen þyrſt
capitu Gudzſpiallit Matth niunda capitul
Þaſi xxv suñu dag Piſtilliſ i þm þyrru piſtle til
Teſſalonı: niſ cap. Gudzſpiall Matth xxuij ca

Hier eptter þylger nu piſtlar og gudz ſpioll sē leſiñ verda a odrūhatidū z helge holldum

Andres meſſo Piſtill til Roman i Tiunda capit
Gudzſpiallit Matth þiorda capitula
Nicolaus m° Piſt Eccleſiaſtici xliij capitula
Gudzſpiallit Luce Nitianda capitula
Tumas meſſu þyre Jol Piſtill til Ephe þyrſta
capitu Gudzſpiallit Johaſi xx capitul
Pals meſſo Piſtilliſ i Poſtula giorningū ix capit
Gudzſpiallit Matth xix capitu
Kyndil m° /Purificationis/Piſtilliſ Malachie
iij capi Gudzſpiallit Luc odrū capitu
S Matthias dag Piſtilliſ i poſtula giorningū
þyrſta capi Gudzſpiallit Matth xi cap
Mariu m° a langa þ° Anūciationis/piſtil Iſa
vij cap Gudzſpiallit Luce þyrſta cap
Tweggia poſtula m° Philippi z Jacobi Piſt
til Ephe ij cap Gudzſp Joh xiij cap Jons

Jons messubaptiſte Piſtilliſ Jſaie xl capitula Gudzſpiallit Luce odrum capi

Petis messu ꝛ Pals Piſtilliſ i postula giorningū tolꝑta cap Gudzſpia Matth xvi cap

Viſitatio mariePiſtill til Rom tolꝑta capitu Gudzſpiallit Luc ꝑyrſta capit

Jacobſ messu Piſtilliſ til Rom attanda capi Gudzſpia Matth xx capitu

Olafs messu ꝑyrre Gudzſpiallit Matth xvi capitu Þa ſagdi Jeſus til ſiña lęri

Laurentius messu Piſt til Corinth i þm̃ odrū Piſt ix cap Gudzſpi Johañ tolꝑta cap

Mariu messu ꝑyrre Gudzſpiallit Luce tiun da capitula

Bartalameus messu Piſtilliſ i þm̃ odrum Piſtl til Corinth iiij cap Gudzſpia Luce xxij capi

Matthęus messu Piſt til Corinth i hinū ꝑyrra Piſt xij capi Gudzſp Matth ix capi

Michaels messu Piſtilliſ i Opinberingu Johañ xij cvp Gudzſp Matth xviij capit

Symonis ꝛ Judę Piſtill i hinū ꝑyrra S Petis Piſtl ꝑyrſta cap Gudzſp Joh xv cap

Allra heilagra mº Piſt i Opinberan S Johñ vij cap Gudzſpiall Matth v cap

Martinus messu Piſtilliſ Eccleſiaſtiei/xxiij cap Gudzſpiallit Luc xij cap

Rikia dagiſ Piſtilliſ i Opinber S Joh xxi cap Gudzſpiallit Luce xix capit

LLum Guds vtuoldum/ydd
Islands ifi byggiorū/auagrtist
Guds Nad/fridr ired fagnad
di/i safire vidrkefingu vors lau
snara Drottins Jesu christi

Þier goder menn/ minner herr
ar/kristiliger brœdr/ Hier hafi
þier nu Guds hreinu ord /hins
dyrmætu Euangelia/vtlogd a norrœnu/huat eg giar
nan villda/kærir brœdr/at þat vœri (þo mitt sie o
muckt-ordfœrr) fyrst almattugū gudi/vorū allra
fraudr (fyrer Christū) til lofligrar dyrdar/ enn ydr
(elskuligar) til safnadar vnderstodu riettferdugrar
truar/ þrar sem er a Christū Jesum/ þui þer guds
fraudrs vilie/ at vier skulū trua a þann sem faderin
sendi/ þeim Jesum Christum/sa sem at ei lifnar/
sasleikrin t vegrinn til eilifs lifs tē

Enn þessi guds eingetne sonr/vor endr lausnare Je
sus Christusgaf ossi sidaztre sinn likamligie hier
vist þessi sin blezudu/dyrmætu Euangelia i Testa
mēt til æfinligar salu hialpar/ þt i þessum hins guds
spiallz ordū/vpplyckzt ydr sem þess bedezt af gudi
vorum skaparæ(vt af allri hiartans alud) vizku
brunninū/ andligar speki (sem er kristr) huer ydr lei
der til eilifrar salu/ þui guds ord eru andi t lif/sē
Johannis seiger/ iarnē gudzeigēligri krapti sa alldri
duinar þt fyrre þru gefzt heilagr andi/sa sē at oss
gefr fyrre christz verdzskulldan/guds spialligz riett
lætis tru/huer at verre syndugre samuzku aflar
fridar med fagnadi vidr gud i giegn allre laugma
lsins a sakan/sē Pistlinn at Rom: gnogliga vitnar

Esi sº þier manad (brœdr minner) þessgior vn
derstanda/huat/edr hallir/þessi guds spiallig riett
lætis trua er/sem hier verdr vm talat i þessari bok/

vil eg

bil eg þo mitt sie þa prodligt tunga tæki) þar giarnan vnderuisan/ a giora/ þ þreinsta sẽ gud hefer mier epne a gefit/ so at þr sẽ hiedan i þra ap vilia leggia allan þulañ rangsnuiñ hia trunad hiegõligasidsama/ eñ epter þylgia þre gudrspiallsins riettlætis tru/ sem er at Jesum Christũ/ huer at er þsti/ þ vier truũ at þar sie eñ æpinligr sañarligr gud/ þl matugr þader/ skapare himens t iardar

Og þ þrra ord (sem er gudz sonr) hafi medtekit þyre heilagre anda verckan/ mañdõ/ i blezsdũ/ kuidi Mariu meyiar so at þar eru twæir naturur/ gud dõstins t inañdomsins/ J einingu personuñar o at skilianliga saman teingdar/ eñ Christi/ sañarliga gud/ t sañarliga madr/ sa at þæddr eras hreñre o spialladare meyiu/ huer ed miz sinũ blezada dyrmætũ hingat burdi/ hreinsad hefer/ t heilgad vorn syndsamligan kiotligan burd ap Adam til

Hñ sie t at sonu pindr krossfæsti/ dæydr/ t Jardadr/ vpp a þ hñ þorlickti oss so vit sin himneska þaudr/ medr sinũ beiskũ bitrligũ sætlausũ dauda/ verãdi þorn sũ æpinlig er eigi eina ta þyre vpprũa syndina/ helldr iafn vel þyre all" gotãligar synder mañãña Hñ sie t nidr stigi til heluita/ hafi so dio þaliñ t alla hñs a truendr/ miz ollu hñs valldi/ vielũ t illzku þiotrad t nidr þryckt

Og a þridia degi sie hñ vppaptr risiñ þra dauda/ oss olliñ þm a hñ trua til atgefa tiensætis lifærne/ t hafi oss svo medr sier vpp vacket i nad t anda/ hiedã i þra eigi meir synder at dræygia/ helldr hñ einũ at þiona i allz hattadri Nad t mañdygdũ

Hñ sie t vppstigiñ til himna/ t hafe ap þodrnũ medteckit/ dyrd/ valld/ vt þaer alla engla t skepnr sitie nu til gudz þodis hagri handar/ þ er hñ hefer iafna mackt t maderiñ/ verandi ein valldz kõung

gr t

r r herra yfner ollū guds audæfum/ a himnū/
Jordu r heluite

Og hū munekorna a epsta deigi/ til at dæma
lifuendr/ þ er/ þa sem þū tima verda lifandi fun
doner/ r dauda/ þ er þa sem þū lidner eru/ þui þa
hliota aller einglar/ Meñ/ sem dioflar/ fyre hūs dō
stole saman at safnazt/ hū þar likam liga at sia/ r
þa munu hū g þa ollū sinū vtuoldū medr heilog
um englū eilifra scelu/ eñ vantruudum medr dioflunū
o endaligan heluitzkan dauda

Vier skulū r trua/ þ heilagr andi/ sie eirnen lika/
eirn sannarligr volldugr gud/ af þaudr r syne fram
þarandi/ r þ hū fyre guds sonar lif/ dauda/ vpp
risu/ vppstignīg/ r fyre allt huat af Jesu Christo
skrifat r sagt er/ oss til fodrsins ladi Medr hueriū
anda/ at þader r sonr/ alla truada/ a hrærir/ r fyre
þuan/ r i þessin hinū sama kriste/ heilaga r andliga
giorfr/ r ollū vtuoldū i allri verolld hūerfu marg
hattud lannd edr tungu mal at eru/ þa saman sæ
ne hū i eiminga christeligrar truar/ huer samsaknā
at er sameigenleike/ Heilagrar kristiligrar kirkiu/ hu
r at er samkund heilagra/ i þre sem guds Euange
li verdi predikat/ i huerre at oss fyre gefazt allar
synder/ r þ allar bæner/ god verck/ r huat
helzt þ heilager hafa/ sie eirnen lika vort sem þra

Þat skulu vier r trua/ þ fyre heilagan anda/
munu aller meñ vonder r goder med ond r likama/
vppriſa/ r vpp vækrer verda/ r s° munu þa sakleyse
vors Drotuins Jesu Christi/ r hūs bitr daudi/ þū sē
hū hefer viliugliga lidit/ fyrer oss synduga/ þū til
reiknadr verda/ sem hū r hūs ordū/ hafa truat/ r
munu vier s° þa medr hū/ r ollū hūs heilogum
audlazt eilifra scelu/ þ vūe oss gud Amen

Eñ þessari kristiligre tru til reikn r stadfestingar
þa

þa eru gepin þessi two sacramenta/sẽ er vatz skirn
z heilóg hollð tekia Dr[illegible]ns/ þau sem styrckia z
stadfesta þessa gudzspialliga riettlætis tru i ydar hi
ortũ/hueria gud fyre sina o vm rædiliga milldi/rei
knar þm sem skirder eru i gudz sonar dauda/ til
riettlætis fyre sier/ þui huer þ vidrkeñer/at hñ geti
cigi vt af sinũ eiginligũ mætti/verckũ/edr verskull
dan/riettlatr vordit fyrer gudi/Helldr þ hñ verdi
fyre eckert/vtan alla sina verskulldan/Jesu Chri
sti vegna/riettlatr/vt af þie tru er hñ tryer sig fy
rer þñan sama Jesem Christũ (huern gydingar
kolludu Nadverskan)til nadarinar medickis vera
z syndaña fyrer gefning audlazt Hafa/sa sẽ med
sinum dauda fyrer vorar synder hefer fullnægiu
giort/þui huer hñ tryer þat Jesus Chyste sie sa
Messias/þ er christr Drottins/sa sem af gudi
dr/i gamla logmale/var fyre heimñ/þ hñ sky
ldi frelsa allk mañkyn/z medal gongu madr vera
le gudz z vor/ þar mz sañan lækna z nefnad mañ
huer ed osser gefiñ/þñ sem hñ z hñs ordũ trua/
til endr lausnar/ helgunar riettlætis z lifgunar/ þt
aller þr sem gudz ord heyra/z vardueita þau sier i
hiarta þr eru med gudi z gud medr þm/s° sein Jo
hañis vottar
Þar fyrer er z tilskickat(s° at vter audlũzt þessa rie
ttlætis tru) gudz orda predikun ẽbætti/z heilog sa
cramẽta/þt fyrer gudz orda predikã z fyrer heilog
sacramenta/s° sẽ fyre oñr verckfæri/veitizt heila
gr andi(huers mysteri fier erut/sẽ gudz ordũ tru
it) huer ed þessa tru epler huar/z huenar at gudi sæ
tuzt/i þñ sem gudz Euangelhũ heyra s° at gud/ei
gi fyrer vorra verdleika saker/helldr fyre sin son
Jesum Christũ riettlæti oss sem sig trua fyre Chri
stum J naduna medtekna.

Eñ vt aþ þſſari gudzſpialligre tru (brœdr mi-
ner) þrañ þliota nu aþ ſonarligre aſt vid gud/og
aþ brodrligū kœrleika til naunganſ/ þau riettu miſt
uñar verckin/ sem aþ gudi eru bodin at giora/þyre
gudz vilia ſaker/eñ þo eigi so? þ vier ſkulū oſſ trua
þyre þau verk riettlœtingina at audlazt/ edr verd-
ſkulldat gera þyre gudi/ þuiat ſyndaña þyregeþnīg
z riettlœtingin hondlazt þyre þa tru sem er a Jeſū
chriſtū/ þyrer þui ſkeika þr at nœrſta/huerier mz ver
ckunū trua ſig nadina verdſkulldat geta/þyrelitan-
di so chriſti nad z verdſkulldan/med þui þr leita
aþ manligū mœtti (an chriſtz) at veiginum til gu
dz/med þui þo þ ſialfr Lauſnariñ ſeiger þat eingiñ
kome til þodrſins nema þyre ſig/ z hñ ſie veguzin/
ſañleikziñ/ z. lipit/eñ Drottiñ vor Jeſus chriſtr sasē
at er þſſi sañleikſ vegziñ/leide ydur a riettan veg/
þañ er liggr til eilifſ lifs

Aþ þui er þ nu min Jñelig bon til ydar(kriſtilig-
er brœdr) huerier gudz ord elſka/ (eþ ſke kan) þ
hier piñazt nockrar þœr greiner iñe sem þier pickizt
eigi þullañ ſkilning a bera/ Hueriu vallda ma mitt
ſtirt tungu tœki/ elligar þ prentariñ kuñe haþa miſ-
ſied ſig/ þ hñ er tūgumalit nœrſta oſkilianligt/ þ
þier leggit hier eigi neina gloſeran yþer epter ydrū
potta þa er hneiger til ins verra/ þui eþ hier er no
ckut iñe porſied þa vellr þui meir gleymſka min z
litil kuñatta eñ vilialeyſe/þui gud ſie miñ þſſ vott/
a huern eg true/ þ ōguañ yduarn villda eg villa/ Hell-
dr giorit so brœdr aſtſamliger/ sē gudz elſkuligū vt
volldū aſtuinū hœþer/ þ er at ſnua ollu til betrunar/
z so litelatligaña þeſſ bidiet (aþ allri hiartans eyd-
myckt) gud yduarn hīneſkañ þodr/i Jeſu kriſti ſins
signada ſon" naþne/ þ hñ geþi ydr þyre heilagr an
da vppbirting/riettā ſkilnīg ſiña bletzadra orda/

þau

þau sem alla andliga vitzku i ydr margfallda Ẽñ Drottiñ sa sem er rot z uppsprettu bruñr allz hins goda/ hñ helli i ollū greinū/ ydr i hiortu (þyre Jesu christi verdskulldan) ap sine bletzadre anda gipt/ allre guddomsins gudzspialligre speki/ svo at þier sieut hñ þægiliger i ollu. Hueriū gudi at sie lop vm allder at eilipu. Nad vors Drottins sie med ydrū anda kærir brædr A M E N

Pryckt vti Konungligum stad Kos/ chylld af mier Hans Barth xii dag Aprilis/ Anno domini/ M Dxl